Xu en de tartvis

Mat Vaassen

Acht jaar van haar leven bracht de kleine Lua-Li Xu door onder de stamtafel van het Belgische Café Jeroom. Sinds zij op haar zesde onder de grote houten tafel kroop en besloot daar te blijven, bouwde zij er vol ijver aan een eigen universum. Het zou een eigenaardige afgeleide worden van het universum van Café Jeroom dat zich elke dag opnieuw om haar heen afspeelde.

1

CHINA

Het aalscholverhok is een mozaïek van bamboebuizen, stukken hardboard, multiplex en aan elkaar gebreide stukken harmonicagaas, zeskantig vlechtwerkgaas en volièregaas. De gaten die beneden in de wanden zitten, zo groot dat de aalscholvers er mogelijk door zouden kunnen ontsnappen, zijn aan de buitenkant van het hok provisorisch afgedicht met stapels keien. Het dak bestaat uit golfplaten die in een eerste leven dienst deden als afdak van een brommerstalling in Yangho. De deur bestaat uit een verzameling latten, waar twee verkleurde platen hout tegenaan gespijkerd zijn. Een paar grijze door weer en wind uitgevreten lappen met vlekken, scheuren en puntig gerafelde randen hangt als vergeten wasgoed van decennia terug tegen de kant van het hok waar de zon in de middag het hardst brand.
Mijn naam is Lua-Li, ik ben zes jaar oud. Ik zie er ontzettend schattig, klein en lief uit vindt iedereen. Heb een eigenwijs toetje met pientere zwarte oogjes. Mijn stem klinkt zo schattig en ik ben heel innemend.

Hoewel ik tweeslachtig ben, gebruikt mijn omgeving tot nu toe de vrouwelijke geslachtsvorm wanneer men naar mij verwijst. Ik vind het best. Als meisje kan ik lekker mijn haar in twee mooie lange vlechten dragen en leuke jurkjes aantrekken. Maar vooral heb ik geen tijd om me bezig te houden met de intolerantie en het onbegrip die ik zou tegenkomen wanneer ik me zou profileren als hermafrodiet.
Mijn moeder is Shu-Jia. Ik hou heel veel van haar. Mijn opa en oma zijn dood. Mijn overgrootvader leefde tot voor kort wel nog en heette Bingwen. Hij was heel erg oud en heel erg slim. Hij zei wel eens dat ik nog slimmer was dan hij. Hij leerde me bijzonder veel nieuwe dingen en liet me elke dag studeren zodat ik er niet zo lang over zou doen als hij om slim te worden. We lazen samen boeken, romans, dichtbundels, wetenschappelijke boeken, boeken over belangrijke en onbelangrijke dingen, en praatten er dan over. Ik ben hoogbegaafd. En hoogsensitief.
Shing is mijn stiefvader. Mijn moeder en Shing zijn allebei aalscholvervissers.
Het is tijd dat er wat gebeurt.
Ik kijk naar de verroeste spijker in de houten wand van het aalscholverhok. De spijker die een ijzeren draad draagt die in een vijftal cirkels is opgerold. Ik pak met mijn blik het ene losse einde van de draad en probeer hem te volgen naar het andere, maar verlies de weg al na de eerste cirkel. Naast de draad hangt over een grotere spijker een draadtang. Mijn vingers graven in zanderige grond. Ik trek mijn knieën tegen me aan, mijn voeten schrapen vogelpoep mee over de grond. Het stinkt hier.
Zenuwachtig stappen de aalscholvers heen en weer, zover mogelijk van mij vandaan tegen elkaar aan schurkend, dan weer paniekerig bekkleppend en vleugelflappend naar een ander kant van het hok uitwijkend. Ze denken dat ik een indringer ben. Uit hun opengesperde snavels stoten ze schorre toeterende klanken. Ik laat ze begaan. Beweeg niet meer, alleen mijn hoofd, maak geen geluid. Probeer ze elk recht in hun kale vogelogen te kijken. Een voor een. Tot ik ze allemaal gehad heb. Dan gaat mijn rechterarm naar de spijker. Mijn hand tilt langzaam de draad er vanaf, pakt ook de tang en legt beide naast me neer. Onrustig volgen de vogelogen hoe ik met een knip de draad breek tussen de scherpe kaken van de ijzeren tang.
Ik voel de koele draad achterin mijn nek, heb hem met twee handen vast voor mijn sleutelbeenderen, laat mijn handen kruisen en elkaars draad overnemen, aandraaien en overnemen, aandraaien. Het bloed begint zich op te hopen in mijn kaken, in mijn wangen en onder mijn haar. Ik voel

mijn ogen opzwellen als voetballen die worden opgepompt. Ik slik. Ik zou nog wel een hap eten kunnen doorslikken. Ik draai de draad rond mijn keel een slag vaster aan. En nog een slag en nog een slag.

Hoog tegen de witte hemel vliegen dertig aalscholvers in een ongelijkbenige V-vorm. Hun brede vleugels dragen met snelle slagen hun lange in schijnbare roerloosheid verkerende lichamen horizontaal door de lucht. Ik volg hun vlucht, urenlang lijkt het. Dagenlang. Ik heb zelf geen lichaam, geen geest. Alsof mijn hersenen zijn vernietigd, denk niet en doe niet. Mijn hart klopt als normaal. Mijn ademhaling gaat gewoon door. Als de aalscholvers niet overtrekken, slaap ik. Of trekken ze juist over in mijn dromen en bevind ik me als ik waak in het niets? Af en toe krijgt mijn lichaam stuiptrekkingen of verstijven mijn spieren, maar het doet geen pijn. Er staan soms mensen aan mijn bed, maar ik ken ze niet, zie ze niet, hoor ze niet. De aalscholvers trekken onvermoeid verder in hun ongelijkbenige V-vorm. Onvermoeid. Met hun zenuwachtige slagen en hun doodstille lichaam.

2

Op het moment dat ik in mijn coma raakte, leefde ik in een klein dorpje Nianxing in het arrondissement Yungsho in het zuiden van China. Nianxing was, aan drie kanten omgeven door een reuzenhaag van met groen beklede kalksteenpieken, gelegen aan een gladgestreken rivier, die een eind verderop wat kleine stroomversnellingen kende.
Volgens mijn moeder, Shu-Jia, waren er dagen in Nianxing, toen zij zelf een klein kind was, dat de zon alsof ze daar geen enkele reden voor nodig had, door fluwelen mistgordijnen streelde die tussen de bergpieken gespannen leken, waarbij ze elke piek die iets verder weg lag net iets fletser en onwerkelijker deed verschijnen, totdat de laatste oploste in het niets. Hadden zij, de inwoners van Nianxing, de paradijselijke pracht van hun landschap verborgen weten te houden voor de rest van de wereld, dan was er nog steeds geen enkele noodzaak geweest voor de zon dit te doen en toch had zij het gedaan. Mijn moeder noch enige andere inwoner van Nianxing bezat echter het vermogen de kolkende stroom van toeristische landgenoten, en later de stroom van wandelende, fietsende en bergbeklimmende buitenlanders, te stoppen. De schoonheid van Nianxing werd een stinkende magneet. De mensen van het dorp verkopers van prullaria en flesjes spa rood. De vissers werden attracties. Als nu de zon scheen en de mistslierten oplosten, om zo langzaam het

gezonde groen van de pieken weer vrij te geven, gebeurde dat omdat honderden hongerige fotoapparaten dat wilden, filmcamera's hun banden vol moesten spoelen met ansichtkaartbeelden en de vele gidsen authentieke indrukken moesten leveren om de levens te verrijken van het kuddevolk dat ze rondleidden.
Mijn moeder was de enige vrouwelijke aalscholvervisser in Nianxing en in de wijde omtrek, misschien wel in China. De wijze waarop zij viste was voor de toeristen opzienbarend, omdat ze aalscholvers gebruikte om de vissen te vangen. Het is de traditionele wijze van vissen in Yungsho, die door de meeste vissers sinds lang is vervangen door moderne efficiëntere vistechnieken. Maar mijn mooie moeder was dan ook een attractie.
Vijf getrainde aalscholvers, een stevige stok die uitliep in een lang smal en plat peddelstuk en een smal bamboevlot bestaande uit zes samengebonden bamboebuizen, dat was wat ze gebruikte om te vissen. De bamboebuizen, een goede vijf meter lang en elk zo dik als het dijbeen van een stevige man, bogen aan de uiteinden een stukje uit het water omhoog. Persoonlijk vond ik dat het iets had van een drijvende sculptuur; het platte vlot in het stille wijde water, met daarop twee tot vijf donkergrijze vogelgedaantes en in het midden als een mast, de eenzame verticale figuur met de puntige hoofddeksel van stro.
Onderaan de lange gevederde nek van elke aalscholver had mijn moeder rondom een te kleine ijzeren ring aangebracht, zodat de aalscholver wanneer hij in het water dook wel vissen kon inslikken, maar deze vervolgens in de hals van de vogel bleven zitten en nooit diens maag bereikten. De vogels haalden de vissen uit het water. De aalscholvervisser haalde ze uit de vogels. Na het vissen maakte ze de ring los en kregen de vogels hun eten.
Van haar zeventiende tot haar tweeëntwintigste levensjaar was ze visser. Het werk dat ze zes dagen in de week verrichtte had de spieren in haar armen en handen sterk gemaakt en ervoor gezorgd dat haar benen en rug de vele uren lopend, staand en hurkend op het smalle vlot gemakkelijk aankonden. Hoewel ze zich net als de andere vissers hulde in ruime, mannelijke kleding, onderscheidde zij zich door haar lange, zwarte haar, dat van onder haar vissershoed op haar rug hing.
Ze was een circusartieste, die met haar dieren de piste betrad wanneer ze haar vlot elke dag de Ta rivier op roeide. Op blote voeten, in een ruime donkergrijze broek, erboven een dichtgeknoopt vaal blauw jasje dat elke buitenlander onmiddellijk herkende als het traditionele Mao-jasje, en een hoofddeksel van stro, als de hoed van een paddenstoel boven haar hoofd,

met bovenop een lange puntvorm. Tot elkaar veroordeeld op de smalle bamboestrook deden zij en haar vijf fladderende wezens hun kunststukje voor de toeristen. Ze mengde groteske bravoure met geroutineerde vaardigheid, zo wist ze haar act tot een geloofwaardige echtheid voor de toeristen te brengen.

Op de rivier werden ook bamboevlotten gebruikt om toeristen te vervoeren. Die waren iets breder dan de vissersvlotten. Voorop stond een felgekleurd bamboe bankje vastgebonden, zodat per vlot twee toeristen als pasja's op de Ta rivier op en af voeren en zij eerste rang zaten op een paar meter van de vissende aalscholvervissers.
De roeiers van de bankjesvlotten wachtten slaafs af, hun vlotten met hun peddels op een rij op hun plek houdend tegen de zachte stroming in, tot het spektakel van de aalscholvervissers achter de rug was. Mijn moeder vertelde dat ze haar vlot na het vissen soms naar de toeschouwers toe roeide en hen als speciale toegift vermaakte met een lied over het harde en eenzame lot van de Chinese aalscholvervisser of met een spannend verhaal over toeristen die door grote rivierslangen uit hun stoelen in de onvermoede diepten van de rivier werden gesleurd, om nooit meer boven te komen. Zou ze leren, die pasja's.
Soms wierpen grote rivierboten hun ankers uit en dromde het georganiseerde volk aan de reling bijeen. Na afloop van Shu-Jia's optreden mocht zij haar vlot langszij sturen om met een stok met een zak aan het uiteinde genadige giften op te halen.
Toen het toerisme Yungsho nog niet had ontdekt, visten de vissers voor hun eigen voedselvoorziening. Maar nu was het belangrijk vooral de toeschouwers te paaien. Bingwen nam me regelmatig mee naar de rivier om middageten te brengen naar Shu-Jia en Shing die aan het vissen waren. Ik had bewondering voor mijn moeder, hoewel ik vanf het moment dat ik een eigen mening kon vormen het gebruik van aalscholvers in de visserij veroordeelde.
Het vissen ging over het algemeen als volgt. Mijn moeders vijf gekortwiekte vogels zaten verspreid over het vlot op de rand te wachten tot ze aan het werk konden. Hun scherpe kraalogen loerden zenuwachtig naar het water. Hun lange snavels met aan het uiteinde de scherpe naar beneden gebogen roofvogelpunt priemden dreigend in de richting van de talrijke nog nietsvermoedende prooien onder water.
Demonstratief tilde mijn moeder een aalscholver met een stevige greep een heel eind bij de nek omhoog en zette die in het water, waarna ze met haar lange peddel een van de andere vogels een duw gaf, zodat ook deze

in het water belandde. Er bevonden zich nooit meer dan twee vogels tegelijkertijd in het water. De vogels zwommen elk een moment lang rond, zoekend naar de gewilde prooi, doken dan, hun lege maag gehoorzamend, naar beneden en kwamen met een of meer vissen in hun hals weer boven.
Op het moment dat mijn moeder haar peddel in het water stak, ging de eerste aalscholver erop zitten om eruit getild te worden. Het dier sloeg dan met de vleugels om het evenwicht te bewaren. Het gooide de kop in de nek om de met vis gevulde nek zo lang mogelijk te maken, waarbij het de klepperende puntige snavel tevergeefs op en neer in de lucht prikte om de gevangen vissen in de buik te laten glijden. Op dat moment stak mijn moeder de peddel met de vogel op het uiteinde ver omhoog in de lucht om de toeschouwers een mooi plaatje voor hun camera's te geven. Vijf volle seconden wist ze in deze pose te bevriezen. Vijf seconden waarin ze misschien droomde dat de rollen omgekeerd waren. Dat zij een rijke toeriste was, dat ze 's avonds naar haar chique hotel ging om met andere rijke mensen te drinken, te dansen en te genieten van het leven. Vijf seconden waarin de camera's ijverig flitsten. Daarna liet ze de vogel zakken, pakte het beest bij de nek en trok of schudde de vissen geroutineerd en voldoende langzaam uit de keel, waarna de spartelende dikke en dunne vissen verdwenen in een speciaal luik in haar bamboevlot.
Het publiek applaudisseerde en lachte verrukt en verrast over de vindingrijkheid en behendigheid van de visser, reageerde verontwaardigd over de dieronvriendelijkheid van de scène die ze zojuist hadden beleefd of zweeg beschaamd over het eigen aandeel in de mishandeling. Gruwelijk en fascinerend tegelijk om te zien. Hier betaalde de toerist graag voor. Het was het relatief weinige geld dat ze via hun gids, die er zijn deel aan verdiende, aan Shu-Jia betaalden, ruim waard.

3

Mijn moeder is een hermafrodiet net als ik. De wetenschap noemt iemand in de strikte betekenis van het woord een hermafrodiet die niet alleen de geslachtsorganen van beide geslachten heeft maar waarbij die organen ook allebei vruchtbaar zijn. Volledige dubbele vruchtbaarheid schijnt echter in feite nog nooit bij een mens te zijn voorgekomen. Dat

maakt mijn moeder de eerste echte hermafrodiet in de wereld, voor zover wij weten.
Wij zijn niet alleen hermafrodiet maar ook parthenogenetisch, zegt mijn moeder, als wandelende takken. Dit wil zeggen dat mijn moeder behalve de Maria uit de christelijke religie de enige mens is die maagdelijke voortplanting kent. Dat heeft ze bewezen. Als ik zeg dat ik haar kind ben, is dat namelijk de absolute en alles omvattende waarheid. Niemand anders heeft deel gehad in mijn verwekking.
Ik heb haar over haar leven uitgevraagd toen ik drie jaar oud was. Ze lachte dat ik wel heel nieuwsgierig was, maar ik noemde het leergierig en bleef maar vragen afvuren. Uiteindelijk vertelde ze zoveel als ze wilde vertellen.

Toen mijn moeder werd geboren, waren haar vader Fai en haar moeder Meying toch wel enigszins verrast. Toen mijn moeder verder vertelde begreep ik dat dit een aardig understatement was. Mijn moeder had een vagina en een penis. Geen zichtbare testikels. Haar piemeltje hing boven haar spleetje. Ze plaste alleen uit haar piemeltje, niet uit haar spleetje.
Een dokter vertelde mijn grootouders dat het mogelijk was de vrouwelijke geslachtsorganen van mijn moeder te verstoppen en een soort balzak te knutselen uit haar schaamlippen en stelde voor dat zo spoedig mogelijk na haar geboorte te voltrekken. Mijn grootouders wilden zijn raad opvolgen, maar overgrootvader Bingwen wist zijn dochter en zijn schoonzoon daarvan te weerhouden. Hij overtuigde hen er ook van dat ze haar moesten laten opgroeien als alle andere kinderen van het dorp en er geen geheim van moesten maken.
Haar vader stemde slechts met grote tegenzin in, maar stond er wel op haar de naam Erzi te geven; zoon. Zodat iedereen in het dorp zou weten dat ze een jongen was. Een jongen met een kleine handicap.
Alle kleine kinderen speelden in hun eerste jaren poedelnaakt in de rivier. Dus ook mijn moeder met haar miniplassertje dat haar spleetje maar half afdekte en de opvallende afwezigheid van een zakje met balletjes. Maar als haar vader haar zonder kleren zag, haalde hij haar weg bij de anderen en trok hij haar met bruuske bewegingen en zonder een woord te spreken een broekje aan.
Mijn opa Fai was de visser, de werker, smal en sterk als bamboe. Zo beschreef mijn moeder hem. Zijn gezicht, zijn handen bruin en hard door de elementen waarmee hij zijn leven had verbonden. Hij had zijn bestaan van jongs af aan vastgenaaid in een voorbestemd lot, als iemand die zijn portemonnee in de voering van zijn jas heeft genaaid om niet bestolen te

worden. Een lot dat hij met zijn voorouders deelde, dat ontsprong aan de cultuur waarin hij geboren was, een lot dat hij met de vissers van de Ta deelde. Meer wilde hij ook niet. Hij had zich sinds zijn geboorte neergelegd bij zijn voorspelbare, tanige lot dat genoeg offers van hem zou vragen maar altijd binnen een acceptabele marge. Totdat hij toch bestolen werd door het leven, dat ineens zo onvoorspelbaar bleek dat het hem een zoon schonk die geen zoon was en een dochter die geen dochter was. Dit was niet zijn afspraak met het leven geweest.
De nieuwsgierigheid van andere kinderen voor mijn moeders dubbele geslachtsorganen werd al snel ingehaald door gewenning. Ze had nou eenmaal een spleetje en een piemeltje. De natuur heeft vreemde kostgangers en als ze in Nianxing ergens mee hebben leren leven, is het wel de natuur.
Toch voelde mijn moeder zich anders dan de andere kinderen. Dit werd voornamelijk veroorzaakt door haar vaders norse afwijzing van alles wat ze deed en was. Het was niet zozeer met woorden dat hij haar veroordeelde. Haar vader was een man van zeer weinig woorden. De meeste tijd bestond zij gewoon niet voor hem en als hij haar een blik waardig gunde, was het een blik van misprijzen.
Zij bleef het enige kind van mijn opa en mijn oma, ook dat was mijn moeders schuld. “We gaan niet nog zo’n mismaakt leven op de wereld zetten,” had haar vader haar moeder eens toegebeten. Mijn moeder was vier geweest en zat op een paar meter afstand op de grond te spelen met een blik houten knijpers. Dit heeft ze mij uiteraard niet zelf verteld maar heb ik haar een keer tegen Shing horen zeggen. Veel van wat ik weet over mijn moeder en haar familie heb ik niet direct van mijn moeder gehoord. Zij en Shing onderschatten mijn intelligentie op fameuze wijze, hoewel mijn moeder zelf hoogintelligent is. Twee jaar oud volgde ik al elk gesprek tussen de volwassenen dat ik kon beluisteren. En ik begreep niet alleen elk woord, ik las ook tussen de regels van hun woorden door. Hints of insinuaties die bedoeld waren om het kind te misleiden of te sparen waren aan mij niet besteed.

Mijn oma was volgens mijn moeder een braaf mens. Ze had op haar vijftiende haar leven met dat van mijn opa verbonden, zodat ze als strengen van hetzelfde haar een vlecht vormden. Ze zorgde voor het huis, het eten, haar man en haar kind. Zo ging ze onopvallend en bescheiden op in haar bestaan.
Omdat mijn moeder haar vader zo graag wilde behagen, gedroeg en zag ze zichzelf als lid van het mannelijke geslacht. Maar ze was niet alleen

anders gebouwd dan de andere kinderen. Ze was ook veel intelligenter. Al snel merkte ze wel dat alles wat haar op het kleine dorpsschooltje geleerd werd, door haar tien keer sneller werd opgenomen en onthouden dan door de anderen. Ze wilde echter niet nog meer verschillen van de rest dan ze al deed. Dus ging ze opzettelijk fouten maken en doen alsof ze de lesstof niet begreep. Ze zorgde dat ze gemiddeld scoorde. En vooral thuis paste ze zich aan. De hoge intelligentie en gevoeligheid die zij van Bingwen geërfd moest hebben, had duidelijk een stap overgeslagen in de erflijn. Mijn oma was een lieve vrouw, maar niet opvallend slim. Mijn opa, een eenvoudige aalscholvervisser en niet meer dan dat, had altijd een besliste afkeer van zijn schoonvader en diens eruditie gehad. In het gezelschap van Bingwen voelde hij zich dom en boers. Daarom vermeed hij zoveel mogelijk het contact met zijn schoonvader en hield hij ook zijn gezin zo goed als hij kon weg van Bingwen. Mijn moeder zei weinig thuis en corrigeerde in ieder geval nooit iets dat door haar ouders werd gezegd waarvan ze wist dat het op een gebrek aan kennis of pure stompzinnigheid was gebaseerd.

4

Toen brak de puberteit aan. Mijn moeder werd een jonge vrouw en een jonge man. Ze werd ongesteld. Het fijne heeft ze me nooit verteld over wat er in die tijd allemaal met haar gebeurde. De puberteit moet een zeer gecompliceerde tijd zijn voor een hermafrodiet, dat begreep ik wel. Ze raakte in ieder geval zwanger. Toen ik ernaar vroeg hoe dat precies in zijn werk was gegaan, wendde ze schaamtevol haar hoofd af. Het enige dat ze wilde prijsgeven, was dat je als hermafrodiet moet oppassen dat je zaad niet in je vagina terecht komt. Een waarschuwing voor mij als ik groot zou zijn. Zij had een keer niet goed opgepast en toen was datgene gebeurd waardoor mijn leven een aanvang nam. Mijn moeder werd de enige mens die de wandelende tak wist te evenaren in zelfreproductie. Het was halverwege haar vijftiende levensjaar. Wat op die dag gebeurde kon volgens alle wetten van de menselijke natuur niet gebeuren en toch gebeurde het. Zij werd zwanger. Van zichzelf. Op die dag werd ze tegelijkertijd mijn moeder en mijn vader.

Ze durfde het haar vader niet te vertellen. Tenslotte was ze in zijn ogen zijn zoon, ook al zag hij haar helemaal niet staan. Hoe kon zijn zoon zwanger zijn? Na lang aarzelen en toen ze bang werd dat ze haar dikke

buik niet meer zou kunnen verbergen voor haar ouders, had ze haar moeder in vertrouwen genomen. Haar moeder wilde weten welke jongen uit het dorp de vader van het kind was? Maar op dat punt bleef mijn moeder hardnekkig zwijgen.
Haar moeder nam haar mee naar haar grootvader.

Bingwen onderscheidde zich qua uiterlijk niet van de andere vissers van het dorp. Hij droeg meestal een loshangend grijs hemd met daaronder een korte donkergrijze broek boven zijn enigszins kromme, gebruinde benen en op zijn hoofd de traditionele vissershoed van stro. Het grootste deel van de dag liep hij op blote voeten. Zijn grijze haar, zijn grijze wenkbrauwen, snor en lange baardje leken zo bij zijn wijze en toch jeugdige ogen te passen dat ik altijd het idee had dat hij al vanaf zijn geboorte grijs moest zijn geweest. Hij was de liefste man die ik kende en hij was liefste man die mijn moeder kende. Hij was ook de slimste man die ik kende. Iedereen in het dorp had groot respect voor hem. Maar ze hadden ook respect voor de aanspraak die hij maakte op afzondering. Hij viste alleen. Hij woonde alleen, met zijn vele boeken. Men kon voor raad bij hem terecht. Maar iedereen wist dat je zijn tijd niet moest verdoen met onbenulligheden of problemen die je zelf kon oplossen als je maar de tijd nam om na te denken. Als hij viste, was het om zichzelf van eten te voorzien of om de vis te verkopen en van dat geld de weinige spullen die hij nodig had om te leven en de vele boeken die hij las te kopen. Hij viste nooit voor toeristen. Als je hem op het water, meestal op een afgelegen plek, bezig zag met zijn aalscholvers, kreeg je het idee dat de beesten zijn beste vrienden waren en ze eerder met elkaar speelden dan werkten.
Bingwen hoorde het verhaal van mijn oma Meying over mijn moeders zwangerschap aan. Stuurde haar weg. Keek mijn moeder diep in de ogen en wist de waarheid uit haar te krijgen. Hij zweeg.
Het was de eerste keer sinds lange, lange tijd dat mijn overgrootvader Yungsho verliet. In zijn jonge jaren had hij de hele wereld bereisd, maar toen hij ouder was reisde hij alleen nog maar in zijn geest. Voor mijn moeder verliet hij zijn vlot en zijn aalscholvers. Mijn moeder kreeg de opdracht voor zijn vogels te zorgen totdat hij terug was. Zij mocht in zijn huis wonen. Een eindje van haar ouders’ huis vandaan. Ze was er blij mee, omdat ze er niet aan moest denken dat haar vader zou merken dat ze zwanger was. Meying zei tegen Fai dat Bingwen ziek was en dat mijn moeder voor hem zou zorgen tot hij beter was.
Drie weken later was Bingwen terug.

Hij had professoren en geleerden gesproken, sjamanen en waarzeggers. Wijze vrouwen en wijze mannen. Vast ook wel de een of andere domme. Men had geprobeerd hem over te halen zijn kleinkind grondig te laten onderzoeken door de medische wetenschap. Men had hem verteld dat ze zo snel mogelijk gekeeld en opengesneden zou moeten worden, de nog ongeboren vrucht uit haar gerukt en verbrand. Men had hem zacht woorden ingefluisterd dat zij de gezegende was, de lang verwachte. En hem nuchter en zakelijk uitgelegd waarom het onmogelijk was wat hij beweerde.
“Tijd voor een nieuwe naam,” zei Bingwen, toen hij zijn huis binnen stapte.

5

Mijn moeder koos de naam Shu-Jia. Het was de naam van een meisje uit een ander dorp waarover ze kort daarvoor had horen vertellen. Op de dag dat dat kind geboren werd, had ze de wereld ook weer verlaten. Mijn moeder vertelde me dat ook zij vaak het gevoel had gehad dat ze door haar tweeslachtigheid niet met de mensen op deze aarde verbonden was. Maar hoezeer mijn moeder zich ook een buitenstaander voelde, ze was toch een onderdeel van de kleine sameleving die haar dorp uitmaakte. En ze verwachtte een kind. Ze kon met haar zwangerschap en zo dadelijk de geboorte van het kind niet langer door het leven gaan als de jongen die iedereen kende. Daarom moest het hele dorp opnieuw herinnerd worden aan haar dubbele sekse.
Bingwen had op een avond een klein feest gegeven aan de rivier. Hij had voor lekker eten en drinken gezorgd en geproost op mijn moeders zwangerschap, alsof het de normaalste zaak van de wereld was. Daarna had hij met de meeste aanwezigen persoonlijk een babbeltje gemaakt. Mooi en helder, heel ongedwongen had hij ieder naar diens eigen aard weten uit te leggen dat de zwangerschap en het feit dat mijn moeder zich nu meer als vrouw zou gedragen gezien haar tweeslachtigheid niets onnatuurlijks had. Ze hadden allemaal geweten van haar twee geslachten en haar al die jaren geaccepteerd in de verschijning van een jongen, dus er was geen enkele reden om haar nu niet te accepteren als haar andere natuur het overnam.
Mijn opa Fai was die avond niet op het feestje verschenen. Ook hij was ondertussen op de hoogte van de zwangerschap.

Mijn moeder liet zich dus Shu-Jia noemen en liet haar haar groeien. Het leek Bingwen verstandig voor haar niet zowel het moederschap als het vaderschap op te eisen, maar de gelukkige spermacel aan een Amerikaanse toerist toe te schrijven, die na de bevruchting het ruime sop huiswaarts had gekozen zonder opgave van een achternaam of adres in de United States. Het enige dat mijn moeder van hem zou weten was zijn voornaam; Luke. Een klein grapje van Bingwen, die de Amerikaanse stripverhalen van Lucky Luke erg komisch vond.
Zo zou haar kind een faire kans in de kleine gemeenschap hebben. Een kind dat iemand bij zichzelf verwekt zou hebben zou iedereen te ver zijn gegaan. Zoiets zou niemand hebben kunnen begrijpen en iedereen met afschuw hebben vervuld. Haar kind zou als een freak zijn gezien, of erger; als een voortbrengsel van duistere krachten.
Voor mijn opa Fai was mijn moeder vanaf nu dood. Ze bleef bij Bingwen wonen. Natuurlijk moest het dorp wel wennen aan haar tweede leven. Maar de ouderen hadden het al snel geaccepteerd. Voor haar leeftijdsgenoten lag haar plotselinge mutatie van jongen naar meisje minder ongecompliceerd. Ze kreeg te maken met onbegrip en pesterijen en zorgde ervoor dat ze zo weinig mogelijk contact had met anderen dan haar opa en haar moeder.

6

Ze was zestien toen ze beviel. Van een tweeslachtig kind. Ik had een piemel en een spleetje. Het zakje met balletjes ontbrak. Het had geen enkele zin om te proberen het verborgen te houden. We leefden in een klein dorp. Tenzij mijn moeder me wilde opsluiten en nooit met andere kinderen wilde laten spelen, zou de waarheid al snel bekend worden. In feite was er natuurlijk al tijdens de zwangerschap door iedereen over gespeculeerd of mijn kind net zo’n vreemd geval zou worden als mijn moeder. Maar Bingwen nam, hoe oud hij ook was, de rol van voorlopige surrogaatvader op zich en het feit dat hij zoveel aanzien en respect in het dorp en de wijde omtrek genoot, zorgde ervoor dat ze ons met rust lieten.
Mijn moeder noemde mij Lua-Li, een beetje naar mijn fictieve vader Luke, met de toevoeging Li, wat mooi en krachtig betekent. Mijn moeder zei dat ze had besloten mij een meisjesnaam te geven. Een van de redenen was dat ik later, mocht ik zwanger worden, niet van naam hoefde te veranderen. Zij en Bingwen vonden dat het voor mijn acceptatie in de gemeenschap goed zou zijn dat ze mij voor de

buitenwereld één geslacht toebedeelden. Ik werd dus een ‘zij’, ook al vertelde mijn moeder me al heel vroeg in mijn leven dat ik als ik groter was kon omschakelen naar ‘hij’ als ik dat zo wenste en desnoods weer terug en dat zoveel keren als ik zou wensen, of ze zou samen met mij een oplossing vinden als ik beide geslachten tegelijk noembaar zou willen maken.
Ik was dus de dochter van mijn moeders Amerikaanse lover en haar. Maar mijn moeder zei dat ik als twee druppels water op haar leek toen zij een baby was. Ze vond mij in ieder geval prachtig en was zo trots op mij. Ze hield zielsveel van haar kleine Lua-Li met haar koolzwarte ogen en fijne roze lipjes. En ik hield van mijn prachtige moeder zoals baby’s van hun prachtige moeders houden.

Mijn opa Fai had sinds de dag van mijn geboorte veel gedronken. Vanaf de dag dat hij hoorde dat mijn moeder zwanger was, was hij niet meer nuchter geworden. Hij had haar dubbele geslacht nooit geaccepteerd. Voor hem was ze sowieso al mismaakt. Maar nu ze een vrouw was geworden, een zwangere vrouw, was ze in zijn ogen niet alleen mismaakt, ze was immoreel en ziek in haar hoofd.
De meeste avonden bracht mijn oma alleen door terwijl mijn opa in de kroeg zijn enorme kwaadheid en verongelijktheid wegzoop. Als hij thuis kwam, onderging ze gedwee zijn morrend zwijgen tot hij in zijn stoel of op het bed in slaap viel en de nacht zijn opgekropte pijn opslokte.
En toch hield mijn moeder Shu-Jia van haar vader. En ze zei dat ze er altijd van overtuigd was geweest dat indien zij geboren was als een nomaal éénslachtig kind, een meisje of een jongen, hij een goede en liefdevolle vader was geweest.

7

Bingwen zorgde goed voor zijn kleinkind en zijn achterkleinkind. Toen ik een jaar oud was, bouwde Bingwen met mijn moeder een vlot en leerde haar vissen, trainde met haar haar eigen aalscholvers. Zo werd Shu-Jia de vrouwelijke aalscholvervisser.

Mijn moeder trok op een gegeven moment de aandacht van Shing, een van de jonge vissers die ze tegenkwam als ze op de rivier bij de stad Yangho viste. Hij was bijna achttien. Volgens mijn moeder was het een mooie jongen met heldere ogen, mooi dik haar, sterk en mannelijk, die

toch iets zachts over zich had. Ze praatten en lachten met elkaar terwijl ze visten en ontmoetten elkaar steeds vaker na hun werk. Ze raakten bevriend en mijn moeder merkte dat Shing steeds meer in haar geïnteresseerd raakte. Hij flirtte met haar. Shing zag haar puur als vrouw. Omdat hij niet uit Nianxing maar uit Yangho kwam, wist hij niets van haar hermafroditisme.
Met een glinstering in haar ogen vertelde mijn moeder mij van de avond dat zij Shing de waarheid over zichzelf vertelde.

Ze was nog even door het dorp gelopen alvorens naar hun rendez-vousplek te gaan. Soms ging ze aan het einde van de dag even langs bij Annchi, haar nichtje, zowat de enige leeftijdsgenote waar ze met enige regelmaat contact mee had. Annchi verkocht elke dag in een klein overdekt stalletje aan de straat de beeldjes die Annchi's ouders in hun werkplaats fabriceerden; gipsen afgietsels die een stukje rivier met struiken en bomen op de oever en een drietal karstpieken afbeeldden, met op de rivier een aalscholvervisser en drie aalscholvers op zijn vlot. Het waren geen grote kunstwerken, maar de toeristen vonden ze prachtig. Annchi's vader maakte de beeldjes, Annchi's moeder beschilderde ze en Annchi verkocht ze.
"Heb je goede zaken gedaan?" was meestal mijn moeders eerste vraag als ze Annchi zag. "Heb je nog een leuke rijke Amerikaan weten te strikken?" haar tweede.
Maar vandaag was ze te zenuwachtig en tezeer bezig met haar eigen liefdesperikelen. Ze zag Annchi zitten achter haar beeldjes met een professionele glimlach waarachter zich verveling en wanhoop verborgen. Annchi had hele andere wensen voor haar toekomst dan haar ouders voor haar hadden. Zij had dromen die haar ver weg van Nianxing voerden. Haar ouders hadden haar echter nodig om het gezin te onderhouden. Ze voelde zich gevangen in Nianxing. Haar oudste zus was het dorp ontvlucht en haar twee broers werkten twee uur lopen ver op de rijstvelden. Maar Annchi had een trouwe natuur die haar geen andere keus liet dan achter haar stalletje te zitten.
Ineens werd mijn moeder heel verdrietig van haar aanblik, zo vertelde ze. Ze stopte en rende de andere kant op, hopend dat Annchi haar niet gezien had.
Het was nog een flinke wandeling naar de geheime plek waar ze met Shing had afgesproken, maar het deed haar goed met de natuur alleen te zijn. Zo kon ze zich concentreren op wat ze van plan was tegen Shing te zeggen.

Mijn moeder vertelde hoe de laatste bamboevlotten met toeristen rustig terug dreven naar hun vertrekpunt. Waar zij naartoe ging, zouden geen toeristen meer zijn, zeker niet nu het langzaam schemerig begon te worden. Ze begon harder te lopen en mepte met de bamboestok die ze geplukt had de planten die in de weg hingen aan de kant. Deze afranseling hielp meteen ook de spanning een beetje uit haar lijf te slaan.

Als zwijgende donkere wachters keken de bergen van karststeen op ons neer, vertelde mijn moeder. Ze sprak vaak over de rivier en over de bergen. Het water was volgens haar anders dan de wachters, het dreef kalm voorbij en negeerde de mensen op haar oevers. Mijn moeder hield ervan dat de rivier ons mensen geen belang toedichtte. Het maakte haar eigen problemen minder relevant.
Ze had onderweg een hand vol stenen verzameld. Een voor een gooide ze de stenen met een boog in het water. Ze had zichzelf zeven stenen de tijd gegeven om met haar openbaring op de proppen te komen. Bij elke steen die ‘plomp’ in het water terecht kwam, werd ze echter zenuwachtiger. Ze zat met haar knieën opgetrokken bij het water. Shing lag op zijn rug in het gras, een lange grasspriet tussen zijn lippen, zijn ogen gesloten. Even vroeg mijn moeder zich af of hij sliep.
‘Plomp.’ Dat was de zevende.
Toen pauzeerde mijn moeder.
“En toen?” vroeg ik, haar aansporend het spannende einde te verklappen.
“Toen volgden mijn ogen twee verliefde vogels die elkaar laag boven het water kwetterend achtervolgden. Hun sierlijke vlucht tekende woorden in de lucht die de twee mensen aan het water niet konden ontcijferen. Toen ze waren verdwenen achter de dikke bladerkapsels van de bomen, vertelde ik Shing dat de natuur woorden op mijn levensblad had geschreven die ik net zo min kon ontcijferen als wij de vlucht van de vogels.”
“Oh?”
Mijn moeder begon hard te lachen.
“Hij begreep er geen snars van.”
“Dat dacht ik al.”
“Dus heb ik hem maar rechtuit verteld over mijn tweeslachtigheid.”
“En hoe reageerde hij toen?”
“Hij zweeg een tijd. Daarna zei hij: ‘Aan het driftige geluid van de krekels en de kikkers te horen wordt het een warme, vochtige nacht.’ Toen liep hij weg.”
Ik wachtte tot ze verder praatte.

“Twee dagen later zag ik hem terug. Hij zei dat zijn liefde voor mij groot was.”

8

Shu-Jia en Shing gingen samenwonen als vrouw en man. Shing had een houten huis gebouwd naast het houten huis van Bingwen. Dat werd het huis van wat een volkomen normaal gezin leek, het gezin van moeder Shu-Jia, vader Shing en dochtertje Lua-Li. Terwijl Shu-Jia en Shing elk met hun eigen vlot en hun eigen aalscholvers visten, paste Bingwen op mij op.
Voor mijn opa Fai was het feit dat zijn zoon met een man samenleefde, na eerst een kind gebaard te hebben, de hand die zijn hoofd onder water duwde en vasthield tot de zuurstof in bellen uit zijn longen steeg en plaats maakte voor het moordende water. Mijn opa verdronk letterlijk en figuurlijk, in de rivier Ta en in de rijstwijn.
In de nacht naar de fatale dag had hij, zo hadden oma Meying en haar dochter Shu-Jia te horen gekregen, twee Mongoolse vreemdelingen ontmoet in het café. Vrolijke mannen die een lange reis kriskras door China maakten, met een flinke beurs vol geld dat ze gul spendeerden. Fai was in de ban geraakt van de verhalen van de reizigers en van de vele rijstwijn die ze hadden geschonken. De hele nacht door hadden ze gedronken. Mijn opa had een paar uur zijn ellende vergeten en gelachen en gezongen. Tegen de ochtend, toen de vreemdelingen hun roes gingen uitslapen, moest mijn opa daarentegen aan het werk.
Hij moet al zwalkend, stomdronken, zijn aalscholvers thuis opgehaald hebben en was naar zijn bamboevlot gegaan. Mijn oma sliep, de gewoonlijke koude nacht hing nog boven de rivier. Nadat opa Fai waarschijnlijk met enige moeite zijn vlot naar zijn favoriete visplek had gevaren, had hij zijn eerste aalscholver in het water gezet. Hij zag hoe de vogel al na een paar minuten met een paar vissen naar het vlot kwam teruggezwommen. Op het moment dat hij zijn peddel in het water stak, verloor hij het evenwicht en viel in het water. Hoewel hij een goede zwemmer was en al zo vaak in zijn leven kopje onder was gegaan in deze rivier, gaf het water hem dit keer pas terug aan de wereld erboven dagen nadat zijn ziel uit zijn lichaam verdwenen was.
Een andere visser die net gearriveerd was, zag hoe mijn vader die dag verdronk. Hij was te ver weg om maar aan een reddingspoging te kunnen

denken. Het enige dat hij kon doen, was ons gezin van het drama op de hoogte brengen.

Mijn oma Meying kwam de shock niet te boven, ze raakte in een depressie die nooit meer overging en begon zichzelf te verwaarlozen. Zelfs Bingwen kon haar niet helpen. Het enige dat hij kon doen, was zorgen dat ze toen haar situatie uitzichtloos werd, werd opgenomen in een kliniek. Daar stierf ze een paar jaar later.
Mijn moeder stortte ook in. Maar in plaats van in zichzelf te verdwijnen zoals mijn oma dat deed, werd zij opstandig en zelfdestructief.
Toen ik daarnaar vroeg, was ze eerst uitermate verbaasd dat ik ervan wist en zei toen slechts dat ze een tijdje verdwaald was geraakt op paden die een mens niet moest bewandelen en dat het uitsluitend door de liefde, standvastigheid en het geduld van Shing en Bingwen was, en het feit dat ze zo’n lief klein dochtertje had, dat ze haar leven weer in de greep kreeg.

9

Mijn hele zesjarige leven lang leek ik sprekend op mijn moeder als kind, alleen droeg ik meisjeskleren en had ik twee lange zwarte vlechten, waar ik bijzonder aan gehecht was. Een ander klein verschil was een klein litteken naast mijn linkeroog dat ik had opgelopen bij een valpartij.
Mijn moeder was opgevoed bij een vader die niet in kennis of cultuur geloofde en een moeder die zich aan hem conformeerde. Bingwen had echter mijn intelligentie kunnen voeden en uitdagen tot het uiterste. Hij had mijn nieuwsgierigheid geprikkeld en mijn geest weten te vullen met kennis. Maar ook met creativiteit en gevoel. Mijn moeder had haar bovenmatige intelligentie onderdrukt. Zo klein als ik was, probeerde ik haar uit te dagen en te betrekken bij wat Bingwen en ik deelden. Maar ze toonde een soort koppigheid op dat gebied. Vooral als Shing er was, knikte ze slechts bevestigend of staarde afwezig weg als ik vertelde over de geestelijke ontdekkingsreizen die ik met Bingwen maakte.
Hoewel ik wist dat mijn moeder zich schuldig voelde dat ze mijn opvoeding voor een groot deel aan iemand anders overliet, wist zij die opvoeding in de beste handen die ze maar kon bedenken en probeerde ze haar dochtertje als ze niet viste alle moederliefde te geven die ze had. Alles leek goed te gaan.

Bingwen stierf ineens. Mijn meer dan geliefde overgrootvader, Shu-Jia's baken sinds ze zwanger was geworden. Hij bleek een bondig testament geschreven te hebben. Al zijn boeken, prenten en documenten gingen naar mij. Met zijn huis mochten mijn moeder en Shing doen wat hen goeddunkte. Het lichaam van Bingwen diende begraven te worden op de oever aan de overkant van de rivier. Niet zo heel ver van het dorp in een deel van het bos waar de begroeiing wild was en geen mensen kwamen, tussen de karstpieken. Met uitzicht op de Ta.
Mijn moeder en Shing probeerden na de begrafenis ons leven weer op te pakken, gingen weer aan het werk.

10

Op de ochtend dat alles anders werd lagen Shu-Jia en Shing nog te slapen. Buiten lag een zware deken van mist tussen de steile bergtoppen van het karstgebergte. Ik ging rechtop zitten, rekte me uit en keek uit het raam van ons houten huisje naar het hok waar de aalscholvers werden gehouden.
Ik koesterde niet het geringste verlangen om later net als mijn moeder, stiefvader, grootvader en overgrootvader aalscholvervisser te worden. De jongetjes waar ik sporadisch mee speelde wier vaders ook hun geld verdienden in de aalscholvervisserij, aapten allemaal hun vaders na, met dunne stokken in het water en uit hout gesneden nepvogels. Ik niet. Ik had zelfs een grote afkeer van dit beroep. Ik was al uitzonderlijk jong zeer stellig in mijn voorkeuren en aversies. Waarschijnlijk kwam het door de combinatie van mijn uitzonderlijke intelligentie en mijn hoge gevoeligheid.
Jonge vogels die getraind werden, kregen eerst draad om hun hals gebonden. Later kreeg elke vogel een ring die precies paste, dat wil zeggen precies te klein was. Toen ik de eerste keer zag hoe de draad om de nek van een jonge aalscholver werd gebonden, ik was nog geen jaar oud, voelde ik tot mijn eigen paniek dat ik helemaal begon op te zwellen in mijn gezicht alsof ik in het lichaam van de vogel verplaatst werd en ik voelde hoe mijn eigen keel werd dichtgebonden. Ik hapte naar adem en rende vervolgens zo snel mijn korte wankele beentjes mij konden dragen weg, om aan de oever van de rivier, naar adem happend bij te komen. Het was alsof ik ternauwernood aan de verstikkingsdood was ontsnapt. Soms zat ik mijn moeder en Shing urenlang aan de oever van de rivier te observeren, hoe ze hun aalscholvers in het water zetten, ze er even later

uitvisten en vervolgens broodroof op hen toepasten. Zij en Shing zwaaiden dan af en toe naar me. Ik zwaaide terug, glimlachte er zelfs bij. Maar met al mijn intelligentie kon ik niet begrijpen hoe het mogelijk was dat mijn familieleden waar ik zoveel van hield zoiets wreeds met een levend schepsel konden doen. Toen ik tweeëneenhalf was, nam ik het besluit geen vlees of vis meer te eten en kondigde dit zo stellig en overtuigend aan dat er voor mij alleen nog vegetarisch voedsel bereid werd. Bingwen had, toen ik erover met hem in gesprek ging, mijn veroordeling van het gebruiken en kwellen van weerloze schepselen niet afgekeurd. Hij had mij zijn eigen visie uitgelegd en het daarbij gelaten.

De bewuste ochtend van de verandering ging ik in mijn korte kaki broekje en bloemenhemdje op de grond zitten, met mijn rug tegen de muur en bekeek de vogels van mijn moeder en Shing een voor een. Zenuwachtig geworden door mijn aanwezigheid flapten de vogels op hun zwemvliespoten rond door het kleine hok. Hun lange bekken klepten open en dicht, terwijl hun groenige kraalogen mij wantrouwig in de gaten hielden en hun donkergrijze gekortwiekte vleugels op en neer bewogen alsof ze van plan waren weg te vliegen. Ik sprak niet tegen ze. Ik kon uren in het vogelhok zitten zonder een geluid of beweging te maken. Ik zat daar en keek naar de vogels tot ze wat rustiger werden. Het leek of ik via mijn gedachten contact kon maken met de vogels en het scheen me werkelijk toe dat ze langzaamaan begonnen te begrijpen wat ik hen woordloos probeerde duidelijk te maken. Dat ze zich geen zorgen hoefden te maken over mijn aanwezigheid, dat ik niet een van die mensen was die hen al die heerlijke vissen liet vangen om ze vervolgens bruut van hen te stelen. En ik meende in hun ogen te zien dat ze mij daadwerkelijk begrepen, wisten dat ik was gekomen om goed te maken.

SHU-JIA

11

Het was nog steeds mistig boven de rivier en in de bergen toen Shing zich op zijn rug draaide en zijn ogen opende. Ik was half wakker en keek door de spleetjes van mijn ogen naar een gapende Shing. Hij glimlachte, kuste me op mijn wang en stond op.
Het zou een zware dag werken worden voor ons. Straks zouden weer busladingen en bootladingen mensen met verbazing en veel getetter

komen kijken hoe we de vis uit de rivier haalden. Ik wilde nog een kwartiertje verder slapen. Shing was meestal als eerste op. Hij hield van zijn beroep, maar vooral als hij in zijn eentje op de rivier bezig was, hoogstens met een paar andere vissers uit het dorp. Hij was er ondertussen wel aan gewend dat men hem bekeek, fotografeerde en filmde. Het idee dat hij aan de andere kant van China of zelfs van de wereld op een foto of film bekeken werd, hield hem niet bezig. Wat nooit wende was het gevoel dat hij had als hij met niets dan die immense natuur om hem heen op zijn bamboevlotje stond te vissen, als er geen toerist te bekennen was. De verbazing over die prachtige natuur om hem heen, de bewondering voor de kracht ervan, die wenden nooit. Dan voelde hij dat hij geluk had. Dat het leven hem gunstiger gezind was dan een mens ooit zou kunnen verlangen.
Daarom behandelde Shing zijn vogels goed. We wisten dat sommige van onze dorpsgenoten geen respect hadden voor hun aalscholvers. De beesten kregen teveel stokslagen als ze jong waren. Als ze nog moesten leren niet te ver van het vlot te zwemmen en op de peddel te komen zitten als ze hun hals vol vis hadden. Hoewel ze redelijk hongerig gehouden moesten worden, omdat ze anders niet willig genoeg waren om keer op keer te naar vis te duiken, kregen de vogels van sommige vissers zo weinig te eten dat ze haast verhongerden of kregen ze alleen wat aangelengde vispulp.
Maar Shing en ik gaven hen altijd genoeg kleine visjes, die net door hun keel pasten en verwijderden aan het einde van de werkdag de draad rond hun nek, zodat ze even voor hun eigen voedsel konden duiken. Wij behandelden ze goed, ook als ze te oud of te ziek waren om te werken. Shing hield van zijn vogels zoals hij van de natuur hield. Dat hij hun kelen moest afbinden en dat ze voor hem moesten werken, hoorde bij het leven in Yungsho. Hij had nooit anders gezien. Dit was het lot van de aalscholvers. Het dier diende de mens, om voor hem te werken of door hem opgegeten te worden. Zo was het Shings lot om aalscholvervisser te zijn, zoals zijn vader en vaders vader voor hem.
Shing had mij leren kennen toen ik al aalscholvervisser was, dus hij vond het geenszins vreemd dat we beide ons gezin met vissen voedden. Hoewel hij me af en toe vroeg of ik niet liever bij Lua-Li bleef, zodat hij de enige in ons gezin zou zijn die viste. Maar ik vond dat we zo meer geld konden verdienen en ik was gesteld op mijn zelfstandigheid. Sommige dagen werkten we zij aan zij op de rivier, maar andere dagen zagen we elkaar niet zolang we werkten. Soms viste de een op de rivier

bij Nianxing en de ander bij de stad Yangho. Shing hield van mij en van Lua-Li en was tevreden.

Toen Shing die ochtend in Lua-Li's slaapkamer keek en zag dat ze niet meer in haar bed lag, trok hij zijn werktenue aan en stapte naar buiten om haar te begroeten. Hij verwachtte dat ze ergens bezig zou zijn van een paar rietstengels een riempje te vlechten of met een stok in de aarde te wroeten. Hij keek om zich heen, maar kon Lua-Li nergens ontdekken. Hij riep haar. Geen antwoord. Onwillekeurig had hij in de richting van het aalscholverhok gekeken. Hij liep erheen en opende het hok.
Een moment later werd ik uit mijn halfslaap gerukt door een schreeuw van Shing. Ik rende het huis uit en zag hoe de aalscholvers wild fladderend hun hok uitschoten, gevolgd door Shing die het schijnbaar levenloze lichaam van Lua-Li in zijn armen droeg.
Haar lange vlechten dropen naar de grond. Lua-Li's gezichtje was blauw aangelopen, om haar hals zat een rode streep. Tussen Shings vingers bungelde een stuk draad zoals de jonge aalscholvers dat om hun nek droegen.

12

Wat normaal een kort en prettig reisje over de rivier Ta van Nianxing naar de dichtstbijzijnde grote stad was, duurde nu een eeuwigheid. Lua-Li lag op Shings schoot voor op mijn bamboevlot met een deken over haar lichaam. Hoewel Shing erop had aangedrongen dat we zijn vlot zouden nemen en hij ons naar de stad zou brengen, had ik erop gestaan dat we het mijne namen. Er was geen denken aan dat ik roerloos op het vlot zou gaan zitten en alleen maar afwachten tot we eindelijk zouden aankomen.
De hele tijd dat ik mijn vlot voortdreef met mijn peddel, keek ik naar mijn dochtertje dat nog niet bij bewustzijn was geweest. De bleke blauwe schijn die door haar huid heen gloeide gaf haar de alarmerend uitstraling van een stervende. Haar rechterhandje was onder de deken uitgegleden als wilde het aan de dood ontsnappen, maar onbarmhartig ingehaald was het van alle leven ontdaan. Ik deed mijn best de paniek die door mijn hersenen bulderde te beheersen. Het bloed in mijn aderen voelde zwaar en log als nat cement. Mijn slapen bonsden van de schuld en mijn ogen probeerden de horizon sneller dichterbij te trekken dan mijn vlot varen kon. De angst om te laat te komen om nog iets aan het

vreselijke lot te veranderen werkte als de stroom die een turbine aandrijft. Maar het vlot was niet gebouwd op snelheid, zodat ik alleen maar kon proberen tegen alle remmende traagheid in zo snel mogelijk vooruit te komen.
Door de jarenlange ervaring één geworden met mijn vlot, wist ik wel hoe ik mijn simpele vaartuig optimaal kon laten presteren. Me volledig hierop concentrerend, nam ik ondanks de ingehouden paniek behendig en gecontroleerd de stroomversnellingen, om even later aan te leggen aan de oever bij de stad Yangho. Shing stond op met Lua-Li in zijn armen en stapte de kant op. Zijn broek was helemaal nat geworden van de reis, maar Lua-Li had hij zo goed als droog weten te houden. Zo snel we konden liepen we naar de in het centrum gelegen artsenpraktijk.
Op onze weg moesten we bij het oversteken uitkijken niet aangereden te worden door scheurende scooters en toeterende busjes. We moesten langs kraampjes waar toeristen de stoepen breeduit en sloom in bezit namen om souvenirs voor hun familie in Amerika, Canada of Peking uit te zoeken of hun magen te vullen. Maar wij zagen geen toeristen. We zagen alleen ons arme kind, de weg onder onze voeten en in de denkbeeldige verte ons doel. De enkele toerist of kraamverkoper die scherpzinnig genoeg was om aan de paniek op onze gezichten, onze gehaaste stappen en de ongezonde kleur op Lua-Li’s gezicht af te lezen dat we niet gewoon met een slapend kind onderweg waren en hoogstens veel te laat voor een afspraak, keek ons met bezorgde blik na, maar vergat ons al snel weer in zijn eigen bezigheden.

Een paar uur later stonden Shing en ik weer buiten, zonder Lua-Li.
De dokter had ons uitgelegd dat Lua-Li in een coma was geraakt door het zuurstofgebrek in haar hersenen. Het zou kunnen dat zij, als ze al uit haar coma zou komen, blijvende schade had opgelopen. Deze nacht en de komende dagen zou Lua-Li onder toezicht van de arts blijven in een van de kamertjes die ingericht waren voor langer verblijf. Zij zou een aantal onderzoeken ondergaan en ter controle op de nodige apparaten aangesloten blijven. Mocht ze aan het einde van de week nog niet bij bewustzijn zijn gekomen, zou ze naar het ziekenhuis in een stad op tweehonderd kilometer afstand getransporteerd dienen te worden. Zo zakelijk werd het ons uitgelegd. Daar stonden we mee op straat.

13

De straat was vergeven van de mensen toen ik naast Shing buiten voor de artsenpraktijk stond. Ik staarde naar een groot reclamebord aan de gevel van een van de vele moderne witte hotels, waarop een mooie jonge vrouw en een mooie jonge man elkaar toe proostten terwijl ze naar de zonsondergang boven de Ta rivier keken. De fles Bacardi voor in beeld stak insinuerend uit het zand omhoog. Ik kneep mijn ogen dicht, de zon, de hitte, Lua-Li; ik voelde me duizelig worden.
“We kunnen bij mijn ouders logeren,” sprak Shing zacht.
“Da’s het beste voor jou. Ik wil even niemand om me heen hebben,” antwoordde ik. Ik deed mijn ogen open.
“Ik blijf vannacht op het vlot slapen. Sorry.” Ik probeerde de spieren van mijn gezicht in de vorm van een gemeende verontschuldiging te plooien, maar het viel me op dat mijn stem hard en koud klonk en ik was er zeker van dat mijn gezicht weinig compassie uitdrukte.
Shing knikte.
“Ga nu maar. Ik ga terug naar Lua-Li.” Ik raakte de rug van Shing zo zacht aan dat hij het niet eens voelde, draaide me om en liep de artsenpraktijk weer binnen.
“Kom je vanavond bij mijn ouders eten?” vroeg Shing nog, maar hij wist dat ik niet zou komen. Hij liet me weten dat hij me vanavond zou opzoeken bij het vlot om te horen hoe het met Lua-Li ging.
Twee tranen liepen over zijn wangen toen hij op weg ging naar het huis van zijn familie. Het zou kunnen dat ik veel van hem hield op dat moment. Het was een bijzonder gevoelige man. Lua-Li had ook veel van hem gehouden. Ik betrapte me erop dat ik al in de verleden tijd begon te denken wat Lua-Li betrof. Ik voelde hoe mijn moed op de straat viel en uiteen spatte als een rijpe watermeloen.

Die avond verliet ik andermaal mijn in volledige bewusteloosheid verkerende dochter. Ik liep in de richting van de rivier zonder dat ik mijn benen bewust aanstuurde. Mijn voeten overbrugden repetitief de een na de ander de harde stenen van de straat, mechanisch, terwijl ze het met zwaar bloed gevulde lichaam, de door onoverkomelijkheid neergetrokken schouders en het radeloze hoofd met zich mee namen. De drukke straten vol met flanerende toeristen, roepende verkopers, met blauwe en rode parasols overdekte stalletjes met eten en souvenirs, reclameborden aan elke gevel, geuren van gebraden eenden, kippen, gebakken rijst en kruidenmengsels dreven me de stad uit als pus uit een puist. De brede straten met fietsers, knetterende scootertjes en stinkende busjes die langs de hoge kale hotels en appartementencomplexen reden

die in rap tempo uit de grond waren gestampt, duwden in mijn rug en tegen mijn armen. Loop Shu-Jia, loop door. Je hebt nergens te gaan, maar ga toch maar.
Tot de rivier me de weg versperde. Ik keek om me heen. Overal dat ellendige volk. Ook hier was geen ontkomen aan de drukte. Ik besloot mijn vlot een klein eindje stroomafwaarts op de oever te leggen. Ik wilde niet te ver uit de buurt van Lua-Li, en Shing zou me nog opzoeken, dan moest hij me gemakkelijk kunnen vinden.
Toen ik op mijn vlot zat en naar de weerspiegeling van de karstpieken in het water staarde, trok het aroma van braadsels van een van de vele primitieve buitenkookstalletjes in de buurt mijn neus binnen. Voor het eerst realiseerde ik me dat mijn maag de hele dag al leeg was. Afkerig van de geur blies ik mijn adem door mijn neusgaten naar buiten, om niet het geringste spoor van eten mijn lichaam binnen te laten dringen. Ik kon me niet voorstellen ooit nog ergens van te genieten als Lua-Li hier als een kasplantje uit tevoorschijn zou komen. Ik was misselijk tot in mijn vezels.
“Oh, kijk daar nou eens!”
Ik keek op.
De Amerikaanse toeriste in de vanillekleurige cocktailjurk stond met een verrukt gezicht naar me te kijken. Ze moest blootsvoets langs de rivier gelopen zijn, haar pumps losjes in haar hand, toen ze mij in het oog had gekregen. Haar man slenterde met relaxed desinteresse verder op de bootschoenen die hij vast een maand geleden of zo had aangeschaft voor de reis met hun nieuwe ultraluxueuze motorjacht naar Azië. Ik kende het type, had ze vaak genoeg als toeschouwer gehad bij mijn werk. Bingwen had me aardig wat Engels bijgebracht, zodat ik het meeste verstond van wat ze zeiden.
Om niet de hele tijd op elkaars lip te zitten, hadden ze waarschijnlijk voor de tocht de mans vriend slash zakenpartner en diens vrouwtje uitgenodigd. Na hun jacht in de haven van Hongkong of een andere grote haven geparkeerd te hebben, waren ze aan hun rondreis door het binnenland van China begonnen. Het was op de eerste of de zoveelste dag van hun verblijf in hun vijfsterrenhotel met uitzicht op de Ta dat ze na een heerlijk diner met bijbehorend aperitief, wijn en cognacje na, hadden besloten een ontspannende avondwandeling te maken.
De blonde haren van de vrouw deinden van enthousiasme met haar hoofd mee heen en weer onder de witte haarband toen ze haar man inhaalde.

“Kijk die Chinese daar op dat vlotje. Echt ongekend, met die zonsondergang erachter, daar moet ik een foto van hebben. Snel, de camera.”
Terwijl ik hen aanstaarde, te apathisch om mijn hoofd af te wenden, stak de vrouw ongeduldig haar hand uit naar de man.
“Een moment, darling,” sprak hij met een nonchalante irritatie in zijn stem. Hij tilde zijn zonnebril omhoog en zette hem op de rand van het hoedje dat hij een beetje achterover geschoven op zijn hoofd droeg en gaf het volgens zijn vrouw zo bijzondere tafereel dat ik en mijn vlot boden een kritische blik.
“Cheryl, honey, denk je dat je dit keer het kapje van het fototoestel kunt halen voordat je foto’s begint te maken?” merkte de man op met een hautaine grijns om zijn lippen, terwijl hij het fototoestel dat aan de leren riem aan zijn schouder bungelde aan zijn vrouw overhandigde.
Het andere koppel, even zichtbaar welgesteld als hun vrienden, sloot zich bij hen aan en bekeek het schitterende authentieke beeld dat hen geboden werd. Ik besloot het viertal te negeren.
“Je zou toch jaloers worden als je dit ziet,” zei de echtgenoot van de nu fotograferende vrouw met een duidelijk sarcastische ondertoon. “Zou je niet je BMW limited edition willen ruilen voor dit bamboevlotje en je beursbaan voor dit vissersleven, Jack?” wendde hij zich tot de andere man.
Jack lachte. “Absoluut, Paul. En mijn casual doch opmerkelijk prijzige outfit voor die afgeraffelde plunje van haar, hahaha. Ik gooi meteen mijn loafers in het water.”
Hij tilde een voet op en deed alsof hij zijn schoen wilde uittrekken.
“Superromantisch, niet dan?!” sprak Cheryl geestdriftig.
“Ga jij er even bij zitten, Cheryl, dan maak ik een foto van jullie samen,” stelde Paul voor.
“Nee joh, doe niet zo gênant.”
“Jawel, is leuk. Toch?! Wat vind jij, Joan?” Ondertussen gaf Paul Jack een knipoog die moest aanduiden dat zij, ontwikkelde, wereldse mannen die ze waren, maar even moesten toegeven aan de naïeve verlangens van hun domme vrouwtjes naar goedkope romantiek.
De vrouw aan Jacks arm knikte. “Leuk die cultuurclash, meid. Fantastisch, jij in je chique cocktailjurk en die Chinese in haar kleren van honderd jaar geleden. Ze heeft een mooi snoetje, trouwens, vind je niet?”

“Kom op, schat,” drong Paul aan. “Die mensen vinden dat niet erg. Het is hun werk om met toeristen te poseren. Hier, geef haar vijf dollar. Daar kan ze een maand van leven.”
De man die Paul werd genoemd haalde een biljet uit zijn broekzak, liep naar mij toe en stak het in mijn richting. Cheryl was hem giechelend gevolgd.
Ik haatte deze mensen. Waarom lieten ze me niet met rust? Ik kende ze niet en wilde ze ook niet kennen. Mijn dochtertje lag in een coma en kwam er misschien nooit meer uit, terwijl deze mensen uit waren op een leuk avondje en een kiekje met een lokale dorpeling. Ze waren niet geïnteresseerd in mij, niet in wie ik werkelijk was of wat ik voelde en dacht. Onder andere omstandigheden had ik hun spelletje vrolijk meegespeeld en hun vieze geld goed kunnen gebruiken. Nu zou ik ze wel willen slaan. Maar ik bezat er de energie niet voor. Dus zei ik niets toen de Amerikaan het biljet dat hij tussen wijsvinger en middelvinger hield in mijn schoot gooide alsof ik een straatbedelaar was.
“Ga zitten schat, naast haar.”
“Maar ik maak mijn jurk helemaal vies.”
Paul trok zonder te vragen de sweater die Jack met de mouwen om zijn hals had geknoopt los en gooide hem met een nonchalant gebaar op het vlot naast mij.
“Prachtig, schitterend, de camera houdt van je” imiteerde Paul de cliché modefotograaf toen zijn vrouw haar gebleekte tanden op de camera richtte. Hij klikte een paar keer, zoemde in, klikte weer en liep een paar passen achteruit om toch vooral die mooie zonsondergang erop te krijgen.
“Nu je arm om haar heen.”
“Nee, dat durf ik niet,” giechelde Cheryl.
“Jawel joh, kan jou het schelen. Die vrouw zie je nooit meer. Heb je een heel mooi plaatje. Lachen als we weer thuis zijn en het aan die trut van Bigsby laten zien. Beter dan dat plaatje van haar met die Samoaanse met die tattoos. Kom op, alsof jullie de beste vriendinnen zijn. Kan ik op de beurs vertellen dat je me verlaten hebt voor een Chinese lesbienne met een bamboevlot, hahaha.”
“Oh, ik vind het zo gênant,” mekkerde de Amerikaanse terwijl ze voorzichtig een arm om mijn schouder legde.
Ik zat daar en bewoog niet. Ik zei niets. Ik wachtte tot die onbeschofte buitenlanders weg zouden gaan.
“Ik geloof dat ze het niet leuk vindt,” opperde Jack, na wat wel de twintigste foto moest zijn die Paul gemaakt had.

“Ach, onzin, die lui kijken altijd zo,” antwoordde Paul, maakte nog één foto en hielp Cheryl opstaan. “Je weet nooit wat ze denken achter die maskers.”
Hij draaide zijn rug naar me toe, sloeg een arm om het middel van zijn vrouw en leidde haar weg van mij en mijn vlot, zonder verder een woord of een gebaar aan me te spenderen.
“Ze heeft toch maar even lekker een boel geld verdiend met nietsdoen. Ik wou dat ik zo gemakkelijk mijn geld kon verdienen.” Er klonk een gemeend verwijt in zijn stem. “Vergeet je sweater niet, Jack,” was het laatste dat ik hem hoorde zeggen.
Jack raapte zijn sweater van het vlot, gaf mij een licht gegeneerde glimlach en volgde zijn vriend en zakenpartner.
“Oh ja Paul, hoe zou jij het vinden als er iemand jouw tuin zou binnenstappen, je vijf dollar in je schoot zou werpen, zijn vrouw op de leuning van je ligstoel neer zou poten en vijftig foto’s van je zou maken?” lachte Jack.
Paul bleef staan en gaf zijn vrouw een kus op haar wang. “Als ze zo mooi als mijn vrouw zou zijn, zou ik er geen enkel probleem mee hebben, hahaha.”
“Nou, Paul!” reageerde Cheryl quasi geschokt.
Terwijl ze in de richting van de stad liepen, draaide de vrouw haar hoofd om naar mij. Ik zag dat ze verdomd goed wist dat ze zojuist iets heel naars had gedaan.

Ik ging liggen en rolde me in de blauw met grijs gestreepte wollen deken die ik die ochtend over Lua-Li had gelegd. In de verte zag ik de lichten van de fakkels en lampions waarbij voor de toeristen gevist werd vrolijk in het inzettende avonddonker dansen. Ik sloot mijn ogen.

14

De hele volgende dag zaten Shing en ik aan het bed van Lua-Li. We keken naar het witte gezichtje, de sikkelvormig gesloten oogjes met die kleine wimpertjes, haar neusje waar de artsen bruut een plastic slangetje in hadden gestoken, en naar haar stille lippen. We trokken de dekens omhoog tot aan haar kin, zodat we de lijn niet zagen die het vreselijke ongeluk verraadde. De apparaten rond haar bed stelden ons gerust, ze gaven aan dat onze Lua-Li leefde. Maar ze bouwden ook per seconde aan onze wanhoop, want ze registreerden geen enkele verandering

De hele dag erna zaten we aan het bed. Veelal zwijgend, elk ondergedompeld in de eigen donkere gedachten. Maar op de vierde dag van Lua-Li's verblijf in de artsenpraktijk van Yangho, de ochtend was zowat voorbij, opende zij ineens haar ogen.
Ik had niet gelukkiger kunnen zijn. Een paar minuten lang. Toen merkte ik dat Lua-Li me niet herkende. Haar ogen staarden me doofstom aan. Keken door me heen.
We praatten tegen haar, probeerden haar aandacht te krijgen door haar naam te roepen. We vroegen haar of ze naar huis wilde. Of ze iets lekkers wilde, haar lievelingsspeelgoed wilde, iets drinken. We huilden en smeekten haar iets te zeggen, iets te doen, in onze handen te knijpen, met haar ogen te knipperen. Om onze tranen te stoppen. Maar Lua-Li lag daar maar en verroerde geen vinger, geen ooglid, niets. We beseften dat zij nog net zo ver van ons vandaan was als toen ze nog in een coma had gelegen.
Ik maakte twee mooie vlechten in haar haren alsof ze elk moment de deur uit zou huppelen om buiten te gaan spelen. Maar het voelde eerder alsof ik nog eenmaal een oud ritueel uitvoerde waarmee ik nu voorgoed afscheid van haar nam. Ik wist niet meer wat ik tegen haar moest zeggen. Later zei Shing dat toen hij me had aangekeken hij een masker had gezien, steenkoud, de spieren op mijn kaken strak als ijzer, alsof ik mijn tanden zo vast op elkaar wilden bijten dat ze aan elkaar zouden vastgroeien.

Twee dagen later, na een aantal onderzoeken en tests, mocht Lua-Li mee naar huis. Hoewel zij geestelijk in een vegetatieve toestand verbleef, had ze wel degelijk goed gereageerd op de tests waarin haar motorisch vermogen en haar respons op pijnprikkels en aanraking onderzocht werden. Wanneer de arts haar pijnprikkels onder haar voeten toediende, trok Lua-Li haar benen op. Als zij een lepeltje pap in haar mond kreeg, slikte zij de pap door. Zij kauwde haar vaste voedsel en dronk als men een beker aan haar lippen zette. Maar als gevraagd werd of zij haar hand wilde optillen, reageerde ze niet. Ze wilde geen signalen geven door bijvoorbeeld bij ja met haar ogen te knipperen of bij nee haar ogen naar links of rechts te draaien. Er was geen mimiek, alsof ze het vermogen de spieren van haar gezicht te gebruiken, verloren was. Als zij echter naast het bed gezet werd, bleef ze staan. Als de verpleegsters haar een paar stappen leidden, liep ze mee. De arts concludeerde dat Lua-Li fysiek niets mankeerde en dat de hersengebieden die haar motorische functies bestuurden ook in orde waren. Blijkbaar waren ander gebieden, die te

maken hadden met Lua-Li's bewustzijn, wel beschadigd. De arts besloot dat we haar mee naar huis mochten nemen. Na een week werden we met Lua-Li bij de arts terug verwacht. Ondertussen zouden we zoveel mogelijk moeten proberen Lua-Li's hersenen te stimuleren door met haar te praten, voor haar te zingen, foto's te laten zien of haar mee te nemen naar plekken waar zij graag was. We konden alleen maar hopen dat er enige verbetering zou optreden en dat zij, zoals de arts het noemde, weer wakker zou worden. Het kon echter ook zo zijn dat Lua-Li voorgoed in deze toestand zou blijven.
Ik nam Lua-Li mee op de rivierboot, terwijl Shing met mijn bamboevlot terug voer. De hele tocht terug, reageerde Lua-Li, die altijd dol was geweest op varen en dan van de ene naar de andere kant van de boot holde en druk praatte en wees, nergens op. Zij zat stil op mijn schoot en staarde in het niets.

Mijn schedel bleef de eerste dagen dat we terug in Nianxing waren massief op slot. In mijn hoofd speelde ik films af van de gelukkige tijden met Lua-Li. En ik verweet me dat het er veel te weinig waren geweest. Al die tijd die ik op de rivier had doorgebracht, had ik met haar moeten doorbrengen. Ik was een slechte moeder geweest.
Ik had overdag altijd gevist op mooie rustieke plekjes nabij Nianxing, maar gaf samen met de ander vissers ook vaak 's avonds en zelfs soms 's nachts demonstraties voor de toeristen bij het licht van lampions en fakkels. De demonstraties die zich na de middag afspeelden vonden niet bij Nianxing plaats maar bij de oever van de toeristische stad Yangho. Overdag was het daar veel te druk op de rivier. Dan leek de rivier meer op een overmatig bevaren transportroute met grote met menselijk kijkvee volgestouwde veerboten, die met bulderende luidsprekers de opvarenden van de nodige informatie voorzagen. Maar in de namiddag en avond was het rustiger.
Ik had Lua-Li teveel overgelaten aan Bingwen, besefte ik nu. Ik dacht dat haar bij haar overgrootvader niets zou ontbreken. Want Bingwen was de beste leermeester voor een kind en liefdevoller dan hij was er niemand. Maar ik was haar moeder. Ook al hadden we het geld dat ik verdiende bitter nodig, een kind heeft ook haar moeder nodig.
Ik zag Yangho voor me, dat was verworden tot één grote kermis van toeterende elektrische taxikarretjes, geparkeerde touringcars, stalletjes met de meest onbenullige en stompzinnige souvenirs, moderne kledingwinkels, fastfoodrestaurants die gekloond waren uit de Westerse wereld, afschuwelijke hotels, een massa elkaar beconcurrerende cafés en

restaurantjes, en misselijkmakende gokhallen. In die tentoonstelling van wansmaak en wanorde werden de boten en bussen vol Chinese dagjesmensen en verwegtouristen gelost als een net vissen dat in een visserskotter wordt uitgekieperd. De trossen lelijke huisjes die als kankergezwellen in en aan het mooie oude stadsgedeelte groeiden stonden in schril contrast met de weldadige natuur die de stad omringde. Ik nam Lua-Li nooit mee naar dat verderfelijke decor, liet haar opgroeien in de prachtige natuur van Nianxing. Maar nu het lot ons zo hard had getroffen, was het besef van mijn afwezigheid ten opzichte van mijn kind als een grote loodzware jas die ik om me heen droeg. In het verleden had ik me ook wel schuldig gevoeld. Maar ik had die schuld meestal wel als een blad dat op mijn rug was gedwarreld met een ophaal van mijn schouders van me af weten te schudden. Ook al hield ik zielsveel van mijn dochtertje. Ik was destijds te zeer met mezelf bezig geweest.
De schuld die ik nu droeg voor het niet beter opbergen van de vogeldraad buiten het bereik van Lua-Li's handjes absorbeerde de schuld voor mijn afwezigheid in de opvoeding en groeide daarmee, absorbeerde de schuld die ik meende te hebben aan het instorten van mijn moeder toen mijn vader was verdronken, absorbeerde de schuld die ik meende te hebben aan de drankzucht en het ongeluk van mijn vader, groeide en groeide en muteerde tot een tonnen wegende sloopkogel die de muren van mijn bestaan dreigde in te beuken.
Ik kreeg nu mijn verdiende loon. Misgeboorte die ik was.

Ik dacht terug aan de verwarrende tijd van mijn puberteit toen ik mijn seksualiteit ontdekte. Ik was twaalf. Het werd ineens spannend wat zich daar beneden tussen mijn benen afspeelde. Aan mijn bovenlijf stulpten eigenwijs borstjes tevoorschijn. Mijn tepelhofjes werden groter en veranderden van kleur. Ik wilde niet meer met ontbloot bovenlijf in de rivier zwemmen, zoals de jongens deden. En het waren ook met name de jongens die zich begonnen te herinneren dat er wat met mij aan de hand was, daar beneden. Ik kreeg aandacht, ze begonnen dubbelzinnige opmerkingen te maken, me te vragen mijn broek uit te trekken en te laten zien of het waar was wat ze meenden te weten. Het begon als luchtige grappen, maar kreeg al snel een venijniger karakter als ik niet inging op de verzoeken die steeds meer in de vorm van een commando werden gesteld.
Ik werd er schuw van en begon me meer en meer te isoleren van mijn dorpsgenootjes. Tegelijkertijd werd ik nieuwsgierig naar mezelf. Ik had

ook al vol heimelijke opwinding gemerkt dat mijn piemel stijf werd als ik hem kneedde en aan hem trok en dat het net zo lekker was als ik mijn spleetje van binnen streelde. Soms stopte ik mijn piemel in mijn spleet, totdat hij stijf begon te worden en er uit floepte. Ik begon sperma te produceren, als de meeste jongens van die leeftijd. En ik kon klaarkomen als ik over mijn kittelaar wreef, als de meeste meisjes van mijn leeftijd. Als ik tegelijkertijd wist klaar te komen met beide geslachtsorganen, was het als een explosie die niet twee keer zo extatisch was, maar misschien wel vier keer. Er waren dagen dat ik me in de bossen rond de rivier verstopte en wel tien keer op een dag mezelf bevredigde. Ik rende naakt tussen het bamboe heen en weer en fantaseerde dat hermafrodiete boswezens bij me kwamen om seks met me te hebben.
Op een dag, ik was veertien, werd ik verleid door drie brutale meiden uit ons dorp. Ze hadden me opgezocht toen ik op een zonnige middag bij de rivier zat. Me plagerig en giechelend uitgedaagd, mij hun zinderende vrouwelijkheid als het aas aan een hengel voorgehouden, ze waren zo brutaal en mooi, en ik had toegehapt. Oh, en hoe ik had toegehapt. De ondeugende krengen. Ze waren twee jaar ouder dan ik. Hun nieuwsgierigheid en geilheid waren groot. Maar de mijne waren immens. We verlieten de rivieroever en renden achter elkaar aan als jonge dieren naar een kleine vallei tussen drie hoge karstpieken. We waren alle vier nerveus. Maar zij hadden elkaar. Ik was een soort zeepbel op drift, één prik en ik zou uiteenspatten. Want ik was alleen en had geen idee wie ik was. Als zich mijn erecte mannelijke trots de lucht in zou verheffen, zou daarmee juist mijn onmannelijkheid open en bloot aan de dag komen. Als ik mij als vrouw wilde geven, zou daar dat knoestige stuk vlees op mijn buik zijn dat zich ermee bemoeide.
Hun ogen werden groot, hun monden vielen open toen ik mijn beide schatten in volle glorie aan hen toonde. Toen lachten ze opgewonden naar elkaar en ik wist ik dat het goed zat. Terwijl de zon daalde en de opkomende mist met kippenvel op mijn naakte billen kroop, nam ik ze een voor een en liet ik me tegelijkertijd door hun vingers en hun tongen nemen. Ik waande me een keizer uit een oude dynastie of een machtige legeraanvoerder, een groot man in ieder geval met vele vrouwen. En tegelijkertijd waande ik me Cleopatra, waarover mijn grootvader me had verteld, en fantaseerde dat ik me door talloze vrouwelijke slaven liet bevredigen.
Toen het te koud begon te worden, namen mijn minnaressen en ik afscheid van elkaar. Giechelend en zwaaiend renden ze ervandoor toen ik de afslag naar mijn huis nam.

Helaas kregen de drie meiden al snel ieder een vriendje en zagen ze mij niet meer staan. En het ergste was dat ze, alsof ze zich schaamden voor wat ze met mij hadden gedaan, hele nare verhalen over mij begonnen te verspreiden.

Niet veel later had ik seks met een volwassen vrouw, een toeriste die onze streek bezocht. Ze was iets groots bij het Beijing Dans Theater, zo werd verteld. Ze viel op jonge jongens en maakte onbeschroomd gebruik van haar geld en haar zedenloosheid om de jonge vissers van Yangho en Nianxing te laten voorzien in haar bevrediging.
Een neef van mij genaamd Pei had haar zijn diensten aangeboden, maar omdat ze hem met zijn achttien jaar duidelijk te oud vond, had hij mij aanbevolen bij haar. Hij had haar over mijn tweeslachtigheid verteld. Ik deed alsof ik geschokt was door zijn voorstel, maar ik was gefascineerd door de mogelijkheid seks te hebben met een oude, ze moest ergens begin dertig zijn, ervaren vrouw.
Ik was, bloednerveus, in haar hotel langsgegaan, waar ze me op haar kamer had ontboden.
Ze keek mij aan, loom rustend op een chique lange canapé, haar benen op een in mijn ogen wereldse wijze over elkaar geslagen, met een superieure uitdrukking op haar gezicht, haar oogleden half gesloten, licht spottend. Als een flinterdunne mal volgde haar dure jurk van zijde, zoals ik er nog nooit een had gezien, haar prachtige contouren. Haar lange haren waren excentriek geblondeerd. Aan haar vingers droeg ze kostbaar uitziende ringen. Een verschijning zoals ze in Yangho of Nianxing niet voorkwamen. Een apart mooie vrouw met een krachtig maar zeer vrouwelijk gezicht dat uitdrukte dat zij domineerde over haar leven en over de mensen die haar ontmoetten. Ik was meteen verliefd. Dit was een wezen dat anders was dan alle andere mensen. En ik was een wezen dat anders was dan andere mensen. Wij hoorden, ondanks het leeftijdsverschil, bij elkaar. Ik wist dat zij me mee zou nemen van hier, een nieuw leven zou aanbieden. Kun je intelligent zijn en tegelijk zo dom?
Ik durfde geen woord te spreken uit angst dat ik iets zou zeggen dat haar zou afstoten waardoor onze gezamelijke toekomst aan duigen zou vallen. Ze bekeek me een hele tijd. Toen glimlachte ze en vroeg of ik haar naar een zijarm van de Ta wou roeien, een plek waar niemand kwam, om ongestoord van de ongerepte natuur te genieten.
Ik leende het passagiersvlot van Pei en bracht haar daarheen waar ze wilde gaan. Ze had me een mooie financiële beloning als vergoeding

voorgehouden. Ik had haar gratis naar het einde van de wereld geroeid als ze het had gevraagd.
Ik stond achterop mijn vlot en bestudeerde ondertussen haar prachtige geblondeerde haar. Deze dame was mijn Egyptische oppergodin die over de Nijl geroeid werd en ik was haar slaaf.
Toen we op een met riet omzoomd stukje zijarm kwamen, kleedde ze zich voor mijn ogen uit. Ze gebood mij hetzelfde te doen en haar drijvend op het water op de bamboebuizen te nemen. Ze had haar armen en benen wijd uitgespreid, haar slanke handen en voeten boven het rustige water, haar lichaam en vagina open voor me. Toen mijn lid omhoog kwam, ontlokte dat haar ondanks dat ze van mijn tweeslachtigheid op de hoogte was een gil van verbazing.
Een wilde blik kwam in haar ogen. Ik voelde me een koning.
Haar schreeuw, toen ze klaarkwam, deed de vogels in scharen verschrikt uit het riet opstijgen in de blauwe lucht. Haar mooie handen liet ze een tijd lang in het water wiegen terwijl ze met haar ogen gesloten uitrustte van onze paring. Ik liet mijn ogen over haar perfecte lichaam glijden en was gelukkig.
Toen ik haar bij haar hotel terug bracht, was ik uitgeput. Ze had me gereden als een wilde hengst en me klaar laten komen op elke manier die ze kon verzinnen. Ik had gehoopt dat we nu samen gebruik konden maken van de uitgebreide roomservice die het chique hotel te bieden had. Maar mevrouw joeg me op een ijskoude toon weg als een loopjongen en gebood me diezelfde avond terug te komen om haar verder te gerieven.
Ik was in de war, maar kon haar niet ongehoorzaam zijn. Ze speelde vast een zeker een spel met me, om uit te testen of ik loyaal was, of ze me kon vertrouwen. Ik ging terug en stond als een hijgend schoothondje klaar voor al de wensen die zij die avond en nacht uitte.
In de ochtend duwde ze mij, ik was nog vast in slaap, met haar voeten uit het bed zodat ik hard op de grond viel en op zijn minst gezegd zeer onaangenaam ontwaakte. Ze gleed uit bed en in een ochtendjas, en wierp met een uitdrukking van minachting op haar gezicht, terwijl ze vermeed mij aan te kijken, een envelop in mijn richting.
Helaas bleek zij met haar dank niet zo ruimhartig als ik met mijn vleselijke liefde was geweest. Niet alleen bleek ze geenszins van plan haar leven met mij te delen en me mee te nemen naar haar wereld van rijkdom, schoonheid en liefde, wat zij me als beloning voor bewezen diensten toestopte, was ongeveer het bedrag dat jonge jongens in

Nianxing als gids verdienden door toeristen een paar uurtjes in de omgeving rond te leiden.
Diezelfde dag verliet zij Yangho. Ik bleef achter met een gat in mijn jonge hart en nog meer knagende rupsen in mijn hoofd.

Hoewel ik van mijn eigen lichaam kon genieten, wist ik me geen raad met mijn dubbele ziel. In mij vochten mannelijke krachten met vrouwelijke, in mijn hoofd huilde mijn vrouwelijkheid als een loopse teef en brulde mijn mannelijkheid als een bronstige waterbuffel, aaide mijn manzijn mijn vrouwzijn, probeerde ik mezelf te beminnen, maar ook te vermoorden. Ik had geen enkel idee of ik verliefd mocht worden op jongens of dat ik verliefd moest worden op meisjes. Ze trokken me allebei aan en stootten me allebei af. Ik werd helemaal gestoord van de warboel in mijn gedachten en gevoelens.
En toen was er die dag dat alles implodeerde. Dat ik dus de enige mens werd die zichzelf kon reproduceren.
Het was halverwege mijn vijftiende levensjaar. Ergens verscholen tussen de bamboe. Ik had een serie trotse stralen sperma in mijn hand gespoten toen ik als jongen klaarkwam en die in mijn vagina gewreven, diep naar binnen gemasseerd met twee vingers tot ik hijgend als meisje klaarkwam. Geen moment had ik stilgestaan bij een mogelijk gevaar.

Aan deze dingen dacht ik en ik besefte dat wat er nu met Lua-Li was gebeurd wel mijn verdiende loon moest zijn voor mijn geperverteerde natuur. Voor mijn egoïsme. En mijn kleine Lua-Li, het liefste wat ik had in de wereld, werd mee gestraft voor mijn losbandigheid.
Ik begon me zozeer in mezelf terug te trekken dat Shing me met geen mogelijkheid meer kon bereiken.

15

De vijf vogels waarmee ik had gevist waren allemaal ontsnapt op de rampzalige dag van het ongeluk. Wat mij betreft had ik ze aan hun lot overgelaten. Shing had alle vijf zijn eigen aalscholvers en twee van mij bij het huis aangetroffen toen we uit de stad terugkwamen met Lua-Li. Ik had de draden rond de hals van mijn eigen vogels losgemaakt en ze weggejaagd. Later die dag, toen hij naar de plek bij de rivier was gelopen waar ik vaak met mijn vogels viste, had hij de kadavers gevonden van mijn andere drie dieren. Ze waren gecrepeerd met een stel

vissen in hun keel. Het liet me volkomen koud toen hij me ervan op de hoogte bracht.
De eerste paar weken kwamen familieleden en collega-vissers langs om hun medeleven met Lua-Li en met ons te tonen. Maar ik wilde niemand zien. Ik beledigde de een na de ander om het minste of geringste dat ze zeiden of deden. Gooide troostgeschenken terug in hun handen omdat ik niet getroost wilde worden.
Shing was degene geweest die de opdracht van de dokters had opgevolgd. Hij had zachtjes in Lua-Li's oor gefluisterd, hoeveel we van haar hielden. Haar gekieteld en vrolijke, gekke geluidjes erbij gemaakt. Verhaaltjes verteld en liedjes gezongen. Haar gewiegd en gekust. Maar wat hij ook probeerde, Lua-Li vertrok geen spier. Waar zij werd neergezet, bleef ze zitten. Zij at als ze gevoerd werd en dronk als ze te drinken kreeg. Alleen als ze naar de wc moest, maakte ze een paniekerig soort geluid. Shing of ik zetten haar dan op een emmer, waarop ze haar behoefte deed. Lua-Li lag voornamelijk op haar bed of zat in een stoel. Als we haar op haar voeten tilden en haar stevig overeind hielden en mee leidden, zette zij een paar stappen, meer als een robotje dat met een sleutel in haar rug was opgewonden dan uit vrije wil. Haar spieren moesten actief gehouden worden, dus elke paar uur als Shing tijd had werd er door Shing aan Lua-Li's sleutel gedraaid. Shing probeerde zoveel mogelijk met korte periodes te vissen en weer thuis te komen. Na een week hoefde Lua-Li niet meer zo stevig vastgehouden te worden. Toen Shing haar een keer had losgelaten, was Lua-Li als een zombie nog een paar meter doorgelopen om vervolgens onbeweeglijk, voor zich uit starend, stil te staan. Het was een vooruitgang. We gingen terug naar Yangho naar de dokters. Helaas werd het beetje hoop dat we hadden de grond in geboord. De artsen vonden niet dat er sprake was van een noemenswaardige verbetering.

Shing begon te merken dat het dorp over me begon te praten. Eindelijk begon mijn hermafroditisme een stok te worden waarmee men mij begon te slaan, verbaal, achter mijn rug om. Zie je wel, zij is nooit normaal geweest. Zij? Hij zal je bedoelen. Zij, hij, het. We dachten altijd wel dat ze niet goed was. Shing probeerde me te waarschuwen, maar niets drong tot me door. Zelfs Bingwen kon zijn wijsheid niet aan me kwijt.
Shing ging weer meer vissen. Ik zat bij mijn kind, waarvan de toestand maar summier verschilde van een comateuze toestand. Zélf was ik in een toestand die niet meer veel verschilde van een comateuze toestand.

“Shu-Jia, wanneer ga je weer vissen?” vroeg Shing herhaaldelijk. “We kunnen het geld gebruiken en het zal goed voor je zijn. Je mag een paar van mijn aalscholvers gebruiken. En Bingwen kan voor Lua-Li zorgen. Lua-Li kan best wel een tijd zonder je.”
Ik zweeg. Lua-Li kon helemaal niet zonder me. Zij zou nooit meer zonder me kunnen.
De dorpsbewoners begonnen steeds meer openlijk hatelijk te worden naar mij en mijn gezin toe. Ik merkte er niet veel van. Maar Shing begon eronder te lijden. De vissers op de Ta riepen hem kwetsende dingen toe. Ze begonnen zijn werk te saboteren door met hun vlotten tegen zijn aalscholvers te varen als ze in het water dreven. Ze riepen “No good, no good” tegen de toeristen die naar Shing kwamen kijken en dreven hem met een paar vissers tegelijk met hun vlotten naar de kant.
Op een dag had Shing aan mij verteld dat hem het vissen onmogelijk werd gemaakt en de zorg uitgesproken dat hij binnenkort zijn gezin niet meer kon voeden. Uit zijn stem klonk een diepe vermoeidheid. Hij vroeg wat ik ervan dacht te vertrekken uit Nianxing, om elders werk te zoeken, misschien op de rijstvelden. Zijn ogen stonden vol verdriet. Ik keek naar Lua-Li, die al het beste deel van de dag roerloos op een matrasje lag, en ging naar buiten. Ik liep naar de rivier en ging daar zitten.
Die dag nam Shing de boot naar Yangho, om contact op te nemen met zijn zus in het verre België.
Toen hij terug was, had hij me bij de rivier opgezocht. Ik zat nog steeds bij de Ta en staarde in het water.
“We kunnen hier weg gaan. Maar wil je dat? Je vist niet meer. Ik kan niet meer vissen. Ik wil best op de rijstvelden gaan werken om ons te voeden, maar ik ben bang jullie alleen achter te laten. Je praat niet meer met me. Je bent hetzelfde als Lua-Li geworden. Ik heb het gevoel dat ik met geesten leef. Zo gaat het niet langer.”
Shing kon nergens uit opmaken dat zijn woorden me bereikten. Als mijn ogen al dingen zagen en mijn oren dingen hoorden, waren die niet afkomstig van de wereld waarin mijn lichaam verkeerde. Toch praatte hij verder.
“Ik heb mijn zus gebeld. We kunnen naar België gaan, net als zij en haar man hebben gedaan. We mogen in hun restaurant werken. Zij zorgen voor een huis voor ons. Zij sturen geld voor de reis. Dat kunnen we als we daar zijn met werken terugbetalen. Ze zegt dat daar goede dokters zijn. Misschien dat zij Lua-Li kunnen helpen. We moeten iets doen, Shu-Jia, nu. Er moet iets gebeuren. Maar wil jij alles wat je kent verlaten?”

Alsof ik van ver weg ineens in mijn eigen lichaam terugzonk, kwam er leven in me. Mijn pupillen focusten. Langzaam draaide ik mijn hoofd en keek Shing aan.
“We gaan.”
Shing zuchtte diep. “Goed, dan gaan we.” Toen stond hij op en liep terug naar het huis.

16

Er waren twee weken verstreken tussen het telefoontje van Shing naar zijn zus en ons vertrek. Ik was weer terug bij de levenden gekomen, begon me voor te bereiden op een andere toekomst en richtte me zo goed als het ging op mijn dochtertje. Het afscheid van de geest van Bingwen die voor mijn gevoel in Nianxing zou blijven, zou ik verschrikkelijk vinden, maar Shing zou zijn ouders, zijn broer en zus achter laten en dat ging hij doen voor mij. Ik hoopte dat ik ooit iets vergelijkbaar geweldigs voor hem zou kunnen doen.
In Lua-Li’s geestelijke toestand was weinig verbetering gekomen, hoewel met name Shing alles uit de kast had gehaald om Lua-Li op alle mogelijke manieren te stimuleren. Ze bleef onbewogen. Haar anders zo levendige ogen, haar mooie grote donkere ogen waren mat en afwezig.
De reis naar het verre koninkrijk België voelde voor ons, in ons hele leven waren we nooit buiten het arrondissement Yunsho geweest, als een reis naar het einde van de wereld. Vanuit Yangho zouden we de boot nemen naar Xuili, een reis die vier uur duurde. Daar zouden we een treinreis van drieëntwintig uur ondernemen naar Shanghai, om van Shanghai een vliegreis te maken van ruim twintig uur naar Brussel. Van Brussel naar het dorp Maaslook, de eindbestemming, wachtte ons dan nog een reis per trein en bus die met tussenstops nog een uur of drie zou duren.
Heng Gao, de man van Shings zus, zou de hele reis betalen. Deels had hij de tickets al geregeld en betaald via internet. We hadden er geen idee van hoeveel de hele reis kostte of hoe lang we zouden moeten werken om het bedrag dat ons geleend werd af te betalen, maar we waren dankbaar dat we deze kans kregen. En wie weet, konden we in België ooit ons eigen restaurant starten. We waren allebei pas begin twintig en wisten dat we hard konden werken.

Op de boot naar Xuili zag ik hoe de pieken van het karstgebergte langzaam minder in aantal werden. Ze stonden minder dicht op elkaar en begonnen steeds lager te worden. Weldra zouden er helemaal geen pieken meer zijn. Dan zou ik de mij vertrouwde wereld met het immer aanwezige en immer zichtbare verlaten hebben. Ik moest denken aan het verhaal dat Bingwen me op een dag toen ik klein was, verteld had.
In een heel ver verleden, zo vertelde hij, toen China nog heel jong was, was een legioen van duizenden draken het land binnen gekomen. Waar ze vandaan kwamen, wist niemand. De draken waren reusachtig. Ze leken op dinosauriërs, met spitse stekels die vanaf hun hoofden tot op hun ruggen in grootte toenamen tot reusachtige zwiepende punten en weer kleiner werden in de richting van de uiterste puntjes van hun staarten. Ze hadden enorme muilen met vlijmscherpe tanden en zware poten waarmee ze alles wat ze op hun weg tegenkwamen, plat stampten. Ze vraten de rijstvelden leeg en slokten mens en dier op. De keizer die destijds het land regeerde, was ten einde raad, toen een arme visser zich bij zijn paleis aandiende met een oplossing. Hij woonde in een moeras in het zuiden van China. Zijn oplossing was simpel, maar gevaarlijk. De draken moesten het moeras in gelokt worden, waar ze zouden zinken en omkomen.
De keizer stuurde een groot leger van zijn dapperste soldaten op de snelste paarden erop uit om de draken mee te lokken. En hoewel veel van de soldaten en ook hun paarden werden verslonden, lukte het plan. De moedigste soldaten galoppeerden zelf het dodelijke moeras in en stierven er. Sommigen wisten te vluchten langs de moeraslijn. De draken stormden in hun blinde woede met zijn allen het moeras binnen en begonnen de een na de ander te zinken. Ze stierven een snelle dood. Omdat de draken zo groot waren en de punten op hun rug zo hoog, bleven hun stekels tot wel tweehonderd meter hoog boven het moeras uitsteken. In de lange tijd daarna droogde het moeras op, tot er alleen een rivier, die de rivier Ta genoemd werd, overbleef. De rugpunten van de draken versteenden langzaam en raakten begroeid met mos en planten. Dat was het verhaal. En voor mij was het waar. Af en toe leek het zelfs, als het rivierwater de spiegeling van de bergpieken bewoog, dat de draken nog leefden en langzaam met de stroom van de rivier mee liepen. Ik vertelde het verhaal door aan mijn vriendjes, die sindsdien net als ik met heel andere ogen naar de pieken keken. Toen ik volwassen was geworden en Lua-Li groot genoeg voor dit soort verhalen, vertelde ik het aan haar.

Met name voor de mensen die van buiten Yungho kwamen, was het karstgebergte, hoewel zeer verrassend en indrukwekkend, niet meer dan een groot gebied vol kalksteenpieken. Wie daarentegen het drakenverhaal kende, zag onder de grond de vele versteende lichamen van de draken en voor hen brachten de draken, hoewel ze aan een treurig einde waren gekomen, de bewoners van het gebied voorspoed en geluk, zoals draken dat doen in China.
Een tijd lang vond ik het prettig te geloven dat de draken geluk brachten, ook al wist ik dat Bingwens verhaal maar een fabel was. Waarschijnlijk vanwege alle ongeluk dat ik in mijn eigen leven meemaakte en het verdriet dat mijn vader veroorzaakte. Maar ik geloofde dat hij op een dag van me zou houden en dat alles dan goed zou komen. Het enige dat nodig was, was dat het drakengeluk een soort stootje in de rug zou krijgen en zou beginnen te werken.
Toen mijn vader echter verdronk en mijn moeder al snel heel ziek werd, was mijn plezier in domme fabels voorgoed voorbij. Ik werd overvallen door een kwaadheid die te groot was voor iemand die zo jong was als ik. Waarom had hij mij nooit geaccepteerd? Hij had zo vaak geroepen dat de goden hem hadden verdoemd en dat hij zich zou verdrinken om aan hun toorn te ontsnappen. Ik wist dat ik het was die de toorn der goden had opgewekt. Door mijn verwerpelijke aard. En nu had hij zich daadwerkelijk verdronken.
Ik voer op mijn vaders vlot de rivier Ta op, verward en woedend van frustratie en schuld, kwaad op mijn vader en mijn moeder, kwaad op iedereen die eenslachtig was. Ik daagde de Ta uit, schreeuwde haar toe, sloeg met de peddel van mijn vader in het water als een wilde. Maar ik sloeg de Ta niet. Ik sloeg hem. Hem, op zijn verdomde stijve ruggengraat, op zijn onwrikbare kortzichtigheid, zijn stupiditeit. Ik sloeg hem om het verraad dat hij aan zijn eigen kind had gepleegd.
Shing en Bingwen hoorden me tieren op mijn vaders vlot.
“Laat haar begaan,” zei Bingwen tegen Shing. “Zorg voor haar kind.”

Ze waren sterk, die twee mannen. Ze waren liefdevol en hadden geduld met me. Want ik ontspoorde. De geest was uit de fles gelaten. Ik kwam na het vissen vaak ’s avonds niet thuis. Ik bezocht de stad om het geld dat ik verdiende met vissen uit te geven aan bier en rijstwijn. Al vlug ontdekten anderen mijn vrijgevigheid. En mijn zoektocht naar verstrooiing, want ik wilde niet meer nadenken. Mijn hoofd ratelde maar door zonder dat dat iets opleverde. Ik werd er gek van. Alleen de drank en de drugs konden mijn hoofd rustig krijgen. Ik kreeg een verkeerd

soort kennissen. Vrienden kon ik het zeker niet noemen. Verlopen types, mislukkelingen zoals ik, die klappen van het leven kregen. Ik vond dat ik bij hen op mijn plek was. Tegelijkertijd minachtte ik hun domheid en hun zwakheid en begreep ik dat ik zelfs bij hen een outsider was. Maar ik wilde op zijn minst de zware vragen die ik vroeg in mijn leven door mijn strot geduwd had gekregen verzuipen. Alle mogelijke antwoorden op die vragen smoren in drank. Naar Lua-Li keek ik bijna niet meer om. Shing moest me uit de kroegen van Yangho halen, vaak was ik zo lam als een oude matroos en vocht ik met hem. Wie was hij om me weg te halen uit het leven waarin ik hoorde? En waarom dacht hij dat hij me kon terugbrengen naar een leven waarin ik niets te zoeken had? Maar Shing was een granieten rots. Hij maakte me geen verwijten. Hij ging niet met me in discussie. Hij wist dat hij dan alleen maar kon verliezen. Mij daarmee alleen maar kon verliezen. Hij bracht me naar Bingwen. Die zorgde voor me, tot ik mijn kater had uitgeslapen, waarna ik ging vissen en weer naar de stad vertrok. Shing zorgde voor Lua-Li. Bingwen praatte met me wanneer hij me kon bereiken. Het duurde lang eer er wat doordrong. Eer ik af en toe een dag drinken oversloeg. Er waren veel gesprekken nodig voordat ik enig doorzicht begon te krijgen in wie ik wellicht werkelijk was. Hij was een goede therapeut, mijn grootvader die zijn levenswijsheid met me deelde, die me uiteindelijk met zijn liefdevolle maar ook strenge en gedisciplineerde aanpak uit de ellende wist te halen, de junk uit haar verslaving haalde. Ik was niet alleen verslaafd aan de drank en aan sommige soorten drugs geworden, ik was verslaafd aan mezelf. Zoals ik eerder seksueel aan mezelf verslaafd was geweest, was ik nu verslaafd aan mijn zelfbeeld. Ik kon mezelf alleen nog zien als een vat vol chronische misère.
Maar de therapie lukte. Langzaam begon ik weer een beetje op een normaal tweeslachtig mens te lijken. Ik begon zelfs weer te lachen en plezier te maken, ook al bleef het verlies van mijn ouders me diep van binnen pijn doen.

Maar toen een paar jaar later het vreselijke ongeluk gebeurde en Lua-Li’s leven volledig verwoest leek, kwamen er oude trauma’s bij me naar boven en merkte ik hoe ik langzaam in een aardedonkere depressie begon te verzinken zoals de draken ooit in het moeras waren gezonken. Grootvader had me eens uitgelegd dat het voor mijn moeder, net als voor de draken, onmogelijk was geweest zich aan de ondergang te onttrekken. Hoe ze het vast had gewild, maar eens omsloten door het trekkende slijk, het haar onmogelijk was geweest haar ledematen te bewegen.

Ook ik had niet meer bewogen na het ongeluk met Lua-Li. Ik voelde hoe mijn geest verstijfde en was doodsbenauwd dat ik een aanleg voor depressie van zijn moeder geërfd had. De wereld werd zwaar en zuurstofloos en pakte me in met duizend zwarte kussens.
Toen Shing mij dan ook had voorgesteld uit China te vertrekken, naar een ander deel van de wereld, drong een klein spoortje lucht door mijn gevangenis naar binnen. Het was niet dat ik er een concrete oplossing voor Lua-Li of mezelf in zag. Eerder een ongrijpbare handreiking van iets buiten mij dat gezond was en me uit het moeras kon trekken. Ik moest deze kans grijpen, want ik wilde Lua-Li en Shing niet in de steek laten, niet zoals mijn vader en mijn moeder mij in de steek hadden gelaten.

17

Het zou een zware, lange reis worden, met een buitengewoon zwaar gehandicapt kind. Heng had weliswaar de tickets betaald, maar voor luxe wilde hij zijn kostbare geld niet uitgeven. Op de trein naar Shanghai kon je kiezen voor het zachte bed, het harde bed, de zachte stoel en de harde stoel. Het ticket voor het zachte bed was ongeveer zo duur als een vliegticket, je kreeg dan lakens op je stapelbed, een deken, een zacht matras en je deelde het compartiment met drie andere mensen. Het harde bed was ondanks de benaming toch nog redelijk zacht, je kreeg een deken en deelde de ruimte met vijf andere mensen. De zachte stoel was redelijk comfortabel als je een niet al te lange reis in het vooruitzicht had, en de harde stoel was waar wij het mee moesten doen.
Door het treinraam zag ik de vele groene rijstvelden met gebukte werkers, tot hun kuiten in de drassige grond, doeken om hun hoofden en grote hoeden op van stro die hen voor de zon moesten beschermen. Ik zag hoe waterbuffels met een dunne stok werden aangezet de ploeg door de aarde te trekken. Dat ik dit land moest verlaten stemde me melancholisch. Dit land zat in elke draad van mijn kleren, in elke cel van mijn lijf, in elke weg die mijn gedachten maar konden afleggen. Maar ik zou nieuwe kleren kopen, de cellen van mijn lijf zouden een mutatie ondergaan, mijn gedachten zouden nieuwe impulsen krijgen. Ik was vervuld van een nerveuze spanning die zei dat ik nu pas aan mijn echte leven ging beginnen.
“Is ze ziek?”

De oude vrouw boog zich voorover en legde de rug van haar gerimpelde hand tegen Lua-Li's voorhoofd. Drie van haar vingers waren geringd met sieraden van goud en edelstenen. Ze droeg een zwarte satijnen jurk onder een deftige wollen jas met een bontkraag. De rode pantoffels die ze droeg, vormden een dissonant bij haar kleding en de plek waar ze zich bevond, maar pasten wel bij het eigenzinnige karakter dat uit de oude maar wilskrachtige oogjes straalde.
"Ze heeft een ongeluk gehad," zei ik zacht.
"Arm kind," mompelde de vrouw, alsof ze het eerder tegen zichzelf had. Toen wendde ze zich vriendelijk glimlachend tot Shing. "Waar gaan jullie heen?"
"Shanghai."
"Shanghai? Ik kom uit Shanghai. Dat is toch veel te ver voor dat arme kind om op zo'n harde stoel te zitten. Als jullie het goed vinden, mag ze in mijn slaapcompartiment liggen. Er is nog een plaats vrij. Mijn zoon zou met mij mee komen op deze reis, weet je. Maar …" De oude vrouw zuchtte en keek met een verwijtvolle blik uit het raam. "Zijn zaken zijn weer eens belangrijker dan het houden van de belofte om zijn oude moeder te vergezellen op haar reis."
Toen wendde ze zich kordaat tot mij. "Kom mee. Breng je dochtertje mee. We gaan naar compartiment 3-65. Het bed is niet erg breed, maar ik ben er zeker van dat jullie er allebei in passen. Ik heb deze reis al gemaakt op de heenweg. Hij is erg lang en vermoeiend. Komen jullie maar mee."
Die nacht zat Shing als enige van ons gezin in het compartiment met zitplaatsen. Ik was nog een tijdje bij hem blijven zitten en was later naar het compartiment gegaan waar Lua-Li al lag te slapen. Ik liet Shing met pijn in mijn hart achter in de coupé. Het stonk er naar vies, dik zweet dat zich tijdens de dag had verspreid door de broeierige ruimte. Ik zag voor me hoe het zich uit de ontelbare poriën van de reizigers naar buiten had gewerkt en in hun oksels en hun schaamstreek, in hun bilspleet, in de huidplooien van hun hals en tussen de vetrollen van hun buik en nek was gaan vastkoeken. Daar bleef het gisten tot het een corrosieve zuurgraad had bereikt, terwijl de moleculen die verdampten zich via de lucht uitzaaiden en zich op de plakkerige banken en vettige muren vastzetten of weer werden ingeademd in een continuerende cyclus van onzindelijkheid.
Ik had gezien dat de twee mannen die naast Shing zaten hun schoenen hadden uitgetrokken. De geur van hun voeten en sokken wist zelfs nog boven die van het hangende zweet uit te stijgen. Ze snurkten luid. Schuin

voor ons bewoog een oude vrouw onrustig haar hoofd heen en weer tegen haar hoofdsteun. Ik vroeg me af of ze sliep en nare dromen had of zich probeerde te onttrekken aan de gorigheid die haar door haar neus probeerde te vergiftigen? Boven ons stond een raampje op een kier. Verder gingen de raampjes hier niet. De schaarse wind die binnen waaide was warm, ook al was het nacht, en zag geen enkele kans de stank in de coupé te verdrijven. Hoezeer de stank me ook met afschuw vervulde, ik had met liefde Shings ellende met hem willen delen, maar ik wilde Lua-Li niet alleen laten en vertrok naar de slaapcoupé. Shing zei dat hij in ieder geval blij en dankbaar was dat op zijn minst Lua-Li en ik in een bed lagen.
De volgende ochtend wekte ik Shing met een kus. Ik wees uit het raam. In de verte doemden pieken op die ik nog nooit gezien had. Geometrische silhouetten die uit een stad oprezen, klaar om onze trein op te slurpen. Vol ontzag en ietwat nerveus staarden we een tijd naar de skyline van Shanghai. Als deze Chinese stad al zo anders was dan ons geboortedorp, hoe moest het dan zijn in dat vreemde land waar we naartoe gingen?
“Hebben jullie goed geslapen? Hoe is Lua-Li?” vroeg Shing met een vermoeide glimlach. Aan de wallen onder zijn ogen zag ik dat zijn nacht niet best was geweest..
Ik glimlachte terug. “Heel goed. Lua-Li slaapt nog. We hebben zo’n geluk gehad die aardige mevrouw tegen te komen.”
“Jullie gaan mee ontbijten.” Zonder dat we haar gezien hadden, was de oude vrouw achter ons verschenen. “Het duurt nog wel een uur voor we het station binnenrijden. We lopen langs mijn compartiment naar de ontbijtwagen. Lua-Li moet ook iets eten.”

Toen ik om de andere passagiers niet te wekken zachtjes de deur van slaapcompartiment 3-65 opende, trof ik tot mijn grote schrik Lua-Li’s bed leeg aan.
“Lua-Li is weg!”
Shing keek me onthutst aan.
“Ze is in ieder geval ergens in deze trein,” zei de oude vrouw vastberaden. “We gaan haar zoeken.”
Zenuwachtig werkten we ons een weg door de passagiers die in de gangpaden stonden. Sommigen mopperden boos dat we kalm aan moesten doen. Anderen trokken hulpvaardig hun buik in of deden een stap terug in hun slaapcabine. Waar de deuren openstonden, wierpen we

een snelle blik naarbinnen. Op de eerste wc die we tegenkwamen klopten we zachtjes aan.
“Lua-Li?”
“Bezet!” klonk een onvriendelijke mannenstem.
Verder liepen we, door de wagons met zitplaatsen, links en rechts kijkend of Lua-Li in een van de stoelen zat.
Uiteindelijk vonden we haar, op de grond, haar blik gericht op de pop van een klein meisje, dat naast haar zat en zacht neuriënd de zwarte nylon haartjes borstelde met een kleine, roze borstel.
“Lua-Li, lieverd,” riep ik en knielde naast haar.
Lua-Li keek me niet aan. Haar hand ging naar de pop. Het meisje glimlachte lief en stopte de pop in Lua-Li’s hand.
“Mooi, hè?! Ze heet Chichu.”
Lua-Li drukte de pop tegen haar borst. Haar gezicht vertoonde geen emotie en haar ogen staarden wezenloos voor haar uit. Maar voor Shing en mij ging de hemel van zwarte wolken open en barstten de blauwe lucht en de zon erdoorheen. We zagen eindelijk gedachten, of op zijn minst gevoelens, bij Lua-Li. Bewustzijn. We voelden hoop toen we zagen hoe Lua-Li’s handjes over de pop gevouwen lagen.
“Kijk!” Mijn ogen vulden zich met tranen toen ik Shing aankeek.
“Als we in Shanghai zijn, koop ik een mooie pop voor haar,” hoorden we de oude vrouw zeggen.

18

Mingzhu, de behulpzame oude vrouw, had haar woord gehouden. Op het treinstation had ze een prachtige pop gekocht voor Lua-Li. Een schattig ding, met een wit gezichtje, een rood pruilend mondje, zwarte lange haartjes en een mooie rode jurk met witte bloesem. Lua-Li had haar in haar beide armpjes gesloten en hoewel haar gezicht geen andere uitdrukking vertoonde dan het sinds haar ongeluk had gedaan, wisten we dat de pop haar gelukkig maakte.
Tijdens de lange reis in het vliegtuig liet ze de pop geen moment meer los. We waren blij dat de vliegtuigstoelen heel wat aangenamer zaten dan de treinstoelen. En tenminste stonk het hier niet. Hoewel het voor Lua-Li en mij wel een achteruitgang was bij de bedden die Mingzhu ons verschaft had, was ik blij dat we nu weer samen waren en ook Shing het dit keer comfortabel had.

Wanneer we wakker waren, keken we onze ogen uit. Vliegen voelde als een ander leven. Ik had niet alleen het gevoel dat alles daadwerkelijk aan het veranderen was, ik genoot ook van het relativerende inzicht dat deze positie me onverwachts bood. Los van de aarde werd mijn leven in Nianxing ineens zo klein. De tragedie van mijn ouders werd haast onbeduidend in het zicht van het enorme heelal waar ik nu onderdeel van uitmaakte. Een man was door zijn drankzucht in een rivier gevallen en verdronken, zijn vrouw en kind in ellende achter latend. Wat stelde de misère voor van die paar onbetekenende mensjes als je het van zo'n afstand bekeek? Niet meer dan de dood van een verpletterde kever onder je schoenzool.
Ik keek naar Shing die naast me in zijn stoel sliep en Lua-Li die ook met haar ogen dicht zat. Zou ze slapen, vroeg ik me af. Zou ze dromen? Natuurlijk stelde mijn hele leven niets voor in het grote geheel der dingen. Maar als ik zo naar Lua-Li en Shing keek, maakte juist het grote geheel ineens niets meer uit en werden alleen zij belangrijk. En ik voelde dat ik zelf belangrijk was omdat ik er voor hen moest zijn.

België maakte niet meteen een positieve indruk op ons. Toen de trein Brussel verliet, zag ik door mijn raam een rommelige verzameling stad, groezelig, bevlekt, onder een koude, grijze lucht. Ik vroeg me af of heel België zo zou zijn. De euforie die tijdens de vlucht was ontstaan, begon beetje bij beetje weg te ebben.
Hoewel de lucht dezelfde bleef terwijl de reis door het Belgische land vorderde, veranderde het landschap langzaamaan wel. Ik zag steeds meer groen omhoogsteken uit het landschap en zelfs kwamen er wat lage heuvels tevoorschijn.
Wat Shing en mij het meeste opviel, waren de Belgische gezichten, met die andere vorm en kleur en die ogen waarachter misschien wel hele bizarre gedachten schuilgingen. De expressie was zo anders, zo grof. De klanken die ze uitstootten zo vreemd. Natuurlijk hadden we vaak genoeg westerlingen gezien in Nianxing, maar nooit zoveel ervan bij elkaar. In het vliegtuig was ons al opgevallen hoeveel niet-Aziaten er waren. Maar nu, voor het eerst in ons leven, voelden we ons vreemdelingen. De meeste Belgen waren iets groter dan de gemiddelde Chinees, niet veel gelukkig. Maar tegenover de meeste Chinezen die we kenden leken onze nieuwe landgenoten lomp. Vooral sommige ouderen met pafferige gezichten met veel vlees en dikke neuzen maakten op ons een onprettige indruk.
"Volgens mij eten ze niet genoeg verse vis," fluisterde ik tegen Shing.

19

Zes jaar eerder hadden Shings zus Yun en haar man Heng Gao de grote tocht naar het koninkrijk ondernomen. Het stel was in België begonnen met hun Chinese restaurant De Gouden Draak, waarmee ze het in de ogen van hun achtergebleven familieleden en stadgenoten tot grote rijkdom hadden gebracht. In feite hadden Heng en Yun zich al die tijd helemaal uit de naad gewerkt om überhaupt het hoofd boven water te houden. Het restaurant liep nu goed, na wat zware en hobbelige beginjaren, zodat Heng en Yun zich wat meer luxe en comfort konden veroorloven en zelfs geld opzij konden leggen. Maar het harde werken was er niet minder om geworden.
Wij drieën werden hartelijk ontvangen door de Gao's. Aan een speciale tafel, achterin de zaak, werden we onthaald op een feestmaal. Het was een ruime zaak, ingericht met dik tapijt bij de entree en mooi gedekte tafels in het restaurant, aan de wanden schilderijen met taferelen uit China. Er was veel rood gebruikt in het interieur, overal hingen rode lampions tegen rood en zwart behang met gouden lotusbloemen. Uit de speakers klonk rustige Chinese muziek.
Onwillekeurig moest ik denken aan de toeristenstalletjes in Yangho met hun kitsch en rommel. Een moment lang bleef ik staan voor het aquarium dat wel drie meter breed en meer dan een meter hoog was en een inbouw in een van de wanden naast de bar vormde. Door het aquarium heen zag ik schuin de verlichtte achterwand van de bar met de rijen flessen met sterke drank. Ik kreeg ineens veel zin me een glas vol te schenken en het allerminst bij dat ene te laten.
Grote oranje vissen zwommen dominant tussen de kleinere fel gele en blauwe visjes heen en weer in het koraalrif en tussen de groene waterplanten. Een vis als een zebra slalomde om de stijgende bellenstroom van de pomp heen. Ik betrapte me erop dat ik me niet zonder trots voorstelde hoe twee van mijn snelste aalscholvers in het aquarium naar beneden doken en binnen een paar tellen de hele vistank leeg schrokten met hun spitse bekken en hun lange halzen.
"Je wilt niet weten wat zo'n aquarium kost. Ik heb hem in China laten bouwen en compleet met vissen laten overbrengen." Hengs dikke gezicht straalde. Het aquarium was de trots van zijn zaak. "Heb je ooit zoiets prachtigs gezien?"

Ik schudde met gespeeld interesse mijn hoofd. Ik dacht aan mijn aalscholvers die zojuist moeiteloos Hengs trots en liefde hadden verslonden.
Heng had zijn koks ter ere van onze komst speciale gerechten laten bereiden. Niet van die aan de Belgische smaak aangepaste gerechten, maar een menu dat uit zijn eigen hart kwam, met veel ingewanden en met smaken die de Belgen niet wisten te waarderen.
Lua-Li werd een stoel naast mij aangewezen. Het hele diner lang reageerde ze nergens op. Ze at een paar klein happen van het eten dat ik haar voerde en hield daarna haar lippen op elkaar. Ik besloot niet aan te dringen. Morgen hoopte ik in ons eigen huisje voor haar te kunnen koken. Lua-Li's pop, die ik Chichu had genoemd net als de pop van het meisje, hield ze vast omklemd.
Voordat we waren gaan aanzitten, werd kennisgemaakt met de twee koks en de twee meisjes van de bediening. Heng kookte normaal gesproken als chef in zijn eigen keuken, Yun werkte in het restaurant als gastvrouw. De Gao's hadden zelf geen kinderen kunnen krijgen, dus een restaurant bestaande uit louter Goapersoneel zou er helaas nooit inzitten. Deze avond hadden Heng en Yun bij wijze van hoge uitzondering vrij genomen om met de nieuwkomers te eten.
Ik keek naar Shing, die naast me zat. Hoewel hij er moe uitzag van de reis, deed hij zijn best zo enthousiast mogelijk te reageren op de verhalen die Heng uitkraamde en zo geïnteresseerd mogelijk te informeren naar het welzijn van zijn zus en haar man en naar hun leven in België. Ik zag dat hij af en toe moeite had zijn ogen open te houden en ook ik was volkomen uitgeput. Ik hoopte maar dat ze ons zo spoedig mogelijk naar ons nieuwe huis zouden brengen.
Shing was ondanks de tijdelijke wallen onder zijn ogen een aantrekkelijke man. Hij was breed in de schouders. Zijn armen waren gespierd van het roeien van het vlot en het tillen van de aalscholvers. Zijn ogen hadden over het algemeen een jeugdige, vitale en intelligente uitstraling en over zijn voorhoofd lag een krachtige gitzwarte haardos. Zijn kaaklijn was mannelijk, evenals zijn neus. En toch had hij een zachte uitstraling. Hij had iets dat uitdrukte dat hij het leven nam zoals het kwam, zonder zich evenwel te schikken in onrecht of ongeluk. Hij had de aard van iemand waarop je kon bouwen, hetgeen als een rustgevende aura om hem heen zweefde.
Heel anders zag Heng Gao eruit, die tegenover ons zat te kwekken. Heng was een man van vlees en vet en dikke botten. Hij was maar vier jaar ouder dan Shing, maar ik zou hem zo vijfendertig hebben gegeven.

Hoewel hij gekleed was in wat ooit in de winkel had gehangen als een keurig zwart pak met een wit hemd en een stropdas, leek zijn vlees het niet eens met deze kastijding. Aan alle kanten duwden de hammen en de bouten het zwarte stof in bulten en plooien. Zijn eigen lichaam zat hem in de weg als hij bewoog en leek te protesteren tegen elke beweging die meer lichaamsdelen dan zijn vingers vereiste. Hij droeg een klein, dun snorretje en bovenop zijn half kalende hoofd lag zijwaarts een dunne plak zwart haar. Hengs uitstraling wisselde van zelfverzekerd en dominant als hij met Shing of mij sprak, naar onderdanig en overvriendelijk als hij door een klant werd aangesproken of aan een tafel ging vragen of alles naar tevredenheid was. Zijn vrouw Yun, die recht tegenover me zat, leek niet op haar broer. Ze was mollig, een beetje dommig, maar aardig. Het viel me op dat ze meestal haar ogen neersloeg als ze door Heng werd aangesproken. Als Heng uit de buurt was, leek ze op te bloeien en werd ze mondiger, autonomer.
Na wat werkelijk een heerlijke diner was, werd eerst nog wat gedronken. Thee voor de dames en Chinees bier voor Heng en Shing. Toen het al laat begon te worden en Lua-Li al een paar uur op mijn schoot had liggen slapen, stelde Heng aan Shing voor ons nieuwe onderkomen te bezichtigen. Alles was er al ingericht op ons toekomstige verblijf, zodat we er diezelfde nacht nog zouden kunnen gaan slapen.

20

Tien minuten lopen van De Gouden Draak, aan de rand van Maaslook, lag een zijstraatje, smal, donker, met scheve, aftandse huisjes. Ik vond dat het er merkwaardig en onaangenaam rook, maar kon de geur niet plaatsen.
Na de eerste tien afgebladderde deuren stak Heng zijn hand in de lucht. Vervolgens wees hij naar een geëmailleerd vierkanten bordje aan de gevel van een bakstenen huis.
“Nummer 18A. A staat voor achter.”
Daarna wees hij naar een steegje dat links van het huis lag, een donker, in het avondduister unheimisch aandoend gangetje van een kleine meter breed..
“Dat is de doorgang naar jullie voordeur. Kom. Oh ja, pas op dat je niet struikelt. Er ligt nog wat puin en afval. Maar dat kunnen jullie allemaal opruimen als je er woont. Vanbinnen is het een prima huisje.”

Heng ging als eerste het steegje in, gevolgd door Shing, ik die Lua-Li droeg, en Yun.
Aan het einde van het steegje sloegen we rechtsaf de hoek om. Een even lang, anderhalve meter wijd, zo mogelijk nog duisterder steegje wachtte ons, met aan de linkerkant de blinde gevel van een hoog huis en aan de rechterkant de gevel van onze woning, twee hoog, met een deur en drieëneenhalf raam. Er hing geen lamp. Ik nam me meteen voor zo spoedig mogelijk een lamp aan te brengen. Alsof de maan medelijden met ons gezin had, liet hij een dun lichtstraaltje langs het huis vallen, zodat we niet in het pikdonker hoefden rond te tasten.
Wat de maan liet zien was een deur, die er uit het lood bij hing in een evenzo verzakte omraming, met een stenen draagbalk erboven die een scheur vertoonde die zich in een reeks vertakkingen verder omhoog vrat over de ietwat vooruit hellende gevel. Zelfs in het halfduister was te zien dat de deur in een ver verleden een kleur moest hebben gehad, maar dat die sindsdien vervaagd was tot dofgrijs, De spaarzaam overgebleven vergeelde verf op de raamkozijnen hield zich krullend en schilferend vast aan het hout tussen de door rotting veroorzaakte gaten en gleuven.

Prima was niet het eerste dat in mijn hoofd opkwam toen we door Heng door ons nieuwe huis rondgeleid werden. De entree van het huis was tevens de keuken. Op de vloer lag een stuk uitgelopen oranje linoleum dat krampachtig de plinten probeerde te bereiken maar daar bij ettelijke centimeters niet in slaagde. Het keukenblok bestond uit een stenen blad bedekt met wat wel het meeste op koffievlekken leek als je het positief wilde bekijken of op bloedvlekken als je een meer lugubere benadering nam, en vijf beigeachtige kastjes. De vijf kastdeurtjes waren allemaal opvallend verzakt in de scharnieren, waardoor het leek alsof de donkere geheimen van de kastjes door de kieren naar ons gluurden. Ik wilde me niet voorstellen hoe die geheimen eruitzagen.
Op het plafond en de muren troffen we grote schimmelvlekken aan. De schimmel en de vele vochtplekken, die in alle kamers van het huis bleken te zitten, verrieden talrijke lekkages, waarbij ik me afvroeg of we nog in eigen persoon getuige zouden mogen zijn van een uitbreiding van de vochtplekken of dat de goede Heng de lekkages had laten verhelpen voor hij zijn familie het huis liet betrekken. Ik bedacht dat er nooit zonlicht en maar een spoortje daglicht in dit huis zou binnenkomen. In elke kamer hing een bloot peertje in een zwarte fitting met twee draadjes die in een gat in het plafond verdwenen.

De woning had twee etages; een kamer en een keuken beneden en twee slaapkamers boven. In de woonkamer stonden een paar houten stoelen en een tafeltje. Oud spul. De grootste slaapkamer van de twee had op een afgeleefde vloer van houten planken die elkaar nog maar hier een daar raakten, een ijzeren tweepersoons bed staan, waarop een matras lag dat bedekt was met een laken, een deken en twee kussens. Ik durfde bijna niet te hopen dat het een nieuwe matras was en er bijna niet aan te denken dat het een gebruikte zou zijn. In de andere slaapkamer, een beetje kleiner dan de eerste, maar die was al niet groot geweest, stond een eenpersoons bed, hoewel het meer een stretcher was, met een laken en een deken. Onwillekeurig sloeg ik een hand voor mijn mond. Ik probeerde dankbaar naar Heng te glimlachen, maar kreeg het niet voor elkaar de hand nog te laten zakken zolang de rondleiding duurde. Het verschrikkelijkste vond ik de opzichtige behangen op de muren, het ene nog lelijker dan het andere.
Toen ik uit een van de ramen keek, botste mijn blik anderhalve meter verder op de donkere muur van de achterburen.
Shing en ik waren geen prachtig huis gewend. In Nianxing hadden we ook geen luxe gekend. Maar ons houten huisje in Nianxing was gemaakt van bomen uit de omgeving, Shing en mijn opa Bingwen hadden het samen gebouwd, we hadden er een stukje grond omheen en als we uit ons raam keken, zagen we uit op zowat het mooiste landschap ter wereld.
“Misschien kan jij een paar vrolijke gordijntjes maken, lieverd,” sprak Yun bemoedigend.
“Ja, je moet er wel wat aan opknappen. Beetje schilderen, lampenkapjes ophangen. Maar dan is het een goed huisje,” voegde Heng gul toe.
Ik knikte. “We zijn je zeer dankbaar, Heng. Hoe kunnen we je ooit vergoeden voor je goedheid?”
“Oh, dat komt vanzelf wel,” reageerde Heng vrolijk, omdat hij de ironie in mijn stem niet had opgemerkt. “Maak je maar geen zorgen. Ik ben blij dat ik de broer van mijn vrouw en zijn gezin kan helpen. Familie moet elkaar altijd helpen. Ik wens jullie veel geluk hier. Kom Yun, we laten ze alleen.”
In de deuropening draaide Heng zich nog een keer om. “Komen jullie morgenvroeg langs in De Gouden Draak? Dan bespreken we het werk.”
Wij bleven achter in ons nieuwe paleisje. We keken naar Lua-Li, die op een stoel in de woonkamer zat waar we haar bij onze binnenkomst in het huis hadden neergezet. Uit niets bleek dat zij zich ervan bewust was dat ze een hele nieuwe wereld had betreden.

De volgende ochtend werd Shing in De Gouden Draak tewerkgesteld. Wij waren niet naar België gekomen om te luieren, dat zouden we weten. Shing moest helemaal ingewerkt worden omdat hij geen ervaring met het koken in een restaurant had. Hij zou ’s ochtends met schoonmaken beginnen, ’s middags aan het snijden van de groenten en andere voorbereidingen voor de gerechten gezet worden en ’s avonds meehelpen met het bereiden van de gemakkelijke gerechten. Zes dagen in de week. Als vergoeding voor al dat harde werk, betaalde Heng onze vochtige en tochtige woning in de door de minderbedeelde Maaslookers bevolkte uithoek van het dorp, mocht Shing op de dagen dat hij werkte met het overige personeel mee-eten in de keuken van De Gouden Draak en kreeg hij een zakcentje waar ons gezin nauwelijks onze overige kosten van kon betalen. Maar Shing klaagde niet. Tenslotte had Heng onze overtocht betaald en ons onderdak en werk verschaft. Hij was sterk en vastberaden, bereid alles te doen en te laten om Lua-Li en mij te verzekeren van een bestaan zonder honger en ontbering.
Meer extra personeel dan Shing konden De Gouden Draak en de portemonnee van Heng zich echter niet veroorloven. En aangezien er verder geen Gao’s in België waren, moest voor mij iets buiten de familie gezocht worden. Toevallig had Heng een dag eerder uit de Maaslookse krant voorgelezen en vertaald gekregen, want Vlaams lezen kon hij niet, dat de schoonmaakster van Café Jeroom bij een ongeluk dat veroorzaakt was door een scooterrijder was omgekomen. Zakenman Heng zag in dat bericht meteen een mooie open vacature voor mij.
Heng sprak met mij af dat we later in de ochtend een zakelijk bezoek zouden brengen aan Café Jeroom.

21

Het was altijd al een rare geweest die Jeroom, een eigenwijze kloot, dus toen op een ochtend in de vroegte twee mannen, twee vrouwen en een kind, allen met spleetogen, op zijn stoep stonden en de oudste man met een haast onverstaanbaar accent vroeg of Jeroom de jongste van de twee vrouwen wilde employeren in zijn staminee, glimlachte Jeroom en zei in zijn voor de Chinezen bijna even onverstaanbare dialect: “Koom bènne, jônges.
Een uur later hadden we definitief ons verblijf en inkomen verzekerd en begon voor Shing, Lua-Li en mij een nieuw leven in het Belgische

plaatsje Maaslook, een voormalige mijngemeente in de Maasvallei, op de linkeroever van de grensmaas tussen Nederland en België, een slordige 8000 kilometer verwijderd van ons geboorteland China.

Jeroom was een dikke man met dunne, kromme beentjes, een beetje als een tuimelaar, beneden smal, steeds dikker en ronder oplopend naar het midden en weer smaller toelopend naar het hoofd. Hij had zware wenkbrauwen boven ogen die steunden op dikke wallen. Een van zijn wenkbrauwen stond voortdurend omhoog. Als hij met iemand in gesprek was, leek het oog onder die hoge wenkbrauw de persoon tegenover hem te peilen op diens waarachtigheid, terwijl het andere, altijd half dichtgeknepen, een beetje ondeugend schitterde alsof hij zich amuseerde over zijn gesprekspartner. Jeroom had een dikke, rode neus, niet in het minst veroorzaakt door de dranken die hij serveerde, en rossig haar. Onder zijn omvangrijke buik hing te allen tijde een grijze schortlap. Zijn stem was diep als een klok en kon indien nodig luid door het café schallen. Zijn aard was van de vrolijke en eerlijke, het hart droeg hij op de tong. Hij voelde zich Belg van zijn warrige haar tot aan zijn tenen. Mosselen waren zijn lievelingsgerecht, maar alleen als ze gekookt waren in wortel, ui en prei en opgediend werden met frites, stokbrood, knoflooksaus, een bakje afgegoten kookvocht met gemalen peper en vergezeld gingen door meerdere stevige pinten. Jerooms vrouw was al twaalf jaar dood. Zijn leven en liefde waren het café, of de staminee, zoals het in de buurt door de ouderen genoemd werd. Hij stond ermee op en ging ermee naar bed. Af en toe, als het drukker was dan gewoonlijk, bij feesten en gelegenheden, betaalde hij de jonge Sjors om hem achter de bar te helpen. Verder was er zijn schoonmaakster en huishoudster Trees die nu helaas om het leven was gekomen.
Jeroom hield ervan minder bedeelden af en toe een gratis traktatie in de vorm van een maaltijd en een paar drankjes te verstrekken. Ook kon nog al lang op de lat bijgeschreven worden door de vaste klanten. Hij had een goed hart. Dus toen hij die gekke Chinezen, zoals hij ons noemde, op zijn stoep zag staan en het toch zojuist zo onfortuinlijk was gelopen met Trees, wilde hij wel eens aanhoren wat het met die onverwachte sollicitant om het lijf had.
Jeroom was met Heng en mij voor een gesprek aan de grote stamtafel in zijn café gaan zitten, terwijl Yun met Shing en Lua-Li aan een klein tafeltje bij het raam waren gaan zitten. Geen van allen was op Jerooms aanbod iets te drinken ingegaan.

Heng had verteld over de beweegredenen van ons gezin om naar België te komen. Dat ik een hardwerkende visser was, maar het lot ons ongenadig hard had getroffen. Hij vertelde niet dat ik in een depressie was beland, maar loog dat we naar België waren gekomen omdat de dokters hier veel beter waren dan in China en dat we hadden vertrouwd op de ruimschoots voorhanden hulpvaardigheid en groothartigheid van zwager Heng. Dat Heng veel geld had neergelegd om ons hier te krijgen, een huis voor ons had geregeld en Shing bij zich te werk had gesteld. Maar dat hij onmogelijk mij ook werk kon bieden, hoe graag hij ook zo'n betrouwbare, hardwerkende jonge vrouw in dienst had gehad. En nu daarom een beroep deed op de in Maaslook geroemde eveneens grote hulpvaardigheid en groothartigheid van Jeroom. Omdat ons gezin al zoveel ellende moest doormaken en ik toch wel op zijn minst financieel moest bijdragen aan wat Shing verdiende om ons arme gezin van eten en huisvesting te voldoen. Tenslotte had Heng ook zijn grote uitgaven en beperkte inkomsten. Dat moest Jeroom, die net als hij een kleine middenstander was, toch wel begrijpen.
Jeroom had met zijn hoge wenkbrauw opgetrokken en zijn kleine oog dichtgeknepen naar Heng zitten kijken. Hij zei niets, vroeg niets. Keek toen Heng klaar was met zijn verhaal naar Lua-Li, die met haar popje in haar armen bij Shing op schoot in slaap was gevallen, en naar mij.
Ik had geen goed gevoel bij de achterdochtige en naar het leek afkeurende uitdrukking op Jerooms gezicht. Deze man zou me vast niet aannemen. En waarom zou hij ook. Hij kende me helemaal niet, Ik sprak niet eens de taal die hier gesproken werd. Ik sprak redelijk goed Engels en verstond er veel van, maar Jeroom bleek geen andere talen dan Vlaams en Frans machtig te zijn. In feite wist ik ook alleen maar wat af van aalscholvervisserij. Ik begreep dat Heng over ons had verteld en over Lua-Li, maar deze Belgische man had Heng daarbij aangekeken alsof het een zwendelaar was die hem een stinkende, rotte vis wilde verkopen. Nee, ik had geen schijn van kans. Eigenlijk was ik ook wel opgelucht dat het niet doorging.
"Ze begint hier om negen uur 's ochtends," sprak Jeroom tot grote verbazing van Heng, die onder de priemende blik van Jeroom aardig was gaan zweten en ook al niet meer had geloofd in een goede afloop van deze sollicitatie. "Dan gaan we samen inkopen doen, indien dat nodig is. Om tien uur gaan we open. Als er iemand is die al wat wil eten, maakt zij dat gereed in de keuken en brengt het naar de bar. Ik lever het af bij de klant. De rest van de ochtend kuist ze de woning. Van koffie en thee maken hou ik niet, dus dat kan zij ook doen. En eieren koken en zo. In

de middag heeft ze een aantal uren vrij. ’s Avonds kan ze achter de bar helpen en na sluitingstijd de vloer aanvegen en de bar poetsen en klaar.”
Heng veegde met een zakdoek het zweet van zijn voorhoofd en vertaalde vol trots vanwege de door hem geleverde prestatie: “Hij zegt dat je Heng Gao dankbaar mag zijn dat hij je hier gebracht heeft. Je mag hier werken. Hij zegt dat je Heng Gao en je familie niet te schande mag maken, je moet hard werken en eerlijk zijn, niet stelen, niet drinken. En hij zegt dat je niet bang moet zijn hem te vragen of je vrij krijgt als je af en toe in De Gouden Draak moet meehelpen als wij het daar heel erg druk hebben. Je moet de woning poetsen van je baas, thee maken, in het café werken en de rest vertel ik je later nog wel.”
Geamuseerd hoorde Jeroom het Chinese verhaal aan dat de vertaling van zijn verhaal moest voorstellen.
“En je moet Vlaams leren.” Jeroom keek mij aan terwijl hij met zijn dikke wijsvinger op en neer schudde. “Ja? Zeg maar ‘ja’.”
Heng vertaalde: “Hij wil dat je zijn taal leert begrijpen en ook een beetje spreken, je bent nu in België, maar dat je trots moet blijven op je eigen taal en die aan je kinderen moet leren en nooit met je vrouw en kinderen anders dan je geboortetaal moet spreken. Je moet zoveel mogelijk proberen je klanten te benaderen zoals zij dat in hun cultuur wensen, maar je eigen cultuur altijd in je hart dragen en nooit tegen onze Chinese waarden verstoten.”
“Ja. Zeg maar ja,” zei Jeroom weer.
“Je moet ‘ja’ zeggen,” drong Heng aan.
“Ja,” papegaaide ik mijn eerste woord Vlaams.
Jeroom barste uit in een bulderende lach.
“Als ik mensenkennis heb, jongedame, en dat heb ik, gaan wij het goed met elkaar vinden.”
Ik knikte toen ik de vertaling hoorde.
“En wat haar loon betreft …”
Later vertelde Jeroom mij dat Heng had geantwoord: “Dat kunt u misschien het beste met mij regelen. Het gezin is mij het geld schuldig van de overtocht. Veel geld. Shu-Jia is het ermee eens als u voorlopig haar loon aan mij betaalt. Ik hou daar een gepast deel van af en geef de rest aan Shing. Ze is ook nog niet gewend aan het Belgische geld. Dus het is beter zo.”
Jeroom kneep zijn kleine oog nog wat dichter en trok de wenkbrauw boven zijn andere oog verder omhoog terwijl hij Heng en diens woorden woog. Een moment lang zei hij niets.
“Op de dag dat jij hier bij mij de vloer veegt, krijg jij van mij geld.”

Toen richtte hij zich tot mij en legde daarbij zijn grote hand op mijn schouder. “Zij hier krijgt loon naar werk. Ik bespreek met haar hoeveel. En hoeveel ze daarvan aan jou afbetaalt, moeten jullie maar met elkaar regelen. Ja?”
Heng knikte onderdanig maar was duidelijk op zijn tenen getrapt.
“Ik zie jou morgenvroeg, Shu-Jia,”
Jerooms wenkbrauw zakte en de donkere iris van het kleine oog kwam weer tevoorschijn boven de wal als de zon boven de horizon. Hij wendde zich tot Heng: “Zeg haar maar dat ze het meisje mee kan nemen als ze dat prettig vindt. Als het kind in het huis blijft, kan ze er af en toe naar gaan zien tijdens haar werk.”
Jeroom schudde Heng en mij de hand.
Buigend als een rietpluim onder een stevige wind, bedankte Heng een tiental maal de nobele cafébaas. Ook ik zei dankjewel, hoewel ik wist dat Jeroom me niet zou verstaan.
Shing en Yun hadden het gesprek afgewacht zonder een woord te spreken. Op hun gezichten stonden blijdschap en opluchting te lezen.

Jeroom nam met een glimlach plaats achter de bar totdat de vijf zijn zaak verlaten hadden.
“Een Chinese …,” grinnikte Jeroom.

22

“Het komt goed,” zei Shing tegen mij toen we afscheid namen. “We hebben heel veel geluk.” Ik kuste hem en keek hem na hoe hij met Heng en Yun wegliep om in De Gouden Draak te gaan werken.
Toen ik me omdraaide kreeg ik plots het gevoel dat ik zo uit de hemel was gevallen en hier nu moederziel alleen stond in een wereld die me helemaal niet wilde hebben. De Belgen moesten zeker niet van mensen houden. Hun huizen waren zo afwerend, zo buitensluitend. Harde muren baksteen, bruinig, grijzig, soms rood of geel, altijd van steen, grote platen koude kwade hardheid, met schuine daken die elke gunst die de goden te schenken hadden bij voorbaat hatelijk terugketsten. Hardheid, alles dicht, zelfs de ramen, juiste haakse houten kozijnen en spiegelend glad glas met daarachter witte vitrages, dubbele dichtheid. Al die dozenforten, voorkant-zijkanten-achterkant-bovenkant, meer niet, op een rij tegen een stenen stoep op een stenen weg onder een grijze lucht. Zo

weinig groeisel. Ik miste ineens de hoge drakenstekels die nooit niet te zien waren waar je ook maar stond in Nianxing.
Ik hoefde vandaag nog niet bij Jeroom te werken, dus zou ik het huis gaan poetsen en zou Lua-Li met Shing mee gaan. Het idee naar ons eigen huis te gaan deprimeerde mij echter. Zeker, er was veel te doen aan die vervallen woning, maar ik kon me er niet toe brengen me vandaag in die doos op te sluiten. Nog even niet.
Ik wist dat Maaslook aan een rivier lag. Achter de weilanden die aan het huis achter dat van ons grensden moest de rivier zijn. Ik besloot ernaartoe te gaan en stelde me voor hoe ik straks een vlot zou bouwen. Een vlot bouwen was gemakkelijk, als ze maar bamboe hadden. Maar we waren hier niet in China. En deze rivier was niet de Ta. Een moment lang stelde ik me desondanks voor hoe ik mijn oude beroep zou opnemen en hoe ik schatrijk werd omdat alle Belgen elke dag naar me zouden komen kijken terwijl ik viste met mij eigen aalscholvers die ik uit China zou laten overkomen. Ik zou een beroemdheid worden in België. De Chinese die met vogels vist.
Maar nee, ik wilde geen visser meer zijn. Ik begon nu in de horeca. En dat zou niet mijn eindpunt zijn.
Ik verliet het dorp en zag meteen al de brede rivier.
Shing had Heng uitgevraagd over de rivier waaraan Maaslook lag. Als visser was er niets dat hem meer interesseerde dan dat. En Heng, altijd gevleid dat iemand hem kennis toedichtte, had verteld.
Het was juli en het water stond voor de tijd van het jaar best hoog. De Maas was een regenrivier. In hete zomers kon het waterpeil zo laag zakken dat je haar op sommige plaatsen gemakkelijk kon doorwaden en kwamen er grindeilandjes aan de oppervlakte. Maar deze zomer werd een slechte genoemd. De regen striemde de rivier menige dag met langdurige vlagen en vulde hem op tot aan de zomerdijken. Heng had verteld dat de mensen klaagden dat dit toch geen zomer was en dat ze ook al geen geweldige lente hadden gehad. Maar het viel in feite nog mee. Sommige jaren, als het alleen maar regende, groeide de Maas op plaatsen aan tot wild bruisende watermassa's. De Maas kon hier of daar tot een grillige en wispelturige schoonheid aankolken. Vooral in de winter zorgde de hoge regenval en smeltend ijs uit de Ardennen ervoor dat de Maasdorpjes bedreigd werden door het stijgende water. Zelfs de verder gelegen winterdijken konden dan het water niet tegenhouden. Dan werden de winterdijken verlegd, zodat de Maas meer ruimte kreeg. Hierdoor ontstonden ongerepte natuurgebieden met oude rivierarmen, oeverwallen en stroomgeulen.

Ik wandelde een eindje over de winterdijk, liep veld inwaarts tot aan de zomerdijk die vlak langs de Maas liep en ging daar aan het water zitten. Ik ademde diep in. Het was niet de Ta rivier die ik zo goed kende, waar ik als kind al in had gezwommen, die mijn vaders leven had genomen. Er waren geen hoge groene bergen van kalksteen rond de oevers die de hemel in reikten. Deze rivier droeg niet de rust in zich waarmee de Ta rivier langs mijn dorp streelde. Deze rivier was onrustiger, ingetoomd door groene rechte dijken die schuin de rivier in gleden. In plaats van de weelderige begroeiing rond de Ta, stonden hier groepjes lange, smalle bomen stijf naar elkaars overkant te kijken. De lucht was hier ook onrustig, de blauwe hemel afgedekt door brede witte dungerafelde wolkslierten, die ongedurig doorkruist werden door donkergrijze wolkjes die haastig door de wind werden meegetrokken en voortgeduwd zodat ze zich aan de horizon aaneen konden sluiten tot een hemelvullende grijze regenpartij.
Ik sloot mijn ogen en hoorde hoe het water zich voortbewoog, hoe het regelmatig en eigengereid klotste tegen de keien die een eindje verderop lagen. En ik had niet langer het gevoel dat ik uit de hemel op deze Belgische grond was neergekwakt en dat die grond me niet wilde hebben. Weer ademde ik diep in. Toen stond ik op. Ik glimlachte en liep verder, vervolgde de Maas stroomafwaarts.
Al snel liep ik langs verruigde stukken oever, waar de natuur het overnam van de door mensen aangelegde dijken. Ik liep kilometers lang door velden en weilanden, langs akkers en volgde een tijd lang een oude Maasarm. In de verte zag ik soms de kerktorens van de kralenketting die de Maasdorpjes regen, af en toe leidde een pad me dicht bij de bebouwing of bij vrijstaande boerderijen. Al die mensenbouwsels wilde ik op dit moment zoveel mogelijk mijden. Ik wilde mijn hoofd klaren, alleen zijn met de rivier. Deze oude rivier die zo op eigen krachten door het land kronkelde, die al zoveel water had meegenomen en grind en keien, die zoveel had gezien en telkens weer haar bedding had verlegd als een rusteloze slaper. Die dorpen had verjaagd en kastelen had opgeslokt, steeds nieuwe wegen zoekend voor het vele water. Die samenleefde met talrijke generaties mensen, zag hoe ze geboren werden en stierven, in haar verdronken en op haar voeren, maar er niet door geknecht werd omdat ze er simpelweg altijd was en bij de aarde hoorde. Ik wilde nog niet terug naar dat donkere, vochtige huis in die straat van steen en beton. Ik wilde nadenken terwijl ik langs deze rivier zou lopen tot waar hij in de zee stroomde. En dan weer langs de andere oever terug tot waar hij uit de aarde opkwam. Ik wilde op de keien staan en stenen

over de rivier ketsen. Ik wilde met Lua-Li door het hoge gras rennen, onze knieën in de lucht schoppen, de bloeiende uiteinden van het hoge gras tegen onze voeten horen tikken. Ik wilde met Lua-Li … ik keek naar het water waarin zich kleine cirkeltjes begonnen af te tekenen, een paar hier en daar, steeds meer en dichter bij elkaar. Ik zette de kraag van mijn trui omhoog. Ik moest maar eens terug gaan.

HET ONTWAKEN

23

Af en toe gaat er een schok door mijn hersenen. Iemand heeft vanonder het dashboard in mijn hoofd wat kabels losgetrokken, houdt hun uiteinden tegen elkaar. Zo doen ze dat, de autodieven. Tsjk een vonk, vrrrrrrrroem, het hoofd start, geef gas!, druk met je voet het gaspedaal in, doorstarten! Maar de motor slaat meteen weer af. De aalscholvers trekken over.
Afgewisseld met Dagen van Leegte
Tsjk. Vrrrrrrrrroem. Gas!
Dagen gevuld met bange gevoelens. Bizarre dromen van afsnijding overvallen me als de schaduwen van mensen voorbij glijden die ik vaag lijk te kennen uit een verstreken leven. Ik probeer bij hen te komen, maar scherpe draden amputeren mijn lichaam kilo voor kilo, beginnend bij mijn voeten tot als laatste mijn hoofd losgesneden over de vloer rolt.
Tsjk. Vrrrrrrrrroem. Gas! Gas! GAS!
Vrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrroeoeoeoeoeoeoeoemmmmm. Ik beweeg mijn lichaam, ik ga op de rand van het bed zitten.

Een van de twee Chinese zakenmannen die met de oude Mingzhu, Shu-Jia en Lua-Li het slaapcompartiment delen op weg naar Shanghai, bromt verstoord, hoest en slaapt verder.

Ik sta op, doe de deur open en loop het smalle gangetje van de trein in. Ik heb geen doel, geen plan. Ik loop.
Naar de rivier. Het smalle pad schudt onder mijn voeten. De zon staat hoog. Ik knijp mijn ogen dicht. Schimmen van mensen staan op het pad, staan in de weg. Ze spreken vage woorden, niet te verstaan.
Bij de rivier ga ik in het zand zitten. Op een steen zit de kleine poppendokter met haar poppenhoofd, in haar poppenjurk.

“Ik ga je hoofd beter maken,” zegt de kleine poppendokter, zonder dat haar lippen zich verroeren. “Hou me vast.”
Maar even later verdwijnt ze. “Mijn collega komt zo,” weet ze nog te roepen.
De collega is net zo klein, zo’n vijfentwintig centimeter groot, met mollige handjes en mollige blote voetjes. Haar rode qipao jukje is versierd met witte bloemetjes en zwarte strikjes. In haar spierwitte kinderlijke gezichtje met de bolle wangen staan wijze ogen, hele donkere, wijze kraalogen onder een ravenzwarte pony. In elk oog glinstert een kleine ster. Het leven is niet gecompliceerd, zeggen de hoge dunne wenkbrauwen, terwijl haar petieterige rode lipjes een zuinige glimlach vertonen. Ik neem de dokter in mijn armen.
“Laat me niet los, ik repareer je hersenen,” zegt de poppendokter. In de lucht breken twee aalscholvers uit de formatie. Ze dalen, raken de grond, stuiteren een paar keer wiekend door en blijven in een doodspose die in het zwanenmeer niet zou misstaan voor mijn voeten liggen. Het zwanenmeer is mooi. Ik ken er foto’s van.
“Let maar niet op hen,” zegt de poppendokter. “Ik ga aan het werk. Het zal lang duren.”

24

“Woon jij hier achterom?”
Shu-Jia wil net het steegje in gaan, als ze de schelle, harde stem hoort. De stem is afkomstig van een corpulente vrouw die, gekleed in een vale bloemenjurk met daarover half open hangend een versleten jas met pied de poule motief en aan haar voeten groene rubberlaarzen, in de deuropening van het voorhuis staat. Haar vettige vlasblonde haren zijn achter haar hoofd samengebonden. Onder haar arm heeft ze een langwerpig kartonnen doosje geklemd. Met dikke, stijve bewegingen neemt ze de twee stenen treden die het trapje naar de voordeur telt naar beneden en schommelt in de richting van Shu-Jia.
“Jij bent de nieuwe buurvrouw? Ik zag jullie vanmorgen de deur uitgaan. Ik dacht; als die terugkomt, geef ik haar een doosje eieren van onze kippen.”
Vanuit de deuropening verschijnt het vuile grijnzende smoeltje van een jongetje dat ongeveer Lua-Li’s leeftijd moet hebben. Hij springt van de bovenste tree met een witte kip met bruine vlerken onder zijn arm en laat hem trots aan de nieuwe buurvrouw zien. Het beest steekt zenuwachtig

haar nek naar links en rechts, knippert met haar ogen, slaat met haar poten en gooit haar kop naar beneden om zich uit de greep van het jongetje te bevrijden, maar dit is duidelijk niet de eerste keer dat dit jongetje een kip bij de kladden heeft.
Shu-Jia glimlacht onhandig.
“Ik versta het niet. Ik spreek jullie taal niet.”
“Wat zegt ze, mam?” vraagt het jongetje.
“Of we boerenkool schijten. Ja, dacht je soms dat ik Chinees praat?” antwoordt de moeder op chagrijnige toon naar de kleine bemoeial naast haar.
“Hier. For you.” Ze klotst met haar lompe laarzen in een moeizame gang tot bij Shu-Jia en steekt haar met haar grove handen de eierdoos toe.
Verbaasd bekijkt Shu-Jia de doos. Is het een soort welkomstcadeau? Of is het de bedoeling dat ze de vrouw nu betaalt?
“For you en je familie.”
De vrouw draait zich om en loopt hoofdschuddend terug naar haar voordeur. “Buitenlanders allemaal. Het woont achter je, maar je kan er niet mee praten. Maar het kan mij niet rotten … Filbert, blijf daar niet hangen.”
Filbert veegt met zijn schouder de snot onder zijn neus weg, draait zich om en rent met de kakelende kip in zijn armen achter zijn moeder aan.
“Waarom moest ze weten of we boerenkool schijten, mam?”

“Thank you …” roept Shu-Jia. Ze tilt het kartonnen deksel op. Eieren. Wat aardig.
Shu-Jia schopt een aantal losse bakstenen naar de kant als ze het steegje in loopt. Straks ze maar aan de overkant van de straat op het stukje braakliggend terrein gooien, anders breekt nog iemand zijn nek erover. Als Heng Gao van haar een woning had gekregen, zou zij ervoor gezorgd hebben dat het allemaal netjes en in orde zou zijn geweest. Ze mag Heng niet. Heng is een opgeblazen ballon vol eigendunk, op zijn eigen winst uit. Zo was hij al toen Shu-Jia hem lang geleden in China had leren kennen. Shu-Jia was achttien. Heng tweeëntwintig. De kennismaking had maar kort geduurd, maar het was voor beide meteen duidelijk dat hun beider karakters een goede vriendschap of zelfs prettig contact uitsloten. Heng keek neer op Shing en Shu-Jia die in zijn ogen als makke schapen op hun bamboevlotjes op de rivier ronddobberden tot vermaak van de toeristen. De jonge Heng had grootse plannen, wilde een bedrijf opzetten dat goederen zou exporteren naar het verre buitenland. Hij zag talloze filialen voor zich, een hele vloot aan vrachtwagens. Een

logistieke operatie van formaat waarvoor Hengs capaciteiten, naar al binnen een jaar bleek, helaas ver tekortschoten. Toen hij kort na zijn fiasco van een vriend te horen kreeg dat er een Chinees restaurant ter overname vrij kwam in België, maakt hij meteen gebruik van die kans. Dat hij nu, zes jaar later, zelf als een mak schaap danst naar de pijpen van de vreemdelingen die zijn restaurant bezoeken, gaat verscholen in zijn blinde vlek.
Shu-Jia op haar beurt keek vanaf het begin neer op Heng, die geen enkel gevoel voor smaak had, niet van het leven wist te genieten, geen humor bezat en dacht dat alles in het leven om geld verdienen draaide.
In ieder geval is ze blij dat zij niet voor Heng hoeft te werken. Morgen zal ze voor het eerst bij Jeroom beginnen. Shu-Jia slaat de hoek van het steegje om. Misschien kan ze hier wat mooie planten neerzetten om het op te leuken en een paar lampen ophangen. Misschien de muur wit schilderen zodat de deprimerende achtersteeg, die tenslotte min of meer hun voortuin is, wat meer lichtheid krijgt.

Ze zal een lijst maken van wat er allemaal te doen is aan de woning. Papier en potlood heeft ze nodig. Als ze de linker keukenla opent, vindt ze alleen eetstokjes, een paar aardewerken lepels met Chinese motieven, westers metalen eetgereedschap en wat grof materieel voor de op- en uitschep van de gerechten uit de pan. Rechterla; een paar batterijen, losse elastiekjes, plastic zakjes, een schrijfblok en een pen. Ze haalt de schrijfspullen uit de la en legt ze op het aanrecht. Nieuwsgierig geworden naar de schatten die haar nieuwe huis mogelijk nog herbergt, opent ze de kastdeurtjes naast de geiser. Links een hoge ronde bus met een deksel. Ze kijkt erin. Koeken? Als ze een van de ronde schijven eruit haalt, breekt deze bijna onmiddellijk in twee. Broos spul. Voorzichtig neemt ze een hap. Vreemd. Niet zoet. Niet lekker. Ze zet de bus weer terug. Er ligt een pak mihoen en een pak rijst. Verder een doosje kippenbouillon. Het rechterkastje is leeg op wat ondefinieerbare plukjes viezigheid en vlekken na. In de koelkast een bakje champignons, een wortel, een kool. Ze zou soep kunnen maken. In de kastjes beneden een emmer, doekjes, een grote kartonnen doos en plastic flessen. De teksten op de etiketten kan ze niet ontcijferen. Ze ziet een diagram met een plaatje van wat een kledingstuk zou kunnen zijn en een kraantje. Het pak blijkt al aangebroken, half leeg. Waspoeder. Een plastic fles met een knijpkop, ze spuit wat op haar hand en ruikt; schoonmaakspul, spoelt haar hand af onder de kraan. Op het etiket staan tekeningen van een raam met een half neergelaten luik, de buitenkant van een oven, de binnenkant

van een oven, een hemd, een tuinstoel en tafel en een motorfiets. Dit kan je blijkbaar overal voor gebruiken. Handig. Zou het ook de schimmelgruwel verdelgen die zich als een buitenaardse invasie in de kalk van het hele huis gevreten heeft? Ze besluit vandaag een oorlog te ontketenen tegen de bevlekking van haar paleis. De lijst met overige klussen maakt ze later wel.

Als een leger krabben loopt de schimmel over het pleisterwerk tegen het plafond van de keuken. Een moment lang staart Shu-Jia er niet zonder genoegen naar alsof ze de schilderijen van een kunstenaar bekijkt en de paddenstoelwolk van een kernexplosie ontdekt, een bootje op een rivier onder een hemel met duizend kleine zwarte sterren en een bloem die haar aan Nianxing doet denken. Dan steekt ze haar schoonmaakborstel diep in het hete sop en begint hard over de muur te schrobben.
Tijdens het werk dwalen haar gedachten af naar haar huisje in Nianxing. Had ze daar ooit moeten weggaan? Geïrriteerd schrobt ze over de schimmel heen, omdat ze weet dat ze het symptoom bestrijdt, niet de oorzaak. Net als weggaan uit China het symptoom bestrijden was. Ze weet dat ze een schimmel op haar ziel heeft die haar wortels heeft aangetast. Wie naar een ander land gaat, laat haar wortels niet achter zich. Zij is bloem, plant, stengel en wortels ineen. Shu-Jia’s schimmel is haar schuldgevoel. Vanaf die seconde dat ze Shing zag met het roerloze lichaam van Lua-Li in zijn armen heeft ze zichzelf de schuld gegeven van Lua-Li’s ellendige toestand. In China heeft ze zich duizend verwijten gemaakt, duizend keer verweten dat zij de draad niet hoger heeft gehangen, waar Lua-Li er niet bij kon. Duizend keer onderweg naar België heeft ze in haar hoofd de draad weggehaald, duizend keer een slot op het hok gehangen. Zij had hun woonomgeving veilig moeten maken voor haar dochter. haar verantwoordelijkheid en van niemand anders. En duizend keer had ze zich verweten er niet meer te zijn geweest voor haar meisje.
Destijds had ze zichzelf ook de schuld ervan gegeven dat ze haar moeder niet had kunnen redden van haar depressies, na haar vaders dood. Ze had haar vader de dood ingejaagd en haar moeder laten instorten. Allemaal haar schuld. Haar opa had alles moeten opsoppen. Ze had het nooit uitgesproken, niet tegen haar grootvader. En ook tegen haar moeder, toen deze nog aanspreekbaar was, had ze nooit gezegd dat ze zich schuldig voelde aan haar vaders dood. Later niet tegen Shing. Ze had haar schuld in stilte met zich mee gedragen, die schimmel, na jaren was hij langzaam wat weggezakt in het pleisterwerk van haar ziel. Maar na

Lua-Li's ongeluk was de schimmel weer, als een plotseling exploderende uitslag op haar lijf, opgeleefd en gegroeid.

25

Het avondduister heeft zich vanuit het achtersteegje het huis in gewerkt als Shu-Jia het zweet van haar voorhoofd veegt en de natte poetsdoek terug in de emmer gooit, met een zwaai die verraad dat het genoeg is voor deze dag. Ze merkt nu pas hoe vermoeid deze klus haar heeft gemaakt. Ze steekt haar handen in haar rug en buigt met een hoorbare lichte knak van haar botten achterwaarts, loopt naar de keuken en vult een glas met water. Als ze zit is het al te donker om de vruchten van haar werk te plukken. Het kale veertig Watt peertje strooit te weinig licht rond om te zien of de schimmel met succes bevochten is. Heng heeft zelfs kans gezien op het gezichtsvermogen van het gezin te besparen.

Het moet een uur of tien zijn, Shing en Lua-Li zijn nog niet terug van De Gouden Draak, als het geweld losbarst. Shu-Jia had net een paar van de eieren gebakken en opgegeten die de buurvrouw haar eerder die dag had geschonken. Het begint met een bulderende mannenstem en het kabaal van hetgeen te pletter smakkende huisraad zou kunnen zijn. Een vrouwenstem schreeuwt, in de aanvalmodus en een moment later in afweer. Shu-Jia hoort paniek. Ze herkent de eiervrouw. Het gaat mis in het voorhuis, dat is duidelijk, hoewel Shu-Jia geen woord verstaat van wat er heen en weer wordt geschreeuwd en gekrijst. Een kind gilt nu, nee, het moeten er minstens twee zijn Is het jongetje met de kip er één van?
Shu-Jia staat recht naast haar stoel, haar hart klopt sneller, haar trommelvliezen spannen zich in, zijn alert op onheil. Ze loopt de woonkamer in en staart door de muur heen naar het geweld dat men elkaar aandoet aan de andere kant. Ze heeft het gevoel dat de dreiging elk moment door de bakstenen, het gips, het behang heen kan breken, als een stoomwals over haar heen rollen, haar pletten. Ze voelt zich naar, misselijk in haar lijf. Moet ze ingrijpen vraagt ze zich af. onrecht verijdelen, de vrouw en de kinderen redden van de moordzuchtige uitbarsting van de echtgenoot en vader.
Een object, is het wellicht een lichaam, slaat met een doffe bonk tegen de andere kant van Shu-Jia's woonkamermuur. En nog een keer. En nog een keer wat zachter. De man brult als een dier. De vrouw huilt. Haar

smeekbede heeft een internationale intonatie. Maar kan de jonge Chinese, die maar een dag geleden uit haar eigen cultuur hier is komen wonen, gaan zien wat er aan de hand is bij haar buren? Zich mengen in een familieruzie? Zij weet niets van hen. Misschien hoort een ruzie hier bij het vaste avondritueel en is het een geaccepteerde vorm van ontspanning.
Met het laffe ongemak van de vlucht draait Shu-Jia haar hoofd. Keert zich weg van andermans problemen, redt niemand. Bemoeit zich met haar eigen zaken zoals in elke cultuur de nietheld daarvoor wijselijk kiest. Ze loopt de keuken in, achterna gezeten door beladen geluiden die haar proberen aan haar vel terug te trekken naar de bezeten wand. Stukken vel worden van haar botten losgescheurd, als magnetisch naar het ornamenten behang getrokken waar ze als bebloede roze dodedierenresten tegen de bloemenprint vastplakken, de prijs die zij betaalt voor haar lafheid. Ze gooit de keukendeur achter zich dicht, barricadeert zich tegen het geraas van deze vreemde, bijtende levens. Ze zal zich weg maken, naar haar eigen kind en man toe, naar de veiligheid van De Gouden Draak. Laat de brute gewelddadigheid overwaaien. Het was misschien maar eenmalig. Als ze straks met zijn drieën terugkomen, zal alles stil zijn en hun behang weer zuiver.
Maar dan verandert ze in een impuls van gedachten, denkt aan het Vlaamse jongetje en aan haar eigen kind en besluit dat zij niet kan en mag weglopen. Zij is geen lafaard. Zij zal er naartoe gaan.
Op het moment dat Shu-Jia de deur naar de steeg wil open doen, komt deze haar echter tegemoet. Het kipjongetje stort zich de keuken in en gooit zijn armen om het middel van de verraste Shu-Jia.
Shu-Jia wrijft zacht over de haren die grijs en dik zijn van het vuil dat zich waarschijnlijk in weken uit het stof en puin van de straten en de modder van de velden rond de rivier heeft opgebouwd. Het jongetje kijkt omhoog, maakt zich van Shu-Jia los en gaat op vloer tegen de muur zitten, de benen opgetrokken, het hoofd in zijn armen verborgen. Shu-Jia hurkt bij hem neer.
“Wil je wat drinken?”
Filbert kijkt haar aan, begrijpt deze Chinese vrouw niet. Maar de vrouw heeft vriendelijke ogen en haar glimlach stelt hem gerust.
Shu-Jia maakt een drinkbeweging met haar hand. Als Filbert knikt, haalt ze een beker water voor de jongen.
Shu-Jia wijst naar de muur, waarachter het nu rustig is.
“Mijn vader …” zegt de jongen. “Hij drinkt.” Filbert maakt een drinkbeweging met zijn hand, zoals Shu-Jia net deed, maar herhaalt de

beweging snel en veelvuldig. Dan slaat hij in de lucht met zijn arm, zijn hand open, links, rechts, links, rechts, de hand sluit zich tot een vuist, links, rechts, links, rechts. Hij heeft nog nooit aan iemand verteld dat zijn vader zijn moeder, hemzelf en zijn broers en zussen slaat. Nog nooit. En hij zou het ook niet verteld hebben als hun nieuwe achterbuurvrouw een Vlaamse was geweest, maar omdat deze vrouw zijn taal niet spreekt heeft hij het gevoel dat de verschrikkelijke informatie die hij nu prijsgeeft bij haar veilig is. Zoals iemand iets met onzichtbare inkt aan een geheim dagboek kan toevertrouwen.
Shu-Jia begrijpt de gebarentaal van de jongen. Maar ze weet niet wat ze ermee aanmoet. Ze kijkt rond in de keuken. Kan ze hem iets te eten aanbieden, iets lekkers als troost?
Op dat moment gaat de deur open en komen Shing en Lua-Li binnen. Shing begint meteen enthousiast te vertellen over de tweedehands rolstoel die Heng voor hen heeft aangeschaft, die ze uiteraard zullen moeten terugbetalen, maar dat het zo handig is om Lua-Li in te vervoeren en dat ze wel het steegje vrij van rommel moeten maken, dat de stoel nu ook nog aan straat staat en binnengehaald moet worden, als hij plots Filbert achter zich gewaar wordt.
“Wie is dat?”
Voor Shu-Jia antwoord kan geven, staat Filbert op en loopt naar Lua-Li, die door Shing naar een stoel is geloodst waar hij haar heeft laten neerzitten. Nieuwsgierig gaat hij voor Lua-Li staan.
De kinderen lijken van dezelfde leeftijd. En toch zijn er werelden van verschil tussen de twee. Niet alleen voor wat betreft hun geslacht, ras en de mate van hygiëne waarmee ze in hun leven in aanraking schijnen te komen. Waar de kinderen het meest in verschillen, en dat lijkt ook Filbert op te vallen, is dat Lua-Li zich niet in deze ruimte lijkt te bevinden zoals Filbert zich in dit huis, naast Shu-Jia en Shing, bevindt. Dat dit groezelige, wat sullig uit zijn ogen kijkende voddenjongetje nog beduidend meer afwijkt van hun niet meer dan vegeterende Lua-Li dan de moderne mens van de prehistorische aapmens, confronteert hen met een stekende waarheid.
Filbert kijkt Shu-Jia en Shing aan en richt zijn ogen dan weer op Lua-Li.
“Hoi …” zegt hij voorzichtig.
Als hij Shu-Jia weer aankijkt, schudt deze haar hoofd. Ze heeft tranen in haar ogen.
“Is zij altijd zo?” vraagt Filbert. Als hij geen antwoord krijgt, loopt hij naar de deur. Deze mensen hebben genoeg sores en als ze hun eigen

dochtertje niet kunnen helpen, hebben ze zeker niet nog een arme mishandelde buurjongen aan hun deur nodig.
In het jaar tijd dat het achterhuis had leeggestaan, verschuilde Filbert zich vaak in het donkere steegje achter het achterhuis wanneer zijn vader weer dronken van de kroeg kwam en zijn woede over zijn gezin uitstortte. Soms regende het, maar van de bakstenen en de golfplaten die er lagen wist hij een hutje te bouwen. Als hij mazzel had, kon hij vanuit zijn hutje de maan zien staan boven de steeg. Dan stelde hij zich voor dat hij daar woonde op die verre planeet. Aan de andere kant, waar het groen en licht was, met blauwe meertjes en bossen met lianen waar hij aan kon slingeren als Toenga de grote krijger uit het stripboek dat hij onder zijn bed bewaarde. Dan vocht hij met apen die groter waren en nog sterker dan zijn vader en elke keer won hij en werd hij koning van de gorilla's.
Ook deze avond was hij de steeg in gevlucht. Maar nu zag hij licht komen uit de kleine raampjes. Hij had de nieuwe buurvrouw die middag gezien. Puur op zijn instinct wist hij dat hij de jonge vrouw kon vertrouwen. Hij had de deur opengetrokken en zich tegen haar aan geworpen.

26

"Verstop je hersenen, vooral straks als ze klaar zijn."
De stem van de poppendokter klinkt streng, bevelend.
"Ze mogen ze niet meer verpesten. Verstop ze ergens waar zij ze niet kunnen vinden."
"Wie niet?" vraag ik. Ik voel er niets bij.
"Zij niet. Ze verbreken de formatie, laten de vogels neerstorten. Hou jezelf buiten hun wereld."
Ik heb geen idee waar de dokter het over heeft. Het interesseert me ook niet. Genoeglijk neurie ik voor me heen. Net zo min als ik de behoefte voel ergens heen te willen, iets te willen, wat dan ook, voel ik geen aandrang iets niet te willen. De stem van de poppendokter is er als een vanzelfsprekendheid. Is ultiem. Daarom zal ik mijn hersenen verstoppen. Wat dat ook moge betekenen.
"Vooral als ze klaar zijn," zegt de kleine stem resoluut.
"Ja."
Ik neurie verder, stop. "Moeten ze nog lang?"
"Je stelt vragen. Het bewijs dat je de goede kant op gaat. Niet zo lang meer. Ik ben de beste."

“Moet wel dan.”
“Je wordt beter dan je was. Veel beter.”
“Dankjewel.”
“Maar je maakt nog geen contact met hun wereld. Straks wel, als je klaar bent. Maar blijf dan op je hoede voor hen. Blijf in je eigen wereld.”
“Ja.”

27

Het is zes uur in de ochtend als Shu-Jia voor het slaapkamerraam staat en haar blik op nog geen twee meter afstand een lichtbruine baksteen raakt om vervolgens, als een waterjuffer over een vijver, acht kleine sprongetjes te maken over de andere licht gekleurde bakstenen in de overigens donkere muur. Gordijnen zullen ze hier nooit nodig hebben, tenzij als remedie tegen een mogelijke ochtenddepressie veroorzaakt door de grauwe steenkolos die zich voor hun raam elke dag als eerste uit de zwarte nacht losmaakt. Shu-Jia drukt de raamklink naar beneden en opent het raam, steekt haar hoofd naar buiten en kijkt omhoog. De ochtend hangt in een opgewekt schemerblauw boven de steeg en belooft een vriendelijke dag mee te brengen.
Veel heeft ze niet geslapen de afgelopen nacht. Onzekerheden in haar hoofd bleven vragen om duidelijkheden en uitsluitsels. Dromen eisten vervullingen. Maar al wat Shu-Jia vond waren meer twijfels. Om en om draaide ze in het bed dat voor haar en Shing nieuw was, maar dat al heel lang geleden uit de winkel was gekomen en in vele jaren door anderen, Shu-Jia wist niet of het Heng en Yun waren geweest of onbekenden, was beslapen, en wat wist zij; besprongen, beneukt, betraand, belachen, bepist. Het rook niet, een geluk.
Heng had het lang genoeg in zijn achtertuin te luchten gezet, schuin tegen de wand van zijn schuurtje, voor hij het naar het nieuwe huis van Shu-Jia en Shing had gebracht. Hij had er schoon, niet nieuw natuurlijk, beddengoed overheen gespannen. Een bed geschikt voor een keizer. De nieuwkomers mochten tevreden zijn.
Shu-Jia had willen opstaan in de nacht, maar het kille huis had haar afgestoten als de tegenovergestelde pool van een magneet, haar met tentharingen door haar dekens aan het matras vastgespijkerd. Ze was blijven liggen, had naar Shing gekeken die, moe van het werk en de dagen die ze gereisd hadden, sliep als een steen. Shu-Jia keek naar het gezicht van haar man, met wie ze nooit getrouwd was maar die op dit

moment toch haar man was, naar zijn haren, zijn lippen, de blote schouders die boven de dekens uitstaken. Ze was jong, al snel voelde ze de behoefte haar hand onder de dekens te laten glijden, over zijn mooie borstkas, over zijn onderbuik en lager. Ze zou hem wel wakker willen maken, het huis en het bed inwijden met hun lichamelijke liefde, maar kon het niet opbrengen hem tot een zelfde prooi te maken van de slapeloosheid die zijzelf op dit moment vervloekte. Ze dacht aan de lome, vriendelijke rivier in haar thuisland. In Nianxing had ze meestal goed geslapen. En als het haar af en toe toch niet lukte om te verdwijnen in een heilzame slaap, stond ze op zonder Shing wakker te maken en liep ze naar de oever van de Ta. Ze ging zitten om te luisteren naar de rustige klank van het stromende water en te kijken naar de miljoenen sterren die de aarde omgaven.
Hoewel ze zielsveel van Lua-Li hield en Shings gezelschap altijd als een warm bad aanvoelde, waren die uren alleen met zichzelf, waarin alle mensen stil bleven en de natuur uit haar ruime register alleen haar zachte, rustgevende nachtgeluiden over het landschap liet klinken, haar gelukkigste uren. De donkere koele wind van de nacht droeg geen verplichtingen met zich mee zoals de wind van de dag dat deed. De nachtwind streelde een slapende aarde, liet alles onder zich met rust. Shu-Jia hoefde niet bang te zijn dat mensenstemmen haar gedachten kwamen verstoren, de dieren hadden hun eigen bezigheden en aan Shu-Jia geen boodschap, of dat zich gebeurtenissen gingen ontvouwen, die haar noodzaakten op te staan en te handelen. De nachtwind was kalm, bette de tijd in in rust. Alsof de rivier Ta niet onoverkomelijk in de richting van de zon draaide en er geen nieuwe dag schemerig achter de pieken omhoog zou komen klimmen. Soms zat zij daar uren achtereen om, als ze stijf gezeten was of de koude grond in haar botten was gekropen, terug naar haar bed te gaan en daar vrijwel onmiddellijk in slaap te vallen. Andere keren bleef zij zitten om de sterke dag te zien winnen van de beheerste nacht. Dan waste ze haar gezicht met het rivierwater en ging terug naar hun huis als een rustig mens, dat op de meest eenvoudige en tegelijk meest diepe wijze de essentie van het leven te zien had gekregen, alsof haar, en haar alleen, zojuist een grandioos geheim was onthuld.
Shu-Jia sluit het raam. Shing slaapt nog. Volgens hem hebben ze hier goede dokters. Dat had zijn zus hem verteld. Ze moeten Heng maar eens vragen om hen met Lua-Li naar die dokters te brengen. Maar het moeten geen veertig Watt dokters zijn. Heng moet hun maar genoeg geld lenen. Met zijn chique aquarium, helemaal geïmporteerd uit China. Hoewel, als

Shu-Jia eerlijk is, lijkt haar Lua-Li's toestand hopeloos, bevroren in afwezigheid zoals ze de hele tijd is.
In Shu-Jia's hoofd heeft zich een beeld van Lua-Li's schedel genesteld dat haar niet meer loslaat. Het beeld van een halve walnoot, met in de harde dop niet het gelobde, witte nootvlees van de gezonde en vitale walnoot die uitnodigt tot consumptie, maar de zwarte, verschrompelde en uitgedroogde vrucht, die nergens meer goed voor is. Soms breek je tien noten open en zit er ineens een zwarte tussen. Zo is het leven, kan je denken. Maar het is Shu-Jia's schuld dat haar dochtertje nu die ene verkommerde vrucht is. Zij zou niet weten hoe een arts, hoe goed hij ook is, daar nog leven in kan brengen. Er zou eerder een tovenaar voor nodig zijn, of een wonder.
Even hadden ze gehoopt, toen Lua-Li het popje aan zich had gedrukt, dat er iets zou veranderen. Maar het enige dat er was veranderd, was dat Lua-Li in plaats van als een levende zombie nu als een levende zombie met een popje onder haar arm door het leven zou gaan.
"Ben je al lang wakker?"
Shu-Jia schrikt van de stem van Shing.
"Een tijdje." Shu-Jia glimlacht. Ze gaat naast Shing liggen en legt een hand op zijn buik. "Als je wakker bent, kunnen we misschien even …?"
Shing knikt en kust Shu-Jia op haar lippen.
Ze lacht ondeugend.

"Je ziet er goed uit. Ben je nerveus?"
Shu-Jia schudt haar hoofd. Haar eerste werkdag bij de nieuwe baas. Hoewel ze het niet toegeeft, is ze wel nerveus.
"Weet je zeker dat je Lua-Li wilt meenemen op je eerste dag?"
Shu-Jia knikt. "Ik mocht haar meenemen. Ze kan in het huis blijven. Ik zal af en toe naar haar gaan zien. Hè, Lua-Li?!"
Het meisje vertrekt geen spier.
Ze weet nog goed hoe het was toen Lua-Li werd geboren. Een lange bevalling, negentien uur na de vliesbreuk. Maar het was het wachten waard geweest. Ze was zo prachtig, met ogen zo zwart als toermalijn. Shu-Jia's geluk brak echter als de voorsteven van een zeilschip op de rotsen van de kust toen ze zag dat ze net als zij tweeslachtig was. Ze had zo tegen beter weten in gehoopt dat ze bij de rest van de eenslachtigen had gehoord. Dat Lua-Li's leven simpeler dan het hare zou worden. Shing was er altijd vanuit gegaan dat het leven zijn gang gaat zonder aan de mens te vragen wat hem of haar bevalt. Hij was een praktische man. Maar hij stond positief in het leven. Ook al was Lua-Li veranderd,

ergens wist hij, zat die slimme meid verstopt achter die muur waar niets doorheen leek te dringen. Hij zei tegen Shu-Jia dat ze nooit mocht opgeven of stoppen met tegen haar te praten, omdat hij wist dat het niet waar was dat ze hen niet hoorde. Zij zat daar, misschien in een klein kamertje van kille, harde, grijze steen, zonder deur en ramen, misschien in het donker. Eenzaam. Maar Shu-Jia's woorden, haar moederwoorden, zouden wortels zijn van de sterkste plant ter wereld. Ze zouden zich vastzetten op de buitenkant van Lua-Li's gevangenis en langzaam, als krachtige vingers, in de steen krabben en graven, groeven etsen, zich een doorgang vreten, het hart van de steen laten verbrokkelen, tot ze Lua-Li's cel zouden binnendringen en licht in het donker brengen. En Lua-Li zou opstaan, de broze steen naar buiten duwen en uit haar cel stappen. Alsof er nooit iets was gebeurd. Dat had Shing Shu-Jia verteld.
Maar zij kon hem bij de beste wil van de wereld niet geloven.
"We gaan." Shu-Jia tilt Lua-Li op en zet haar in de rolstoel.
De steegjes had ze gisteravond helemaal vrij gemaakt, het puin op het braakliggende terrein gegooid.
Een onderdeel van haar werk bestaat uit Jerooms huis poetsen. Dat zal vast ook op haarzelf een reinigend effect hebben. Hoewel het haar erg saai lijkt.
Shu-Jia trekt de deur achter zich dicht. Daar gaan ze. De drie ontheemden. Ze duwt de rolstoel voort en kijkt bovenop het hoofd van de roerloze Lua-Li. Geen mens zal ooit ontheemder raken dan dit kleine mens.
"Vind je rijden leuk?" vraagt Shu-Jia, maar spreekt de vraag uit zonder bezieling. Ze schrikt zelf van haar bloedeloze toon, maar kan er niets aan veranderen. Ze gelooft niet meer dat Lua-Li ooit nog een vraag zal begrijpen, laat staan beantwoorden. Haar communicatie met Lua-Li is puur op Shing gericht en ze schaamt zich. Voor Shing wil ze doen alsof Lua-Li er nog is. Als Shu-Jia alleen met haar is, zwijgt ze stil.
Op het plein bij de oude kerk van Maaslook nemen ze afscheid van elkaar. Shing kust Shu-Jia, wenst haar een goeie eerste werkdag, geeft Lua-Li een dikke zoen, glimlacht bemoedigend naar beiden en loopt er met snelle tred vandoor. Hij is al een beetje laat.
Shu-Jia staat achter de rolstoel en kijkt Shing na. Als hij om de hoek van de bakkerij is verdwenen, laat ze haar blik langs de hoge toren van de kerk omhoog klimmen. De gouden wijzers van de klok wijzen op de zwarte achtergrond de gouden tien en de gouden negen aan, Over tien minuten begint haar dag bij Jeroom. Haar ogen glijden over de gladde spits van de kerk omhoog tot aan de grijze bol, kruipen langs het ijzeren

kruis omhoog naar het torenhaantje en springen vandaar roekeloos in de weidse blauwe lucht, waarin hier en daar spaarzaam een luchtig wolkje wegdroomt. Het liefst zou ze met Lua-Li naar de rivier gaan, het water urenlang volgen en tegen de avond, moe maar uitgerust, terugkeren naar huis. Maar er dient werk verricht en geld verdiend te worden.

“Uhnmmmn,” onderbreek ik mijn moeders dagdroom, ten teken dat ik dringend naar de wc moet.

28

Het is geen brede weg, de tweede zijstraat links vanaf het kerkplein, waaraan Café Jeroom ligt. Jerooms huis bevindt zich op de hoek aan het einde van de straat, het café is er tegenaan gebouwd.
Het ligt zeker niet zo gunstig als de twee cafés die Shu-Jia aan het plein heeft zien liggen. Ze vraagt zich af hoeveel klanten Jeroom trekt. Ze bekijkt het metalen reclamebord dat aan de muur van het café geschroefd is, waarop een westerse man met schijnbaar veel trek een groot glas blond bier naar zijn mond loodst. Hier zal zij gaan werken. Ze zal de mannen en vrouwen van dit dorp van alcohol voorzien en zeer waarschijnlijk meer dan één tot dronkenschap brengen met de consumpties die ze zal tappen en serveren.
Als Shu-Jia aan de koperen bel trekt, hoort ze luid gekef.
“Jaja, aan de kant, mormel,” klinkt een paar tellen later de basstem van Jeroom door het aanhoudende gekef heen. “Ik had je bij de dierenarts moeten laten. Je bent nog niet beter of je hebt alweer een grote mond alsof jij hier de baas bent.”
De openzwaaiende deur en de verschijning van de twee vreemde Chinezen doet het beigegrijze mormel in woede ontsteken. Hij blaft en gromt en springt voor- en achteruit, alsof hij die twee die op de drempel van zijn domein staan in stukken wil scheuren. Shu-Jia blijft staan waar ze staat en kijkt een moment naar Lua-Li, die van de venijnige uitbarsting van de hond niets lijkt te merken.
“Maar jongen toch, hou je toch eens koest,” probeert Jeroom de hond te kalmeren, terwijl hij hem optilt en op zijn arm houdt. “Kijk deze mensen eens. Ze komen uit China, net als jij. Enfin, jij bent hier geboren, maar je voorouders toch. Kom binnen, kom binnen. Volgende keer kunnen jullie achterom komen.” Hij maakt een cirkelbeweging met zijn arm, waarvan Shu-Jia volledig de betekenis ontgaat.

“Pekinees!” spreekt Jeroom nadrukkelijk en langzaam. “Uit Peking, Beijing … ja?” Jeroom wijst op de hond en trekt met zijn vrije hand zijn linkeroog, het grootste van de twee, in een spleet.
Shu-Jia knikt. Ze weet dat men heel vroeger, vele eeuwen geleden, in haar land moest buigen voor de kleine leeuwhond, omdat hij als zowat heilig werd beschouwd. Maar dit misselijke kreng zou ze liever een flinke schop geven.
“Hij heet Tjap Tjoy, maar ik noem hem vaak ouwe Chinees of Bamibal,” zegt Jeroom met een minzame glimlach richting de Pekinees, die met opgetrokken bovenlip een belofte van beschadigd mensenvlees naar de bezoekers zendt.
“Ga zitten,” wijst Jeroom, als ze de keuken van Jerooms woning binnen komen. “Je naam is Shu …?” Hij steekt een vinger in Shu-Jia’s richting.
Shu-Jia knikt. “Shu-Jia.”
“Shu-Jia …,” reproduceert Jeroom peinzend.
Hij knikt. “De naam van een mens is belangrijk. Shu-Jia.”
“Shu-Jia. En Lua-Li.” Shu-Jia wijst naar haar afwezige dochtertje in de rolstoel.

“Uhnmmmn,” herhaal ik mijn eerder geuite noodzaak me te verlichten.

Als Lua-Li haar behoefte heeft gedaan en Shu-Jia met haar de keuken weer binnenkomt, overhandigt Jeroom Shu-Jia een dikke envelop. Shu-Jia opent hem en ziet een boek en twee cd’s; ‘Chinees-Nederlands snel en gemakkelijk’.
In het Chinees spreekt Shu-Jia haar dank uit.
Jeroom schudt zijn hoofd en wijst naar het boek.
Na een minuut gebladerd te hebben, spreekt Shu-Jia na ‘ja’ haar tweede woord Vlaams: “beedaankt”.
Jeroom laat een bulderende lach horen en slaat Shu-Jia zacht op haar schouder. “Goed zo!” Hij steekt een dikke duim in de lucht.
“En nu geef ik je een rondleiding door de rest van het huis en het café.” Hij staat op en beduidt zijn nieuwe werkneemster mee te gaan.
De woonkamer blijkt minder groot dan de keuken. De stenen vloer van de kamer is bedekt met een dik Perzisch tapijt. Een grote, halfversleten fauteuil wordt geflankeerd door een ouderwetse schemerlamp en een klein mahoniehouten tafeltje op drie poten. Op het tafeltje ligt een aflevering van Readers Digest. Een zware houten tafel met een spreitje wordt bijgestaan door vier stoelen. De tv ontbreekt in deze kamer omdat er een in de keuken staat. Op de gemarmerde schoorsteen staat een

vijftal foto's, een paar in zwart-wit, een paar in kleur. Ze proberen vervlogen tijden vast te houden met een beduidend jongere Jeroom en zijn toenmalige jonge echtgenote. Boven de schoorsteen doet een oud schilderijtje zijn best een landschappelijk tafereel door de gekarameliseerde vernis heen zichtbaar te maken. Shu-Jia ziet dat de kamer is behangen met een soortgelijk behang met ornamenten en bloemen waarmee men in haar eigen nieuwe huis heeft rondgestrooid.
"Ik zit hier nog maar weinig sinds Agnes is overleden."
Jeroom loopt zonder te stoppen door de kamer heen, opent de deur, loopt de gang in.
"Maar het is wel prettig als je de ruimte schoon houdt en vrij van stof. Agnes zou het op prijs stellen."
Shu-Jia volgt Jeroom zonder een woord te begrijpen.
Jeroom opent een gangkast.
"Stofzuiger, zwabber, emmers, doekjes, glorix, schuurmiddel … dweil, bezem, veger en blik. Alles wat je nodig hebt."
Shu-Jia knikt. Veel trek heeft ze er niet in dit materiaal in te zetten.
"Boven zijn de slaapkamers en een paar andere vertrekken."
De treden kraken als Jeroom de trap beklimt. Bij elke stap die de cafébaas zet, lijkt het een wedstrijd wie het hardst kreunt en zucht; het oude honderdduizend keer betreden, getormenteerde hout of de door zijn ongezonde overgewicht en gebrek aan conditie getormenteerde mens.

Als ze weer beneden zijn, gaat Jeroom Shu-Jia voor naar het café. Een gangdeur leidt door een opslagruimte met kratten, vaten, krukken, stoelen en diepe bergen gestapelde kraam, naar het dranklokaal. De Pekinees glijdt met zijn rollend gangwerk achter hen aan als een langharige zwabber met een plat gezicht aan de voorkant en een kwastje aan de achterkant, terwijl hij om de twee tellen zijn kwade blik richt op Shu-Jia. Hij houdt de veile indringster in de smiezen. Een verkeerde beweging en … rats!
Met verbazing had Shu-Jia gisteren al rondgekeken in het café terwijl er door Heng en Jeroom in raadselachtige klanken werd gesproken. Ook nu draait haar hoofd links en rechts in het bijzondere interieur. Zoals gisteren wordt haar belangstelling vooral getrokken door de twee apen in de bobslee.
Een meter onder het hoge plafond, dat ooit van een monochroom roodoranje is geweest maar nu een grillige schakering kent van cognackleurig in het midden via warmoranje, tomaatrood, scharlakenrook, kastanjebruin tot het donkerste aangebrande zwartbruin

aan de randen en in de hoeken, hangt aan vier draden, een beetje schuin alsof hij uit de lucht naar beneden zweeft en op de zwaarlijvige stamtafel wil landen, een kanariegele bobslee. Op de zijkant staan rood wit blauwe strepen en groot de letters ABN AMRO.
Shu-Jia bekijkt het wonder van stroomlijning; twee vleugels aan de achterkant, twee vinnen als aan de staart van een rivierkreeft naast de spitse neus, vier schaatsen onder de buik. Het voertuig is net een supersnelle, supermoderne boot of een raket. Maar zij begrijpt niet wat de twee opgezette apen in de bobslee doen en wat de bobslee in het café doet. De voorste aap kijkt Shu-Jia laconiek lachend aan, zijn grote tanden ontbloot onder een omhoog krullende chimpanseelip. Hij lijkt op de chauffeur van een oude MG, een arm nonchalant buitenboord. De andere chimp klampt zich vast aan de voorste. Het sjaaltje om haar nek wappert quasi aan een ijzerdraadje in de wind. Ze dragen allebei kleine helmpjes.
Jeroom volgt Shu-Jia's blik en glimlacht trots.
"De beesten heb ik van een klant. Die is taxidermist. Voor de apen heb ik hem twee weken gratis laten drinken. Een week per aap. De krokodil …" Jeroom wijst naar het twee meter lange opgezette dier, dat bovenop het schuine dakpannenafdakje ligt dat de bar over de hele lengte bovenover volgt. Met opengesperde bek lijkt de krokodil te wachten tot het zich op de nietsvermoedende klant kan storten wanneer deze op de barkruk eronder plaatsneemt, "… heb ik van de stamgasten gekregen toen ik een keer jarig was. Ik schrok me rot. De schoften hadden dat monster bij mij in bed weten te verstoppen terwijl ik aan het werk was, hahaha. Ik sluit het café af die dag, neem nog een cognacje zoals ik elke avond doe. Ik loop naar boven en … ik zweer bij God … ik zie Agnes onder de dekens liggen. Aan de rechterkant, haar rechterkant. Ik ben helemaal verlamd, ik zweer je de tranen schieten in mijn ogen … ik geloof op dat moment echt dat Agnes daar ligt. Terwijl ze al drie jaar dood is. Ik loop naar haar toe, ik ben zo godsgruwelijk gelukkig, mijn handen trillen als ik zachtjes de dekens optil. 'Agnes, lief,' zeg ik. Ik til dus de dekens op en ik krijg me toch een schok als ik recht in het oog van deze draak kijk. Met zijn bek met honderd tanden en zijn leren huid waar ik Agnes' zachte roze huid verwacht. Ik dacht dat ik een beroerte kreeg en ter plekke zou neerstorten. Godverdomme, dat stelletje klootzakken, hahaha. Naderhand kon ik er natuurlijk om lachen. Goeie grap, hahahaha."
Shu-Jia moet onwillekeurig mee lachen als ze de omvangrijke buik van Jeroom boven de grijze meedansende schortlap ziet schudden.

“Hahaha … ja, ja, ja, het is wat … Agnes … Godverdomme.”
Jerooms blik verdwijnt in een verdwenen wereld.
“Godverdomme,” herhaalt hij, “wat een grap.”
Zijn ogen staan nu triest en hij lacht helemaal niet meer. Het leven heeft hem lang geleden in de luren gelegd. Hem zijn Agnes ontnomen. Shu-Jia herkent de uitdrukking op Jerooms gezicht zonder dat ze een idee heeft wat Jerooms verhaal en plotselinge stemmingswisseling met het beest boven de bar te maken zouden moeten hebben.
De opgezette dieren laten Shu-Jia denken aan de dieren uit de omgeving van haar eigen dorp. Bij de rivier zaten veel krokodilstaarthagedissen. Om niet op te vallen bleven ze soms urenlang, zelfs halverwege een stap, stokstijf staan. Als kinderen hadden ze er altijd veel plezier mee ze een klein beetje te plagen of ze te vangen. Maar ze hadden ook geleerd respect voor dieren te hebben en ze niet te kwellen of gevangen te houden. Shu-Jia kijkt naar de grimassende apen. De dieren hier in Café Jeroom zitten niet stokstijf stil om niet op te vallen. Ze zijn dood. Hun ogen zijn glazig en onecht. En de poses en de kleding van de apen getuigen niet van respect voor dieren.
Aan de muur boven een van de tafeltjes hangt een houten bak met een dertigtal vakjes. Achter glas bevindt zich in elk vakje een miniflesje drank, elk van een ander merk. Schuin daarboven een rek met hangende stevige bierpullen van wit keramiek. Boven een fruitautomaat met bonte knipperende lichtjes hangt een foto van Koning Boudewijn en koningin Fabiola. Verder zijn de muren bedekt met foto’s en posters, bierreclameborden, kleine schemerlampjes en stickers. Shu-Jia neemt zich voor alles een keer goed te bekijken.
“Ja, jongedame,” zegt Jeroom ineens weer op opgewekte toon, “ik blijf gewoon tegen je lullen en op een dag zul je me verstaan. Ja?”
“Ja,” knikt Shu-Jia.
“Aan het werk. Er moet een nieuw vat aangeslagen worden. Ik laat je meteen zien hoe dat moet. Naar de kelder.”

29

Tsjk! Tsjk! Het vonkt in mijn hoofd. Tjkssst, Pss, Ktktktkt.

Tientallen miljarden zenuwcellen knetteren tegelijkertijd. Zenuwcellen in verbinding met duizenden zenuwcellen besturen en coördineren. Het knispert in de synapsen. Informatie snelt als honderden maserati’s over

de snelwegen van Lua-Li's neocortex, door de tunnels van haar zenuwvezels, scheurt door haar hoofd als over een krankzinnige racebaan. Het is D-day.

"Sta op," spreekt de poppendokter.
Ik ben achtergelaten in de keuken van het huis naast het café, omdat ik een levend lijk ben, dat je achter kan laten waar je wilt, omdat mijn hersens dood zijn. Maar vandaag is de grote dag, zegt de poppendokter. Tsjk! Tsjk! Sta op en loop. En zie, want je bent terug. Maar jij bent te kostbaar geworden voor deze wereld. Zegt de poppendokter tegen me. Hou je dood. Slechts de aalscholvers zijn je vrienden.
Ik knipper een paar keer. Mijn ogen voelen droog. Voor het eerst, sinds destijds, zie ik een keuken, een tafel en stoelen, bewegen mijn voeten zich over een vloer die ik echt voel. Zie ik een deur, die uit een kamer leidt, mijn hand die een deurklink naar beneden duwt. Loop ik door een andere kamer, open ik nog een deur. Blijf ik ineens staan voor een tafel die gemaakt is van het hout van goede, zachtaardige bomen. Ik ben een kind. Ik ben zes. Ik heb een pappa en een mamma. Waar zijn ze?
Ik leg mijn handen op het tafelblad. Voor het eerst sinds destijds raken mijn vingertoppen iets aan. Ik ben me bewust.
Ik kijk rond alsof ik een astronaut ben die voor het eerst op een andere planeet is. Langzaam loop ik langs de lange zijde van de tafel, mijn vingertoppen laten geen moment het tafelblad los, voelen, lezen de krassen en deuken. Ik volg de hoek, de korte kant, sta uiteindelijk stil waar ik begonnen ben en staar een moment naar het vreemde voertuig in de lucht met de gehelmde apen die me toegrijnzen. Een andere planeet. Mijn vingers laten de tafel niet los, trekken me onder het blad. Ik hurk Ga op mijn knieën zitten. Mijn ogen zoeken in het donker onder de tafel. Ik kruip in de beschermde ruimte, mijn rechterhand sleept over het hout boven me, zo rustig, ik laat de tafel niet los, alsof ik anders zou verdwijnen.
Neurotransmitters overbruggen synapsen, informeren me over mijn nieuwe leven. Niet dat ik me daarvan bewust ben. Maar het kriebelt wel, in mijn hoofd. Ik verberg me in dit houten pantser. Ik voel dat het niet slechts een tafel is, meen eerder een kolos ontdekt te hebben, een beschermer. Verberg je, zegt de ene neuron tegen de andere. Hier ben je thuis. Geeft het door, zegt een neuron. Geeft het door. Zij heeft haar huis gevonden. Hier moet ze ons verstoppen.
Ik knik. Mijn hoofd heeft gelijk. Hier moet ik zijn. Mijn vingertoppen strelen het sterke hout.

“Blijf hier maar,” zegt de poppendokter.

30

“Ik kijk even naar Lua-Li.” Shu-Jia draait haar hoofd in de richting van de keuken.
Jeroom begrijpt wat ze wil.
“Ga maar naar je kind kijken.”
Een tel later is Shu-Jia terug. Haar gezicht drukt uit dat er iets met Lua-Li is.
“Ze is weg!”
“Wat zeg je?” reageert Jeroom zo kalm mogelijk. Van paniek houdt hij niet. “Wat is er met Lua-Li?”
“Ze is er niet.” Shu-Jia gebaart Jeroom mee te komen naar de keuken.
“Kijk jij op straat. Ik zoek in huis.” Jeroom veegt in een automatisme zijn handen af aan zijn grijze schort, zoals altijd wanneer hij een nieuwe klus aangaat. Nee, van paniek houdt hij niet. Voor alles is een oplossing te vinden.
Tien minuten later komt Shu-Jia hijgend het café binnen rennen. Ze wil te kennen geven dat ze Lua-Li nergens heeft kunnen ontdekken, als ze Jeroom bij de stamtafel op de grond ziet zitten. Naast hem staat Tjap Tjoy woedend naar iets dat zich onder de tafel bevindt te keffen. Jeroom draait zijn hoofd om naar Shu-Jia, grijnst en wijst met een dikke wijsvinger onder de tafel.
“Daar zit ze met haar popje.”
Shu-Jia kruipt onder de tafel en pakt Lua-Li zachtjes bij haar armen.

“Ik herken haar. Dat is mijn moeder. Ik herken haar, maar …”
“Maar je wilt niet terug,” spreekt het fijne stemmetje van de poppendokter.
“Ik herken haar, maar … ik voel niets.”
“We konden nog niet alles repareren. Misschien blijf je emotioneel verlamd.”
“Ja.”
“Het is beter zo. Voor nu. Je hebt je bestemming gevonden. Laat je hersens hier achter. Geef je lichaam mee.”
“Ik laat ze hier.”

“Lua-Li …?”

Shu-Jia neemt Lua-Li bij zich op schoot, het meisje log en slap als een geschoten aap, en bestudeert haar gezicht. Het is geen toeval dat de ogen van Lua-Li haar doen denken aan de ogen van de opgezette beesten hier in het café. Ze bespeurt geen enkel teken van bewustzijn in Lua-Li. Geen … natuurlijkheid.
Jeroom staat naast Shu-Jia, trekt een wenkbrauw op en geeft Tjap Tjoy, die grommend voor Shu-Jia en Lua-Li staat, een duw met zijn voet.
“Hou eens op met je aan te stellen, Bamibal. Je zult aan die twee moeten wennen.”
Hij beduidt Shu-Jia mee te komen.
“We gaan zo open. Kom. Jij kan beginnen met het huis te poetsen.”
In de keuken pakt Jeroom een schetsblok.
“Ik heb wat voorbereid. Ik ben geen kunstenaar, maar het gaat erom dat je het begrijpt.”
Jeroom laat Shu-Jia drie getekende plattegrondjes van zijn huis zien. Op een ander vel heeft hij een rij vierkantjes getekend met daarin een zwabber, stofzuiger, borstel. Erboven een klok. Hij steekt zijn wijsvinger in de richting van Shu-Jia en wijst dan achtereenvolgens de woonkamer, keuken en slaapkamers aan, tikt op de stofzuiger, wijst de wc aan en de borstel.
“Ja?”
Shu-Jia knikt.
Jeroom wijst vervolgens op de klok, wijst tien uur aan, laat zijn vinger de klok volgen tot twaalf uur.
“Ja?”
“Ja.”
Jeroom lacht. “Goed zo. We komen er wel uit. Daarna …” Hij wijst weer naar Shu-Jia. “… eten we een hapje.” Hij brengt zijn hand met een denkbeeldige lepel twee keer naar zijn mond. “Hier.” En wijst naar de plattegrond van het café.
Shu-Jia knikt.
Als Jeroom terug naar het café gaat, brengt Shu-Jia Lua-Li naar de woonkamer. Ze zet haar in de versleten fauteuil naast de schemerlamp en het driepotige mahoniehouten tafeltje.
“Straks krijg je wat te eten. Ik ga aan het werk. Niet meer weglopen. Hoor je mij?”
Shu-Jia schudt haar hoofd. “Hoor je mij? Natuurlijk hoor je mij niet. Waarschijnlijk is het gewoon een soort stuip, dat je ineens opstaat en een eind gaat lopen. Net als een kip die rondrent als haar hoofd eraf is.”

Ze schudt andermaal haar hoofd. “Ik begin boven te poetsen en kom dan naar beneden.”

31

Ik wil naar mijn hersens, denk ik. Geen moment vraag ik me af waarmee ik dan wel denk als ik mijn hersens niet bij me heb.
Ik loop hetzelfde parcours dat ik eerder heb gelopen. Het lijkt alsof ik steeds helderder zie. In de tafelruimte is ook de hond. Ik weet dat het een hond is. Er komt veel beweging vanaf. Er komt nog meer geluid uit. Maar het is beweging en geluid als dood stof. Het raakt me niet. Ook de grote dikke man is er. Hij kijkt naar mij. Maar de man is voor mij als de hond, als mijn moeder, dood stof. Ik raak de grote tafel aan, hem voel ik wel, ik zink op mijn knieën, kruip in mijn hol, kruis mijn benen over elkaar. Zet mijn hersens in.
“Je bent terug,” zegt de poppendokter met haar fijne stemmetje.

“Ah, de eerste klant van den dag. Wie zou dat wel mogen zijn?” Jeroom poetst de glazen en lacht het oude vrouwtje toe dat door de cafédeur geschuifeld komt. “Marie-Louiseke, een likeurtje maar weer om de dag te beginnen?”
“Ja ja, zeker, Jeroom” antwoordt het vrouwtje vrolijk.

“Ah, de eerste klant van den dag … mogen zijn … Marie-Louiseke …Jeroom,” herhaal ik de woorden die buiten mijn hol gesproken worden.
Ik heb geen idee wat ze betekenen. Bingwen heeft me Japans, Engels, Spaans en een heel klein beetje Russisch geleerd. Deze taal niet.

Marie-Louise bezoekt elke dag behalve zondag, als ze thuis bij een kopje thee de zondagsdienst bidt, café Jeroom. Ze woont een deur verder en is nog maar alleen. ’s Morgens vroeg is ze de eerste klant. Ze blijft meestal zitten tot ze om drie uur in de middag de aardappelen gaat schillen. Ze gaat steevast aan haar vaste tafeltje aan een van de beide ramen zitten.
“Moet je geen zakdoek meenemen de volgende keer, Louiseke?”
Jeroom loopt om de bar heen, legt een bierviltje mooi voor Marie-Louise neer en plaatst het likeurtje keurig in het midden op het viltje met het gegraveerde embleem naar haar toe.”

“Waarom?” vraagt de vrouw achteloos, terwijl ze andermaal haar loopneus aan de mouw van haar jurk afveegt. “Heb ik nog niet genoeg te wassen dan? Mijn vader die zei altijd dat snot maar een beetje stof en water is.”
“Ja, daar heeft hij gelijk in,” beaamt Jeroom zoals het een wijs barman betaamt.

“Stof en water is,” herhaal ik.

Marie-Louise doet de zwarte doek die om haar schouders hangt af en hangt hem over een stoel. Als hij op de grond glijdt, doet ze een moeizame poging hem weer op te rapen. Met haar arm en haar bobbelige vingers gestrekt en haar kromme rug rond als het schild van een oude schilpad, houdt ze plots stil. Haar grijze knoet hangt als een onbewoond vogelnest in haar nek. Haar rimpelige gezicht staart Lua-Li aan die een zestal meters verderop onder de tafel hokt.
“Jamaar zeg, er zit een Chinees onder je tafel.”
“Jaja, die woont daar,” grapt Jeroom. “Je kan bij haar afhalen; nasi goreng, kroepoek, gebakken banaan.”
“Nee?!”
“Ja, echt. Sambal bij en al.”
“Nee?!” herhaalt Marie-Louise ongelovig en toch half gelovend wat Jeroom haar vertelt.

“Nee?!” herhaal ik.

Marie-Louise raapt haar schouderdoek op en schudt haar hoofd terwijl ze moeizaam omhoog komt en haar likeur van het viltje tilt. Ze tuit haar lippen en nipt de rand van het glaasje leeg. Met een voldane grijns zet ze het glaasje terug.
“Een mens maakt wat mee op haar ouwe dag,” mompelt ze voor zich uit, terwijl ze naar de grote stamtafel staart.

“Een mens maakt wat mee op haar ouwe dag,” mompel ik onder de tafel voor me uit, niet alleen de woorden van het vrouwtje maar ook haar intonatie en klank imiterend.

“Daar heb je er nog een,” roept Marie-Louise ineens verbaasd uit als Shu-Jia plots het café binnen komt lopen. “Een grote en een kleine.”

Jeroom knikt in de richting van de stamtafel als Shu-Jia hem vragend aankijkt. Shu-Jia zakt een moment door haar knieën om naar Lua-Li te kijken, werpt een snelle blik op de oude vrouw en verlaat het café weer om verder te gaan met de schoonmaak van de benedenverdieping van het huis.
“Dat was Shu-Jia, Louiseke.” Jerooms blik volgt de Chinese door de deur naar de opslagruimte. “Da’s mijn nieuwe Trees, God hebbe haar ziel.”
“Ik weet niet, Jeroom, al die Chinezen ineens. Ik weet niet of het daarmee gezelliger wordt hier,” oppert Marie-Louise bezorgd.
“Het is een goeie meid.” Jerooms toon laat geen twijfel over het beweerde bestaan.

32

Café Jeroom heeft haar eigen specifieke geur en smaak. Voor de gemiddelde inwoner van Maaslook zijn er de twee keurige cafés en twee eettentjes op het marktplein bij de kerk. Het jonge uitgaanspubliek blijft niet in Maaslook. De jongeren zoeken de dance-feesten en de clubs en bars in de nabijgelegen stad op. Het volk dat café Jeroom bezoekt, komt vooral uit de directe buurt; volkse types, gewone werklui, oude mannen, armoedzaaiers, werkende en werkeloze dronkaards, Polen, Italianen en een enkele verdwaalde Turk die ooit hier naartoe geëmigreerd zijn om in de lang geleden gesloten mijnen te werken, een handvol jongeren dat bij Jerooms aanlandt na sluitingstijd van de andere cafés of bij terugkomst uit de stad. Overdag zijn het de mensen uit de buurt die binnenlopen, in de avonden kan het variëren van volks neerwaarts tot ordinair, in de weekenden komt er soms wat beter verdienend volk van verder weg. Vooral tegen de nacht is de klandizie veelal van het verlopen soort. Maar het is desalniettemin klandizie en hoewel Jeroom gelooft in uitbundigheid en jolijt, kunnen zij die de grenzen van de kroegbaas overschrijden erop rekenen eruit geknikkerd te worden, met een terugkeerverbod van soms wel maanden of jaren.

“Er zit een Chinees onder de tafel.”
Steeds als er iemand het café binnenkomt, wijst de door reuma verminkte wijsvinger van Marie-Louise in de richting van de stamtafel. Haar vingers zijn als bonen, waarbij de gewrichten als peulen uitpuilen tussen de dunne kootjes. Een ring met een zilveren roosje moet ooit

aangeschoven zijn toen de rechterwijsvinger nog glad en recht was. Nu zit het sieraad gevangen tussen twee verbeten bulten versteend kraakbeen.

“Er zit een Chinees onder de tafel,” herhaal ik elke keer met dezelfde trotse toon waarmee Marie-Louise haar wereldprimeur verkondigt.

“En achter is er nog een. Nog een Chinees,” verklaart Marie-Louise vervolgens, waarop Jeroom kort uitlegt hoe Trees’ werkzaamheden tegenwoordig in buitenlandse handen liggen.

Als mijn moeder het café binnenkomt, draaien tegelijkertijd vanuit een wolk van sigarenrook drie gerimpelde mannenhoofden om naar haar. Ze zeggen niets, denken het hunne en vervolgen hun kaartspel.
Mijn moeder knikt beleefd.
“Ga maar even wat in de keuken eten met die meid,” zegt de dikke man, terwijl hij naar mijn moeder en mij wijst en het bekende eetgebaar maakt.
Moeder kruipt onder de tafel en trekt me zachtjes uit mijn schuilplaats. Ze ziet dat de dikke man wat kussens onder de tafel heeft gelegd. Ik maak er echter geen gebruik van. Ik zit rechtop met mijn rug tegen de achterste tafelpoot, staar wezenloos voor me uit. Ze neemt me mee naar de keuken, pakt brood uit de broodtrommel en haalt wat kaas, boter en tomaten uit de koelkast.
“Je wilt je verstoppen. Is dat het? Ga je daarom onder de tafel zitten? Maar je kan daar niet blijven. Mensen komen hier om te drinken. Alcohol. Ze zullen dronken worden. Geen plek voor een kind.”
Ze praat eigenlijk tegen zichzelf, stopt af en toe een brokje eten in mijn mond.
“Blijf maar hier, in de keuken. Ga hier maar onder de tafel zitten als je dat fijn vindt.”
Blijf maar hier zegt ze. Dat zegt ze, terwijl ik opsta en naar de deur loop, hem open, door de opslagruimte loop, door naar de caféruimte en weer onder de tafel ga zitten, terwijl vanachter de bar een grommend geluid en een paar venijnige oogjes vanuit een harige dweil mijn gang volgen.
Moeder is mij achterna gegaan. Zij kruipt andermaal onder de tafel en neemt me andermaal mee naar de keuken.
“Ga hier maar zitten.” Moeder zet mij voorzichtig neer onder de keukentafel.

Maar ik klim onder de tafel vandaan en onderneem dezelfde tocht als voorheen.
De dikke man kijkt me lachend na, terwijl ik alweer mijn plaats inneem onder de stamtafel. De Tjap Tjoy is nu gaan staan en gromt en keft als bezeten. Durft deze indringer hem zomaar te sarren, zie ik zijn ogen denken. Dit is zijn territorium. Wie denkt deze onhondse rivaal wel dat zij is, gromt hij. En dan volgt er gelijk nog een onbevoegde insluiper. Dat is mijn moeder. Als zijn baasje hem niet ruw verder achter de bar had geduwd en hem niet liefdevol had gevraagd koest te zijn, had hij allang onze gezichten eraf gerukt.

Shu-Jia kijkt Jeroom aan met een uitdrukking van onmacht.
“Laat haar maar,” zegt Jeroom rustig. “Misschien heeft ze behoefte aan gezelschap. Een goed teken, toch? Ze neemt tenminste initiatief.”
De barkeeper veegt zijn handen af aan zijn grijze schort, loopt achter de bar weg en verdwijnt in de opslagruimte, waar vandaan even later het geluid van een elektrische zaag te horen is.
Als hij terugkomt, draagt hij drie grote houten platen. In elke plaat is ongeveer ter hoogte van het midden een klein ovalen gat gezaagd. Hij zet de platen onder het tafelblad tegen de buitenkant van de poten aan en maakt ze moet een paar ijzeren hoekplaten, schroeven en bouten vast. Zo zijn drie kanten van de stamtafel onder het blad afgedicht. De achterzijde wordt op een afstandje afgeschermd door een lange bank die tegen de muur staat.
De drie oude mannen onderbreken hun kaartspel om het schouwspel te bekijken. Marie-Louise nipt geamuseerd aan haar derde likeurtje. Altijd leuk als er wat te beleven valt.
Jeroom staat voldaan naar het bouwwerk te kijken, zijn handen in zijn zij, de enorme buik vooruit gestoken.
“Zo heeft ze een mooie hut, met kijkgleuven. Niemand zal in de gaten hebben dat ze er zit. En van de achterkant kan ze eruit. Perfect, toch?! We hebben dit eerder gebruikt. In het verleden hadden we wel eens in de weekends een dj. Die had zijn draaitafel op de stamtafel staan en de rest van zijn spullen beschermd onder de tafel opgeborgen.”

Hij lacht naar mijn moeder. “Goed?” En steekt zijn duim omhoog.
“Goed?”
Moeder weet niet wat ze ervan moet vinden. Ze glimlacht verlegen en knikt.

Het is vijf uur als Marie-Louise aanstalten maakt het café te verlaten. Ze is al veel langer dan gewoonlijk gebleven. Als ze opstaat, duizelt het haar een moment. De likeurtjes zijn naar haar hoofd gestegen. Met een knokige hand houdt ze zich aan het tafeltje vast. Met de andere probeert ze haar schouderdoek om te hangen. Het zand dat Jeroom zoals elke dag op de vloer heeft gestrooid om gemorste drank op te nemen, wordt met een schurend geluid door Marie-Louises schuifelende schoenen meegenomen.
“Gaat het, Louiseke?” Jeroom is achter de bar vandaan gekomen en helpt het oudje de deur uit, doet een stap achteruit en houdt de deur open voor een nieuwe klant die vanaf de straat in aantocht is.
De nieuwe klant blijft een moment in de deuropening staan, terwijl Jeroom weer achter de bar gaat. Een kerel als een betonmolen op benen staart Shu-Jia aan, die net op het punt staat Marie-louises glaasje van de tafel te ruimen maar voelt hoe de ogen van de man op haar gericht zijn. Het kale hoofd van de man glimt. Shu-Jia schat hem halverwege de vijftig. De man draagt een smoezelig lichtblauw overhemd met zweetkringen onder de oksels en de afgedragen broek van een kostuum met een strijkvouw die zo te zien al in geen jaar meer een strijkijzer of stoompers heeft gezien. Aan zijn voeten draagt hij zware, zwarte werkschoenen.
“BUURVROUW!!!” buldert de zware stem van de man. “HAHAHA, HEE BUURVROUWTJE … TOCH?!!”
Shu-Jia staart de man verbaasd aan. Heeft geen idee wie dit is en waarom hij haar toespreekt.
“Hee Jeroom, werkt ze bij jou? Truu heeft me verteld dat we een paar Chinezen bij ons achterom hebben wonen sinds gisteren. Dat kan alleen maar deze zijn. Leuk wijfie, zeg.” Hij knipoogt naar Jeroom.
Jeroom knikt. “Ja, Sjarrel, dat zal haar dan wel zijn.”
“Ja, toch, Chinavrouwtje?! HAHAHAHA, pinda pinda lekka lekka, HAHAHAHA!!”
De zware zwarte werkschoenen van de man stampen over de houten vloer in de richting van Shu-Jia, die er verbouwereerd bij staat.
“BUUFIE,” spreekt Sjarrel heel hard en overduidelijk, terwijl hij zijn gespikkelde dikke rode neus bijna tegen die van Shu-Jia aandrukt.
“Sjarrel, doe eens een beetje rustig aan,” zegt Jeroom kalm maar op autoritaire toon. “Ze is niet doof. Ze verstaat alleen nog geen Vlaams.”
“BUURMAN, IK BUURMAN,” negeert Sjarrel Jerooms uitleg en wijst met twee enorme duimen op zijn omvangrijke borstkas.

Jeroom zucht, verlaat het café en komt terug met Shu-Jia's woordenboek.
"Hou dit maar achter de bar. Je zult het nodig hebben," zegt hij tegen Shu-Jia, bladert in het boek en zet zijn wijsvinger op het woord buurman.
Shu-Jia leest de Chinese vertaling van buurman. Er gaat een schok door haar heen. Ineens ziet ze hoe deze bulldozer de arme kleine Filbert in elkaar slaat. Ze ziet hoe hij de eiervrouw grijpt en tegen de achterkant van de muur van haar eigen huis kwakt.
"BUURMAN, IK BUURMAN," lacht de buurman vrolijk.
Shu-Jia herkent de bulderende mannenstem van de vorige avond toen er zo'n ruzie bij de voorburen was en ze merkt dat zich een gevoel van woede in haar begint op te werken. Ze herinnert zich het schreeuwen en krijsen dat haar zo had aangegrepen door de muur en het bloemenbehang heen. De huisraad die te pletter vloog. De kleine Filbert die zich later tegen Shu-Jia aan had geworpen voor troost. Ze voelt dezelfde misselijkheid in haar maag die ze tijdens de orkaan van geweld had gevoeld. En dat zij uiteindelijk had besloten zich in de strijd te mengen. Nu staat dat monster van een man voor haar. Te grijnzen. Shu-Jia voelt haar benen trillen van kwaadheid. Deze prehistorische oermens steekt twee kale glimmende schedels, vier borstelige wenkbrauwen, twee door drank misvormde neuzen, twee slecht onderhouden gebitten, twee brullende, meurende monden en kaken als van twee ezels, boven Shu-Jia uit. Aan de schouderhompen van de man hangen bovenarmen als varkensdijen. Als Shu-Jia zich gisterenavond als de nobele verdedigster van buurkinderen en buurvrouw had durven opwerpen, had hij met haar ook de vloer aangeveegd.
"Geef mijn buurvrouw een pilsje van mij, Jeroom. Of een glaasie wijn." Een hand als een schoffel ligt op Shu-Jia's schouder.
"Zij moet werken, Sjarrel," antwoordt Jeroom, terwijl hij een Jupiler voor Sjarrel op de bar zet. "Straks mag je haar misschien trakteren."
"Hahaha, je hebt gelijk," buldert Sjarrel. "Je moet die buitenlanders niet verwennen. Ze zijn er om uit te knijpen en anders moeten ze oprotten, Godverdomme."
Hij klimt op een barkruk en slaat zijn glas in één lange teug achterover. Jeroom zet meteen een nieuwe Jupiler voor hem neer.

33

“Maar dat is toch geweldig!”
Terwijl Shing de tandenborstel over Lua-Li’s gebit laat schuimen, kijkt hij met een stralende blik naar Shu-Jia, die met het hoofd in haar handen aan tafel zit.
“Haar wil is levend. Ze wil blijkbaar onder die tafel zitten. Ze wil! Begrijp je dat dan niet? Dit kan het begin zijn van een verandering.”
Shu-Jia knikt. Ze is moe. Moe van het werk, van de buitenlanders. Ze is moe hier niet thuis te zijn en moe van het abracadabra dat de hele dag haar oren binnendringt om in haar hersenen te verdwalen als de cijfers van een onoplosbare som. Ze weet dat als ze er maar open voor staat, ze de taal snel zal oppikken. Toen ze van Bingwen Engels leerde omdat dat handig was om met de buitenlandse toeristen te kunnen communiceren, ging dat bijzonder snel en kostte het haar verbazend weinig moeite. Lua-Li heeft van Bingwen meerdere vreemde talen geleerd. Lua-Li is bijzonder intelligent en is meesterlijk in het opnemen van alle informatie die haar aangeboden wordt. Shu-Jia weet dat Lua-Li haar ongedeelde en onbezoedelde genen heeft. Ze weet van zichzelf dat zij net zo intelligent is en net zo gemakkelijk kan leren als haar dochter. En toch zijn ze niet gelijk. Ze heeft er vaak over nagedacht waarom ze gekozen heeft voor de visserij en niet haar intellectuele capaciteiten heeft benut door bijvoorbeeld een briljante leerling te zijn en te gaan studeren. Het had allemaal te maken met haar jeugd en haar opvoeding. En vooral met een vader die haar sinds haar geboorte afwees. Dat heeft haar een minderwaardigheidsgevoel bezorgd. Doordat ze als hermafrodiet alleen stond in een wereld van normale eenslachtigen, ontstond in haar puberteit het idee dat ze bijzonder was, maar niet op een positieve manier. Zo probeerde ze niet te excelleren als er wat te leren viel, maar precies in de middelmaat te presteren zodat ze vooral niet meer opviel dan in haar ogen al het geval was. Het was goed dat Lua-Li bij Bingwen was opgegroeid. Lua-Li was leergierig en Bingwen was de perfecte leraar.
Maar nu, wat is er nu over van haar intelligentie? Zijn de cellen die al haar kennis bevatten, afgestorven door het gebrek aan zuurstof? Of is al die kennis er nog, maar kan ze er gewoon niet bij? Misschien is het een tijdelijke blokkade. Shing zegt dat er nog een wil in Lua-Li aanwezig is. Iets drijft haar inderdaad naar die plek onder de tafel. Maar kan dat iets bewustzijn genoemd worden en kan Lua-Li nog contact maken met haar kennis, en belangrijker, kan ze die kennis gebruiken om contact te maken met de wereld om haar heen?

Shu-Jia probeert te glimlachen. “Ik vind het ook hoopvol dat Lua-Li’s wil nog …” Maar ze wordt ruw onderbroken door een enorme knal uit het aangrenzende huis. Shing en zij zitten allebei rechtop op hun stoel. Een mannenstem schreeuwt, deuren slaan dicht alsof ze uit hun sponning geramd worden, een vrouw jammert.
“Buulman,” zegt Shu-Jia droog.
“Buulman?” vraagt Shing.
“Dat betekent buurman.” Shu-Jia glimlacht flauwtjes. “Ik heb hem vandaag leren kennen. Hij drinkt veel. Heel veel.”
Zwijgend staren ze naar het behang, waarachter het nu stil is. Shu-Jia hoopt dat de buurman zijn roes is gaan uitslapen.

Die nacht zit Shu-Jia onder de lange stamtafel en gluurt door de kijkgaten. De witte waterkoker achter de bar op het stalen aanrecht mist zijn deksel. Uit de waterkoker steekt vanaf borsthoogte een donkergrijze aalscholver. Zijn poten moeten aan de verwarmingselementen vastgebonden zijn. Hij slaat hysterisch met zijn vleugels, slingert zijn puntige bek als het uiteinde van een losgeslagen tuinslang aan zijn lange nek spastisch heen en weer in de lucht. De elementen worden snel brullend heet, tien centimeter water borrelt laaiend om de onderbuik van de aalscholver, kookt zijn genitaliën en anus mals als wit kippenvlees. Dan trekt een laatste ziedende reflex door het lijf. Het hart, gaar gekookt, stopt met kloppen, de nek valt slap langs de witte waterkoker naar beneden, de kop botst met een misselijkmakende doffe bonk op het metalen blad.
“HAAHAHA, BUURVROUW!!” hoort Shu-Jia. Door de opening in haar houten vizier ziet ze de zware, zwarte werkschoenen naderen. Bij elke stap schoppen ze een golf zand van de vloer recht door de spleet in Shu-Jia’s ogen. Zij wil ontsnappen, langs de open achterkant, onder de tafel uit, het café uit. Maar ook de achterkant is afgetimmerd. Shu-Jia slaat met haar vuisten tegen de platen en schopt ertegen met haar voeten. Maar de houten gevangenis wijkt geen centimeter.
De vuisten van de buurman roffelen als mokers op het massieve tafelblad boven Shu-Jia’s hoofd. Shu-Jia drukt zich tegen de grond. Bidt de goden dat ze haar hier weghalen, wegtoveren en terugwerpen in de kalme Ta. Terugbrengen naar haar eigen China, waar ze ooit, op zijn minst een tijd lang, gelukkig was. Maar het enige dat beweegt is het tafelblad, dat door reuzenhanden opgetild en weggeslingerd wordt.
“BUURVROUW,’ grijnst buurman de bibberende Shu-Jia toe.
“BUURVROUW … SHU-JIA … Shu-Jia … word wakker, Shu-Jia.”

Shing schudt Shu-Jia aan haar schouders heen en weer. “Liefje, je hebt een nachtmerrie. Gaat het met je? Je zweet helemaal.”

34

Ik zit op mijn billen, laat me naar rechts vallen. Twee rode kussens en een blauw breken de val. Mijn oogballen met pupillen recht vooruit in de oogkas. Geen tonus in de spieren die de ogen moeten sturen. Geen focus in de lenzen. Alleen het adem halen.
Een ideale kans voor de sluipmoordenaar die zijn prooi ruikt. Hij heeft me in de smiezen, mij de kleine mensenstinkerd die zich voor de tweede dag op een rij probeert te verstoppen onder de tafel. Hij weet waar ik zit. Verschanst achter de houten plank. Maar in ZIJN domein, dit is ZIJN domein, van Tjap Tjoy. En daarvoor zal ik, het misbaksel, boeten.

Voorzichtig wobbelt de hond naar de tafel toe, als een grote gemene overharige killercavia. In de overbite van zijn ondergebit staan vier scheve scherpe tandjes tussen twee spitse hoektanden klaar om toe te happen. Onder zijn zwarte dopneusje de zwarte Hitlersnor, aan weerszijden de grote uitpuilende zwarte ogen. Als hij geagiteerd is, trekt hij zijn ge-eyelinerde ogen verder open zodat een venijnig wit randje bovenop de oogbal hem nog gemener laat uitzien. Met de chagrijnige wenkbrauwtjes opgetrokken in het platte, brede voorhoofd, schuift hij als een wiebelende marmot langs de plaat waarachter de vijand zich verbergt. Zijn tong likt elke paar seconden in een repetitieve tic over zijn neus. Hij bereikt het einde van de houten plaat. Zijn gezicht kan hij gemakkelijk verbergen achter de tafelpoot, een profiel dat hem zou kunnen verraden ontbreekt.
Knorrend gromt hij als hij oogcontact maakt met de tegenstander. Het is geen echte hondengrom die uit zijn korte keel komt, eerder een hoog schurend geluid.
Ineens bijt hij toe, met een harde valse kef, zoals een alligator vanuit het modderige verhullende water van de Nijl schiet om de gazelle bij zijn strot te grijpen en mee terug de diepte in te sleuren.

Zijn tanden slaan zich vast in het hoofd van de poppendokter, die ik onder mijn arm heb. Hij sleurt haar met een ruk in zijn bezit en rent er zo hard zijn dikke dubbelbehaarde lijf toestaat mee vandoor.

“Geeft niet,” schreeuwt de poppendokter uit de mond van haar ontvoerder, terwijl haar lijf geperforeerd wordt door ivoren pinnen. “Je bent er klaar voor. Veel geluk.”
Ik ga rechtop zitten, breng mijn hoofd naar een kijkgat. Ik zie hoe de harige achterkant van de valse marmot achter de bar verdwijnt.
“Veel geluk,” mompel ik.

Achter de bar weerklinkt de symfonie van haat waarmee Tjap Tjoy de dokter aan flarden scheurt. Voordat Jeroom maar iets kan doen om de schade te beperken, heeft de leeuwhond de kleine pop meegenomen in de krochten onder de barkastjes waar mens noch daglicht komt.
“Vuile voddenhond, wat doe je?!” roept Jeroom kwaad. Maar hij weet dat het geen zin heeft hem uit zijn schuilplaats proberen te krijgen. De pop is verloren.
Shu-Jia, die de diefstal en de brute moord heeft zien gebeuren, loopt naar de achterkant van de stamtafel en gaat op haar knieën zitten.
“Lua-Li …?”

Ik ben Lua-Li, de levende dode, of is het de dode levende, ik geef geen enkel teken dat het verlies van de pop me raakt of dat ik me er überhaupt van bewust ben.
Moeder staat op, haalt haar schouders op in de richting van de dikke man en gaat verder met haar werk. Mompelend herhaalt ze het rijtje dat zij al de hele ochtend hardnekkig van buiten probeert te leren; Leffe, Hoegaalden, Jupilel, De Koninck, Stella Altois van tap; Tlapiste, Duvel, Kwak uit fles. Koffie, thee, spa blauw, spa lood.
Mijn hoofd geeft, als moeder verdwenen is, een kleine knik naar links, een robot die op power gaat, wiegt dan een paar keer naar rechts en naar links, soepel. Houdt stil, in ruststand. Mijn rechterhand pakt iets van de vloer, brengt het langzaam omhoog, tot op twintig centimeter van mijn ogen, beweegt in het verlengde van de lijn van beweging omhoog, stopt tegen de onderkant van het tafelblad.
“Ik ga jullie tekenen,” fluister ik in de taal van mijn land van herkomst. Vijftien witte, kinderlijk onbeholpen figuurtjes, waar met moeite vogelachtigen met een lange snavel, sprietpoten en uitgestrekte vleugels in te herkennen zijn, vliegen tegen een donkere houten lucht als ik klaar ben met mijn krijttekening. Een paar dagen terug was het stukje krijt afgebroken en onder de tafel gerold toen de dikke man wat op een krijtbord had geschreven.

Ik breng mijn ogen in het scheef uitgezaagde ovalen kijkgat van een centimeter of zeven breed en vier hoog dat op de bar uitkijkt. Gek hoe door de kleine gaten in het hout bijna de hele kroeg zichtbaar is. Andersom zit ik mooi verscholen. Soms zie ik alleen de benen van mijn moeder langs lopen. Ik zie voor in de zaak de dikke man druk bezig achter de bar. Zie de klanten aan tafeltjes zitten, hun drankjes drinken. Wat daar gebeurt laat me koud.
Ik weet dat ik hier op mijn plaats ben. Niet waar ik vroeger was, aan de rivier. Waar ik mijn hele zesjarige leven doorgebracht heb. Het was geen slecht leven, zoveel herinner ik me wel. Ik hield heel veel van de dagen die ik doorbracht met mijn overgrootvader Bingwen, studerend en luisterend naar zijn verhalen. Als ik ooit weer echte gevoelens kan ervaren, zal ik hem missen. Maar als ik met andere mensen dan Bingwen was, voelde ik me nooit op mijn plaats. Ik had dat soms zelfs met mijn moeder en Shing. Mijn leven kon dan te vol zijn. Met mensen. Met prikkels. Ik had altijd al een soort gevoeligheid die als een lichte allergie was. Voortdurend prikte iets in mijn huid; een botte opmerking van iemand, een handeling door iemand verricht die niet vooruit had nagedacht, een ongewenste aanraking of een gezichtsuitdrukking. Soms een bezoek van familie of vrienden van mama en Shing dat me onder een sociale lawine bedolf en verstikte. Oh, er viel zeker mee te leven, zoals je met een voortdurend aanwezige lichte jeuk leert leven. Het krabben en schuren wordt een automatisme zoals sommigen hun haar achterover strijken. Het gaat bij je horen. Mensen herkennen je in het donker aan je hand die het stof van je broekspijp enkele centimeters optilt om je dijbeen te krabben, aan de wijsvinger die over je wang wrijft, de hand die je heup krauwt.
Maar hier onder de tafel is geen jeuk, hier is het koel. Dit hol vormt een harnas tegen wat daar buiten plaatsvindt. Dat had ik meteen gemerkt, bij het eerste contact met de tafel, die me had verwelkomd als een vriend. De kleine dokter had mijn constatering bevestigd. Nu is de dokter weg. Ze zal waarschijnlijk nooit meer terugkomen. Het is best.
Ik steek mijn neus door het gat. Snuif de lucht op. Andere geuren dan waar ik vroeger was. Bier, vers uit de tap, verschaald bier ingetrokken in de vloerplanken, rook uit verbrande sigaretten en sigaren, mensen met hun biologische uitlaatgassen en hun geparfumeerde verweer ertegen, oude jassen die aan kapstokken zijn blijven hangen, frituurgeuren uit het kleine keukentje achter de bar. Allemaal geuren die ik registreer zonder oordeel of smaakbeleving. Het zij zo. Ik neem de geuren zoals ik het

licht neem. Het licht buiten mijn hol, want hierbinnen is het bijna donker. Net licht genoeg om te kunnen zien.
Buiten mijn hol heerst overdag een mengsel van door de ramen vallend natuurlicht en geel kunstlicht dat de lampen uitstrooien. Naar de hoeken van de ruimte en naar het plafond toe trekt het donker weg. Als de zon er bijzonder veel zin in heeft, krijgt het zonnelicht door de vensters een zetje naar binnen, waar het over de drie ronde tafeltjes te pletter slaat en in stukken over de vloer stroomt. Dan is het onder mijn tafel ook minder donker.
Rond de bar hangt ‘s avonds een warme krans van licht. In de avond en de nacht is het café van de buitenwereld afgekeerd, bewegen de klanten in een roestige wasem van drank en verstrooiing. Of van drank en verdriet, drank en ruzie, drank en wanhoop, drank en gebral, al naar gelang de stemming.

Ik wil hier nooit meer weg. Toch zullen ze me vanavond weer hier vandaan halen. Mijn moeder zal me meenemen naar dat andere huis. Mijn moeder zal mijn tanden poetsen en me in bed leggen.
Ik zal ze hun gang laten gaan. Ik ben uit hun wereld gestapt. Doe er niet meer in mee. In hun toneelstuk ben ik niet langer een acteur. Vanavond zal ik aan de tafel eten die ze voor me hebben gedekt, vannacht in het bed slapen dat ze voor me hebben gespreid. Maar morgen zullen ze me weer terugbrengen naar mijn veilige haven. Hier bewaar ik als een heilige graal mijn bewustzijn. Ik laat mijn vingers over het geleefde hout glijden. Mijn wijsvinger blijft lang in een knoest hangen.

35

“Met dank alweer aan Belgacom.” Jeroom kijkt voldaan naar het grote scherm aan de wand en het café vol met mensen. Als er een wedstrijd wordt uitgezonden, komt de hele amateurvoetbalclub MNDZ, ‘Maaslook Naar De Zege’, in het café kijken. Tel daarbij de voetballiefhebbers uit de buurt en de vaste klanten op, en je hebt een aardige omzet.
“Ga jij nou bami goreng verkopen, Jerommeke?” roept de jonge spits terwijl hij in de richting van Shu-Jia knikt. “Pas maar op anders vind je straks Tjap Tjoy nog in de bami terug, hahaha!!”
“Oeoeoeoeoeiiiii!!!...” schreeuwt de middenvelder van het team als op tv een bal net de goal mist. “Ik zei toch dat ze Van Velzen niet hadden

moeten opstellen. Die gast heeft er nog nooit een bal in gekopt in zijn hele leven.”
“Nee, anders jij wel,” reageert zijn buurman.
“Zal ik jou eens een kopstoot in je vretes geven? Kan jij eens zien of ik kan koppen of niet.” De middenvelder duwt zijn kale voorhoofd dreigend naar voren in het gezicht van zijn medespeler.
“JA! … JA! … JA! ….. neeeee,” leidt de rechtsback onbedoeld de aandacht van de twee terug naar de wedstrijd.
“Twaalf bier, Chinees!” Gui, de teamcaptain houdt niet van buitenlanders. Wat wil die Jeroom nou godverdomme, hem zijn cafébezoek tegen maken? Hij komt hier al sinds hij cafés bezoekt. Vroeger met zijn oudere broer. Maar die hebben ze erbij gelapt. Na een overval op een juwelier in de stad. Leo moet nog drie jaar zitten dan kunnen ze weer samen een pintje drinken. Dit was Leo’s kroeg. Gui en de voetbaljongens komen hier ook, maar zij hebben een ander kroeg die ze als stamcafé zien. Maar dan nog, die buitenlanders hebben hier niets te zoeken. Niet in zijn kroegen en niet in zijn land. Komen hier de banen van eerlijke Belgen wegpikken. De schone Belgische lucht verpesten met hun stinkknoflookkotsgeur. Sambal door eerlijke Belgische wc’s schijten. Belgische huizen uitwonen tot het verlopen krotten zijn. Chinezen, Polakken en Itakkers en vuile couscousvreters. Ze kunnen toch terug naar hun eigen land nu de mijnen hier dicht zijn. Maar nee, ze blijven hangen. Maar dat moeten ze dan maar vooral doen ook. Heeft Gui tenminste wat om in mekaar te beuken in het weekend. BEUKEN! JA. Ja, godnondeju, En die buitenlandse hoeren wil hij allemaal wel neuken, halalemaal wel uit hun burka’s neuken, hahahaha. Beuken en neuken, dat zijn Gui’s hobby’s, nondeju.
Hoewel hij wel een beetje voorzichtig moet zijn met dat beuken, voorlopig. Hij heeft zelf ook al twee keer in de bak gezeten, omdat hij per ongeluk op iemands gezicht is gaan staan. Kan hij toch niets aan doen, dat zijn vuist af een toe een beetje spastisch door de lucht zwaait en daarbij iemand raakt en dat zijn voeten dan een dansje doen en iemands hoofd en ribben raken. Hij is gewoon een beetje onhandig. Maar de rechter geloofde dat niet helemaal, die eikel. Terwijl hij er toch zo zachtaardig uitziet. Oké, hij heeft een ietwat robuust postuur, een botte onprettige kop, dat ziet hij ook wel als hij in de spiegel kijkt, een paar tattoos vanaf zijn kuiten tot hoog in zijn nek, maar het BELGIË RULES dat over zijn adamsappel getatoeëerd staat, is puur vaderlandslievendheid en de tekst ‘ikgeilopjezus’ op zijn pols is een teken van diepe liefde voor de zoon van God, niet dat hij iemands zus

begeert, laat staan zijn eigen zus. Toegegeven, hij kan agressief overkomen, dat komt omdat hij snel oncontroleerbaar kwaad wordt, daar is weinig of niets voor nodig. Maar dat komt omdat hij als kind zelf afgetuigd werd voor elk klein vergrijpje dat hij pleegde, zoals de kat achter vaders brommer binden of bij wijze van grap de zolen onder vaders schoenen wegsnijden en ze dan met plaksel weer vastplakken, zodat wanneer vader ging lopen hij na de eerste stap alleen de bovenkant van zijn schoenen droeg. Maar ook hij heeft een zachtaardige kant; elke griet die hij ooit geneukt heeft, heeft gezegd dat hij hele lieve ogen heeft. En een grote lul. Da's godverdomme ook belangrijk.
Trouwens, als teamcaptain heeft hij al heel wat jongens gestopt nadat ze de spelers van de tegenclub hadden afgerost. Dat is zijn plicht. Oké, hij heeft er ook heel wat tegen het gras gemept en geschopt, maar dat hadden ze dan verdiend door hun unfaire spelwijze. Als de scheids het dan niet doet, moet hij als captain maar zorgen dat de wedstrijd volgens de regels verloopt. Desnoods met een paar karatetrappen. Sport is sport.
"Kan die loempia niet wat sneller?" Gui volgt met een vuile blik in zijn ogen Shu-Jia die haar best doet de glazen goed af te tappen. Maar het wil steeds niet. Of er is helemaal geen schuim op het bier of het is een glas van alleen maar schuim.
Jeroom legt goedmoedig een hand tegen Shu-Jia's rug en beduidt haar een stapje opzij te zetten. Hij neemt een stapel glazen en vult in een tel een hele schaal met perfect afgetapte glazen, overhandigt het blad aan Gui, maar houdt het blad een moment lang vast terwijl de teamcaptain het wil aanpakken en kijkt de jonge klant strak aan.
"Als het je niet bevalt dat Shu-Jia hier werkt, ga je maar ergens anders drinken."
"Als ik ga, gaat heel MNDZ mee," antwoordt Gui op koele dreigende toon. Maar hij pakt het blad over als Jeroom het loslaat en draait zich om naar zijn maten, die gulzig de glazen van het blad grissen.
Zoals Jeroom weet dat dat jonge gajes hem gemakkelijk het ziekenhuis in zou schoppen of 's nachts zijn café in brand steken en even makkelijk de paar jaar die ze ervoor zouden krijgen zouden uitzitten, zo weet Gui dat Jeroom voor niemand bang is en hem er zo uit zou zetten als hij zich niet aan zijn regels houdt. Gui weet dat hij het zou missen met de jongens bij Jeroom de wedstrijden te zien. Want Gui weet dat vroeg of laat de jongens hem in de steek zouden laten en hier ook zonder hem terug zouden komen. Dus laat hij het erbij. Maar er zal een keer komen dat dat vuile Chinese loeder hem provoceert. En er is iets dat Gui nooit

over zijn kant zal laten gaan en dat is dat een vuile buitenlander hem provoceert.
Jeroom geeft Shu-Jia een knipoog. “Ga je even de lege glazen ophalen, Shu-Jia?” Hij laat Shu-Jia een leeg glas zien en maakt met zijn hand een cirkelbeweging in de richting van de caféruimte. Shu-Jia knikt.
Het schreeuwende, zuipende volk staat op elkaar gepakt, staart de hele tijd als een beest met vijftig koppen en één zwetend lijf als een veelbultige tumor naar het scherm, om elke keer als een schot in of voorbij het doel gaat, uit te barsten in een brullen, joelen of vloeken. Shu-Jia vreest dat de opgewonden mannen zo haar stapel opgehaalde glazen uit haar handen slaan of dat ze een kinslag krijgt als er een goal valt. De apen in de bobslee zweven als twee behaarde duivels in hun voertuig boven deze hel en zien grijnzend toe hoe Shu-Jia zo meteen door honderd armen gegrepen en in stukken gescheurd wordt.
Ze schuift zo goed en zo kwaad als het gaat tussen de voetbalkijkers door. Sommigen maken keurig een paar centimeter vrij tussen de lichamen, zodat ze zich erdoorheen kan persen. Anderen blokkeren stoer haar weg of maken obscene opmerkingen, die Shu-Jia begrijpt zonder ze te verstaan als ze alleen maar naar de gezichtsuitdrukkingen kijkt en naar de gebaren die erbij gemaakt worden. Een aantal wat oudere klanten is zo vriendelijk alvast lege glazen voor haar te pakken van tafels of plankjes en ze haar aan te reiken.
Uiteindelijk bereikt ze veilig de achterkant van de bar met drie wiebelende torens lege glazen. Ze werpt een blik op Jeroom, die twee duimen voor haar in de lucht steekt.

De wedstrijd is nog lang niet begonnen als het volk het café al tot in de hoeken vult. Ik ben wakker. Ik zit in mijn hol. Een zee van geluid omspoelt de tafel. De dikke massa monden ronkt, stemmen murmelen, wauwelen, gieren, schuiven onder elkaar, over elkaar heen, gaan in elkaar op en duwen tegen de muren van de ruimte als een in de knoop geraakte brei mihoen in een pan. Af en toe piekt een schreeuwende lach of wordt een luide begroeting afgevuurd naar de andere kant van de ruimte. Ik imiteer de kakofonie, pik er losse klanken uit. “Sjors, Sjors! Hier ….! Hahaha, wat be… Lul! … Jij …”

Door de stemmenblubber heen blèrt een voor de gelegenheid aangeschafte cd die aanspoort tot voetbalenthousiasme en uitbundige kameraadschappelijkheid. Drank en spelen is wat het volk wil en wat het krijgt.

De lucht is zwaar van zweet, bier en rook. Wie het waagt in Jerooms te refereren aan het door de regering ingestelde rookverbod, wordt naar de oude telefooncel met het bordje ‘rookvrije ruimte’ in de hoek van het café verwezen.

Ik heb geen last van de stank, ik heb geen last van de herrie. Tegen mijn onderkomen wordt gebonkt en gestoten, achterwerken zitten op mijn dak, benen en broeken schuiven langs de kijkgaten, bewegen heen en weer, dempen, verdonkeren mijn schuilhut. Maar het is idioterie die me niet raakt. Ik zit zeker in mijn huis van drie muren en een dak. Ruim genoeg tussen de vier poten van de enorme tafel. Met een ondoordringbaar dak. Het enige gevaar komt van de open kant, waar een lange bank staat. Wie daarop plaatsneemt, steekt zijn benen in mijn domein. Maar dan nog blijft er een veilige zone over waar geen been of schoen me kan bereiken. Bij deze wedstrijd wordt de bank blijkbaar gebruikt als statribune, want ik tel op dit moment zeker zes paar herenschoenen en twee paar dames, twee tassen en een paar verdwaalde bierviltjes op de zitting van de bank. Ik heb van dit alles geen last. De wereld om me heen ligt als een deken van sneeuw op mijn hut. Binnen is het kalm.

In de keuken neemt Shu-Jia even een kleine pauze. Haar oogleden zijn gesloten. Ze ziet hoe de klanten van Café Jeroom hun alcohol naar binnen gieten en luidruchtiger en lomper worden met elk glas. Ze moet aan haar zwakke vader denken die door zijn drankzucht het gezin in de ellende stortte vele jaren geleden. Ze heeft zelf ook geproefd aan de grote God Alcohol en weet dat ook zij er talent voor bezit. Onder de verkeerde omstandigheden … Misschien is dit niet zo’n goede plek voor haar om te werken. Ze weet al dat zij de verleiding misschien niet zal kunnen weerstaan. Haar keel voelt droog. Zij zou best een glas bier of whisky lusten. Meer dan één zelfs. Vanavond hoopt ze wat te drinken aangeboden te krijgen door Jeroom, na het werk.
Zondag zijn ze in België gearriveerd. Vandaag is het woensdag en nu al houdt ze het hier niet meer uit zonder aan drank te denken. Geeft ze het niet te snel op? In het vliegtuig nog was ze vervuld van moed en goede voornemens. Ze had zich goed gevoeld over de nieuwe weg die ze hadden ingeslagen. Voelde zich gered uit de afgrond waarin ze in China was gevallen. In België wilde ze haar uiterste best gaan doen om voor haar gezin te zorgen.

Je moet je schamen, Shu-Jia, zegt ze tegen zichzelf. Ben je zo zwak als je vader? Heb je niets van hem geleerd? Je laat niet nog een keer je leven en dat van jouw gezin verwoesten door die stomme drank. Shing heeft al veel harder gewerkt dan jij in de paar dagen dat jullie hier zijn, zonder maar een keer te klagen of te mopperen. En hij doet het allemaal voor jou. En Lua-Li, zij boekt vooruitgang, hoe klein ook. Zij heeft een wil getoond. En nu al een eigen plek gevonden waar het haar blijkbaar bevalt. Jij zult je moeten inhouden en concentreren op dat wat nu telt. Shu-Jia haalt diep adem. Aan het werk. En die taal leren. Ze staat op en loopt de keuken uit, tellend in het Vlaams; een, twee, dlie, viel, vijf, zes, zevel …

De wedstrijd is afgelopen, maar de meeste mensen blijven drinken en praten.
"… drie maanden later waren ze getrouwd … impulsief van de verrukkelijke soort … al het andere dat ik zag was kant en klare IKEAonsmaak …" hoor ik een vrouwenstem zeggen, zonder dat ik er een woord van versta. Ergens anders hoor ik een jonge mannenstem: "Geheid staan er binnen een paar minuten een paar vrouwen om je heen …" Weer iemand anders zegt: "Je moet denken dat ze half dement is …"
Door mijn gluurgat zie ik een school aalscholvers, doorzichtig als spoken in een blauwig schijnsel, druk als meeuwen rondvliegen. Ze vullen het hele plafond. Ze maken geen geluid, duiken naar beneden en vliegen naar de monden van de mensen die praten. Telkens als een mond opengaat, vallen ze aan, ze klemmen hun scherpe poten vast in de wangen van de praters en steken hun lange gehaakte snavels tussen de lippen naar binnen. Terwijl de praters praten. Ze lijken niet eens te merken dat de aalscholvers hun tongen uit hun monden vissen en er met de uitgerukte roze lappen vandoor vliegen.
Elke aalscholver met buit verschijnt voor mijn gluurgat, propt de gestolen tong erdoorheen terwijl hij als een kolibrie op de plek hangt met zoemende vleugels. Binnen bij mij ontstaat er een tapijt van uitgerukte tongen die me kronkelend hun verhalen vertellen in een taal waar ik geen woord van versta. En toch lijken de verhalen zich in mijn hoofd vast te zetten, worden ze opgeslagen in de laatjes van mijn geheugen.

36

"Hoe was het, liefste?"

Shu-Jia doet haar best te liegen. “Het ging heel goed.” Ze glimlacht. Maar ze weet dat Shing haar doorziet. “Ach, het is wennen, maar het komt allemaal wel.”
Ze gaat zitten aan de keukentafel, haar blik volgt onwillekeurig de donkerbruine krassen en schaafplekken in de gele verf van het tafelblad. Ooit heeft iemand die tafel helemaal perfect dekkend geel geschilderd. Het moet lang geleden zijn. Het dagelijkse gebruik heeft de randen van het blad rond en verfloos gesleten.
Shing knikt. Hij staat op, zet een pot thee en zet hem met twee glaasjes op de keukentafel.
“Ik zag Lua-Li vandaag uit eigen beweging onder de tafel vandaan komen en naar de wc gaan. Ik ben haar gevolgd. Ze deed zelf haar broek en onderbroek naar beneden, plaste, poepte en toen ze klaar was hees ze haar broek weer op en ging ze terug naar haar schuilplaats. Ze had weliswaar niet doorgespoeld en haar billen ook niet afgeveegd, maar toch …”
“Echt waar? Misschien komt het toch nog goed.” Shing pakt Shu-Jia’s handen tussen de zijne, kijkt haar aan met een blik die vertrouwen moet uitstralen, maar kan ook zelf een spoor van twijfel niet verbergen.
Shu-Jia voelt de onzekerheid van Shing. Maar zij weet dat haar eigen twijfel over Lua-Li’s toekomst nog zoveel groter is dan de zijne.
“Zij maakt me bang. Ze lijkt zo … dood van binnen.”
Shing schrikt van de harde, naakte woorden van Shu-Jia.
“Zo mag je niet praten. Ze is niet dood. Ze leeft, hoor je? Ze is onze eigen Lua-Li, zoals ze altijd is geweest. Ze is alleen tijdelijk voor ons weggesloten. Lua-Li kan niet bij ons komen. Maar je mag zo nooit over haar praten.” Hij knijpt zo hard in Shu-Jia’s handen dat zijn nagels haar pijn beginnen te doen.
Zij probeert haar handen lichtjes uit de zijne te trekken, durft niet door te zetten om hem niet te laten voelen hoe zij hem zo ontzettend graag van zich weg zou duwen, weg zou rennen, een Belgisch café opzoeken en zich vol laten lopen, lachen, zingen. Maar zij heeft haar munten voor de drankcarrousel al verbruikt in China. Zij is gedoemd te communiceren met Shing. Dat is zij hem schuldig.
Shing kijkt haar indringend aan, wachtend op haar antwoord, trekt zijn wenkbrauwen op om haar instemming af te dwingen.
“Je hebt gelijk,” knikt ze. “Het is een stap vooruit dat ze zelf naar de wc gaat. Ooit zal ze misschien weer met ons praten.” Maar ze gelooft er zelf niets van.

Haar oogleden sluiten zich half. Ze zou willen dat ze zich kon afsluiten, verstopt zijn voor de wereld, in een zacht, fijn gemeubileerd kamertje van een betoverd poppenhuis samen met Lua-Li en Shing. Er nooit meer vandaan komen. Maar dat zou niets oplossen. Dus pakt ze de theepot en schenkt de glazen vol. Ze kan het niet laten een keer diep en verwijtvol te zuchten over haar eigen slapheid.
Shing glimlacht. “Morgen ga ik met Yun naar de stad om inkopen te doen voor het restaurant. Ik zal zien of ik wat goedkoop gordijnstof voor de ramen kan kopen.”
Nog voor hij een slok van zijn thee heeft genomen, is Shing weer opgestaan. Uit een keukenkastje haalt hij een pakket van bruin pakpapier met een touw omwonden en dichtgeknoopt. Hij gaat zitten en legt het op tafel voor zich, legt zijn beide handen erbovenop zonder verder aanstalten te maken het te openen.
“Wat is dat?” Shu-Jia’s ogen richten zich op het pakket, Shings ogen ongerust op de ogen van Shu-Jia.

‘Je moet die slappe hersenen van dat kind trainen,’ had Heng gisteren tegen Shing gezegd. ‘Van luieren is nog nooit iemand beter geworden. Geef haar wat te doen. Hier heb je boeken over ons oude China. Je moet je kinderen ervoor behoeden dat ze beïnvloed worden door deze barbaarse cultuur. Leer hen vooral niet meer van de buitenlandse taal dan nodig om hier te werken. Zelfs dat kind van jullie moet weten dat ze Chinees is, al is het het enige dat ze zal weten in haar leven.’
Shing had het idee dat Heng de boeken misschien ooit voor zijn eigen kinderen had gekocht, toen hij nog niet wist dat hij en zijn vrouw geen kinderen konden krijgen.
‘Wat een mooie boeken, Heng Gao,’ had hij timide geantwoord. ‘Maar ze zijn veel te kostbaar voor ons. En je weet hoe Lua-Li op het moment is. Ik hoop natuurlijk dat zij over een tijd beter wordt, maar … de boeken zijn veel te kostbaar voor ons.’
Hij wilde de boeken teruggeven aan Heng, maar deze stak zijn handen in een afwerend gebaar in zijn richting. ‘Het is van levensbelang dat we Chinees blijven. Ze hebben geen cultuur. Ga niet op ze lijken en vergeet Yungsho nooit. Lees Lua-Li voor uit deze boeken, samen met Shu-Jia. Gebruik ze zoals de Belgen hun Bijbel gebruiken. Vertel Lua-Li en al jullie volgende kinderen over China. In deze boeken vind je zoveel prachtigs.’ Daarbij keek Heng hem aan met de belerende uitdrukking op zijn gezicht van een vader die zijn zoontje terecht wijst.

Heng keek naar de boeken alsof hij er met pijn in zijn hart afscheid van nam.
Shing had gedwee geknikt en Heng bedankt naar de hoeveelheid dank die deze voor zijn meer dan gulle gave zou verwachten en een ietsje meer.
“Van Heng Gao. Voor Lua-Li,” spreekt Shing zachtjes. Met langzame, precieze bewegingen beginnen zijn vingers de knoop in het dunne bruine touw los te maken. Shu-Jia ziet dat er achter hem een spinnetje tegen de muur omhoog kruipt, de plafondlijn naar de hoek volgt, zich daar opkrult tot een klein zwart balletje en verder niet meer beweegt.
Het bruine papier vouwt knisperend onder Shings handen open, maar houdt haar vleugels nog beschermend omhoog om haar schat niet volledig prijs te geven. Even later verschijnen twee grote dunne boeken, een bijzonder groot dik volume en een kleiner, dik boekje, allemaal met nieuw ogende kaften. Coverfoto’s in sprankelende kleuren onder massieve belangrijke titelletters spreken tot de verbeelding en beloven een rijk geïllustreerde inhoud en verhalen vol kennis en avontuur.
Shu-Jia pakt het bovenste boek van de stapel, ‘Wonderbaarlijk Imperium China’, laat haar vingertoppen over het gladde oppervlak glijden en opent de kaft traag alsof ze de kostbaarheid van het geschenk eerbiedigt. Haar gezicht drukt echter afkeer uit. Shing ziet het, wil iets zeggen, maar sluit zijn lippen eer er iets aan hen kan ontsnappen.
“Wij mogen het zeker weer afbetalen aan Heng?”
Shing knikt lichtjes. “Ik heb het Heng zelf voorgesteld,” zegt hij gehaast. “Hij had niets gezegd over betalen.”
“Nog niets. Omdat je hem voor was. Anders was hij er zeker weten over begonnen voor je naar huis was gekomen. Ik heb hem allang door. Heng geeft niets weg. Wie weet, misschien ziet hij ons wel als een investering. Het is een doortrapte zakenman. Je had ze niet mogen aannemen. We raken nooit uit de schulden bij hem.”
Zij wil Shing niet bekritiseren, maar van binnen kookt ze. Haar blik zwerft door het raam naar buiten en botst op de naargeestige bruine baksteenmuur.
“Zal ik ze teruggeven?” vraagt Shing kalm. “Alleen … ik heb nu wel al gezegd dat we ze zullen betalen. Hij zal misschien beledigd zijn omdat het niet eens zijn voorstel was.”
Shu-Jia zucht, pakt de andere boeken een voor een op. ‘China – Han-dynastie tot moderne tijd’, ‘Kunst, filosofie en het alledaagse leven in China door de eeuwen heen’ en ‘Draken, Kunst en Krijgskunde’.

“Nee, wie weet … ze zijn wel mooi, misschien komt er een dag dat Lua-Li …”
Ze slaat een pagina open waarop een schilderij van een visser te zien is, hoe deze op een stormachtige zee zowel de huizenhoge golven moet bevechten als de immense vis die hij aan de haak heeft geslagen en hem uit zijn kleine sloep in de duistere diepten dreigt te sleuren. Shu-Jia realiseert zich al bladerend door het boek dat als ze ooit nog andere kinderen zal krijgen, deze China alleen van verhalen en afbeeldingen zullen kennen. “Het zijn mooie boeken. Hele mooie.”
Shing strijkt zacht over haar wang. “Je bent een goede vrouw. Ik hou van je.”
Shu-Jia beweegt haar hand over de zijne, hoort hun huiden over elkaar schuren. “Ik ben geen goede vrouw.”
Shing glimlacht. “Dat ben je wel.”
“Ik ben een slechte hermafrodiet.”
“Je bent een geweldige hermafrodiet. De enige echte, vruchtbare. Een Edelhermafrodiet.”
Shu-Jia moet lachen bij dat woord. Een Edelhermafrodiet. Ze sluit haar ogen. Shing is een engel. Ze gelooft in hem. Maar zij weet zelf dat ze een slecht mens is.
“Misschien kan je morgen de boeken bij Lua-Li onder de tafel leggen. Wie weet,” stelt Shing voor. “Ik koop morgen een lampje voor haar. Het is sowieso niet goed dat ze zo in het duister zit de hele dag.”
Shu-Jia plaatst het boek omzichtig terug in het pakpapier bovenop de andere drie.

37

De donderdag verloopt rustig. Jeroom heeft Shu-Jia en Lua-Li voor de middag naar buiten gestuurd, de frisse lucht op. Om vijf uur die avond wordt Shu-Jia terug op haar werk verwacht. Ze ademt diep in, kijkt de straat af, de straat op. Lua-Li zit in haar rolstoel.
“Wat zullen we doen? Wil je naar de rivier?”
Shu-Jia zucht.

Wat zij niet weet is dat ik mijn hersenen niet mee heb. Ik heb ze er keurig uitgehaald voordat we uit het café vertrokken, netjes in het blauwe fluwelen kussen neergelegd. Toen ik me echter realiseerde dat ze zo wel een heel gemakkelijk smakelijk hapje zouden opleveren voor dat

hondsmormel, heb ik er een onzichtbaarheidspreuk over uitgesproken. En een onruikbaarheidspreuk, want honden kunnen bijzonder goed ruiken.

“Naar de rivier.”
De wind ploegt loom en warm door het dorp. Heel traag en dik zaait hij een geluksgevoel door het straten zoals alleen zomerwinden dat kunnen. De enige persoon die Shu-Jia en Lua-Li onderweg naar de rivier tegenkomen, een oude man die op zijn wandelstok leunt, glimlacht lui naar hen. Hij staat hier al vijf minuten en als de twee voorbij zijn, zal hij hier nog vijf minuten staan. Shu-Jia draait haar hoofd om voordat ze het veld in steekt. De oude man staat er nog, vastgeplakt in de dag.
Voldaan over haar eigen gewiekstheid voelt Shu-Jia voor de zekerheid en om de voorpret te vergroten aan de bult in de zak aan Lua-Li’s rolstoel. Oh, ze zal de fles Jack Daniels zeker terugbetalen aan Jeroom. Ze is geen dief. Maar nood breekt wet. Ze had de fles praktisch onder Jerooms neus weten buit te maken en hem snel aan de achterkant van de rolstoel verborgen. Straks, als ze Lua-Li ergens op een lekker schaduwrijk plekje aan het water heeft gestald, zal ze zelf eens even goed ontspannen. Vanavond zal het vast weer hard werken worden terwijl anderen zich amuseren.
Het is best lang geleden dat zij zelf een bar bezocht heeft in Yangho. Voor Lua-Li’s stompzinnige ongeluk. Stompzinnig, ja. Ze ergert zich, vooral op momenten dat ze heel moe is, aan het lot dat haar een loer heeft gedraaid. Ze weet zeker dat haar vader toen Shu-Jia klein was ook zijn aalscholverdraad niet verstopte voor haar en zij heeft zich er destijds toch ook niet de keel mee afgesnoerd. Waarom moest Lua-Li dat dan wel doen? De dop rolt van de fles uit Shu-Jia’s hand in het gras. De hand kantelt de fles, het gladde glas drukt tegen haar lippen, het vocht vult de mondholte en brandt door Shu-Jia’s keel naar beneden. Een koor van warmbloedige stemmen bezingt Jack’s lof, prijst hem diep vanuit haar ingewanden, galmt omhoog door de slokdarm en echoot uit Shu-Jia’s mond naar buiten. “Aaaahhh!!!” Ze neemt meteen nog een slok en laat de fles tussen haar benen in het gras zakken in dezelfde beweging waarmee ze haar lichaam in het gras laat dalen. Dit had ze nodig. Misschien kan zij ooit Jerooms overnemen, denkt ze. Ze pakt een steen van de grond en gooit hem met een lichte boog in het water. Haar blik gaat omhoog naar een voorbij zwevende oerwolk. En het café dan weer verkopen met een boel winst, een andere, hippere zaak openen in de stad en later uitbreiden naar een hele horecaketen. Of bij Jeroom het vak

leren en na een jaar op een betere plek gaan werken met betere klandizie, rijkere klanten. Of misschien spaart ze wat geld en gaat ze heel wat anders doen. Huizen ontwerpen, mooie huizen van hout, voor de rijke liefhebber, niet van die lelijke stenen bakken zoals ze hier kennen. Ze neemt nog een slok whisky. “Ha!”

Shu-Jia schiet omhoog, leunt op haar ellebogen in het gras. Ze moet in slaap zijn gevallen door de zon en de alcohol. De fles is nog driekwart vol. Ze blaast in haar hand en snuift de lucht op. Hopelijk ruikt Jeroom niets. Als ze terug in het café is, moet ze maar snel een pepermuntje uit de pot snaaien.
Hoelang heeft ze eigenlijk geslapen? De grote boom waaronder Shu-Jia Lua-Li heeft neergezet, heeft zijn beschermende schaduw langzaam en onhoorbaar als een dief millimeter voor millimeter bij het meisje weggetrokken en een aantal meters verderop neergelegd. Lua-Li zit vol in de zon. Shu-Jia springt op en keurt het kleurtje op Lua-Li’s wangen en voorhoofd. Nog niet te rood. Mazzel. Ze pakt een flesje water uit de zak aan de rolstoel, sprenkelt wat water op haar hand en dept Lua-Li’s gezicht. De ogen van het kind zijn gesloten. Zij moet net als haar moeder in slaap gedommeld zijn onder de warme stralen van de zon.
“Je moet beter opletten. stomkop die je bent,” berispt Shu-Jia zichzelf, terwijl ze de rolstoel van de rem haalt, hem een draai geeft en de weg terug neemt die hen een paar uurtjes geleden hierheen heeft geleid. Ze schudt haar hoofd heen en weer, alsof ze verwacht dat de alcohol die haar hersenen een beetje groggy heeft gemaakt er via haar oren uit te schudden is. Ze had een paar slokken minder moeten drinken. Straks maar een espressootje nemen uit het koffieapparaat.

Nadat Shu-Jia Lua-Li in de keuken heeft geparkeerd, gaat ze zelf naar het café. Een paar tellen later ziet ze Lua-Li ook het café binnen komen en onder de tafel verdwijnen. Vreemd. Ze moeten eens aan een dokter vragen hoe dit kan. Ze volgt Lua-Li en kijkt onder de tafel. Hengs boeken, die ze er vanochtend heeft neergelegd, liggen onaangeroerd in een hoek. Ze had niet anders verwacht. Een bezopen idee van Heng. En nou moeten ze er nog voor betalen ook. Hufter!
“BUURVROUW, WAAR IS M’N BUURVROUW? HAHAHA! PINDA PINDA LEKKA LEKKA, HAHAHAHAHAAA!!”
Met tegenzin komt Shu-Jia omhoog vanachter de tafel. Buurman heeft z’n werkdag er weer opzitten. Het eerste wat ze gaan doen als ze genoeg geld hebben, is verhuizen.

38

Shing trekt zijn schoenen uit en zet ze onder de tafel. Hij wrijft zijn opgezwollen voeten. Hij moet hard werken bij zijn zus en schoonbroer, lange uren staan en lopen. Ook al eiste het werk op het vlot op de rivier ook zijn fysieke tol, het werk in het restaurant is zwaarder. Vooral omdat hij in het warme restaurant en de bedompte en nog warmere keuken de natuur en de heerlijke buitenlucht van Yungsho mist. Bovendien is hij nog niet bekomen van de vermoeidheid die de reis heeft opgeleverd.
Zijn zus had gezien hoe hij vandaag op zijn tandvlees liep en hem achter Hengs rug om toegefluisterd dat hij de avond vrij mocht nemen. Het verbaasde Shing dat zijn zus zoveel eigeninitiatief durfde te nemen.
“Ga maar, ga maar,” had ze aangedrongen toen Heng even later voor een boodschap de deur uit was.
Heng was op dat moment een half uurtje weg uit de zaak. Hij zou het beslist niet goedkeuren. Yun had haar broer letterlijk de zaak uit geduwd en een zenuwachtig glimlachje geproduceerd toen hij haar bedankte. Ze had het ook niet gemakkelijk met haar dominante man en was blij dat haar broer nu zo dicht in de buurt woonde.
“Rust maar lekker uit,” had ze gezegd. Om er duidelijk bij te voegen: “Tot morgenvroeg.”
Jaja, hij zou niet durven uit te slapen of later te komen. Hij weet dat ze allemaal afhankelijk zijn van Heng. Er zijn teveel schulden aan hem af te betalen. Bovendien wil hij geen ruzie met de enige familieleden die hij heeft in de omtrek van achtduizend kilometer.
Hoewel hij doodop is, wil hij nog niet naar bed gaan. Als Shu-Jia en Lua-Li thuis komen, wil hij wat te drinken en te eten voor ze klaarmaken en dan Lua-Li naar bed brengen. Hij besluit hen alvast tegemoet te gaan, misschien zelf iets te drinken bij Jerooms. Het lijkt hem leuk Shu-Jia in actie te zien in haar nieuwe baan. Misschien kan hij bij Lua-Li wachten tot ze klaar is en dan samen naar huis lopen. En als het te lang gaat duren, neemt hij alvast in z’n eentje Lua-Li mee.

Loom schroeft Sjarrels dikke kop een kwartslag op zijn stierennek naar links in de richting van de cafédeur. Onder half gesloten oogleden staren zijn dronken ogen een moment lang lodderig naar de nieuwe klant die binnen komt. Zijn hersenen reageren met een vertraging van zeker een

halve minuut, tijdens welke zijn blik in duffe gedachteloosheid aan de man blijft vastkleven.
Shing kijkt om zich heen, lijkt niet te vinden wat hij zoekt en besluit naar de bar te lopen waar Jeroom glazen staat te poetsen.
Sjarrels kop draait terug in neutrale stand, zijn blik verdwijnt drie seconden lang in zijn bier, zwemt daar rond totdat het kwartje valt.
“HEE … hik! … BUURMAN! HAHAHAHA!” Hij klimt van zijn kruk, wankelt voorbij drie lege krukken, legt zijn arm om de nek van de verbaasde Shing, wijst met een dikke duim op zijn eigen borst en hikt nog een keer.
“… Ik ook buurman,” fluistert hij zacht in Shings oor, alsof het een groot geheim betreft. “Wij … hik! … zijn buurmannen.”
Shing knikt. Hij begrijpt wie dit is en hij begrijpt wat hij zegt. Wat hij drinkt weet Shing ook. Sjarrels biervaan waait hem als dikke pap in zijn gezicht.
“EN DAAR IS BUURVROUWTJE!” schreeuwt Sjarrel ineens uit als Shu-Jia uit het magazijn het café binnenkomt. “Kijk eens vrouwtje, je mannetje komt kijken of je wel hard genoeg werkt. Moet je hem geen kus geven? Of doen jullie Chinezen neusje neusje? HAHAHAHAAA. Of wacht, jullie buigen naar elkaar. Geen klef gesodemieter bij de Chinezen. Jullie mogen toch maar één kind maken.”
Sjarrel draait zich in Shu-Jia’s richting, duwt zijn grove handen in bidstand tegen elkaar en buigt, zover zijn vette pens dat toelaat.
“Sjarrel, wil je die mensen met rust laten?” bemoeit Jeroom zich ermee.
“MENSEN?” Sjarrel slaat ineens met zijn vuist op de bar. “CHINEZEN ZAL JE BEDOELE!”
“Jij hebt genoeg gedronken, Sjarrel.” Jeroom loopt achter de bar vandaan. “Betaal morgen maar. Ik wil dat je nu naar huis gaat. Als jij je niet als een fatsoenlijk mens kunt gedragen, ben je hier niet gewenst. Het lijkt me een goed idee als je nu gaat.” Hij gaat voor Sjarrel, die een kop groter dan Jeroom is, staan en kijkt hem kalm aan.
De drie jonge jongens die een eindje verderop aan de bar zitten en de twee koppels aan een tafeltje volgen geïnteresseerd de verwikkelingen rond Jeroom en Sjarrel. Vier Italianen die in een verre hoek van het café zitten te kaarten, kijken even op van hun spel, zeggen iets tegen elkaar in het Italiaans en kaarten verder.
Tot ieders verbazing lijkt Sjarrel Jerooms advies zonder morren op te volgen, zet een stap naar de deur, maar draait zich dan om naar Shing, die de betonnen arm van Sjarrel naar achter ziet zwaaien, de vuist gebald.

Shing wil al wegduiken wanneer de vuist in zijn richting boomerangt, maar ziet op het laatste moment de worstige wijsvinger uit de vuist tevoorschijn komen en met de top rustig landen op zijn borst.
“Weet jij … weet jij, als ik China zeg, waar ik dan aan denk?”
Drie keer tikt Sjarrel met zijn wijsvinger op Shings borst om zijn vraag kracht bij te zetten.
“Hij verstaat je niet, Sjarrel. Laat je die man met rust, of moet ik de politie voor je bellen? Ik gooi je persoonlijk naar buiten en dan mogen ze je komen ophalen,” dreigt Jeroom, terwijl hij Sjarrel bij zijn arm pakt.
“Weet je waar ik aan denk? AAN CHINEZEN!”
“En nou is het genoeg! D’ruit!” Jeroom pakt Sjarrel achter bij de kraag van zijn hemd. Met wat gemakkelijker lijkt dan het is breekt Jeroom door Sjarrels verzet heen als een ijsbreker door het ijs en werkt hem het café uit de straat op.
“Godverdomme nondeju!” vloekt Jeroom als hij weer binnen komt. Hij veegt zijn handen af aan zijn schortlap en herneemt zijn positie achter de bar. Hij glimlacht verontschuldigend naar Shing. “Wat wil je drinken?” Hij maakt daarbij het bekende drinkgebaar.
Vanaf de straat klinkt luid dronken gezang.
“Ra-ra-re PoepChinees, Ra-ra-re PoepChinees … Raaaaaaaa-ra-re PoepChinees, Ra-ra-re PoepChinees, Ra-ra-re PoepChinees …”
De drie jongens aan de bar vinden het blijkbaar erg komisch. Ze beginnen met hun glazen op de bar te tikken in het ritme van het lied en wanneer de roodharige jongen inzet, beginnen ook de andere twee mee te zingen.
Als Jeroom ze een woedende blik geeft, stoppen ze en gieren het uit van het lachen.
“Wat nou, Jerommeke, we mogen toch wel een beetje plezier maken of niet soms? Of is dit ineens een kerk geworden?”
De lange blonde jongen slaat een kruis terwijl zijn roodharige vriend Jeroom brutaal aankijkt. Ook de kleine gedrongen jongen slaat een kruis.
“Jullie laten deze twee godnondeju met rust of jullie flikkeren allemaal op uit mijn kroeg. Begrepen?” Jeroom is voor de roodharige gaan staan en veegt zijn handen aan zijn schort af ten teken dat hij deze klus wel zal klaren als ze niet oppassen. “Dit is godsodemieter mijn café en ik employeer hier wie ik wil en ik laat hier binnen wie ik wil. Hier komen Italianen, Turken, Marokkanen, goeie Vlamingen en Vlaams tuig. Een paar Chinezen zullen daar toch nog wel bij passen. En al laat ik hier godverdomme een Walloniër binnen, dan hebben jullie met je grote muilen daar nog geen kloten mee te maken. Begrepen?”

Bij het zien van de paarse kop van Jeroom, die uitdrukt dat het serieus menens is, is de roodharige het lachen een beetje vergaan.
“Jaja, rustig maar, Jeroom. We maakten een grapje. We hebben helemaal niks tegen Chinezen. Helemaal niks. Ik eet het vaak.”
Jeroom veegt zijn handen weer af aan zijn schort terwijl hij zich omdraait en naar de ander kant van de bar loopt.
“Ik vind Chinees lekker,” fluistert de gedrongen jongen in het oor van zijn lange vriend en knikt met een wenkbrauw schunnig opgetrokken in de richting van Shu-Jia.
Het zingen op straat is ondertussen gestopt. Waarschijnlijk is Sjarrel richting thuis gezwalkt.
“Wat wil je drinken?” vraagt Jeroom weer aan Shing, dit keer op een toon waar de boosheid nog niet uit is verdwenen, alsof Shing maar één kans krijgt om te antwoorden en er anders ook uitgegooid wordt. Dan schraapt Jeroom zijn keel, glimlacht naar Shing en kijkt hem geduldig aan.
Jeroom gebaart Shu-Jia naast Shing te gaan zitten. Ook naar haar toe maakt hij het drinkgebaar. “Komt goed. Komt allemaal goed. Die idioten moeten er gewoon nog even aan wennen dat Shu-Jia hier werkt. En ik ga de volgende keer dat Sjarrel binnenkomt eens een gesprekje met hem voeren. Als hij hier van zijn werk komt, is hij nuchter. Nog steeds het grootste rund dat er in Maaslook rondloopt, en nog steeds een klootzak, maar op zijn minst nuchter.”
“Wat zegt hij?” vraagt Shing aan Shu-Jia.
Shu-Jia haalt haar schouders op. “Ik weet niet. Hij kletst de hele tijd tegen me zonder dat ik er een woord van snap.”

Een klein half uur later lopen Shu-Jia en Shing buiten, Lua-Li zit in haar rolstoel. Jeroom had hen na hun drankje naar huis gestuurd. Genoeg consternatie voor een avond, had hij gezegd.
Ze zijn een straat verder de hoek om als Shing ineens de rolstoel stil houdt. Halverwege de straat ligt in het donker een massa gekleed vlees op de stoep. Ze weten meteen wie het is.
Shing en Shu-Jia kijken elkaar aan. Allebei willen ze het liefst omdraaien, een andere route naar huis nemen, maar ze lopen door en parkeren Lua-Li voor de veiligheid een eind achter de gestrande walvis. De berg dronken vlees ligt snurkend met roodgeaderde wangen en paarse neus in zijn eigen kots.

“Buulman …” Shing hurkt naast Sjarrel en schudt hem bij de schouder stevig heen en weer. “Buulman!” Maar uit buulman komt niet meer dan wat geblaas in het overgeefsel.
“Hij is te zwaar om thuis te brengen. Breng jij Lua-Li thuis en haal zijn vrouw.” Shing gaat weer staan. “Ik wacht hier.”
Shu-Jia knikt. Ze haalt Lua-Li en rijdt haar in de richting van hun woning.

39

“Laat dat varken maar liggen!” schreeuwt Truu, de vrouw van Sjarrel al van verre, terwijl ze op Shing af komt stampen in haar rubberen laarzen. De panden van haar jas en haar warrige haren fladderen woest achter haar aan. Shing moet denken aan een van zijn aalscholvers die ooit door een verwilderde hond was aangevallen en op anderhalve poot schreeuwend en hinkend met fladderende aangevreten vleugels op hem af kwam stuiteren.
“Zie dat vuile varken daar liggen in zijn kots. Het is niet eens een varken. Een varken stopt als het genoeg heeft, maar een man die gaat door tot hij in zijn eigen kots op straat ligt. Ik zou hem godverdomme in zijn pens moeten schoppen. Al ons geld opzuipen.” Ineens begint Truu fel te huilen.
In het huis achter hen gaat op de bovenste verdieping het licht aan. Twee hoofden komen achter het gordijn tevoorschijn, constateren dat het hun befaamde dorpsgenoot weer eens is die nachtelijke stampij maakt. De hoofden verdwijnen onmiddellijk. Het licht gaat uit.
Shing kijkt van het donkere raam naar de huilende vrouw en naar de uitgetelde massa op de stoep. Aan de overkant wordt een raam dichtgetrokken en vergrendeld. Shing begint aan Sjarrel te trekken en te duwen, weet hem met veel moeite op zijn rug te draaien en trekt hem aan zijn armen omhoog zodat hij uiteindelijk enigszins rechtop op de stoep zit. Sjarrels lichaam hangt voorover, zijn kin op zijn borst. De stoeptegels rond Sjarrels zitvlak beginnen in een zich uitbreidende vlek nat te kleuren.
Shing voelt een sensatie van misselijkheid in hem opkomen. “Help mee, we moeten hem naar jullie huis brengen,” zegt hij tegen Truu. Ze begrijpt wat Shing bedoelt, zucht diep, veegt haar neus af aan haar mouw en bukt zich om mee te helpen haar zware man op zijn benen te krijgen.
“Sjarrel … je moet naar huis. Ga staan … Sjarrel, hoor je mij …?”

Er schijnt nog enig bewustzijn in Sjarrel aanwezig te zijn. Hij begint daadwerkelijk mee te werken.
“Bier, ik wil bier …” prevelt hij.
“Heb je nog niet genoeg gehad, vies zwijn dat je bent?” scheldt Truu, terwijl ze een van zijn geweldige armen rond haar nek tilt. Ze zakt een stuk door haar knieën, maar houdt zich staande en begint hem mee te trekken terwijl haar gezicht van de inspanning zo rood kleur dat haar vlasblonde haar erbij afsteekt als Pecorino bij tomatenpastasaus. Shing heeft de andere arm beet. Hij draait zijn hoofd weg in een hopeloze poging aan de stank van pis, bier, kots en zweet te ontkomen. Voor ze twee stappen verder zijn, spuit er een nieuwe straal kots uit Sjarrels mond op de stoep.

“Leg hem maar op de grond naast het bed. Als hij weer moet kotsen, blijft het bed tenminste schoon.”
Shing weet niet wat de vrouw bedoelt, maar hij volgt haar terwijl ze haar man de slaapkamer in trekt en naast het bed loodst. Met een bonk botst Sjarrels hoofd op de grond, waarna hij luid begint te snurken. Gelukkig bevindt zich hun slaapkamer niet op de eerste verdieping. Ze hadden hem nooit de trap omhoog gekregen.
Shing volgt de vrouw terug naar de donkere keuken, waar ze een kaars aansteekt en op de keukentafel neerzet. Aangezien ze Shing niet het type lijkt dat het voor haar gast gezellig wil maken met een kaarsje, gaat hij er vanuit dat bij het gezin de elektra is afgesloten.
“Hier, ga zitten.” Truu trekt een stoel schuin weg bij de tafel, loopt naar een kastje, pakt er een pakje Dubbelfris uit en zet het op de tafel. “Iets anders heb ik niet. Ga zitten.” Ze rammelt demonstratief aan de rugleuning van de stoel.
Shing gaat zitten. Hij beseft dat de vrouw hem wil bedanken voor zijn hulp.
In de deuropening naar de gang verschijnt het verbaasde gezicht van Filbert. Een tel later voegt zich het slaperige gezichtje van een meisje van een jaar of vier erbij, daarna verschijnen een meid van een jaar of twaalf met een slapende baby op haar arm en een jongetje van ongeveer twee
“Hoeveel?” wijst Shing, terwijl hij achtereenvolgens vijf, zes, zeven, acht, negen en tien vingers in de lucht steekt.
Truu steekt zuchtend acht vingers omhoog.
“You drink,” wijst Truu naar het pakje fris.

Terwijl Shing het plastic rietje dat in een zakje aan het pakje is vastgeplakt lostrekt, komen de kinderen om hem heen staan. Aan vier paar begerige ogen ziet hij dat het hier een kostbaar goed betreft.
“Zal ik je helpen,” vraagt Filbert, die snel het zakje uit Shings handen pakt, het rietje van het zakje verlost en de spitse punt in het zilveren cirkeltje bovenop het pakje spietst.
Shing glimlacht. “Dankjewel.”
Filbert kijkt trots en tegelijk verlangend naar het nu drinkklare drankje. Ook de andere kinderen staren naar Shing en zijn heerlijkheid.
“Wil je een slok?” Shing houdt de Dubbelfris in Filberts richting.
De jongen hoeft geen Chinees te verstaan om dit aanbod te begrijpen, neemt een slok uit het rietje en kijkt schalks zijn moeder aan. Die staart uitgeteld naar de vloer, terwijl Shing de Dubbelfris laat rondgaan onder de kinderen tot de laatste druppels rochelend de verpakking verlaten.
“Mooi zo,” reageert Truu, uit haar overpeinzingen opgewekt door het vochtige geluid dat ze toeschrijft aan Shings laatste teug fris. Ze staat op. “Naar bed, jullie!”
Met een dankbare glimlach in de richting van Shing verdwijnen de kinderen door de deur de donkere gang op. Shing hoort hun voetstappen op de trap naar boven verdwijnen. Hij staat op en loopt naar de deur.
“Thank you.” Truu steunt met een arm op de keukentafel, alsof ze zo gauw Shing weg is om zal vallen en tot morgenvroeg zonder nog een spier te verroeren zal blijven liggen. Totdat de kinderen haar in de morgen wakker schudden om elk een restje oud gortdroog brood uitgedeeld te krijgen en voor de rest van de dag de straat op geschopt te worden, naar school of naar een onnut leven banjerend over de straten en door de velden. Alleen de baby zal genieten van iets warms in zijn buik als Truu een van haar borsten uit haar jurk haalt en de tepel tegen de roze lipjes aandrukt.
In het flakkerende kaarslicht staat de vrouw erbij als een wezen dat zichzelf verloren is. Een wezen dat door de wereld weggesloten is in een donker hol, waar ze door haar man mishandeld kan worden en elke dag tekort kan schieten in wat ze haar kinderen zou moeten geven om hen gelukkig te maken. Zo ziet Shing haar op dit moment. Misschien vergist hij zich; het is donker, het is laat en hij is uitgeput.
Hij knikt, opent de deur en verlaat het huis dat zich aan de voorkant van hun eigen huis bevindt. Hij hoeft maar een paar stappen te doen, het steegje door, de hoek om, en hij is in zijn eigen huis.

Hij doet de deur achter zich dicht, gaat er met zijn rug tegenaan staan in de schijnzekerheid dat niemand hem kan volgen om de privacy van zijn eigen huis aan te tasten. Shing staart de schemerige keuken in. De depressie van de vrouw lijkt stiekem door zijn oren bij hem naar binnen gekropen te zijn, is in zijn hoofd meegelift om hem te verlammen met nare gedachten. Hij wou dat hij nooit bij zijn voorburen binnen was geweest. Hij heeft ineens het gevoel dat hun interieurs nu voorgoed met elkaar verbonden zijn. Alsof de beide woningen één woning zijn geworden. Hij ruikt de pis, de kots en het zweet van Sjarrel nu door zijn eigen muren heen. Het kaarsenduister in de keuken van de buren verduistert het spaarzame elektrische schemerlicht in zijn eigen keuken nog meer. Het gevoel van medelijden dat hij zojuist in het andere huis nog had voor de vrouw, is als verzuurde melk veranderd in afkeer. Hoewel hij in het buurhuis nog grote sympathie opbracht voor het feit dat de vrouw in al haar ellende en armoe zijn gezin als welkomstgeschenk eieren wist te geven, voelt hij elk gebaar en elk woord van het asociale gezin op dit moment als een opzettelijke invasie in zijn eigen kwetsbare nieuwe leven. Voor die paar eieren zullen ze duur betalen. De onbeschofte buurman die Shu-Jia en hem lastig valt op haar werkplek, de vrouw die samen met Shing haar dronken man naar huis sjouwt alsof hij een oude vriend van de familie is, alsof ze dit elke week minstens een keer samen doen, voor een pakje drinken dat hij niet eens heeft gedronken, de kleine jongen die ineens in hun keuken zit en hen confronteert met hun eigen gehandicapte kind, de schreeuwende mishandeling die door hun muren wordt geperst zoals je frambozen door een zeef perst om vruchtwater te maken, deze parasieten dringen het leven van Shing en zijn gezin binnen, vervuilen en verzieken het.
Shu-Jia, die de keuken binnen komt, ziet dat Shing het huilen nader dan het lachen staat. Ze zegt niets, loopt naar hem toe, slaat haar armen om zijn hals en kust hem.
Shing schraapt zijn keel. Hij kijkt Shu-Jia aan en moet ineens lachen.
“Buulman.”
Shu-Jia moet ook lachen. “Buulman.”

40

“Hoi. Is dit jouw hut?”
Een meisjeskopje, brutaal in mijn donkere wereld naar binnen turend, is opgedoken vanuit het niets. Ik heb haar beslist niet zien aankomen. Was

in gesprek met mijn gedachten, waardoor ik haar binnenkomst in café Jeroom tien minuten geleden, samen met haar ouders, niet had bespied. Dit krijg je ervan. Mijn fort is beslist niet waterdicht.
Ze steekt haar gevlechte hoofdhaar onder mijn heilige hout, haar neusbrugsproeten en haar wijde blauwe ogen vol nieuwsgierigheid tussen mijn beschermende muren. Ze stelt een vraag. Natuurlijk, ik heb mijn hersenen wel in, ik zou de vraag zonder enige moeite kunnen beantwoorden. Zou dat kunnen, als ik haar taal zou verstaan.
“Mag ik erbij?”
Ze stelt weer een vraag, met haar vrolijke buitenwereldstemmetje en haar blauwe jurkje met een patroon van grappige poppetjes. Het vraagteken is het enige dat ik versta. Maar wat de vraag ook moge zijn, het meisje schijnt niet uit te zijn op een antwoord, want ze duikt nu met haar hele lichaam onder in mijn tafelruimte, begint meteen de kussens te herschikken. Knikt tevreden en gaat liggen. Ik staar in het niets, maar zie alles wat ze doet. Zij kijkt mij een moment lang geïnteresseerd aan om zich vervolgens gretig op het staande leeslampje te storten dat mijn moeder eerder vanochtend ter verlichting van mijn wereld heeft neergezet. Ze had daarbij volledig overbodig gedemonstreerd dat met een simpele druk van de wijsvinger het donker verdreven kan worden. Ik had me er nog niet aan gewaagd na haar vertrek. Maar het wereldbestormende kind met de vlechten is nog geen tien tellen binnen of ze heeft mijn wereld al honderdtachtig graden gekanteld van zwart naar wit.
“Oh, wat een mooie boeken heb jij. Ik heet Welmoed, Welmoed Bredewegen, ik ben zeven en kan heel goed lezen. Ik ben de beste van mijn klas. En jij?”
De klank van haar stem klinkt niet prettig of onprettig. Prettig of onprettig zijn begrippen uit een oude archiefkast die opgelost is in het niets. Bizarre ontastbare en toch zo dwingend aanwezige zaken als angst, droefheid, blijdschap, geluk, verlies, frustratie, teleurstelling, liefde en haat zaten in die kast. Weg, alles weg. Maar misschien is dat verlies pure winst. In mijn wereld gelden andere regels. Dit meisjesgezicht draagt het allemaal mee, maar mijn ruimte kan ze niet infecteren. Wij blijven hoe dan ook steriel.
“Ik heet Welmoed. Hoe heet jij?”
Ik kijk door haar heen.
“Hallo!” Ze zwaait haar hand heen en weer voor mijn gezicht. “Jij bent een beetje vreemd. Versta je geen Vlaams? Welmoed!” Ze wijst met haar wijsvinger naar zichzelf. Wijst dan naar mij.

Dus ze heet welmoed.
Ik heb geen naam.
“Je bent vreemd,” zegt ze op besliste toon. Ik versta haar niet, maar haar toon is beslist.
Het meisje dat Welmoed heet gaat rechtop zitten, in de kleermakerszit. Ze tilt het dikste van de vier boeken op. Wat heb ik ermee te maken?

Het grotemensenboek is zwaar in de fijne kinderhanden aan het uiteinde van de twee dunne om elkaar draaiende botten, de ellepijp en het spaakbeen, verbonden door het net wat dikkere bovenarmbeen met het fragiele kinderschoudergewricht. Zelfs voor Shu-Jia was de stapel zwaar toen ze hem onder Lua-Li’s tafel legde. Ze perste wat lucht uit haar neus toen ze dat deed. Het meisje legt het boek op haar benen.
“Dit zijn gekke letters. Die kan ik niet lezen. Is dit Chinees?” Welmoed kijkt een beetje teleurgesteld. Alles kan ze lezen, alles wat haar maar voor ogen komt. Maar het moet natuurlijk wel leesbaar zijn. Ze is zich heel bewust van deze macht die haar sinds kort op een hogere plek in de rangorde van levende wezens heeft getild.
“Kan jij dit lezen?” Haar gezicht vertoont een spoor van bewondering. Ze laat haar vingers over het boek schuiven. De kaft is goudkleurig, toont in het midden een afbeelding van een schildering op zijde; een ten hemel stijgende edelman op een draak, geflankeerd door een kraanvogel en een vis. Hij stijgt op uit het leven. Het doet Welmoed denken aan The Neverendig Story, waarin een jongetje op een draak vliegt die meer op een hond lijkt. Ze associeert de afbeelding op het boek niet met sterven. Ze leeft nog veel te kort en te gedachteloos intens.
De bladzijden zijn glad. De fijne vingers van het vreemde meisje vullen Lua-Li’s houten kamer bij het omdraaien van elke bladzijde met een schoon geluid van nieuw, buigend, krullend, laag over laag schuivend papier, ritselend. Ze hoort de dikte van het papier, de reinheid, de weerstand die het biedt aan de verplaatsing. Het gaat mee, maar houdt zich, licht meebuigend, in haar eigen trotse karakter, altijd een geheel vlak, altijd een pagina. Alleen geweld kan die trots breken. Regelmatig is het geluid, toegevend aan de oorzakelijke beweging van de arm en hand van het meisje. De regelmaat is in contrast met het chaotische geroezemoes van buiten dat tegen Lua-Li’s hut duwt.

Mijn tafel zou haar wel hier willen houden enkel en alleen om dit geluid te maken. Ik denk aan de woorden van de poppendokter dat ik mogelijk emotioneel verlamd blijf. Mijn tafel heeft wel emotie. Het hout

communiceert met mij, vertelt me dat de tafel het geluid van wat het meisje met het boek doet prettig vindt.
Af en toe piept een papierhoek als het meisje met haar droge duim en wijsvinger voelt of ze geen twee pagina's tegelijk vast heeft. Ze schijnt het leuk te vinden, doet het met opzet elke keer als ze een pagina omslaat. De tafel vindt het papierpiepen beduidend minder leuk. Begint te klagen.
"Ik ben een week op vakantie naar de zee geweest. Ik heb een vissenoog gevonden, toen ik een kuil groef in het zand." Ineens kijkt het meisje op. Ze hoort haar naam.
"Ik moet gaan. Mijn vader roept me. We zouden maar heel even naar het café komen. Dag."
Voordat ze even abrupt als ze gekomen is weer uit mijn wereld verdwijnt, zwaait ze nog even met haar hand vlak voor mijn gezicht heen en weer.
"Droom je?"
En ze is weg. Het licht heeft ze niet uitgedaan.

Het boek ligt open op de grond, zoals Welmoed het heeft achtergelaten. Ik ga er op mijn hurken bij zitten, kijk ernaar. Ondersteboven gezichten van krijgers uit klei. Rechts een grote foto en twee kleine, op de linkerpagina een grote en vier kleine. Tekst op de linkerpagina. Terracotta Strijders spreekt de kop op z'n kop. Ik sla een pagina om, en weer terug. Luister naar het geluid. Een volgende pagina, en nog een. Ik reproduceer de geluiden die het meisje maakte. Niet haar gekwebbel maar wat ze met het papier deed. Toch leken haar geluiden van een fijnere kwaliteit. Blader, tot de laatste bladzijde is gekeerd en de monochrome rode binnenkant van de omslag zichtbaar wordt.
De tafel vond het fijn.
Ik kijk door een kijkgat, langs de stoelpoten van een van de stoelen die voor de tafel staan. Soms zit er iemand op. Dan kijk ik tegen benen aan. Benen zijn goed, je kunt er ver mee komen. Zelf heb ik ze niet meer zo heel erg nodig. Ik hoef nergens naartoe. Het zou zelfs gemakkelijker zijn als ik ze niet meer had. Onder de tafel liggen ze maar in de weg, die lange dingen. Ik zie benen langslopen, van mijn moeder. Hier en daar zitten mensen in het café. Aalscholvers zie ik niet meer neerstorten. Ook niet vliegen.

41

Ewout Bredewegen is TeamCoördinator Bureau Studentenzaken van het Regionaal Studie Centrum Antwerpen, afdeling Zorg. Ewout en Jacky, zij is Allround Medewerker van het Regionaal Studie Centrum Antwerpen, afdeling Mode en Uiterlijke Verzorging, vonden de naam Welmoed schitterend vanaf het moment dat ze hem zagen op een lijst van minder bekende namen, bedoeld voor aanstaande ouders die zelf niets kunnen verzinnen. Welmoed, welgemoed, een levenlang zonneschijn voor haar en haar omgeving. De naam Welmoed is voor Ewout de chocoladeboon op een mokkapunt.
Ze hebben nog een klein prinsesje naast Welmoed, dat is Chica. Verwekt tijdens een trip door Mexico. Ewout zegt altijd Meggico. Hij beseft dat zijn twee dochters als ze groter zijn zullen wensen dat ze bij de buren waren geboren, waar de kinderen Huub, Jan, Roos en Fred heten. Maar het is nou eenmaal onoverkomelijk dat kinderen van hun ouders niet alleen het goede ontvangen maar door hen ook een beetje schade oplopen. Zo is het leven. Hun namen waren met liefde gekozen.
Welmoed is een roze meisje van zeven met twee blonde vlechtjes. Chica van vier heeft lang bruin haar tot op haar billen. Hoewel ze voor de Bredewegens heel bijzonder zijn, is er niets speciaals aan die twee. Meisjes van dertien in een dozijn, zullen buitenstaanders bij bevraging constateren.
Jacky is middertig, heeft lang bruin haar, een mooie vrouw, die haar schoonheid op werkdagen verbergt onder een lichtautistische, beroepsgedeformeerde eenvoud, een leesbril en strak in een staart samengebonden haar.
Ewout is … vooral onopvallend. Gewoon. Aardig goed uitziend, aardig intelligent, aardig saai, aardig aardig.
Hij sjokt het duin over. Achter Welmoed, Chica en Jacky aan.
“Wie het eerst boven is,” gilt Welmoed, die er al bijna is.
“Wie het eerst de zee ziet,” gilt Chica, alsof dat haar nog een kans zou geven.
Ja, dûhhh!, denkt Ewout, Welmoeds taaltje imiterend, dan moet Chica’s grote zus bij het bereiken van de top wel met onmiddellijke blindheid worden geslagen. Zijn besandaalde voeten zakken bij elke stap om en om terug in het sarcastisch wegschuivende zand. Zijn lichaam voelt zwaar, hij moet het aan z’n vezels naar boven trekken. Hij is vader, dus hij draagt de rugzak en twee zware tassen met bakini’s, zoals de meiden denken dat ze heten, windscherm, parasol, eten en drinken, zonnebrand factor veertig, zonnebrand factor zes, vlieger, strandspeelgoed en wat er

nog allemaal onontbeerlijk is voor een middagje aan het strand. Ewout is aardig sterk, dus het moet kunnen. En aardig koppig, dus hij is vrijwillig pakezel, wil niets afstaan of delen. Boven op het duin neemt hij een moment om de tassen neer te zetten, diep in te ademen en te zien dat de klim de moeite waard is geweest. De Noordzee!
Het water ligt glanzend onder een geaquarelleerde blauwe lucht, waaraan elk spoor van een wolkje mankeert. Ewout veegt het zweet van zijn voorhoofd en zucht. Beneden, in het beloofde land van strand en zee rollen witte schuimkoppen een voor een het zand op.
Kleine poppetjes steken verspreid over het panorama uit het water omhoog en bevolken het strand als uitgestrooide vleeskleurige hagelslag in zwembroeken, badpakken en bakini's. Ewouts ogen speuren tevergeefs naar een plekje waar zijn gezin zich kan zonnebaden in relatieve privacy. Maar daar is weinig kans op en het zal alleen nog erger worden. Dus vooruit, de familie achterna en gewoon ergens neerploffen waar een paar vierkante meters zand onbedekt is door strandlakens, windschermen en glimmende lichamen.
Tijdens het laatste stuk zwetend geploeter door golvend warm zand kijkt het hoofd van de pakezelvader, gespeend van elk korreltje cool, strak vooruit. Hij wil niet zien hoe men hem in al zijn belachelijkheid uitlacht. Hij is met zijn volle garderobe aan en met zijn bagage onuitgepakt nog niet een van de gesettelde strandresidenten, nog geen deel van de heerlijk chillende massa. Nog slalomt hij overdressed langs billen, buiken, benen en tieten. Langs geile naakte borsten die doen alsof ze allerminst dat zijn wat ze wel degelijk in de ogen der mannelijke beschouwers zijn; geile naakte borsten. Ewout draagt de kop ook recht vooruit omdat hij een nette man is. Een getrouwde man. Hij hoort dus niet al dat vrouwelijk bloot vlees dat om hem heen uitgestald is, te bezichtigen.
Maar vanachter de zwarte glazen van zijn zonnebril schieten Ewouts onzichtbare ogen alle kanten op, links rechts links, slurpen al dat bakkende vlees soms drie, vier, vijf seconden lang binnen om als een hyena op een andere bilnaad of tepel te springen. Zijn ogen plakken vast aan elk stukje onbedekte seks. Want hier ligt de seks te bakken en te bruinen, te glimmen van het zweet en de zonnebrandcrème, slechts gekuist door minuscule lapjes stof. Ewout kan niet anders dan begeren. Een nette man is ook maar een man. Maar omdat hij een nette man is, verzamelt hij wat hij tijdens zijn tocht heeft opgelopen aan begeerte en dirigeert deze in de richting van zijn vrouw.
Jacky, alsof ze weet dat ze haar man 'thuis' moet houden, is in de verte al aan haar striptease bezig, terwijl ze naar hem glimlacht en hem wenkt.

Ze heeft haar sandalen in het zand gegooid ten teken dat de Bredewegens dit stuk land hebben geconfisceerd. Hier wordt kamp opgeslagen voor de rest van de dag.
Ze heeft nog een goed figuur, een heel klein buikje weliswaar, maar mooie volle borsten en mooie billen, het mag allemaal gezien worden in de fraaie nieuwe bakini die ze speciaal voor deze vakantie heeft aangeschaft. Ewout is tevreden. Hij heeft geen andere vrouwen nodig. Het liefst zou hij al zijn bagage laten vallen, naar haar toe rennen en haar ter plekke bespringen. Maar hij moet wachten, zich verder verlustigen en aan het uitstel van zijn bevrediging lijden onder het mom van een leuk dagje aan het strand met het gezin.
Onderweg is hij Welmoed gepasseerd die niet kon wachten in het eerste beste vlakke stukje strand neer te ploffen om er met haar oranje schepje een gat in te graven. Chica zit naast Jacky in het zand en doet hetzelfde met een blauw schepje.
Als hij bij Jacky arriveert, is Chica alweer verder gelopen en staat ze met haar voetjes in de branding. Even overvalt Ewout een gevoel van puur geluk. Hij laat zijn zware tassen in het zand ploffen, bekijkt en beoordeelt de buren en de buurt op mogelijke overlast en vlezige provocatie en ontdoet zich van zijn rugzak. Jacky haalt vier stranddoeken uit een van de tassen en spreidt ze naast elkaar uit.
Straks kan hij lekker gaan liggen lezen, de zon op zijn bast, zijn hoofd in de schaduw van het windscherm, midden in de prettige loomte van de omringende strandgeluiden. Maar eerst nog de stokken in elkaar prikken, ze door de tunneltjes wurmen, touwtjes met haringen in het zand vast spannen, zandzakjes vullen om te verzwaren en het scherm vullen met spullen. Dan sandalen uit, lange broek uit, hemd uit en … liggen. Niks meer doen.
“Wil je me insmeren, schat?”
“Papaaaaaaaaaa!!!! Kom jeeeeeee?”
Eerst insmeren, dan met dochter nummer twee in de branding rennen en spetteren. Daarna vast met dochter nummer één een zandkasteel bouwen of met zijn allen zwemmen in de zee, en dan … liggen en niks doen, een boek lezen. Misschien eerst nog een ijsje kopen voor de kinderen of met de meisjes naar de wc’s bij de strandtent. Eventueel vliegeren of frisbeeën, schelpjes zoeken.
“Graag,” beantwoordt Ewout zijn vrouws vraag, en “Ik kom zo,” het verzoek van Chica. Waar is Welmoed? Ah, die zit nog steeds waar ze zat en graaft nog steeds een kuil.

Jacky is op haar buik op een handdoek gaan liggen. Het bandje van haar bakini heeft ze voor de insmeer tijdelijk los gemaakt. Ewout is blij dat zijn vrouw niet zonnebaadt met ontblote borsten. Het is haar eigen keuze, ze zou wel anders mogen van hem. Ze hebben het er nooit over gehad, maar hij is er blij om. Zo blijven haar borsten helemaal van hem alleen. En hij vreest dat zijn hersenen zouden gaan hyperventileren als zijn eigen vrouw hem zou ophitsen met borsten die bij ophitsing thuis bedoeld zijn te leiden tot genot en bevrediging, terwijl hij zich hier zou moeten wijsmaken dat ze hem niet meer prikkelen dan een paar ananassen op een presenteerblaadje. En dat terwijl andere mannen die zijn vrouw zouden bekijken met hun geile blikken, straks naar huis zouden gaan met de tieten van zijn vrouw in hun hoofd.
Hij denkt aan de keren dat ze met zijn beidjes alleen waren in de natuur. Dat ze gevreeën hadden in een duinpannetje. Of de keer dat hij haar van achter langs had genomen in het bos, terwijl zij naakt, voorovergebogen met haar handen tegen een boom leunde. Of toen op een afgelegen plekje aan een kalm riviertje. De nacht in het park; die keer waren ze naar huis gefietst, zij achterop bij hem. Tijdens het fietsen was haar hand al in zijn gulp gegleden, onzichtbaar onder zijn jas had zijn stijve in haar hand geklopt. Toen ze door het park waren gefietst hadden ze een verborgen plek gezocht en daar wild geneukt.
Maar Ewouts favoriet was de kersenboom op het zomerlandgoed van zijn ouders, voordat het familiebezit werd kwijtgespeeld bij een van de faillissementen van zijn vader. Ze waren met z’n beiden, Jacky en Ewout, in de grootste van de vier hoge, zoetekersenbomen geklommen. Er stonden zurekersenbomen,, die waren niet zo hoog, hadden een kale, dunne stam en een kruin van dunne takken. Van het eten van zo’n zure kers trok altijd eerst je mond helemaal samen. Als je er wat meer van at, wende je eraan en waren ze best wel lekker. De zure kersen waren meer om in te maken, voor vlaaien en taarten. De perzikbomen op het goed stonden aan het eind van het grote grasveld dat aan het huis lag, het dichts bij het huis van alle bomen omdat, zo stelde hij zich voor, ze het kleinst van alle bomen waren en de meest tot de verbeelding sprekende vruchten droegen. Daarna kwamen de bessenstruiken, kruisbesstruiken en aardbeiplanten, de moeder van Ewout hield erg van verse vruchten. Na de struiken kwamen de kersenbomen en ter afsluiting een brede zoom, eigenlijk was het meer een klein bos, van naaldbomen.
De kersenbomen waren groots en vitaal, hun rijk bebladerde armen de lucht in gestrekt. Met stevige wortels in de bodem en een bonkige korte stam, die zich al een goede meter boven de grond verdeelde in dikke

hoofdtakken. De gladde donkere bast vertoonde overal knoesten en ruwe ringen. Waar de boom had gebloed, zaten dikke glanzendgouden knoppen hars. Als je die eraf brak, bleef het hars aan je vingers kleven en ging er haast niet meer vanaf. Toen Ewout een jongen was, waren de harsbellen net zo verleidelijk als de korstjes op zijn knieën.
Uren achter elkaar bracht hij in de prachtige bomen door. Zijn lievelingsboom was de grote boom, zoals ze hem noemden, de koning onder de vier zoetekersenbomen. Daarin zat Ewout het liefst. Hij kon de klimpartij naar de top wel dromen. Als je pal ervoor stond moest je de tak die boven je hoofd hing met twee handen vastgrijpen. Dan jezelf omhoog slingeren, met je ene been vooruit tot je voet op het einde van de stam in de vertakking stond, je rug van bol naar hol ronden en vooruit grijpen naar de tak die boven het midden van de stam de dikste van de drie primaire takken verliet. Dan kon je gaan staan. Je positie in de boom was verzekerd.
Vervolgens kon je naar boven klimmen langs de hoofdtak. Nam je een andere, dan kwam je in een ander deel van de boom terecht maar minder hoog dan de hoofdtak je kon brengen. Klimmen was gemakkelijk over de stevige armen die een paar man tegelijk konden dragen
Er was een uiterste, hoogste punt, waar je nog gemakkelijk kon zitten. Vandaar kon je hoogstens jezelf met een voet op een dunne tak afzetten om een paar hoge kersen te plukken. Maar er was die ene speciale plek, die Ewouts uitkijk vormde. Afgeschermd door het gebladerte van buitenaf, ver weg van de met gras bedekte bodem, die soms vol lag met gevallen vruchten. In veel van die kersen was slechts eenmaal gepikt door decadente merels die er geen enkel probleem in zagen een kers voor één klein hapje van de takken te rukken om ze verder diep beneden in het gras aan het rottingsproces over te geven. Wat een verspilling.
Ewout hield van kersen. Hij begon ze al te eten als ze nog lichtroze waren, hoewel zijn moeder hem altijd voor buikpijn waarschuwde. Maar het lekkerst waren de kersen als ze zo donkerrood waren dat ze tegen het zwarte aan zaten. Vaak hingen die zwarte kersen aan de uiterste uiteinden van de takken, waar geen ladder en geen haak en zelfs geen behendig klimmend jongetje bij kon. Die in het topje van de boom hangende kersen waren aan de appetijt van de merels overgelaten. En aan de zon en de regen, die in de jas van de volle kersen een barst scheurden die het vruchtvlees als een roze vochtige wond tevoorschijn bracht.
Op zijn uitkijkpost keek Ewout hoe takjes als knokige oudemensenvingers in de wind wiegden tegen de blauwe zomerlucht,

trok hij de schuitvormige bladeren van de takken om het stoffen vel tussen de ribben en de ruggengraat van het blad uit te trekken. Hij keek graag naar de duiven, de merels en de mussen die met het grootste gemak op het dunste takje gingen zitten, ver boven de benedenwereld waar ook Ewout zich graag aan onttrok. In de bloesemtijd geurde de hele boom als een paradijstuin. Hij brak dan telkens een tak met een of twee trossen delicate, heerlijk ruikende witte bloemetjes af om ze onder zijn neus te houden, zich elke keer schuldig afvragend of hem dat in de zomer niet een handvol heerlijke kersen zou kosten.
Waren de kersen nog kleine, harde knoppen, dan plukte hij ze graag om erop te sabbelen, met het steeltje uit zijn mond. Kersen eten en pitten naar beneden of in de lucht spugen kon zolang de eetbare kersen voorhanden waren. Daarna was het culinaire genieten voorbij, maar kwam er de rust voor terug van het ijdele nietsdoen. De jacht voorbij, kon hij alleen maar zitten en letterlijk rondhangen in de boom.
Toen Ewout in de puberteit kwam, nam zijn interesse voor de plantaardige natuur af en die voor de vrouwelijke natuur toe. Als hij nu hoog boven in zijn uitkijktoren zat, schoten zijn gedachten voorbij de rode kersen of de witte bloesem, tikten ze hoogstens op hun weg naar buiten hier en daar licht een groen blad aan, om zich met veel verbeeldingskracht te wijden aan de twee schoonheden van zijn klas: Emily en Chantal.
Ewout stelde zich voor dat ze met hem daarboven in zijn eigen grote kersenboom zouden zijn. Dat ze hem ondeugend zouden toelachen vanaf de licht zwiepende takken waarop ze zaten, terwijl ze hun blousjes open knoopten en hem hun borsten toonden. Als een gespierde Tarzan klom hij razendsnel door zijn boom naar hen toe, volledig naakt, om al Emily’s en Chantals lusten en verlangens te bevredigen, zijn stijve paal altoos vooruit in de zomerbries.
Hij kende Jacky nog maar een paar maanden, toen ze bij zijn ouders op bezoek gingen. Het was kersentijd, de meest kersen waren echter al met emmers vol door een ingehuurde tuinman met lange ladders geplukt. Alleen op grote hoogte hing het nog vol met trosjes rode vruchten.
Ewout gaf Jacky een rondleiding over het landgoed. Toen ze bij de grote kers kwamen, slingerde Ewout zich plots behendig omhoog. Zijn armen en benen hadden de plattegrond van de boom lang geleden in hun cellen opgeslagen en waren die nooit meer kwijtgeraakt. Linkervoet op de dikke tak, rechts hoog vastgrijpen, rechtervoet langs de tak schuiven, links in de vertakking, rechts erbovenop, andere hand overnemen,

afzetten, uitschuiven, met de rug steunen, losmaken. Als een aap was hij in een paar tellen op zijn koningszetel beland.
“Kom je naar boven,” riep hij, geen spoortje buiten adem. Jacky keek lachend naar boven. Ze schudde haar hoofd.
“Wacht ik kom je halen.”
Ewout klauterde naar beneden en hielp Jacky een paar tellen later in de boom.
“Het is zo mooi boven, je móet gewoon mee,” riep hij opgewonden.
De boom was met zijn verspringende dikke takken zo’n perfecte klimboom, dat ook Jacky voor ze het wist op de hoogst haalbare plek was aangekomen. Galant boodt Ewout haar de veilige takkenzetel aan waarin hij in zijn jeugd zoveel tijd had doorgebracht.
“Het is niet zo heel erg comfortabel, maar wel erg mooi,” had ze geglunderd. “Maar ook wel een beetje eng.”
“Er kan je niks gebeuren,” had Ewout verzekerd. “Je zit hier helemaal veilig als je zo blijft zitten. En ik houd je ook nog vast.”
Hij kuste haar en reikte tegelijkertijd met zijn arm boven haar hoofd, plukte een donkerrode kers en verving zijn lippen door het door de zon opgewarmde vruchtvlees.
“Hmm, lekker.”
“Spuug de pit maar naar beneden,” stelde Ewout voor en volgde met zijn blik de knop naar beneden tot hij hem uit het zicht verloor.
De volgende kers stopte hij eerst in zijn eigen mond, om hem vervolgens met een kus aan Jacky over te geven. Zijn hand liet hij onder haar blouse glijden tot hij een van haar borsten voelde.
“Ik wil je neuken. Hier, in de boom.”
Jacky’s blik ging automatisch naar beneden.
“Wat? Ben je gek geworden, hier?”
“Er kan je helemaal niks gebeuren.” Ewout ritste zijn gulp open en haalde alsof hij daarmee bewees dat zijn plan volledig ongevaarlijk was, zijn stijve pik uit zijn broek.
“Kom op, even maar. Heel even maar.”
Voorzichtig maar gedecideerd schoof zijn hand onder Jacky’s rokje. De elastiek van haar slipje trok hij aan de voorkant al naar beneden, terwijl hij zijn linkervoet wat hoger op de schuine tak plaatste om hun bekkens op ongeveer de gelijke hoogte te krijgen. Het koste hem enige moeite een deel van zijn gewicht via zijn linkerarm aan de tak boven hem op te hangen, terwijl het andere deel op zijn rechterbeen ruste. Maar het lukte hem zijn eikel tegen Jacky’s spleet te wrijven. Jacky wilde protesteren,

maar hij was al in haar binnen gedrongen, zonder dat haar stabiliteit in gevaar kwam.
In een rustig tempo schoof hij in en uit haar terwijl hij naar de bladeren en de takken tegen de blauwe lucht boven hem keek en naar die prachtige geile vrouw die hij daar hoog boven in zijn boom neukte. Door de bladeren heen lachte hem in de verte het witte zomerhuis instemmend toe. Hij ontblote Jacky's borsten en probeerde het beeld van zijn halfnaakte vriendin omringd door de vrije natuur, van bladeren, blauwe hemel en takken die tot op de grond onder hen reikten, zo diep in zijn hersenpan te branden dat het er tot zijn dood in alle scherpte uit op te diepen zou zijn.
Deze ervaring zou hij nooit meer overtreffen. Als hij nu uit deze boom zou storten en zijn nek breken, zou zijn leven de moeite waard zijn geweest. Hij was een dromer, een onnozele jongen geweest. Maar nu had hij de wereld laten zien wat hij waard was. Of als het de wereld niet was, dan toch op zijn minst de zwarte merel die ineens een kleine drie meter boven hen op een tak was neergestreken. Met zijn brutale kraaloogjes volgde het beest wat die twee vreemde types zo hoog boven de grond waar alleen maar vogels kwamen, uitvoerden. Toen pikte hij een kers van een stengeltje en vloog de boom weer uit.
"Even anders," zuchtte Ewout na een paar minuten, bezwijkend onder wat toch niet zo'n hele comfortabele paringspositie bleek te zijn. Hij ging een trede in de boom lager, stak zijn kin in de lucht en zijn tong in het kruis van Jacky. Nadat ze zuchtend klaar was gekomen, stelde Ewout voor van positie te ruilen.
"Als je niet wilt doorslikken," opperde hij een minuut later, "kun je het naar beneden spugen. Misschien groeit er dan straks een mensenboompje naast de kersenboom."

"Jammer dat we niet alleen zijn," fluistert Ewout in Jacky's oor. "Anders zou ik je wel eens even insmeren …" Hij spuit wat zonnebrand boven in haar bilnaad en wrijft het uit over haar rug.
"Ewout!" lacht Jacky berispend. Ze draait zich een minuut later om, haar bakinitop op zijn plek houdend en sluit haar ogen.
Ewout spuit wat crème tussen haar borsten en wrijft het grijnzend daar uit waar de zon niet schijnt, maar waar het fijn vertoeven is.
"Ewout, stop!" Ze tilt haar hoofd op en kijkt om zich heen om te zien of de buren niet zien wat een obscene man ze heeft.
Als de klus geklaard is en hij zichzelf wil gaan insmeren, staat Chica ineens voor hem.

“Ach schat, smeer je de kinderen ook even in, wil je?” vraagt Jacky met een lieve stem.
“Natuurlijk,” zucht Ewout.
“Ik wil niet!” schreeuwt Chica en rent met een banier van wapperend haar in de richting van de zee.
Ewout zucht weer en loopt met de fles zonnebrand achter zijn kind aan. Als hij terug bij hun plek is, staat Welmoed naast Jacky.
“Mamma, ik heb een kuil gegraven en toen zag ik een vissenoog onderin. Ik heb het weer dichtgegooid, maar wil je komen kijken?”
“Een vissenoog?” bemoeit Ewout zich er meteen mee. “Het zal wel een schelpje of iets anders geweest zijn. Lijkt me sterk dat er zomaar een los vissenoog onder het zand ligt.”
“Echt wel,” reageert Welmoed beledigd. “Kom maar kijken. Ik weet waar het ligt.”
Ewout wordt zonder recht op verweer bij de hand gepakt en mee getrokken naar een plek waar het vlakke strand en de oplopende duinen onbegrensd in elkaar overlopen.
“Hier,” wijst Welmoed en begint onmiddellijk te graven. Haar spitse oranje schepje heeft er zin in. Het zand vliegt wild in het rond. Maar hoe ze ook schept en zoekt, ze vindt niets.
“Ik had heel diep gegraven, tot aan het water.”
Ze graaft verder in het natte zand, maar het oog is spoorloos.
“Weet je zeker dat het hier was, liefje? Het strand is zo groot.” Met tegenzin knielt Ewout in het zand en begint met zijn handen mee te graven. Het is een onbegonnen zaak hier iets terug te vinden. En een vissenoog … hoe moet dat in godsnaam hier terechtkomen? Dat rot toch ook gewoon weg. Het was een schelpje.
Ewout zucht.
“Pappa zucht altijd”, had hij Welmoed eens horen zeggen. Hij voelde zich zeer gekrenkt. Hij zucht echt niet altijd.
“Ga je mee in zee, Welmoed?” vraagt hij om haar op andere gedachten te brengen.
“Jaaaaaa!!!!” roept ze opgewonden uit. Terwijl ze omhoog springt, schuift ze met haar voeten de kuil per ongeluk weer dicht.
Wat een onverschilligheid tegenover de belangrijke zaken des levens, denkt Ewout. Maar gelukkig ook maar. Voor het zelfde geld had ik hier uren lang kuilen moeten zitten graven.

Trillend ligt het oog onder het zand te wachten tot de ontketende gebeurtenissen zich voltrekken. Het ziet niets. Duisternis. Nat zand, niet

in een eeuwigheid te tellen korrels vochtig aan elkaar geplakt, omsluit het oog al zo lang hermetisch. Maar nu heeft het oog gezien. Een kind. Met blonde vlechtjes. Met een wel gemoed.
En ergens in de Noordzee zwemt een vis met één oog.

42

Hij gromt niet. Staart Lua-Li alleen aan. Het hoofd impertinent binnen gestoken tussen de bank en de tafel, komt hij het meisje bekijken. De bolle ogen puilen uit hun kassen van boosaardigheid. Het natte, roze lapje, topje van de ijsberg dat diep uit het stinkende binnenste van het mormel groeit, flapt af en toe omhoog over zijn neus.
Heeft hij soms niet genoeg aan de poppendokter? Wat wil hij nog? Lua-Li's kussens, haar boeken? Lua-Li zelf? Om ook aan flarden te scheuren misschien? Om haar wild tussen zijn tanden heen en weer te schudden tot haar vulsel door haar stulp dwarrelt als vlokken in een sneeuwbol? Of is het een waarschuwing, komt hij het meisje met zijn vlerkerigheit tonen dat haar positie hier wankel is en haar verblijf eindig? De zwarte knikkers in de hondenkop zijn zo nat als de ogen van de vissen die ze uit de Ta halen, zo smerig als het moeras. Wanneer Lua-Li erin kijkt, verdwijnt ze in hun boosaardigheid, dwaalt ze verder dan de achterkant van de hondenschedel, er voorbij, diep in een wereld van jaloezie, hebberigheid en blinde haat.
Lua-Li heeft gehoord over de voorouders van dit misgunnende beest. Bingwen sprak met respect over de oorspronkelijke leeuwhond, volgens mythes een kruising tussen aap en leeuw. Maar de leeuwhond is door de eeuwen heen langzaam leeg gedruppeld, fierheid is vervangen door chagrijn.
Lua-Li is vanochtend al vroeg door Shu-Jia meegenomen naar café Jeroom. Het is de jaarlijkse Dag van het Ontbijt. Een traditie bij Jerooms. Ooit was die dag verzonnen door het Ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid. Men trachtte via een reclameboodschap van Algemeen Nut de bevolking erop attent te maken dat kinderen niet zonder voedzaam ontbijt naar school gestuurd moesten worden. Uit afsluitende onderzoeken bleek dat de campagne niet veel vruchten had afgeworpen. Waar het wel tot resultaat leidde, was bij de stamgasten van enkele cafés in Maaslook en omgeving. Daar werd de boodschap in een ietwat aangepaste vorm opgepakt.

De Dag van het Ontbijt begint om acht uur ‘s ochtends. Het is geen schooldag, zoals het van oorsprong in de ministeriële bedoeling lag. Het is zondag. En Shu-Jia is door Jeroom speciaal gevraagd vroeg te komen werken.
Twee kleinere tafels zijn elk aan weerszijde aangeschoven aan de grote stamtafel om te zorgen dat er plaats is voor de twintig personen die zich hebben aangemeld voor het ontbijt. Hoewel de twee tafeltjes lager zijn dan de grote tafel, creëert een rij overlappende witte tafellakens provisorisch de schijn van een geheel. Op de Dag-van-het-Ontbijttafel staan twintig borden, daarop kommen, daarnaast diverse soorten en maten glazen, er ligt bestek, keurig opgerold in servetjes. Acht scheve tinnen kandelaars met kaarsen en kleine vaasjes met bloemetjes decoreren het geheel. Jeroom heeft het allemaal gisteren na sluitingstijd klaargezet. Het ziet er gezellig uit. Een wat valse toon in de symfonie wordt gevormd door zes witte emmers van plastic die verspreid rond de tafel opgesteld staan.
Jeroom zet twee bakken koffie en gaat aan een van de tafeltjes aan het raam zitten. Shu-Jia volgt met de broodjes die zij heeft klaargemaakt. Zwijgend etend en drinkend staart elk van hen uit het raam naar de huizen aan de overkant van de stille, brede straat.
De overburen zullen wel al wakker zijn. Straks komen ze naar buiten om naar de kerk te gaan. De ouwe luitjes. Jong volk woont hier haast niet in de straat. Eerst moeten de oudjes, die hier meestal al hun hele leven of op zijn minst vanaf hun trouwen wonen, wegsterven.
Jeroom woont hier al vijfenveertig jaar. Sinds zijn twintigste, toen hij, met ingehuurde professionele hulp, het huis en het café met zijn eigen handen heeft gebouwd. Ze waren net getrouwd, Agnes en hij. De hele buurt was toen vol jong volk. Hij kijkt met een weemoedige blik naar Shu-Jia, zonder op haar gezicht te kunnen lezen welke gedachten haar bezighouden. Ze had zijn dochter kunnen zijn, qua leeftijd. Agnes en hij konden geen kinderen krijgen. Het had hem altijd een naar gevoel bezorgd, de gedachte ooit Jerooms te moeten verkopen aan een wildvreemde of aan iemand uit het dorp die geen familie is.
Jeroom zucht en buigt zijn hoofd naar links en naar rechts. Het is net of nare gedachten een soort spierpijn in zijn nek veroorzaken. Hij houdt niet van chronische teleurstellingen. Gelukkig heeft hij zijn café. Vandaag wordt een dag van hard werken, maar ook een leuke dag als alles meezit.
Shu-Jia hoort de zucht van haar baas, maar houdt haar blik strak uit het raam gericht. Ze kan hem toch niet vragen wat er scheelt. De

spraakbarrière is nog te groot. Ze begint al een heel klein beetje Vlaams te verstaan, maar het gaat nog een tijd duren voor ze goed zal kunnen communiceren. Ze draait haar hoofd in de richting van de grote tafel. Lua-Li zit op haar vaste plek verborgen. Een onbezorgd leven zal Shu-Jia wel nooit meer leiden. Als Jeroom niet had gezucht, had zij het gedaan. Eigenlijk vind ze het veel te druk rond de stamtafel om Lua-Li daaronder te laten zitten vandaag, maar Shing overtuigde haar ervan dat ze haar moeten steunen in de weinige wensen die ze lijkt te hebben.

43

“Een goeiemorgen! Is het ontbijt klaar?”
Met een brede grijns op zijn smoel stapt de oude Turk om acht uur ’s ochtends door de openzwaaiende deur naar binnen.
“Heb je zo’n honger, Kamiel?” antwoordt Jeroom rustig. “Je bent een uur te vroeg.”
Kamiel steekt zijn beide handpalmen vergevingsvol omhoog in de lucht. “Geeft niks, mijnheer.”
Kamiel, die zo genoemd wordt in Maaslook maar in feite Kemal heet, doet altijd vrolijk, draagt altijd een schijn van onbezorgdheid over zijn persoon. Maar Jeroom kent het verhaal van de ploeterende Turk die eeuwen geleden uit het dorpje Demurcali inTurkije is gekomen, die de eerste vijftien jaar al het geld dat hij verdiende heeft weggestuurd naar zijn vrouw en kinderen in zijn thuisland. Zijn geliefde vrouw, die hem de laatste tien van die vijftien jaar bedroog met een rijke antiekhandelaar uit een nabijgelegen stad. Kemal, de sukkel, de goedgelovige hardwerkende Allah dienende moslim, uitgebuit door zijn overspelige vrouw in Turkije en door zijn werkgevers in België, vergeten door zijn kinderen, kwam er uiteindelijk achter dat hij zijn geld beter in zijn eigen zak had kunnen steken. Kemal, die zijn kinderen nooit zal vergeten, zal ze nooit meer te zien krijgen zo lang hij leeft, daar wordt door zijn vrouw en haar minnaar voor gezorgd.
Vanaf de eerste dag van aankomst in België heeft de immer aardige Kemal zijn stinkende best gedaan in zijn nieuwe maar vooral tijdelijke, zoals hij toen nog dacht, vaderland te integreren. Nu weet hij dat hij nooit meer terug zal keren naar Turkije. En ondertussen spreekt hij accentloos Vlaams. Hij heeft de botte naamsverandering van Kemal in Kamiel, die de Belgen hem lang geleden hebben opgelegd, zonder morren aanvaard. Hij heeft met hard werken de taal onder de knie

gekregen. Hij heeft er een streven van gemaakt bij elke folkloristische festiviteit in Maaslook van de partij te zijn. Kemal, Kamiel, de aardige sukkel, een mooie jongen toen hij aankwam in Maaslook. Nu een oude Turkse man, op leren slippers, altijd in de onchique combinatie bruine broek en blauwe colbert, hemd zonder stropdas maar wel met het bovenste knoopje dicht, eventueel met oubollige overgooier en altijd met opgerold wollen mutsje op zijn hoofd, zegelring aan zijn linkerhand, dikke grijze snor onder zijn neus. De Islam heeft hij afgezworen toen hij vrouw, kinderen en vaderland verloor. Hij vloekt met de Belgen, hij drinkt met de Belgen. Hij laat zich bespotten en discrimineren door de Belgen. Hij wordt niet boos, houdt de eer aan zichzelf.
Op zijn sober ingerichte kamer aan de rand van Maaslook schrijft hij gedichten, in het Turks, over schoonheid. Nooit over ellende. Nooit over verdriet. Dat verdraagt zijn gevoelige ziel niet. Hij brengt odes aan het leven. En hoewel nooit een mens een van zijn gedichten heeft gelezen, en waarschijnlijk ook tot aan zijn dood nooit zal lezen, zijn ze gericht tot de mensheid. En tot de natuur. Het zijn goede gedichten, bewonderenswaardig mooie gedichten die hij schrijft.
Als hij niet schrijft, kijkt hij naar de Turkse zender op tv. Want hoewel ze hem Kamiel noemen, zal hij in zijn ziel altijd Kemal uit Demurcali zijn.
“Mooi gedekt, heel mooi gedekt,” spreekt Kamiel complimenteus. Hij blijft staan tussen de tafel en de bar, totdat iemand hem uitnodigt te gaan zitten of alle plekken behalve een bezet zijn.
“Morge, Jeroom.” Tuur, vrachtwagenchauffeur van professie, stapt binnen met zijn schoonzoon in het kielzog, en neemt gewoontegetrouw gelijk plaats op een kruk aan de bar.
Thierry blijft staan. Rond zijn kop klemt zich een tergende kater met obesitas, de nagels in het achterhoofd van de achttienjarige jongen geklauwd. De warme harige buik van het vettige beest drukt zich verstikkend tegen het gezicht van Thierry, terwijl de stinkende katerpenis zijn mond penetreert, tussen zijn lippen naar binnen steekt langs zijn huig tot diep in Thierry’s keel en daar opzwelt om het slachtoffer elk moment tot kotsen te brengen.
“Thierry heeft er zin in, hè jongen?!”
Schoonvader Tuur slaat hem spottend op zijn rug.
“Die idioot heeft vannacht tot vijf uur gezopen met zijn maten. Terwijl ik hem had gezegd dat zijn schoonvader hem vanochtend zou trakteren op een heerlijk ontbijtje. Hahaha!”

Hij geeft Thierry nog een klap op zijn rug die zo hard is dat de jongen zich maar net aan de bar kan vastgrijpen of hij zou languit op de vloer zijn neergegaan.
“Hahahahhaa, de jeugd van tegenwoordig. Dat kan toch niks meer hebben vandaag de dag.”
Thierry onderdrukt ternauwernood een opwelling van misselijkheid. Hij moet er niet aan denken vanochtend alweer alcohol te drinken. In feite zit er nog zoveel alcohol van afgelopen nacht in zijn bloed dat hij met de grootste moeite recht uit zijn bloeddoorlopen ogen kan kijken om te zien waar hij is. Hij zou op dit moment zijn linkerteelbal geven om zijn hoofd onder een kussen te kunnen steken en te slapen tot de volgende dag. Maar schoonvaders wil is wet. Mannen onder elkaar, de vrouwen thuis, male bonding met papa. Hij zal het wel overleven. Als hij maar genoeg paracetamol slikt. Kaken op elkaar en doorzuipen. Alles heeft een eind en een worst wel twee.
“Dag mijnheer Kameel,” groet Tuur in Kamiels richting.
“Goedemorgen, mijnheer Tuur,” glimlacht Kamiel terug.
Trots stoot Tuur zijn schoonzoon aan. “Groet mijnheer Kameel eens netjes, Thier, hij komt helemaal uit Snurkije.”
Thierry, afgeleid door zijn kater die gulzig aan Thierry’s rechter hersenkwab knauwt, kan onmogelijk met de opgelopen hersenbeschadigingen ook nog volgen wat zijn schoonvader aan geestigheden uitkraamt. Schaapachtig grinnikt hij in de richting van zijn schoonvader, die schouderophalend opmerkt dat z’n goeie grappen aan zijn schoonzoon weer niet besteed zijn.
“Lul,” grinnikt Tuur in zichzelf, als zijn aandacht afgeleid wordt door de cafédeur die opengaat.
Alsof ze uit dezelfde taxi zijn gelost, stromen achter elkaar de gepensioneerde aannemer Marcel, zijn vrouw Mieke, vaste klant, alcoholist en schrijver Antoine en de vriendinnen An, Sandy en Lieve binnen. Meteen vult het café zich met getetter en gekakel.
Mieke aarzelt niet en neemt gelijk plaats aan de tafel. Ze wrijft haar dikke enkels en blaast.
“Wat een stom idee om nog even een wandeling te maken voor het ontbijt, Marcel.”
Marcel lacht, negeert zijn vrouw verder en kust elk van de drie dames die na hem binnen zijn gekomen drie keer op de wang.
“Drie keer, Marcel, je bent een echte Hollander geworden,” spreekt An met een mengeling van humor en verwijt.

“Ik ben nog altijd een echte Belg, hoor, meisje, maar wie met de varkens leeft … je weet het, hè?!”
“Kom zitten, Marcel,” beveelt Mieke, echter zonder resultaat. Ze schuift het servet naast haar bord omhoog en omlaag in een poging zich een houding te geven. Ze is gewoon vermoeid. Normaal is ze niet zo chagrijnig.
Mieke is een ferme dame, die sinds de overgang gebukt gaat onder haar toenemend gewicht en uitdijend figuur. Vroeger mocht ze er absoluut wezen. Maar nu; ze maakt zich zwaar op, gaat twee maal wekelijks naar een meer dan goed levende coiffeur, krijgt van Marcel parfum bij de liters, zeer prijzige sieraden en haute couture uit chique wereldsteden, gaat aan de kuren, de fitness en botoxbehandelingen, heeft zelfs een keer een klysma ondergaan, maar ze zit nou eenmaal opgesloten in een oud vel, dat ze fanatiek opbruint aan de Colle-sur-Loup. Haar ogen zijn zo mat als ongepoetste schoenen en haar dunne haar wordt met lak opgestijfd als de pruik van koningin Beatrix. En toch kan ze er niet werkelijk mee zitten. Ze houdt teveel van het leven en als ze dat ouwe lijf overal heen mee moet sjouwen om te genieten, dan zij het zo. Vroeger had ze sublieme borsten die de aandacht van menige man trokken. En zelfs nu nog kan haar door een push-up bh aantrekkelijk gemaakte decolleté mannenblikken lokken. Ook al hangen in de slaapkamer de vleesborsten ietwat massaal en verdrietig op haar rimpelige buik, als te lang buiten de koelkast bewaarde XXL-hompen varkenshaas.
Ze doet haar best. Vanaf haar voorgevel hangt vandaag de violetroze jurk die ze draagt in plooien tot op haar knie omlaag en vanaf diezelfde boezem leiden twee bandjes langs haar boezem omhoog naar haar nog geplooidere hals, waar de couturier meende een oudroze strik te moeten aanbrengen ter verfraaiing of verdoezeling, wie zal het zeggen. Als ze de, hoewel niet meer piepjonge, maar toch beduidend jongere vriendinnenclub An, Sandy en Lieve bekijkt, begint ze te twijfelen aan de jurk die ze voor de gelegenheid heeft gekozen. De drie dames zien er om door een ringetje te halen uit, sexy en toch chique, in zwarte elegante jurken, met mooie sieraden, op hoge stilettohakken, met net nog weinig genoeg rimpels om ze onder make-up te kunnen verbergen. Even krijgt Mieke het idee zich snel naar huis te laten rijden door Marcel om zich om te kleden, maar wuift die gedachte snel weg als ze naar Kamiel, Tuur, Thierry en Antoine kijkt. Ach, het wordt toch een dag van zuipen en gek doen. Wat maakt het uit wat ze aanheeft? Ze kijkt omlaag naar haar decolleté. Als ze daar maar de juiste uitstraling heeft. Tegen haar

voorgevel kunnen die meiden niet op. Ze voelt aan haar Dior zonnebril met diamantjes, die in het haar steekt. En als Marcels bankrekening maar niet leeg raakt. Ook daarmee zal hier in de zaak niemand kunnen concurreren vandaag.
Marcel houdt zijn vrouw vanuit zijn ooghoeken in de gaten. Hij houdt van haar, ook al doet hij stoer in het bijzijn van andere vrouwen. Mieke moet er gewoon nog even inkomen. Hij kent haar maar al te goed, een paar drankjes en ze danst op tafel als een achttienjarige.
Zowel Mieke als Marcel zijn geboortige Maaslookers. Marcel is een aannemersbedrijf begonnen, waarmee hij veel geld heeft verdiend. Op een gegeven moment zijn ze in een prachtige villa vlak over de grens in Nederland gaan wonen. We zijn niet van pratsj, zegt Mieke wel eens, pratsj zijnde het Maaslookse woord voor modder, maar daar zijn ze ooit wel uit tevoorschijn gekomen. Hun beider families waren arm. Wellicht weet het koppel daarom nu zo goed te genieten van wat ze hebben.
Marcel, van hoofd tot billen zilvergrijs als een gepensioneerde zilverruggorilla, omvangrijke buik onder een lichtgele polo, behangen met een zwaar, gouden horloge, in casual bermuda en dure loafers, voltooit zijn outfit met een zonnebril in het zilvergrijze haar en een zwart leren tasje met gsm, pasjes en ander noodzakelijk waardevols. Hij kan niet zeggen dat enige, zoals hij het noemt, kleine corruptie niet hier en daar noodzakelijk was in de transacties die hem tot zijn rijkdom brachten, maar als een oneerlijk man beschouwt hij zichzelf niet. Hij is door keihard werken, pienter nadenken en veel stress aan zijn geld gekomen. Zo is dat. En hij heeft er de maagzweer voor om het te bewijzen. Om hem te plagen, zegt een bevriende aannemer wel eens dat Marcels maagzweer z’n persoonlijke equivalent is van de ratelende kettingen waarmee de overleden compagnon van Ebenezer Scrooge voor zijn vele misdaden op aarde moest boeten.
Marcel en Mieke leven er sinds Marcel met de zaak is gestopt op los alsof het leven hen ooit tekort heeft gedaan. Ze brengen zoveel mogelijk tijd door in het warme buitenland of in wintersportgebieden, en tussendoor bevaren ze met hun jacht de zeeën en oceanen. Maar als het even kan, bezoeken ze hun geboortedorp Maaslook en dan voornamelijk café Jeroom.
Antoine, onuitgegeven schrijver van ondertussen acht romans, een paar dialogen en wat korte verhalen, sluipt grijnzend achter de drie vriendinnen langs naar de bar, groet Jeroom en Shu-Jia en klimt op zijn vaste kruk. Hij heeft zich voorgenomen het alcoholontbijt in de roman die hij zojuist schrijft op te nemen. Misschien noemt hij deze roman wel

De Dag van het Ontbijt. Klinkt spannend. Wat zou er die dag allemaal gebeuren? Hij gooit de panden van zijn gabardine naar achteren voordat hij zijn billen op het skai van de kruk drukt, wrijft zijn gerimpelde handen over de witte stoppels die zijn kaak en bovenlip bedekken. Ongeschorenheid is als een grijns in het gezicht van het leven, heeft hij ooit in een roman geschreven. In welke weet hij niet meer. Ach, het grootste geluk voor een schrijver zou zijn om al zijn boeken van de eerste tot de laatste letter te vergeten en ze dan te lezen alsof ze volkomen nieuw voor hem zijn. Zou hij ze dan net zo verguizen als de uitgevers dat doen? Zij die zijn gulle aanbod telkens weer afdoen met een klein briefje waarin staat dat hij niet in hun Fonds past? Of zou hij ervan ondersteboven zijn, menen iets groots en unieks ontdekt te hebben, iets dat daarboven ook nog wonder boven wonder Antoine uit de ziel spreekt? Hij bekijkt over zijn schouder hoe De Drie Miepen, zoals hij ze noemt, Sandy, An en Lieve onderbroken worden in hun diepe gefilosofeer over het levensbelang van het hebben van de nieuwste Louis Vuiton tas, door Marcel, De Geldmaker, zoals Antoine hem noemt.
“Biertje, Antoine?”
“Een retorische vraag, Jeroom,” antwoordt de schrijver. “Maar desalniettemin bedankt.”
“An, mwah (kus) mwah (kus) mwah (kus), Lieve mwah, mwah, mwah, Sandy mwah, mwah, mwah. Godverdomme, jullie zien er elke keer jonger uit. Ik zou jullie zo in mijn harem willen,” grapt Marcel luid lachend.
“Pas maar goed op hem, anders raak je hem nog kwijt,” grapt An, terwijl ze zich naar Mieke over buigt om haar twee luchtkussen naast de wangen te geven. Haar beide vriendinnen volgen haar voorbeeld.
Ondertussen maken Stille Luk en Stef hun entree in de bar. Het zijn net als Antoine stamgasten van oudsher, alcoholisten. Luk is in een ver verleden afgekeurd, sindsdien trekt hij steun. Men zegt dat hij destijds iemand heeft doodgereden. Hoewel niet opzettelijk, was het toch zijn schuld. Hij is er nooit overheen gekomen. Het slachtoffer was een jongen van tien. Luk is een aardige vent, zegt niet veel, zoals zijn bijnaam aangeeft, is voor in de vijftig, onopvallende man. Altijd in spijkerbroek en T-shirt of trui.
Zijn vriend Stef, zeer stevige drinker, is postbode. Spichtig, ingevallen wangen, spitse jukbeenderen, het gezicht en lichaam van een junk, lange vent, met trillende vingers die gewend zijn een sigaret te houden die eigen fabricaat is uit shag en vloeitjes. Altijd aan het rollen of aan het roken.

Stef wil wel eens luidruchtig worden na een serie kopstoten en dan luidkeels oneliners door de kroeg roepen of uit volle borst met de muziek uit de boxen meezingen, maar meestal weten de andere gasten daar al snel een eind aan te maken met protesten en dreigementen.
Luk en Stef schudden Antoine de hand en klimmen naast hem aan de toog.
Stipt om negen uur stappen de twee bevriende koppels Eddy en Carmen en Fons en Marijke binnen, gevolgd door Ronnie, die door menigeen als ‘de kroeghomo’ betiteld wordt.
“Hela, kampioen!” roept Henri, de eigenaar van sportzaak Sporting Belgique, die een paar tellen later binnen komt, naar Eddy.
Eddy is een getatoeëerde kerel van een goeie twee meter groot met een gespierd lijf en een kop als geschoren schuurpapier. De kooivechter in ruste, gestoken in een grijs T-shirt, zwarte trainingsbroek en strandslippers, laat zijn zware van onder tot boven volgetatoeëerde arm over de schouder van zijn vriendin hangen. Hij geeft Henri een knik en een beheerste glimlach
“What’s up, pik?”
Eddy is geen slechte gast, als je hem niet kwaad maakt. Hij kent Henri van toen hij nog in de kooi vocht. Henri sponsort als lokaal zakenman individuele sporters als Eddy. sportclubs in de buurt en lokale festiviteiten. Henri geeft zijn geld, binnen de perken uiteraard, graag uit aan zaken die hem het image van groot en gul man geven. Daarbij houdt hij van sport. Hij sport zelf niet, maar noemt zichzelf een sportieve gozer. Hij houdt vooral van een lolletje, van chique wagens en rolexen en bedriegt zijn vrouw waar hij maar kan. Henri is ook zo’n bezoeker van Jerooms die van het leven houdt. En dat is hem aan te zien. Zijn voorkomen is dat van de charmeur, leuk porem, iets te jeugdige haardos, helemaal nog zijn eigen haar, minimaal buikje, lekker in het pak en in het zonnebankbruin gestoken, casual polootje, uiteraard een gouden Rolex, Mercedes voor de deur, vrolijk en charmant en zeer, zeer sociaal. Henri houdt van een platte grap en houdt de deur open voor de dames. En hij ruikt altijd lekker.
Hij schudt Eddy stevig de hand en klopt hem joviaal op de schouder.
“En madam Eddy, hoe maakt u het?”
Hij laat Eddy’s hand los en kust Carmen, Henri noemt haar achter Eddy’s en Carmens ruggen Eddy’s slettebakje.
“Ja, echt niet,”giechelt Carmen, terwijl haar kaken malend een kauwgum verwerken. “Madam Eddy, moet je hem horen.”
Ze grijnst naar haar vriendin Marijke.

“Dan moet ‘ie eerst maar eens met een ringetje op de proppen komen met een joekel van een diamant, hè Eddy, schatje?”
Carmen ziet eruit als Belgisch welzijn; ze is aantrekkelijk voluptueus, heeft een brutaal sproetenbekkie met wipneus, volle rode lippen en mooie witte tanden, wit haar, dat aan de zwarte wortels verraad dat qua natuurlijke kleurherkenning de wenkbrauwen gevolgd moeten worden, ze heeft grote tieten met omhoog gerichte tepels die haar vanonder het stof van een dun en kort bloemig zomerjurkje viriel de weg in de wereld lijken te wijzen, en een paar wilde sprieten ponyhaar dat in een boog vrolijk en vrijheidslievend over haar voorhoofd wippen ten teken dat deze meid wel voor een lolletje in is en zich door niemand iets laat zeggen.
Carmens vriendin Marijke kijkt Henri met een mengsel van argwaan en afkeuring aan. Ze is zelf vierentwintig en vindt elke man boven de dertig een ouwe lul, helemaal als deze zo’n opgedirkt voorkomen heeft als de sportzaakeigenaar. Marijke heeft volle, ronde kaken en een gulle lach, pretogen en een kleine neus. Een volle bos lang, bruin haar en net als haar vriendin een knap figuur. Deze meid neemt het leven niet te serieus en neemt vooral de mannen niet te serieus. Marijke weet nog goed te verdringen hoe zij en Carmen op de middelbare school hun lichamen verkochten aan hun mannelijke medeleerlingen voor een pakje sigaretten en een lekkere Bacardi breezer. Dat was omdat ze het ook gewoon lekker vonden geneukt te worden en dan kan je er net zo goed maar iets voor vragen. Dat maakt je dan nog geen hoer.
Marijkes huidige vriend Fons kent haar reputatie wel, maar trekt zich er weinig van aan. Wie een opmerking durft te maken of te lang naar zijn vriendin kijkt, kan een klap voor zijn harses krijgen. Maar met zijn jeugdvriend Eddy naast hem, heeft nog niemand dat gedurfd. Fons is bouwvakkeur, zoals hij het noemt. Onder zijn opgerolde, geruite hemdsmouwen ballen spieren in een door een eerlijke werkzon gebruind vel.
Terwijl hij bij binnenkomst alle kusbare aanwezigen begint te kussen, kijkt Ronnie steels naar Eddy en Fons. Hoewel hij niets liever zou willen dan zijn tong over hun gestaalde spieren te laden speekselen, houdt hij het even bij de aangeboden wangen van Marcel en Mieke en de lippen van Lieve, Sandy en An. Eddy en Fons kent hij wel van het café, maar hij heeft nooit met hen gepraat. Die twee zijn hem veel te homofoob en ook de stamgasten die al aan de bar zitten, laat hij meestal links liggen. Hoewel Antoine een patente kerel is, waar hij wel eens een goed gesprek

mee kan hebben. En ook Kamiel is oké. Ronnie is trouwens de enige in Maaslook die hem Kemal noemt.
“Hallo allemaal,” roept Ronnie door het café om beleefdheidshalve maar iedereen bij zijn begroeting te betrekken. “Wat gezellig, zeg.” Hij zwaait in de lucht, waarbij zijn zilveren schakelarmband halverwege zijn onderarm glijdt.
Ronnie is een beetje mollig, heeft een schuine, blonde pony, guitige oogjes en een jongensachtige charme van het nichterige soort. Hij woont om de hoek bij Jerooms en ziet het café op homovriendelijke dagen als het type Gui en zijn agressieve voetbalvrienden er niet komen, als zijn stamkroeg. Als dat soort onvriendelijk volk, om het mild uit te drukken, er is, gaat hij liever naar de stad, op zoek naar de liefde. Wat hij vindt, is eventueel seks, in het beste geval veel lol, maar zelden de liefde. Over het algemeen kan Ronnie rekenen op de sympathie van zij die hem echt kennen. Hij is aardig, humorvol en gevoelig, maar met het vinden van een partner wil het maar niet lukken. Het gemis aan die ene ware liefde ondervangt hij echter met een ruim gevuld sociaal leven. Hoewel hij selectief houdt van wijntjes, cocktails en champagne en helemaal niet houdt van bier of de sterkere dranken, is hij elke keer weer van de partij als Jeroom De Dag van het Ontbijt organiseert.
“Kunnen we beginnen met je gruwelijke déjeuner de horreur, ma chèr Jeroom,” grapt Ronnie, terwijl hij achter de tafel naar het midden van de bank schuift.
Jeroom schudt zijn hoofd. “We wachten nog heel even op de Hollanders.”
“Ach nee,” reageert Ronnie met een gespeeld vertwijfelde blik, “komt dat vreselijke kleine mannetje ook? Kun je het niet voor Vlamingen only maken, Jerommeke?” Hij slaat zijn benen over elkaar, zijn handen op elkaar op het tafelblad en wendt tevreden glimlachend zijn hoofd naar de drie dames An, Sandy en Lieve, die lachend en kakelend de meest recente liefdesaffaire van Sandy door het slijk halen. Sandy lacht zelf het hardst. Het wordt een gezellige dag, dat weet Ronnie nu al. Hij speurt het café rond. Weer geen een van zijn eigen aparte geslacht. Maar hij is het gewend dat ze in dit kutgat niet uit de kast durven te komen. Altijd komen ze er pas voor uit als ze al lang naar de grote stad verhuisd zijn.
“Ah, daar heb je de Hollanders.”
Een kleine man stapt als eerste binnen. Driedelig donker pak, smaakvolle stropdas, blinkende zwarte schoenen. Hij heeft een zwarte paraplu in de hand, punt op de grond. Kort netjes geknipt donker haar in een scheiding met een schuine pony tot boven zijn linkeroog. Er gaat iets uit van

Oskar, dat meteen de aandacht trekt en dat is niet alleen zijn dure kostuum en de paraplu die hij op deze zomerdag, die weer warm en volkomen spatloos belooft te worden, zoals op alle andere dagen in het jaar bij zich draagt. Er is iets ondeugends in zijn uitstraling en iets nieuwsgierigs alsof hij de wereld in wil om er participant in te zijn. Oskar is geen observant, ook geen passant. Hij wil meedoen. Daarvoor komt hij.
Zelfs op vakantie is Oskar een goedgeklede heer, altijd in kostbaar twee- of driedelig pak. Onzichtbaar maar altijd aanwezig, hoe warm ook, is een wit T-shirt, dat hij draagt om zweet op te nemen, hoewel de mensen die ervan horen niet begrijpen dat hij juist niet in het zweet geraakt door dit extra kledingstuk. En er is vanzelfsprekend die paraplu, ook al heeft hij deze eens tijdens een regenachtige wandeling door New York altruïstisch weggeschonken aan een dakloze die in een kartonnen doos leefde. Om nog geen twee straten verder voor zichzelf uiteraard een nieuwe aan te schaffen. Dat hij zich ook gedraagt als de heer die hij lijkt, is voor Oskar niet vanzelfsprekend. Wat zijn gedrag aangaat, kan men hier gerust spreken van het Dr. Jekyll and Mr. Hyde syndroom. Oskar zoekt graag de wereld op van de beau monde, zoals hij ook Grossmeister is van de chique Ridderorde van de Weense Leeuw, hij rijdt Jaguar, hoewel hij ooit hoopt een Bentley of een Rolls Roys te bezitten, draagt dure onderbroeken en wil pas een horloge wanneer hij zich een van de dunste en duurste types kan permitteren, maar zoekt misschien met nog groter plezier in de achterstraatjes van Parijs of Barcelona of Maaslook naar de volkse bars en cafeetjes waar men op straat danst, waar zuiplappen, volkse types en vooral ‘rare mensen’ komen. En hij past zich wonderwel aan, misschien om te bewijzen dat zijn uiterlijk slechts schone schijn is. Maar waarschijnlijk eerder omdat zijn uiterlijk niet strookt met zijn innerlijk, laat hij zijn innerlijk bij de varkens af knorren. Niet zelden verandert na ettelijke bieren zijn verschijning op haast carnavaleske wijze. Dan draagt hij liefst vreemde voorwerpen op zijn hoofd, heeft hij zijn broekspijpen opgestroopt en draagt hij een sardonische grijns op zijn gelaat, waarbij hij zich met verve laat gaan met onsmakelijk, luidruchtig en recalcitrant gedrag.
Oskar wil opvallen en anders zijn zo zou men kunnen denken, maar nee; Oskar ís anders en valt daarom op. Als klein jongetje wilde hij al piekfijn gekleed gaan, hoewel hij opgroeide in een doodnormaal gezin met een modaal verdienende vader. Als puber was hij soulkikker, hij droeg zowat het langste haar van de school, de spitste dure cowboylaarzen - twee maten te groot, omdat ze in zijn maat niet verkrijgbaar waren - met

ijzertjes eronder en wijde pijpen in zijn jeans of een ruige leren broek. Een fase later zag men hem midden in de winter, de sneeuw lag hoog, over straat gaan in een wit smokingjasje, zijden shawltje om en een strooien Maurice Chevalier hoed op zijn hoofd. Zijn haar vanachter kort geschoren en boven op zijn hoofd twee rollen, waarin een surfer twee prachtige Pipelines had herkend, die in een lange gedraaide lok bij elkaar kwamen over zijn linkeroog. Weer een versie later had hij zijn haar boven op het hoofd geblondeerd en van achteren in een lange staart, die van boven tot onder omwikkeld was door een paars fluwelen lint. Sinds hij zijn haar gemillimeterd heeft, met een lange, schuine pony, bewaart hij de staart, nog steeds gewikkeld in het paarse lint, in een langwerpige houten doos in zijn kleerkast.
Oskar wil gezien worden en vooral houdt hij van de roes van het beleven en zijn van wat anders is. Alsof het leven hem afgepakt zou worden als hij stilletjes thuis zou zitten. Alsof hij zoveel mogelijk wil binnenhalen aan genot en agitatie. Dat alles moet hij wel in acceptabele kanalen zien te leiden wanneer hij werkt. Wanneer hij bezig is met Corporate Communication, voor bedrijven die hun producten aan klanten moeten slijten, wanneer hij de pr doet voor horecazaken, publiciteitsstunts verzint voor reclamecampagnes, zal hij dat op creatieve wijze maar toch binnen de perken van het beschaafde moeten realiseren. Maar ook daar weet hij zijn originaliteit en zijn energie ten volle in te zetten.
Achter Oskar stapt zijn levenspartner en tegenpool binnen. Belinda, van beroep tandartsassistente. Zij is rustig en gevoelig, niet ambitieus als Oskar en zeker niet krankjorum als hij, of het moet zijn omdat ze met hem al zoveel jaren weet samen te leven. Ze is zijn toeverlaat en, heel belangrijk, zijn chauffeuse voor de vele feestelijke drinkgelagen waarin Oskar zich weet te storten. Hoewel Belinda van nature een verre van excentrieke smaak heeft, heeft ze die onder Oskars invloed weten te ontwikkelen en is haar kledingstijl door de jaren heen gemuteerd van confectie naar haute couture en is ze onder andere vaste klant van de Parijse zaak van Jean-Paul Gaultier, waar zij en Oskar niet zelden de winkel verlaten met duizenden euro’s aan kleding, sieraden en parfum. Vandaag is ze zeker niet onopvallender gekleed dan de man voor haar. Uit knalpaars duikerspakstof heeft J.P. een originele en extravagante jurk weten te fabriceren. Daarbij draagt Belinda een ketting en armband die rommelig en provisorisch door hem in elkaar geknutseld lijken van allerlei kralen en kitschtierlantijntjes. Belinda heeft kort blond, modieus geknipt haar en is een paar centimeter kleiner dan haar vriend.

Als laatste van de twintig sluit hij de rij van ontbijtgasten die gereserveerd hebben voor het ontbijt; Chrit, Oskars broer. Chrit is een stuk langer dan zijn broer, een meter vierentachtig, en heeft een smaller postuur, draagt een jaren zestig brilletje en een wat artistiek snorretje en onderlip-tot-kinsikje.
Chrit is in veel het tegenovergestelde van zijn broer, die bijna vijf jaar ouder is. Voornamelijk is hij kunstenaar en rustig, hoewel hij wanneer hij in artistieke gesprekken verzeild raakt zijn kalmte verliest en uren over de kwaliteit van de juiste kunst en het onmogelijke en verderfelijke van slechte kunst kan oreren en gepassioneerd oververhit kan raken in discussies over artistieke onderwerpen. Eigenlijk houdt hij niet bijzonder van gezelschappen waarin hij niemand persoonlijk kent en waarvan hij niet bij voorbaat verwacht dat de aanwezigen in cultuur geïnteresseerd zijn. Mensen die niet in kunst geïnteresseerd zijn, of in andere creatieve aspecten van het leven, interesseren Chrit namelijk niet. Waar zijn broer elke vreemde weet uit te dagen tot een gesprek of een reactie, voelt Chrit weinig behoefte aan te pappen met onbekenden en is hij zelden degene die de interactie opzoekt wanneer hij ergens nieuw is. Zo is hij wel eens op feesten geweest waar hij de hele avond in een eenzame fauteuil tussen de kletsende, dansende feestgangers doorbracht met als enige interactiepartner de fles bier in zijn hand en als enige bezigheden het vernieuwen van de flessen bier en het observeren van de aanwezigen. Met vrienden of medekunstenaars kan hij er daarentegen de hele avond op los ouwehoeren.
Als hij al het volk bij Jerooms in zicht krijgt, heeft hij meteen alweer spijt dat hij zich door zijn broer heeft laten meelokken. De gedekte tafel, waaraan hij zo meteen met negentien anderen zal moeten plaatsnemen, zal zich nog moeten bewijzen. In geleuter over het weer of de Belgische politiek heeft hij geen trek. Hij kijkt naar de mannen aan de bar. Het liefst zou hij vanaf een plek aan de bar de hele avond het gebeuren volgen. Kijken naar mensen doet hij graag. Hun eigenaardigheden en tekortkomingen inspireren hem voor zijn artistieke werken.
Chrit is net als zijn broer in pak; tweedelig, bordeaux rood, met wit hemd en smalle groene stropdas. Zwarte schoenen. Van beduidend lagere kwaliteit en prijs dan de kleding van zijn broer, maar desalniettemin gekleed als een heer. Voor Chrit is het een fase. In zijn Amsterdamse periode, toen hij een afgesleten bruine leren jas en spijkerbroek droeg, exposeerde hij vaak in kunstenaarsinitiatieven. De sfeer was daar altijd goed en relaxed. Een beetje afgetakelde ruimtes, vaak anti-kraak, genoeg te drinken en te praten tot laat op de avond en

dan verder de kroegen langs. Enthousiaste tentoonstellingsmakers. Maar Chrit werd het zat dat iedereen die er kwam kunstenaar was en er ook zo uitzag of geen kunstenaar was maar er wel zo uitzag. Zelf behoorde hij tot de eerste groep, totdat hij besloot alleen nog nette pakken met stropdas te dragen. Nu zag hij eruit als een accountant. Behalve als hij in cafés kwam waar uitsluitend accountants kwamen, want dan voelde hij zich net zo'n saaie lul als al die mannetjes in pakken, werkte zijn gedaanteverwisseling goed voor hem. Zijn pak gaf hem een gevoel van stijl en individualiteit en voelde tegelijkertijd een beetje als een kostuum dat je aantrekt voor carnaval.
Maar zo onderhand beginnen hem de stomerijkosten de keel uit te hangen en is hij weer toe aan wat anders. Hij heeft zin in een meer gebruiksvriendelijke kledingstijl. Misschien gaat hij het binnenkort gooien op een basic broek en T-shirt. Maar dan wil hij wel zelf de opdruk op het T-shirt ontwerpen. Hij kijkt om zich heen. Wat hier rondloopt voert beslist geen modeshow op. Weinig origineels te zien. Maar wat verwacht je van een dorpscafé?
"Ga zitten allemaal. Het ontbijt wordt geserveerd." Jeroom veegt zijn handen af aan zijn schort.

44

"Welkom allemaal." Jeroom staat bij de hoek van de ontbijttafel en kijkt met een tevreden uitdrukking naar zijn gasten. Haast twee keer zoveel als vorig jaar. "Iedereen honger?"
De meesten hadden een plaats gezocht bij de mensen die ze kenden en waar ze het liefst bij in de buurt wilden zitten. Een enkeling had lang geaarzeld alvorens te gaan zitten of zijn plek simpelweg aan het toeval overgelaten. Uiteindelijk had zich toch iets van een natuurlijke indeling ontwikkeld, met aan de linkerhand een wat rustigere bezetting door de stamgasten; de schrijver Antoine op de kop, Stef, Stille Luk, Tuur en schoonzoon Thierry met zijn kater. Links tegen het midden zaten de twee koppels; Eddy de kooivechter en zijn maat Fons tegenover hun vriendinnen Carmen en Marijke. Vanaf daar ontplooide zich het gemêleerde rechts van het midden dat scheidingsloos overliep in de rechterkant van de tafel met vanaf Carmen en Marijke de sportzaakeigenaar Henri en Kamiel de Turk, daarnaast Belinda, Oskar en Chrit en tegenover hen en naast Eddy en Fons de drie vriendinnen Lieve,

Sandy en An, daarnaast Marcel en Mieke, en op de kop van de tafel Ronnie de homo.
“Dorst zal je bedoelen!” roept Oskar op de vraag van Jeroom. “Mag ik een pint erbij?”
“Is het al begonnen?” hinkt Marie-Louise, ondanks alle haast pogend haar slechte heup te ontzien, het café binnen. Ze hijgt van uitputting en ploft drie meter verder neer op haar vaste stoel aan het tafeltje aan het raam; haar reddingsboei, haar rechtmatige plek in dit deel van het leven. Na haar billen heen en weer geschoven en haar rug juist in de holling van de stoelleuning gepositioneerd te hebben, slaakt ze een zucht. Zo is het goed. Ze heeft haar gereserveerde stoel in het publiek bereikt, het toneelstuk kan beginnen. Ze vouwt haar handen in haar schoot en onderwerpt de acteurs aan de tafel met een glimlach en een verwachtingsvolle uitdrukking op haar gezicht aan een onderzoek.
Jeroom heeft zijn welkomstrede onderbroken om, nu het publiek haar plaats heeft ingenomen, zijn rede voort te zetten.
“Welkom alweer bij onze jaarlijkse Dag van het Ontbijt ter ere van het Algemeen Nut. Met dank aan ons Ministerie voor Drank en Gezelligheid, hoewel ze ook dit jaar weer niet wilden sponsoren. Gelukkig hebben we onze wilde weldoener Henri van sportzaak Sporting Belgique ook dit jaar weer bereid gevonden een steentje bij te dragen. Henri bedankt.”
Jeroom klapt in zijn handen en lokt zo een algemeen applaus uit voor Henri, die gevleid door de aandacht en het compliment met opgeheven borst opstaat. De hanenkam op Henri’s hoofd vult zich zichtbaar met bloed en laat de trotse lellen wapperen als hij een publieksbuiging maakt.
“Dat het mag smaken,” spreekt hij genereus.
“Als d’r alcohol in zit, zal het smaken,” roept Marcel uitbundig.
“HET MENU.” Jerooms harde stem legt iedereen het zwijgen op. “We beginnen ons ontbijt à la Jeroom met:
Cornflakes met whisky …”
“Toch wel een goeie malt, hee Jeroom?” vraagt Marcel met een stoïcijnse uitdrukking op zijn gezicht die moet weergeven dat hij als man van de wereld weet waar Abraham de goeie whisky haalt.
“Als de cornflakes maar van Kellogs zijn,” roept Fons vanaf de linkerzijde. De bouwvakker kijkt zijn nieuwe vriendin tegenover hem aan om te zien of ze zijn grapje wel weet te waarderen. Marijke, sinds drie weken vers aan Fons’ zijde, lacht blindverliefd en goedkeurend. Ze heeft een mooie vis aan de haak geslagen.

“Jameson,” bromt Jeroom. “Zoveel sponsort Henri nou ook weer niet. Malt moet je straks maar zelf bestellen als het op je eigen rekening gaat.”
“Krent,” snauwt Marcel gekscherend naar de sportzakenman.
“EN VERDER …” vervolgt Jeroom.
“Brinta met bier.”
“Dat kregen wij vroeger bij mijn mamma ook iedere dag als ontbijt,” brult Oskar over de gedekte tafel heen.
“Ja, dat is aan je te zien, Oskar,” roept Mieke terug. Ze zit schuin tegenover Oskar en heeft wel zin in een confrontatie met die Hollander, die ze al langer kent. Die twee zitten elkaar altijd in de haren, maar altijd volgens de regels van een vriendschappelijk en amusant steekspel.
“CRRRROISSANTS met Schotse Whisky Marmelade,” negeert Jeroom de zoveelste onderbreking.
“Frrrrranse crrrrroissants?” grapt Stef, de postbode, terwijl hij de as van zijn sigaret aftikt.
“Oh la la, j’adore la douce France.” Ronnie klapt in zijn handen en slaat zijn ogen verrukt op ten hemel. “En wat een superbe, culinaire combi; een warme Franse croissant onder een Schots Rokje.”
“Ik zou het zelfs doen voor een kouwe, Ronnie,” schatert An.
“Ja, jij weet hem wel op te warmen, hahaha!” Lieve slaat haar vriendin op haar arm.
“Wat?” reageert Oskar met gemaakte ontsteltenis op Ronnies opmerking, “Ronnie, gij, ruig gelijk nen closetborstel; een vuige miet, een vuile flikker?!”
“Waar haalt uw broer dat soort vieze woorden?” vraagt Ronnie quasi beledigd aan Chrit, die tussen hem en Oskar in zit.
“Uit een pornoparodie op Suske & Wiske,” verklapt Chrit nuchter.
“Jerommeke blijkt in een van die verhalen een sadomasochistische homofiel die zich door een naakt mannetje met een leren kap over zijn hoofd laat aftrekken en bij het klaarkomen met zijn sperma een ruimteschip dat door het heelal vliegt onderspuit.”
“Amai, ik ben geschokt.” Ronnie slaat zijn handen voor zijn mond. “Wat lezen jullie daar in Nederland?”
“Belgische strips, hahahaaa,” lacht Oskar.
“Heren! Mag ik verder met het menu?” vraagt Jeroom, waarbij niet duidelijk is of hij geïrriteerd is of dat maar speelt. “We kunnen het ook laten.”
“Let maar niet op die vuilbekkende Hollanders, Jerommeke, oeps, Jeroom bedoel ik. Sorry, we hadden het niet over u …” grapt Ronnie. De halve tafel barst in lachen uit.

“VERSGEPERST SINAASAPPELSAP,” zet Jeroom zijn uitleg voort. Hij kent zijn pappenheimers, zolang de sfeer erin zit en men niet met de glazen begint te gooien, zit hij nergens mee. “Met mezcal con gusano. Voor diegenen die nooit in Mexico komen, da’s mezcal met worm.”
“De worm!! De worm!! …” Oskar slaat ritmisch met de stelen van zijn mes en vork op de tafel.
Ook Mieke pakt haar bestek en tikt in het ritme van de worm naast haar bord. “De worm!! De worm!! …”
De jonge Thierry met de kater drukt zijn handen tegen zijn slapen. “God, laat me sterven,” kreunt hij, zijn rode ogen schijnen paarsig door de gesloten oogleden heen. Het lijkt alsof zijn kater alleen maar heviger wordt.
“Wie de worm …”
“De worm!! De worm!! …”
Oskars vriendin Belinda trekt hem het eetgerei uit zijn handen als een schooljuf de proppenschieter uit de handen van een stoute leerling. “Doe niet zo vervelend, Oskar,” fluistert ze onhoorbaar voor de anderen.
“Belinda, bemoei je er niet mee, ja?” reageert Oskar geïrriteerd, pakt zijn bestek terug, maar legt het naast zijn bord neer.
“Wie de worm heeft,” gaat Jeroom verder met zijn uitleg,”krijgt zijn of haar ontbijt gratis.”
De gasten joelen en applaudisseren.
“Verder;
Een gekookt eitje van kippen die we een week lang dronken hebben gevoerd met Spaanse rosé, drijvend in Spaanse rosé.”
“Drijven Belgische kippen in rosé?” maakt Kamiel de Turk zich deel van het ouwehoerclubje.
“Jullie ei wordt geserveerd in rosé, mijnheer Kamiel, Mag ik nu even voltooien, alstublieft dames en heren?”
“Domme Turk,” bromt Tuur aan de andere kant van de tafel, waarna hij een glimlach in de richting van zijn directe omgeving stuurt om zijn racistische commentaar van serieus racisme te ontdoen en tegelijkertijd de mannen in mogelijke eensgezindheid mee te vragen.
Kamiel knikt. Hij is tevreden. Hij is wederom geaccepteerd en geïntegreerd.
“Voor bij het eten:
Jupiler of huiswijn, naar keuze. Shu-Jia zal zo meteen jullie bestellingen opnemen. Voor wie haar nog niet kent: Shu-Jia is onze nieuwe medewerkster, Trees, maar dan allround en verbeterd. Shu-Jia wordt mijn nieuwe rechterhand. Men kan Engels tegen haar spreken.

Persoonlijk kan ik dat helaas niet. Dus ik wil graag dat ze zo spoedig mogelijk Vlaams leert.”
“Four beers for half the price, please. And don’t tell Jeroom. What he doesn’t know, doesn’t hurt him,” roept Henri meteen lachend naar Shu-Jia, die van achter de bar met een verlegen glimlach antwoordt.
Jeroom schraapt ongemakkelijk zijn keel. Hoewel waarschijnlijk haast iedereen aan deze tafel Engels verstaat en spreekt, is hij zeker niet dommer dan zijn klanten. Het is er gewoon nooit van gekomen om het te leren. In café Jeroom komen haast nooit Engelse klanten en de gastarbeiders spreken hun eigen brabbeltaaltje en passen zich in zoverre aan dat ze kunnen bestellen wat ze drinken willen en kunnen verstaan wat ze moeten betalen.
“NA:
LIMBURGSE koffie; dat is koffie met Els La Vera, oftewel een Aelske, een theelepel gember en afgemaakt met een toef slagroom;
EEN bonbon met kersenlikeur …”
Het eerste woord van elke zin wordt door Jeroom bijzonder beklemtoond.
“…VOOR de dames, voor de dames een speciale verrassing;
Coebergh lipgloss; dit is lipgloss met Coebergh Red Fruit smaak …”
De vrouwen gillen enthousiast alsof ze zojuist een walk-in-closet zijn binnengelopen. Sandy fluit op haar vingers.
“… EN tot slot, voor de kinderen;
Een Chiller Ice in de varianten Rum Orange of Vodka Lemon. En voor de kleuters;
Een Absinth lolly uit de VS of A.
Zijn er kinderen? Kleuters? Ik zie er wel een paar.” Jeroom kijkt naar de hoek van Oskar en Ronnie. “Maar da’s meer geestelijk … geen kinderen of kleuters? Jammer, maar dan gaan de Chillers Ice en Absinth lolly’s naar de volwassenen.”
Men applaudisseert.
“Mag ik alvast een pint?” roept Oskar.
“Oh, en vanmiddag maak ik voor jullie mosselen met frites.” Jeroom draait zich om en gaat achter de bar aan het werk.

45

Met een rinkeling kletteren de gouden cornflakes in de bakjes. Terwijl aan de linkerkant en in het linker middenveld van de tafel druk

gediscussieerd wordt over de smaak van verschillende whisky's en de mogelijkheid straffen in het rechtssysteem op te nemen die kunnen worden opgelegd wanneer iemand ijsblokjes in zijn whisky doet, en in het rechter middendeel en aan de rechterkant van de tafel herinneringen worden opgehaald aan het al dan niet gedwongen pap eten in de kindertijd, loopt Shu-Jia met de Kellogsdoos langs elke kom om deze ratelend te vullen, waarna Jeroom er een douche van Jameson overheen giet tot het merendeel van de schijfjes is ondergedompeld en er nog een paar gouden topjes bovenuit steken.

Mijn moeder wilde me aanvankelijk niet meenemen naar mijn tafel. Hoewel ik mijn hersenen niet in heb, registreerde ik wel degelijk hoe ze haar voornemen vandaag alleen naar Jerooms te gaan, voorlegde aan Shing. Ik moest dus wel reageren. Ik ben naar de deur van ons nieuwe huis gelopen, ben daar blijven staan.
Ik zag hun verbazing wel. Hun blijdschap. Ze denken dat ik misschien bij hen terugkom. Maar ze begrijpen niets. Ik doe alleen wat nodig is om onder de tafel te komen. Ze heeft me meegenomen.
Er is een massa benen vandaag. En veel lawaai. Stemmen. Lachen. Ze bonken op mijn dak. Schoppen tegen mijn muren. Ik ruik kaarslucht. Dranklucht. Uitbundigheid; het moet een soort feestje zijn. Ik tel op een rij in mijn domein een paar mannenbenen, twee paar vrouwenbenen, twee paar mannenbenen, een paar vrouwenbenen, een paar mannenbenen, ze zitten op de bank, wiebelen met hun benen, strekken ze tot ze mij bijna raken, schoppen mijn kussens en boeken aan de kant. Door de kijkgaten aan de andere kant zie ik flarden van nog meer benen. Het boeit me niet. Benen boeien me niet. Mensen in het geheel niet.
Ik had vroeger een gewoonte. Ik keek in lege houders naar binnen; flessen, gieters, speelgoed met een gat in, en ik stelde me voor hoe het moest zijn om daarbinnen te wonen. Ik vond dat prettig. Mocht er nog een bodem van enig vocht in de houder zitten, dan stelde ik me voor dat er in dat vocht een klein eilandje dreef waarop ik woonde.
In een hoge, witte badschuimfles van dik plastic die ik leeg aantrof langs de weg rook het lekker, maar de totale witheid om me heen en het gebrek aan ramen zou me na de aanvankelijke rust uiteindelijk helemaal gek maken. In een doorzichtige colafles zou ik me bekeken voelen als een aap in de dierentuin. Een flesje kindercola met doorzichtige bodem en rondom rood papier met gele vlakken en tekst in spiegelschrift leek me gaaf als de fles door de lucht zou kunnen vliegen en ik door de bodem met de vijf-armige sterstructuur de onder me voorbijvliegende

wereld zou bekijken. Of wanneer hij in de zee zou drijven en ik de vissen en het koraal zou kunnen bestuderen. En het leuke aan het etiket was dat ik de spiegelbeeldletters lekker zou kunnen ontcijferen. Een bierflesje bood ruime kalmte en rust, waarin ik het wel een tijd zou kunnen uithouden. Ik zou de ribbels van het getande randje op de bodem kunnen tellen of er rondjes overheen rennen, mijn handen langs de gladde wand laten glijden en me verstoppen achter het etiket.
Een van de mooiste plekken trof ik aan in een helderblauw gietertje. Dat was een aangename ontdekking, wat een heerlijk zomerse, speelse kleur had dat gietertje, en het rook zo lekker naar nat plastic en zomer. De bloemetjes die in reliëf in de kant geperst waren, zouden me eeuwig vrolijk stemmen. Als ik sprong, kon ik misschien in de tuit springen, omhoogklimmen naar de gele tuitdop en de lucht en de wolken bekijken door dertig gaatjes. Me vervolgens door de slurf lekker weer naar beneden laten glijden en op mijn bips op de bolle bodem laten veren. Ik zou door het hengsel kruipen, aan de lage kant naar binnen en me dan weer uit de hoge uitgang naar beneden laten vallen. Als het zou regenen en het water door het grote gat onder het hengsel naar binnen zou vallen, zou ik me mee naar boven laten drijven tot aan het grote gat en dan op de rand klimmen om de wereld buiten de gieter te bewonderen. Alleen jammer dat er geen ramen in de gieter waren. En als ik me voorstelde dat ik er misschien tachtig jaar zou moeten vertoeven, zou ook deze prachtige plaats uiteindelijk toch wel heel beperkt zijn.
Eigenlijk kon ik me nooit vinden in een vrijwillige emigratie naar de bodem van een gevonden houder, waar ik dan de rest van mijn leven zou doorbrengen. Altijd waren er toch te weinig uitdagingen in zo’n behuizing, want mijn verblijf, eens definitief gekozen, zou levenslang en zonder ontsnappingsmogelijkheid of uitstapjes zijn, dat wist ik. En ik weet dat mocht ik ooit de perfecte houder gevonden hebben, ik terstond zou krimpen tot de passende minimaat en dat ik daar nu nog steeds zou zitten.
Maar ik had een verlangen naar eenzaamheid. Naar een wereld die van mij helemaal alleen was. Ik moest blijkbaar een coma en de halve wereld over om die plek te vinden. Want nu ben ik er.

“Gatver!” Carmen kauwt haar cornflakes met vertrokken gezicht, oogleden gesloten en rode lippenstiftlippen ineengepruimd in walging. Fons barst in lachen uit. “Hahaha, dooreten meid, krijg je haar van op je borst.”

Marijke grijpt bij de eerste hap de witte emmer die bij haar stoel staat en spuugt het gore ontbijt in de diepte. “Bah! Gatverdamme, dat vreet ik echt niet op.” Ze staart naar haar eetkom alsof er rottende stierenballen in liggen.
Eddy kijkt Carmen aan, haalt slechts zijn schouders op en lepelt stoer de ene hap na de andere naar binnen, zet de kom aan zijn lippen om het laatste restje whisky naar binnen te slurpen, pakt dan Carmens kom van haar bord en geeft die eenzelfde behandeling.
“Het ziet eruit alsof je op m’n cornflakes pist,” zegt Oskar tegen Jeroom als deze de kom met whisky vult.
“Doen jullie Hollanders dat dan wel eens?” huivert Ronnie. Hij trekt zijn lippen breed en laat zijn hoofd bibberen.
“Jazeker, in den oorlog, hè?!” repliceert de aangesprokene. “In de Hongerwinter. We aten tulpenbollen in plaats van aardappelen en als we geen melk hadden, pisten we over de cornflakes. Maar alleen met ochtendurine, hè?!” Hij neemt een grote hap uit zijn kom en trekt een gelukzalig gezicht. “Mmmmm!!!”
“Oskar!” lacht Belinda berispend met een vies gezicht. “Viezerik!”
“Ik geloof dat jij het goede geweten van onze Oskar bent, hè?!” lacht Lieve.
“Och nee, dat toch niet.” Belinda neemt een kleine hap van haar cornflakes en laat de kom verder onaangeroerd.
“Is het niet lekker?” vraagt Marcel, die schuin tegenover haar zit.
“Ik neem overal maar een klein beetje van,” legt Belinda uit, “om te proeven. Ik moet straks namelijk rijden.”
An schudt haar hoofd. “Je kunt toch een taxi nemen. Hè, meiden?! Wij doen alles per taxi als we uitgaan.”
Lieve en Sandy knikken.
“Op!” zegt Sandy en kijkt trots naar haar lege kom.
Kamiel, die tussen Henri en Belinda zit, slurpt met een braaf gezicht van de drank in zijn kom, neemt tussen duim en wijsvinger twee blaadjes cornflakes, wacht tot ze uitgedrupt zijn en doet ze in zijn mond. Hij kauwt er langzaam op, onderzoekend, proevend en laat een beleefde glimlach ter goedkeuring zien.
“Het trekt de spuug uit je bek,” roept Tuur de vrachtwagenchauffeur van de linkerkant van de tafel. “Jeroom, snel een pint erbij.”
Jeroom gebaart Shu-Jia dat ze de glazen bier die hij al getapt heeft, moet uitserveren.
De voormalige aannemer Marcel port zijn vrouw Mieke in haar zij. “Dit moet je thuis ook eens maken, schat.”

Mieke kijkt hem verwonderd aan.
“Als je ouders weer eens op bezoek komen en niet weg willen, hahaha.”
Marcel slaat op de tafel van het lachen. “Ik zie je moeders gezicht al voor me als ze dit proeft, hahahahaha!!”
“Ik ben bang dat ik na deze kom nooit meer zin zal hebben in whisky,” zegt Chrit tegen zijn broer Oskar. Thuis in Parijs, waar hij sinds een half jaar woont met een Basisstipendium van het Fonds voor Beeldende Kunsten van zesendertigduizend euro, heeft hij een lekkere fles twaalf jaar oude Ierse maltwhisky staan. Soms schenkt hij zich een bodem vol maar blijft hij wel een half uur zitten met het glas op schoot zonder het aan zijn lippen te zetten. Die hele tijd trekt de geur vanaf zijn schoot zijn neus binnen. Door de heerlijke whiskymoleculen die omhoog zijn neusgaten in drijven, voelt het alsof hij al dertig minuten drinkt zonder maar een druppel te nemen. Ruiken is drinken.
De eerste slok is warm, bijt in het puntje van zijn tong, glijdt vol voelbaar naar beneden door zijn borst naar zijn maag. Er is smaak door de gehele mond en op zijn lippen. Alleen cognac evenaart of overtreft deze sensaties. Bij whisky is drinken ruiken, de smaak van sommige whisky’s op je tong is bijna zo zoet en intens als van drop en trekt naar boven door de neus om langzaam het hoofd te benevelen.
Het eten van whisky met een lepel werkt daarentegen volkomen anders. Chrit merkt dat het inderdaad de spuug uit zijn mond wegtrekt, dat zijn mond droog wordt, waar bij het drinken van whisky de drank juist zijn hele mond activeert en prikkelt. Maar hij heeft besloten zijn kom tot op de bodem te legen. En hoewel de vooruitzegging van de tweede gang, bier met Brinta, niet veel goeds voorspelt, hoopt hij dat deze eerste culinaire ervaring erdoor uitgewist zal worden.
Stille Luk duwt met een verkrampte grijns de knokkels van zijn vuist diep in zijn bovenste maagstreek.
“Last van je maag?” vraagt Tuur grijnzend.
Luk knikt.
“De alcohol bijt als de hel in mijn maagzweer. Altijd de eerste slok.”
Hij neemt nog een lepel vol uit de kom.
“Aaaahh!!” kreunt hij binnensmonds.
Hij weet dat de derde hap geen of beduidend minder pijn zal doen. Eigenljjk zou hij helemaal niet aan de drank mogen, maar hij kan hem niet laten staan.
Hij weet wat ze in het dorp vertellen. Dat hij vroeger, lang geleden, met zijn dronken kop iemand heeft doodgereden. Er zijn maar weinigen die nog precies weten hoe het zat. Dat hij juist die avond van het ongeval zo

nuchter als een non was, terwijl hij altijd dronk. Was hij maar dronken geweest, dan was het nooit gebeurd. Luk reed namelijk nooit als hij gedronken had. Daar was hij heel principieel in en heel trots op. Dat vergaten de mensen die over hem roddelden gemakshalve.
Hij was die avond nuchter gebleven omdat zijn vader doodziek was en die dag misschien naar het ziekenhuis gebracht moest worden. Luk was er door de verpleegster nog even op uit gestuurd om bij de nachtapotheek pijnstillers te halen.
De tienjarige Rick kwam laat thuis van het spelen bij een vriendje, hij had geen licht op zijn fiets en het was mistig. Om snel thuis te zijn, fietste Rick zo snel hij kon met zijn BMX bike. Door de mist en Ricks snelheid, zag Luk hem te laat het kruispunt oversteken. De jongen kwam van rechts en had voorrang en ook al reed Luk niet heel erg hard, de botsing bleek voor de jongen fataal.
De politie en de rechter bevestigden dat Luk geen druppel alcohol in zijn bloed had gehad op het moment van de aanrijding. De omstandigheden, dikke mist en het feit dat Rick geen licht op zijn fiets had, waren verzachtend in Luks voordeel, maar de schuld lag bij Luk, die geen voorrang had verleend. Luk kreeg een straf van de rechter opgelegd, die in zijn eigen ogen veel te mild was. Zelfs in de krant stond dat hij nuchter was en het ongeluk voor een groot deel te wijten was aan het slechte zicht. Maar in de hoofden van de mensen broeide wat anders. En ook in Luks hoofd broeide een schuld die veel groter was dan de rechter had uitgesproken. Luk werd een stille en eenzame man, die slechts bijgestaan werd door zijn jeugdvrienden Stef en Antoine. Dat hij die vrienden had, was waarschijnlijk zijn redding. En dat hij altijd, wanneer de muren thuis op hem af kwamen en hem dreigden te pletten, naar zijn tweede huiskamer, café Jeroom, kon.
Luk neemt een hap van zijn cornflakes. Oké, deze bijt niet meer in zijn maag. “Lekker is het niet.”
Alsof Thierry wil aangeven dat hij het eens is met Luk, duwt hij ineens een hand tegen zijn mond, zijn wangen bollen zich, hij veert op en spurt naar de wc als een honderdmetersprinter op de Olympische Spelen.
“Zijn jullie klaar voor de bierpap?” roept Jeroom, terwijl hij zijn dikke buik vanachter de bar door het café in de richting van de stamtafel stuurt. Hij plant zijn benen wijd, voeten stevig op de vloer, steekt zijn vuisten in zijn vlezige heupen en duwt de bolle buik vooruit als een meester-kok die zijn volgende hoogculinaire gerecht gaat aankondigen.

46

Jeroom kijkt de tafel rond.
An, Sandy en Lieve tikken triomfantelijk hun lege kommen tegen elkaar. Zij zijn de enige vrouwen die tot op de bodem zijn gegaan.
Ze zien er goed uit, de drie dames van midden dertig, de een gescheiden, de andere twee vrijgezel, allen in financieel welzijn verkerend en het leven indien gevraagd een hoog cijfer gevend. An heeft een goedlopende bloemenwinkel in de stad. Ze woont in Maaslook. De andere twee wonen in de stad. Sandy is secretaresse en Lieve pr-vrouw van een groot hotel. De drie vriendinnen kleden zich goed, zijn nooit te bezichtigen zonder naaldhakken, uitgebreide visagie en uitgestalde benen. Sieraden verrijken hun leven en hun uiterlijk, en mannen zijn er vooral om niet zo heel lange affaires mee te hebben. Natuurlijk zoeken ze de enig, ware en eeuwige liefde, maar ze zien zichzelf als realistische, moderne vrouwen, door schade en schande levenswijs geworden. Vriendinnen vanaf de puberteit. Een dag niet samen gelachen, een week, of toch op zijn minst een maand, niet samen lekker gehuild, is het leven niet geleefd en de vriendschap niet gedeeld. Deze dames weten wat ze willen en ze nemen het ervan.
“Ter informatie,” spreekt Jeroom duidelijk, “het is warm bier met Brinta. Laat het niet koud worden.”
Hij gaat naar de bar en komt met een grote pan terug. Vanonder het deksel steekt de grote steel van een pollepel.
Jeroom kwakt ieders kom, die Shu-Jia in plaats van de gebruikte neerzet, vol met pap. Sommigen van de gasten zien geamuseerd hoe de brei grijs en dampend in de holle vorm klotst. De meesten halen meteen met een vies gezicht hun neus op.
“Istie gevlucht?” vraagt Jeroom grijnzend bij Thierry’s plek.
Tuur knikt in de richting van de toiletten.
“Dat jonge volk kan nergens meer tegen,” lacht Tuur. “Gooi de voerbak van mijn aanstaande schoonzoon maar eens goed vol. Zal hem leren.”
Jeroom gooit er zoals bevolen nog een schep bovenop.
“Godsamme, Jeroom, dat kun je fatsoenlijke mensen toch niet voorzetten,” reageert Antoine de onuitgegeven schrijver, als zijn kom gevuld wordt met wat eruit ziet als natte kartonpap.
“Fatsoenlijke mensen niet, Antoine,” antwoordt Jeroom, terwijl hij laconiek nog een beetje bijgeeft.
Antoine knikt begrijpend. Fatsoenlijk zou hij zichzelf inderdaad ook niet als benoeming meegeven. Hij noemt zichzelf zuiplap, zeveraar,

alcoholist, onuitgegeven romanschrijver. Ook al is een roman pas een roman als hij is uitgegeven en tot dat moment is het een manuscript. Technisch gesproken is hij dus manuscriptschrijver of omdat zijn script digitaal vervaardigd is digiscriptschrijver, maar die onderwaardering van zijn eigen talent gunt hij de uitgeverijen die zijn werk afwijzen niet. En een beeldend kunstenaar noemt zijn schilderij toch ook niet pas schilderij als het in een galerie hangt en voor die tijd verfsel.
Acht romans zijn er uit zijn hoofd verschenen. Twee kleine stukjes van elk achthonderd woorden uit een van zijn eerste romans zijn bijna dertig jaar geleden, hij was toen zesentwintig, in een literair tijdschrift afgedrukt. Maar zijn queeste naar een uitgever heeft nooit de afronding in een uitgave gevonden. Toch schrijft hij door. Omdat hij moet. Hij kan, eens een idee voor een verhaal in zijn hoofd is opgedoken, zich er niet meer aan onttrekken het op te schrijven. En eens.begonnen aan een verhaal, kan hij niet stoppen met schrijven.
Misschien is het zuur dat niemand leest wat hij schrijft, maar het zou veel zuurder zijn als hij het niet kon schrijven. In goede tijden schrijft Antoine zoveel dat hij alles weg schrijft behalve het schrijven. In slechte tijden drinkt hij zoveel dat hij alles weg drinkt, ook het schrijven.
Antoine is geen geheel ontevreden mens. Natuurlijk is hij ook niet geheel gelukkig. Hij heeft een loonslaafbaan waar hij het nooit over heeft, maar die hem in leven houdt, waar hij onder gebukt gaat.
Als echte schrijver houdt hij van zijn verslavingen: zijn schrijven, de drank, zijn sigaartjes, die zijn hem een troost, net als de hoertjes die hij van tijd tot tijd bezoekt en een troost is hem zijn witte stoppelbaard en zijn onaangepastheid, zijn oude Stetson hoed en de tweedehands jassen die hij altijd draagt. Hoe kan hij klagen met zoveel beantwoorde liefdes? Sprieten grijs haar veren nonchalant over zijn gerimpelde voorhoofd. Zijn kritisch kijkende ogen beoordelen de wereld om hem heen en veranderen in pretoogjes met lachrimpels als hij minzaam oordeelt dat het goed is. Hij is van mening dat er maar één moment in het leven waarlijk en meest grondig vervulling van verlangen brengt. Dat is het moment van de seksuele daad. Wanneer hij zich verenigt met een naakte vrouw, voelt hij dat hij is waar een man hoort te zijn. Wanneer hij schoonheid in optima forma bewondert; lang haar, neklijn, schouders, borsten, taille en heuplijn, buik, schaamheuvel, benen, rug en billen, worden het grootste verlangen en de grootste bevrediging in één sensatie samengevoegd en is er niets meer te wensen, staat de tijd stil in puur bestaan. Neuken is in het paradijs zijn. Na een aantal borrels en in het juiste gezelschap wil Antoine nog wel eens uitweiden over zijn filosofie.

Dan spreekt hij eerder rustig, alsof hij het tegen zichzelf heeft. Hij is gewend tegen zichzelf te spreken. Hij verwacht ook niet dat niemand hem zal onderbreken wanneer hij spreekt, niemand zal kuchen, niemand z'n gsm zal beantwoorden, dat ook maar iemand aan zijn lippen zal hangen. Want mensen die het geluk, of noem het de verdienste, hebben dat er door hun omgeving aan hun lippen wordt gehangen, verkrijgen dat effect door hun charisma. En mensen met charisma schoppen het ver. Maar Antoine is onuitgegeven. Hij zal nooit uit Maaslook uitbreken en de wereld veroveren.
Antoine roert in de grauwe kartonpap.
"Wat kijk je triest, Toine? Het is gewoon bier met velletjes, jongen. Dat lust je toch wel." Stef kijkt met een brede lach naar zijn overbuurman en begint te zingen: "Wahaarheen leiheidt de weg, die wij moeoeten gaan? Wahaarheen leiheidt de weg nahaartoeoeoe?"
Antoine knikt. "Dat vraag ik me ook af."
Carmen en Marijke staren in hun kommen en roeren met hun lepel in de brei alsof ze in stront roeren.
"Dat vreet ik ook niet." Carmen duwt met een in afschuw gerimpelde neus haar kom aan de kant.
Tegenover haar begint Eddy stoïcijns naar binnen te lepelen. Dan onderbreekt hij zijn maaltijd: "In Sparta kregen de atleten alleen bloedsoep te eten. Soep van bloed gemaakt. En die mannen waren keihard. Die wonnen!"
Antoine slikt langzaam zijn eerste hap door. Lauwe pap, veel smaak heeft het niet. De nasmaak is bierig. Hij steekt zijn lepel in de brei en kijkt Eddy aan. "Sorry dat ik me ermee bemoei, maar dat van die Spartaanse bloedsoep is een beetje een fabel. Wat destijds bloedsoep genoemd werd, was in feite een bijzonder lekkere, zeer goed gevulde en voedzame maaltijdsoep met broccoli, spek, prei, aardappelen, bonen en tomaten. En hij werd geserveerd met vijgen en kaas."
Hij kijkt Eddy aan met een vreemde mengeling van onderdanige vriendelijkheid en uitdagende superioriteit. Hij mag de kooivechter niet. Eddy kijkt Antoine geïrriteerd aan, tot hij begrijpt dat de schrijver hem in de maling wil nemen. Dan lacht hij hard.
"Schrijvertje, ik daag je uit een week lang een training met mij te volgen zoals ik die volgde als ik een wedstrijd had en precies te eten wat ik at. En als je me na die week nog durft te vertellen dat die grote Spartaanse atleten zich lekker vol schransten met hun moeders zondagse soep, geloof ik je."

Antoine knikt. “Ik maakte maar een geintje. Maar die bewondering voor de Spartanen heb ik persoonlijk altijd volkomen verachtelijk gevonden. Weet je dat ze baby’s die ze niet sterk genoeg vonden na hun geboorte in het ravijn gooiden? En dat op een moment dat in heel Griekenland de geweldigste architectuur en kunst gemaakt werd en filosofen rondliepen waar het denken van de hele wereld op gebaseerd is, de Spartanen zich verschuilden in wereldvreemdheid. Ze staken als struisvogels hun kop in de bloedsoep en waren zo conservatief, beperkt en achterlijk als de zwartekousengelovigen van nu. De Spartanen hadden een bord voor hun kop en dachten alleen aan afzien en vechten. Individuen bestonden niet bij hen, alleen soldaten. Intellekt en cultuur waren vieze woorden. Het waren idioten, Schwarzeneggers en Jean-Claude van Dammes.”
Antoine slaat zijn ogen neer, alsof hij zich schaamt voor zijn eruditie en het hebben van een gefundeerde mening. In feite schaamt hij zich omdat het lijkt alsof hij met zijn kennis de domme sportman op zijn plaats wilde zetten.
Eddy knijpt zijn ogen samen.
“Jou hadden ze beslist in het ravijn gegooid, Antoine.”
Antoine knikt. “Vast en zeker.” Hij begint te lachen. “Absoluut.”
Hij diept een nieuwe klonter pap op en steekt de lepel in zijn mond.
Eddy kijkt met een spottende uitdrukking op zijn gezicht zijn vriend Fons aan en schudt zijn hoofd. “Loser,” zegt hij zacht, maar hard genoeg dat Antoine het kan horen.
Het liefst zou hij hem met een klap van zijn stoel slaan, maar hij heeft door de jaren heen met veel moeite de beheersing geleerd niet op de vuist te gaan buiten de ring, behalve als hij echt niet anders kan. Maar de aanval van de schrijver vreet aan hem. Eddy houdt van verhalen over onverslagen helden en Spartaans afzien. Hij weet maar al te goed hoeveel hij zelf heeft moeten doorstaan om overeind te blijven in een sport die maar heel weinigen durven en kunnen beoefenen. Wat weet zo’n ongeschoren, stinkend schrijvertje van afzien, van lijden? Wat weet zo’n barhangende alcoholist van ascetisch leven en je lichaam aftrainen tot er geen milligram vet meer aan zit, alleen staalharde spieren? En van je geest aftrainen om de kooi in te durven tegen de grootste beesten en te overwinnen? Wat weet die loser van incasseren tot je bijna dood bent, terugkomen uit de diepste afgrond en winnen door kracht maar ook tactiek en techniek? Ts, kunstenaars. Als er rampen komen en de wereld bijna vergaat, zijn het de vechters die overleven, de vechters die mensenlevens redden, en niet die slappe kunstenaars. Godverdomme!

Hij propt achter elkaar drie volle lepels in zijn mond tot zijn wangen bollen en zijn kom leeg is. Dan slikt hij vol woede de stroom bierbrinta door. Hij duwt zijn stoel naar achteren en staat op.
Een moment lang slaat Antoines hart dubbel zo hard. De kooivechter zal hem nu flink op zijn muil gaan slaan. Hij ziet voor zich hoe hij over een paar tellen op de grond ligt met een gebroken gezicht, ingetrapte longen en een gescheurde nier, bloed overal.
“Ik ga pissen,” zegt Eddy, hij grijnst dreigend naar Antoine en zoekt het toilet op.

47

“Heeeeerlijk!!”
Oskar veegt zijn mond af aan het servet en leegt zijn glas bier. Hij proost naar de twee apen, die hoog aan het plafond vanuit hun bobslee naar de absurde ontbijters salueren.
Ronnie kijkt Oskar geamuseerd aan. “Jij vreet alles, als er maar drank in zit.”
Oskar reageert met een harde rollende boer.
“Jongen, een beetje fatsoen graag.” Marcel begint zich duidelijk te ergeren aan het gedrag van de botte Hollander.
“Sorry. Mijn maag kan niet tegen deze exotische keuken,” grapt Oskar terug met een sardonische grijns op zijn gezicht. Dan laat hij nog een boer.
Oskar weet in gezelschap de grens van het toelaatbare altijd zo ver op te rekken door wat hij doet en zegt, door tot vervelens toe te herhalen, aartsflauw te zijn, zich te misdragen als een treiterende peuter, te provoceren, mensen het bloed onder de nagels uit te halen – hij heeft zijn repertoire van grollen en geinigheden weten te perfectioneren geïnspireerd door de demonen van de drank – dat er altijd wel een paar mensen zijn die hem onmiddellijk gaan haten en anderen die hem bijzonder grappig en vermakelijk vinden. Bewonderenswaardig is wellicht dat hij, hoe ver hij soms ook gaat, nog nooit door een getreiterde op zijn bek is geslagen. Misschien komt dat door een stuk charme en komisch talent dat hij bezit, misschien komt het ten dele door zijn partner Belinda die hem af en toe bij uit de hand lopende dronkenschap mee naar huis weet te sleuren.
Zijn moeder noemde hem vroeger altijd Judas als hij zijn broertje Chrit pestte, toen deze nog niet een kop boven Oskar was uitgegroeid. ‘Tijl

Uilenspiegel zei ze haten me, maar ik weet waarom,' was een van haar uitspraken die ze van toepassing achtte op haar oudste zoon Oskar.
"Geef die rare en zijn vrouw nog wat te drinken van mij, Jeroom," roept Oskar vrolijk uit naar de café-eigenaar. "En doe die homofiel ook maar wat en die drie hoerekotmadammen, de Turk en die andere rare Belgen ook maar wat."
"Hoerkotmadammen … nou ja! Nu moet je gaan oppassen, Oskarke. Anders maken we van jou ook bierpap," reageert An verontwaardigd. Ze neemt een klodder pap op haar lepel, draait de lepel in de lucht omhoog, trekt hem met een vinger naar achteren en katapulteert de pap over de tafel heen vol op Oskars wang.
"Dat is niet leuk," klaagt Oskar, terwijl hij met zijn servet een paar spetters van zijn revers veegt. "Straks moet het naar de stomerij."
Zijn tafelgenoten lachen.
"Bring on the croissants," roept Ronnie naar Shu-Jia. "Ik wil wel eens wat lekkers eten. Vorig jaar hadden we cruesli met Baileys. En chocopops met Piña Colada. Dat was zaaaalig! En Jeroom, kun je eens wat vrolijker muziek opzetten? Ik hou niet van die depressieve fado."

Shu-Jia weet niet wat ze moet denken van dit ontbijt. Als dit typisch Belgische gerechten zijn, zal ze wel nooit wennen aan de keuken van haar nieuwe land. Maar de vieze gezichten van veel van de gasten hier vandaag tonen dat ook zij dit geen doorsnee maaltijd vinden. Hoewel iedereen wel lollig blijft.
Ze zou best willen aanschuiven bij het feestje in plaats van te werken, met name bij de drie dames die vriendinnen schijnen te zijn. Deze vrouwen zijn zelfverzekerd, gaan chic gekleed en ze lijken zo vrij. Zo wil Shu-Jia ook zijn.
"I love your dress," had Lieve met haar grote glimlach en haar sprankelende donkere ogen tegen haar gezegd, terwijl ze de zoom van het stof bij Shu-Jia's knie licht had opgetild en door haar vingers had laten gaan, daarbij haast onmerkbaar de huid van Shu-Jia's been beroerend. Shu-Jia had een rilling over haar haar hele lichaam voelen gaan. Ze mompelde: "Thank you," en was genoodzaakt zich onmiddellijk om te draaien, waarbij het stof uit Lieve's handen gleed. Ze vreesde dat haar actie misschien als heel onbeschoft zou worden geïnterpreteerd door de charmante vrouw, maar Shu-Jia's piemel, die ze bij het dragen van jurken strak wegborg in een door haar speciaal geprepareerde strakke onderbroek, begon bij de fysieke nabijheid van Lieve en haar aanraking plots ondanks de onderbroek een bult in het stof

van de jurk te duwen. Shu-Jia had zich meteen uit het café moeten begeven om weer kalm te worden en even later met strak kruis terug te keren.
Ze had een traditionele Chinese jurk aangetrokken omdat Jeroom verteld had dat dit een speciale dag was. Maar deze drie dames waren zoveel mooier gekleed dan zij, vond Shu-Jia, en ze droegen zulke mooie make-up.
Toen een van de dames een lepel pap in het gezicht van een van de heren had geschoten, had Shu-Jia wel verbaasd staan kijken. Ze moest blijkbaar nog heel wat over deze cultuur leren.

48

Thierry ziet er zo mogelijk nog bleker uit als hij weer aan tafel verschijnt. Hij blijft staan achter zijn stoel, beide handen rusten op de achterleuning, armen gestrekt vanaf zware schouders, alsof hij zich opmaakt de tafel een dramatische mededeling te doen.
Schoonvader Tuur, verwikkeld in een gesprek met Fons over de waarde van zijn huis, ziet Thierry vanuit zijn ooghoeken. Het gaat half door zijn hoofd dat de jongen waarschijnlijk nog niet klaar is met overgeven en er nog voor hij zal gaan zitten weer vandoor gaat naar de wc om de klus af te maken.
“Gaat het, Thierry?” vraagt Stef bezorgd. Hij stopt een moment met het vullen van zijn vloeitje.
Thierry staart in de kom lauwe gruwel die voor hem op tafel staat, zoals hij tien minuten eerder op de wc’s in de spiegel had gestaard. En hij ziet dezelfde gruwel. Door de bierpap heen, door zijn eigen spiegelbeeld met waterige, bloeddoorlopen ogen, grauwe huid en zweetparels die uit de poriën van zijn voorhoofd en bovenlip opwellen ziet hij de haat. Hij haat zijn schoonfamilie; Tuur, die arrogante domme lul van een schoonvader en Iris, die dikke bemoeizieke trut van een schoonmoeder, de sociale-hygiënefreak die ze is met haar wellevendheid en keurige maniertjes en haar kuisheidsfobie waar het haar dochter aangaat. Maar meer dan hen haat hij hun dochter, Kobie. Alleen de naam al.
Geen wonder dat hij gisteren met zijn maten in een paaldansbar is beland. Ze heeft hem ertoe gedwongen. Kobie met haar geen-seks-tot-we-getrouwd-zijn. Eén keer, één hele keer welgeteld, toen ze flink dronken was, heeft hij haar kunnen verleiden. De tranen en het drama achteraf hadden echter al zijn neukplezier met terugwerkende kracht

weten te vergallen. Hij is er klaar mee een aardige jongen te zijn. Hij had gisteren zo met een van die paaldanseressen mee naar achteren kunnen gaan. Maar hij heeft het niet gedaan. Voor Kobie. Toen hij echter zojuist op zijn knieën voor de wc-pot zat, zijn hoofd boven de stinkende witte rand die onder de gele druppels zat, leek het of hij tegelijk met de inhoud van zijn maag zijn toegeeflijkheid, zijn geduld en zijn tanende liefde voor Kobie eruit kotste.
Hij was opgestaan, had zijn mond afgeveegd en in de spiegel gekeken. Boven zijn gezicht had iemand met een marker 'iediejoot' geschreven met een pijl naar beneden. En hij wist dat een persoon met een grote voorspellende gave dat woord er exclusief voor hem had neergekalligrafeerd.
Een grijns tekent zich af rond zijn lippen als hij achter zijn stoel staat en zijn blik van de kom pap omhoog naar het gezicht van stef gaat.
"Met mij gaat het goed."
Hij gaat zitten en werkt als een bezetene de inmiddels koud geworden pap naar binnen, pakt het glas bier dat onaangeroerd bij zijn kom staat en slaat het in één lange teug naar binnen.
"Jeroom, nog een pint!" commandeert hij en slaat met zijn vuist op tafel. Hij weet net op tijd een bittere golf pap en bier die uit zijn maag omhoog komt, weg te slikken.
Tuur onderbreekt zijn gesprek een moment en kijkt zijn schoonzoon verbaasd aan. "Wat mankeert die mafkees nou weer?" mompelt hij en neemt de draad weer op waar hij die heeft achtergelaten.

49

Met een vies gezicht houdt Luk het glas vers geperste sinaasappelsap met mezcal stil aan zijn mond. Hij beseft dat het 'ding' dat hij ineens proeft, te groot en sponzig voor een sinaasappelschilletje, de beloofde worm moet zijn. Zijn tong duwt het dode dier van een drie centimeter lang en een halve centimeter doorsnee tussen zijn kiezen. Als zijn kiezen op elkaar sluiten, voelt hij hoe de geribbelde huid knapt en er een belletje vloeistof uit de rups vrij komt, en weer als hij nog eens bijt.
De Mezcal de Oaxaca smaakt zwaar verbrand als kampvuurhout door de jus d'orange heen. Luk houdt van mezcal. De eerste hint van spiritus en jonge klare, en de sterke smaak en de nasmaak, zo onmiskenbaar en uniek gerookt. De mezcal verwarmt de borst en trekt een gerookte boer uit zijn maag omhoog, niet vervelend. Na de eerste slokken wil hij altijd meer. Dan volgen de glazen elkaar op. Het liefste schenkt hij zichzelf bij

uit de fles die op tafel hoort te staan, die hem doet denken aan die keer heel lang geleden dat hij in Mexico op reis was.
Daar had hij voor het eerst de rups van de nachtvlinder Hipopta agavis, die de agave als waardplant heeft, in zijn glas en vervolgens in zijn mond. De rups die tussen zijn kiezen knapte als een vrucht, de ietwat taaie huid in een paar keer fijngekauwd en doorgeslikt en weg was het dier dat misschien jaren in de drank had liggen dobberen, wachtend op Luk, als een maagd op haar ontmaagding. Ooit uit het leven gesnoeid en in drank gemummificeerd, een dode ziel drijvend in alcohol, smaak toevoegend aan en opnemend van de mezcal tot de een opgaat in de ander en beiden niet meer te onderscheiden zijn.
Luk had zich afgevraagd wat het nut was van de worm in de fles. Of het een geluksbrenger was, een symbool, een traditie, misschien een representatie van de trots van de Mexicanen of iets dat boze geesten weg moest jagen. Wie weet werd de kater die je de volgende dag krijgt na veel drank, gezien als boze geest. Wellicht representeerde de worm de dood. Hier in Mexico hadden ze toch zoveel met de dood. Maar misschien was het ook gewoon een marketing gag, een gimmick. Hij legde de vraag voor aan de uitgeteerde, zwartbesnorde eigenaar van het zaakje waar hij na een bloedhete namiddag in de schaduw was gaan zitten om de laatste zon te ontlopen en een loom eind aan de dag te breien met een hapje eten en genoeg drank om later in de broeiende hitte in slaap te komen. De man had hem toegegrijnsd en zich naar de toerist toe gebogen, waardoor Luk de mans zware zweetlucht rook en meteen het idee kreeg dat in ieder geval een goede reden voor de gerookte smaak van de mezcal zou kunnen zijn dat je smaak- en geurpapillen verdoofd raken voor Mexicaans zweet. De ‘maguey worm’ neemt de magische krachten van de agave over, had de man verteld. Een oude Mexicaanse legende vertelt dat de man die de moed heeft de worm door te slikken, een geweldige potentie krijgt. Hij had luidkeels gelachen en geknipoogd naar een stel dorpelingen dat aan de bar zat.
En nu heeft hij de worm en dus het gratis ontbijt gewonnen. Maar hij heeft geen zin in het middelpunt van de belangstelling te staan. Hij wil niet prijsgeven dat hij de worm heeft. Beter het grote geluk dat hem ten deel gevallen schijnt te zijn, te ontkennen.

“Hee, wie heeft de worm eigenlijk gehad?” Stef kijkt de tafel rond. Sommigen halen hun schouders op, kijken om zich heen.
“Iemand moet hem toch hebben gehad.”
Jeroom komt erbij staan. “Ik heb de worm in een glas gedaan.”

Nog steeds eist niemand de eer op.
“Ik had hem,” zegt Carmen ineens. “Heb hem in een keer doorgeslikt. Floep, weg. Dood beest zit in mijn buik. Hik!”
Ze imiteert een hik als bewijs. Ja, hallo, als degene die de worm heeft gehad zo stom is om niks te zeggen, eist zij de heldendaad wel op. Voor het geld hoeft ze het niet te doen, want haar vriendje betaalt. Hij betaalt altijd, alles. Maar ze vindt het gewoon stoer dat zij dat vieze beest zou hebben doorgeslikt. Ze moet er in feite niet aan denken echt een worm in haar mond te hebben. Toen ze haar jus dronk, had ze haar lippen tot op een spleetje dicht gehouden om als ze maar iets vasts en onbestemds zou tegenkomen, meteen het glas in de emmer leeg te gooien. Maar het wapenfeit wil ze best aan haar imago toevoegen.
Eddy kijkt haar met een trotse blik aan.
“Mooi, dan is jouw ontbijt gratis,” zegt Jeroom en begeeft zich weer achter de bar.
“Echt joh?” Marijke duwt haar schouder lachend tegen Carmens schouder. “Ik zou hem uitgespuugd hebben.” Ze steekt haar tong uit en trekt een vieze bek.
Luk glimlacht tevreden. Rare jongens die mensen.

Een uur later danst Oskar een slow met Mieke op de tonen van I love rock and roll van Joan Jett and thet Blackhearts. Beiden zijn zichtbaar aangeschoten. Oskars linkeroor en wang rusten in de ruime vlezige boezem van Mieke, zijn arm omsluit haar volle taille terwijl zijn andere hand haar pols beet heeft. Miekes duim steekt diep in Oskars mond. Met de tevreden uitdrukking van een duimzuigende kleuter en zijn ondeugende oogjes gericht op Miekes decolleté, wiebelt hij haar langzaam langs het meubilair.
Thierry heeft naast Stef, Luk en Antoine plaatsgenomen aan de toog, waar hij de ene pils na de andere naar achteren slaat, terwijl de andere drie verlangende blikken werpen op Sandy en An, die geitend en uitdagend met elkaar een dans-act opvoeren. Met een nichterige buiging verzoekt Ronnie Belinda om een dans zodat ze kan profiteren van de uitgebreide danscursus die hij in zijn jeugd heeft genoten, om na de genoten dans met Belinda meteen de oude Marie-louise die nippend aan haar likeurtje van alles zit te genieten, ten dans te vragen.
“Ten dans, mooie vrouw!” gebiedt hij als een volleerd Don Juan.
Marie-Louise grinnikt. “Wees voorzichtig met me.” En duwt zich vanuit haar ingezakte houding met beide handen omhoog van haar stoelleuningen, terwijl haar oude lijf wordt uitgerekt als een accordeon.

Ze is nooit vergeten wat ze zei toen ze negentien was en de eerste man ooit op het punt stond in haar meest intieme deel binnen te gaan; “Wees voorzichtig met me.”
Mooie vrouw, zei Ronnie. Ze weet dat ze al heel lang geen aanspraak op die titel meer kan maken, maar vroeger was ze mooi. Ze heeft foto’s die het bewijzen. Vroeger was ze beslist een mooie vrouw. Ze doet haar ogen dicht en vertrouwt op de man die haar omzichtig en o zo langzaam geleidt op de tonen van ‘Iech haw vaan ut leve’. Zachtjes zingt ze mee; “Schat, denk nooit meer aan mij … je weet ik hou van het leven …”
Ondertussen hebben Marcel en Henri zich teruggetrokken in een hoek van de bar. De zakenmannen raken aardig voldaan van de malt whisky, vijftien jaar oud, die Jeroom voor hen schenkt en de sigaren die Henri uit het dashboardkastje van zijn Mercedes tevoorschijn heeft gehaald. Hun mannengesprek gaat over de crisis, waar anders over, en zal via hoofd- en zijpaden uiteindelijk terechtkomen op sport.
“Excuseer mij … ik moet op toilet.” Oskar verwijdert Miekes duim uit zijn mond en steekt de geïmproviseerde dansvloer over. Als hij langs Lieve loopt die in gesprek is met Kamiel, grijpt hij haar hand, steekt haar duim in zijn mond en begint te sabbelen.
“Bah, grote zatlap!” scheldt Lieve en trekt haar hand terug, haalt Oskars stropdas uit zijn gilet tevoorschijn en veegt haar duim eraan af.
“Hihihi,” giechelt Oskar met een pesterige lach.

50

“Weet je wat jij moet doen?” Eddy staat aan de pisbak naast Oskar, een marmeren schotje scheidt de twee. Hij schudt zijn piemel uit, stopt hem naar binnen, ritst zijn gulp dicht.
Oskar kijkt omhoog in het serieuze gezicht van de kooivechter. De imposante kale kop zou Oskar in één hap kunnen opvreten, van spiegelende schoenen tot zwarte pony, met de Hollandse plasser nog uit het driedelige pak stekend.
Oskar kijkt hem met beschonken blik aan. “Nee.”
“Jij zou een snorretje moeten laten staan, alleen recht onder je neus. Zo.” Eddy trekt met zijn wijs- en middelvinger tegen elkaar een denkbeeldig vlak van de onderkant van zijn neus tot op zijn lip. “Dan lijk je precies op Hitler.” Hij tekent nogmaals een vlak onder zijn neus en tekent dan met zijn hand een denkbeeldige schuine pony op zijn voorhoofd. “Met

die pony van jou en jouw postuur. Hitler was ook maar een klein mannetje. Lachen!”
Oskar glimlacht en knikt. “Eem week geleden had ik echt zo’n snorretje.”
Eddy kijkt hem ongelovig aan.
“Maar ik was in Amsterdam geweest en daar konden ze er niet zo mee lachen. Iemand noemde me een Schweinegesicht en een andere wilde me langs mijn broekspijpen af pissen. En eentje werd zo agressief dat ik, omdat ik nog een paar dagen in Amsterdam zou blijven, m’n snor er maar afgeschoren heb.’
Eddy grijnsde. ‘Hollanders. Zo zijn wij Belgen niet.”
Als Eddy het toilet heeft verlaten, kijkt Oskar onder het handenwassen in de spiegel. Ja, hier in België zijn de mensen inderdaad veel relaxter. Zeker in zo’n klein dorpje. Hij was zelfs met zijn snor en pony in Maastricht uit geweest en daar had hij onder veel applaus nog in een cafeetje op de tafel gedanst. Maar je hebt in zo’n stad als Amsterdam maar al teveel mafkezen die je niet als Hitler wilt tegenkomen. Er is daar genoeg volk dat er de gein niet van zal inzien.
Hij houdt twee vingers onder zijn neus. Het zou wel leuk zijn. En hier bij Jerooms zou het geen probleem zijn, allemaal aardige mensen. Bovendien is een beetje provoceren altijd leuk. Hij zal er wel een paar op stang jagen. Ja, hij ziet het wel zitten.
Oskar droogt zijn handen af, loopt het café binnen en vindt Jeroom achter de bar.
“Heb je een kurk voor me en een aansteker?”
Jeroom haalt zijn schouders op en overhandigt binnen een tel het gevraagde aan zijn klant.
Even later staat Oskar andermaal voor de spiegel van het toilet. De kurk stinkt en wordt zwart in de hete vlam. Oskar wacht even tot hij is afgekoeld en maakt dan een mooi zwart vierkant onder zijn neus. Alsof er niets aan de hand is, stapt hij nonchalant het café weer binnen.

Antoine geeft Stef een uiteenzetting over de beproevingen van het schrijverschap, als Oskar naast hen komt staan.
“Auch wir müssen einsehen, dass wir keine gerade Linien ziehen können!” onderbreekt Oskar het tweetal op de manische dreunende toon waarmee de dictator zijn volk pleegde toe te spreken, terwijl hij zijn wijsvinger onheilspellend in de lucht laat zwaaien. Dan draait hij zich om en roept hard: “Musik, sonst scheiss ich im Sahl!”

Marcel schudt zijn hoofd. “Irritant mannetje is dat. Volgend jaar kom ik niet meer als hij komt.”
Henri moet echter wel lachen om die gekke Hollander. “Ik vind hem wel amusant. Hij brengt tenminste leven in de brouwerij.”
An loopt naar Oskar toe en grijpt zijn armen. “Ik heb nog nooit met Hitler gedanst. Kom, dans mijn Adolfke, dans.”
Haar vriendinnen bescheuren het. Sandy grijpt haar iPhone en maakt meteen een rij foto’s. “Vanavond staan jullie op facebook, An. Wacht …” Ze zet haar toestel op filmen en legt om het tweetal heen draaiend de dans van haar vriendin met Adolf Hitler vast voor de rest van de wereld.
Als Oskar is uitgedanst, staat plots Fons voor hem. Hij kijkt Oskar dreigend aan.
“Zal ik jou dat snorretje eens afscheren?” snauwt hij.
“Ja, doe maar,” lacht Oskar.
Het zal wel grappig bedoeld zijn van die Belg, maar hij heeft geen idee wat de man bedoelt. Tja, niet iedereen kan zo leuk als hijzelf zijn. Hij trekt Mieke uit een stoel omhoog en duwt haar tegen zich aan. “Dansen met Hitler? Vijftig cent.”
Hij wil net weer van danspartner wisselen als Fons ineens voor hem staat, met een mes in zijn hand.

51

Op het moment dat Oskar de duim van de corpulente vrouw in zijn mond stopt, voelt zijn broer Chrit, die als enige nog de rechterflank van de tafel bezet, dat zijn voet onder de tafel tegen iets hards aanschopt. Hij schuift nog een keer lichtjes vooruit met zijn voet, weer contact. Hij laat zijn bovenlichaam langzaam naar de bank zakken, zijn hoofd onder het tafelblad.
“Hoi,” groet hij verrast het meisje dat met haar kussens en boeken onder de tafel zit.
Lua-Li staart voor zich uit.
Chrit laat zich onder de tafel glijden. “Mag ik erbij komen?” Hij gaat half op de kussens liggen en pakt het boek waar zijn voet tegenaan gestoten had.
Een tijd lang bladert hij door het boek.
“Mooie dingen staan hierin. Het Terracottaleger, wauw. Dat ken ik. Alleen uit boeken jammer genoeg, alleen van foto’s.”
Hij kijkt naar het onbeweeglijke kind.

“Shu-Jia is je moeder? … Spreek je Nederlands? … English?”
Chrit draait zijn hoofd in de richting van de kijkgaten, gluurt erdoorheen. Het doet hem denken aan een stukje uit een film die hij laatst zag over een Amerikaanse soldaat die schutter op een tank was in Afghanistan. Een groepje van zijn kameraden loopt een paar meter voor de tank uit. Ze zijn op verkenningspatrouille. De schutter zit binnen in de tank en kijkt door het minimale geschutsgat dat hem met de buitenwereld verbind. Plots duikt er een Afghaanse kippenboer op met zijn kleine truck vol kippen. De kameraden buiten de tank geven via de headsets in hun helmen door dat de schutter een granaat moet afvuren op de kippenboer omdat die geen kippenboer zou zijn maar een terrorist. De soldaat twijfelt, het zweet staat op zijn voorhoofd. Hoe weten zijn maten daarbuiten zo zeker dat de man een terrorist is? Zijn gammele wagen vervoert kippen. De man zelf ziet eruit als een armoedige Afghaan. Wat als de soldaten buiten zich vergissen? Zijn eigen ogen vertellen hem dat het een kippenboer is. Hij wil geen kippenboer afmaken. Hij weet dat er al teveel onschuldigen sterven in deze oorlog. Maar de soldaat bevindt zich in de tank. De wereld buiten is als een film waarnaar hij kijkt. Hij kan niet uitstappen om de Afghaan zelf te ondervragen, maar hij houdt wel de mans leven in zijn handen. Hij moet snel handelen. Ook het leven van zijn kameraden en van hemzelf kan ervan afhangen. En niemand dan hij is verantwoordelijk voor zijn persoonlijke acties.
Chrit kijkt door het gluurgat naar de mensen in het café en stelt zich voor dat hijzelf een granaat afvuurt op iedereen die daar staat en zit omdat iemand roept dat het allemaal terroristen zijn. Na een gigantisch explosie liggen tussen het puin van het ontplofte café verminkte lichamen, stukken los vlees en afgescheurde ledematen in plassen bloed.
Hij ziet zijn gekke broer dansen. Hij houdt van zijn broer, bewondert hem om zijn durf en zijn eigengereidheid. Toen hij klein was werd hij voortdurend door hem geplaagd, gejudast. Dat begon al toen Chrit nog in de wieg lag en door Oskar aan zijn tenen getrokken werd. Als kleiner, vijf jaar jonger broertje, kon hij het nooit van hem winnen. Bijna nooit. Hij herinnert zich dat ze als jonge ventjes ’s ochtends de trap af renden en allebei tegelijk in de wc stonden te plassen. Zijn broer stond hem plagerig opzij te duwen, toen de kleine Chrit zijn straal omhoog en zijwaarts richtte op de pyjamabroek van zijn treiterende grote broer. Die overwinning smaakte goed. Maar van hun moeder mochten ze nooit meer tegelijk gebruik maken van de wc.
Chrit trok zich als kind meestal terug in zijn eigen wereld, kon uren zoet zitten tekenen, maar werd ook dan vaak ruw gestoord door zijn broer die

zelf geen moment stil kon zitten en het ook niet kon velen dat zijn kleine broertje dat deed. Heel vaak noemde Oskar Chrit om hem te pesten Chrittetit, een naam waar Chrit een bloedhekel aan had. Wat voor naam Chrit vervolgens ook verzon en gebruikte om terug te pesten, dit had geen enkel effect op Oskar. Een andere plagerij was als de veel sterkere Oskar zijn kleine broer op de grond neer pinde door bovenop hem te gaan zitten en hem herhaald in zijn kin kneep, bij elke kneep 'beschuitje, beschuitje' roepend. Op een keer kon Chrit niet meer tegen de pesterijen en gooide een schilmes naar zijn broer, dat hem een heel eind miste en een eind verderop trillend in de houten poot van de ouderwetse naaimachinetafel van hun moeder tot stilstand kwam. Op een gegeven moment vroeg Chrit zich af of het als kind mogelijk was overspannen te zijn, want zover kreeg zijn broer hem.
Maar tegelijk keek hij tegen hem op, zijn grote sterke broer die uitstak boven de middelmaat, die stoer was, een gouden Zündapp met heel veel chrome onderdelen en een race-zadel bezat, een zogenaamd Goudhaantje, die lang haar had, pasfoto's van verschillende meisjes in zijn portemonnee had. En die ook wel weer heel grappig was, waardoor er in het gezin vaak wat te lachen viel met zijn idiote kapriolen. Die er bij hun ouders voor zorgde dat Chrit toen hij in de puberteit kwam meer mocht dan zijn oudere broer of zus, dat hij langer op mocht blijven, langer naar de disco mocht en dat de algehele moraal passend bij de tijd opgerekt werd. Toen Chrit zestien was, kochten de ouders de Zündapp van Oskar over voor de jongste. Vanaf toen kon ook Chrit 's ochtends stoer het schoolplein oprijden. Maar Chrit was niet bromfietsstoer en zou dat ook nooit worden. Hij veranderde zelfs niet in een macho met de glimmende werp-ster die Oskar zelf gefabriceerd had en aan Chrit had geschonken. Ook niet met het knipmes en de grote dolk die Oskar voor hem als souvenirs van vakanties had meegenomen.
De glimmende metalen ster wierp Chrit tijdens de pauzes van het Schoonberg Atheneum waar hij zat in de houten muren van de school. En als hij uitging nam hij de ster mee in zijn jaszak, of het knipmes in zijn broekzak of de Siberian Skinner in zijn laars ter mogelijke bescherming tegen dorpstuig, zigeuners of schorem dat wel eens de Belgische grens naar Nederland wilde oversteken. Maar dat krapuul viel hem niet lastig. Ze zagen hem waarschijnlijk over het hoofd omdat Chrit meestal redelijk onopvallend aan de kant zat te drinken of te blowen met zijn alternatieve artistieke vrienden en vriendinnen. De enige aanval die het vriendenclubje werkelijk te vrezen had, en deze was niet te onderschatten, was de alcoholaanval. Er werd gezopen. En Chrit kon

naar gelang de avond vorderde wel eens in een aardig foute dronk belanden. Dan wilde het meer dan eens behoorlijk borrelen in Chrits innerlijk, dan kwam er een kwaadheid in hem naar boven die hem om zijn keel greep en niet meer losliet. Hij stond dan klaar om iedereen die hem durfde te bedreigen, af te maken met koud staal. Ha! Handen in de zakken aan het wapen, bijna hopend, bijna, dat het gespuis met hem op de vuist wilde. Ha!, ze zouden vreemd opkijken. En verdienen zouden ze het, godverdomme.
Maar uiteindelijk was hij steeds wijs, sociaal en schijterig genoeg zijn wapenarsenaal niet uit eigen beweging op iemand los te laten en trok hij stomdronken huiswaarts zonder bloed aan het ijzer.

Oskar was een grote broer met goede en slechte kanten. Hij was bourgondisch ingesteld en zeer gul, had een goede inborst, maar ook nou eenmaal die sardonische trekken. Als kleuter rende Chrit achter zijn broertje en diens vrienden aan, maar hij was altijd te klein om mee te mogen naar de mysterieuze en spannende plekken waar de grote jongens naartoe vertrokken. Maar Chrit kreeg zijn eigen vriendjes en groeide op een gegeven moment zelfs boven zijn grote broer uit qua lengte.
Hun levenspaden liepen uiteen. Oskar ging naar de mavo en daarna naar de havo en de technische kant op. Chrit ging dus naar het atheneum. Ieder had zijn eigen vrienden en zijn eigen leven. Tot het moment dat Chrit naar de kunstacademie ging en zijn broer, die altijd in het nieuwe en het andere, het buitensporige, geïnteresseerd was, gelokt werd door die wereld. Toen ontstond er ineens een gelijkwaardige verhouding. Oskar ging zich verdiepen in de kunst en maakte contact met de kunstenaarsvrienden van Chrit. Er ontstonden gesprekken tussen de broers over kunst die daverende dieptes ingingen, discussies die schreeuwend en vloekend gevoerd werden, waarbij menig omstander dacht dat hier heftige ruzies gaande waren en er elk moment messen getrokken zouden worden tot bloed zou vloeien. Maar die discussies waren, hoewel op diepgewortelde zielsredenen gebouwd, uiteindelijk puur technisch van aard. Er kwam onbegrip en woede aan te pas, maar nooit werkelijke boosheid of wrok. Uiteindelijk bleek sowieso haast altijd dat beiden exact hetzelfde bedoelden, het volledig met elkaar eens waren, alleen een ander jargon gebruikt hadden, een subtiel afwijkende terminologie. Soms ging het zelfs om de betekenis van één enkel woord. Zo vielen ze op een keer heftig discussiërend over de vraag of de muziek van de experimentele componist John Cage wel of niet tot de concrete kunst behoorde en al dan niet te vergelijken was met de

vloerplaatwerken van de minimalistische beeldhouwer Carl Andre om vijf uur in de ochtend een Belgisch café binnen. Tijdens een verhit heen en weer schreeuwen dat een half uur duurde dronken ze elk drie glazen bier leeg. Om half zes verlieten ze, het langzaam toch weer met elkaar eens wordend, het café. Wat de overige klanten van dit bezoek zouden kunnen vinden, ging volledig langs hen heen.
Meestal eindigden de discussies in overeenstemming en werd met veel gebruik van herhalingen elkaars visie en de kwaliteit van de besproken kunst en kunstenaars geprezen. Want eens waren ze het met elkaar, omdat ze een diepe passie voor kunst voelden en wisten wat goede en slechte kunst was. Op een gegeven moment begon Oskar zelfs naast zijn reguliere baan exposities te organiseren, waaraan Chrit en zijn vrienden deelnamen.
Toen ze volwassen waren, was Chrit, hoewel hij de kunstenaar was, als persoon de meer aangepaste, die niet zo hoefde op te vallen als zijn broer. Zijn werken konden soms wel aardig wat ophef veroorzaken. Zoals toen hij in een foto van vijf meter hoog afbeeldde hoe een vader op het punt stond met een bijl zijn gehandicapte kind te vermoorden, dat net op het punt stond uit de vagina van de moeder geboren te worden. Hij had de grote poster in het centrum van een stad opgehangen, pal naast de brug over de rivier die de stad doormidden spleet. Ernaast hingen nog twee posters, waarvan er eentje een barende clown afbeeldde die zijn gehandicapte kind vermoordde. Dat schoot de burgervader van de stad in het verkeerde keelgat en hij liet de posters in de rivier gooien door een van zijn gemeentelijk ambtenaren. Een ander werk had Chrit geëxposeerd in een psychiatrische kliniek in Duitsland. Het was een vier meter hoge foto van een jonge moeder die, gek geworden van verdriet door de dood van haar kleine dochtertje, op het graf van haar kind zat te schijten. Wat zijn werken en gedachtenwereld aangingen waren er dus wel degelijk raakvlakken van Chrit met zijn broer en kon er zeker ook gesproken worden van een gedeeld gevoel voor bizarre humor. Op een keer maakte Chrit zelfs een kunstwerk in het huis van Oskar dat speciaal op Oskar was toegesneden. Chrit vroeg hem een product naar keuze te nemen waarop het werk gebaseerd zou worden. Oskar koos daarop zijn aanstaande sterilisatie. Hij en Belinda hadden geen kinderen en zouden die door Oskars sterilisatie ook nooit krijgen. Het kunstwerk dat zijn broer voor hem ontwierp was een volledig ingerichte kinderkamer in Oskars huis, met een kinderbedje, speelgoed, een commode, gordijntjes en in plaats van het nooit te verwekken kind een etalagepopje van een kind, het geslacht door Oskar bepaald, in een jurkje door Oskar en

Belinda uitgekozen. Aan de muur hing een foto van een operatietafel met het opschrift ‘Sterilisatie - Kinderen – Het Einde!’‘. De kinderkamer werd een permanent onderdeel van het huis. Saillant detail was dat Belinda in feite wel graag kinderen had gewild.
Maar Chrit was verder als persoon de rustige en over het algemeen de “nuchtere drinker”, die maar zo af en toe flink uit de bocht vloog. Zo voelde hij zich als ze samen uitgingen en zijn broer weer helemaal losbollig begon te gaan of als Oskars meligheid en drammerigheid bij Chrit plaatsvervangende schaamte opriep, verantwoordelijk om een poging te ondernemen hem te stoppen of mee naar huis te krijgen.
Toen Chrit door het kijkgat zijn broer als Hitler het café binnen zag stappen, wist hij dat het beter was dat hij hem in de gaten zou houden en toen hij Fons naar buiten zag gaan en met een mes in zijn hand weer binnen zag komen, begreep hij dat Oskar duidelijk weer eens iemands grenzen had overschreden.

Chrit klimt snel onder de tafel vandaan en gaat naast Oskar staan.
Eddy heeft ook gezien dat zijn vriend een mes in zijn handen heeft en nu voor Oskar staat.
“Wat doe je man?” Eddy heeft Fons’ pols gegrepen, zodat het mes nog steeds dreigend maar feitelijk onschadelijk in de lucht zweeft.
“Hier,” sist Oskar, terwijl hij een lege wijnfles van de toog grijpt en die in Chrits hand duwt. “Hou hem tegen en als hij doorkomt, sla je hem met die fles op zijn hoofd.”
Chrit pakt in een reflex de fles aan en pakt met zijn andere hand de vrije arm van Fons, terwijl Eddy zijn vriend ondertussen enig verstand probeert in te spreken.
“We kunnen beter gaan,” zegt Oskar, terwijl hij Chrit met zich mee trekt en Belinda toeroept haar tas te pakken en naar buiten te gaan.
Chrit ziet nog net bij het weglopen hoe Eddy het mes uit Fons’ hand pakt.
“Sorry, man,” hoort hij Fons tegen Eddy zeggen. “Ik heb familieleden die in het kamp hebben gezeten. Mij moet je met zoiets niet opnaaien.”
Carmen kijkt Marijke vragend aan. “Heeft hij familieleden die in het kamp hebben gezeten?”
Marijke haalt haar schouders op. “Volgens mij is dat flauwekul. Maar ik weet het niet. Hij is in ieder geval niet besneden, hahaha, en hij luistert ook niet naar Black Sabbath. Dat is toch een Joodse band of niet?”
“Wihoeoeoe!!!” Thierry staat aan de bar en kijkt naar zijn broek die in het kruis en langs de binnenkant van de broekspijpen nat kleurt. Tussen

zijn voeten begint zich een plas op de vloer te vormen. “Wihoeoeoe, hahahaha,” giert hij. Dan marcheert hij lachend en zwabberend als een dronken matroos het café uit terwijl hij een tafel aan de kant stoot en twee stoelen omver keilt.
“Ik zou maar even achter hem aangaan,” zegt Jeroom nijdig tegen Tuur, terwijl hij naar achteren gaat om een emmer en een dweil te halen. “Wat mankeert dat volk vandaag? Messen, in hun broek pissen … Het is het laatste jaar dat ik dit organiseer …”
Als Tuur buiten komt, ziet hij zijn schoonzoon midden op de weg staan. “Rij memaa kuppot!” schreeuwt hij tegen de automobilisten, die toeterend en lichtsignalen gevend in een bocht om hem heen rijden.
“Godverdomme, dat jong is echt gek” mompelt Tuur, hij loopt de weg op en sleurt zijn schoonzoon naar de kant.
Voor het café hebben zich de klanten van Jerooms verzameld. Ook Jeroom staat buiten en Shu-Jia, die van het geheel geen donder snapt.
“Ik wil jouw kleinkind nie … papa … hik,” kwijlt Thierry.
Hij kan niet meer op zijn eigen benen staan en hangt als een slappe doek in Tuurs armen.
“Twas un ong … un ongeluk, ze moesnie swanger worre … ik wil dakin nie …fudomme …” Dan schreeuwt hij boos: “Ennikwil haar ook niemeer … hou je Kobie maar.”
Op dat moment geeft Tuur de jongen een klap voor zijn hoofd terwijl hij hem met zijn andere hand bij zijn kraag vasthoudt. Hij sleurt hem de stoep op en gooit hem tegen de gevel aan op de grond.
“Bel maar een taxi voor dit stuk ongeluk,” zegt hij doodkalm.
Hij loopt het café weer binnen zonder nog om te kijken naar Thierry.
“Ik breng hem wel even naar huis,” zegt Luk. “Hij woont een paar straten verderop.”
“Ik help wel mee,” zegt Stef. Hij steekt zijn sigaret tussen de lippen en buigt zich voorover om Thierry bij zijn arm te pakken.
Terwijl de twee mannen de jongen op zijn voeten tillen, gaan de andere gasten terug het café binnen.
Marie-Louise heeft hoofdschuddend voor het raam staan kijken. Ze laat zich op haar stoel zakken en nipt de laatste slok van haar likeur weg.

52

Ze zijn allemaal weg. Ik kijk door het gat. Helemaal weg. Het enige geluid is de muziek die uit de boxen komt. Relatieve rust.

Eentje was er binnen bij me. Zei: “Hoi. Mag ik erbij komen? Mooie dingen staan hierin. Het Terracottaleger, wauw. Dat ken ik. Alleen uit boeken jammer genoeg, alleen van foto’s. Shu-Jia is je moeder? … Spreek je Nederlands? … English?”
Hoi moet een welkomstgroet zijn. Shu-Jia heb ik ook verstaan, hoewel hij mijn moeders naam wat raar uitsprak. English is Engels, hij vroeg of ik Engels spreek. Ik had gemakkelijk yes kunnen antwoorden. Gemakkelijk.
Ze komen weer naar binnen.
Er ligt een apparaat op de grond onder mijn tafel, met een dun lang kabeltje dat onder de bank verdwijnt.
Ik pak het apparaat op en stop het onder het groene kussen. Als de dingen die ik langs de oever van de Ta vond en mee naar huis nam.

Marcel had eerder die ochtend zijn smartphone op de bank gelegd om hem op te laden via het stopcontact naast de bank, maar zag niet dat hij even later door Chrit die gehaast van onder de tafel omhoog gekropen kwam om zijn broer te hulp te schieten per ongeluk op de grond werd gestoten, waarbij de oplader uit het stopcontact werd getrokken
“Je raakt die dingen de hele tijd kwijt. Straks vergeet je hem weer,” had Mieke haar man nog berispend toegesproken.
“Wat geeft het?” had hij schouderophalend geantwoord. “Bij elk nieuw abonnement krijg ik weer zo’n ding. D’r liggen er al vier of vijf thuis.”
“Ja en hoeveel abonnementen heb je die je nog niet hebt opgezegd?” mopperde Mieke, meer voor degenen om hen heen dan voor haarzelf. Ze hadden geld te over, in feite kon het haar niet schelen. Maar ja, ergens in haar achterhoofd was toch altijd die familie en omgeving waar ze uit voortkwamen die het niet tot zulk grote rijkdom geschopt had. Soms kon ze zich nog wel eens schuldig voelen als ze zo met geld smeten.
“Ach, lieve schat,” had hij haar kritiek weggewaaid, “het gaat allemaal via automatische incasso. Wat maak je je druk? Lieverd, we krijgen het toch nooit op in onze levensdagen. En we hebben geen kinderen. Moet ik het allemaal aan moeder Teresia nalaten, hahaha?”
“Het is moeder Teresa en die leeft niet meer.”
“Precies. Dat bedoel ik maar.”
Mieke liet het erbij. Ze had de schijn van zuinigheid eventjes opgehouden en nu gingen ze gewoon verder met buitensporig spenderen.

Ik moet poepen. Kruip, trek me op aan de bank, loop.

“Shu-Jia.” Jeroom knikt in de richting van de stamtafel.
Ze ziet hoe Lua-Li als een slaapwandelaar onder de tafel vandaan komt en naar de wc loopt. Zou ze haar achterna gaan?
“Shu-Jia, a red wine, please?” bestelt Lieve, waarmee Shu-Jia’s voornemen Lua-Li te volgen van de baan is.
De ontbijtgasten staan nu allemaal rond de bar, behalve Thierry en de drie Nederlandse gasten. Tuur slaat zijn bier achterover.
“Een kloothommel is het. Een slappe zak, dat jong. Maar hij heeft onze Kobie zwanger geschopt en ik zal erop toezien dat hij ‘m niet ertussenuit peert. Hij zal zijn verantwoordelijkheid moeten nemen. Trouwen zal ‘ie met ‘r. Of hij wil of niet, we houden hem. Ik had nog even gedacht hem aan een boom te binden en er vandoor te gaan … hahaha … maar zo gemakkelijk komt hij er niet vanaf. Wat een lul, zeg, in zijn broek pissen. Wacht maar tot ik het in de familie rondvertel. Hier zal ‘ie de rest van zijn leven plezier aan beleven.”
Stef knikt. “Op die leeftijd nog in zijn broek pissen. Ik zou er mijn dochter niet aan kwijt willen. Als ik er een had.”
Antoine schudt zijn hoofd. “Die jongen was gewoon nog strontbezopen toen hij hier binnenkwam. Jij, Tuur, had hem niet moeten meenemen. Dat joch had eerst eens nuchter moeten worden voordat hij bezopen raakte.”
“Ach wat, die pokkelul is gewoon een pokkelul omdat die pokkelul mijn dochter zwanger heeft gemaakt en bovendien nog geen dag in zijn leven gewerkt heeft. Maar hij gaat bij mij op de vrachtwagen en dan maak ik wel een vent van hem.”
Antoine haalt zijn schouders op. “Bij de Spartanen zouden ze hem bij de geboorte al met een schep door zijn hoofd hebben geslagen.”
Stef grinnikt. “Het leven is een schouwtoneel. Elk speelt zijn rol, elk krijgt zijn deel, en sommigen een schep door hun keel.”
“Misschien moet je eens met de vrachtwagen over hem heen rijden, Tuur, wordt hij hard van,” oppert Antoine sarcastisch.
“Natuurlijk,” antwoordt Tuur vrolijk, “goed idee. Zal hem leren. Jeroom, nog een paar pinten hier?” Hij haalt luid snurkend zijn neus op. Zijn gezicht vertrekt. “Maar we zitten er wel godverdomme maar mooi mee … enfin, zeiken helpt ook niet.”
“Vooral niet als je in je broek zeikt, hahaha,” lacht Stef.

“Shu-Jia …” Jeroom verschijnt uit het magazijn met een waggelende, aangelijnde Tjap Tjoy. “Wil je hem even uitlaten?” Hij wijst naar beneden, terwijl hij Shu-Jia de riem aanreikt en met zijn wijs- en middelvinger twee lopende benen imiteert.

Tien minuten later staat Shu-Jia weer binnen met Tjap Tjoy.
“Hij wil niet.”
Jeroom kijkt haar vragend aan.
“Psssj,” doet Shu-Jia en schudt haar hoofd.
“Oké, is goed.”
Jeroom maakt de riem van de hond los en laat de hond gaan.

Ik zie dat een aantal mensen me verbaasd nakijkt hoe ik naar mijn tafel loop. Een wc onder mijn tafel zou de blootstelling aanzienlijk verminderen. Boven me lachen de vreemde apen. Ik negeer ze. Weet niet wat ze van me willen.
Ik wil onder de tafel gaan, maar stop halverwege.
Hij staat daar in mijn schuilhut. Staart me aan.
Dan tilt hij zijn poot op. De zwarte knikkers in zijn hoofd lachen vies terwijl een gele straal uit zijn hondenplasser op het grote boek klatert. Bovenop de Terracotta krijgers.
Hij graaft met zijn achterpoten in de kussens en loopt verwaand en zelfingenomen aan de andere kant onder mijn tafel vandaan.

53

Een leger zwarte schelpwezens op zoek naar de zee verspreidt zich over de keukenvloer, kruipend, hun bekken opengesperd verlangend naar het zoute water. Hier en daar liggen de naakte lichaampjes van losse mosseltjes kwetsbaar en zacht op de koude steen. Maar de meeste lijkjes klampen zich nog vast aan de binnenkant van hun zwarte schalen. Een gemassacreerd leger na een overweldigende, bij voorbaat hopeloze strijd. De tegenstander, de moordenaar, de reus met de grijze schortlap, de gigantische tuimelaar, ligt verslagen, getuimeld, de dunne benen vooruit gestrekt tussen de mosselen, zijn rug half omhoog tegen het fornuis, zijn massieve kop met de dikke, rode neus en de zware wenkbrauwen hangt scheef op zijn nek, de oogleden gesloten.
Het moet een onwaarschijnlijke, een gruwelijke strijd zijn geweest waarbij het slachtveld zo vol ligt met verslagenen, waaronder de enorme

reus, en geen enkele ziel het heeft overleeft. Lua-Li staart naar Jeroom, die tussen de dampende mosselen in hun mosselwater met oranje stukjes wortel, groene sliertjes prei en witte stukjes ui, op de zwart-wit geblokte keukenvloer tegen het fornuis aan ligt. De mosselpan ligt omgekeerd op de grond, het deksel anderhalve meter verderop aan Lua-Li's voeten. Shu-Jia staat een moment met de handen voor haar mond geslagen. Ze had Lua-Li naar de keuken meegenomen om haar haar lunch te voeren en wilde tegelijkertijd zien waar Jeroom zo lang bleef. Ze rent de keuken uit, laat Lua-Li staan waar ze staat.

Ik hoor hem ademen. Hij is niet dood. Misschien is de man die ze Jeroom noemen nu bij de overvliegende aalscholvers, net als ik een tijdje was. Ik zie overal rondom hem dode mosselen. Misschien vliegen in zijn dromen mosselen over. Ik stel me voor hoe de twee helften van hun schalen boven hun zachte lichamen heen en weer klappen als vleugels. Wellicht zwaait Jeroom naar hen terwijl ze in een grote witte wolk verdwijnen. Als hij terugkomt uit zijn dromen, zal hij dan ook bij mij onder de tafel komen wonen?

Antoine, Luk en Stef stormen de keuken binnen, Shu-Jia op hun hielen. Ze negeren Lua-Li die stokstijf aan de branding van Jeroom en zijn mosselexplosie staat en buigen zich meteen over Jeroom.
Shu-Jia pakt Lua-Li bij haar schouders, draait haar om en geleidt haar de keuken uit. "Ik breng je straks wat te eten," zegt ze, terwijl ze omkijkt naar de mannen die Jeroom bij proberen te brengen.
Als ze even later terug de keuken binnenkomt, zit Jeroom op een stoel aan de keukentafel. Hij ziet er moe en verward uit. Zijn rechterarm is een dood beest dat voor hem op tafel ligt. Alsof Jeroom half geslacht is, hangt ook zijn rechter gezichtshelft vertrokken naar beneden.
Stef praat in zijn gsm. Als hij hem dichtklapt, zegt hij: "Ze komen eraan." Hij zucht en kijkt bezorgd naar Jeroom.
"Dit is je tweede TIA, toch?" vraagt Luk aan Jeroom.
Jeroom probeert te knikken, maar het kost hem moeite.
"Ze zijn er zo, Jeroom. Het komt allemaal goed. Maak je niet ongerust."
Maar dat Jeroom ongerust is, kan je van zijn gezicht aflezen. Hij heeft inderdaad eerder een TIA gehad. Een hele lichte. Hij had toen niet het bewustzijn verloren. Zijn huisarts had hem naar een specialist doorverwezen en sindsdien slikt hij er medicijnen tegen. Hij wist dat het vaker kon gebeuren, dat er een verlamming kon optreden een volgende keer, maar dat er een kans was dat die verlamming weer geheel of

gedeeltelijk zou wegtrekken. Hij mocht niet meer drinken, niet meer roken van de arts. Jeroom had slechts zijn wenkbrauw opgetrokken toen de arts dat zeverde.
Het gekke was dat het niet de verlamming was waar Jeroom zich op dit moment de meeste zorgen over maakte, maar de gevolgen die deze zou kunnen hebben voor het café.
“Geg … dak ge … cfé … penhouk,” stamelt hij met scheve mond en lamme tong.
Antoine legt een hand op Jerooms schouder en knikt. Hij kijkt naar Shu-Jia. “We zullen het tegen haar zeggen. We helpen haar wel. Maak je geen zorgen.”
Als Jeroom tien minuten later op de brancard het huis verlaten heeft, Luk is met hem mee in de ambulance, overlegt Antoine in het Engels met Shu-Jia.
“Maybe it’s best to close the café for today. Tomorrow we can see if there’s someone who could help you keep the café open. What do you think?”
Shu-Jia knikt. “Yes, okay.”
“Mensen, we gaan dicht voor vandaag. Jeroom is naar het hospitaal. Als er nog iets betaald moet worden, moeten jullie dat maar met Jeroom regelen als hij terug is.”
Antoine zet de muziek uit.
“Stef, wil jij Shu-Jia en mij helpen de boel op te ruimen en af te sluiten?”
Stef knikt.
Iedereen verlaat aangeslagen het café. Ze mogen Jeroom allemaal.
“Wat een dag, zeg,” zucht Henri. “Het is niet helemaal gegaan zoals ik me de Dag van het Ontbijt had voorgesteld.”
Marcel slaat hem op de schouder. “Zullen we nog even bij La Grandeur wat gaan drinken, jongen? De dag is nog jong.”
Henri knikt. “Da’s goed. Het leven gaat door, hè?!”
In het naar buiten lopen leest hij onwillekeurig de tekst op het tegeltje dat naast de deur hangt; ‘Bier zonder alcohol is als een bh aan de waslijn; het beste is eruit.’

54

Jerooms lamme ledemaat zweeft langzaam een tien centimeter de lucht in. Zijn lippen maken een onbeholpen grimas om uit te drukken dat het helaas verder nog niet lukt met zijn arm.

“Ke kokkoren geggen kak hek miggchien niek helemaal wegkrek,” zegt hij met de dikke, lompe woorden van iemand die in zijn hoofd niet helemaal goed is.
Shu-Jia glimlacht. “Welkom telug, Jeloom.”
Jerooms buik schudt van het lachen bij Shu-Jia’s welkomstwoorden. “Hahaha, nou praken we allebei gebrekkig Vlaamg.”

René wacht in het café op het tweetal. Als Jeroom binnenkomt, zet hij meteen een vers gezet kopje koffie voor diens neus.
“Ik heb Shu-Jia uit de brand geholpen de afgelopen week.”
René, die vroeger zelf een café bezat in Maaslook, heeft samen met Shu-Jia het café opengehouden in de vijf dagen dat Jeroom in het ziekenhuis lag, hoewel ze pas later op de dag open gingen en wat vroeger sloten. Het beviel Shu-Jia goed. René was aardig, leerde haar in korte tijd heel veel en behandelde Shu-Jia een beetje alsof zij de baas was en hij haar werknemer. En het belangrijkste was dat hij Engels sprak en haar tegelijkertijd Vlaams leerde door veel tweetalig te benoemen.
Het was gelukkig een rustig weekje geweest. Het enige angstige moment dat Shu-Jia had gehad was toen Oskar en Belinda na hun werk binnen waren gekomen om wat te drinken en Fons aan de bar zat. Ze was bang geweest dat er weer een mes getrokken zou worden en er een vechtpartij zou ontstaan.
Maar toen Oskar een eind verderop aan de bar was gaan zitten, was Fons naar hem toe gelopen en had hem amicaal op zijn rug geslagen om hem vervolgens zijn hand toe te steken.
“Sorry, man. Weetje, het waren gewoon de drank en de pilletjes. Ik was de weg even kwijt. Wil je wat van me drinken?”
“Geeft niks,” had Oskar geantwoord en Fons’ aanbod aangenomen. Tussen Oskars neus en lippen was het keurig gladgeschoren.
“Het was maar een geintje. Het is niet zo dat ik voor Hitler ben of zo. Ik vind ook dat die man gewoon fout is geweest in de oorlog.” Oskar grijnsde.
Fons haalde zijn schouders op. “Nee, natuurlijk, dat is ook zo, dat weet ik wel. Het is alleen, mijn moeder had een zwager en die tak van de familie was Joods. Meer weet ik er niet van, geen idee of ze in een kamp hebben gezeten of omgekomen zijn in de oorlog. Maar het is toch je familie, hè? Ik bedoel, er is toch een link met de oorlog.”
“Jazeker, zeker. Het is ook niet voor iedereen leuk om zomaar Adolf Hitler tegen te komen,” zei Oskar droog.
“Precies,” beaamde Fons.

“Hoewel sommigen het leuk vonden om met hem te dansen. Wat dat voor soort mensen is, begrijp ik ook niet.” Oskar schudde afkeurend zijn hoofd. “Tuig van de richel.”
Fons knikte. “Idioten.”

55

De eerste dag dat mijn moeder met de man die ze René noemde in het café bezig was, zat ik zoals elke dag dat ze werkte in mijn onderduik. De telefoon die achter was gelaten in mijn onderduik, stak een stukje onder een van de kussens vandaan, glimmend, zwart. De tafel raakte erdoor geïntrigeerd, dat voelde ik. Ze voelde de behoefte mij ertoe aan te zetten hem voorzichtig onder het kussen uit te trekken, centimeter voor centimeter, dat merkte ik wel, ze hoefde het niet uit te spreken. Het apparaat lag op zijn rug als een stervende kever.
“Raap hem op,” stelde de tafel voor.
Waarom zou ik niet doen wat de tafel voorstelde?
“Zet hem aan,” stelde de tafel voor.
Ik zette het apparaat aan.
Er verschenen symbolen, iconen die ik niet kende.
“Toe maar,” sprak de tafel.
Ik liet mijn vingers over het scherm gaan. Zag dat kleine mysteries zich ontrafelden als bloemen die opengaan. Ik stapte binnen in de nieuwe wereld, keek links, rechts, dichtbij en in de diepte, onbekend met deze wereld als Alice met Wonderland toen ze er binnentrad en toch herkende ik volop. Ik ging in eerste instantie mee in wat me werd aangeboden, surfte op het toeval. Aaide, sleepte, tapte me door een digitaal onderwaterlandschap. Af en toe liet ik me bij de hand nemen en door een ketting van verhalen leiden. Soms zwenkte ik abrupt in scherpe hoeken weg.

In China had ik zoveel geleerd van Bingwen, over geschiedenis, filosofie, psychologie, ik had vreemde talen geleerd, reizen gemaakt naar de Noordpool, de Zuidpool, was ver in het heelal doorgedrongen, de diepe oceanen in, was met vogels meegevlogen en had op olifanten gereden. Ik had de belangrijkste wetenschappelijke ontdekkingen gedaan en oorlogen gevoerd. Allemaal via zijn boeken en verhalen. Bingwen had me reizen laten maken door het menselijk lichaam, door organen en chromosomen. De menselijke geest bespraken we via de kronkelige

wegen die de personages bewandelden in romans van schrijvers uit verre landen; Tolstoi, Nabokov, Shakespeare, Dante, Melville, Cervantes, Shelly, Orwell, Kafka, Poe. Fanatiek lazen en analyseerden we de romans en poëzie van schrijvers uit mijn eigen land als Lu Xun, Jung Chang, Lao She en Tu Fu.
Overal was ik geweest, allemaal op papier, en een enkele keer via het internet als hij me meenam naar de stad, naar een vriend van hem die een computer bezat. Ik was anders gaan denken. Bingwen leerde me mediteren en introduceerde me in de I-Ching. Als ik met mijn opa samen was, praatte ik ook anders. Ik gebruikte de woorden die gebruikt wilden worden. Ik formuleerde ideeën zoals ze geformuleerd wilden worden.
Als ik met mijn moeder of Shing was, werd mijn nieuwsgierigheid niet bijzonder geprikkeld. Zij praatten over de visvangst, over de toeristen. Ze praatten eenvoudig, daar was niets mis mee. Ze raakten met de woorden die ze gebruikten het leven aan de oppervlakte. Ik geef geen oordeel over de diepte of de rijkdom van hun gevoelens of hun gedachten. Maar hun taal schoot voor mij tekort. Ik wilde dieper en verder. Mijn gedachten en mijn taal kronkelden om elkaar heen als parende palingen. Elkaar aftastend en opvrijend als twee vrijende slakken. Met Bingwen praten was zo creatief en uitdagend als een schaakpartij. Er was geen grens aan de mogelijkheden die het denken bood.
Ik wist dat mijn moeder net als ik bijzonder intelligent was, maar het was alsof ze zich schaamde in hetzelfde speelveld te treden waarin Bingwen en ik ons bevonden. Voor Shing. Ze was bang Shing te verliezen als ze haar intelligentie zou ontvouwen. Ze zou met haar overweldigende pauwenstaart de eenvoudige Shing afschrikken. Ik was niet degene die haar die kant op wilde drijven. Ik had Bingwen.
Met andere kinderen had ik maar sporadisch en oppervlakkig contact. Ik leefde niet meer in hun wereld, was niet meer van hun leeftijd. Naar school hoefde ik niet, ik had de beste privéleraar. Alles wat ik leerde kennen, kwam van hem en zijn boeken.

En nu was er ineens dit kleine apparaat, dat in mijn tafelruimte was binnengekomen, als een kleine doortrapte insluiper. Dit apparaat kon me zoveel verder brengen, zoveel dieper nog in alles wat de mens wist en met zijn medemens wilde delen.
Maar ook zoveel meer herhalingen, onwaarheden en smerigheid trof ik aan in dit kleine doosje. Ik wist niet dat er zoveel banaliteit in de wereld bestond.

Oh, ik was geen naïef klein hermafrodietje. Bingwen had me niet alleen laten kennismaken met het mooie, het rijke dat het leven te bieden had. De geschiedenisboeken stonden vol van brutaliteit, onmenselijkheid, hebberigheid en onnozele ijdelheid. Maar Bingwen was een mooie geest. Hij wilde me als een positief en dankbaar mens opvoeden. Omdat er in de wereld een naakte, banale smerigheid bestaat, die ik vroeg of laat zou tegenkomen, leerde hij me dat een mooie geest de beste bescherming vormt tegen pijnlijke banaliteit. Hij nam me mee naar de uithoeken van de menselijke tekortkomingen, maar dan via prachtige literatuur. Ik werd deelgenoot gemaakt van wandaden en waanzin, maar leerde dat uit leed en falen prachtige kunstwerken, grootse kunstwerken kunnen voortkomen, mits vormgegeven door een briljante geest. En dat die kunstwerken je eigen geest kunnen verheffen.

Geregeld moest ik de smartphone opladen, maar ik internette alsmaar verder, haalde de oplader alleen uit het stopcontact om niet betrapt te worden, wellicht bestolen van het apparaat als ze het bij me zouden ontdekken. Behalve als ik door mijn moeder gestoord werd om te eten of ’s avonds als ik naar ons gezamenlijke huis terug moest, zat mijn geest in het apparaat.
Als eerste was ik in de wereld gedoken die ik kende via Bingwen en had gezocht naar nog meer schoonheid; ik ontdekte de boeken die ik nog niet kende van schrijvers waarvan ik hield, muziek die ik nog niet gehoord had, schilderijen die zonder mijn weten bestonden. Maar al snel dwaalde ik af in de enorme hoeveelheid vertakkingen die door het internet woekerden. Ik ontkwam niet aan de werelden die zich aan me bleven opdringen. Werelden van seksualiteit, geslachtsgemeenschap, neuken, pijpen, sadomasochisme, seks met dieren, plasseks, van het meeste hiervan had ik geen weet gehad en ik leerde zoveel nieuwe woorden en begrippen. En ook werelden vol afgunst, haat, bedreiging werden over me heen gestort. De ene site linkte door naar de andere, de ene pagina was gevuld met verwijzingen naar zoveel andere pagina’s.
Ik wandelde dagenlang tussen de briljante geesten en kunstenaars, door muzikale landschappen, wadend in oude Chinese klanken, trippelend over experimentele tonen, klimmend op ladders van de prachtigste muziek. De kennis en cultuur die ik in het colaflesje of in de blauwe gieter miste, was ruimschoots voorhanden als ik door de gulden poort van de iPhone in het wereldwijde web binnentrad. Maar er waren ook zoveel stemmen die me riepen. Duivels riepen me toe ze te bezoeken om me vervolgens te bespotten en in verwarring te brengen of me te

beledigen met banaliteiten en onbenulligheden. En wat ik in de oude houders had gezocht, afzondering en eenzaamheid, was in dit web nergens te vinden. Maar ik had het aanvankelijk niet door. Ik was als een vlieg in een vleesetende plant gelokt en langzaam begonnen de zure sappen me te verteren.
Ik doorkruiste ook werelden die bevolkt werden door hermafrodieten. Ik had ze zelf opgezocht. Tot nu toe was ik me wel bewust geweest van mijn tweeslachtigheid. Ik had er een enkele keer met Bingwen over gesproken en zag mijn geslachtelijke hoedanigheid als wat het was; een mutatie, niet meer en niet minder. In de natuur kwam het veel voor, bij planten, regenwormen, slakken. Mijn moeder en ik waren uniek in het koninkrijk der mensen wat onze dubbele vruchtbaarheid betrof, maar wie weet waren wij de voorgangers van wat ooit een nieuw ras zou worden. Ik besloot me op mijn jonge leeftijd nog niet teveel bezig te houden met de mogelijke sociale implicaties van mijn uitzonderlijke positie. Mijn iPhone liet me nu wel zien hoe anderen omgingen met het feit dat ze dubbele geslachtsorganen hadden, hoewel ze nooit dubbelvoudig en meestal niet eens enkelvoudig vruchtbaar waren. Het waren hun verhalen, niet de mijne. Ik zag hoe de seksindustrie gebruik maakte van de fascinatie die er blijkbaar bestond voor tweeslachtigen. YouTube had filmpjes te over met deze creaturen, mooie vrouwen met een vagina en een grote, stijve piemel, ik had zoiets nog nooit gezien. Af en toe verdacht ik hen ervan eenslachtig met een namaakpiemel te zijn. Ze neukten en tegelijk werden ze geneukt, ik nam het taalgebruik dat ik tegenkwam over. Eerst overvielen al die beelden me behoorlijk, verbaasden me, later verveelden ze me; in en uit, in en uit schoven de piemels, in en uit spleten, in en uit monden, snel en langzaam, in en uit konten. Er overheen en eraf schoven kutten, over de pikken en eraf. Borsten stuiterden, mannen en vrouwen kreunden. Tot duizenden, miljoenen, miljarden liters sperma door het internet schoten.
Ik wist dat dit alles me over een aantal jaren waarschijnlijk zou gaan prikkelen, als mijn hormonen hun werk gingen doen in de arena van het voortplantingsritueel, hoewel ik me dat op dit moment eigenlijk niet kon voorstellen.
Bingwen had me wel eens hooggevoelig genoemd. Ik wist dat hij gelijk had. En ik was me bewust van de beide zijden die deze medaille had. Ik was uitzonderlijk receptief voor prikkels, waardoor ik zeer intens kon genieten van het prachtige dat het leven te bieden had. Tegelijkertijd leek het alsof de hete vlam van een gasbrander aan de uiteinden van mijn

zenuwen gehouden werd bij een confrontatie met het gruwelijke dat het leven uitdeelde.
De vleesetende plant waarin ik gelokt was, gaf me aanvankelijk voedsel, paaide me met schoonheid en kennis. Ik leerde in die paar dagen toen de man Jeroom door de man René was vervangen net als mijn moeder de Vlaamse taal. Zij via René. Ik via internet. Zij nog steeds gebrekkig en beperkt. Ik wist de taal in zijn geheel te meesteren.
Maar het zure sap waarin ik dreef spiegelde me ook de hel der mensen voor als Dante's inferno waarover ik had gelezen. Ik linkte door naar ziektes, dood, mishandeling. Kwam in het leven terecht van de man die de vrouw die van hem hield bedroog, waardoor ze haar pijn elke dag in alcohol moest verdrinken. Van de ouders die dag en nacht treurden bij hun zieke kind dat de volwassenheid nooit zou halen. De vader die zijn zoon tot bloedens toe sloeg. De bejaarde vrouw die haar dagen in absolute eenzaamheid sleet en de bejaarde man voor wie de dood, na een week in zijn eigen pis en stront gelegen te hebben, als een verlossing kwam. De priester wiens leven bedreigd werd omdat hij aan hem toevertrouwde, kwetsbare kinderen had misbruikt. Ik kwam te weten over zelfmoordenaars, moordenaars die vermoord werden door moordenaars, slachtoffers van verkrachting die kinderen kregen van de dader, bedriegende wereldleiders, ontslagen werknemers, hongerdoden, zelfmutilerende tieners, kindsoldaten die hun eigen ouders ombrachten, uitgebuite boeren, tot prostitutie gedwongen meisjes, psychotische schreeuwers, gemartelden, bestolenen en bedrogenen.
Alles wat ik tegenkwam, nam ik in zo'n razend tempo in me op dat ik geen tijd meer had om 's nachts te slapen. Alles wat ik onder de tafel las en zag, tolde in de nacht door mijn hoofd als een tornado. Een gigantische wervelwind van informatie joeg vanaf de bodem om me heen, nam alles op van de grond en slingerde het kolkend en draaiend naar boven. Ik bevond me in het windstille midden, maar stil was het allesbehalve. Ik was nooit op één punt op de aarde, meegesleurd als ik was door de tornado van gegevens en kennis die over werelddelen en oceanen cirkelde.
Bingwen had me geleerd informatie rustig te verwerken, na te denken, indien mogelijk een eigen mening en standpunt te formuleren en vooral te relativeren en te vergelijken. Nu kon ik dat niet door de gigantische snelheden die de tornado bereikte. Maar ik kon hem niet afremmen. Ik kon niet stoppen met opnemen van informatie.
Ik raakte in paniek.

Ik voelde dat ik overladen zou worden als ik door zou gaan, als een schip in een storm dat met zo’n massa water overspoeld wordt dat het kapseist en zinkt. Ik zag maar één uitweg uit de tornado. Erbovenuit moest ik komen, boven de wolken uit, waar de lucht vrij was. Waar de aalscholvers vlogen.

Hoog tegen de witte hemel vliegen dertig aalscholvers in een ongelijkbenige V-vorm. Hun brede vleugels dragen met snelle slagen hun lange in schijnbare roerloosheid verkerende lichamen horizontaal door de lucht. Ik volg hun vlucht, urenlang lijkt het. Dagenlang. Ik heb zelf geen lichaam, geen geest. Alsof mijn hersenen zijn vernietigd, denk niet en doe niet. Mijn hart klopt als normaal. Mijn ademhaling gaat gewoon door. Als de aalscholvers niet overtrekken, slaap ik. Of trekken ze juist over in mijn dromen en bevind ik me als ik waak in het niets? Af en toe krijgt mijn lichaam stuiptrekkingen of verstijven mijn spieren, maar het doet geen pijn. Er staan soms mensen aan mijn bed, maar ik ken ze niet, zie ze niet, hoor ze niet. De aalscholvers trekken onvermoeid verder in hun ongelijkbenige V-vorm. Onvermoeid. Met hun zenuwachtige slagen en hun doodstille lichaam.

56

Een aalscholver heeft de veilige formatie verlaten, misschien is hij uitgeput van de lange reis, vliegt laag over het water. Roerloos, surrealistisch is het water, één onbegrensde, donkere spiegel.
Maar ineens breekt de spiegel. Een vis, een beest van een vis, monsterlijk groot, springt omhoog uit het water. Grijpt de aalscholver uit zijn vlucht. Het gebeurt zo snel, de aalscholver heeft geen idee wat hem overkomt.
De zee kolkt waar de roofvis met de prooi in zijn muil weer onder duikt, de gladde spiegel nu veranderd in een golvende oceaan.
Als ik denk dat de vogel voorgoed verdwenen is, onder water opgevreten met lijf en veren, komt hij plots kwakend boven. Hij mist een vleugel, spartelt in paniek rond en probeert tevergeefs op te stijgen. Met één vleugel is vliegen ondenkbaar, dus dobbert hij in doodsangst rond, golf op, golf af, voorlopig nog in leven. Bloed drupt uit het gat van zijn uitgerukte vleugelarm.

Ik zag de moordenaarvis maar heel even, twee misschien drie seconden, boven het water uit komen. Hij draaide zijn hoofd naar me om vlak voordat hij de aalscholver uit de lucht greep en ermee verdween.
De twee of drie seconden dat ik hem zag waren genoeg om het afzichtelijke watercreatuur in me op te nemen. Hij dook boven het water uit als een provocatie, een opzettelijke fout van de natuur, gemeen, vijf meter lang van kop tot staart. Als hij niet uit het water was gekomen en vinnen en een vissenstaart had, had ik getwijfeld of dit wel een vis was; het was meer een botsing tussen een hond en een vis.
De zon speelde even met de kleuren in de parelmoeren schubben. Waar zich schubben bevonden, want verspreid over zijn lijf zaten plekken begroeid met haar, sporadisch als bij een schurftige hond. Hij had zelfs nekharen die overeind stonden. De snuit van de vis, het was meer een zoogdierensnuit, breed, kort en gerimpeld en er leek zelfs iets van een neus aanwezig, droeg geile, gelige tanden als een honderdtal scherpe haken. Bovenop zijn kop lagen twee slappe geschubde flappen naar achteren als rudimentaire oren en ook wat aan weerszijden van zijn achterlijf hing, leek nog het meest op onvolgroeide of mismaakte achterpootjes. Op de rug stak een behaarde gekartelde rugvin dreigend in de lucht. Maar het angstaanjagends aan de hele verschijning waren de opgeblazen onderwaterogen, zwart als de ellendige spleten in de oceaanbodem waar deze duivel ongetwijfeld uit tevoorschijn moet zijn gezwommen. Ogen die uitpuilden als kleine ballonnen, die uitzetten en krompen in het ritme van de open en dicht trekkende kieuwen.
Ik had hem maar kort gezien, maar zijn beeld stond als een foto op mijn netvlies gebrand.
Het vreemde was dat ik een gevoel van herkenning had, alsof ik dit beest al een keer eerder in mijn leven was tegengekomen … en toen daagde het me; dit was Tjap Tjoy! Tjap Tjoy in travestie, als bespottelijke maar doodserieuze, en zonder twijfel dodelijke, roofvis.
En ineens is hij terug, ik zie zijn harige vin rond de verminkte aalscholver cirkelen. Een paar keer rond. Dan verdwijnt hij. Alsof hij zijn werk slechts wilde bezien, dacht; het is goed zo, één vleugel eraf, zo laat ik de vogel verder leven, als een half wezen, gevangen in het golvende laken van water. Zoals een spin zijn vlieg vangt, verlamt, in spinrag oprolt en hem levend in zijn net ophangt. Maar waar de spin als doel heeft de vlieg op een later tijdstip op te eten, heeft de vis als doel zijn prooi te laten lijden.
Mijn aandacht wordt omhoog getrokken naar een vlucht overtrekkende aalscholvers. Hun treurige soortgenoot ver beneden hen is voor de

overvliegers niet meer dan een dobber op de golven, geen deel meer van hun familie. Hij is opgegeven, naamloos geworden, zo goed als dood.

En ik? Ik ben meegebakken binnenin een brood. Het is hier donker. Ik ben een te kleine mummie in een grote sarcofaag, kan me enigszins bewegen, mijn hoofd draaien. Ik kan mijn armen met moeite omhoog brengen tussen mijn lichaam en de wand. Wie heeft me opgesloten in deze urn? Levend begraven. Het is onmogelijk tegen de wanden te slaan, te weinig ruimte om uit te halen en kracht op te roepen … ik probeer met mijn hoofd tegen de wand te slaan, link, rechts.
De terugslag en het geluid vertellen me dat mijn gevangenis niet onbreekbaar is. Mijn hoofd begint pijn te doen terwijl ik nogmaals links en rechts bonk. Mijn adem condenseert in natte druppels tegen de wanden van mijn gevangenis.
Op het moment dat ik zo hard met de zijkant van mijn hoofd tegen de wand sla dat ik besef dat de pijn me weldra zal dwingen op te houden, hoor ik een licht gekraak. Ik zwaai mijn hoofd nog harder heen en weer. Misschien breekt mijn schedel zo meteen mee met de schaal. Ik stel me voor dat mijn huid bloedt en blauw opzwelt.
Maar ik zal hier toch uit moeten, en mijn inspanning begint vruchten af te werpen. Ik breek door. Er schiet daglicht binnen door een stukje schaal dat naar buiten toe wegvalt. Mijn vingers kunnen door het gat en breken scherven weg en grotere stukken.
Ik maak een gat groot genoeg om eindelijk met mijn hele lichaam vrij te komen, kruip uit de urn en laat me, met mijn handen en hoofd eerst, op de grond zakken.
Omringd door een bos van sculpturen die mensen uitbeelden klim ik op mijn voeten. Mijn urn is het beeld van een man. Net als de beelden die om me heen staan. Ik herken ze meteen, de soldaten van het terracottaleger. De zeveneneenhalfduizend figuren die ooit als grafgiften zijn meegegeven aan Qin Shi Huangdi, de eerste keizer van China, staan dreigend om me heen, zwijgend. Het zijn stenen spoken die wachten op een toverspreuk om tot leven te komen, klaar om te marcheren, om het stof van hun pakken te kloppen en de levende bezigheden waarin ze lang geleden door een boze tovenaar zijn bevroren, weer op te nemen. Wachtend op een vingerknip om met elkaar te praten, te eten en te drinken, hun paarden te zadelen, brieven naar hun moeders te schrijven, de oorlog in te gaan.
Ik loop rond, voel aan hun geharnaste lichamen. Bijna verwacht ik dat ze warm zullen aanvoelen. Sommige gezichten komen me bekend voor.

Sommige mannen zouden zo uit Nianxing kunnen komen. Hun verstarde ogen denken aan de Ta en de karstpieken rond hun dorp, aan hun achtergebleven kinderen en kleinkinderen. Ik zwerf door het mannenbos, schuif tussen de boven mij uit torenende lichamen door. Ze stralen een zwijgende macht uit en tegelijkertijd een grote triestheid. Deze mannen zijn niet dood. Hun leven is verstard voor de eeuwigheid. Ik kijk achterom, kijk voor me en bots ineens tegen een span droevige paarden aan.
De paarden zijn mooi in hun droefheid. Hoe lang hebben ze al geen fris, groen gras meer op hun uitgedroogde tongen geproefd? En toch staan ze er fier en krachtig bij. Misschien gaan hun stenen bekken straks open om me te bijten.
Ik leg mijn gezicht voorzichtig tegen het been van het paard en strijk zacht langs zijn buik. Naast mijn wang lopen over de lichte, grijze klei twee tranen die de klei donkergrijs kleuren. Het zijn niet mijn tranen. Uit het binnenste van het beeld hoor ik een heel zacht bonzen komen, ritmisch, als een hartklop. Bedoem, bedoem, bedoem. Ik verbeeld het me niet. Hoewel ik besef dat alles wat ik op dit moment meemaak inbeelding is. Dan hoor ik een schurend geluid, alsof in het beeld iets opgesloten zit dat tegen de wanden schuurt, probeert te ontsnappen zoals ik zojuist heb gedaan toen ik in mijn krijger gevangen zat.
Zacht klop ik tegen het beeld. Het klinkt niet meer hol en het voelt ook niet meer koud. Het beeld trilt en trilt langzaamaan harder en onheilspellender.
Ik stap weg van het enorme paard als ik zie hoe het begint te schokken. Scheuren kraken door de schaal. Ik zie bruin haar door de scheuren spruiten. Ik verschuil me achter een soldaat met een speer.
In een explosie van scherven springt een groot bruin paard met wilde opengesperde ogen uit zijn schaal omhoog. Het hinnikt hysterisch terwijl het uit de keramieken schil tevoorschijn steigert.
Het paard schopt om zich heen, slaat met zijn scherpe hoeven de beelden voor zich aan stukken en verbrijzelt daarmee de hoofden en harnassen van droevige mannen.
Maar de beelden vallen niet als holle vormen uit elkaar in lege scherven. Elk beeld dat geraakt wordt blijkt een cocon waaruit een levend evenbeeld opstaat. Meteen beginnen de bevrijde mannen met zwaarden en sabels op de overige beelden in te hakken, blijkbaar onbevreesd hun in de tijd bevroren maten te onthoofden of te verwonden.
De keramiek kraakt en breekt overal om me heen, terwijl de mannen die gevangen zaten in de gebakken steen heelhuids uit hun schillen

tevoorschijn springen. Hun kleren niet grijs en hard als de ontkleurde terracotta, maar levend en plooiend en in bonte kleuren, hun haren niet langer lomp en met beitel en guts grof uitgestoken uit de harde klei, maar haarfijn dansend om hun hoofden, hun pupillen niet langer in een starre staar, maar kijkend en ziend.
Dit is een vreemd slachtveld. Ik hoor lachen en uitbundige begroeting. Deze soldaten vallen elkaar om de hals, kloppen elkaar op de rug als broers die elkaar een leven lang niet gezien hebben. Ze schreeuwen het uit van geluk.
Een boogschutter met een boog van glanzend donker hout die versierd is met ornamenten, met op zijn rug een koker met pijlen met witte veren en een groot zwaard aan zijn riem, maakte zich los uit de omhelzing van een vriend en loopt naar me toe. Hij heeft een vriendelijk gezicht met een krullende snor en een hoge omwikkelde knoet links achter op zijn hoofd. Met zijn grote laarzen stapt hij met enthousiaste stappen in mijn richting. Zijn harnas van kleine plaatjes hangt als een massieve bescherming over de tuniek die hij draagt. Om zijn nek is een sjawltje in rood en blauw geknoopt.

57

De boogschutter knielt op één knie op de grond voor me neer, legt zijn boog naast zich en pakt allebei mijn armen vast. Hij zegt niets. Kijkt me met zijn donkere ogen hartelijk aan en begint dan hard te lachen. Zijn snor trilt. Zijn tanden zijn opvallend wit.
“Waarom zaten we opgesloten in de terracottabeelden?” vraag ik.
De man stopt met lachen en kijkt me rustig aan.
“Een plek om je te verschuilen? Als een blauwe gieter. Als een tafel. Als een iPhone. Als jouw coma?”
“Is dit een droom?’
“Een coma.”
“Hoe lang blijf ik?”
“Sommige coma’s duren eeuwig.”
“Wie ben ik hier?” Ik kijk naar mijn buik, mijn armen, mijn benen. Ik draag iets dat niet lijkt op mijn eigen kleren. Een soort jurk van dik stof, zo zandkleurig als de woestijn, zoals wat de boogschutter draagt, hoewel zijn kleding lichtblauw van kleur is. Aan mijn voeten zie ik leren sandalen. Ik kijk omhoog. In de lucht vliegt een zwerm aalscholvers over. We staan in een landschap dat bestaat uit zand. In de verte,

begrensd door een lange bergketen die donkergrijs de lucht in steekt, zakt de woestijn in en vormt een groot dal dat ik van hieruit maar ten dele kan overzien achter de feestende mannen. Ik zie vaag tegen de wegtrekkende mist en in de opkomende zon het witte patroon van wat een tentenkamp lijkt te zijn, als aan elkaar geregen bloemenvelden met duizenden witte bloemen.
“Je bent Lua-Li Xu.”
Ik knik.
“Dochter van de grote Xu.”
“De grote Xu?”
“Welmoed Jehannes Christian Xu. Legeraanvoerder van het succesvolste keizerlijke leger dat ooit heeft bestaan. Hij is op weg met honderdduizend man. En jij maakt deel uit van dat leger. Jij bent Oplader in het roemruchtste leger dat er op aarde bestaat.”
“Oplader?”
“Jij laadt de smartphones van de soldaten en de officieren op.”
Hij moet aan mijn gezicht zien dat ik hem niet begrijp.
“Een zeer belangrijke en verantwoordelijke taak. Je haalt de telefoons op die leeg zijn of bijna leeg, brengt ze naar de oplaadtent, waar je ze aan de opladers legt. Zodat wij onze moeders en onze vrouwen kunnen bellen als we ver van huis aan het strijden zijn. Zodat onze kindjes hun pappa’s kunnen bellen als ze een schoolrapport hebben gekregen of als er een tandje uit is.”
Hij lacht weer die aanstekelijke lach. Naast zijn ogen vormen zich vrolijke rimpeltjes.
“Zonder jou, mijn kind, zonder jou zouden we ongelukkige soldaten zijn. En ongelukkige soldaten zijn slechte soldaten. En slechte soldaten worden in de pan gehakt.”
Ik knik. Ik begrijp het. Het verleden van meer dan tweeduizend jaar geleden en het heden lopen in mijn coma door elkaar.
“En zonder de smartphones zouden onze officieren de buien niet kunnen opzoeken op de buienradar. Vervolgens zouden wij in de regen moeten vechten. Persoonlijk heb ik een hekel aan in de regen vechten. Bovendien heb ik ooit een van mijn beste vrienden verloren omdat hij uitgleed in de modder.”
De boogschutter kijkt verdrietig en zucht.
“Hij viel en werd meteen afgemaakt door zo’n vuile hond van het leger van Chan Chiao. Een speer dwars door zijn hart.”
Weer knik ik.

“En we chatten natuurlijk met de achterban, via Facebook. Zo kan ik mijn vrienden thuis laten weten met hoeveel we voorstaan en dat ze alvast een groots thuiskomstfeest kunnen voorbereiden. Vorige maand nog heb ik een prachtig schot laten vastleggen door een maat van me. Hij filmt me terwijl ik de boog span, de pijl opleg, mik en ffffffft, hij zwaait zijn telefoon met de baan van de pijl mee zo naar die officier op zijn ros die ik in zijn nek raak. In de halsslagader. Hij tuimelt van zijn paard; dood. Wat een gaaf filmpje was dat. We hebben het meteen op YouTube gelanceerd. honderdelfduizendzevenenzeventig hits!”
“Dat is veel,” zeg ik als compliment. Ik heb in feite geen idee.
“Dat is zeker veel. En het waren er nog meer geweest. Als de familieleden van die officier niet hadden geprotesteerd en ervoor hadden gezorgd dat het van YouTube afgehaald werd. Ts, het was een eerlijk schot, een eerlijke strijd. Maar zo gaat het. De verliezers gaan altijd zitten zeuren en zeiken. Zogenaamd is het een smerig filmpje, kwetsend voor de nabestaanden. Wat een onzin, zeg. Moeten ze maar niet gaan vechten. Niemand heeft Chan Chiao toch zeker gevraagd in opstand te komen tegen de keizer.”
De boogschutter trekt een verongelijkt gezicht, steekt dan zijn hand uit in mijn richting en lacht.
“Maar ik heb me nog niet voorgesteld. Aangenaam, Zao Feng.”
Hij staat op en grijpt met zijn hand onder zijn harnas.
“Hier.”
Hij overhandigt me zijn telefoon.
“Bijna leeg, nog maar één streepje. Breng je hem straks langs in mijn tent? Veld honderdtien, tent zevenentwintig. Bedankt.”
De boogschutter draait me zijn rug toe, het zonlicht doet de pijlen in zijn koker nog witter lijken dan eerst, en stapt met grote passen over de opengebroken beelden en de scherven van het lege terracottaleger in de richting van het tentenkamp.
Ik kijk naar de telefoon in mijn hand.
“Waar is mijn vader?” roep ik hem na.
“Terwijl hij verder loopt draait hij zich naar me om, zwaait en wijst naar de tenten in de verte.

58

Wanneer ik aan de rand van het dal kom, kijk ik uit over een gigantische zee van tenten die een uitgestrekte vlakte overspoeld tot aan de kale

donkergrijze rotsbergruggen die het dal omzomen. Enorme tentvelden liggen centraal in het kamp, omsloten door middelgrote velden en kleinere velden die uitwaaieren in de lage heuvels die de voet van de bergen vormen. Als een stad die op natuurlijke wijze vanuit de kern is uitgedijt tot een metropool, waarbij de plattegrond wordt doorkruist en bevoorraad door toegangswegen van uiteenlopende breedte. Geen wonder dat dit leger roemrucht is. Hoeveel soldaten moet het niet herbergen?

Aan de lage stand van de zon te zien is het vroege ochtend. Maar het is nu al behoorlijk heet. Aan de lucht is geen wolk te zien. Het tentenkamp ligt aan mijn voeten. Daar beneden moet ergens mijn zogenaamde vader zijn. Ik twijfel of ik hem wel moet opzoeken. Het is natuurlijk niet mijn echte vader. Dit is een comadroom, dit alles verzin ik zelf in mijn hoofd. Maar ik ben wel nieuwsgierig naar mijn verzonnen vader, aangezien ik nooit een echte eenslachtige vader heb gehad. Ik vraag me alleen af waarom de grote leider van zo’n immens leger zijn dochter zo’n stom baantje geeft. Zou hij me niet moeten opleiden in de strategieën en tactieken van het oorlog voeren? Niet dat ik dat zou willen, want ik ben tegen oorlog voeren. Misschien is dat wel de reden dat hij me dit laat doen, als straf, omdat ik tegen hem in ben gegaan. Ach wat, waar heb ik het over, het is een droom. Ik kan hier elk moment weglopen. Kan ik dat? Kan ik deze droom sturen? Ik ben me in ieder geval bewust van het feit dat ik droom en ik kan filosoferen over de inhoud ervan. Maar wakker worden kan ik niet.

Ik knipper met mijn ogen. Achter me liggen de ruïnes van het terracottaleger, voor me zie ik soldaatjes als mieren rond hun tenten krioelen. Ik ruik zelfs de braadluchten die van de kooktenten moeten komen en merk dat ik honger heb.

Nee, die honger kan wel echt zijn, maar het voedsel dat ze hier bereiden kan die honger niet stillen. Ik draai me om. Liever de woestijn in dan meewerken aan mijn eigen bedrog. De telefoon van de boogschutter gooi ik tegen een opgewaaid bergje zand, waarvan hij langzaam naar beneden glijdt en glinsterend in de zon blijft liggen tot de hitte zijn batterij zal smelten.

Ik zet twee stappen en hoor een swingend muziekje uit de richting van de weggegooide telefoon komen. “Woppa, woppa, woppa gangnam style,” hoor ik iemand zingen. Ik denk aan de woorden van de boogschutter, aan zijn zoontje of dochtertje dat net een tandje is kwijtgeraakt en dit beslist aan pappa moet meedelen. Ik loop terug en raap het apparaat op, blaas het zand er vanaf, staar naar het scherm en zie

inderdaad een foto van een meisje, een paar jaar jonger dan ik. Ze mist twee voortanden. De naam Chi Chi knippert onder de foto. Ik druk op het rode hoorntje. Ze moet pappa straks maar bellen, pappa is nu even niet bereikbaar.
Ik staar naar het tentenkamp, steek de telefoon in een tas die op mijn heup hangt en die ik nu pas opmerk en loop de heuvel af die me naar de vlakte leidt.

De meeste soldaten negeren me terwijl ik hen passeer. Blijkbaar vinden ze het niet vreemd dat er een meisje in het kamp rondloopt. Ik lijk voor de buitenwereld een meisje met mijn lange zwarte vlechten en ik kan me niet voorstellen dat er nog andere meisjes zijn in dit soldatenkamp. Maar wie weet heb ik het mis, misschien zijn alle Opladers ook wel meisjes. Sommige soldaten werpen me een blik toe die me niet gunstig gestemd lijkt. Als ik inderdaad de dochter ben van de legeraanvoerder en tegelijkertijd in hun midden leef, zullen ze me vast als een spion betrachten. Als een gevaarlijk kind dat hen de kop kan kosten. Ik zal hier weinig vrienden hebben. Of wie weet, misschien juist heel veel, althans zij die bij mij in de gunst willen komen en via mij bij mijn vader.
Waarom doet mijn vader mij dit aan? Om me te harden, om me vanaf de basis het soldatenvak te leren? Waarom zou een vrouw tenslotte geen legeraanvoerder kunnen zijn? Maar de Lua-Li die ik in het werkelijke leven ben, zou zich nooit laten opleiden tot moordenaar.
Het tentenkamp is gelijk aan een drukke stad, behalve dat ik geen vrouwen of kinderen zie. Overal zijn mannen onderweg op de grotere zandwegen die de blokken van een honderdtal tenten verdelen of ze hangen rond buiten hun tent in de smalle zandgangetjes die de tenten per tientallen scheiden. Hier en daar zijn ronde pleinen vrijgemaakt. Ik loop langs een arena waar mannen met elkaar oefenen in het vechten. Verderop worden paarden beslagen en in de verte zie ik stalletjes met groenten en fruit en vaten waar water uit getapt wordt.
Ik ga aan de kant als ik plots het dreunen van stampende laarzen mijn richting uit hoor komen. Een peloton soldaten, de mannen gekleed in een citroengeel uniform met zwart harnas, aan hun riem een zwaard dat ik herken.
Bingwen had zo’n zelfde zwaard aan een haak in zijn huis hangen. Hij noemde het Zui Jian, het dronken zwaard. Bingwen was een meester in het zwaardvechten. Ooit had hij voor mij een voorstelling gegeven van de techniek van het dronken zwaard. Ik was niet meer bijgekomen van het lachen. Mijn overgrootvader als stomdronken man, op zijn benen

heen en weer zwaaiend, wankelend, struikelend en vallend. Achterover balancerend en vervolgens met zijn hoofd voorover naar de grond knikkend, maaiend met armen en benen. Ondertussen zwaaide hij met zijn zwaard alsof hij zijn tegenstander dubbel zag en niet wist wie van de twee hij moest proberen te raken.
Maar hoe onzeker en klungelig de dronken dans ook lijkt, het vergt een enorme beheersing van de zwaardvechter en juist op momenten waarop het voor een tegenstander lijkt alsof de dronken man uit balans is, blijkt hij op het toppunt van de beheersing van zijn lichaam te opereren. Wie zich in de luren laat leggen door de dronkaard, zal rap zijn leven verliezen aan het geraffineerde bedrog.
Ik kijk hoe de groep mannen die wel een elite-eenheid van dit leger moet zijn, voorbij marcheert. Ik stel me voor hoe ze als een absurde groep dronken mannen midden in het strijdgewoel over het veld buitelen en zwaaien. Het moet buitengewoon komisch en immens imposant zijn. Hun tegenstanders, hoewel in eerste instantie aangenaam verrast door de zwakte van deze strijders, zullen geen schijn van kans hebben.
Het strak geformeerde peloton, aangevoerd door de pelotonscommandant, is een eindje verder als uit de soldatenkelen een marslied klinkt dat me voor een lied van strijders ongewoon dramatisch en weemoedig voorkomt.
“Wahaarheen leiheidt de weg, die wij moeoeten gaan? Wahaarvoor zijhijhijn wij ohhop aard? Wiehie weet wat er is achter ster en maan? Hoe lang duuhuurt nog de nacht?”
Ondertussen stampen de licht geschoeide voeten het woestijnstof in de lucht als een wolk waarin de mannen zich proberen te verhullen voor hun vijanden. Langzaam verdwijnt het zingen achter de tenten en verlies ik hun zoektocht naar een zin en een doel in de geluiden van de tentstad.
“Waar ligt het land waar we mogen zijn? En wat is dehhe taak die ons wacht? Waahaar is de geest diehie met ons leeft? Die ons de vrede geeft …”
Ik kijk het verdwenen geluid nog een moment lang na. Het zijn vast bijzondere mannen. Wie zou er niet met hen mee willen marcheren om het land te zoeken waar ze de wanhopig gezochte rust kunnen vinden.
Ik draai me om en bots bijna tegen de poten van een statige zwarte hengst. De berijder staart me aan met een angstaanjagend strenge uitdrukking op zijn gezicht. Hij is uitgedost met fel gekleurde kleren van prachtig stof en een blinkend harnas, dat uit een grotere hoeveelheid kleinere plaatjes bestaat dan het harnas van de soldaten. Zijn voorkomen drukt uit dat hij een hoge rang in dit leger heeft, zijn snor en baard zijn

keurig en strak in vorm geknipt, zijn hoofddeksel en het zwaard op zijn rug waarvan het schitterend vormgegeven heft boven zijn brede schouder uitsteekt, verleent hem de magnifieke allure van een generaal.
“Meekomen,” commandeert hij bars.
Hij wendt zijn paard en negeert me verder. Ik volg hem, terwijl ik me de statige ruiter en zijn prachtige paard in volle galop voorstel.
We zijn een paar meter verder als ik aan mijn rechterkant bij een tent een man hoor vloeken.
“Godverdomme! Ik haat het als ze m’n fiets klemzetten.”
Er staan twee fietsen tegen elkaar in het tentzeil geleund. Hij grijpt de buitenste fiets, die een kinderzitje achterop heeft, en smijt hem twee meter verderop in het zand.
Op het horen van de kletterend neervallende fiets komt een andere soldaat de tent uitlopen.
“Wat doe je, man? Dat is de fiets van mijn vrouw!”
“Wat doe ik? Wat doe jij, kut?! Je hebt gewoon jouw fiets tegen die van mij gezet. En als ik d’r uit wil, moet ik eerst die van jou wegzetten, asociale kut die je bent!”
Ik zie dat de soldaat zo woedend is dat hij zich niet langer kan beheersen. Hij grijpt zijn zwaard, zet een stap vooruit en ramt het wapen bij de andere man in een keer zo diep in diens buik dat het achter de man weer tevoorschijn komt. Als hij zijn zwaard terugtrekt, stort de aangevallen soldaat op de grond. Verbijsterd kijkt hij de ander aan. Hij houdt z’n handen op zijn buik, tussen zijn vingers sijpelt bloed.
De officier op het paard heeft het gebeuren gevolgd en geeft nu zijn rijdier de sporen in de richting van het tweetal. Hij trekt zijn zwaard uit de schede op zijn rug.
Als de soldaat de officier op zich af ziet stormen, laat hij zijn bebloede zwaard vallen en zet hij het op een lopen. Maar het paard is zoveel sneller, de officier is in een paar tellen langszij, heft zijn wapen in de lucht en slaat met één welgemikte houw het hoofd van de vluchtende soldaat van zijn lichaam. Zonder nog om te kijken naar het natrillende, bloedgutsende lichaam op de grond en het hoofd dat meters verderop in de lucht staart alsof het nog probeert te begrijpen wat er eigenlijk gebeurd is, rijdt de officier in een drafje terug naar mij.
“Aan de vooravond van een gevecht raken ze altijd een beetje gestrest,” zegt hij kalm zonder mij aan te kijken en herneemt stoïcijns zijn oorspronkelijke route, waarbij hij blijkbaar verwacht dat ik hem als voorheen volg.

59

Voor wat wel de grootste tent van het kamp moet zijn houdt de officier in. Hij stijgt van zijn paard en wacht tot ik hem heb ingehaald.
De tent is wit met banen rood die van de spits over top en zijkanten naar beneden lopen. Op gelijke afstanden rondom de tent staan stokken in de grond met lange rode banieren die ver boven de tent in de lucht steken, met in elk rood vlak een gouden X, waarbij armen van de X uitlopen in van elkaar wegkijkende drakenkoppen met opengesperde bekken en wapperende, lange tongen en uit benen van de X kleine drakenstaarten groeien. Ik realiseer me dat de X voor Xu moet staan en merk dat ik er een beetje trots op ben dat deze drakenX mijn eigen naam representeert.
Bij iedere vlag staat een grimmig uitziende wacht. Het valt me op dat niet een van de wachten oren heeft. Ik stel me voor dat het speciale wachten zijn. Het tentzeil is natuurlijk dun en laat gemakkelijk geluid door. De wachten mogen echter niet horen wat de veldheer binnen in zijn tent met zijn officieren bespreekt. De wachten zullen doof gemaakt zijn en om dat zichtbaar te maken zal ook hun oorschelp afgesneden zijn. Daarmee sluit je natuurlijk nog geen spionnen uit die vrijwillig hun eigen oren eraf snijden. Maar ik heb geen tijd daar verder over na te denken. De man die ik generaal noem, ik weet niet of dat zijn werkelijke rang is, loopt zonder de oorlozen een blik waardig te gunnen naar de ingang van de tent, duwt de tentflappen opzij en verdwijnt.
Wanneer ik de generaal volg, verwacht ik bijna dat de verminkte wachten hun zwaarden zullen trekken en mij doormidden hakken. Maar ze vertrekken geen spier. Ik duw een tentflap opzij en stap naar binnen, om een meter van de eerste ingang een tweede te zien in wat een tent binnenin de tent blijkt te zijn. Ook hier staan twee wachten met afgesneden oren. Ik vraag me af of het een eer is tot deze groep te behoren.
De wachten trekken het zeildoek opzij en laten mij naar binnen.
De ruimte die ik binnentreed is veel hoger en ruimer dan ik verwacht had. In het midden valt me meteen een man op die met zijn rug naar me toegekeerd staat. Hij buigt zich over perkamenten kaarten en geschriften die over elkaar uitgerold op een houten tafel liggen. Erin verdiept, lijkt hij mijn binnenkomst niet op te merken. De generaal staat bewegingloos en zwijgend een paar meter achter de man.
Zelfs vanaf de rug gezien domineert de verschijning van de man de ruimte. Misschien komt het door de opvallende helderblauwe mantel die

de man draagt, die lijkt te stralen, alsof er een licht doorheen schijnt. Ik heb het vreemde gevoel dat het licht niet van de mantel maar van de man zelf afkomstig is.
Dit moet mijn comavader zijn.
“Is alweer een jaar voorbij?”
Ik kan niet opmaken of het een vraag of een verzuchting is. De man draait zich om, negeert de generaal en begint mij te inspecteren alsof ik een van zijn soldaten ben. Ik ken deze man niet. Enige herkenning had ik eigenlijk toch wel verwacht, hoewel dit een droom is.
Toen hij zich oprichtte van zijn tafel en omdraaide leek het mij toe dat hij ineens twee keer zo groot werd. Hij loopt om me heen, stopt als hij weer voor me staat. Zijn indringend ogen proberen mij te peilen alsof ze letterlijk in mij willen binnendringen. Ik kan me voorstellen dat die ogen mannen kunnen laten gehoorzamen zonder dat er woorden nodig zijn. Hij heeft een krachtig gezicht, zijn mond omringd door een fijn getrimd snorretje en kinbaardje, zijn zwarte haar boven zijn hoofd bijeen gebonden in een knoet die door een leren lap met een ivoren speld erdoorheen vastgehouden wordt. Hij heeft het sterke lichaam van een getrainde krijger, bruin gebrand door de zon, ruw van huid maar verzorgd van uiterlijk. Zijn grote handen vallen me op. Deze man straalt moed uit en intelligentie. En oprechtheid. Wie hem ziet gelooft dat dit een rechtschapen man is die een aan hem geschonken vertrouwen nooit zal beschamen.
“Je bent gegroeid. Je gaat een krachtig mens worden.”
Bedoelt hij mijn fysieke of geestelijke groei en kracht?
“Gefeliciteerd met je verjaardag zoondochter.”
Een vreemde benaming, maar als hij mijn vader is, zal hij natuurlijk van mijn tweeslachtigheid weten.
De doodernstige uitdrukking van de man breekt ineens uiteen in een brede lach. Hij opent zijn armen wijd, stapt op me toe en omhelst me knielend.
Ben ik jarig vandaag, vraag ik me af.
Hij laat me los en staat op. Ik verbaas me over de parelmoeren glans die over de aan elkaar geregen plaatjes van zijn harnas schijnt.
“Je cadeau.” Hij wijst naar een zachtgroene aardewerken kom die op een tafeltje staat. De kom is versierd met blauwe draken en een band van lijnen en tekens. Hij is afgedekt met een ondiepe schaal.
“Kom!” Mijn vader loopt zonder verder naar mij om te zien de tent uit, gevolgd door de strenge generaal.

Ik loop naar het tafeltje, kijk nog een keer naar de losse tentflappen die zich na het vertrek van mijn vader en de generaal weer gesloten hebben, ga vervolgens zitten op het krukje bij het tafeltje en staar naar de afgedekte kom. Mijn verjaardagscadeau.
Als ik de schaal optil, trekt een pluim damp opgelucht omhoog en vermengt zich hogerop in onzichtbaarheid met de lucht in de nok van de tent.
Soep! Een kom dampende bamisoep geeft de grote legerleider aan zijn kind cadeau voor de verjaardag! Terwijl ik dicht boven de kom de verse groenten, de mie en de wontons inspecteer, trekt een heerlijk aroma mijn neus binnen. Aangezien ik honger heb, misschien toch niet zo'n slecht cadeau.
Ik neem met de diepe lepel wat van de soep en slurp de bouillon naarbinnen, sluit mijn ogen. Droom of niet, deze soep zal me absoluut smaken en ongetwijfeld mijn comateuze honger stillen. Ik kan niet zeggen of er een honger aanwezig is in mijn werkelijke lichaam en of die gestild gaat worden door denkbeeldige soep, maar bedenk dat ik misschien wel thuis in Maaslook in mijn bed lig en mijn moeder daar op hetzelfde moment een soepje door mijn slapende lippen naar binnen schenkt.
Tien minuten lang gaat er niets anders door mijn hoofd dan de verrukkelijke soep. Dan begin ik tussen de happen door mijn omgeving in me op te nemen. Er staat een houten bed, simpel, niet wat ik me bij een groot leider zou voorstellen, drie houten kisten, stevig, met ijzer beslagen, voorzien van stevige sloten. Aan de tentpalen hangen delen van wapenuitrustingen; schilden, zwaarden, speren, hellebaarden, een kruisboog, helmen, harnassen; een verzameling waar een oudheidkundig museum maar wat blij mee zou zijn.
Ik heb mijn soep maar net op of de tentflappen wijken vaneen en een jongen van ongeveer mijn eigen leeftijd verschijnt.
"Ik moet je komen halen."
Ik zie zijn ogen de tent rondgaan, alsof hij op zoek is naar buit. Ze houden stil bij de kom die voor me staat, leeg op een dun sliertje mie na. Hij richt een beschuldigende blik op mij, alsof ik wat voor hem had moeten overlaten.
"Nou?" snauwt hij geïrriteerd.
Ik sta op en zie als de jongen zich omdraait dat er een mitrailleur op zijn rug hangt.

60

De jongen met het machinegeweer zet er een flinke pas in, slalomt zigzaggend tussen de tenten heen en weer, duikt onder waslijnen door en voor marcherende colonnes langs. Blijkbaar kent hij hier de weg op zijn duim. Ik heb moeite hem bij te houden.
Ineens staat hij stil voor een kleinere tent. Hij wijst naar de open ingang, trekt het geweer aan de riem vanaf zijn rug naar zijn heup en rent er vandoor. Ik kijk hem na. Als hij weg is, merk ik ineens hoe de zon recht van boven op mijn hoofd brandt. Ik veeg met mijn hand het zweet van mijn voorhoofd.
“Da’s Tao.”
Een beer van een man komt uit de tent, bukt zich naar voren en steekt zijn hand in mijn richting.
“Pas op voor die jongen. Tao is onberekenbaar. Ik ben Ahchong.”
Mijn hand in zijn hand is het vleugeltje van een kuiken in een berenklauw. De man heeft een groot, kaal hoofd met een brede mond waarin twee tanden ontbreken, een brede, platte neus en zachte, vriendelijke ogen. Zijn oren zijn opvallend klein, buiten proportie bij het kolossale hoofd en de massieve nek die op het berenlichaam geschroefd staat.
De man die zich Ahchong noemt gaat op een houten bankje voor de tent zitten.
“De grote Xu heeft me aangesteld om voor jouw veiligheid te zorgen.”
In zijn stem weerklinkt het trotse gevoel over de bijzondere eer die hem ten deel gevallen is.
“Ga zitten, heb je honger, dorst?”
Ik reageer niet, kijk de man alleen aan. Ik heb besloten niet meer te praten tegen hersenschimmen. Misschien laten ze me gaan als ze merken dat ik niet meespeel.
“Ik heb altijd honger,” vervolgt de man
Als ik hem zo bekijk, kan ik me voorstellen dat dit lichaam heel wat voedsel nodig heeft en neem me voor mijn soep een volgende keer met de altijd hongerige Ahchong te delen.
“Tao heeft zijn eigen vader en moeder gedood. En zijn twee broertjes en kleine zusje. We hebben hem opgenomen na een gevecht met Chan Chiao. Hij was helemaal doorgedraaid. Chan Chiao ontvoert kinderen uit hun dorpen en maakt soldaten van ze. Laat ze gruwelijke dingen doen. We hebben Chans leger verslagen en Chan onthoofd. De meesten van zijn kindsoldaten werden gedood of waren zo vol haat tegen alles en

iedereen dat ook zij ter dood gebracht moesten worden. Blijkbaar was Tao nog genoeg bij zijn verstand om aan Chans invloed te ontsnappen en zich bij ons aan te sluiten. Maar toch het is goed mis met hem. Hij heeft in ruzies al een paar van onze mannen gedood. Maar hij heeft ook heel veel mannen het leven gered. En je kan niet zeggen dat de mannen die hij doodde het niet uitgelokt hadden. Maar ik zeg je; hij is gek, laat je liever niet met hem in."
Ineens laat Ahchong een boer, zijn gezicht vertrekt in een pijnlijke grimas terwijl hij zijn vuist in zijn dikke buik drukt.
"Mijn maagzweer," verklaart hij kreunend en glimlacht vervolgens verontschuldigend. "De stress."
Hij schudt zijn hoofd en blaast. "Pfff. Ik was knecht op de boerderij van Shen voordat ik door hem aan het leger van je vader verkocht werd. Shen liet me iets ondertekenen, ik dacht dat het een document was waardoor ik eigenaar werd van een stukje land. Een dag later kwamen de soldaten me halen. Shen had goed geld voor me gekregen. De vuile rat. Ik wilde hem kelen, maar ze hebben me op m'n kruin gemept en me bewusteloos en vastgebonden op een kar gelegd en meegenomen. Ze hadden mijn handtekening, dus toen ik bijkwam in het soldatenkamp kon ik kiezen tussen dienen of sterven. Maar ik zeg je, als ik terugkeer uit deze oorlog, zal Shen wat beleven."
Een kleine, zandkleurige salamander met haast glijdt langs mijn voeten en verdwijnt achter een paar soldatenlaarzen in een bosje dorre struiken. Ahchong spuugt een klodder zachtroze speeksel in het zand.
"Ik weet niet wat me eerder zal vermoorden; een zwaard van de vijand of mijn maagzweer."
"Ah nee, godverdomme!" klinkt het plots vanuit de tent.
Ahchong kijkt om, wijst met zijn duim naar de ingang.
"Chi Fu. Die krijgt binnenkort een burn-out. Als hij er niet al een heeft. Maar goed dat het gevecht morgen is. Dan zal het voor iedereen weer wat rustiger worden." Hij grinnikt. "Voor sommigen iets te rustig, als je begrijpt wat ik bedoel."
"Alles oké, Chi?" roept Ahchong in de richting van mompelend gemopper.
´ Alles oké, Alles oké?" Een kleine, tengere soldaat met een chagrijnige uitdrukking op zijn gezicht sloft op één sandaal en één sok naar buiten. Hij zwaait een sandaal boven zijn hoofd in de lucht. "Niks is oké! Die verdomde gesp is eraf gescheurd. Ik ben het zo ongelooflijk zat, hè?!"
Hij gaat met een diepe zucht naast ons op het bankje zitten en staart met een uitdrukking vol 's werelds wanhoop naar het gescheurde leer alsof

het hem al zijn hele leven lang tergt en nu eindelijk op zijn knieën heeft gekregen.
“Ik kan niet meer, jong. Hoe lang zijn we nu al op deze vervloekte veldtocht met het stralende, glorieuze, ontelbare overwinningen boekende stinkleger van de grote, goddelijke veldheer Xu?”
Ahchong tikt stiekem, hoewel ik het duidelijk zie, met zijn hoofd in mijn richting terwijl hij zijn keel schraapt om Chi Fu op de hoogte te brengen van de aanwezigheid van Xu’s dochter. Maar Chi Fu slaat geen acht op Ahchongs weinig subtiele hints.
“Ik geef er geen kloten om dat we in twee jaar strijd onverslagen zijn. En dat Xu een aan goddelijkheid grenzende heldenstatus heeft opgebouwd. Dat hij de lieveling van de keizer is zal me aan mijn ordinaire slecht betaalde soldatenreet roesten, want ik heb mijn sandaalgesp net losgescheurd. En dat, precies dat en niks minder ergs dan dat is wat hier godverdomme mis is. Roem en eer, Ha! Dat we hier allemaal kapot gaan, aambeien en diarree hebben, maagzweren, zoals jij, dat we gek worden van de angst een speer door ons vel te krijgen, kreupel te worden, dat mijn voeten open liggen van dat kloterige eczeem dat mijn zool wegvreet en dat er bloedende korsten tussen mijn tenen zitten terwijl we elke dag moeten marcheren, dat mijn gordelroos me helemaal stapelgek maakt van de jeuk en de pijn, dat ik mijn vrouw meer dan vier jaar niet heb gezien, mijn zoon niet geboren heb zien worden; dat is waar we hier om vechten. We vechten hier om te verrekken. Kut, man, de kleine Wang heeft leren lopen en praten, zonder dat ik erbij was. Ik spreek en zie hem alleen via skype eens in de vijf maanden. Onverslagen, Bah! We worden elke dag verslagen en afgeslacht, door de teringellende van dit soldatenleven. Ja, de geweldige Xu, in zijn chique hemelsblauwe mantel, zoals hij daarboven op zijn heuvel zijn vechtende mannen overziet, de roemrijke held, met z’n zwaard in de lucht onze dood en ons verderf commanderend. Maar zit er bloed op ZIJN zwaard? Nee, in ieder geval niet dat van onze vijanden, want hijzelf maakt z’n handen niet vuil. Ja, weet je welk bloed op zijn zwaard zit?” Chi Fu’s hoofd loopt rood aan van kwaadheid. “Het bloed van zijn eigen mannen! Ons bloed!”
Ahchong geeft mij een steelse blik om te zien hoe ik reageer.
“Eh … Chi … dit is Lua-Li …”
Chi Fu geeft me een terloops knikje.
“… de dochter van Xu …”
Ahchong grijnst onbeholpen naar zijn makker.

Chi Fu draait nu zijn hoofd in mijn richting, kijkt me een paar tellen lang aan en zucht, spuugt in het zand.
“Het is toch zo. Sorry, meid, maar dit is geen leven. Je vader is beslist een groot krijgsheer. En grote krijgsheren kunnen zich nu eenmaal niet bekommeren om de individuele soldaat. We zijn vlees voor de slager, speelkaarten, knikkers, poppetjes. We tellen niet mee als mens. Met mensen kun je geen oorlogen winnen. Mensen hebben gevoelens en eigenbelang. Voor jouw vader zijn we dus geen mensen maar soldaten. Maar goed voor één ding; vechten. Ons leger is onverslagen omdat hij een goed strateeg is en omdat wij goed vechten.
Maar ik vraag je, wat heeft Xa Ti daaraan? Xa was mijn vriend. Ik zie nog elke dag voor me hoe hij op zijn knieën zit en naar het zwaard staart dat door zijn navel naar binnen gaat. En was Zhu onverslagen, Zhu die zo sterk als een os was, toen hij zijn tong en zijn oren voor zich in het zand van het vijandelijke kamp zag liggen nadat ze hem gevangen genomen en gemarteld hadden? Was hij onverslagen toen ze daarna zijn ogen uit hun kassen trokken en hem als een weerloos kind, vastgebonden op de rug van een paard, terug naar ons kamp stuurden?”
Ik kijk Chi Fu aan. Hij is in gedachten in andere tijden en op andere plekken dan hier en nu bij ons.
“En is Chi Fu onverslagen als hij schreeuwend wakker wordt elke nacht omdat hij een jongen, niet ouder dan zijn oudste zoon, op zijn speer heeft gespietst en beseft dat de geliefden van deze jongen hem nooit meer zullen terugzien?”
Chi Fu laat ineens een gek lachje horen, terwijl hij door natte ogen kijkt naar het witte schimmenspel van de tenten die voor hem in het zonlicht vibreren alsof ze niet echt bestaan.
“Zie je hoe twintigduizend tenten hun punten in de lucht priemen als spitse borsten?” Hij schudt zijn hoofd. “Twintigduizend tieten gegroepeerd om de grote moedertiet van onze ongenaakbare Xu. De onverslagene. De held van onze goddelijke keizer. Geloof me als ik zeg dat de mannen respect hebben voor jouw vader. Velen storten zich blindelings in de dood voor hem. Maar er zijn ook genoeg veteranen in dit leger. En wij veteranen hebben onder anderen gediend, minder groot dan jouw vader. En ze kwamen en gingen zoals de hoertjes uit de dorpen waarbij we afwisselend gelegerd waren kwamen en gingen. Ze waren veel minder imposant dan jouw vader in zijn glinsterende harnas, met zijn hemelse mantel die als een baken boven de strijd naar ons schijnt. Altijd boven de strijd; als er geen heuvels zijn, laat hij een toren bouwen om op ons neer te kijken, als uit de wolken. Men zegt wel eens dat hij

geen bloedspatjes op zijn kleren wil krijgen, haha. Maar weet je, jongedame, dochter van Xu, misschien wordt mijn hoofd er straks wel afgehakt om wat ik je allemaal vertel, maar een vlugge dood zal eerder mijn verlossing dan mijn bestraffing zijn, weet je wat het is? Eigenlijk heb ik liever die smerige, stinkende aanvoerders dan jouw glanzende vader. Want weet je; oorlog is, en nou druk ik me nog erg mild uit, smerig en stinkend.
Of dacht jij dat we allemaal met heldenmoed op onze vijanden af renden, op een slagveld schoon en helder als een sportveld, met regels die iedereen heeft geleerd en respecteert? Dat we een vijand keurig in het hart staken met onze speren, in één keer dood. Clean en vol mededogen?"
Verwacht hij een antwoord?
"Heroïek is ver te zoeken, Lua-Li, dat zal ik je zeggen. Wij vechten vol paniek, vol gestuntel en gehaspel. Ik ben net zo'n getrainde soldaat als elk ander, maar mijn instinct om te overleven, om in één stuk uit de strijd te komen, laat me als een wijf vechten. ALS EEN WIJF! Ik klauw mijn nagels in het gezicht van mijn tegenstander als het moet. Ik trek aan zijn haar. Ik gil van angst en huil. Niks geen trefzekere stoten naar het hart. En als het erop aankomt, zijn we allemaal zo. We zwaaien en meppen, hakken en houwen om ons heen als meisjes van tien die in hun dromen door spoken worden aangerand.
Als ik zie hoe ik mijn lange zilveren mes in de wang van een andere man naar binnen steek, zijn mond open gaat, ik het glimmende lemmet over zijn tanden en zijn tong zie schuiven en door de andere wang weer naar buiten, als ik zijn wangen tot aan de mond openscheur met mijn mes, tot hij een mond zo groot als van een nijlpaard heeft, hoe hij bloedt als een rund, dan is dat niet omdat ik dat beschreven zag staan in het edele handboek van de aanvalskunst.
Als ik 's avonds in het donker voor mijn tent hetzelfde beleef, niet één, niet tien, maar dertig keer, maar nu met mijn gezin en mijn vrienden achter me die toekijken wat ik aanricht …"
Langzaam gaat Chi Fu's hoofd heen en weer.
"… weet je wat ik één keer deed … het moet een paar jaar geleden zijn … misschien … twee … drie jaar geleden … ik zag geen andere kans dan de jongen die me dreigde te vermoorden in zijn kruis te grijpen. Ik lag op de grond. Mijn wapen stak twee meter verderop in wat misschien wel de vriend van die jongen was. Ik zag aan zijn gezicht dat hij buiten zichzelf was van woede en verdriet. Hij wilde wraak en ik was degene die zou boeten. Ik zag geen uitweg, het moet haast komisch zijn geweest

hoe ik onhandig aan de geslachtsdelen van die jongen hing die waarschijnlijk nog niet eens een vrouw had bezeten in zijn jonge leven. Maar elk moment zou er een speer door mijn bast gestoken worden. Ik kneep uit alle macht, voelde zijn zachte ballen indeuken en kneep nog harder. ’s Nachts voelde ik de pijn in mijn eigen ballen alsof we van plaats wisselden. Ik zweer je, ik zou er niet aan moeten denken de geslachtsdelen van een man in mijn mond te nemen, maar op dat moment in deze strijd op leven en dood, trok ik me aan zijn kloten omhoog, dit alles in seconden, en ik gebruikte de meest beschamende vechttechniek die je als man kunt gebruiken; ik dook onder zijn tuniek en beet vol in zijn pik. Ik voelde door het stof heen zijn lul en zette mijn kaken zo hard ik kon op elkaar terwijl mijn vingers als tangen in zijn ballen grepen.
Hij stokte van de pijn ineen en raakte uit balans. Ik gooide mijn schouders tegen zijn benen, hij viel en ik stortte me bovenop hem.
Ik had misschien in schaamte weg kunnen vluchten, maar waar kon ik heen? Overal om me heen werden hoofden gespleten met sabels en hellebaarden, en armen en benen afgehakt met bijlen. Ik kon maar beter afmaken waarmee ik bezig was. De jongen lag op zijn rug, zijn oogkassen kraakten onder mijn rammende vuisten, ik voelde bot in stukken breken onder mijn kneuzende knokkels.
Toen zijn handen de kracht kwijt waren om zijn speer nog langer vast te houden, pakte ik zijn wapen en stak het in zijn mond. Ik weet niet waarom ik dat deed, maar ik pinde zijn hoofd vast, de punt van de speer zo diep ik kon door de achterkant van zijn schedel heen in de grond. Nog steeds vraag ik me af waarom ik de speer niet in zijn borst stak.”
Chi Fu zwijgt.
Ook al hoor ik vanuit het kamp een kakofonie van geluiden, om ons bankje heen hangt een benauwende stilte.
Ahchong knikt.
“Ik schaam me ook. Ik heb me eens verstopt onder het lijk van iemand waar ik de avond ervoor nog mee gedronken had, tegen wie ik opgeschept had dat ik een betere soldaat was dan hij, sterker, dapperder … Mijn kameraden waren dood of gevlucht. De vijand kwam eraan stormen; misschien wel vijftig man sterk, op paarden, ik maakte geen enkele kans er levend vandaan te komen. Ik kroop onder het lijk en deed alsof ook ik dood was. Toen ze langs waren, kon ik vluchten.”
Ik denk aan mijn vader en vraag me ineens af of hij meerdere van die blauwe mantels heeft en hoe vaak ze gewassen worden om zo schoon te blijven.

“Ik zal je zeggen wie jouw vader is,” wendt Chi Fu zich tot mij, alsof ik hem een vraag heb gesteld. “Bevelhebber Welmoed Jehannes Christian Xu, zoon van de Chinese edelman Xiang Tiao Xu en de steenrijke Nederlandse erfgename en avonturierdochter Johanna Vrieskoop. Van goed bloed. In de wereld geboren om te leiden. Voor hem ontspruiten overheersing en macht aan zijn eerste natuur en de roes van de uitdaging aan zijn tweede. Ik heb deze kennis van een vroegere vriend van mij, de zoon van een generaal. Bevelhebber Xu is een speler. Voor hem is oorlog voeren een kostelijk spel. En hij heeft er alles voor over het te winnen.”
“Dat is niet wat ik gehoord heb,” onderbreekt Ahchong zijn vriend. “Ik heb gehoord dat hij krijger is in bloed en nieren. Hij heeft zich omhoog gevochten van lage officier naar hoge officier naar generaal naar bevelhebber. Hij is eerlijk en heeft hart voor zijn mannen.”
“Ha!” roept Chi Fu uit. “Hart voor zijn mannen? Je bent mijn vriend, Ahchong, maar ik moet me inhouden.” Hij springt op van de bank en gooit zijn gebroken sandaal in het zand. Dan raapt hij hem weer op, kijkt mij aan alsof hij zich afvraagt of hij mij in naam van mijn vader moet doodslaan, draait zich om en verdwijnt, terwijl hij roept; “Ik ga een godverdommese nieuwe sandaal halen. Tot straks.”
Ahchong haalt met een trieste grijns zijn schouders op. “Burn-out, dat zeg ik je.”
Hij staat op. “Moet jij niet eens aan het werk?”
Ik heb even geen idee waar hij het over heeft.
“Telefoons ophalen? Opladen? Je werk?”
Er gaat een lichtje bij me branden. Ik ben een Oplader, dat had de boogschutter me uitgelegd. Ik zie hoe Ahchong een lijst onder de bank vandaan haalt waar allemaal nummers op staan. Hij drukt de lijst in mijn handen.
“De tenten zijn genummerd,” legt hij uit. “Je zoekt de tent op, neemt de telefoons aan die ze je geven en brengt ze naar de oplaadtent. Terwijl ze opgeladen worden, ga je bij een nieuwe serie tenten langs. Na een paar uur breng je de opgeladen telefoons terug naar de juiste tenten. Simpel.”
Simpel.
“En ik ga met je mee als je persoonlijke wacht.”
Heb ik een persoonlijke wacht nodig, vraag ik me af.
“Het is een bevel van je vader.”

61

Die avond heb ik pijnlijke comateuze voeten. Ik heb een absurde hoeveelheid telefoons opgehaald en teruggebracht. En ik heb honger, al dan niet comateus. Maar hij voelt als echt, dus laat ik me door Ahchong meenemen naar de eettent. Ik sta in de rij tussen de grote soldaten, met net als zij een houten kom in mijn handen en een lepel. Ze kijken op me neer en maken grapjes over me. Maar ze zijn niet onvriendelijk en als ik kan meehelpen de spanning voor de strijd wat voor hen te verlichten zodat ze elkaar niet overhoop steken vanwege een fout geparkeerde fiets, mogen ze graag grapjes over mijn lengte en mijn geslacht maken.
Ahchong wrijft over zijn buik.
“Denk maar niet dat je veel krijgt de avond voor het gevecht. Ze willen dat je hongerig de strijd in gaat. Dat maakt je vechtlustig, zeggen ze. Maar ik word zelf alleen maar zenuwachtig van een lege buik. Met wat gewicht onderin, sta ik steviger op mijn benen.”
Ik staar even later naar een kwak grijze brei in mijn kom. Het ziet eruit als nat karton. Ik steek mijn neus in de kom. Het ruikt naar nat karton.
We gaan op een pleintje in de buurt van Ahchongs tent zitten. Rond een kampvuur zitten een veertigtal soldaten te eten en te praten.
Met enige tegenzin stop ik mijn lepel in de pap en neem mijn eerste hap. Het smaakt zoals het eruit ziet. Dan was de soep die ik voor mijn verjaardag kreeg wel even wat anders. Ja, da’s waar ook, ik ben nog steeds jarig. Ik stel me slingers en ballonnen tussen de tenten voor en het hele leger soldaten dat een liedje voor me zingt. Zou ik in het echt ook jarig zijn?
Ahchong heeft zijn bak snel leeg. Hij kijkt begerig in die van mij.
Ik stop hem mijn kom toe ten teken dat hij hem verder mag leegeten.
Hij kijkt me ongelovig aan maar knikt enthousiast.
“Er klinkt veel rumoer vanuit de tentenvallei vanavond,” zegt hij nadat hij zijn mond aan zijn hemdsmouw heeft afgeveegd. Met zijn lepel wijst hij in de lucht die rood en paars begint te kleuren. “Zelfs de kraaien in de lucht houden zich bijzonder bezig met in de wirwar vliegen.”
Ik moet stiekem lachen om Ahchongs woorden; bezig met in de wirwar vliegen. Maar hij heeft gelijk. Ze scheren als een wanordelijke bende laag over de tenttoppen heen en weer. Hun vluchtbanen kruisen elkaar alsof de vogels elk moment gaan botsen en uit de lucht op onze hoofden vallen.
De zon is bijna weg. Eigenlijk ziet het kamp er prachtig uit met haar golvend ritme van eenvormige spitsen. Prachtig, begrijp ik, voor iemand

die de ellende van deze mannen kan negeren en de grauwe nabijheid van de oorlog en de pijnlijke angststank van de mannen kan ontkennen.
De tentsilhouetten nemen de donkere felgekleurde lucht onder paarse wolken met omfloerste grijze randen pastelkleurig over. Het beeld dat ik zie lijkt een over de harde werkelijkheid geglaceerd schilderij. Maar ik vraag me af welke schilder deze schijn zou willen schilderen en zich niet geroepen zou voelen met heftige penseelhalen en perverse kleuren het paniekerige hart te raken dat onder dit tafereel klopt? Welke schilder zou niet de tenten binnen willen lopen om de vettige vlekken in de soldatenlakens en bloedspetters van voorbije slachten na te bootsen op zijn canvas? Een ware kunstenaar zou de commando's van de officieren tot vernietiging en zelfvernietiging willen vastleggen in de krijsende bekken van de kraaien, de wanhoop van de mannen in hun scheurende vleugelslagen en de dood in het zwarte vogelkostuum, zoals Van Gogh zijn wanhoop en zijn laatste uren vastlegde in de kraaien boven zijn korenveld.
Maar wie weet zou de ware artiest ook de hoop en de trots van weer een glorieuze zege van de machtige veldheer willen weergeven in de brandende zon die morgen aan de hemel zal staan.
Morgen is de grote dag. Mijn vader heeft vanmiddag zijn onderbevelhebbers de mannen laten toespreken. Het wordt volgens de officieren een historische slag tot grote roem en eer van China, de keizer, veldheer Xu en niet in het minst de moedige strijders hier aanwezig. Een peptalk van formaat was het wel. Er werd geappelleerd aan de gevoelens van camaraderie; zich niet tweehonderd procent inzetten betekende je broeders aan een zekere dood overleveren. Er werd gedreigd: niet voldoen aan wat de legerleiding van je verwachtte betekende bestraffing; mutilatie, gebrandmerkt worden als lafaard, en bij een volgend gevecht in allereerste linie geplaatst worden. Men verwees naar grote beloningen; de buit van de verslagenen, verhoging van de soldij en promotie. Men sprak over de geliefden; wellicht zou dit voorlopig de laatste strijd zijn en kon men daarna terug naar gezin en huis. Er werd haat opgewekt; de tegenstander zou beestachtig, onmenselijk zijn, uit op het bloed van onschuldige kinderen, vrouwen en niet in het laatst dat van de hier aanwezigen. Men beriep zich op de gunst van de goden en de almachtige wijsheid van de legerleiding en de onfeilbare Xu.
Ik merkte dat de officieren hun mannen kenden. Er werd enthousiast gereageerd. De strijdgeest ontvlamde. De mannen hitsten elkaar op, joelden, zwaaiden met hun wapens in de lucht. Ik zag de voldane grijns op het gezicht van de generaal die onze afdeling had toegesproken. Op

zijn smoel stond overduidelijk te lezen dat hij zijn taak meer dan goed had volbracht.
Maar als ik de mannen peil, denk aan de moeheid en verslagenheid van Chi Fu en de stress en bezorgdheid op de gezichten van de mannen van wie ik vandaag de iPhones heb opgeladen, en denk aan hoe ze schreeuwden na de peptalk alsof ze niets liever wilden dan onmiddellijk de strijd ingaan, krijg ik het idee dat men elkaar ophitste simpelweg omdat men geen andere keus heeft. Morgen moet er gevochten worden, daar is geen ontkomen aan. Het is maar beter daar de benodigde adrenaline voor op te pompen en de tanden te scherpen voor wat komen gaat. Want halfbakken met je zwaard zwaaien omdat je eigenlijk geen zin bebt om te vechten zal je op deze picknick je kop kosten voor je je picknickkleedje hebt uitgespreid.
Voor de mannen die nog twijfelen, of voor zij die in de nacht nog door demonen bezocht zullen worden, zal de grote Xu zelve morgen een preek houden. Althans zijn beste krijgers in de voorste rangen gaat hij toespreken. Verder weg zullen de mannen hem niet verstaan. Chi Fu vertelde dat hij nog nooit een woord letterlijk over de lippen van zijn aanvoerder had horen komen. Maar dat het voor veel soldaten al inspirerend genoeg was Xu alleen al te mogen aanschouwen in het uur dat de strijd staat te ontbranden. Wie Xu ziet, vreest niet meer. Wie Xu ziet, vecht!
Maar Chi Fu’s gezicht verraadde dat hij zelf niet zo gemakkelijk te imponeren is door Xu’s charisma.
“Weet je dat een steen ooit mijn leven heeft gered?” vraagt Ahchong aan mij, terwijl hij met zijn dikke wijsvinger de laatste restjes pap uit de kom sleept en tussen zijn lippen propt.
“Ik heb ooit een man gedood die over een steen struikelde. Als hij niet was gestruikeld, had hij mij gedood. Die steen redde mijn leven. Een doodnormale steen, waar ik thuis, op weg naar het veld, zonder na te denken overheen gestapt zou zijn. Misschien had ik mijn kop vol zorgen gehad over hoe ik het jaar weer door moest komen met die slechte oogst en de vele regen. Of was ik vrolijk bovenop die steen gestapt en er weer af gesprongen terwijl ik een liedje floot. Maar ik zou nooit gedacht hebben dat die steen een moordenaar of een levensredder zou kunnen zijn. Een stomme steen. Maar op het slagveld werd mijn leven dus gered door een stomme steen. En daar hoor je nooit over in verhalen over slagvelden, ook niet over het zand dat je beste maat jou in het heetst van de strijd per ongeluk in je ogen schopt waardoor jij ineens niks meer ziet en riskeert een houw door je kop te krijgen. Niet over sandalen die

ineens breken en ander materieel dat niet deugt maar waar wel je leven vanaf hangt. Nooit vertelt iemand hoe het is om te ruiken dat iemand zichzelf helemaal onder schijt op het moment dat je hem wilt afmaken en dat je medelijden met hem krijgt en hem spaart.”
Ik probeer me meteen voor te stellen hoe iemand zo in angst is dat hij zichzelf besmeurt en zijn eigen stank ruikt op het moment dat hij denkt dat hij doodgaat. Maar mijn voorstellingsvermogen schiet bij verre tekort.
“En realiseer je je dat er jongens staan te vechten die op dat moment jarig zijn?”
Ik had het me niet gerealiseerd, maar in zo’n groot leger moet dat zeker het geval zijn.
“Maar kom, we gaan terug naar onze tent. Morgen is een drukke dag.”
Ik kijk naar de dansende vonkjes die vanaf het knetterende houtvuur de zwarte lucht in zweven als kleine elfjes.
Ahchong kijkt naar mij. “Gelukkig maak jij morgen geen deel uit van het actieve deel van het strijdtoneel. Wat zou jij daar ook moeten doen? Lege telefoons ophalen? Hahahaha, je hebt mazzel dat het verboden is te telefoneren of te internetten tijdens de strijd. Wie betrapt wordt, verliest zijn abonnement voor een heel jaar. Dat riskeert dus niemand. Jouw geluk.”
Ik had het me al afgevraagd. Eigenlijk was ik er vanuit gegaan dat ik me midden tussen de hakkende en schietende mannen zou bevinden. Maar het was dus mijn vaders bedoeling dat ik veilig in het tentenkamp zou blijven.
Ahchong geeft me een zachte klap op mijn schouder. “Jij mag toekijken vanaf de zijlijn. Je komt pas op het slagveld als de strijd is afgelopen. Dan willen de mannen hun achterban bellen, om te vertellen dat ze nog leven. Degene die stervend zijn, zullen afscheid willen nemen van hun geliefden. Tja, en dan heeft niet iedereen zijn apparaat bij zich, sommigen zijn het onderweg verloren of er is een pijl of een bijl doorheen gegaan, dat verbetert de kwaliteit van de ontvangst meestal ook niet echt. En dan ben jij er, met een tas vol reserve-iPhones. Trouwens, ook als iemand geen armen meer heeft ben jij nodig om dat ding tegen hun oor te houden.”
Ik kijk Ahchong aan. Maakt hij grapjes?

62

Ik lig op een matje in de tent van Ahchong en Chi Fu. De deken die me bedekt, beschermt mijn botten niet tegen de kou die uit de grond omhoog trekt. Ahchong zit nog buiten, hij wilde naar de sterren kijken en nadenken, had hij gezegd. Drie mannen liggen een eindje verderop in de tent onder hun dekens. Ik benijd de man wiens gesnurk aangeeft dat hij niet meer bewust in deze gruwelijke werkelijkheid aanwezig is. Helaas is zijn stank en die van de andere twee dat wel.
Ik hoor gelaarsde voetstappen de tent naderen en Ahchong Chi Fu begroeten. Blijkbaar besluit Chi Fu ook nog een tijdje naar de sterren te staren want ik hoor hoe hij kreunend en klagend over zijn stijve spieren met een plof op de grond plaatsneemt. Ze praten met elkaar, zacht, maar ik versta ze goed.
“Toch maar even geweest?” vraagt Ahchong.
“Man, de spanning in mijn ballen was gewoon te groot. En wie weet is het de laatste keer. Het zou zonde zijn om te sterven en je niet meer te herinneren hoe het is met een vrouw.”
“Ik vergeet nooit hoe het is. Met mijn vrouw. Nooit.”
Even is het stil.
“Toch vervaagt het gevoel,” zegt Chi Fu. “Je vergeet de warmte van hun lichaam, vooral de warmte. De zachtheid van hun huid en de geur van hun haar. Je hebt geen idee hoe fris en nieuw elke keer is dat je het weer doet als je het een tijdje niet meer gedaan hebt.”
“En het gezicht van je eigen vrouw? Vergeet je dat ook?” vraagt Ahchong zacht.
“Soms kan ik het me niet voor de geest halen. Dan denk ik aan details; haar ogen, haar lippen, haar wenkbrauwen. Alsof het een puzzel is, die ik aan elkaar moet plakken, komt het geheel dan ook langzaam weer terug. Maar het kost soms moeite …”
“Ben je niet bang dat de meisjes waarmee je het in het kamp doet de herinnering aan je vrouw uitwissen?”
Ik hoor aan Chi Fu’s stem dat hij zijn hoofd schudt. “Als ik met ze vrij, denk ik me juist in dat ik met mijn vrouw vrij. Ik wil niet vreemd gaan, maar ik moet wel.”
“Ik hoef niet,” zegt Ahchong kalm, niet op een toon waaruit spreekt dat hij zichzelf superieur vindt of dat Chi Fu verkeerd bezig is.
“Ieder man zijn eigen lot, Ahchong.”
Wellicht knikt Ahchong.
“Ik moet wel, mijn wil breekt als mijn hormonen opspelen. Maar ik ga niet voor de jonge meisjes die in trek zijn bij de andere soldaten. Ze gaan voor het mooie, het onaangetaste. Maar daar gaan ze allemaal voor. Ze

beseffen niet eens dat er bij de jonge hoertjes meer kans is een ziekte op te lopen. Want zij hebben veel meer mannen bediend dan de oudere of minder mooie vrouwen. Waarheid is dat de jongen de ouden al bij vele malen hebben ingehaald nog voor de eerste aanvalsplannen in de tent van Xu worden bedacht. Maar ik zoek tussen de vrouwen altijd een die, al is het maar in hoe ze haar haren draagt, hoe ze haar ogen opslaat of in de beweging van een hand, me aan mijn vrouw doet denken. Toegegeven, zo voel ik me minder schuldig. Maar het geeft me ook het gevoel dat ik bij haar ben, bij mijn Daiyu. Als ik het doe, sluit ik mijn ogen, stel ik me voor dat ik niet in een vieze neuktent ben, waar het stinkt naar het zaad van andere mannen, maar in mijn eigen huis, in mijn eigen slaapkamer. Ik kijk uit het raam naar de appelboom die in volle bloei staat. Boven ons bed hangt het schilderij van de bloesem dat Daiyu heeft geborduurd. Ik probeer zo zacht mogelijk in de hoer binnen te gaan. Als eerbetoon aan onze liefde."
"Dat klinkt mooi."
"Het is niet altijd gemakkelijk. Maar als ik als man niet bij een vrouw ben, om de zoveel tijd op zijn minst, voel ik me een halve man. En ik wil morgen niet als halve man de eeuwigheid ingaan."
"Ik wil morgen helemaal niet de eeuwigheid ingaan."
"Ik hou je in de gaten. Ik dek jouw rug, Ahchong."
"Ik dek jouw rug, vriend."
Ik hoor Ahchong snuiven.
"Ik heb altijd het idee dat er een sterkere geur in het kamp hangt op de nachten voor de strijd. Een stank die sterker, verhitter is dan de gewone soldatenstank die er heerst in het kamp."
Ook Chi Fu snuift de nachtlucht op.
"Er is ook meer geluid de nacht voor de strijd. Die nachten zijn rumoeriger, vol hoesten, af en toe een schreeuw, mannen draaien meer in hun slaap en praten opgewonden in hun dromen. Je hebt ook altijd clubjes die de hele nacht doorgaan, elkaar ophitsen en opjutten als jong uitgaansvolk. Hun geschreeuw beangstigt me, alsof het de stemmen van de vijanden zijn die op me af komen, als geesten van de toekomst."
"Ik kan nooit slapen. Af en toe merk ik dat ik wegdoezel, maar meteen ben ik weer wakker. De tijd gaat eeuwig traag in die nachten, vind je niet? Sommigen slapen als een baby, maar ik weet dat de meesten vol angst en adrenaline zijn. Het maakt weinig uit of je gaat slapen, maar als je ligt, heeft tenminste je lichaam nog wat rust."
"Ik kijk nog even naar de sterren," hoor ik Chi Fu zeggen. "Maar als jij wilt gaan … ik zie je morgenvroeg."

“Ik blijf ook nog even,” antwoordt Ahchong.
“Het is ook te idioot voor woorden,” vervolgt Chi Fu na een korte stilte, “je staat morgenvroeg op, om een eind te marcheren om door een groep mensen aangevallen te worden. Mensen die je nooit eerder gezien hebt, mensen waar je op af gaat stormen, die je zal gaan slaan, schoppen, steken en doodmaken, als je tenminste geluk hebt. Want zij proberen hetzelfde met jou te doen. Volslagen absurd.”
“Volslagen absurd,” beaamt Ahchong.
“Ze zeggen dat het goed is voor het keizerrijk als de opstandelingen vernietigd worden. Dat we vechten om alle oorlogen te beëindigen. Dat het beesten zijn. Maar …” Chi Fu’s stem gaat over in gefluister. “… ik hoor dat onze genadige, grote keizer zelf een beest is …”
“Sst,” fluistert Ahchong terug, “zelfs de oorloze wachten van Xu hebben soms oren.”

63

Ik schijn in slaap gevallen te zijn, want ik schrik wakker als iemand me aan mijn schouder heen en weer schudt.
Ik zie het gezicht van Tao boven me. Zelfs het donker kan zijn gemene grijns niet verbergen.
“Kom mee.”
Hij sluipt de tent uit. Ik ga half rechtop zitten en probeer in het donker de lichamen van Ahchong en Chi Fu te onderscheiden. Vanaf hun slaapplaatsen komt een zacht maar diep gesnurk. Aan de andere kant van de tent hoor ik ingehouden gekreun. Als ik de plek passeer, zie ik twee behaarde mannenbenen ver onder de dekens uitsteken, met de tenen naar beneden. In het midden beweegt de deken op en neer, op en neer. Aan de bovenkant steekt een kreunend soldatenhoofd boven de dekens uit.
“Psst.” Tao’s hoofd kijkt door de tentspleet naar binnen, zijn arm wenkt dat ik komen moet.
Ik sta op en volg hem.
Buiten zie ik hem in eerste instantie niet. Dan hoor ik weer zijn “Psst”. Hij heeft zich half verborgen achter de houten latrines.
Als ik naar hem toe loop, ruik ik de penetrante geur van de verzamelde ontlasting. Ik herinner me dat Ahchong zei dat het in de nachten voor de strijd anders rook in het kamp. Zou een beerput met soldatenstront en -pis voor een gevecht ook anders ruiken dan erna, meer naar ammoniak dan gewoonlijk, scherper door de in de soldatenlichamen opgebouwde

agressie? Of zou ze een diepere geur afscheiden, laffer, door het angstzweet dat de soldaten proberen verborgen te houden voor de anderen, waardoor het in de mannen naar binnen trekt, hun blazen vult zodat sommigen wel tien keer naar de latrine moeten in die ene angstaanjagende nacht?
“Hier. Pak aan!”
In zijn handen liggen een machinegeweer en een riem met kogels. Hij steekt ze me toe als een gift. Ik kijk hem vragend aan. Zijn oogballen glimmen vochtig in het maanlicht. Ze stralen een geniepig genot uit. Rattenkop is een woord dat me te binnen schiet als ik naar hem kijk. Hij draagt twee gelijke, gekruiste kogelriemen over zijn borst. Op zijn rug het wapen dat ik al eerder bij hem zag.
“Pak dat ding, flipkut!” Hij duwt het machinegeweer en de kogels agressief in mijn buik, waardoor ik ze wel moet aanpakken.
In zijn mond hangt een dikke zelfgedraaide sigaret. Ik ruik een typische zoete geur die van de sigaret afkomstig is. Hij knijpt zijn ogen dicht en neemt een lange diepe trek, waardoor het uiteinde oplicht als een vuurtoren in de nacht.
“Pure Afghaan.” Hij houdt de sigaret voor me. “Zonder deze shit zou ik Xu en al die fucking handneukers in dit kamp hun hoofden d’rafknallen. Teringapen dat ze zijn.”
Als ik niet reageer, neemt hij nog een diepe haal, inhaleert tien seconden lang en blaast de zoete rook in mijn gezicht.
“Jij en ik gaan morgen samen vechten. We beschermen elkaar. Snap je me, spleetkevertje?”
Misschien heb ik een aparte uitdrukking op mijn gezicht, want de jongen begint ineens schel te lachen. Onwillekeurig kijk ik om me heen of hij niemand wakker maakt.
“Opladertje, had je soms gedacht dat jij niet mee hoefde te vechten? Opladers bestaan niet in de oorlog. Als het totale afslachten begint, vecht iedere motherfucking bitch mee. Jazeker spleetje, ook al ben je een kleine kutkever.” Hij knijpt zijn ogen samen. “Of ben jij een fucking kleine lafaard?”
Zijn adem slaat in mijn gezicht, hij moet rauwe knoflook hebben gegeten. Het harde ijzer van het wapen ligt zwaar en koud in mijn handen. Het voelt verre van prettig. De zware kogelriem hangt tegen mijn benen.
“Als je een laffe mongool bent, weet je, dan schiet ik je gewoon dood.”
Deze jongen heeft zijn eigen gezin uitgemoord. Ik twijfel geen moment aan de oprechtheid van zijn woorden.

“Ssuper, ssletje” sist Tao en lacht, “wij gaan ze afmaken, wij twee. Ik zie je morgenvroeg.”
Hij neemt een hijs van zijn joint en katapulteert hem als een strakke vuurvlieg de nacht in.
En weg is hij.
Om een eind verderop als ik terug onderweg naar mijn slaaptent ben voorbij een paardenkar weer op te duiken.
“En spleetkevertje, … ik ga er vanuit dat je er voor mij bent. Als ik merk dat dat niet zo is, krijg je van mij een paar kogels. En die zitten niet in een riem. Snap je?”
Meteen is hij weer verdwenen in het donker van de nacht.

Op de terugweg naar de tent bedenk ik dat het weinig uitmaakt of ik in mijn comadroom word doodgeschoten door Tao of door de vijand waar mijn vaders leger morgen tegen gaat vechten. Ik voel de enorme zwaarte van het geweer. Ik kan me gemakkelijk voorstellen dat je daarmee een leven beëindigd. Maar ik wil niet in een oorlog verzeild raken, zelfs niet in een coma-oorlog. Ook al gaat hier niemand werkelijk dood omdat niemand werkelijk is, ook een virtuele moord wil ik niet op mijn geweten hebben.

64

Mijn lichaam breekt explosief uit de golven omhoog. Met mijn mond wijd open hap ik woest naar adem. Bijna was ik in mijn droom verdronken.
Ik zit rechtop, in de tent is niemand meer. Dekens liggen aan de kant gegooid op koud geworden slaapplaatsen, alsof iedereen met haast is geëvacueerd voor een aangekondigde ramp. Iedereen behalve ik.
Ik wrijf met mijn handen over mijn gezicht, moet in een diepe slaap zijn gevallen. Dan realiseer ik me dat ik wakker geworden ben uit een droom, alleen om in een andere droom wakker te zijn.
Buiten is de kermis hoorbaar aangebroken; de dag van de strijd woedt in de gedaante van bedrijvigheid van wapengekletter, paardengehinnik, geschreeuw en gestamp. Men is druk bezig de natuurlijke rust van de begonnen dag met menselijke handen in puin te slaan. Buiten wordt een gedrocht van haat gecreëerd dat straks op de vijandelijke soldaten wordt losgelaten.

Het felle zonlicht dwingt mijn oogleden tot kleine kiertjes. Kleren en schoenen hoef ik niet aan te trekken, ik heb geslapen zoals ik de vorige dag rondliep. Ik knipper, maak met mijn hand een afdakje boven mijn ogen. Het kamp is veranderd van een stad in zondagsrust die het gisteren was naar een stad in de volle ochtenspits. De zinderende onrust die zich een dag eerder nog verborg onder het zand, heeft zich omhoog gevreten door soldatenschoenen en slaapmatten om de zenuwuiteinden van de mannen te treiteren als een tandartsboor en is nu veranderd in daadkracht en efficiëntie. Er wordt gemarcheerd, gerepareerd, geslepen, gebruld en gehoorzaamd. Het lijkt alsof iedereen ineens exact weet waarvoor hij hier op aarde is. De soldaten zijn niet meer de mensen die ze gisteren waren, ze zijn louter soldaat geworden. Ik zie geen tegendraads gehang bij de tenten of onwil op de gezichten. De individuen zijn zich aan het samenballen. Uiteindelijk moet het één beest met vierhonderdduizend armen en benen worden, de een en andere afgehakte ledemaat buiten beschouwing gelaten.
Een bekend gezicht maakt zich uit het tumult los. Ahchong. Hij draagt in zijn ene grote hand twee hompen donker brood, in de andere twee houten bekers. Zijn dikke knieën schieten beurtelings guitig onder zijn tuniek tevoorschijn.
“Je bent wakker. Mooi.”
Hij duwt me een homp brood en een beker water in mijn handen.
“Ik breng je op het moment dat de verkenners contact hebben gemaakt met het vijandelijke leger van Dong Shi Hanyu naar jouw vader toe. Daarna neem ik mijn plek in de gevechtsrangen weer in. Maar eerst marcheer je met ons mee. Het wordt een tocht van een aantal uren. Vergeet niet zo meteen een waterfles op te halen.”
Ahchong bijt met de kant van zijn gebit waar de meeste tanden staan in het brood en rukt er een stuk vanaf. Ik neem ook een hap en merk dat het brood erg stevig is en de korst bijzonder hard. Als ik Ahchong was, zou ik wat voorzichtiger omgaan met de tanden die ik nog had. Maar ik zie aan zijn gezicht en zijn in de verte starende ogen dat ook de kalme Ahchong is veranderd in een man met een missie. Als Chi Fu zich een tel later bij ons voegt, zie ik dat zelfs hij zijn recalcitrantie heeft weggestopt. Zijn ogen stralen uit dat hij een taak heeft en dat hij die taak zal vervullen al kost het hem zijn leven. Zijn rug is recht, geen spoor meer van stijve spieren. Ik zie dat zijn sandaal gerepareerd is.
Plots herinner ik me de afgelopen nacht. Tao die me tot zijn strijdmakker heeft gebombardeerd. Het machinegeweer en de kogelriem moeten nog in de tent bij mijn slaapplek liggen. Ik besluit ze te vergeten. In ieder

geval blijf ik in de buurt van Ahchong en Chi Fu voor het geval Tao me weer zal opzoeken.

Ik sta middenin de eerste rij van een vierkant veld van tot de tanden gewapende krijgers. Ik, een klein meisje, althans in de ogen van al die grote mannen, neem een plek in op het georganiseerde raster van geharnaste lijven. Ze slaan geen acht op me. Ze staan stram als maïshalmen, de gezichten onbewogen en uniform, alsof de gedachten van elke man identiek zijn aan de gedachten van elke andere man. Recht voor me, schuin voor me, links, rechts, alleen maar vierkante rasters van soldatenruggen.
Als ik achter me kijk, zie ik een bos van mannen, hun lichamen ritmisch gepositioneerd als dicht op elkaar geplante bomen. Ons vierkant, hoeveel lichamen zal het tellen, misschien honderd, beslaat slechts een klein deel van het immense aanvalsleger.
Ik stel me voor dat mijn vader ergens bovenop een plateau staat en geniet van de indrukwekkende aanblik die zijn leger biedt. Hij overziet zijn mannen die hij strategisch heeft opgesteld. Zo meteen zal hij ze de strijd in dirigeren. Hij ziet de onafhankelijke lichamen in dienst van hun leider, bewapend met zwaarden, sabels, speren, bogen, hellebaarden en bijlen, enigermate beschermd door harnassen, helmen en schilden en voelt hun hartslagen, die hij beheerst en beveelt. Ik vraag me af of hij twijfelt. Misschien denkt hij dat hij andere beslissingen had moeten nemen. Misschien denkt hij aan zijn zoondochter, die zich daar beneden bevindt? Is hij bezorgd om mij? Is hij trots op mij? Of voelt hij even weinig een band met mij als ik met hem?
Ahchong staat rechts naast me, Chi Fu links. Ik zou ze een beetje als mijn comavrienden kunnen beschouwen. Achter me alleen vreemden, die me zonder moeite onder de voet zullen lopen als ik niet oppas en doorloop. Toch is dit imposante leger zoals het er in dit coma voorstaat mijn leger. En ik mag zeggen dat de onverschrokken kracht ervan vertrouwen opwekt. Ik zie indrukwekkende rijen boogschutters, bewapend met bogen en kruisbogen. Nog imposanter zijn de ruiters in hun harnassen, statig rechtop gezeten op sterke paarden. En de strijdwagens, elk met een span met vier paarden. Het leger wordt aangevoerd door officieren en onderofficieren, mannen van staal.
Ik zie ook het groepje dronken zwaarden, het kleine rechthoekje staat er haast lachwekkend bij in zijn minimale omvang. Misschien zou ik met hen mee moeten marcheren. In zo’n klein clubje zou ik beter passen met mijn formaat. Maar in mijn ogen zijn al de krijgers van dit leger

vreesaanjagend. Hoe zouden ze kunnen verliezen? Hoe groot en gruwelijk moet het leger van de tegenstander dan niet zijn? Toch zou het verstandig zijn, als dit geen droom was, nu op mijn knieën te zinken en voorbij de sandalen van de soldaten weg te sluipen. Mijn longen met zand te vullen terwijl ik als een slang over de grond zou glijden.
Ik zie Ahchongs hoofd naar me toe draaien en knipogen. Hij laat een vrolijke glimlach zien, steekt zijn tong heel snel naar me uit en kijkt scheel.
“Stoere strijder,” fluistert hij grinnikend.

Bingwen besprak met mij wel eens begrippen als mannelijkheid, vrouwelijkheid en menselijkheid. En de clichés in de denkwijzen van mensen. Dat ik niet in de vallen moest lopen die anderen voor me proberen uit te zetten. Soldaten vinden mannen stoer omdat ze vechten samen met andere mannen tegen weer andere mannen. Bruut geweld toepassen voor je heer en je land is mannelijk. Moed tonen, je leven opofferen is mannelijk. Een uitgemaakte zaak. Eenvoudig en helder voor veel van deze soldaten. Voor Bingwen waren deze zaken echter veel complexer. Ik ben man noch vrouw of allebei tegelijk. Dus als het voor iemand complex zou moeten zijn, ben ik het. Maar achter clichés schuilen werkelijkheden. De soldatenmoraal raakt ook aan een werkelijkheid in mij en lijkt mij terecht te betrekken bij deze oorlog. Ik ben een onderdeel van dit kloppende veelkoppige mannenorgaan. Ik ben onderweg met de mannen als een kind dat weldra ingewijd wordt in de geheimen der volwassen mannen. De rammen gaan straks op hun achterpoten staan, om met elkaars koppen met alle kracht die ze bezitten op elkaar los te beuken. Ik ben een deel van een van die rammen. Ik zou mijn vlechten met een soldatenzwaard van mijn hoofd moeten snijden, mijzelf op de borst slaan en het uitbrullen van woeste mannelijkheid. Maar clichés zijn gestandaardiseerde, uitgedroogde werkelijkheden waaruit de zinderende zon alle subtiliteit en individualiteit heeft doen verdampen.
Als aan de kop van de heerschaar vier pijlen de lucht in worden geschoten met een zwarte staart van rook achter hen aan, en het geluid van grote trommels de mannen voorwaarts drijft, beginnen voeten in een gelijk ritme vooruit te stampen. Onmiddellijk proberen ook mijn korte benen dezelfde pas in te zetten alsof ik als een marionet door de trommels bestuurd word.
“Gaat het?” roept Ahchong, terwijl ik mijn gewone passen aanvul met kleine huppelpasjes om het tempo van de mannen bij te houden. Af en

toe kijk ik om of de mannen achter mij al op het punt staan me neer trappen en over me heen te marcheren.
Ik begin al na een paar minuten te hoesten van het droge woestijnstof dat mijn keel binnendringt. Een lichtgele stofwolk begint vooraan waar de eerste legereenheden lopen en stijgt en verbreedt zich over mij heen tot het achterste deel van de mannen in zandmist is gehuld. De meeste soldaten hebben hun halsdoeken voor hun monden gebonden, maar ik bezit jammer genoeg niet zo'n accessoire. Af en toe spuug ik het zand terug in de woestijn, maar als het zo doorgaat zal de woestijn binnenkort al de spuug uit mijn lichaam zal hebben opgezogen en zal mijn lichaam volgelopen zijn als het onderste deel van een zandloper.

Na wat zeker twee uur in hoog tempo marcheren moet zijn, voelen mijn benen als twee zakken rijst en lijkt het alsof elk steentje en elke steen waarop ik trap een gat in mijn sandaal boort en in mijn voetzool priemt. Dit coma begint fysiek aardig echt te voelen. Het water dat ik aan mijn riem droeg is allang op. Chi Fu waarschuwde me telkens dat ik dronk om kleine slokjes te nemen, maar de droogte is te erg. Ik kijk omhoog tegen de brandende zon. Er is geen genadige regenwolkje te bekennen dat zich boven ons wil uitstorten om ons kletsnat te regenen.
De vele rode vaandels die meegedragen worden, die aanvankelijk boven het leger uit wapperden in een wind van moed en eer, lijken zich nu vermoeid en moedeloos een weg te banen tegen een troosteloos, vijandig landschap dat geen einde kent. Ook de mannen om me heen stampen mechanisch verder in een roes van moeheid. Ze ademen zwaar. Zweet loopt langs hun wangen naar beneden. Ik zie aan hun gezichten dat ze hopen eindelijk aan te komen waarheen ze onderweg zijn. Ineens lijkt een menselijke vijand barmhartiger dan deze woestijn, dan dit slopende lopen.
Ik vraag me af waarom deze mannen allemaal exact dezelfde kant op gaan, dezelfde bewegingen maken, alsof ze geen vrije wil meer hebben. Het zijn toch mensen. Ieder van hen kan elk moment besluiten zijn voeten een andere kant op te sturen, met een kreet van vreugde zijn helm hoog in de lucht te smijten omdat hij los komt van wat hem bindt en een kant oprennen die zijn eigen keuze vertaalt. Al zou het maar zijn omdat hij door een chemische reactie in zijn hersenen plots psychotisch is geworden. Wat maakt de reden uit? Hij zal zijn maten, die hem vol verbazing nakijken, negeren. Misschien probeert de een of andere hem nog tegen te houden, zijn arm te pakken om zijn leven te redden. Maar hij zal zich losrukken, hen aan de kant duwen en met een stralende lach

op zijn gezicht uit het dwingende raster verdwijnen. Om vijf tellen later onthoofd te worden of getroffen door een pijl neer te storten, voor eeuwig gebrandmerkt als deserteur.
Maar niemand maakt zich los uit het raster, geen enkele soldaat. En ook ik lijk meegezogen te worden alsof ik een stip ben in een net, een knooppunt van lijnen. En hoe kan een knooppunt zich losmaken als haar bestaan juist bestaat bij gratie van die lijnen?
Ahchongs hoofd draait naar me toe, terwijl zijn lichaam vastberaden verder marcheert.
“Ik zal je dragen als je niet meer kan,” roept hij, zijn stem diep en droog van het stof.
Maar zijn aanbod lijkt niet meer nodig als er aan de kop van ons legeronderdeel een commando klinkt dat de hele groep doet halt houden. De hoofden draaien naar de heuvels op de rechter flank, waar in de verte een hoge stofwolk in een razend tempo aangroeit tot een slang, waarvan de kop scherp is en de staart langzaam in de lucht uitwaaiert tot een dunne nevel. De kop maakt plots een bocht naar links en houdt stil op een verhoging in het verlengde van onze marsrichting.
Het zand neemt zijn tijd zich weer te voegen naar de zwaartekracht en geeft dan tegen de kaalheid van grauwe heuvels een geschenk van kleur dat bijna dorstlessend is. Ik zie een hemelsblauw licht opstaan uit een puur levensbekrachtigend rood, dat is wat ik zie. Ik zie bovenaardse kleuren in een onaards landschap.
“De Maserati convertible …” hoor ik een soldaat stamelen.
“Wauw!” zucht Ahchong.
Ik knipper en realiseer me dat daarboven op de heuvel de grote Xu rechtop staat in een knalrode open auto, zijn blauwe mantel straalt zelfs in het volle zonlicht zijn eigen licht uit.
Misschien komt het omdat ik het van zo’n grote afstand zie en mijn vader nu beduidend kleiner is dan hoe ik hem in zijn tent waarnam, maar ik krijg een beetje het gevoel naar een kitschbeeldje te kijken, een in felle blauwe en rode kleuren beschilderd plastic beeldje met een lichtje erin dat op een batterijtje werkt. Hij doet me ineens denken aan een man die Nianxing een keer bezocht, een man met bonte kleren als een papagaai, die wondermiddeltjes verkocht; slangenpiemels en tijgernagels. Die man las de toekomst in het water van de Ta en in de vlucht van de aalscholvers. Bingwen noemde hem een charlatan. Maar ik schijn de enige te zijn die mijn vader zo ziet. De soldaten staren naar hem alsof ze een wonder beleven. Een groep officieren op paarden geeft

hun dieren de sporen terwijl ze de heuvels omhoog draven om zich rondom de rode Maserati van de veldheer te groeperen.
Achterop de auto wapperen twee hoge, langwerpige vaandels met een gouden X. Ik zie dat mijn vader zijn zwaard in de lucht steekt. De zon weerkaatst in het glimmende staal als een heilig licht.
Waarschijnlijk spreekt hij ons toe, want na tien seconden ontstaat er een gebrul van de mannen in de voorste gelederen dat aanzwelt en als een golf naar ons toerolt tot ook de mannen om me heen meebrullen en de golf doorgeven naar de mannen achter ons en de mannen daarachter.
Als de ovatie zich een aantal keren heeft herhaald, spuit aan de achterkant van de rode auto ineens een pluim zand omhoog, de wagen verdwijnt in een mistbank die met een ongelooflijke vaart weer een slang vormt waarvan de kop achter de heuvelrug in de diepte verdwijnt.
Dus dit was de toespraak die de strijd definitief inzet. Ik zie aan de gezichten van de mannen om me heen dat ze tevreden zijn. Sommigen omhelzen elkaar, anderen geven elkaar een vriendschappelijke duw met hun schild. Ze hebben geen woord verstaan van het verhaal waarmee hun veldheer hen de dood instuurt, maar ze zijn tevreden. Misschien heeft de grote Xu hen uitgemaakt voor idioten die geen hersenen hebben om zelf te denken. Of voor gekken die zich zo meteen laten afslachten omdat de grote Xu met de grote Dong heeft gewed dat zijn leger sterker is. Maar zij zijn tevreden. Op naar het slachtveld.

65

Ik verwacht dat we verder marcheren, maar zie aan de linker en de rechter flank nieuwe stofwolken verschijnen, dit keer veel grotere. Ik kijk Ahchong aan.
“De ZIKs,” zegt hij met een bijdehante gelaatsuitdrukking.
Ik heb geen idee wat ZIKs zijn.
“De Zieken, Invaliden en Kreupelen. Die worden met speciale dubbeldekkerbussen aangevoerd. Zij hebben de eer in de voorste gelederen te vechten. Nou ja, vechten … te sterven.”
Hij ziet aan mijn gezicht dat ik er niets van begrijp.
“Kijk, de vijand stelt vooraan zijn boogschutters op. Die geven de eerste salvo’s waarbij de meeste mannen die vooraan vechten sneuvelen. Onze boogschutters doen hetzelfde. Het is een soort ritueel. Het leger dat aanvalt, wordt het eerst onthaald op een pijlenregen. Logisch. En om nou niet meteen de beste van onze vechters te laten sneuvelen, brengen we de

ZIKs in. Hun rolstoelen zijn extra bepantserd, en ze mogen een schild op hun schoot vasthouden. Wie niet kan rijden, wordt geduwd door de verplegers. Ook degenen op bedden hebben schilden over zich heen liggen. Wie kan lopen of strompelen, nou ja, die loopt of strompelt. Daarom moet je ook nooit laten horen dat je klaagt voor een gevecht. Voor je het weet word je met je maagzweer of je hernia vooraan geplaatst en dan ben je zo dood. Laat die officieren maar denken dat je kiplekker en superfit bent, dan heb je nog een kansje. Als ik merk dat er geruchten over mij de ronde doen dat ik misschien een griepje heb of een spier verrekt heb, ga ik de dag voor het gevecht nog even naar de fitness, sloof me een beetje uit voor de ogen van de dienstdoende officier en zo. Of ik doe opdrukoefeningen voor de tent, of ga een rondje joggen. Zien ze dat ik er zin in heb.
Ja, wat zou jij doen als je veldheer was? Je gaat toch niet meteen je beste mensen aan de pijl laten rijgen als je spul hebt dat het toch niet haalt als je ze inzet. Zo zijn ze tenminste nog een beetje van nut. Ik zeg altijd maar; elke pijl die hen raakt, raakt mij niet. Ja, het klinkt misschien cru, maar zo is het wel.”

Als de bussen hun lading gelost hebben en weer in een stofwolk zijn vertrokken, maak ik mijn lippen vochtig met de laatste druppel die in mijn veldfles is achtergebleven.
Ineens voel ik iets in mijn rug prikken. Ik kijk om en staar recht in de gemene grijns van Tao.
Hij steekt zijn handen vooruit en duwt een mitrailleur en een kogelriem in mijn buik.
“Gossie, was je dit vergeten, spleetje?” pest hij. “Gelukkig heb je je strijdmaat om op je te letten. Of wilde je soms met iPhones naar de vijand gooien, fluimekop?”
Ik verwacht dat Ahchong zich ermee zal bemoeien, maar als ik me naar hem omdraai, zie ik daar ineens een volkomen onbekend gezicht. Als ik naar links kijk, is ook Chi Fu vervangen door een andere soldaat.
“Hèhèhè,” lacht Tao op de melodie van een bestraffend kinderdeuntje, om me vervolgens nog een nare duw in mijn rug te geven.
Rondom ons hoor ik de langzame dreun van de grote trommels die het leger op grote wielen mee heeft laten rijden. De man naast me snuift me hatelijk “Lopen!” toe. “We gaan aanvallen.” Zijn gezicht staat verbeten. “En sneller lopen als de trommels sneller gaan!”

Ik steek mijn arm en hoofd door de veel te lange kogelriem en hang de mitrailleur aan mijn schouder. Het gewicht zal me vermoorden als de vijand het niet doet.
“Hèhèhè,” hoor ik weer achter me en voel alweer een duw in mijn rug. Ik moet nu rennen om niet onder de voet gelopen te worden.

Ik zie nog geen vijand, maar weet meteen dat die er wel is als vanuit de verte een fontein van pijlen, zoals Ahchong had aangekondigd, de lucht in spuit en in een lange boog weer daalt naar de plek waar zich onze ZIKs moeten bevinden. Wij rennen verder. Een horde ruiters draaft dwars over het veld voor me langs. Klompen aarde en droog gras schieten achter de hoeven van hun paarden in de lucht. We hebben vruchtbaarder grond bereikt. In de verte zie ik zelfs bomen en struiken die de heuvels bedekken. Meen ik tussen het groen een rood en een blauw vlekje te zien? Ik knipper het zweet uit mijn ogen, het moet een vergissing zijn, ik zie het niet meer.
De mannen links en rechts naast me vormen met hun schilden een langgerekt ijzeren scherm om zich te beschermen tegen pijlen en speren. Mijn kleine persoon slaat een bres in de ijzeren verdedigingsmuur, want ik heb geen schild.
De grote trommen klinken harder, hun ritme sneller, dwingender.
“Boem-Boem-Boem-Boem.”
Ik ren zo hard ik kan.
Als mijn benen en longen het dreigen te begeven, laat onze officier ineens het aanvalstempo verlagen. Ik zie een eind voor ons een rij boogschutters knielen, hun bogen richten, hun pijlen schuin omhoog alsof ze de zon uit de lucht willen neerhalen. Ik zie de boogschutter die me begroette nadat hij uit zijn terracottabeeld was bevrijd. Ik herinner me zijn naam; Zao Feng. Zijn witgevederde pijl zoeft naar een onzichtbaar doel. En onmiddellijk, alsof de pijl zich op het hoogste punt in zijn baan heeft omgekeerd, komt op diezelfde baan een pijl naar beneden, dodelijk strak op weg naar de boogschutter.
Als de pijl de boogschutter midden in de borst raakt op het moment dat deze net een andere pijl op zijn boog wil laden, vraag ik me af of zijn eerste pijl ook iemand aan de andere kant heeft getroffen. Twee schutters die op hetzelfde moment hun pijl loslaten en elkaar op hetzelfde moment doden. Zo zijn ze verbonden in de perfecte uitoefening van hun talent.
Ik zie Zao Feng bewegingsloos op zijn rug liggen. Zo morsdood alsof hij nooit iets anders is geweest en denk aan het meisje Chi Chi dat haar

vader haar uitgevallen tandje wilde laten zien. Misschien had ik toch Zao Feng op moeten zoeken om hem zijn telefoon terug te brengen.
We vallen aan. De ZIKs zullen nu wel hun taak volbracht hebben, vrees ik. Even later moet ik inderdaad langs omgevallen rolstoelen rennen. Hun berijders liggen meest dood, af en toe kermend en nog gehavender of gewonder dan ze al waren, met pijlen in hun lichamen, half in of naast hun rolstoel. Ik zie verplegers in witte broeken en witte jasjes met korte mouwen eveneens door pijlen getroffen broederlijk vereend met hun patiënten. Eén verpleger houdt nog met beide handen de gekantelde rolstoel met het lijk van zijn patiënt vast alsof hij hem ook in de dood nog ergens naartoe wil rijden. Ik manoeuvreer tussen ziekenhuisbedden door. Een oude soldaat ligt onder zijn deken te slapen zo lijkt het, ware het niet dat er zes pijlen door de deken in zijn lichaam steken met rode kringen om de insteekplekken. Onder zijn bed houdt zich een trillende maar gezonde jonge verpleger schuil.
“Oplader in actie. Stervende roept,” hoor ik ineens.
Een soldaat staat naast een gewonde man die op de grond ligt en een arm en een been mist en twee pijlen in zijn rug heeft. De soldaat zwaait naar me. Ik zie dat hij iets zegt tegen de gehandicapte man en een hand op zijn schouder legt alsof hij hem goed kent. Dan rent hij er vandoor met de rest van zijn aanvallende collega’s.
De gewonde ZIK wacht niet tot ik bij hem ben, maar tijgert naar me toe. Het ziet er hopeloos uit, zoals hij door stof en graspollen kruipt, zich voortslepend op zijn linkerarm en linkerbeen. De andere twee ledematen zal hij in een eerdere oorlog al kwijtgeraakt zijn.
De man lacht dankbaar naar me als ik bij hem neerhurk.
“Heb je,” hijgt hij moeizaam, “een telefoon voor me, meisje?”
Het machinegeweer leg ik naast me op de grond. In de tas die op mijn heup hangt voel ik verschillende telefoons. Ik pak een willekeurige. Het is een Samsung Galaxy mini, een witte in een roze beschermhoes. Ik kijk naar het meisjestelefoontje en naar de gehandicapte, die uitstraalt dat hij ooit ontegenzeggelijk een stoere krijger was, met zijn kaal geschoren kop en stierennek en tattoos op zijn gespierde linkerarm en in zijn hals. Wie ben ik om in clichés te denken, ik geef hem de telefoon aan en hij is er zichtbaar blij mee.
Hij draait op zijn zij, toetst een telefoonnummer in en brengt het toestel naar zijn oor.
“Mam … ik ben het.”
De ogen van de stoere man vullen zich met tranen. Zijn stem breekt.
“Ik … het gaat niet goed …

Ja, het is misgegaan.”
De man slikt met moeite, alsof de inhoud van zijn maag zich omhoog werkt. Een straaltje bloed komt over zijn lippen en loopt langs zijn kin naar beneden.
“Mamma, ik ben bang dat ik zo moet gaan ophangen … mamma, huil niet … het geeft niet. Zeg pappa dat ik van hem houd. En geef al mijn liefde aan Chyou en mijn kleine Manchu.”
Dikke tranen lopen nu over de wangen van de soldaat. Ik zie dat hij de telefoon nog maar met moeite kan vasthouden. Ik druk mijn hand tegen zijn trillende grote hand.
“Ik ook van jou, mamma.”
Ik voel zijn hand zwaar worden en duw met al mijn kracht de hand en de telefoon tegen zijn oor.
“Ik heb twintig van die rotzakken neergehaald, mamma,” snikt de stoere man. “Zeg je dat tegen Manchu als hij groot is? Dat zijn vader een held is? Hij zal dat nodig hebben. In m’n eentje, twintig vijanden. En al mijn vrienden zijn nu hier bij me. Het zijn goede vrienden. Ze blijven bij me tot ik naar de andere kant ben. Niet huilen, mamma. Het is goed. De grote Xu zal voor mijn gezin zorgen. Het zal jullie aan niets ontbreken. Hij zorgt voor jullie … maar ik moet nu gaan. En mijn vrienden zullen mijn dood wreken, mamma …”
De man kijkt mij aan en glimlacht, alsof ik een van degenen ben waar hij het over heeft, die hem zullen wreken. Een golf bloed spoelt over zijn lippen als ik zijn hand niet langer kan houden en zijn arm naast zijn lichaam op de grond valt.
Ik raap de telefoon op die in zijn dode hand ligt en breng hem naar mijn oor. Aan de andere kant van de lijn hoor ik gesnik. Ik verbreek de verbinding en stop de telefoon weer in mijn tas.
Nadat ik de oogleden van de man gesloten heb, hang ik het machinegeweer weer om mijn schouder en sta op. Nog steeds rennen er soldaten langs me in de richting van het vijandelijke leger. Ze hebben geen oor voor het gekreun van de gewonden om me heen.
Een ruiter springt met zijn paard over een bed met een dode patiënt, over nog een bed, slaat af naar links, springt over een rolstoel die nog rechtop staat maar waarin de invalide al lang is overleden. Hij tikt met de hoeven van de achterpoten van zijn rijdier net even het hoofd aan van de dode en galoppeert er dan vandoor terwijl hij met zijn lange zwaard in de lucht zwaait.
En eindelijk zie ik de vijand zelve.

66

Ik kan niet anders dan blijven staan. Een tsunami van brutaliteit en haat golft over de vlakke land in mijn richting terwijl een tegengolf mij omspoelt op weg naar de totale veldslag. Ik krijg een stoot tegen mijn schouder en val op de grond.
Mijn collega's storten zich in de speren van de vijand, terwijl ze zich met hun schilden proberen te beschermen en met hun wapens een gat in de verdediging beitelen. Wij breken door hun linies. Zij breken door onze linies. De rode banieren van ons leger snijden door hun formatie van zwarte banieren en hun banieren verbreken onze rode formatie. De twee legers vermengen zich levend en dood in dezelfde wind en dezelfde zon op hetzelfde stuk aarde. De mannen schreeuwen, brullen en huilen. Paarden hinniken hysterisch. Her en der in de verte zie ik het slagveld branden en woeste zwarte rookpluimen de lucht in trekken. Ik zie ijzer in vlees verdwijnen, huid bloedend openspatten, paarden sneuvelen, heldenmoed en neergang. Vooral veel neergang. Mensen sterven hier bij tientallen in seconden tijd. En dat zijn zij die direct voor mijn ogen sterven. Over de hele breedte van het slagveld moeten het er honderden, duizenden zijn.
Kriskras door elkaar rijden cordons ruiters die voetsoldaten afslachten en worden ruiters door cordons soldaten met speren en sabels van hun paarden gestoten en gehakt. Ik hoor in mijn hoofd hun schedels en botten breken als ze de grond raken. En als de ruiters de grond raken begint het feest pas. Als kunstenaars die inhakken op mislukte kleisculpturen om elke getuigenis van hun wanprestatie uit te wissen, storten de voetsoldaten zich op de neergehaalde karkassen.
Het geweld is zo accuut, zo explosief, dat ik geen mogelijkheid krijg mijn eigen positie hierin te beschouwen. Als een orkaan veegt de woeste chaos om me heen me compleet weg en blaast elke mogelijkheid uit me iets te ondernemen. Ik lig op de grond en voel de absolute onbeschoftheid van de oorlog aan mijn haren en mijn lijf trekken. Straks tilt hij me op, draagt hij me door de lucht, om me neer te slingeren in twintig opgerichte speren.
Ik neem aan dat de grote Xu dit bedoeld heeft, maar van waar ik lig zie ik er geen beleid in. De soldaten die bij elkaar horen, proberen aanvankelijk nog samen te houden. Men heeft hen geleerd dat die discipline sterk maakt. Maar ook de tegenstander probeert zich aan die regel te houden. Toch duurt het niet lang of alles is aan flarden gerukt

wat in eenheid de strijd is binnengegaan. En ik heb geen idee wie als winnaar uit deze strijd tevoorschijn gaat komen, maar de verliezers liggen duidelijk herkenbaar verspreid over het slagveld.
Als uit het niets stormt ineens het onderdeel dronken zwaarden langs me. Ze voeren hun imitatie goed uit, lijken inderdaad stomdronken, Ze duwen elkaar brallend aan de kant, struikelen over hun eigen voeten.
“Wach … hik … wach opmij …,” roept er eentje die op de grond achterblijft en zijn kameraden met lodderige blik nastaart. Met de grootste moeite komt hij overeind en zwalkt achter zijn broeders aan.
Een moment lang vraag ik me af of het wel goed komt met deze mannen. Maar ik heb Bingwen destijds kunnen bewonderen. Deze mannen richten zo meteen een ware slachting aan onder de vijand.
De troep is echter nog niet bij de vijand gearriveerd, of hun officier struikelt lachend over een pluk hard gras, valt in zijn eigen dolk en blijft bewegingsloos liggen. Meteen daalt een regen zwaarden uit Dongs leger neer op de dronken zwaardmannen. De elitetroep probeert zich te verdedigen en zwaait hopeloos met dronken zwaarden in de lucht. Ik kan echter niet anders dan concluderen dat ze werkelijk dronken zijn, want ze blijken geen schijn van kans te hebben. Binnen een halve minuut is de hele eenheid zonder erbarmen gemassacreerd.
Ik sta op maar buk op hetzelfde moment weer als een grote, donkere schaduw over me heen schiet. De generaal die me eerder naar de tent van mijn vader had geleid, is op zijn paard met een enorme sprong over me heen gedoken en stormt nu in een furieuze zelfmoordactie met zijn zwaard in de lucht geheven in op een rij vijanden die met hellebaarden klaar staat om hem op te vangen.
Hij zal geen generaal zijn, denk ik, anders was hij hier niet in het heetst van de strijd. En hij zal het nooit meer tot generaal brengen, want hij rolt even later door het stof nadat zijn paard in de hals is gestoken en hem heeft afgeworpen. Vijf vijanden storten zich onmiddellijk op de generaal, als ik achter me een salvo kogels uit een machinegeweer hoor komen. De vijf vallen getroffen neer, terwijl het kogelvuur doormaait in de rijen achter hen.
“Hahahahaaaaaa!!!!” hoor ik Tao achter me joelen. “Kom maar op! Kom maar op, vuile reetkevers.”
Tao’s mitrailleur heeft onmiddellijke paniek onder de vijandelijke troepen gezaaid. Ik zie hoe de strijders massaal neerstorten en de rangen oplossen in angst. Het kleine jongetje met het machinegeweer begint weer te schieten en loopt al vurend midden in het wijkende leger alsof hij Mozes is die de Rode Zee splijt.

“Kom Opladersletje,” roept hij ineens, breed lachend, terwijl hij zich naar mij omdraait. “Gebruik je geweertje, flipkut. Het is geen speelgoed.”
Zijn lach heeft vreemd genoeg iets ontwapenends. Alsof hij op deze plek zichzelf is geworden. Waar andere mannen met haat en verbetenheid vechten, lijkt deze jongen met de vrolijkheid van iemand die een digitale game speelt zijn vijanden bij bosjes neer te halen.
Ik kijk naar mijn geweer maar kan me niet voorstellen het te gebruiken. De generaal spurt langs me heen, zijn loshangende haar plakt in zijn zwetende gezicht. De ogen net zo panisch als die van het paard dat ver achter de rennende generaal op de grond ligt en hinnikend en spartelend op z’n hoeven probeert te komen. Het geweldige paardenhoofd schudt wanhopig heen en weer, terwijl het slijm dat hem om de lippen hangt in draden in de lucht wordt katapulteert. Een laatste keer probeert het beest omhoog te komen. Als dat niet lukt, draaien de grote bruine paardenogen met een smekende blik in de richting van de rennende generaal.
Maar de generaal heeft geen enkele aandacht voor zijn stervende rijdier. Hij rent zo hard hij kan, springt over gewonden en doden en ontwijkt zijn eigen soldaten alsof ze een besmettelijke ziekte hebben. Waar gaat hij heen, vraag ik me af. Misschien zoekt hij een nieuw paard. Ineens gooit hij zijn armen in de lucht en stort op de grond. Alsof hij een plotselinge aanval van epilepsie heeft gekregen, ligt hij te schokken en te trillen en dan is hij net zo stil als zijn paard.
“Vluchten is niet netjes, officiertje. Da’s een slecht voorbeeld voor de mannen, vuil motherfuckend kreng.”
De loop van Tao’s machinegeweer wijst in de richting van de gesneuvelde generaal. In de rug van de generaal zit een klein gat waaruit bloed sijpelt.
Tao loopt langzaam op me af en blijft voor me staan.
“Het is tijd dat jij je soldij verdient, kutje soldaat.”
Hij pakt mijn mouw vast en trekt me mee. In de richting van de vijand.
“Zo gebruik je deze kalashnikov. De trekker over halen en ratatata!”
Hij schiet haast terloops om zich heen en raakt daarbij minstens acht soldaten.
“En als je magazijn leeg is, vul je het met de kogels uit je riem. Een kind kan de was doen , hahaha.”
Ik kijk naar de slachtoffers van dit kind. Allemaal mannen, waarschijnlijk een heel aantal vaders van kinderen die thuis wachten tot hun pappa terugkomt uit de oorlog. Maar deze pappa’s komen niet meer terug. De was doen, zo simpel, zo alledaags.

Ik kijk Tao aan om te zien of het hem dan helemaal niets doet.
Maar Tao ziet mij niet. Hij kijkt in de verte. Naar een stofwolk.

Een enorme groep ruiters doemt op uit een wolk zandmist, splitst zich in tweeën. Twee delen rijden in een halve cirkel en sluiten aan het eind bij elkaar aan tot Tao en ik omsingeld zijn. De ruiters staan stil, hun paarden snuiven en schoppen met hun hoeven. Wel vijftig speren steken dreigend in de richting van twee kleine kinderen met Kalashnikovs.

67

“Jij en ik, Opladertje. Wij twee gaan samen naar de klote. Maar niet zonder genoeg van die bloedpissers mee te nemen. Elk een halve cirkel om te maaien. JAAAAAAA!!!!!”
Op het moment dat Tao begint te vuren en zijn loop een halve cirkel om hem heen beschrijft, scheren de glimmende punten van de speren naar het centrum van de cirkel als gedreven door een middelpuntzoekende kracht. Ik hoor Tao schreeuwen en weet door de pijn en teleurstelling in zijn stem dat hij geraakt is. Zijn machinegeweer ratelt nog even door, maar de kogels schieten nu in de richting van de hemel.
“Vuile kankerhoeren,” is het laatste dat ik van hem hoor, de woorden rochelen omhoog door een keel vol bloed. Als ik me naar hem omdraai, zie ik dat zijn dode ogen me aanstaren, zijn mond grijnst en zijn lijf is doorboord met speren.
Het vreemde is dat ikzelf helemaal niet geraakt ben. De speren die voor mij bedoeld moeten zijn en ik verbaas me daarover, gaan langzaam. Ze zweven op hun gemak door de lucht op me af alsof ze gedragen worden door onzichtbare geesten. Oude geesten die met hun stramme benen en hun kromme rug niet sneller kunnen lopen. Ze dragen de speren met hun scherpe punten door de lucht naar me toe. Ik kan met gemak de versieringen bestuderen die in hun bladen zijn geëtst. Aan sommige speren hangt een gevlochten koord. Misschien hadden de soldaten op een lome zomerdag niets te doen en zaten ze dat koord te vlechten op een bankje voor hun tent. Of misschien heeft hun vrouw of hun dochter het gevlochten en als geluksbrenger aan de krijger meegegeven.
Ik bekijk de gezichten van de soldaten die de wapens hebben gegooid. Het zijn geen slechte mannen. Volgens mij niet. Het zijn gewoon mannen.
Ik kijk naar de dode Tao die naast me op de grond ligt.

De zwevende speerpunten zijn nog een meter van me verwijderd. Ik zie nu daadwerkelijk de oude geesten, half doorzichtige mannetjes met grijze haren die wapperen in de wind. Ze dragen hippe sneakers in felle kleuren en zijn gekleed als moderne Chinese yuppen in pakken met een snelle snit. Elke geest draagt één speer. Ik kijk naar mijn geweer. Kan gemakkelijk de trekker overhalen, een paar ruiters met me mee de dood in nemen.
Maar dat doe ik niet.

68

Mijn hart krijgt een beuk die me rechtovereind klapt. Zo ongeveer moet het voelen als er een spuit met adrenaline loodrecht in je hart leeggepompt wordt. Ik zit in mijn bed in Maaslook.
Shu-Jia is overeind gesprongen uit haar stoel, verbijsterd, uitzinnig.
Dan val ik terug in mijn kussen.

Hij glimlacht naar me, de grote Xu, mijn vader.
“We hadden gewonnen. Dong Shi Hanyu was verslagen. We hebben grote verliezen geleden. Maar niet te groot.”
Ik wil weten of Ahchong het gered heeft. En Chi Fu. Maar de grote veldheer zal ze niet kennen. En het zal hem niet interesseren. Dan realiseer ik me dat Xu in de verleden tijd spreekt. Hoezo ‘hadden’?
“Ik dacht dat je dood was, toen ze je bij me brachten. Maar er mankeert je niets. Misschien heb je een klap op je hoofd gekregen. Hoewel je geen wond hebt. Vreemd. Maar wij Xu’s zijn sterk. En onverslaanbaar, hahaha.”
Mijn vaders lach klinkt onecht, cynisch.
“Kom. Volg me. We gaan naar huis.”
Ik kijk om me heen. Ik lig op een deken op de grond in een kleine grot. Mijn vader, die me nog steeds geen enkel gevoel van verwantschap geeft, loopt zonder te wachten de grot uit. Ik zie dat hij zijn lichtgevende blauwe mantel heeft vervangen door een gewone zwarte mantel.
Ik druk me omhoog en ga zitten.
Ik voel helemaal geen pijn, niet eens de spierpijn van de lange mars. Ik zou zweren dat ik geraakt werd door de punten van een stuk of tien speren. En ik zag Shu-Jia. Was ik uit mijn coma ontwaakt? Voor heel even? Nu ben ik blijkbaar terug. Mijn arme moeder.

Buiten staan een groot en een klein paard gezadeld op ons te wachten. Een klein groepje mannen zit op de grond. Hun in de strijd verwonde en besmeurde gezichten staan triest. Hun kleren zijn gescheurd en zitten onder de donkere vlekken. Niet het aanzicht dat je van een leger van winnaars verwacht. Niemand praat. Niemand lacht of vertoont enig teken van feestvreugde.
We bevinden ons ergens in de heuvels. Waar is de rest van het leger? Mijn vader klimt op zijn paard en beduidt me het kleine dier te bestijgen. Een stoffige soldaat staat ernaast klaar om me erop te helpen. Ik vraag me af waar de Maserati is gebleven.
Ik zie achter ons een dichte kar met twee paarden ervoor. De soldaten die op de grond zaten, staan nu op en voegen zich bij de kar. Xu steekt zijn arm omhoog en we vertrekken. Ik kijk nog een keer om. Zijn deze twintig man over van het leger van honderdduizend?
“We zijn verraden, zoondochter.”
Mijn vader blijft strak voor zich uit kijken terwijl hij praat. Zijn zwarte haar hangt lang en los langs zijn hoofd. Zijn wangen zijn vies en bebloed. Hij doet me denken aan een afbeelding van de christelijke martelaar Jezus die ik ooit zag.
“Dong had zich met een kwart van zijn leger in de heuvels terug getrokken. We hebben hem opgejaagd, een groot deel van mijn leger rechtstreeks achter hem aan, twee grote eenheden over de hoge flanken. Ik wist dat hij niet verder kon. We hadden hem in de tang. Boogschutters bovenop de flankheuvels. Het was een gewonnen zaak.”
Ik zie dat zijn ogen beleven wat er in de heuvels gebeurd moet zijn.
“Maar mijn generaals sloten een pakt met Dong en kwamen niet terug omlaag. Mijn trouwe generaals, hahaha. Ze waren overgelopen en hadden al hun mannen meegenomen.”
Hij duwt afwisselend een vinger tegen zijn rechter- en linkerneusvleugel en snuit twee klodders snot aan weerszijden van zijn paard op de grond.
“Ik had net besloten dertigduizend man de heuvels in te sturen, toen Shunyuan, mijn eervolste generaal, ons kamp kwam binnen rijden. Hij had tien mannen bij zich en deze kar.”
Mijn vader zwaait zonder om te kijken met zijn arm naar achteren. Ik volg met mijn blik het gebaar en vraag me af wat zich binnenin de overdekte kar bevindt.
“De schat van Dong.”
De soldaat op de bok staart me vijandig aan.
“Shunyuan vertelde me dat hij had weten te ontsnappen uit Dongs kamp en dat hij Dongs kostbaarste bezit had gestolen. Maar diezelfde nacht

wist hij mijn halve kamp tot muiterij aan te zetten. Op het moment dat Dong met zijn leger en mijn overgelopen mannen uit de heuvels stormde om ons kamp aan te vallen, keerde de helft van de mannen die me tot dan toe trouw waren gebleven zich ook tegen mij. Het werd een verschrikkelijke strijd. Mijn eigen mannen slachtten elkaar af tot er haast niemand over was, tewijl Dong zijn mannen slechts tactisch inzette om hier en daar het massacre nog groter te maken. Ik weet niet wat in mijn soldaten was gevaren … zelfs de paar ZIKs die het hadden overleefd, hakten op elkaar in. Er was een soort waanzin over de mannen gekomen die ik in mijn hele militaire leven nooit gezien heb. Er was geen redden aan.
Ik kon ontkomen met een handjevol mannen. We hebben ons met de schat weten te verschuilen op een geheime plek in de heuvels die alleen ik ken."
Zijn gezicht verstart als hij zegt: "Maar ik kan nu niemand meer vertrouwen. Niemand."
Dan draait hij zijn gezicht naar mij toe. "Behalve jou."
Hij laat een dunne glimlach zien, waarbij ik me afvraag of die ironisch bedoeld is.
Hij grijpt mijn teugels en houdt onze paarden stil.
"Stijg af. Ik zal je Dongs schat laten zien."

69

Mijn vader trekt de leren strikken los en gooit de flappen van het doek wijd open. In de kar staat een grote glazen tank gevuld met water. Een aquarium.
Ik herken meteen wat erin rondzwemt. De moordvis!
"Hij is prachtig, vind je niet? Het goddelijkste dat ik ooit heb gezien."
Ik kijk mijn vader ongelovig aan.
"Dong zal gebroken zijn, hahaha."
Ik zie de blinde aanbidding in mijn vaders ogen terwijl hij naar de vis staart. Maar ik weet niet welke betovering over hem is uitgesproken, want dit is het afzichtelijkste dat ik ooit in mijn leven heb gezien. Ik weet instinctief dat het dezelfde vis is die ik de aalscholver zag aanvallen. Hoewel deze een stuk kleiner is.
De vis ligt nu stil voor me in het water en kijkt mij vanachter zijn raam recht aan. En ik herken Tjap Tjoy, die mij arrogant toegrijnst.

Het is dezelfde schurftige parelmoeren zoogdierensnuit met uitpuilende, ademende ogen en oorflappen op zijn kop, hetzelfde lijf met plukken haar, de harige, gekartelde vin en de mismaakte pootvormige aanhangsels. Zoals deze bestaan er geen twee. Ik weet dat hij mij herkent. Hij lacht me uit, alsof hij zich speciaal voor mij kleiner heeft gemaakt zodat hij in dit aquarium past en zo op mijn pad kon komen.
“En jij, mijn zoondochter, wordt de bewaker van deze schat. De verzorger. Ik heb hem Wii genoemd.”
Mijn vader legt een hand op mijn schouder.
“Jij bent de enige die ik kan vertrouwen met deze schat.”
Hij draait zich om en loopt naar zijn paard terug.
“Kom. We gaan naar huis.”
Hoog boven mijn vader zie ik een aalscholver aan één flappende vleugel hijgend door de lucht ploeteren.

De grote, rechthoekige vijver met de hoog de lucht in spuitende fontein vormt pronkend de aankondiging van de rijkdom die zich binnenin de grote gele villa moet verbergen. Het enorme huis leunt luxueus tegen een tuin van hoge, wuivende bomen, bloeiende struiken, lange tegelpaden en bloemperken. Een ware oase na de uitputtende reis van een week die ik met mijn vader en de handvol soldaten achter me heb. Het was een zware reis, vooral omdat er een constante achterdocht voelbaar was tussen de mannen onderling en mijn vader en de mannen. De mannen moesten elke dag, ondanks hun vermoeidheid en verwondingen, op jacht gaan naar vlees om onszelf maar vooral ook de vis te voeden. Toen op een dag een van de soldaten, die er al de hele tijd slecht aan toe was, plotseling was verdwenen, hoorde ik een van de anderen fluisteren dat ze mijn vader verdachten. Hij zou de soldaat aan de vis hebben gevoerd.
Ik zag de opluchting op mijn vaders gezicht toen we wat hij ‘ons thuis’ noemde hadden bereikt. Maar hoe kon dit ons thuis zijn als ik deze villa nog nooit in mijn leven had gezien? Sterker nog, mijn vader praatte steeds over mijn moeder en mijn drie zussen, terwijl ik niet eens hun namen kende voordat hij ze noemde.
Zijn lange zwarte mantel wappert als een vlag achter mijn vader aan als hij het pad naar de gele villa op rent. Hij gooit het ijzeren hek open en is een moment later in het huis verdwenen. Ik zit nog op mijn paard. Mijn billen en benen doen te zeer om een beweging te verzinnen die me niet meteen van het rijdier op de grond doet tuimelen. Maar blijkbaar hoef ik niet eens af te stijgen, want ik zie mijn vader woest briesend het pand verlaten.

“Vijftien jaar! Vijftien jaar heb ik alle veldslagen gevochten die er gevochten dienden te worden voor onze goddelijke keizer. Drie jaar daarvan als generaal en vier jaar als opperbevelhebber. Al zeven jaar ben ik onverslagen. En nu …?! Omdat ik één veldslag verloren heb, één veldslag! En nota bene omdat ik bedrogen ben, verraden door mijn eigen mannen, ben ik uit de gratie gevallen bij onze goddelijke keizer. Verraden door mijn keizer!”
Mijn vader trekt met een woest gebaar zijn zwaard uit de schede. Ik ben bang dat hij zichzelf zal doorboren. Maar hij pakt het met twee handen vast en breekt het over zijn knie in twee stukken. Met zijn bloedende hand gooit hij het lemmet op de grond, met de andere het heft.
Hij loopt met grote stappen naar zijn paard en zwaait zich in één keer in het zadel.
“Mijn huis is me afgenomen. Er wonen anderen in. Je moeder en zussen wonen nu in de stad,” snauwt hij bits.
Hij galoppeert er vandoor, maar houdt een eind verderop plots stil omdat hij zich blijkbaar realiseert dat wij volgers niet weten waar we heen moeten.
“Kom!” schreeuwt hij bars.

70

Op de straat voor de poort van het huis dat hem is aangewezen als zijnde de nieuwe woning van zijn gezin, blijft mijn vader een moment lang zwijgend staan, alsof hij niet kan geloven dat zijn vrouw en dochters zich daar bevinden. Het is een oud afgetakeld huis, in mijn ogen best groot, met een lang stuk muur ernaast waarachter zich zo te zien een behoorlijk grote groene tuin bevindt. Maar het is niet te vergelijken met de magnifieke vrijliggende gigantische villa die mijn vader eerst had bezeten en bevindt zich in een smalle straat, ingebouwd tussen andere oude huizen.
Mijn vader zet zijn handen aan zijn mond.
“Shinshi!” roept hij hard en kort, als een commando.
Een tel later houdt mijn vader zijn vrouw, en in dit coma mijn moeder, in zijn armen. Ze kussen elkaar lang en hartstochtelijk. Meteen komen ook drie meiden tevoorschijn uit het huis. Uitbundig beginnen ze te schreeuwen en te dansen. Ze springen enthousiast bovenop mijn vader. Hij laat Shinshi los en draait met hen alledrie in zijn sterke armen in het rond. Dit moeten dus mijn zussen zijn. Naar hun uiterlijk en lengte te

schatten, zijn ze ongeveer acht, tien en twaalf jaar oud. Zelf zit ik nog steeds bovenop mijn kleine paard te wachten op wat mijn deel in deze ontvangst gaat worden.
De wondermooie, jonge vrouw met lang gitzwart haar, haar gezicht als een witte zeeschelp met een mond als een roos en ogen als droevige poppenogen, staat voor de open poort en staart me aan. Ze houdt haar adem in, slaat haar handen voor haar mond en rent dan naar me toe. In haar wijde fladderende satijnen jurk met het motief van een uitwaaierende olievlek op water, lijkt haar slanke lichaam op me af te zweven. Ze sleurt me van mijn paard en begint me onstuimig te knuffelen. Ik ken haar niet. Ik heb haar nog nooit in mijn leven gezien. Ook de meisjes rennen nu mijn kant op. Terwijl ze me omhelzen, zie ik tranen uit hun ogen stromen. Deze meisjes die mij volledig onbekend zijn, hebben me gemist. Ze houden van me. Ik ben hun zusbroertje.
Als hun vader hen één voor één roept, krijgen hun namen een gezicht. De jongste heet Limei, de middelste Seyoung en de oudste Rong.

De tuin is schitterend, weelderig begroeid en ingericht met looppaden, bankjes, een pergola en de mooiste bomen. Terwijl we thee drinken in de pergola, praat Shinshi haar man bij. Het blijkt dat Shinshi haar best heeft gedaan de tuin die de binnenplaats sierde van de prachtige villa die ze moesten verlaten, zo goed mogelijk heeft willen laten herleven in dit oude vervallen huis.
“Op onze vrienden hoeven we al niet meer te rekenen, Welmoed,” zegt Sinshi met een mengeling van bitterheid en trots. “Zo gauw bekend werd dat we uit ons huis zijn gezet door de keizer en dat jij uit je functie bent ontheven, gaven onze dierbare vrienden ineens niet thuis toen ik bij ze aanklopte voor hulp. Gelukkig hebben we nog geld en bezittingen op plekken die de keizer niet kent. Zo heb ik ons nieuwe huis toch nog enige status weten te geven. Maar … dit is waar we het voorlopig mee moeten doen …”
Ze laat haar blik over het oranje dak met teveel gebroken dakpannen glijden, via de kromme regenpijp naar beneden en langs raamkozijnen die hun ouderdom tevergeefs onder een nieuwe laag verf proberen te verbergen.
“Het ziet er allemaal nog tien keer beter uit dan op de vreselijke dag dat de soldaten van de keizer onze drie meiden en mij hier naartoe gebracht hebben.”

De grote Welmoed Jehannes Christian Xu zegt niets. Hij staart naar de drie meiden die zonder acht te slaan op hun ouders door de tuin rennen op zoek naar vlinders en lieveheersbeestjes.
Ik bekijk het gezin waar ik in mijn coma deel van uitmaak, laat hun gezichten en hun namen door mijn hoofd gaan. Welmoed, Shinshi, Limei, Seyoung, Rong. Ik zal ze niet vader, moeder of zus noemen. Ik voel me een toeschouwer in mijn eigen coma. Dit is niet mijn gezin. Welmoed is niet mijn vader, ook al is zijn achternaam net als die van mij Xu.

“Het een heel slecht teken dat de keizer ons uit ons huis heeft laten zetten, het huis dat ons door hem is geschonken na wat hij zelf noemde ‘een door de haast goddelijke Xu haast goddelijk briljant uitgevoerde veldslag’. Welmoed kijkt Shinshi strak aan. “Ik ken de reputatie van de keizer. Hij accepteert geen falen. De kans dat het onderzoek dat hij heeft ingesteld mijn onschuld zal aantonen en ik in eer en functie hersteld wordt, is nihil. Waarschijnlijker is zelfs dat er helemaal geen onderzoek gaande is. Nee, we kunnen blij zijn als we niet gevangen worden gezet, of erger … Maar bij mijn eer, ik zal het huisarrest dat me is opgelegd niet verbreken tot ik de keizer heb kunnen uitleggen wat er is gebeurd. Als hij mij dan niet gelooft, zal ik mij niet langer gebonden voelen aan welke eed dan ook. Dan zal ik mijn gezin en mij in veiligheid brengen, dat zweer ik.”
In de ogen van de grote veldheer vechten woede en teleurstelling met elkaar.
Sinshi legt liefdevol haar hand tegen zijn wang. “Ons grote geluk is dat we zo’n hecht gezin vormen.”
Ze kijkt met een glimlach naar mij.
“Ik ben zo opgelucht dat je gezond en wel bent teruggekeerd van je eerste tocht met je vader. Ik kon niet wachten tot ik je weer zou zien. Als het aan mij had gelegen, had ik je nooit laten gaan. Maar je bent weer terug. En het komt allemaal goed. We kunnen misschien over een tijdje weg gaan van hier, naar Japan. Als het huisarrest is opgeheven. Het is erg mooi in Japan. Ken je het, Lua-Li?”
Ze strekt haar arm naar me uit om aan te geven dat ik bij haar moet komen. Ik zit een paar meter van mijn comaouders vandaan op de rand van de grote vijver.”
Als Welmoed zich ook ineens bewust wordt van mijn aanwezigheid, springt hij omhoog.

“Dat is waar ook. Ik heb een geschenk voor ons. Een schat, buitgemaakt op Dong.”
Hij loopt weg en komt een paar minuten later terug, gevolgd door zijn mannen die het aquarium op een lage kar meetrekken. Een clubje bedienden van het gezin Xu schuifelt onderdanig achter de soldaten aan.
“Daar!” gebiedt hij. “Hij moet in de vijver.”

Zwijgend staren Shinshi en de drie meiden naar het monster dat op de bodem van hun vijver drijft. De soldaten en bedienden zijn weggestuurd. Ik verwacht dat de meiden elk moment gaan gillen en hard wegrennen. Op z’n minst de vrouwen van dit comagezin zullen dit gedrocht toch wel weerzinwekkend vinden. Maar mijn blik glijdt van het ene verrukte gezicht naar het andere.
“Hij heet Wii,” spreekt Welmoed trots. Zijn borst hoog als een baltsende parelhoen, de handen in zijn riem gestoken, een voet op de rand van de vijver.
“Hij is … zo mooi!” fluistert Shinshi.
“Mag ik hem hebben, mag hij van mij zijn?” juicht Limei, terwijl ze hoopvol in haar handen klapt en op en neer langs de vijver springt.
“Nee, da’s niet eerlijk,” verdedigt Seyoung haar gelijke recht op wat er te halen valt.
“Hij is van ons allemaal, toch pap?!” reageert Ron met volwassen kalmte.
Wii ligt doodstil op de bodem van de vijver, dreigend, alsof hij elk moment uit het water omhoog kan springen om een van de meisjes bij de strot te grijpen en in de poel te trekken. Zijn bolle ogen staren Welmoed vals aan. Maar ik ben blijkbaar de enige die dat ziet.
Ik merk ook dat de andere vissen zich merkwaardig gedragen. Ze zwemmen zenuwachtig langs de rand van het bad heen en weer of houden zich daar bewegingsloos in kleine scholen op. Een grote cirkel wordt vrij gehouden om Wii heen. Deze beesten zijn doodsbang voor de monsterlijke nieuwkomer.
Welmoed leunt voorover naar het water met zijn onderarm op zijn knie. Hij lacht.
“Dit is geen vis. Deze prachtjoekel is een levend kunstwerk. Weet je dat dit dier me eigenlijk meer waard is dan de overwinning, meer dan al mijn omgekomen mannen?”
Shinshi knikt. “Ik weet het, schat.”
Welmoed blaast een handkus naar Shinshi, als er ineens een nauwelijks zichtbare trilling over het wateroppervlak trekt.

Hij buigt zich dieper voorover, alsof hij zijn gezicht in het water wil steken om onder de waterspiegel te kijken. Ik zie een boosaardige twinkeling in Wii's ogen. De vissenogen zwellen op. En nog steeds lacht Welmoed.
Totdat een snoeiharde dikke waterstraal als uit een brandweerslang vanaf de groene bodem omhoog spuit en Welmoed als een houten balk vol in zijn gezicht raakt. Hij slaat achterover tegen de grasmat en blijft een moment verdwaasd liggen.
Welmoed gaat zitten met zijn handen over zijn ogen. Dan klimt hij langzaam op zijn voeten. Het kost hem moeite zijn rode, gezwollen oogleden te openen. Shinshi en de meiden staan hem bezorgd aan te kijken.
"Waauw!, wat een beest!" mompelt Welmoed, zichtbaar vol ontzag voor de prestatie van Wii. "De keizer zou hem moeten zien."
"Nee, hij mag hem niet zien!" reageert Shinshi verschrikt. "Hij zou hem meteen confisceren en in zijn keizerlijke vijvers laten zwemmen."
Welmoed knikt ernstig. "Je hebt gelijk."
Shinshi legt een arm om zijn middel. "We gaan naar binnen. Meiden … Lua-Li … komen jullie? Eten."
"Ik blijf nog even naar de vis kijken," zegt Rong zacht. Ze vlijt zich op de rand van de vijver neer. Ook Limei en Seyoung willen nog niet naar binnen.
Als Welmoed en Shinshi terug naar het huis lopen, spuit er ineens schuin vanuit de vijver een harde waterstraal, die Welmoed precies tussen zijn schouderbladen raakt. Ook nog op een afstand van een tien meter heeft de straal zo'n enorme kracht dat hij Welmoed bijna voorover gooit.
Welmoed draait zich om, maar ziet alleen het rustige wateroppervlak van de vijver dat de blauwe lucht en de groene bomen weerspiegelt.
Even zie ik een lichte irritatie op zijn gezicht. Hij voelt aan de natte plek op zijn rug. Shinshi barst in lachen uit, maar stopt abrupt als ze merkt dat zijn irritatie nu haar geldt. Ze geeft hem snel een kus. Welmoed haalt zijn wenkbrauwen op en schudt zijn hoofd alsof hij een bizar idee wil afwerpen. Hij kust haar terug, waarna ze glimlachend onder de overdekte zuilgang en door het gordijn van hun slaapkamer het huis in verdwijnen.
Ik besluit in de tuin te blijven. Een perzikboom werpt haar verkoelende schaduw in het gras. Ik ga met mijn rug tegen de stam zitten en observeer de meisjes die nu met z'n drieën op de rand van de vijver zitten.
Ik ga zitten en val in slaap.

Als ik wakker word, staan de drie meisjes rechtop aan de vijver naast elkaar, van klein naar groot, de armen stijf langs hun lichamen, alsof ze gehypnotiseerd zijn. Ik sta op en loop langzaam naar ze toe. Maar als ik bijna bij hen ben, draaien ze zich ineens om en lopen de tuin uit en het huis binnen. Hun gezichten zie ik langs me gaan als stille maskers. Pas als ik weer naar de vijver kijk, valt me op dat de rand rond het water bezaaid ligt met dode vissen. Hun vissenogen staren, buiten proportie groot, naar de lucht.
De vijver is, op Wii na, helemaal leeg. Zijn gemene vissenkop kijkt me uitdagend aan.

71

“Je verziekt mijn leven, pap!”
Rong ziet eruit alsof ze haar vader wil aanvliegen. Hij lijkt zich geen raad te weten met de situatie. Vreemd voor een man die een leger van honderdduizend rauwe soldaten de dood in commandeert. Zijn hele uitstraling lijkt veranderd. Zoals hij aan de eettafel zit met gebogen rug is hij eerder een timide gezinsmannetje dat onder de plak zit bij zijn vrouwen dan een gelauwerd krijgsheer.
“Maar schatje,” stottert hij. “Dat concert is veel te laat afgelopen. En trouwens, we hebben huisarrest.”
“JIJ hebt huisarrest!” gilt Rong buiten zichzelf. “JIJ! Jij hebt die stomme rotoorlog verprutst. En nou mag ik plotseling nergens meer naartoe. Hoe ziek is dát?! Weet je wel wie die SleazeParty organiseert? yYy. En Mr. Zuinquorn & Miss Daisyday zijn de MasterDJs. Ze hebben een liquid slideshow en Swamprockzomo’s. En mijn beste vriendin QuQu heeft kaarten voor de afterparty gescoord.”
“De oorlog heeft er niets mee te maken, schatje,” probeert zich Welmoed te verdedigen terwijl hij hulpeloos Shinshi aankijkt. “Het concert duurt tot één uur en … en dan nog de afterparty … daar wist ik niet eens van. En ik kan je niet komen ophalen.”
“Whatever megaloser,” sist de oudste comazus venijnig. Ze blaast haar lange zwarte pony omhoog en heupwiegt naar de deur. Daar draait ze zich nog een keer om naar haar vader.
“Tss, ik zou nog liever naakt het schoolplein oplopen vlak voor de bel gaat, dan dat mijn vriendinnen zien dat ik door een totale loser van het concert wordt opgehaald. Trouwens, waar is de Maserati eigenlijk?”
“Die … die ben ik kwijt …” stamelt Welmoed met een schuldig gezicht.

“Die ben je kwijt?” snauwt Rong. “Dus als, en ik zeg als, mijn geweldige beroemde vader geen totale loser was die huisarrest heeft als de eerstbeste tiener met een onvoldoende voor wiskunde, dan zou ik me door hem moeten laten ophalen van het coolste concert van de eeuw met een houten kar met een paard ervoor? Dûhhh! Ik dacht het even niet. Oh My God, ik ben in de twilight zone beland.”
Ze opent de deur en trekt hem met een harde klap achter zich dicht.
De bevelhebber staart naar zijn bord mihoen met cha sieuw en koolsalade.
Ook Limei en Seyoung zijn niet in een goede bui. Ze zitten met Welmoed en Shinshi aan de eettafel bij hun onaangeraakte borden en kijken Welmoed chagrijnig aan.
“Ik trek dit ook gewoon niet, hoor,” barst Seyoung ineens in huilen uit. “Ik heb al puistjes en ik ben pas tien en niemand vindt me aardig. En nou … nou … moeten we ook nog in dit krot leven! Waarom maak je ons het leven zo zuur, pap? Weet je … ik wil zo, zo dood!”
Ze pakt haar bord op van de tafel en laat het naast zich op de grond in stukken vallen. De stukjes varken stuiteren over de vloer tot bij Welmoeds voeten.
“Pap, je stresst ons uit,” pruilt Limei verdrietig. Ze rolt met haar ogen en zucht. “Ajongs vader is zo veel cooler dan jij. Hij is acrobaat in het keizerlijk circus, Oh My God, hoe cool is dát?! En, en dus, hij heeft voor Ajong de nieuwst iPhone gekocht. En wij hebben alleen een ouwe, die we ook nog met z’n drieën moeten delen.”
“Ja,” valt Seyoung haar jongste zus bij, “je ruïneert ons sociale leven met je huisarrest. Hè ja, reuze leuk hoor, straks wil iedereen door ons uitgenodigd worden om te kijken hoe totale armoede eruit ziet. Mag ik alvast een centenbakje, dan kan ik geld bij elkaar bedelen voor die nieuwe jurk van Cool Cat.”
Shinshi tilt haar handpalmen in de lucht en trekt een gezicht dat aangeeft dat ze geen idee heeft wat er in haar dochters gevaren is.
Welmoed staat op, zijn gezicht grauw en verslagen. Zijn brede schouders zijn gekrompen. Het lijkt alsof ook het haar op zijn achterhoofd dunner is geworden. Hij zegt niets, draait zich om en loopt de kamer uit.
“Ik weet het ook niet meer,” zucht Shinshi. Ze staat op, blijft een moment in gedachten staan, trekt haar wenkbrauwen aarzelend naar mij op en verlaat de kamer door de tuindeuren.
Ik voel me opgelaten. De twee jongste comazussen glimlachen zwakjes naar me.
“Onze ouders zijn zo irritant!” zucht Limei.

“En jij bent ook gestoord,” bitst Seyoung me toe, terwijl ze opstaat en haar zus beduidt mee te komen.
“Totaal gestoord,” beaamt Limei, waarna de twee verdwijnen en me alleen achter laten in de kamer.
Ik loop naar de tuindeuren en kijk of ik Shinshi zie.

72

Ze is slank, teer zelfs, hoe ze daar zit aan de vijver, met haar benen in het water. Dode vissen omringen haar. Haar rug is smal en half verborgen in de sluier van haar lange haar. Mijn echte moeder Shu-Jia is beslist ook mooi, anders mooi dan Shinshi, ze is sterker, minder sierlijk. Welmoed lijkt vast ook niet op mijn echte vader in Amerika. Hoewel … ik twijfel wel eens of ik wel een vader heb.
Shinshi’s schouders schokken zachtjes. Ik hoor haar kleine geluidjes maken. Huilt ze?
Ik loop dichterbij, blijf staan bij de stam van een Ginkgo. Shinshi kreunt. Is ze bang, met haar benen in het water, zo dicht bij de roofvis? Ziet ze zijn scherpe tanden, maar is ze bevroren in haar angst? Maar ik besef dat van angst geen sprake is als ze haar hoofd plots in haar nek gooit, haar lichaam uitklapt, de armen wijd gestrekt, de handen achter zich in het gras plaatst, haar half ontblote borsten omhoog in de lucht duwt en haar bekken onder water laat glijden terwijl ze begint te beven en harde kreungeluiden maakt.
Ik herken die geluiden. Van de seksvideo’s die ik op mijn tocht door het internet mocht tegenkomen. Shinshi is voor mijn ogen aan het klaarkomen.
Ik loop naar een andere boom aan haar flank, om daar te constateren dat de harige rugvin van Wii tussen haar benen heen en weer beweegt. Mijn comamoeder laat zich beffen door de monstervis. Ik begin te vermoeden dat Wii op een diabolische manier invloed op zijn omgeving uitoefent.
Ik wil terug naar het huis lopen, als ik ineens iemand een wijsje hoor fluiten.
Het wijsje stopt abrupt en ik zie hoe een man in een tuinbroek en strohoed zich achter een boom verschuilt. Hij staart geïntrigeerd naar Shinshi, die met een extatische glimlach op haar gezicht schuddend aan een tweede orgasme is begonnen.

Ik zie hoe de man zijn stijve pik uit zijn tuinbroek tevoorschijn haalt en langzaam zijn schuilplaats verlaat. Hij loopt op Shinshi toe en blijft voor haar staan.
Shinshi glimlacht naar hem op die bijzondere manier die ik de vrouwen in de video's zag doen, ze likt haar lippen, trekt haar natte benen uit het water en gaat achterover liggen. Ze ontbloot haar borsten en doet haar benen wijd voor de tuinman. Ik zie de waterparels op haar huid in het zonlicht glinsteren.
"Rozenkweker, kom," fluistert ze.

73

De minnaars schreeuwen het uit in doodsangst voordat Welmoeds zwaard achtereenvolgens het hoofd van de rozenkweker van zijn lichaam scheidt en het hart van Shinshi doorboort.
Ik had hem niet eens zien aankomen en in een paar seconden is alles voorbij. Het publiek gilt hysterisch; Limei, Seyoung en Rong staan tegen de muur van het huis geplakt, de schaduw van het overhangende dak zwart over hun lijkbleke gezichten, hun monden wijd open.
Welmoed hoort zijn kinderen niet en ziet ze evenmin als hij ze passeert en de tuindeuren achter zich sluit.

Langs de deur die op een kier staat zie ik Welmoeds benen uitgestrekt op de vloer liggen van de echtelijke slaapkamer. Heeft hij zelfmoord gepleegd als boetedoening voor zijn gruwelijke daad? Ik duw de deur wat verder open.
Hij leeft, zijn ogen staren in het niets. Zijn bovenlichaam hangt slap tegen de muur, in zijn hand rust het mondstuk van een opiumpijp.
Hij glimlacht. "Ik heb mijn dochters' toekomsten gezien."
Ik loop de kamer binnen en ga op het puntje van een stoel zitten.
"Rong … mijn lieve zelfstandige Rong … wordt een soldatenhoer. Hahahaha …"
Zijn lach bevriest.
"Een soldatenhoer … Ze verlaten me allemaal, mijn vrouwen, Shinshi, Rong, Seyoung en zelfs mijn kleine Limei."
Hij glimlacht. Het is niet eens een ongelukkige glimlach.
"Weet je; Rong wordt geronseld door een loverboy. Ingepakt, uitgepakt, verhandeld, mishandeld, verkocht aan gewetenloze seksbeesten van soldaten. Als je als soldaat weet dat je de strijd in moet, dat je over twee

dagen alles vermoordt wat er op je pad komt, als je tenminste geluk hebt, of zelf vermoord wordt, wat denk je dan dat zo'n meisje dat je lusten moet bevredigen voor jou waard is? Hahaha, ik ben zelf soldaat geweest. Ik ben er geweest …
En Seyoung, mijn mooie dunne Seyoung … ze wilde nooit veel eten, bang dat ze dik werd."
Hij draait zijn hoofd, kijkt me met wazige blik aan.
"Je hebt gezien dat ze haar bord met eten op de grond gooide. Ze zal zichzelf uithongeren. Ze zal dood gaan en een skelet zijn nog voor ze haar laatste adem uitblaast, maar dan nog zal ze zichzelf te dik vinden … dat arme gekke kind."
Hij staart weer in de verte. Zijn geest probeert het vreselijke lot van zijn derde kind uit de opiumwolken te plukken waarin hij gehuld is.
"Mijn allerliefste Limei, mijn tere prachtige klaproos," nog steeds die glimlach, "een snelle dood op z'n minst … dat op z'n minst … vier paardenhoeven en een karrenwiel. De schrik op haar gezichtje, een seconde pijn en alles is over. Over en weg zijn ze … alle vier de vrouwen waar ik van houd."
Hij kijkt mij aan. De opiumglimlach maakt plaats voor een grijns.
"Alleen wij twee zijn over. En mijn prachtige Wii. Zorg je wel goed voor hem, meisjesjongen? Geef je hem genoeg te eten?"
Er komt, alsof een knop omgaat, een krankzinnige blik in Welmoeds ogen. Ze worden groot van angst. "Waar is hij?" schreeuwt hij uit. "Wat heb je met hem gedaan?"
Hij springt op, schopt de opiumpijp in spetterende glasscherven door de kamer en stormt naar buiten.

Ik zie hem staan bij de vijver, zijn hoofd gebogen, dode vissen aan zijn voeten. De lichamen van de doorboorde Shinshi en de onthoofde rozenkweker achter hem, beide even niet ter zake doende als de vissenlijken.
Ik hoor een stem die ik niet ken, niet aan Welmoed toeschrijf.
"Megaloser," sneert de stem. "Ik spuug op je net als je manschappen op je spuugden. Grote held, bevelhebber der legerscharen, op wie denk je nu nog indruk te maken? Je hebt je vrouw vermoord, die ik verleid heb, en je kinderen in de afgrond gedreven, die ik gek gemaakt heb."
Welmoed staat roerloos, het hoofd diep gebogen.
"Je bent waanzinnig geworden. Kijk naar mij!"
Er gaat een schok door Welmoeds lichaam als de stem schreeuwt; "KIJK NAAR MIJ!!"

“Wat heb ik gedaan,” hoor ik Welmoed stamelen. Hij wrijft over zijn ogen die nog steeds rood zijn, knippert een paar keer en zet dan in verbijstering een stap terug. Hij ziet de ware gedaante van Wii, voor het eerst. Zijn mond valt open. Struikelend draait hij zich om, valt op de grond en strompelt in verbijstering terug naar het huis.
“Ik heb de waanzin in je hoofd geplant, Welmoed,” blèrt de stem uit de vijver hem met een bizarre krijsende lach na. “Hihihihiiii, ik ben je nederlaag. Niet Dong heeft je verslagen, maar ik, grote man, hihihihiiii!! Ik heb jouw mannen tegen je opgezet. Een klein babbeltje hier, een influistering daar, en ze veranderden in verraders en intriganten. Het is allemaal mijn werk. Waar ga je heen, Welmoed Jehannes Christian Xu? Wat ga je doen? Ik ben toch je schat. Kom terug en kus me. Kom terug, dan spuug ik op je!”

74

Ook hier hebben ze tafels, ik heb er een opgezocht, in een klein kamertje. Ben eronder gaan zitten. Maar het is niet mijn eigen tafel. Het is niet eens een echte tafel.
Ik hoor hem ver weg brullen, de veldheer die in het stof bijt voor een vis. “Waar ben je? Ik slacht je af. Voor eens en voor altijd. Waar zit je, goor monster?”
Ik besluit te gaan kijken hoe Welmoeds zwaard Tjap Tjoy fileert, hoe de zwellende ogen aan het staal geregen worden.

Welmoed staat tot boven zijn knieën in de vijver, draait wild om zijn as en steekt en slaat als bezeten met zijn grote zwaard in het water.
“Ze hebben hem meegenomen, pap”
Seyoungs ogen liggen als pingpongballetjes onder dunne vliesjes in hun diepe holen. Haar armen steken vel over been uit de mouwen van haar jurkje. Het is een wonder dat haar knokige benen haar overeind houden. Een doorweekte Welmoed staart haar met open mond vanuit de vijver aan. Het water druipt van zijn haar in zijn ogen en van zijn kin op zijn borst. Maar het zijn meer de woorden die uit haar mond komen dan dat die mond in een lijk open en dicht beweegt wat hem ontzet.
“De bedienden … ze hebben de vis meegenomen.”
Welmoed stapt met snelle, hoge stappen door de vijver. Een gordijn van water sproeit hij door de tuin terwijl hij naar zijn dochter toe rent. Ik kan

bijna horen hoe haar broze armen breken als hij ze met zijn grote handen vastgrijpt.
Seyoungs hoofd valt naar een kant, haar lippen prevelen: “Ze gaan hem vrij laten in de oceaan … de mooie vis.”
Haar uitgewoonde, uitgeteerde lijf stort neer op de grond als haar vader haar los laat. Zijn ogen zien zijn dode dochter niet. Ze zien een kar met paarden, een aquarium met een kille, monsterlijke vis erin en een ontsnapping die in de naam van alles wat goed is niet mag lukken.
“Mee!”
Alsof hij verwacht dat ik wil wegrennen, haalt hij me op, grijpt mijn pols en sleurt me mee.
De wachten die voor het huis posten om Welmoeds huisarrest te waarborgen, hebben geen schijn van kans tegen de getrainde supersoldaat die Welmoed is. Tien minuten later zit ik voor op het paard bij hem en ligt het tragische huis ver achter ons.

De oceaan brult aan onze voeten alsof hij ons in ons gezicht wil uitlachen. “Hoe willen jullie in mijn oneindige diepte en uitgestrektheid één kleine vis vinden?” roept hij ons toe.
“Ik zal hem vinden,” schreeuwt Welmoed terug. “Of hij zal mij vinden. We zullen elkaar tegenkomen en ik zal hem afmaken! Ik was een soldaat. Vanaf nu zal ik een visser zijn!”
Ik kijk naar het aquarium dat half in het zand gestoken zich af en aan vult met aanrollende golven. Op het strand liggen de lichamen van Xu’s voormalige bedienden.
“Woehahaaaaa, woehahaaaaa,” lachen de golven met hun koppen van schuim.

75

De wind fluistert dat we al heel veel jaren onderweg zijn op het bamboevlot. Maar ik kan me er niets van herinneren. Ik zie in mijn handen de levenslijnen van een zesjarige. Ben ik op pauze gezet en pas nu weer op play? Terwijl Welmoed Jehannes Christian Xu in die tijd op 8xforwardspeed vooruit gespoeld lijkt tot hij een oude man van zeventig is geworden. Hij zit voor me, met zijn rug tegen de mast in het midden van het vlot. Een trieste oude man in lompen, met blote voeten, zijn kin op zijn borst, in slaap lijkt het.

Vijfendertig jaren van zijn leven op de oceaan. Slechts korte periodes zal hij in rusteloosheid op land doorgebracht hebben, dat zie ik aan de fanatieke drang die zijn verweerde gezicht uitdrukt.
Welmoeds rechterhand ligt naast hem, trillend als een kapot robotje dat niet stopt zolang de batterij nog stroom levert. Ook zijn hoofd schudt zachtjes. Ik ben op het internet een ziekte tegengekomen die dezelfde symptomen heeft. Als hij Parkinson heeft, sterven in Welmoeds hoofd steeds meer hersencellen af die belangrijk zijn voor de controle over zijn bewegingen.
Uiterst traag tilt hij zijn hoofd omhoog. Zelfs zijn pupillen rollen lui uit de diepte omhoog. Hoewel de levenskracht die eruit straalt van een geweldige intensiteit is.
Ik zie een krankzinnigheid in deze man die me onwillekeurig doet denken aan het personage dat Kapitein Ahab genoemd wordt in de roman Moby Dick van Herman Melville, die ik in een Chinese vertaling heb gelezen. Het schip de Pequod is in ons geval een vlot, misschien tien keer de grootte van de vlotten die de aalscholvervissers in Nianxing gebruiken, en met een hoge mast met een zeil. Bij verre niet zo zeewaardig als de Pequod van kapitein Ahab, hoewel het vlot ons blijkbaar al zoveel jaren drijvende houdt in storm en ontij. En waar Ahab een complete walvisvaarderbemanning tot zijn beschikking had, schijnt de bevelhebber op dit vlot het te moeten doen met een bemanning van welgeteld één persoon; mij, en met een clubje magere afgeraffelde aalscholvers dat op de rand van het vlot met loerogen in de golven staart.
Ik verwacht dat hij me zal toespreken, iets zal zeggen om te bevestigen dat ik er ben. Maar het enige geluid dat Welmoed verlaat is een obsceen geborrel uit zijn darmen en een stoot gas die als gevolg de oneindige lucht boven de oceaan in knettert.
Ik trek mijn ogen onder zijn blik vandaan. Op een hoek van het vlot valt me een aalscholver met maar één vleugel op. Met leren riempjes rond zijn nek en borst is een surrogaatvleugel gebonden. Het lijkt een gedroogde vissenvin. Hij zal er vast niet mee kunnen vliegen. Misschien is het een puur cosmetische ingreep.
Er komt ineens een zacht geneurie tussen Welmoeds lippen vandaan. Zijn ogen draaien loom schuin de hemel in en hij begint zacht een melancholisch lied te zingen waarvan de taal lijkt op wat sommige klanten van het Maaslookse café spreken
“… De nach is nog zoe laank, kom in mien erm. Tot iech diech ins verween en ins get werm. Es iech diech zeen daan veul iech miech in d’n hiemel. Vannach wil iech met diech gelökkig zien …”

Abrupt verandert de haast fluisterende zangstem in een harde en duidelijke spreekstem: “Help me even omhoog, Lua-Li.”
Het is de eerste keer dat hij mijn naam uitspreekt.
“Kom op, help me rechtop,” zegt hij nu met een duidelijke irritatie in zijn stem.
Het vlot schommelt gevaarlijk op de golven terwijl ik de oude man, die veel te zwaar voor mij is, op zijn benen help. We houden ons allebei aan de houten paal vast terwijl hij het neergelaten zeil, een grote smerige lap zeildoek vol gaten, aan een dun touw omhoog heist.
“We kunnen verder,” zucht hij, alsof mijn aanwezigheid nodig was om eindelijk de laatste etappe van de queeste te volbrengen. Ik laat de mast niet los. Zelfs in een coma wil ik niet verdwijnen in het koude water dat onmetelijk ver onder ons de diepte in reikt.
De oude welmoed haalt diep adem door zijn neus, laat zijn borst uitzetten. Iets van de veldheer die in zijn knalrode Maserati, gekleed in een lichtgevende blauwe mantel, zijn mannen toespreekt, komt terug op mijn netvlies. Ook al is het een gerimpelde oude man in vodden op een bamboevlot met een verscheurd zeil dat ik werkelijk zie.
“Zie je die verkenner?” Hij wijst met een knokige, door de zon donker gebruinde hand in de richting van de aalscholver met de vinvleugel. “Hij is goed. Hij is de beste. Ik ruik aan de zeewind dat we vandaag geluk hebben. Vandaag zal hij hem vinden. Hij is goed.”
Ik weet wie Welmoed bedoelt, wie er vandaag gevonden zal worden.
“De anderen zijn ook brave beesten, hoor. Ze zorgen voor ons eten. Brave beesten …” Zijn toon is weer weggezonken en klinkt monotoon en zacht. Ook zijn ogen rusten nu weer uit onder zware, donkere oogleden. Boven me trilt Welmoeds duim tegen de mast alsof hij een deuntje trommelt.
“Soms …” stamelt hij voorzichtig. Het duurt lang eer hij verder gaat met zijn zin. “… lijk ik te vergeten waarnaar ik op zoek ben …” Zijn hoofd schudt ritmisch nee. “Ik geloof niet dat ik nog geslapen heb … de laatste … ik weet niet … jaar.”
Hij laat de mast los, staat met zijn knieën en rug gebogen, onzeker als iemand die voor het eerst op een surfplank probeert te staan.
“Maar dan heb ik dit.”
Hij beweegt zijn hand langzaam in zijn gerafelde hemd en haalt er een klein object uit. Een kleine witte schoenlepel van plastic, die eruit ziet alsof hij graag uit een edeler materiaal had bestaan, dat hij bijvoorbeeld gesneden was uit de baleinen van een walvis die ooit fier in de oceanen zwom, door stoere vissers geharpoeneerd en gestroopt. Botticini ® since

1922 staat er in fraaie zwarte letters op te lezen, hij glanst in de zon. In het smalle uiteinde zit een klein rond gaatje om hem aan op te hangen.
“Ziet het er niet uit als een harde gladde tong, zo prachtig hol over de hele lengte, die uitnodigt om je eigen tong in te leggen en te bewaren, alsof hij daarvoor gemaakt is, als een rustende kus van twee tongen?”
Ik heb geen idee wat Welmoed hiermee bedoelt, noch wat hij ermee wil of hoe het hem kan helpen op zijn zoektocht naar Wii.
Alsof ik het voorzien heb op zijn schat, geeft hij me ineens een vijandige blik en bergt de schoenlepel gehaast weer weg in zijn hemd.
“Ik ben mijn zwaard kwijt.”
Het is een constatering, een mededeling, ik hoor geen emotie.
“Ben jij Shinshi nog tegengekomen? Of mijn kleine Limei? Ze zal wel bij haar grote zussen zijn. Deze veldtocht duurt ook veel te lang. Het wordt tijd dat we opmarcheren. Het zal een harde slag worden, veel mannen zullen sneuvelen. Maar ik ben overtuigd dat we die schoft verslaan. Mijn strategie is smetteloos. Hahaha, ze zullen opkijken. De keizer zal me een nieuwe villa aanbieden en een nieuwe Maserati GranCabrio. Ik weet niet waar ik de oude geparkeerd heb. Ergens in de haven … maar welke haven weet ik niet meer …”
De vinvleugelaalscholver onderbreekt Welmoeds gemijmer met scherp gekrijs en een opgewonden roffelend snavelgeklepper.
Bijna in slow motion draait Welmoed zijn oude hoofd in de richting van de aalscholver, kijkt over hem heen, naar een plek op de golven ver weg van ons. Ook de andere aalscholvers beginnen nu driftig flapperend heen en weer te stappen langs de rand van het vlot.
Welmoeds hand trilt heftiger, maar zijn hoofd staat nu stil. Misschien heeft hij de verdeelde trillingen in zijn lichaam naar zijn hand gekanaliseerd om de rest geconcentreerd stil te houden.
“Laat de SleazeParty beginnen,” fluistert hij.

76

“Hier ben ik,” fluistert Welmoed. “Hier ben ik,” zegt hij hardop. “HIER BEN IK!!” brult de oude man in de golven. Om vervolgens weer te fluisteren: “Eindelijk, na vijfendertig jaar.” Hij zucht diep. “Het is genoeg geweest.”
En dan is hij daar, vlak voor ons, de enorme harige gekartelde vin, die nu wel vijf keer zo groot is als toen Wii in de vijver bij de Xu’s rondzwom.

Hij hangt stil boven de dansende golven alsof hij in zichzelf verankerd is.
Welmoed houdt zich met een hand aan de mast vast, maar hij staat met zijn benen wijd, de voeten stevig op de bamboebalken geplant, zijn andere hand bibberend in zijn zij.
"Je hebt me genoeg gesard en getormenteerd," spreekt Welmoed met een krakende maar duidelijke stem. "Want vandaag gaan we er een eind aan maken."
Hij heeft de woorden nog niet gesproken of vanuit de golven spuit een keiharde straal water recht omhoog in Welmoeds gezicht, blaast hem omver, bijna aan de achterkant van het vlot af de oceaan in. Vrijwel onmiddellijk daarna springt er een gigantisch monster van wel tien meter lengte uit de oceaan omhoog, opent zijn muil met honderden tanden en snaait de vinvleugelige aalscholver van de rand van het vlot en neemt hem mee de oceaan in.
De kans dat iemand van ons dit overleeft lijkt minuscuul. Wii is nog veel groter dan toen ik hem de allereerste keer zag. Toch denkt die trage, stijve oude man blijkbaar iets uit te kunnen richten tegen die moordvis, nota bene op diens eigen terrein? Maar de vis hoeft maar onder het vlot te zwemmen om het omver te gooien en hij kan ons beide en de aalscholvers met gemak uit het water plukken als rijpe kersen van de boom.
Een paar seconden nadat de aalscholver is verdwenen, floept hij met een sprongetje boven de golven uit en valt terug op het water, waar hij uitgeteld ronddobbert. Het bloed stroomt uit de plek waar zijn enige echte vleugel nog had gezeten. Het beest drijft doodzielig rond met alleen de namaak vinvleugel die met riempjes om zijn lijf zit gegespt. Naast de aalscholver duikt de vileine kop van Wii boven de golven uit. Welmoed is met de grootste moeite weer op zijn benen geklommen. Zijn ogen zijn zo rood als die keer lang geleden toen Wii hem in zijn gezicht had gespuugd. Hij kreunt van uitputting.
"Wat wil je nou, Welmoed Jehannes Christian Xu?" klinkt een lacherige, plagende stem. Het is een koude, kwetsende stem die uit de vissenmond komt terwijl de dikke bleke lippen bewegen. "Wat kom je doen, oude man? Wil je een gevecht met mij, een strijd op leven en dood?"
Ineens slaat Wii met zijn staart in de golven waardoor het water een paar meter omhoog spat. Hij duikt en zwemt met een felle, zenuwachtige beweging een eindje naar links en weer terug naar ons.
"Kom op, je bent een clown, een idioot," kakelt hij schel. "Zijn halve leven is hij naar mij op zoek, de grote veldheer die een grote tragische

figuur wil zijn.” Zijn staart slaat heen en weer. “Denk je dat er boeken over jou geschreven gaan worden? Dat jouw leven verfilmd wordt?”
Welmoed antwoordt niet. Wii ligt nu stil in het water en kijkt hem strak aan. “Zoek je een heroïsche dood? Je bent een romanticus, Xu. Maar in het leven komen maar heel weinig werkelijke tragische helden voor. Wat er wel in voorkomt, zijn tragische megalosers. Zoals jij. Kom op zeg, je hebt je leven gewoon verkloot. Hou jezelf toch niet voor de gek, gelaurerde krijgsheer. Er is niets moois aan een idioot die vijfendertig jaar op een vlotje op de oceaan ronddobbert om wraak te nemen op een vis. Ik zwem zo meteen gewoon weg. En dan zie jij me nooit meer terug. Geen stralend einde, grote woorden, vuurwerk. Geen moraal.”
Er vormt zich een valse glimlach rond de vissenlippen, terwijl Wii zachtjes heen en weer wiegt in de golven.
“Jij gaat ten onder aan de aftakeling van je lichaam. Jouw hersencellen sterven af. Waarom neem je je vlotje niet en roei je terug naar de wal? Laat je bibberende billen in een bejaardentehuis opnemen en laat de verpleegstertjes nog een paar jaartjes je verschrompelde sardientje wassen voor je compleet dement wordt en jij je helemaal niks meer herinnert van alles wat je in je leven hebt beleefd. En dan ga je dood, Welmoed Jehannes Christian Xu. Net als iedereen.
Had je verlies genomen toen onze kleine … zal ik zeggen liefdesverhouding?, voorbij was en was verder gegaan met je leven; nieuw vrouwtje, nieuw gezinnetje, leuk baantje als militair instructeur. Maar nee, de held koos ervoor tot in eeuwigheid rond te dobberen op de oceaan met zijn fanatieke kop. Stoer hoor. Om zich nog een keer in zijn muil te laten spugen.”
De hele tijd dat Wii spreekt, staat Welmoed hem onbeweeglijk, op de Parkinsontrillingen na, aan te kijken.
“Ik hoop dat je genoten hebt, Lua-Li,” richt Wii zich plots tot mij. “Jij hebt het in je een nog grotere loser te worden dan deze hier. Kruip zo meteen maar weer lekker onder je tafeltje, spleetkever reetkever. Ik kom je wel opzoeken om over je boeken heen te pissen, hahaha, kef kef grrrrr, hahaha. Tot zien, Lua-Li, liefie.”
Wii draait zich om en negeert de man die in een eenzame zucht naar wraak vijfendertig jaar naar hem op zoek is geweest. Een laatste vernedering waarmee de grote gekartelde vin langzaam onder water zakt en het enorme lichaam langzaam verwordt tot een schim in het groengrijze zeewater.

Maar ik besef dat Welmoed niet zijn halve leven op de oceaan heeft rondgezworven om het bij de preek van Wii te laten en terug naar het vasteland te gaan als een verslagen man.
“Wiiiiiiiiii!!!” schreeuwt Welmoed woedend.
De vis houdt stil in het water, langzaam laat hij zich naar de oppervlakte drijven tot zijn harige rug vlakbij het vlot in de golven schommelt. Hij draait zich niet om naar Welmoed en mij.
Het zou komisch zijn als het niet zo triest was; Welmoed schuift zijn stijve Parkinsonbenen een paar, voor zijn doen snelle, stappen naar de rand van het vlot en duikt als een kromme plank naar voren. Met een harde klap landt hij bovenop Wii, terwijl hij met hoge, geknepen stem: “Wiiiiiiiiii!!!!” gilt.
De vis duikt meteen naar beneden. Dit moet het einde zijn van Welmoed. Maar een paar tellen later zie ik hem boven water komen als een cowboy op een wilde hengst. In zijn hand de schoenlepel, die hij met alle kracht die hem rest in de kop van de vis steekt.
“Ahab,” fluister ik tegen de aalscholvers.
“Lua-Liiiiiii!!!” gilt mijn oude comavader terwijl hij me iets met de schoenlepel toe slingert. Het lijkt op een bal die door de lucht draait, wit met zwart en rood, ter grootte van een handbal. Ik steek mijn handen uit en vang hem op. Pas als ik het koude, glibberige ding door mijn handen draai, zie ik dat het een enorm oog is. Een vissenoog van Wii. Ik laat het vallen en schop het bebloede lichaamsdeel voordat het het vlot raakt met een flinke schop in de lucht. Een eind verder plonst het in de oceaan en is meteen verdwenen.

Als ik de viscowboy zoek, is hij nergens meer te bespeuren. Dit keer zal het zeker met hem gedaan zijn.
Maar weer vergis ik me. Welmoed wordt plots met een klap achter me op het vlot gesmakt, waar hij naar adem snakkend blijft liggen.
“Goeie poging,” hoor ik de stem van Wii. Niets in de stem verraadt dat hij lijdt aan de verwonding die Welmoed hem heeft toegebracht.
“Maar je krijgt van mij geen heldendood, ook al zou je dat nog zo graag willen.”
Wii’s kop is met het bloedende gapende gat waar zijn oog zat nog afzichtelijker geworden. Zijn grijns nog hatelijker.
“Welmoed Jehannes Christian Xu, je zal aan een langzaam miserabel en vooral roemloos einde komen als vegeterende kasplant. En vrees niet, de aanloop naar de plantstatus zul je nog bewust genoeg meemaken. Je hersenen zullen nog een paar jaar goed genoeg functioneren om ten volle

te genieten van de inleiding naar het kwijnend wegrotten. Je bent een mens, Xu, en je zult sterven als een mens; niet heroïsch maar ellendig.”
Terwijl de hand van de druipnatte oude man een spastisch ritme op het bamboe roffelt, zakt Wii weg onder de golven.

77

“Ze is bij!!!”
Shu-Jia slaat haar handen voor haar mond. Durft niet te hopen dat ik dit keer blijf.
Maar ik voel dat ik niet terug ga keren naar Welmoed en zijn monstervis. Ik ben in de war, want ik lig in mijn bed, maar dit is niet mijn kamer. Het plafond, de muren zijn anders. Als ik mijn kin optil zie ik boven mijn bed aan de muur een groot schilderij van een kudde schapen in een glooiend graslandschap. Op een rotsblok zit een man met een vriendelijk gezicht, een ringbaardje, lang bruin golvend haar en een soort jurk van jute met een koord om zijn middel. De staf in zijn hand en het aureool achter zijn hoofd zijn de accessoires die me duidelijk moeten maken dat ik mezelf als een dezer schapen moet betrachten. Bêêêêêhhh, Jezusman, bêêêêêêêêêêêêhhh, waak zachtmoedig over mij. Ik kom zojuist uit een wereld van oorlog en dood, waar monsters regeren. Om wakker te worden in een wereld van schapen en heilanden. Ben ik wel wakker geworden?
Shu-Jia struikelt hysterisch naar de deur, roept “Shing!!”, kluunt terug naar mijn bed en wil tegelijkertijd naar beneden om Shing te halen. Maar lichamen splitsen zich niet. Haar gezichtsuitdrukking wel, in euforie en angst. Lua-Li is er! Het verloren kind is terug! Ze wil haar vasthouden maar verkeert in de grote angst dat zij haar weer ontglipt.
Rustig maar, moeder. Ik blijf. Kalm, echte moeder. Shings voetstappen bulderen op de houten treden van de trap.
Shu-Jia, ik kijk naar haar, ze voelt als mijn moeder. Shing, hij voelt als mijn stiefvader. Niet vreemd, zoals Welmoed en Shinshi voelden. Ik mis mijn drie zusjes wel een klein beetje, denk ik. Er is een vals spoor in me gezaaid van een besef geen enigst kind te zijn.
In Shu-Jia’s ogen drijven tranen van blijdschap, haar handen zijn tegen elkaar gevouwen als bidt ze voor de schapenkoning. Wie weet heeft ze zich tijdens mijn coma daadwerkelijk in haar wanhoop tot hem gewend. De mens wordt in zijn zwakke momenten gemakkelijk verleid.

“Je bent in Jerooms huis,” fluistert Shu-Jia in mijn oor, alsof te hard geluid me in stukjes kan breken. “We mogen hier wonen. Dit is nu ook ons huis.”
Ze kijkt plaatsvervangend voor mij rond.
“Dit is jouw kamer.”
Ze glundert plaatsvervangend.
“Jeroom is ziek geweest, net als jij. Hij is pas een paar dagen terug uit het ziekenhuis. Het gaat niet helemaal goed met hem komen. Dus hij wil dat Shing en ik het café overnemen. En het huis. Hij blijft in de woonkamer wonen en slapen, de keuken delen we, wij koken voor hem en de rest van het huis is van ons. Hij heeft verzorging nodig.” Dan schudt ze haar hoofd. “Maar wat klets ik allemaal? Het gaat om jou. Hoe voel je je?”
Ook Shing kan zijn enthousiasme niet bedwingen. “Alles gaat goed komen. Ik werk niet meer bij Heng. We zijn nu elke dag samen. Je moeder en ik gaan het café uitbaten, met wat hulp van Jeroom. En het mooie is, hij heeft al onze schulden aan Heng afbetaald. Heng was woedend, haha.”
Shu-Jia pakt Shings hand en knijpt erin. Ze krijgt een warme blik en een kus als beloning.
“Jij hebt ook in het ziekenhuis gelegen.”
Ik knik. Ik weet niets van een verblijf in een ziekenhuis, maar knik zoals iemand knikt die bevestigd dat hij in de informatie van de ander mee kan gaan.
Een ontplofte handgranaat in mijn nieuwe slaapkamer had geen grotere schok kunnen aanrichten bij Shu-Jia en Shing.
“Ze knikt … ze … je knikt, Lua-Li, je knikt …!!!!”
Ik knik nogmaals, hetgeen er onbedoeld voor zorgt dat ze allebei hysterisch beginnen te huilen.
Ik zou ze nog willen laten weten dat ze niet moeten overdrijven, dat ik niet van zins weer vocaal met hen te gaan communiceren, dat ik van plan ben mijn schuilplaats onder de tafel te gaan bewonen, dat er helemaal niet zoveel zal veranderen, maar als ik zie dat Shing mijn moeder grijpt en met haar door de kamer danst, geloof ik niet dat dat op dit moment veel verschil zou uitmaken.
Mijn moeder vliegt me om de hals en omhelst me tot ik haast geen lucht meer krijg.
“Is dit links?” vraagt ze, terwijl ze haar rechterhand omhoog steekt.
Ik schud mijn hoofd.
Ze lacht als een idioot naar Shing.

“Hoe heet jij?” vraagt Shing grijnzend.
Daar besluit ik niet op te reageren.
“Kun je drie vingers in de lucht steken?” vraagt hij nu iets minder hebberig.
Ik twijfel of ik hen niet teveel geef, steek drie vingers in de lucht. Ik mag hen niet te zeer tegemoet treden. Anders zullen ze me weer in hun wereld binnen willen trekken.
Shing en Shu-Jia schateren.
“Je bent terug, Lua-Li! Je bent terug!” Shu-Jia kijkt me hoopvol aan. Ze kan het niet geloven.
Ik schud mijn hoofd.
Ze staren me een moment lang verdwaasd aan.
“Je bent niet terug?”
Weer schud ik mijn hoofd.
“Wil je niet terugkomen bij ons?”
Ik reageer niet, wil hen geen pijn doen.
“Ze heeft tijd nodig,” zegt Shing zacht. “We moeten niets overhaasten. Ze is heel ziek geweest.”
Shu-Jia heeft haar handen over haar mond en neus samengevouwen. Ze kijkt me aan, weet niet wat ze moet hopen.
Ik ben volslagen van mijn lichaam afgesneden geweest tijdens mijn opname in het ziekenhuis, kan me daar werkelijk niets van herinneren.
“We dachten dat je een terugval had, dat je weer in een coma was geraakt,” vertelt Shing “Maar de dokters zeiden dat het geen coma kon zijn. Alle scans gaven aan dat er juist een hele hoge hersenactiviteit bij je werd waargenomen. Het was een raadsel. Alles leek goed.”
“Behalve dat je voortdurend sliep,” vult Shu-Jia aan. “En nergens op reageerde. Na vier dagen moesten we je mee terug naar huis nemen, omdat we geen ziektekostenverzekering hebben. Het zou te duur voor ons worden. Pas als je conditie weer zou verslechteren, zou je terug naar het ziekenhuis mogen. Maar nu ben je weer bij ons, lieve Lua-Li.”
Mijn moeder begint me weer te knuffelen. Ongewild duwt ze met haar elleboog op mijn volle blaas. Ik schuif mijn benen zo goed het gaat onder haar vandaan over de rand van het bed. Ze geeft me gelukkig ruimte. Ik ga rechtop zitten en zet me af met mijn handen. Mijn benen voelen stijf. Maar mijn synapsen knetteren erop los.
Aan de gezichten van mijn moeder en Shing zie ik dat ze denken dat ik elk moment kan vallen. Ze volgen me naar de gang als ouders die de eerste stapjes van hun kind volgen.

In de gang word ik ineens teruggeworpen in mijn coma. Mijn hart gaat tekeer. Voor me staat de monstervis Wii. Alleen is het nu een gordijn van haar met een knetterend grommende kop ervoor, geen rugvin, geen vinnen, geen vijf of tien meter groot. Een klein drogelandmormel met uitpuilende ogen en een tongetje dat zenuwachtig de stompneus likt: Tjap Tjoy. Hij trekt zijn bolle ogen nerveus open tot ik het obscene witte randje zie verschijnen.
Het misselijke pluimvee met zijn gemene tandjes schuift dreigend en tegelijk angstig achteruit, terwijl ik hem koud in zijn ogen kijk en mensenstappen voorwaarts zet, tot hij met zijn kwaststaart in de hoek gepind staat.
Hij grient van kwaadheid, maar ik zie vooral angst in de wenkbrauwtjes en paniek, de opgerolde luxaflexoogleden verraden hem. Hij weet dat ik zijn ongelukkige hondenkarkas tot moes zal schoppen als hij me durft te bijten.
Ik trek mijn pyjamabroek en onderbroek met een hand naar beneden, pak met de andere mijn plasser. En plas Wii recht in zijn gemene bolle ogen. Welmoed tilt zijn oude hoofd omhoog van het bamboe. Zout water drupt uit zijn grijze haar. Zijn hand gaat schuddend omhoog, de duim trillend in de lucht.
Jankend vlucht Tjap Tjoy de trap af, zijn dik behaarde pens glijdt als een bobslee naar beneden terwijl ik zijn pootjes op de treden hoor roffelen.

78

Eindelijk. De tafel. Ze heet me in alle stilte welkom, omarmt me bewegingsloos. Maar er is veel veranderd. Ik staar niet meer, ben weer soepel. Terug in de wereld. Mijn emotionele kogellagers draaien weer op het smeer van mijn gedachten, hoewel ze duidelijk verward zijn. Ik moet mijn positie in het leven opnieuw bepalen en vooral begrenzen. Het was prettig in starheid de wereld te aanschouwen. Ik verbleef er slechts, zonder betrokkenheid. En ik wil dat dat zo blijft. Dat ik een ijskast ben. Een geest. Ik houd mijn schuilplaats aan. Zie mij als gehandicapt, dan zie je mij goed. Voor de wereld zal ik van geen nut meer zijn.
De iPhone ligt zwart voor me. Als een beest. Ik ga niet naar binnen. Nog niet.
Door de kijkgaten zie ik mijn moeder en Shing bezig achter de toog. Het is rustig in het café. De nieuwe uitbaters zijn niet populair. Eén klant is er; de oude Marie-Louise. Bij haar aan het tafeltje zit Jeroom. Een

andere dan de oude, met een scheef gezicht, een scheve schouder waar een lamme arm aan bungelt, maar vooral met een andere blik in zijn ogen. Zijn ogen staren, behalve op de momenten dat ze Marie-Louise aankijken wanneer ze iets zegt. Dan is Jeroom eventjes aanwezig, om meteen daarna weer te verdwijnen in zijn gebroken harnas.
Ik pak het boek op. Bepist door Tjap Tjoy en in bevroren golven opgedroogd, lijken ook de Terracottakrijgers voorgoed veranderd. Alsof mijn bezoek aan hen zijn sporen heeft achtergelaten. Ik scheur de pagina uit het boek, denk aan Welmoed, aan Shinshi, aan Tao, Ahchong en Chi Fu. Ik denk aan Rong, Seyoung en Limei. Ik moet lachen om hun obstinate gedrag. Arme Welmoed. Ik zou het wel grappig vinden zulke zussen te hebben.
Bizar zo'n levensechte droom. De bobbelige foto van de krijgers prik ik aan een uitstekende schroef in de zijplank van de tafel.
Het is twaalf uur, zie ik op de klok in het café. De deur zwaait open, daglucht waait binnen.

"Goedemolgen," groet Shu-Jia.
Shing volgt haar groet,
"Baaaahh!! Wat een weer," reageert Antoine.
"Shu-Jia, Shing en Marie-Louise sturen automatisch hun blik door het raam naar buiten. Jeroom staart naar zijn tafeltje alsof het weer bij verre niet belangrijk genoeg is om zijn stroeve nek te draaien. De zon werpt buiten de straat vol gele warmte.
"Is mooi niet?" lacht Shu-Jia niet begrijpend naar Antoine.
"Geef mij maar de herfst," antwoordt Antoine hoofdschuddend. "Veeeel mooier. De zomer is een vet zwijn, volvreten, goed voor de slacht. De herfst, dat is revolutie, opstand, sterven … emotie, begrijp je? Wraaahh!!" Hij balt zijn vuisten en kromt zijn armen.
Shu-Jia knikt, maar begrijpt niet. Ze moet nog veel Vlaamse woorden leren.
"Mag ik een biertje?" Antoine gaat op een kruk zitten. Hij pakt een tweemaal dubbelgevouwen pakketje papier en een balpen uit de zak van zijn colbert en legt beide voor zich op de bar.
"Hoe istie, Jeroom?"
Jeroom, die met zijn rug naar Antoine zit, knikt met zijn achterhoofd ten teken dat alles in orde is.
"Mooi, mooi …" mijmert Antoine, zonder werkelijk geïnteresseerd te zijn in zijn medemens. Hij begint te lezen in zijn stapeltje volgeschreven A-4tjes.

Op weg naar Jerooms had hij een idee voor een nieuw boek. Hij was midden op de stoep blijven staan om het op te schrijven. De enige manier om niets kwijt te raken; meteen vastleggen op papier, desnoods in steekwoorden. Hij realiseerde zich dat hij ervan profiteerde dat hij geen beroemd schrijver is. Stel je voor een beroemd schrijver die midden op de stoep blijft staan om te schrijven; hoe pedant is dat?
Nee, een goed geheugen heeft hij niet. En hij weet hoe dat komt. Veelvuldige verdringing vormt de oorzaak. Antoine is een specialist in het vergeten. Hij heeft het zich aangeleerd om te overleven. Zonder vergeten had hij zich allang van het leven beroofd. Ellende stopt hij weg onder de grond van zijn geheugen.
Het was al begonnen in zijn jeugd, als hij in zijn bed lag en zich geneerde over een vernedering die hij die dag had moeten ondergaan en hij het gevoel had dat hij zoveel slechter was dan alle andere kinderen op school. Dat gevoel van niets waard zijn bleef in zijn hoofd hangen als een muziekstuk op een LP met een kras. Dan dwong hij zichzelf te vergeten en wiste hij dat nummer op die LP. Niet gebeurd en nooit herhaald, zo zonk hij in een diepe reinigende slaap. In feite reinigde die slaap niet, want in zijn onderbewuste stapelde de stront zich op.
Oh, hij vindt dat hij alle reden heeft niet te onthouden wat hij meemaakt. Want het leven is naar en de toekomst maakt hem bang. Soms zijn er echter gebeurtenissen die zich niet laten verdrinken in vergeten, die hun hoofd heel lang halsstarrig boven water blijven uitsteken wat hij ook doet. De vechtpartij op school bijvoorbeeld toen hij een jaar of acht was. Die is hij nooit meer kwijtgeraakt.
Een aanleiding was er wat hem betreft niet, behalve dat de andere jongen blijkbaar met hem wilde vechten of meende dat er een reden tot vergelding voor iets was waar Antoine geen weet van had. Antoine kende de jongen ook helemaal niet persoonlijk, had nooit contact met hem gehad. De oude Antoine van nu weet niet meer alle details. Ze zaten op dezelfde school, de andere jongen en het kind Antoine. De andere jongen zelfs twee klassen lager, maar wellicht was hij al eens blijven zitten. In ieder geval had de jongere jongen al een reputatie als vuilakje, als asootje uit een foute familie en iemand die gewend was in vechtpartijen te geraken. Antoine was een keurige jongen uit een normaal, fatsoenlijk gezin. Antoine vocht alleen met vrienden, zoals jonge leeuwtjes met elkaar vechten om zich te bekwamen in de mannelijke vaardigheden. Vechten was bij hen een soort worstelen, om je positie te bepalen, je krachten te meten en je ego op te bouwen. Antoine was vooral trots op zijn armklem, eens deze om je nek zat,

kwam je niet snel meer los. Wanneer je ‘ik geef me over’ zei, werd de klem verbroken en had Antoine zich bewezen. Nee, hij was beslist niet een van de slapsten onder zijn vrienden.
Maar daar was ineens dat rotzakje dat zijn vuisten gebruikte, dat zomaar tegen alle regels van Antoines vriendelijke wereld in echt sloeg. Het was de verbazing en ontsteltenis over het brute en onverwachte geweld dat de strijd snel beslechtte in het nadeel van Antoine. De slagen hadden niet echt pijn gedaan, hoewel Antoines tong over zijn tandvlees voelde waar de rake klap was aangekomen. Er was wel iets anders dat nog veel onverwachter dan de slagen en veel brutaler, gewelddadiger was geweest en echt pijn had gedaan.
Toen de ruzie begon met een provocerende opmerking van de andere jongen, verzamelde zich al snel een hele kring kinderen rond de twee. Het was speelkwartier en de hele school liep rond over het plein. Toen de eenzijdige boxwedstrijd begon werd de shock over de unfairheid daarvan overtroffen door de ritmisch gescandeerde naam van de andere jongen. Antoine was beslist geen onpopulaire jongen. Hij had genoeg vriendjes op het schoolplein, maar het was de vuile aso die gesteund werd door het publiek. Misschien waren zijn eigen vrienden toevallig niet in de buurt of waren zij het niet gewend aan te moedigen bij een vechtpartij. Maar voor Antoine voelde het alsof iedereen zijn ondergang scandeerde. Men wilde Antoine bloedend, in elkaar geslagen, verliezend en vernederd zien. De echte kloppartij stelde niets voor, hij stond nog op zijn voeten, hij droop af nadat het goed en wel was begonnen. Hij huilde niet, daar was hij te stoer voor, maar de stemmen van de kinderen om het gevecht heen hadden hem zwaar geraakt en zorgden ervoor dat tranen maar met moeite in bedwang gehouden konden worden. Het geroep van kinderen die hij niet kende, die voor het gevecht neutrale medeleerlingen waren geweest, ze waren ineens zomaar tegen hem geweest, tegen hem persoonlijk.
Iemand, de oude Antoine van nu wist niet meer wie, wellicht een klasgenootje van het kind Antoine, had hem getroost, een arm om hem heen geslagen en gezegd dat het geen fair gevecht was geweest, dat je helemaal niet mocht slaan. Aardig, maar deze pleister was niet groot genoeg voor de wond die in zijn ziel was geslagen. Antoine had tijdens het gevecht ook niet eens gezien wie de kinderen waren die hadden geroepen, misschien waren het klasgenootjes van de andere jongen. Maar het maakte niet uit. Antoine voelde alleen dat iedereen tegen hem was en niemand voor hem.

Dit was een herinnering die hem in zijn jeugd lange tijd had geplaagd. Ondertussen was hij daar te oud voor, maar vergeten zou hij hem nooit. Er was ook een herinnering aan iets dat hij had meegemaakt toen hij vijfentwintig was die zijn geest lang niet had kunnen loslaten. Zoals een verouderd afvoersysteem tussen de wc, de wasbak en de douche wanneer het verstopt is het gore rioolwater met vlokjes stront door de doucheputdeksel omhoog stuwt de douchbak in, zo stuwde zijn onderbewuste deze herinnering steeds weer omhoog zijn bewustzijn in.
Charlie en Suzanne waren twee leuke meiden van begin twintig die Antoine die avond had leren kennen. Ze hadden hem uitgenodigd mee naar hun huis te gaan, een lege legerkazerne waar ze tijdelijk antikraak woonden. Het was een groot majestueus gebouw van beton met een voorgevel met pilaren en timpaan, met grote lege ruimtes waar de meiden wat spullen hadden neergezet om er te wonen tot het pand verbouwd zou worden tot hoger technisch opleidingsinstituut.
Ze hadden al iets gedronken in een café en trokken vrolijk huiswaarts. Wat de meiden bezielde om hem tegen het nachtelijk uur mee te vragen wist Antoine niet, maar hij had hoge verwachtingen.
Antoine had één keer eerder seks gehad in zijn leven. Toen hij achttien was. Ze kenden elkaar uit een kroegje. Ze bleek een oogje op Antoine te hebben. Antoine was erg dronken. Hij wist dat hij geen relatie met haar wilde, maar vond haar niet onaardig, ze had een mooi gezicht en ze doken diezelfde avond de schuur achter Antoines ouderlijke huis in, waar ze op een oud matras tussen de fietsen vreeën en elkaar oraal bevredigden. Neuken wilde zij niet op haar eerste date. Bij een tweede afspraakje, dit keer was Antoine nog dronkener dan bij de eerste keer, had ze hem na het stappen ‘s nachts meegenomen naar haar ouderlijk huis. Haar ouders waren een weekend weg. Antoine had de fles whisky uit de drankenkast van haar vader aan zijn mond gezet en even later alles er weer uit gekotst.
“Wil je neuken …?” had Antoine met zijn bezopen kop gepreveld, toen hij achter haar op haar bed lag. Zij zat op de bedrand en Antoine had onhandig en weinig subtiel een hand over de trui heen op de borst van het meisje gedrukt. Zij schudde haar hoofd. “Ik ga naar huis,” had Antoine toen gezegd. Hij was opgestaan en de kamer uit geslalomd. En daarmee was zowel de korstondige vrijage beëindigd als zijn geluk in de liefde voor de komende zeven jaar.
Antoine wilde wel liefde, Antoine wilde wel seks, maar tegelijkertijd kon hij zichzelf niet geven. Want Antoine hield niet van zichzelf. Antoine dacht teveel na. Hij had in zijn hoofd een beeld gecreëerd van

de wereld als een miserabel oord. Hij zag zichzelf als een miserabel mens. De vrouw plaatste hij op een voetstuk, de ideale vrouw. Helaas konden de vrouwen die hij tegenkwam zelden of nooit voldoen aan de criteria die hij had opgesteld voor zijn droomvrouw. Elke flirt of interesse uit vrouwelijke hoek pareerde hij daarom stijfkoppig uit zelfminachting, ongeloof en kieskeurigheid.
Antoine had vanaf zijn vroege puberteit al verhalen geschreven waarin hij figureerde als zijn eigen ongeliefde antiheld, zijn verguisde en bespotte Elephantman. Hij was de eenzame zwarte schrijver die echter ooit zou doorbreken vanuit de diepte, vanuit de underground, naar licht en wereldfaam. En dan, dan zou hij de mooiste vrouwen ter wereld beminnen. Tot die tijd was hij onhandig en onzeker met vrouwen, waardoor hij in een vicieuze cirkel van verlangen en frustratie terecht kwam.
Misschien was die avond een lot op Antoines pad gekomen dat sterker was dan hij. Misschien was die avond zijn afweer om onbekende redenen verzwakt, hadden zijn schilden een kiertje open gelaten in zijn pantser. Misschien was hij gewoon geil geweest en hoopte hij tegen alle ervaring in geluk te hebben. Want wilde Antoine ondanks zichzelf eindelijk ontmaagd worden, dan waren wat Antoine nodig had meiden die hem roekeloos overmeesterden en uit zijn vel trokken.
In het donkere gebouw staken Charlie en Suzanne rijen kaarsen aan die de ruimtes in een licht zetten dat deze toch al bijzondere situatie voor Antoine veranderde in een wereld waarin vrouwen mannen verleiden zoals ze dat in romans en films doen, of zoals dat alleen andere mannen overkomt. Er werd flamencomuziek opgezet en wijn opengemaakt. Suzanne begon met overdreven enthousiasme en voldoende amateurisme te dansen met hetgeen sierlijk draaiende handen in de lucht, vliegende heupen en ritmisch stappende voeten moesten zijn. Toen ook Charlie zich in de dans mengde kon Antoine zich niet onttrekken aan de vergelijking met twee kinderen die zich uitsloofden om hun ouders te imponeren. In het geval van de kinderen aandoenlijk, maar hier een tikkeltje gênant. Ze probeerden Antoine van zijn stoel te krijgen, hem te laten dansen als een flamencohaan, maar zijn onwillige dansloze botten konden geen deel nemen aan het theaterstukje. Flauw, vonden de meiden, maar hij was te stram om te dansen, te stram om spontaan te doen. De wijn die de meiden hadden geschonken was bij lange na nog niet voldoende om een vrijheid te vinden die hij nooit in zijn leven bezeten had. Hij besefte dat hij zijn kansen hiermee kon verspelen, maar wist zich niet los te maken van zichzelf.

De dans eindigde en het onvoorstelbare gebeurde.
“Zullen we gaan slapen?” vroeg Susanne.
“We hebben wel maar één tweepersoonsbed, dus je zult bij ons moeten slapen,” zei Charlie.
En Antoine wist dat eindelijk, eindelijk, de hemel zich ook voor hem opende. Hij was gered. De arm van God had zich uitgestrekt, de vinger had een straal naar beneden gezonden die hem nu recht in zijn smoel trof. Antoine kreeg eindelijk het paradijselijke geluk waarnaar hij zijn halve leven verlangd had. Hij was een eeuwigheid gefolterd met onthouding, maar nu werd hij, terecht, dubbelvoudig beloond. Dubbelvoudig, hij kon het bijna niet bevatten. Dubbelvoudig was synoniem aan orgie, aan uitspatting, aan een waterval van vreugde en genot. Synoniem aan bevrijding. Morgen zou hij als groot mens opstaan en als held de wereld ingaan. Nooit zou er nog iets in zijn leven kunnen gebeuren dat het tot een mislukking kon maken.
Hij liet zich door Susanne en Charlie meenemen naar een nieuwe Antoine. Zijn bloed liep anders dan ooit door zijn aders toen hij zijn kleren uittrok, zijn onderbroek nog aanhield omdat hij aan hen de leiding van alle gebeurtenissen wilde overlaten.
Susanne stapte in bed met niets dan een onderbroekje aan. Deze aanblik sloeg Antoine haast van zijn benen. Hoe groot en prachtig waren haar borsten en wat een droom was er aan het uitkomen. Charlie, mooier dan Susanne, stapte ook in bed. Ze hield haar hemdje en slip aan en ging in het midden liggen. Topless Susanne aan haar ene zijde, dolgelukkige Antoine aan de andere. De lichten waren uit, maar door de ramen vervulde het licht van straatlantaarns Antoine met dankbaarheid.
“Welterusten,” zei Susanne.
“Slaap lekker,” wenste Charlie.

In Antoines hoofd vormde zich een enorm vraagteken, een gigantisch, megagroot vraagteken dat tegen het hoge plafond drukte en alleen het fallische uitroepteken dat uit zijn kruis barstte overtrof.
Een paar minuten lag Antoine daar, met zijn stijve, wanhopig wachtend tot een van de meiden of allebei alle beloften die hij in hun acties had menen waar te nemen nog ging of gingen waarmaken.
Toen spoot het uit hem:
“Ja maar, zo kan ik niet slapen.”
“Hoe niet?” was de verbaasde, oprecht of gespeeld kon hij niet onderscheiden, reactie van Susanne.

“Nou ja, ik lig hier naast twee geweldige, prachtige meiden in bed en ik wil met jullie vrijen.”
“Maar hoe had je je dat voorgesteld?” vroeg Susanne. “We zijn met z’n tweeën.”
Was ze zo onnozel, zo gemeen of zo burgerlijk dat ze de mogelijkheid niet zag of wilde zien die Antoine zo ontzettend levendig voor ogen stond?
“Nou gewoon, ik wil met jullie allebei vrijen. Ik ben eerlijk. Ik kan toch niet gewoon gaan slapen met twee zulk mooie vrouwen naast me.”
Antoine had ook best een stapje terug willen doen en met een van beiden de liefde bedrijven. Daarbij had de ander best mogen gaan slapen. Het had hem niet uitgemaakt, als hij maar niet in de onbeschrijflijke hel gestort werd waarin ze hem op dit moment dreigden te storten. Hij voelde hoe hij met zijn blote voeten op de rand van een vulkaan stond, zijn voetzolen brandden al, onder hem in de diepte de kolkende rode lava. Stoom trok in zijn neusgaten, zijn gezicht zweette, het hoornvlies op zijn ogen begon te verschroeien. Eén duwtje, één duwtje zou genoeg zijn …
“Belachelijk, dat gaat echt niet …”
Iets in die trant was het duwtje geweest. Antoine wist nu niet meer wat de exacte woorden waren. Hij meende dat Susanne gesproken had, maar ook Charlie bleek het ermee eens te zijn, want ze gingen slapen. Ze gingen slapen. ZE GINGEN SLAPEN!
Wat er gebeurd was, was volkomen onmogelijk. Antoine was door twee meiden mee naar hun huis genomen, ze hadden hem in hun bed meegenomen, hem borsten getoond, slipjes, billen, benen, lippen, ze hadden hun lichamen naast hem klaargelegd. En toen … hadden ze hem alles afgepakt. Ze hadden hem zelfs zijn waardigheid ontnomen, zijn mannelijkheid afgesneden, zijn grootste frustraties opgeblazen tot het formaat van een wolkenkrabber.
En toen lag hij daar, in de donkere nacht, met een erectie die bleef duren. Het restje mannelijke trots in hem kon niet toestaan dat die erectie afnam terwijl hij naast twee van die heerlijke vrouwen in bed lag. En stel je voor dat ze zich bedachten, dan moest hij er klaar voor zijn. Het voorvocht stroomde en stroomde, maar er kwam geen ontlading, geen navocht. Hij staarde naar het goddelijke schepsel naast hem, haar volle borsten riepen hem door het stof van haar hemdje. Haar tepels duwden plagerig kleine bultjes in het katoen. Maar hij kon haar niet aanraken. Ze hadden gezegd dat ze niet met hem wilden vrijen. Het was te laat. Hen nu nog aanraken zou aan aanranding gelijk zijn, zou een vies mannetje

van hem maken, een geile hond. Antoine vervloekte de stumperige strategie die hij had toegepast. Hij had welterusten moeten zeggen. Daarna had hij zich voorzichtig tegen Charlie aan moet vleien. Hij had haar gestreeld en zij had hem gekust. Susanne had gedaan alsof ze sliep. Of ze zich later in het spel had begeven of discreet had weggekeken had niet meer ter zake gedaan.
Of hij had humor kunnen gebruiken, Charlie kietelen, een kussengevecht beginnen en hen met zijn charme overmeesteren, overhalen tot een ongedwongen vrolijke heerlijke vrijage. Maar hij besefte ook dat hij op dat moment geen gevoel voor humor en geen charme had bezeten, enkel doodserieus verlangen en een frustratie die zich in jaren had opgebouwd tot die hem omsloot als een sarcofaag.
De nacht, die misschien nog maar een uur of drie, vier duurde, duurde voor Antoine dagen. In die dagen had hij per seconde gehoopt dat de mooie Charlie haar ogen zou openen, dat haar hand zijn stijve lul zou vastpakken, dat alles toch nog waar zou worden, dat de hel een grapje zou blijken.
Antoine’s ziel droeg een tumor van vijf kilo toen de ochtend eindelijk de moeite nam aan te breken. Antoines onderbroek was nat van de liters voorvocht die zijn lichaam ter voorbereiding van het grote feest was blijven aanmaken. Maar de twee satanische hellebruiden zagen het niet. Antoine kon weinig woorden uitbrengen. Hij was letterlijk verstijfd van frustratie. Het woord loser was niet eens meer op hem van toepassing. Daar was hij ver aan voorbij. Hij was een categorie mens binnen gegaan die geen bestaansrecht meer had.

Later had hij van een gemeenschappelijke kennis te horen gekregen dat de meiden hem arrogant hadden gevonden. Ze hadden hem gastvrij onthaald, hij had bij hen in bed mogen slapen, ze hadden hem vertrouwd door half uitgekleed en met ontblote borsten naast hem te gaan liggen. En zomaar verwacht die eikel seks met hen te mogen hebben en als hij geen seks krijgt gaat hij ’s morgens doodchagrijnig weg zonder woorden van dank of vriendelijkheid. Wat een lul zeg.
Maar Antoine had aan de rand van de zelfmoord gestaan na dit voorval. Dit fiasco was van een zodanig formaat dat hij het niet eens in de roman kon verwerken die hij net was begonnen te schrijven. Hier was ook niets meer te verdringen. Integendeel. Duizend keer kwam de nacht terug bij Antoine, duizend keer pakte hij het anders aan. De ene keer kwam hij tot een samengaan met Charlie, de andere keer beleefde hij een extatische orgie met Charlie en Susanne. Altijd nodigde hij de twee dames de

volgende ochtend uit voor een ontbijt in een nabijgelegen bistro en namen ze afscheid met warme zoenen en omhelzingen. Soms werden Charlie en hij verliefd op elkaar en leefden ze nog lang en gelukkig. Altijd zag hij dat grijze hemdje van Charlie voor zich, met die volle borsten eronder en ging zijn hand ernaartoe. Altijd neukte hij haar, neukte hij hen allebei, lachten ze, dronken ze, schreeuwden ze, was het hoe het hoorde te zijn.

Ook al dacht Antoine de ochtend na de traumatische afgang dat hij dood zou gaan van ellende, hij leefde voort. En hij overleefde niet alleen, hij leek langzaamaan eindelijk zichzelf te vinden. Het schrijven - en het vinden van een uitgever kon slechts een kwestie van tijd zijn, daar geloofde hij heilig in - begon hem terwijl hij er ervarener en beter in werd steeds meer een gevoel van eigenwaarde te verlenen, een intrinsieke status. Er werden zelfs een paar kleine stukjes van hem gepubliceerd in een literair tijdschrift. En hoewel hij nooit ophield te kampen met de geselen des levens, met het vinden van dat kleine beetje zelfrespect begon ook voor hem de zon der liefde af en toe te schijnen. Hij kreeg zijn deel aan relaties, hoewel ze nooit heel lang duurden. Hij kreeg zijn deel aan ongeremde seks. Hij werd bemind en bevredigd. Hij beminde en bevredigde.
En toch … relativeren kan hij de misdaad niet die hem destijds is aangedaan, want elke keer dat hij eraan denkt, wil hij zo met hart en ziel dat het in die nacht anders was gelopen. Want dan was zijn hele leven anders gelopen. Dat weet hij.
Uiteindelijk verwerkte hij de verschrikkelijke nacht in een roman, zijn zevende, en zadelde hij er zijn hoofdpersonage mee op. Zoals hij feitelijk in elke roman die hij schrijft de personages opzadelt met zijn eigen littekens. Want de schrijver Antoine plaagt zijn personages alsof het zijn levensdoel is. Hij jent ze, spot met hen. Maakt slachtoffers van hen, onduidelijke creaturen die niet weten wie ze moeten zijn, tweeslachtigen, travestieten, losers. Deze arme mensen leven door hem. Antoine is hun raison d’être. Ze symboliseren zijn weggestopte falen, zijn strontput.
Antoine slaapt goed. Hij moet wel. Anders houdt hij het niet vol. Hij gaat in bed liggen, begraaft meteen elke gedachte die het gevaar meebrengt hem via dwaalwegen in faalkuilen te laten lopen, en valt in slaap. In zijn dromen mogen alle demonen tot leven komen die hij zo hardnekkig probeert niet te zien. Want ook zijn dromen vergeet hij. De enige plek waar hij demonen toelaat, is in zijn verhalen. Daar laat hij ze

los op zijn arme fictieve schepselen, zodat ze die schepselen kwaad doen in plaats van hem. En daarmee kan Antoine lachen.

“Leeg eeng een gkukje voor, Ankoine,” mompelt Jeroom, die zich heeft omgedraaid naar Antoine.
Antoine kijkt hem aan met een laconieke uitdrukking op zijn gezicht.
“Voor mij, Koine,” verzoekt Jeroom. Zijn gemankeerde spraak roept medelijden op.
“Ach, het is maar een eerste idee, Jerommeke. Een schets. Ik weet niet eens of het wat wordt … het moet een nieuwe roman worden.”
Na zijn aanvankelijke aarzeling verandert Antoines toon in die van een gevleid man, die aangesproken wordt op iets waarop hij terdege trots is.
“Nou vooruit dan, omdat er niemand in het café is, nou ja,” hij geeft Shu-Jia en Shing een vlugge blik, “bijna niemand dan.”
Hij bladert kort door de A-4tjes alsof hij zich ervan wil vergewissen dat het materiaal goed genoeg is om voor te dragen.
“Het moet het begin zijn. Ik heb het zojuist pas neergepend, dus er kunnen nog slecht lopende zinnen bij zitten … goed dan.”
Hij schraapt zijn keel, neemt een slok van zijn bier en begint.
“De roman moet De Rampflat heten.
Bèr,” hij kijkt op van zijn papier en grijnst, “ik verzin later nog een betere naam voor het hoofdpersonage.
Bèr woont op de eerste etage van de zeven verdiepingen tellende Rampflat. De Rampflat bestaat uit drie met elkaar in driehoekvorm verbonden flatgebouwen. Bèr woont op de lange zijde die geheel op het zonnige zuiden staat. De andere twee flats staan op het noordoosten en noordwesten en komen bij elkaar in een punt exact op het noorden.”
Antoine wrijft fronsend zijn witte stoppelbaard. “Is dit duidelijk? Misschien moet de beschrijving van de flat nog wat treffender.”
Hij neemt een slok van zijn bier. In feite moet je ook niets publiek maken dat nog niet af is. Maar wie A zegt …
“In elke hoek zit een poort die toegang geeft tot de gemeenschappelijke binnentuin.”
Antoine pakt zijn pen en krabbelt naast de zin dat hij later nog iets moet met die tuin.
“Verbazen doet Bèr zich niet meer over het dagelijkse, voortdurende lawaai in de flat, hoewel zijn zenuwen continu in een geagiteerde staat verkeren. Gelukkig zitten ze verankerd in zijn ruggengraat, anders zouden ze nog op de loop gaan. De herrie die op dit moment door Bèrs hoofd zaagt, is afkomstig van de renovatie aan de noordwestvleugel,

waar drie maanden geleden om drie uur vijftien in de nacht een Jumbo Jet Boeing 747 naar binnen is gevlogen. Een Armageddondreun was het, gevolgd door een rits explosies, gekrijs, brand, sirenes. Bèr werd van de inslag uit zijn bed gegooid, waarna hij terug onder zijn dekbed kroop, met zijn wijsvinger de oordopjes twee millimeter dieper in zijn oor duwde en na een diepe zucht probeerde de slaap te hervatten. Hij zou de ravage de volgende ochtend wel eens op zijn gemak gaan bekijken.
In ieder geval fijn dat na drie maanden alles weer opgeknapt wordt, denkt Bèr. Over een half jaartje zal er niets meer te zien zijn van de verschrikkelijke ramp. Ja, wellicht zal er weer een of ander bronzen beeldje op de stoep geplaatst worden om de tweehonderdtwintig doden en vierhonderdzevenendertig gewonden te herdenken.”
Antoine merkt dat hij er lekker in begint te raken. Niet slecht, niet slecht dit verhaal, denkt hij.
“De oorzaak van het neerstorten van de Jumbo Jet zal nooit opgehelderd worden, evenmin als het mysterie van de mannen in witte pakken die nog wekenlang de onheilsplek en de directe omgeving afzetten en tot op de millimeter onderzoeken op godweetwat. Bèr zal er niet mee zitten.
Die ochtend, terwijl Bèr de trap naar de begane grond neemt, waar zich uitsluitend fietshokken en brievenbussen bevinden, hoort hij een ijselijke gil. Hij schat in dat die uit zijn eigen vleugel pakweg van de vierde etage komt, ter hoogte van de appartementnummers 300 – 340. Hij is ondertussen een goede inschatter geworden, zelden meer dan tien appartementen ernaast en nog zeldener zit hij op de verkeerde etage.
Als hij de deur uitstapt, kijkt hij eerst even omhoog. Nee, vandaag niet, denkt hij, zet tevreden tien stappen op het trottoir en hoort dan een misselijkmakende harde klap van een massa vlees en brekende botten achter zich op de plek waar hij een paar seconden geleden nog stond.
Toch wel, mompelt hij, zonder om te kijken.
Vanuit zijn ooghoeken ziet hij zwarte rookpluimen van de zevende etage de lucht intrekken bij de punt waar de zuidflat de noordoostflat ontmoet. Hij kijkt een moment toe hoe een brandweerman vanaf het topje van een gigantische ladder door de dikke rook heen een raam binnenklimt. Als er een explosie weerklinkt, wordt de man met een regen van glassplinters, stukken raamkozijn en brokken muur uit de gevel geblazen en landt met een doodssmak in het dak van een aan de overkant geparkeerde peugeot 208, waarvan onmiddellijk de ruiten in miljoenen korreltjes stukschieten.
Bèr opent zijn portemonnee en controleert de inhoud. Tien euro tachtig, ruim voldoende voor een broodje, een beker koffie en een krantje.

Eerst de ochtendkrant kopen, dan een lichte lunch bij de lunchcorner waar de meisjes altijd zo vriendelijk tegen hem zijn. Het wordt een mooie dag, dat voelt hij. Een vruchtbare dag.”
Antoine drinkt zijn glas leeg en slingert het licht heen en weer in de richting van Shu-Jia om aan te geven dat hij een bijvulling nodig heeft.
“De naam Rampflat heeft Bèr zelf verzonnen, maar dat was onvermijdelijk. Hij woont er nu negen jaar en hoeveel rampen zijn er geweest? Hij probeert het uit te rekenen; zo’n acht grote rampen per dag; brand, gasexplosies, moorden, vliegtuig- en helikoptercrashes, er is zelfs een keer een zeppelin in de flat gevlogen, zelfmoorden … het merendeel van de kleinere en gemiddelde rampen moet aan hem voorbij zijn gegaan omdat ze achter gesloten deuren plaatsvonden of overschaduwd werden door de grotere rampen met meer slachtoffers en hulpdiensten; kindermisbruik, burenruzies, inbraak, echtscheiding, ziektes, overlijden door natuurlijke oorzaak, kindermisbruik, verkrachting, faillissement, vernieling van inboedel, verwaarlozing en mishandeling van honden, katten en pluimvee, lekkage en overstroming, elektrocutie. Bovendien is hij niet altijd op de hoogte van wat er in de noordbenen van de driehoek gebeurt, hoewel het Rampflatkrantje het meeste wel vermeldt. Het is feitelijk allemaal niet te tellen.
Al die rampen evenwel nemen hun beloop op de etages twee tot en met zeven. Bèr woont op de eerste etage. Voor zover hij kan nagaan, heeft zich op die verdieping nog nooit een ramp, klein of groot, voorgedaan. Nee, zijn etagegenoten en hij mogen zich gelukkig prijzen. Geen enkele ramp op de eerste etage in de zuid-, noordoost- of noordwestvleugel.
Er zijn al formidabele prijzen geboden door de bewoners van de hoger gelegen appartementen. Ze willen allemaal wel hun woning ruilen, maar tot nog toe is daar geen enkele van de fortuinlijke éénhogers op ingegaan. Nee, Bèr zou wel gek zijn om hogerop in het leven te willen. Weet Bèr dat het raar is dat er zoiets als een Rampflat bestaat? Natuurlijk. Bèr is niet gek. Maar ja, wat doe je eraan? Bèrs filosofie is dat het leven je overkomt, niet dat het maakbaar is. En Bèr is zelf een beetje raar, in zijn hoofd. Hoezo zou zijn flat dan niet raar mogen zijn? Hij heeft wel eens een brief naar de gemeente geschreven met de tip etages twee tot en met zeven helemaal van de flat af te slopen en niet meer terug te bouwen. Hij kreeg toen een vriendelijk maar kort briefje terug dat die oplossing een ramp zou zijn voor de bewoners van die etages.”
Antoine wrijft zijn grijze haar naar achteren, vouwt zijn A-4tjes op en stopt ze terug in zijn colbert. Uit zijn andere zak neemt hij een doosje

sigaartjes. Hij steekt er een op en blaast een wolk rook voor zich uit. Misschien is het verhaal iets te komisch. Te absurdistisch? Misschien moet het harder, werkelijker. Ach, hij kan het altijd nog voor een kort verhaal gebruiken. Hij is zelf wel nieuwsgierig hoe het gaat aflopen met de Rampflat. Mooi woord overigens.
Jeroom glimlacht dankbaar. Hij klapt met zijn bruikbare hand op de zielloze hand die op zijn been rust. “Mooi, Koine.”

Ik heb het verhaal van Antoine meegeluisterd. Het is prettig dat ik nu de Vlaamse taal beheers. Door mijn gluurspleet bespied ik hem, hoe hij om zijn glas gevouwen zit met z’n doorleefde donkerpaarse colbert, vaal op de rug en schouders alsof hij op zijn rug achter een paard aan door stof en cactussen is getrokken. Shing heeft me eens meegenomen naar de stad, naar een cowboyfilm. Antoine zou een mooie cowboy afgeven, met z’n halflange grijze haar en zijn doorgroefde kop. Hij draagt ook van die puntige laarzen die ze in die film droegen en rookt net zo stoer als de wildwestmannen. Hij schrijft dus verhalen. Zou hij ook cowboyverhalen schrijven? Hij ziet er voornamelijk niet gelukkig uit als ik hem zo zie zitten. Het verhaal dat hij voorlas was ook niet vrolijk.
“Ga hem dan helpen,” hoor ik de tafel zeggen.
Ik weet best dat tafels niets kunnen zeggen, behalve die van mij. Er zal toch iets niet kloppen in mijn hersenen.
Ik gluur door de spleet en zie mezelf ineens voorbij komen. Mijn eigen benen lopen aan me voorbij, ik draag een gele legging. Ik geef een vrolijk roffeltje op het tafelblad, buig lachend voorover tot mijn ene gezicht aan de buitenkant van de gluurspleet naar mijn andere gezicht aan de binnenkant ondeugend grijnst. Waar ga ik heen? Wat ga ik doen? Ik volg mezelf verbaasd en een beetje argwanend. Mij valt op dat mijn blauwe jurk leuk staat boven de gele legging. Mijn haar hangt vandaag los.
Ik loop naar de man op de barkruk toe en pak zijn gerimpelde hand weg bij zijn glas, houd het vast. De hand voelt warm. De man kijkt me aan.
“Ga maar mee,” hoor ik mezelf zeggen.
Ik druk mijn handen naast het gluurgat tegen de tafel en mijn oog er stevig tegenaan. Wat ben ik van plan?
“Ja,” zegt hij en staat op van zijn kruk.
“We gaan,” zeg ik.
“Waarheen eigenlijk?” vraagt de grijsharige man.
“We gaan er wat aan doen,” leg ik uit.
“Ja. Waaraan?”

“Je zult het wel zien,” zeg ik, terwijl ik met Antoine aan mijn hand het café uit loop.

79

“Je woont leuk.”
Het is een donkere woning, volgepropt. De muren hangen vol aaneengeschoven geschilderde portretten en landschapjes en zwart-wit foto’s die mensen tonen die een buitenstaander de indruk geven dat ze uit verre tijden en verhalen stammen. Op de grond ligt een dik en groezelig Perzisch tapijt. Een versleten bank staat voor een oude televisie die tegen een bruingeschilderde muur staat. De boeken die niet meer in de uitpuilende kasten passen, zijn in hoge torens op de vloer opgestapeld. De twee ramen, het glas door houten latjes onderverdeeld in negen stuks raampjes elk, hebben aan beide kanten minstens een aantal jaren geen schone lap gezien. Een ijzeren kroonluchter, waarvan niet alle lampjes branden, hangt boven een bureau dat alleen vlak bij de draaibare bureaustoel een vrije plek ter grootte van een A-4tje heeft.
“Ach, de grot van een kluizenaar.” Antoine haalt zijn schouders op en kijkt rond alsof hijzelf de bezoeker is.
Shu-Jia heeft me geleerd dat je iemand altijd een compliment over zijn huis moet geven. Iemands huis bekritiseren is die persoon bekritiseren. Niets zeggen, is doen alsof je geen interesse voor die persoon kunt opbrengen.
“Ik ben niet zo’n goede schoonmaker,” verontschuldigt de man zich voor het stof dat in het zonlicht door de kamer danst en de geur van muf tapijt en oude boeken die mijn neus binnendringt. “Maar je bent beleefd en aardig. Dat hoef je trouwens niet te zijn bij mij. Zeg maar gewoon wat je vindt. Ik ben niet als anderen. Ja, een vriend van mij, die kan je beledigen door te zeggen dat hij een lelijk interieur heeft, ook al bedoel je het als compliment. Ik was een keer voor het eerst bij hem en zijn vrouw op bezoek. Zij was Hongaars, hij half Indonesisch. God, wat was dat een warmbloedig paar en gastvrij. Heerlijk gewoon. Totaal on-Nederlands, gepassioneerd. Een mooi koppel, ook om te zien. Zij woonde net een paar jaar bij hem in zijn woning in Nijmegen. Hij had haar in Praag ontmoet, na drie dagen had hij haar gevraagd met hem te trouwen en drie maanden later waren ze getrouwd. Impulsief van de verrukkelijke soort.

Maar ik was zo verbaasd toen ik voor het eerst bij hen op bezoek kwam. Zijn Nijmeegse interieur straalde geen spatje warmbloedigheid of individualiteit uit, geen woman's touch, geen smaak. Op één ding na, een grote foto van de bruid en de bruidegom op een brug in Praag, aan de muur, een fantastische zwartwitfoto die het geluk en de passie van die eerste tijd had weten te vangen. Al het andere dat ik zag was kant en klare IKEAonsmaak. Zo uit de winkel geplukt, allemaal doorsnee fijne IKEAmeubeltjes, lampjes, schilderijtjes, ik begreep er niets van. Het zag er keurig uit en het zou vast ook genoeg geld hebben gekost. Elke ouder en schoonouder die zijn kind bezoekt in zo'n interieur zou in volledige tevredenheid ondergedompeld worden. Maar ik kon niet anders dan tegen mijn vriend zeggen dat ik heel erg verbaasd was over de koelheid en smakeloosheid van zijn interieur gezien de bewondering die ik had voor de passie en de kleur van de bewoners. Ik dacht heel eerlijk hem daarmee een groot compliment te maken. Bovendien zat er een spoor van hoop door mijn woorden dat hij ze zich zou aantrekken en eindelijk de ziel en zaligheid van hem en zijn Hongaarse vrouw in een totale verbouwing van zijn interieur zou stoppen.
Die avond meende ik dat ik niet meer dan mijn vriendenplicht had volbracht en na genoeg lekkere wijn gezopen te hebben gingen we allemaal, er waren nog meer vrienden die bleven logeren, slapen. De volgende ochtend bleek dat ik hem ontzettend had beledigd. Sterker nog; hij bleef nog jaren ergens in zijn achterhoofd geïrriteerd over het feit dat ik hem destijds op zijn pik … oh, sorry, op zijn lange tenen had getrapt. Terwijl het interieur geen spat veranderde. Gelukkig bleven we wel goede vrienden. Maar begrijp jij dat, meisje? Hoe heet je eigenlijk?"
"Lua-Li."
"Je drinkt nog niet, hè?! Ik zou zeggen, begin er ook niet aan. Maar ik zou niet willen missen wat ik allemaal heb beleefd dankzij de drank. Vind je het erg als ik er een neem?"
Zonder een antwoord af te wachten of mij iets aan te bieden, loopt Antoine naar de keuken en komt terug met een halveliterblik bier dat hij aan zijn mond zet. Hij gaat zitten in een afgeraffelde bordeauxrode fauteuil, steekt een sigaartje op, blaast met een tevreden uitdrukking de rook de kamer in en zwaait met een uitnodigend gebaar van zijn hand in de richting van de verlopen suède bank tegenover hem.
Een tijd lang drinkt, rookt en zwijgt hij. Ik zit en bekijk hem. Ik zou willen weten waar zijn ogen kijken. Hij is niet bij me in de kamer.
"Mag ik je aansteker, Antoine?" vraag ik.

Hij kijkt me verbaasd aan, maar haalt de aansteker uit zijn zak en schuift uit zijn stoel omhoog om hem aan te geven.
Ik zet mijn duim op het wieltje, draai en duw meteen het lipje naar beneden. Een mooi geel vlammetje met blauwe voetjes verschijnt als een guitig spookje. Ik laat het dansen als ik de aansteker naar voren beweeg in de richting van Antoine's cowboylaars die in de lucht bungelt aan het been dat over het ander is geslagen. In dezelfde beweging ga ik voorbij aan zijn benen en houd het vlammetje onder de loshangende rafels van zijn fauteuil.
Terwijl de rafels in brand vliegen en het vuur de onderkant van de stoel te pakken krijgt, vliegt Antoine uit zijn stoel.
"Wat doe je?" gilt hij verschrikt en woedend en begint met zijn laars de vlammen uit te schoppen.
Ik pak nonchalant een boek van de stapel naast me, lees de titel 'Wacht tot het voorjaar, Bandini' van de schrijver John Fante, open het en houd het vlammetje van de aansteker bij de pagina's. Het brandende boek gooi ik op het bankstel, pak 'Who's Afraid of Virginia Woolf' van Edward Albee en 'Women' van Bukowski en gooi ze allebei brandend in de gordijnen.
Antoine danst rond in zijn kamer als een dol geworden aap in zijn kooi en slaat wild met zijn colbert om zich heen om de vernietigende vlammen te doven.
"Wat doe je in godsnaam?!" schreeuwt hij.
Ondertussen steek ik een zwart-wit poster met een afbeelding van Marlene Dietrich in brand; haar minachtende ogen en haar spottende lippen sterven razendsnel weg in het grauwe behang dat het vuur gewillig overneemt.
Antoine staat te stampen en te slaan naar de vlammen die zich in zijn broekspijp vastbijten, terwijl ik achter hem op de stoelleuningen ga staan en zijn grijze haar in brand steek.
"Je bent volslagen krankzinnig, stom kind," huilt hij in paniek, zijn hand eerstegraads verbrandend aan zijn nekhaar. Ik geef hem een duw, hij breekt het glas en de houten spalkjes van het raam met gemak met zijn zware lichaam en stort vanaf de eerste verdieping waar zich zijn woning bevindt naar beneden.

De woning staat in lichterlaaie als ik buiten aankom en naar Antoine toe loop.
Ik hurk naast hem. Hij is er minder slecht aan toe dan ik had verwacht. Hij is met zijn gezicht op de stoep beland. Een plasje bloed trekt uit zijn

slaap donkerrood de stoeptegels in. Er is iets met zijn been zo te zien en zijn handen bloeden. Misschien heeft hij een paar vingers gebroken.
“Je moet je demonen vernietigen, begraven helpt niet,” zeg ik meelevend tegen hem. “Weet je, een begraven demon wordt een zombie die elke nacht uit zijn graf klimt en een stukje van je vlees af komt vreten tot je helemaal verdwenen bent en zelf gaat spoken als zombie. Je moet je realiseren, Bèr, dat ook op de eerste verdieping rampen gebeuren. Je kunt ze niet afschuiven op de anderen en hopen dat ze jou niet vinden in je bedje met je hoofd onder de dekens.”
“Maar dat wist ik al,” kreunt Antoine. “Dat wist ik al. Verdomd moralistisch Chinees kutkind. Godverdomme, dat wist ik toch al. Denk je dat ik gek ben? Wat denk jij nou me te moeten vertellen hoe ik mijn leven verkloot of hoe ik mijn verhalen moet schrijven? Aaaah, dat doet pijn, zeg.”
Hij krabbelt half omhoog en steunt hijgend op zijn elleboog. Hij voelt aan zijn slaap die onder het bloed zit en kijkt naar zijn natte rode vingertoppen. “Ik moet wat drinken. Wat sterks.”
Ik neem wat bloed van de stoep op met mijn vingers en schilder, glimlachend, behoedzaam, een clownsmond om Antoines lippen. De witte stoppels steken hardnekkig rood omhoog. Hij ziet er grappig uit.
“Onnozele kinderen, wat weten die er nou van? Kut, kut, mijn enkel doet pijn! Verdomme! Au, ik heb mijn fikken gebroken ook nog. Waar slaat dit allemaal op?”
“Kom maar,” zeg ik vriendelijk. “Ik breng je terug. Alles komt goed.”

Ik schrik als ik door het gluurgat mezelf het café weer zie binnenkomen. Antoine ziet er niet uit. Hij hinkt, zijn rechterslaap zit onder het bloed en hij dept zijn mond met een zakdoek. Zijn handen zijn rood, lijntjes gedroogd bloed dalen af in zijn mouw.
Ik zwaai vanaf de bar naar mezelf, loop naar het gluurgat, trek een gekke bek voor het gat en kom dan bij mezelf terug onder de tafel.
Antoine zit om zijn bierglas gevouwen alsof er niets is gebeurd. Ik kijk nog een keer, maar kan geen bloeddruppeltje of krasje meer aan hem ontdekken.

80

Shing stoot mijn moeder aan. “Ze eet helemaal zelf.”

Ze stralen, die twee. Maar ze verwachten teveel. Hun teleurstelling zal groot zijn.
Na het ontbijt sta ik op, ik kijk mijn moeder aan, ik kijk Shing aan. Dat ze weten dat ik een beslissing heb genomen. Ze mogen me niet tegenhouden.
Ik loop de keuken uit, de trap op naar mijn slaapkamer. Twee paar voeten trippelen als nieuwsgierige hertenpoten achter me aan. Wat gaat ze nou weer doen, vragen de bezorgde ouders zich af.
Ik trek mijn kussen, een onderlaken en het dekbed van mijn bed en passeer op de terugweg mijn moeder en Shing. Ze volgen me met hun blikken de trap af. Ik lijk een slaapwandelaar die niet wakker gemaakt mag worden.
Onder de tafel leg ik alles zo comfortabel mogelijk neer, ga liggen en sluit mijn ogen. Buiten hoor ik gefluister en zachte voetstappen die het café verlaten.
Over een uurtje zullen ze terugkomen, om alles in gereedheid te brengen voor de cafébezoekers.
Ik ben van plan hier vannacht te slapen. Elke nacht. Nu ze me niet meer in die rolstoel naar dat andere huis verslepen, geeft mij dat de kans van mijn tafel mijn permanente verblijfplek te maken.

Het was een rustige dag vandaag, niet veel klanten. Nu ik uit de starre staar ben, begin ik behoefte te krijgen mezelf bezig te houden. Ik besluit de boeken die hier liggen te gaan lezen.
Shing en mijn moeder hebben geprobeerd me onder de tafel uit te praten. Tenslotte hebben ze me maar welterusten gewenst en zijn ze zelf naar bed gegaan. Ik ben klaarwakker. Ik was bij het lezen in slaap gedommeld en heb de middag zowat verslapen.
De avond heb ik doorgebracht met het bestuderen van menselijk gedrag door de gluurspleten.
Nu het nacht is, klim ik onder de tafel vandaan en doe de lichten in het café aan. Voor het eerst echt alleen in deze ruimte. Twee apen en een krokodil spreken me onmiddellijk tegen met hun glazen ogen. Mij maken ze niet bang, die dooie opgevulde huiden.
De ruimte is anders als het café gesloten is. De ijzeren rolluiken zijn aan de buitenkant naar beneden gelaten en maken de ruimte tot een dichte doos, een nieuwe houder.
Ik maak een huppeltje, hink op een been naar de bar en klim op een kruk.
“Jeroom, bier!”

Ik moet om mezelf lachen.
Zou ik eens echt bier proeven vraag ik me af, terwijl ik van de kruk spring en achter de bar loop. Als ik een krat lege frisdrankflesjes versjouwt heb, kan ik op de bar klimmen en aan de biertap trekken. Meteen spuit het vocht naar beneden. Snel grijp ik een glas, houd het eronder en geef de kraan een klap dat hij omhoog vliegt.
Voorzichtig proef ik aan het witte schuim en trek mijn neus op. Een slok van het bier … bah! Waarom drinkt iedereen hier zoveel van?
Aan de muur hangt een kastje met dertig kleine flesjes erin. Leuke kinderflesjes, met spannende etiketjes. Johnny Walker, Famous Grouse, ja die is leuk met die vogel, Ballantine's, Ketel1, Bokma, Bols, Floryn citroen brandewijn met een vrolijke citroen, Courvoisier, Remy Martin, Hennessy, leuke vormen hebben die kleine flesjes. Er hangt een slotje op het kastje. Deze flesjes moeten dan wel bijzonder zijn.
Veel bordjes met tekst aan de muren; 'Beer and Bullshitcorner', 'Men lose their Wits, when Women show their Tits' met een tekening van een man die met de tong uit zijn mond naar de naakte borsten van een jonge vrouw gluurt, 'De man droomt van waar het bier stroomt', 'Be my guest, but don't forget to pay', 'Immer Gerade Aus' met een tekening van een zwalkende dronken man. Humor dus. Ik blijf staan bij een beeldje van een cherubijntje dat een enorm glas bier omarmt. Er hangt een snoer aan met een stekker die vlak naast een stopcontact hangt. Ik trek een kruk dichterbij, klim erop en steek de stekker in het stopcontact. Het glas bier geeft licht en werpt een gezellig schijnsel op het engelgezichtje. Dit vind ik mooi. Ik laat het licht aan en ga op verder onderzoek uit.
Er staat een koelkast achter de bar. Als ik hem open, zie ik kaas, ham, worst, tomaten, sla, uien, boter en veel flesjes drank. Ik heb ook ergens een broodtrommel gezien. Mijn maag knort.
Terwijl ik een broodje voor mezelf maak, pik ik af en toe een stukje lekkers dat ik in mijn mond stop. Ik wist niet dat het zo leuk was wakker te zijn als de grote mensen slapen.
Het lukt me om dertig stoelen en tien barkrukken zo achter elkaar door het café op te stellen dat ze samen een acht vormen en ik er over heen kan lopen zonder de vloer te raken. Daarna betrek ik de tafels erbij. Super!
Als ik geen zin meer heb, ga ik op mijn rug boven op mijn eigen grote tafel liggen, mijn handen onder mijn hoofd. De apen trekken nog steeds hun gekke bekken. Ik stel me voor hoe ze door de bomen slingerden toen ze nog leefden. Ze zijn vast gedood om naar het buitenland te verkopen. Hoe zou het eruit zien als ik opgezet zou worden na mijn dood en in een

knalgele bobslee aan het plafond van een café zou worden gehangen? Met mijn moeder opgezet achter me. Terwijl onder ons chimpansees en orang-oetans en gorilla's bier drinken en voetbalwedstrijden kijken. Ze zouden me opgezet hebben met een achterlijke grijns die ik tot in de eeuwigheid moest volhouden. Ik laat mijn blik naar de krokodil op het afdakje boven de bar gaan. Ik zie voor me hoe de hij ineens levend wordt en bovenop de klanten springt tijdens een voetbalwedstrijd als het café helemaal vol is. Het zou een gruwelijke ramp betekenen. Al die doden en gewonden. De paniek en het gillen. De cafébezoekers zouden elkaar onder de voeten lopen.
De fruitautomaat is donker, de stekker ligt op de vloer. Ik weet dat je er geld in moet stoppen. Maar dat heb ik niet. Jammer, maar misschien kan ik ooit wel eens ergens wat geld vandaan halen, dan kan ik erop spelen.

Ik word wakker als ik gestommel in de opslagruimte hoor. Snel klim ik van de tafel en kruip eronder. Het was leuk vannacht.

81

Het paar benen onder mijn tafel met twee verschillend sokken, de ene lichtgrijs, de ander donkergrijs, gestoken in zwarte schoenen met slechte zolen, hoor ik klagen over niet ontvangen post. Naast de tafel zit een ander, hij heeft het over sorteermachines, over de directie en herstructurering. Ik ruik hem roken, te horen is het ook aan de woorden die hij inhaleert tijdens het gesprek. Ze noemen zich Luk en Stef, ze zijn hier vaak. Ouwe stemmen gaan heen en weer bij de bar, ze lachen af en toe, maken grappen, spoelen hun kelen met drank. Een paar uur lang is iedereen er en verlaat niemand de ruimte, komt niemand nieuw binnen. Aan het raam wordt geïrriteerd gemopperd door een jonge man. Zijn vriendin, die tegenover hem zit, doet hem denken aan dat liedje; "Maar kijk je net een beetje leuk uit over zee en wat denk je, zie je de haven alweer terug."
Zij zegt nijdig terug dat hij geeneens met haar de zee op gaat, dat zij altijd aan wal mag blijven, hem uitzwaaien terwijl hij met zijn maten ervandoor zeilt, om het maar bij leuke metaforen te houden.
De jongen gooit zijn hoofd verontwaardigd in zijn nek. "Tsss, wannee… nou, wanneer heb ik je nog meegenomen naar De Pony, naar dat concert waar je graag heen wilde, nou?"

“Anderhalve maand geleden?” sneert het meisje. “En hoeveel zaterdagen ben je ondertussen de hele dag weggeweest om te honkballen met je maten? En waar was je met je maten de rest van de avond? En zat ik dan niet thuis op de bank met mijn ouders naar Boer Zoekt Vrouw te kijken? En hoeveel zondagen waren er WK-wedstrijden in Jerooms, waar je naartoe moest, die zogenaamd niets voor mij waren omdat je toch maar met de jongens bezig zou zijn over voetbal?”
De jongen weet zich schaakmat. Hij zwijgt kwaad. Zij zwijgt kwaad. Hij kijkt uit het raam, zij kijkt het café in. Honderdtachtig graden ertussen. Hij onderdrukt de impuls de straat op te glippen door de deur die op dat moment open gaat.
Ze staan in het café, onwennig alsof ze nooit een café bezoeken. Komen ze hun zoon die allang thuis had moeten zijn op dit late uur, het is nochtans pas half tien in de avond, uit de kroeg halen? Hij ziet eruit als een keurige man, vadertype, kantoortype, stropdas, wit hemd, onopvallend pak, licht metalen brilmontuur, nette haartjes. Zij, duidelijk in het kielzog, ter versterking indien nodig of om hem niet alleen te laten in een etablissement van drank en dans, moedertype en huisvrouwtype, handtas met beide handen aan het handvat voor de buik. Hun hoofden doorzoeken simultaan de ruimte, als synchroonzwemmers. Hun ogen blijven tegelijkertijd rusten op iets of iemand achter mijn tafel.
In hun houdingen en gezichtsuitdrukkingen lees ik opgekropte spanning. De hand van de vrouw in de rug van de man zet hem aan naar mijn tafel te lopen. Zij volgt als aan een touwtje.
“Stop ermee!”
Staccato.
“Wij willen dat je ermee stopt.”
De stem van de man trilt van ingehouden emotie.
Ik hoor iets op het tafelblad vallen, iets plats, lichts, misschien een envelop. De aangesprokene zegt niets.
“Wij willen niets meer met jou te maken hebben,”zegt de man. Hij bijt zijn kaken op elkaar terwijl hij spreekt. “Heb je niet genoeg aangericht? Bemoei je niet met ons.”
“Wij willen jou niet in ons leven,” klinkt de onverwacht felle stem van de vrouw. Ze heeft duidelijk meer moeite zich in te houden dan haar man. Ik hoor een stem die elk moment kan breken.
“Angèle, laat mij maar,” sust de man. “Luk … misschien bedoel je het goed … maar je ontwijdt de sterfdag van onze zoon. Wij willen alleen met hem in onze gedachten de dag doorbrengen. Elk jaar gooi je een brief in onze brievenbus. We hebben je al eerder laten weten dat we daar

niet van gediend zijn. Elk jaar gooien we hem ongeopend weg … en elk jaar weer ben je daar om ons aan jou te herinneren. Luister, ik zeg het je de allerlaatste keer; STOP ERMEE!”
De nervositeit en ingehouden woede in de stem van de man heeft plaatsgemaakt voor vastberadenheid.
“Je bent één keer deel geweest van ons leven en dat is erg genoeg. Rick is dood. We hebben jou vergeven. Er gebeuren nou eenmaal ongelukken. Het was niet alleen jouw fout. Maar er is niets meer aan te doen. En nu moet je ons met rust laten. We willen ook geen brieven van je. Laat ons alleen met de nagedachtenis aan onze zoon.”
Luk praat niet hard. Ik stel me voor dat hij zijn ogen beschaamd heeft neergeslagen, de ouders van de omgekomen zoon niet durft aan te kijken, maar het kan ook zijn dat hij hen wel recht in de ogen kijkt, overtuigd van de noodzaak van wat hij doet.
“Ik … kan niet anders … het spijt me echt,” reageert hij, zijn stem diep en hees alsof hij bezig is in zichzelf weg te zinken. “Op die dag beleef ik alles alsof het vandaag gebeurt. En niet alleen op die dag. Maar het is alsof ik een biologische kalender in mijn hoofd heb. Als ik op die dag wakker word, weet ik precies wat voor dag het is. En dan moet ik contact met jullie maken, ik kan er niets tegen doen. Onze levens zijn verbonden door Rick.”
Op het moment dat de naam wordt uitgesproken door Luk, hoor ik een snik uit de vrouw komen alsof ze verrast wordt, misschien heeft ze diezelfde snik geuit toen de politie aan haar deur stond met het gruwelijke nieuws dat haar zoontje was overleden. Misschien sloeg ze haar handen voor haar gezicht en misschien doet ze dat nu weer.
“Ik moet jullie laten zien dat ik me bewust ben van mijn schuld. Ik ben dat verplicht aan jullie en aan Rick.”
De man zucht diep en moedeloos. “Je moet helemaal niks,” antwoordt hij. Misschien schudt hij daarbij zijn hoofd of neemt hij met zijn rechterhand zijn bril af en wrijft hij met de vingers van zijn linkerhand over zijn dichtgeknepen oogleden.
“Je bent ons niets verplicht, Luk. Het was een ongeluk. Dat soort dingen gebeurt. We nemen het je niet kwalijk. Het was mistig. Rick … hij had geen licht op zijn fiets … Laat ons alsjeblieft met rust.” De man is op. Ik zie door het gluurgat hoe de grijze broekspijpen van de man zich omdraaien, de jurk van de vrouw meedraait en beide van de tafel weg bewegen.

Onhoorbaar haast, schuift papier over het tafelblad, ik hoor de uitgestrekte arm van Luk, de hand met daarin de ongeopende envelop, de zachte oerkoppige egoïstische stem van het trauma: “Ik kan het niet.”
Ik hoor het ongeloof in de broekspijpen die bevriezen in hun beweging.
Ik hoor de dreiging in de stilhoudende schoenen die niet langer onderweg zijn het café te verlaten.
En ik zie mezelf op handen en knieën onder de tafel vandaan kruipen, me ermee bemoeien voor alles escaleert.

82

De hand met de envelop steekt in de lucht als een zoenoffer. Luk is gaan staan. Zijn vriend Stef kijkt de ouders van de jongen aan, kijkt Luk aan. Hij wil zijn vriend vertellen te stoppen voor het misgaat, maar ik ben hem voor. Ik trek Luks hand naar beneden, pak de envelop en leg hem op de tafel.
“Kom maar mee,” hoor ik mezelf zeggen en zie hoe ik naar de ouders toeloop, tussen hen in ga staan en van ieder een hand pak. Ik neem hen mee naar de uitgang, terwijl Luk ons volgt.
Stef zet met een klap zijn glas boven me op het tafelblad, terwijl hij zacht voor zich uit zingt: “Waahaarheen leiheidt de weg, die wij moeoeten gaan?”
Als ik met het drietal de bar passeer, draait Sjarrel zijn geweldige kop naar ons toe. Hij trekt zijn wenkbrauwen op, waarbij zijn bovenste oogleden dieper over zijn dronken pupillen zakken. Hij tilt zijn bierglas omhoog in de lucht en wijst met zijn wijsvinger naar Luk, laat binnensmonds een boer en smaalt: “Ga je Luk rijles geven, Arno? Pas wel op, hij heeft wat glaasjes op. Oh ja, maar dan rijdt hij op z’n best, hè, Kluukkluuk?”
“En jij gaat ook mee,” zeg ik, alsof ik het tegen een stoute kleuter heb. Ik zie met enige verbazing hoe de beul van een vent zijn glas braaf op de bar zet en achter mij, Angèle en Arno en Luk aan het café verlaat.

De zware nachtmist doet me denken aan Nianxing, hoewel deze koud is en me doet rillen. We lopen een eind door de straten, zwijgend. Ik tussen Arno en Angèle, mijn handen in de hunne. Angèle kan niet stoppen met naar me te kijken. Luk loopt vlak achter ons. Sjarrel, onvast op zijn benen, zwalkt, bromt en hikt een paar meter achter de rest aan.

Straatlantaarns werpen de straten en stoepen glibberig in het licht en trekken van de grond af een onwerkelijke witte massa omhoog. Heldere kransen waaieren uit rondom de lampen. Huizen en passerende mensen zijn zwarte silhouetten die verder weg langzaam in lichtgrijs oplossen. De wereld is diffuus, soft focus, de mensen en dingen dichtbij lijken aan me te vragen in hun buurt te blijven, bang te verdwijnen als ik hen verlaat. Wij vijven verdwijnen niet, overal waar we gaan nemen we het zichtbare centrum met ons mee. Maar we mogen elkaar niet in de steek laten.
“Dat is hem,” wijst Luk.
Toyota Selica, lees ik op de blauwgroene auto die hoe meer we hem naderen steeds manifester wordt.
Met moeite kruipen Angèle en Arno achter de voorover geklapte passagiersstoel in de tweedeurs. Ik zit naast Luk, de bestuurder. Sjarrel, die als in een roes is gevolgd, heb ik de opdracht gegeven de kinderfiets die een eind verderop spookachtig verlaten in het mistschijnsel van een straatlantaarn staat, te bestijgen en te wachten.
De dikke man klimt gedwee op het fietsje en wacht. Als het overdag bij zonlicht zou zijn geweest, zou het er komisch uit hebben gezien.
Wij rijden een blok om en zullen toeteren als Sjarrel moet beginnen te fietsen. Als we vertrekken, klap ik de zonneklep met het make-upspiegeltje naar beneden en kijk hoe Sjarrel snel oplost in de mist en de achterruit die beslaat van onze adem. Luk zet de blazer op stand drie om de ramen vrij te krijgen.
“Sorry van de herrie, maar stand één en twee zijn stuk,” legt hij uit.
We rijden langzaam het kruispunt over. Het is eng. De voorruit is nog steeds voor een deel beslagen en in de mist lijkt voortdurend onverwacht opduikend gevaar te huizen. We slaan af, naar links. Luk is geconcentreerd, hij bijt op zijn onderlip, knijpt beide handen vast in het stuur. Tweede keer linksaf … derde keer linksaf. De mist lijkt elke keer in dikte toe te nemen tot we op plekken waar weinig verlichting is nog maar een vijf meter zicht hebben voor de koplampen.
“Ik heb nooit meer in de mist gereden,” spreekt Luk zenuwachtig, gespannen door de ruit op de weg turend. “Niet ’s nachts, niet overdag. In dichte mist rijden is alsof je elk moment van de wereld kan vallen. Je weet dat de weg niet zomaar ophoudt en toch zegt je gevoel je dat de wereld net zo goed plat kan zijn en je elk moment in een ongelooflijk gat kunt rijden. Alsof iemand met een zaag de weg heeft afgezaagd en daarachter een groot mensverslindend niets ligt. Kennen jullie dat gevoel?“

Niemand antwoordt.
Luk stopt. De motor zoemt, de blazer brult.
Hij kijkt in de achteruitspiegel, zonder iets te zoeken, in een reflex. Alles wat hij ziet is dichte mist. Deze nacht is een spookhuis.
Arno staart uit het zijraam, hij zit achter me. Angèle hangt tussen mijn stoel en de bestuurdersstoel in.
“Als ik het zeg, toeter je,” zeg ik tegen Luk. “Dan begin je te rijden in de één, schakel je door naar de twee, gas, naar de drie, meer gas.”
Hij reageert niet, staart in de mist, zijn handen zijn aan het stuur gesmolten met witte knokkels.
“Toeter!” zeg ik.
Maar Luk verroert geen vinger.
“Je moet toeteren, Luk.”
Angèle wacht niet af, ze steekt haar arm ruw langs Luk naar het stuur en duwt driemaal hard op de stuurkolom.
‘Toeoeoeoeoeoet!!! Toeoeoeoeoeoet!!! Toeoeoet!’
“Geef gas, Luk,” zeg ik. “Rijden!”
Nog steeds zit Luk als in zijn stoel vastgevroren.
“Rij dan, idioot,” roept Angèle. “Rij dan, hij gaat later zijn vrouw mishandelen en zijn kinderen slaan. Raak hem hard!”
“Maar hoe weet je dat?” mompelt Luk.
“Dat kan je bij stoute jongetjes aan hun vinger ruiken,” antwoordt Angèle bits. “Moeders hebben dit soort speciale kennis.”
Ze gebruikte haar speciale kennis vroeger vast bij haar zoontje. De psychologische oorlogsvoering van een moeder. Zoontjes deugen niet.
“Je moet naar de nachtapotheek,” zeg ik tegen Luk, terwijl ik probeer mijn stem bezwerend te laten klinken. “Je vader is ernstig ziek. Stervende.”
Ik klap in mijn handen.
Luk schakelt verdoofd in de één, maar houdt zijn voeten op de koppeling en de rem.
We staan dicht bij het kruispunt. Ik zie hoe een schim zich door een schimmige wereld beweegt. Hij komt aan van rechts, slingert op het kruispunt af.
Waar de vier wegen elkaar treffen maakt de veelheid straatlampen een piste van licht. Over enkele seconden zal de fietser de piste binnengaan. Het optreden van de leeuwen is dringend gewenst.
“Rij dan, kluns,” roept Angèle, aan het einde van haar geduld. De moeder en huisvrouw wurmt zich ineens tussen de stoelen door, ze schopt haar rechterbeen in Luks beenruimte en trapt hard het gas in.

Luk trekt apatisch zijn handen van het stuur, zijn voeten van de pedalen, de motor giert, de blazer brult.
Ik houd het stuur recht met mijn linkerhand.

Sjarrel, met zijn vette lijf puffend op de te kleine fiets, de knieën ver boven het stuurtje uitstekend, valt bijna om van de schrik als hij in het plotseling opkomende licht van onze koplampen staart. Hij zwenkt naar rechts en laat zijn dikke benen zo hard ze kunnen vluchten.
De motor wil loeiend in de twee, maar niemand schakelt. Luk hangt tegen de deur gedrukt door Angèle, de controle over zijn leven heeft hij weggegeven. Arno staart nog steeds in de mist naast hem alsof het hem allemaal niets aangaat, neuriet een kinderliedje, terwijl zijn vrouw het pedaal met alle geweld indrukt.
In paniek stuurt Sjarrel zijn fiets naar links over de weg. Ik draai het autostuur mee. Als Sjarrel naar rechts vlucht, stuur ik mee.
“Stoute jongen, stoute jongen,” tantraat Angèle, “stoute jongen, stoute jongen …”
De motor giert, de blazer gaat tekeer. De bumper van de Toyota Selica tikt tegen het achterspatbord van het fietsje. Sjarrel zwabbert, slingert tegen de stoeprand aan en slaat over de kop.
Angèle wisselt het gaspedaal in voor de rem en de Toyota slaat af. Ook de blazer is stil.

83

Langzaam beginnen de ramen te beslaan. Alsof de mist ons nu helemaal inpakt. Ik trek de hendel van het portier open en stap uit.
Even later staan we met z’n vieren naast de auto. De nacht is koud. Op de stoep ligt een berg vlees naast een verkreukelde kinderfiets.
“Is hij dood,” vraagt Arno. Hij bibbert, maar ik weet niet of het van de kou of van de spanning is? Angèle staat naast Luk, haar handen voor haar mond.
Uit Sjarrels mond klotst ineens een golf braaksel op de stoeptegels. Zijn paarse oogleden zijn gesloten, maar de oogballen draaien zichtbaar heen en weer onder de vellen. Hij ligt op zijn buik, armen en benen gespreid, het hoofd naar een kant, alsof hij plat uit de hemel op de stoep van Maaslook is neergesmakt.

We kijken alle vier op als er ineens vanuit de mist geschreeuw klinkt. Een silhouet met vliegende jaspanden komt los en wordt herkenbaar. We horen haar laarzen hol en zwaar op de steen botsen.
“Dat vieze varken … waarom moet ik zo gestraft worden, lieve Heer? Daar ligt dat zwijn alweer,” hijgt ze zwaar. Haar armen in haar zij, kijkt ze huilerig neer op haar man. “Ik zou hem godverdomme in zijn pens moeten schoppen.”
Truu werpt zich scheldend en snikkend op Sjarrel en begint hem aan zijn hemd te trekken.
Arno is de eerste die beweegt, zich over Sjarrel heen buigt en hem op zijn rug trekt.
“Kom Angèle, we helpen haar hem thuis te brengen,” richt hij zich tot zijn vrouw.
In de donkere silhouetten van de huizen gaan ineens overal op de eerste verdiepingen de lichten aan. Hoofden worden naar buiten gestoken.
“Ik was het niet, ik niet, ik was het niet,” roept Luk in de nacht, waarschijnlijk bang dat men hem ter plekke gaat lynchen.
“Je was het wel,” antwoordt een mannenstem uit een mistig raam twee huizen verderop aan de overkant.
“Je was het en je bent het, dronken moordenaar,” roept een vrouwenstem uit een raam bij het buurhuis.
Luk wil roepen dat hij niet dronken is, maar hij realiseert zich dat hij net van Jerooms komt, hij heeft daar uren zitten drinken.
Ik trek aan zijn hand en glimlach naar hem.
“Ze geloven je toch niet, Luk,” zeg ik.
Hij staart me aan met een onnozele kop. Ik zie dat hij er helemaal niets van begrijpt.
“Toch?! Luk? Nou ja, laat maar. Kom, we gaan terug.”
Hij loopt met me mee als een hondje aan de lijn.
“Gekke Luk,” grap ik tegen hem.
Dan stopt hij plots, kijkt me boos aan. “Luister. Ik heb lang geleden een jongetje doodgereden. Een echt jongetje. Maar dit, dit is toch allemaal … onzin.”
Ik kijk hem aan. Hij heeft gelijk. Dit is allemaal maar onzin.
Luk kijkt me met opgetrokken wenkbrauwen aan, zijn handen geopend voor me alsof ik er een antwoord in moet leggen. Maar dat heb ik niet.
“Dus wat wil je nou eigenlijk van me, meisje?”
Ik haal mijn schouders op, glimlach verontschuldigend.
“Niets.”

Luk zucht vermoeid, zegt een hele tijd niets terwijl hij me alleen aankijkt.
“Kunnen we dan gaan?”
Ik knik.
Op weg naar de auto draai ik me nog even om en zie hoe drie schimmen een dronken schim naar huis proberen te sjouwen.
“Mag je wel rijden?” vraag ik aan Luk. “Je hebt wel gedronken.”
Hij blijft staan.
“Het is maar een klein stukje,” zeg ik. “Goed uitkijken voor fietsers.”

Daar kom ik alweer het café binnen, aan de hand van Luk, die aan de bar gaat zitten naast Stef. Ik zwaai naar mezelf, maar besef net te laat dat ik me onder de tafel niet kan zien.
“Neuken?” grijns ik naar mezelf als ik weer onder de tafel zit tegenover mezelf.
Spiegelend maak ik dezelfde bewegingen als ik, veeg mijn pony aan de kant, krab aan een plekje op mijn buik waar ik jeuk heb.
“Neuken?” antwoord ik. “Ben je nog wel goed bij je hoofd?”
“Ik heb een lul, jij een kut. Ik heb een kut en jij een lul. Perfect toch?!”
“Grote mensen hebben een lul … mannen,” zeg ik, een beetje geïrriteerd.
“Nou, wij kunnen hem toch ook best stijf krijgen. Als we ermee spelen,” lach ik geheimzinnig.
Ik besluit niet te reageren.
“Dan maken we een kind. Net als mamma heeft gedaan.”
“Mamma heeft het niet met zichzelf gedaan.”
“Natuurlijk wel. Wij zijn er het bewijs van.”
“Niet. Niet zoals jij het voorstelt. Het was een ongelukje.”
“Hahaha, een ongelukje! Doe maar niet zo simpel. Ze heeft zichzelf geneukt … of zoiets. En dat doe je niet per ongeluk.”
“Haar zaad is gewoon in haar vagina gekomen!” antwoord ik boos.
“Dan heeft ze zichzelf afgetrokken. Dat doe je niet per ongeluk. En vervolgens heeft ze niet per ongeluk met haar zaad helemaal naarbinnen geknoeid. Het komt echt niet van een druppeltje sperma op je schaamlippen hoor.”
Ik kijk mezelf afkeurend aan.
“Je maakt me misselijk. Hou op. Ik wil daar helemaal niks over horen.”
Om mezelf het zwijgen op te leggen grijp ik het rode kussen en slinger het in mijn richting.
In de lucht botsen de kussens tegen elkaar en vallen synchroon op de grond. Ik sla mijn handen voor mijn ogen.

Word ik gek? Een gek onder een tafel. Door de spleten tussen mijn vingers zie ik dat ik weg ben. Gelukkig. Ik laat mijn handen zakken en voel door het stof van mijn broek over mijn piemeltje en mijn spleetje. Hoe heeft mijn moeder … Heeft ze zichzelf geneukt? Is dat mogelijk? En waarom zou ze dat doen? Zij is niet gek.
Het is in ieder geval een feit dat ik geen vader heb, tenminste niet zoals andere kinderen dat hebben. Ik denk aan de fictieve man in Amerika die Luke heet, aan Shing, aan veldheer Welmoed Jehannes Christian Xu. Als ik kiezen mocht, wie zou ik willen hebben als vader?
Ik laat mijn hand in mijn broek gaan, duw het zachte kleine worstje een beetje naar binnen. Maar zou dat ook lukken als hij stijf is, vraag ik me af. Langzaam wrijf ik heen en weer. Hij wordt niet stijf. Boos besluit ik dat ik er niet meer over moet nadenken en dat ik zeker niet meer naar mezelf moet luisteren als ik er weer over begin.

84

De afgelopen twee weken zijn rustig geweest. Mijn moeder en Shing beginnen routine te krijgen in het runnen van het café. Hoewel het voor Shing erg lastig is de taal te leren. Zodoende neemt mijn moeder het meeste van het communiceren met de klanten voor haar rekening. Jeroom helpt ook een handje mee achter de bar zo goed en zo kwaad als het gaat en tot aan het moment dat hij te vermoeid raakt.
Ikzelf heb de iPhone weer opgeladen. Maar ik doe het rustig aan op het internet en laat mezelf niet weer overvoeren door teveel en te banale of gruwelijke informatie. Ik probeer elke dag uit te slapen, ik heb ondertussen een heus matras, een dekbed en dekens onder de tafel. Ook in de middag probeer ik wat uurtjes te slapen, zodat ik in de nacht mijn schuilhut kan verlaten en de tijd kan doorbrengen in het café. Ik vind het heerlijk.
Jeroom zit aan het raam en staart naar buiten. Zijn schouders hangen naar beneden in het zwarte pak dat hij draagt. Marie-Louise wordt vandaag begraven. Drie dagen geleden is ze in haar slaap overleden, rustig en zonder iemand er van tevoren van op de hoogte te stellen.
Ze was niet alleen een vaste klant en een goede buur. Jeroom hield van dat oude vrouwtje, omdat ze hem in veel deed denken aan zijn eigen moeder die hij al tien jaar eerder verloren was.
Hij schudt zijn hoofd. “Ik gal haar miggen, kak ouwe meng.”

Op Marie-Louise's vaste tafeltje staat en fles Liquore di Limone di Sorrento, haar favoriete likeur. Een fotootje van de overledene rust tegen de fles. Ernaast brandt een kaarsje.
Jeroom schrikt als ik mijn hand op zijn hoofd leg. Tjap Tjoy, die zoals meestal aan Jerooms voeten ligt, schiet jankend en mopperend achter de bar. Hij mijdt me sinds ik hem op zijn kop heb gepist.

Aan zijn goede hand leid ik Jeroom de kamer in waar Marie-Louise ligt opgebaard. Naast de kist, waarvan de bovenste helft van het deksel opengeklapt staat, staan bloemen op een houten tafeltje. De kist staat op een wit zwevend gordijn waaronder zich een tafeltje verschuilt. Er branden een paar elektrische kaarsen op lange ijzeren kandelaars. Aan het plafond hangt een dubbel spotje dat twee zachte cirkels op de muren en de vloer werpt, verloren cirkels die niet lijken te weten wat ze eigenlijk moeten verlichten. Aan de muur boven de kist hangt een tweedimensionale roze roos van emaille die uit groene geëmailleerde bladeren ontluikt als het Olympische vuur uit de fakkel. Ik krijg het gevoel dat de dode in de kist een medaille heeft gewonnen. Maar waarvoor eigenlijk; het beste dood zijn, het meest stijf zijn?
Voor de rest is er weinig te zien in de saaie opbaarkamer van Uitvaartzorg Bloemduyn. Hoewel er ooit mensen bezig zijn geweest met de onopvallende vloer uit te zoeken, er iemand op zijn knieën de plinten heeft bevestigd en een schilder zijn brood heeft verdiend door met een zachte roller de muren een zachte kleur te geven. Alles moet toch beslist en vormgegeven worden, zoals de dode die er ligt haar hele leven lang beslissingen heeft genomen om het leven vorm te geven. Niets is niets, een lege kamer nooit zomaar een lege kamer.
De kist is crèmekleurig, met een witte binnenvoering die bij de open helft om de randen van de kist krult en de binnenkant van de openstaande deksel bekleedt. Op het gesloten deel van de kist ligt een bloemstuk met een lint. 'Rust Zacht Marie-Louise. Jerooms' staat er in dikke blauwmetallic letters op. Ik vraag me af of ze geen familie of vrienden heeft.
Ik moet op mijn tenen staan om in de kist te kijken.
"Ik heb je favorieke krankje meegenomen, Louigeke," zegt Jeroom zacht, zijn tong tussen zijn kiezen geklemd zo klinkt het, met een brok in zijn keel.
Hij draait zich naar mij toe en fluistert: "Ik ben een keer in Amgkerkam geweegk bij Makame Kuggaukg. Kaar leken ge ook niek. Nek niek. Marie-Louige lijk ook nek niek."

“Dat komt omdat die klootzak m’n bovengebit kapot heeft laten vallen.”
Marie-Louise hijst zich aan de randen van de lijkkist omhoog en gaat rechtop zitten. Ze reikt met haar van de reuma knobbelig geworden vingers in haar mond en haalt er twee stukken gebit uit.
“Prefsiefs doormidden,” slist ze zonder haar bovengebit in.
“Wie heefk kak gekaan?” vraagt Jeroom, geen moment verbijsterd dat Marie-Louise geen stijf lijk meer is.
“Die domme pummel van een begraafnifsondernemer natuurlijk. Hij ging mijn tanden poetfsen en heeft mijn bofengebit daarbij uit fsijn klunfsige handen laten fallen. Kijk fse dan!”
Ze steekt de twee roze helften met elk een rij kiezen en tanden buiten de kist in mijn richting. Ze zien er uit als stukken mens waaromheen de mens verdwenen is.
“Wil jij fse niet plakken, Jerommeke? Fso kan ik toch niet foor Onfse Liefe Heer komen.”
Jeroom pakt de helften aan.
“Nakuurlijk, maak je maar geen gorgen,” sust hij. “Ik heb een kubekje Bigonkik in m’n broekgak. Ik lijm hem wel even.”
“Bifsonkit,” gromt het dode vrouwtje, “dat fstinkt toch? Moet ik dat in m’n mond fsteken? Ifs dat niet giftig?”
Jeroom lacht. “Je benk koch kook, Louigeke, je gult er nikg van proeven en koker ga je er ook niek van worken. Maar hek moek wel een halfuurkje krogen voor ik ge aan mekaar kan zekken. En kan mag je er nog eeng vierenkwinkig uur niek mee eken.”
“Maar drinken mag ik wel. Allee, Jeroom, fschenk eenfs in, ik heb dorfst gekregen fan dat dood liggen de hele dag.”
Jeroom schenkt drie kleine glaasjes vol, geeft er één aan Marie-Louise, één aan mij en houdt er zelf eentje in de lucht.
“Proogk, Marie-Louise, op …”
“Op de jeugd,” roept Marie-Louise en schatert van de lach.
“Proogk,” drinkt Jeroom.
“Weet je, ik lag een keer, toen ik elf jaar oud wafs, thuifs te zonnen in de tuin. Ik weet het nog alfsof het gifsteren wafs. Ik had mijn badpak aan, de fson fscheen zo heerlijk warm. Het wafs in de fakantfsie. Ik had heeelemaal nikfs te doen. Het voelde fso heerlijk. Ken je dat alfs je een kind bent, en de dagen fso lang fsijn en de fakantfsie eeuwig duurt? Er ifs geen wolkje aan de lucht, allefs ifs in orde.”
Haar ogen zijn zwarte knikkers in witte, gerimpelde deeglapjes. Haar gezicht een geplooid gordijn waarin een scherpe neus en uitgedroogde roze lippen steken.

Ik ken die lange heerlijke dagen die Marie-Louise beschrijft uit mijn eigen leven in Nianxing. Hoewel ze maar sporadisch voorkwamen. Meestal was ik gepreoccupeerd met dingen waarover nagedacht moest worden.
“En ineenfs,” gaat Marie-Louise verder, “kijkt het hoofd fan onfe buurfrouw over de fschutting. Fse fsegt: ‘Jaa, geniet er maar fan. De fsorgen komen fanfself wel.’ Dat fsegt fse.”
Jeroom grinnikt en schenkt zijn eigen glaasje nog eens vol.
Marie-Louise neemt haar eerste nipje, duwt de rand van het glaasje ver naar binnen in haar dode, ingevallen mond.
“Nietfs ifs waarder dan dat. De fsorgen komen fanfself wel. Maar dat hoef je fso’n kind van elf toch niet te fertellen. Ik dacht toen: nou lekker, miefsmuifserig kreng dat je bent. Meteen wafs m’n fsin om te fsonnen helemaal ofer.”
Ze nipt weer, sluit haar ogen, waardoor ze ineens weer helemaal het dode lijk is, en glimlacht tevreden.
Als ze haar ogen opent, is het als een zombie uit een griezelfilm die iemand aan het schrikken wil maken. “Maar foor mij fsijn de fsorgen nu foorgoed foorbij.”
“Amen!” antwoordt Jeroom.
Ik neem een slokje van mijn glaasje. Wow, de likeur smaakt sterk. Maar wel lekker, zoet en citroenig. Ik neem nog een slokje.
“Zullen we weer gaan, Jeroom?” zeg ik. Het is geen vraag.
“Marie-Louigeke, we moeken er weer vankoor.” Jeroom glimlacht lief naar het oude vrouwtje. Zijn ogen worden waterig.
“Jaja, ga maar, jongen. Gaan jullie maar. Jullie moeten nog ferder.”
Marie-Louise’s stem klinkt triest. “En dankjewel dat je m’n gebit hebt geplakt. Het ifs toch nikfs om met een gebroken gebit dood te gaan.”
Jeroom geeft haar haar tanden, die ze met een bibberige hand in haar mond brengt.
“Zo, dat is beter. Dankjewel, lieve jongen.” Ze legt haar hand tegen Jerooms wang. “Pas je wel goed op jezelf. Je ziet er niet helemaal gezond uit. Anders vraag je dat gekke Chinese meisje hier om voor je te zorgen.”
Ze kijkt mij aan.
“Versta je wel wat ik zeg?”
Ik knik.
“En laat hem niet teveel sambal eten, klein Chineesje. Dat is niet goed voor onze soort. Wij blanken hebben niet zulke darmen als jullie.”
Ik schud mijn hoofd.

“Misschien hebben ze daarom van die scheve ogen,” mompelt ze meer tegen zichzelf dan tegen ons, terwijl ze zich moeizaam terug in de kist laat zakken en haar ogen sluit. Ze ademt in en laat de lucht er in een diepe zucht weer uit.
Jeroom slaat een kruis en kijkt haar liefdevol aan.
“Hek wag mooi om nog even mek je ke praken, Marie-Louigeke. Hek ga je goek.”

85

Ze zijn lang doorgegaan met herrie maken, de begrafenisvierders. Shu-Jia en Shing zijn nog tot half drie in de nacht bezig geweest met opruimen. Eerst was er de koffietafel met koffie en gebak en daarna werd de herdenking van Marie-Louise voortgezet onder het genot van sterkers. Tot uiteindelijk alleen nog genot was en de dode alweer vergeten. Morgen is het café gewoon weer open. Jeroom hebben ze al eerder naar bed gebracht. Hij was dronken, hoewel ik hoorde dat het niet goed voor hem was in zijn gezondheidstoestand te drinken. Hij is uitgeteld door Shing het café uit gesleept naar zijn bed.
Maar nu is er eindelijk rust. Eindelijk ben ik alleen. Ik zit op de tafel, laat mijn benen bungelen, kijk rond. Ik zag dat ze de fooienpot niet hebben weggesloten. Ik kan op de fruitautomaat gaan spelen.
Een hard geklop op de deur bemoeit zich ruw met mijn voornemen. Ik schrik ervan en duik meteen onder de tafel.
“Ik doe wel even open,” zeg ik tot mijn ontsteltenis.
“Nee!” roep ik, maar ik ben al weg. Door de gluurspleet zie ik hoe ik de sleutel op de geheime plek vanachter de bar haal, de kettingen en schuiven van de deur haal en de deur openmaak.
Oskar, Chrit en Belinda kijken verbaasd naar mij en dan rond in het café.
“Zijn jullie al gesloten?” vraagt Oskar, als altijd strak in het pak, terwijl hij zijn paraplu aan de toog hangt en mij aankijkt. “We hadden naar de begrafenis van Marie-Louise willen komen, maar ik kon overdag niet. Vanavond moest ik in de buurt zijn om iets te regelen en ik dacht; kom we gaan nog even een pintje drinken bij Jeroom.”
Zijn slepende tong en trage oogbewegingen verraden dat hetgeen hij te regelen had, geregeld is bij een drankje.
“Dat mag best wel,” zeg ik vriendelijk en begeef me als een professioneel barman, of in dit geval barkind, achter de bar, waar ik bovenop een kruk klim om op gelijke hoogte met de klanten te komen.

“Waar is Jeroom … of je moeder,” vraagt Chrit. “Moet je ze niet even roepen?”
Hij heeft ook gedronken, maar weet het beter te verbergen of heeft minder genuttigd dan zijn broer.
“Ze slapen,” antwoord ik, “maar jullie mogen rustig wat drinken. Ik weet hoe het moet.”
Belinda, in haar donkergrijze mantelpakje met zwarte nylons en donkergrijze halfhoge laarsjes met hakken, trekt aan de mouw van Oskars colbert. “Kom, Oskar, dat kind moet ook allang in bed liggen. Ze zijn gesloten, dat zie je toch.”
Zij is nuchter.
“Belinda, stel je niet aan. We kunnen best iets drinken. En dit meisje ziet er klaarwakker uit. Dus.”
Voldaan laat Oskar zijn handen rusten op de rand van de toog.
“Doe mij maar een Duvel.”
Chrit speurt de flesjes op het rek af. “Heb je Kwak?”
Ik schud mijn hoofd.
“Dan een gewoon biertje graag.”
Chrit trekt z’n moccakleurige colbert uit en hangt het over een lege barkruk. De mouwen van zijn witte hemd zijn omgeslagen tot boven zijn ellebogen, zijn stropdas hangt half los in het openstaande boord.
“Duvel zit in een flesje,” helpt Oskar, “en je moet het in zo’n groot glas doen.” Hij wijst naar de glazen in het rek.
Ik volg zijn instructies op, tap een bierglas half vol bier en half vol schuim voor Chrit, maar vraag voordat ik de heren bedien wat de dame wil drinken en geef haar op haar verzoek een spa rood.
Ondertussen zijn Chrit en Oskar in een gesprek over kunst verzeild geraakt. Belinda zit op een stoel aan een tafeltje. Ze heeft haar ogen gesloten.
“Morgen de rest van de kreeften en de oesters opeten. Dan kan het homarium weer terug. Jan was trouwens ook op de opening, heb je hem gezien? Hij vond de drie posters die ik heb geëxposeerd wel goed, maar de installaties eromheen vond hij te banaal. Overbodig, zei hij.”
“Vind ik niet,” reageert Oskar geïrriteerd. “De poster van Meneer Muntz die de ballen van de kat likt en een dure fles wijn drinkt wordt juist versterkt door de gedekte restauranttafel die eronder staat en het homarium met de kreeften en de oesters. Die drukken de stijl uit die in contrast is met wat Muntz doet. En de poster waarop Muntz tepelklemmen draagt en zijn dochtertje dure sigaren aanbiedt, werkt goed met de sofa eronder en het speelgoed.”

“Zo hangt de poster ook in zijn huis.”
“En waar Meneer Muntz zijn gezin en zichzelf doodschiet, ja, nou ja …”
“Ja, die installatie had wat sterker gekund misschien,” mijmert Chrit. Hij neemt een flinke slok bier en laat zijn wangen een moment lang bol staan, spoelt het bier heen en weer en slikt dan door.
“Maar Jan is gewoon een lul.” Oskar neemt een slok van zijn Duvel.
“Die heeft altijd wat te zeiken.
“Nou ja, je mag natuurlijk kritiek geven op een opening. Je hoeft niet alleen complimenten te geven. Dat weet jij ook.” Chrit draait het Jupilerlogo op zijn glas zo dat het zich recht voor hem bevindt.
“Ja, godverdomme, toen bij Aldwin in Londen, weet je nog?”
“Dat was een goeie, ja,” beaamt Chrit
“Ik ga pissen en Aldwin staat naast me. Vraagt hij zelf wat ik van het werk van David Tremlett vind. Dus ik zeg dat het werk dat Tremlett hier laat zien gewoon shit is. Mag je niet zeggen, fluistert Aldwin. Stel je voor dat David Tremlett achter ons in een van de kakhokjes zit en het hoort. Wat een onzin zeg! Een volwassen, bekende kunstenaar exposeert en dan mag je er geen kritiek op geven.”
“Ja, maar we hebben Aldwin ook goed doorgezaagd de nacht voor de opening.”
“We hebben gewoon gediscussieerd over het werk dat Aldwin daar zelf ging ophangen.”
“Hij vond dat niet prettig de nacht voor de opening.”
“Nee, jullie kunstenaars willen wel je kunstwerken laten zien. Het publiek moet opdraven naar jullie openingetjes, maar het publiek mag niet zeggen wat het werkelijk van de werken vindt. Jullie zijn gewoon watjes. Kunstenaars zien een opening als een feestje en iedereen moet aardig zijn tegen de “jarige”, zeggen hoe mooi hij het werk vindt of anders z’n bek houden.”
“Ik geef je gelijk,” stemt Chrit toe. “Maar het is ook niet altijd gemakkelijk om kunstenaar te zijn. Je moet het allemaal zelf uitzoeken en je hoopt maar dat je iets geweldigs maakt. Maar soms is het gewoon bagger.”
“Ach, hou toch op. ‘Het is ook niet altijd gemakkelijk om kunstenaar te zijn.’ Dacht je dat een gewone baan zo leuk is? De hele tijd dingen doen die je niet interesseren. En voor een baas werken is gewoon klote.”
Oskar draait zich geïrriteerd om, kijkt het lege café rond. Zijn blik blijft rusten op Belinda, die haar ogen nog steeds gesloten heeft. Ineens schreeuwt hij keihard; “BELINDA!”
Belinda schrikt wakker en kijkt Oskar ontzet aan.

“Je slaapt!” zegt hij kortaf en draait zich om naar mij.
“Ik weet misschien een restaurant waar ze die poster met het likken van de kat z’n ballen wel willen ophangen.”
Chrit schudt zijn hoofd. “Dat zullen ze nooit doen. Dan gaan de klanten klagen.”
“Ik ken de eigenaar van het Sjeifhuuske in Maastricht. Die is wel in voor gekke dingen.”
“Oké, je mag het vragen. Jij bent daar goed in. Ik kan dat niet. Het werkt teveel op mijn schuldgevoel als ik bij mensen moet bedelen.”
“Het is geen bedelen. Zij hebben er ook wat aan.”
“Ja, dat de klanten wegblijven.”
“Zonder netwerken krijg je niks gedaan. Je doet iets voor iemand en die doet iets voor iemand anders, die weer iets voor jou doet en jij doet iets terug voor hem. Ik heb het homarium voor jou geregeld en de kreeften en oesters voor veel minder dan je normaal zou betalen. En ik heb deze expositie in Lindveld voor jou en de andere drie geregeld. En daar zit weer geld in van Mirna’s man die een belastingadviesbureau heeft. Maar dan moet er wel een sponsoravond geregeld worden met klanten van zijn bureau. Die klanten zouden dan weer iets van jullie moeten kopen.”
“Ha! Kopen? Wat een eikels zeg. Wat een kutavond was dat, zeg.” Chrit begint zich op te winden. “Godverdomme.”
Oskar stemt toe. “De kloof tussen de vier aanwezige kunstenaars en de zeven sponsoren was onoverbrugbaar, om het chic uit te drukken.”
“Ja, zeg dat wel, en waar het allemaal om ging werd wel heel duidelijk gedemonstreerd door dat kutbedrijf dat meubels en keukens en bureaumeubilair verkoopt.”
Chrit spuugt van kwaadheid spettertjes bier van zijn lippen.
“Niet te filmen, zeg. Meneer de nieuwe sponsor gaat even een presentatie geven voor de andere sponsoren. Ik dacht dat ik moest kotsen. Gaat die eikel het hebben over de vierkante vloeroppervlakte van de toonzalen, de werkruimten en de magazijnen. Alleen de vloeroppervlakte van de directiepispotten is hij vergeten. En daarna gaat hij het hebben over de familiegeschiedenis van het bedrijf. En daarna worden we, hij bedoelt echt niet we de kunstenaars maar alleen we de nieuwe zakenvriendjes, bij hem in de zaak uitgenodigd en belooft hij ons een relatiegeschenk dat we de kunstenaars nooit hebben mogen ontvangen.”
“Ja.”
“Pas na de presentatie neemt Mirna de mannen mee langs de onbetekenende kunstprutsels van die armoedige kunstemakers. Over

bedelen gesproken. Mijn god, wat was dat gênant. De sukkels waren absoluut niet geïnteresseerd in kunst en ze schaamden zich niet eens dat te laten blijken. En nog duidelijker was dat ze geen enkel voornemen hadden hun geld daaraan uit te geven. Die boerenlullenkeukenverkopers geven alleen een klein bedragje sponsorgeld om hun logo op een uitnodiging te hebben, meer niet."
"Nou ja, van de andere kant moet ik zeggen dat ik een beetje misselijk werd van Arno, die als een hondje om de sponsoren heen drentelde. Hij ging nog net niet rechtop zitten en pootjes geven. Maar zijn tong hing op hun schoenen, druipend van het speeksel, geil om iets te verkopen."
"Arno is altijd al een armzalig typ geweest. Maar we zijn allemaal goed genaaid die avond. Ik voelde me behoorlijk bescheten."
"Dan weet je hoe ik me soms voel als ik met het werk van jou en je vrienden langs de musea en galerieën loop te leuren. Die staan ook niet op me te wachten. Maar dit keer heb ik toch mooi vier curatoren van verschillende musea langs je expositie weten te krijgen en twee galerieën en een paar kunstcentra. En we hebben een catalogus gemaakt en een persartikel gehad."
"Jij hebt geweldig werk geleverd, Oskar. Absoluut."
"Maar wil je het homarium niet weer gebruiken voor je expositie in het museum in Aken? Ik regel zo dat je het langer mag gebruiken. Volgens mij hoef je dan niet eens wat bij te betalen."
"Nee, ik ga in het Ludwig Forum ander werk laten zien. Ik heb net die fotoposter van vijf meter hoog af met die vrouw die haar polsen doorsnijdt en tegelijkertijd haar hond een laatste keer neukt."
"Dat vind ik goed werk."
"Ik ook."
Oskar draait zich weer om naar zijn vriendin. Ze zullen nooit trouwen, daar gelooft Oskar niet in, maar trouw is hij wel aan haar. Ze zullen nooit uit elkaar gaan, daarvan is hij overtuigd.
"Belindaaaaa," zegt hij op zeurende toon. "Je slaapt weer."
Belinda doet haar ogen open.
"Oskar, ik sliep niet. Ik had alleen even mijn ogen dicht. Het is ook al …" ze kijkt op het smalle horloge aan haar pols dat Oskar voor haar verjaardag heeft gekocht als onderdeel van haar verjaardagscadeau; de reis naar Milaan, de nieuwe outfit, inclusief schoenen en tas, parfum en horloge. "… half vier. Oskar, ik wil naar huis. Morgen moet ik weer werken. Heb je nou nog een nieuw glas besteld?"

“Belinda, lek mich am arsch, ja?!” reageert Oskar grof. Hij draait zich om naar mij. “Neem ook wat te drinken van mij, meisje. Neem een sneeuwwitje. Hoe oud ben je?”
Nog voor ik antwoord kan geven, zie ik Belinda uit haar stoel omhoog veren alsof ze door een bij is gestoken.
“En nu ben ik het zat!” gilt ze met een hoge overslaande stem. Haar hoofd loopt rood aan.
Oskar en Chrit kijken haar verbaasd aan.
“Wat mankeert jou?” vraagt Oskar deels geïrriteerd, deels geamuseerd.
Voor het escaleert, pak ik een leeg glas en tik er een aantal keren hard mee op het blad van de bar. Ik zeg kalm: “Ze heeft gelijk.”

Vanonder mijn tafel duw ik mijn oog diep in het kijkgat om niets te missen. Ik zie mezelf achter de bar vandaan komen met in mijn hand een tros veters waaraan drie paar bokshandschoenen bungelen.
“It’s time to rummmble,” roep ik lachend en prop Oskar, Chrit en Belinda elk een paar bokshandschoenen in hun handen.
“Eerst Belinda en Oskar tegen elkaar.”
De broers kijken elkaar aan, mij aan en staren dan naar Belinda, die de handschoenen met een verbeten uitdrukking aanschuift en in mijn richting houdt om de veters vast te laten maken. Ik bind ze goed vast en geef met mijn kindervuisten een tik tegen haar massale rode leren vuisten. Het leer produceert een platte klets. Lekker.
Oskar grinnikt.
Belinda ziet eruit alsof ze vastberaden is die grinnik van zijn gezicht te slaan. Ze slaat haar bokshandschoenen in een strak ritme tegen elkaar terwijl ze Oskar vuil aankijkt.
Ik ren terug naar mijn tafel en steek mijn lippen in het kijkgat.
Mijn lippen in het gat doen me denken aan de bekleding van Marie-louises doodskist. Mijn zachte, roze stukken binnenvlees stulpen naar buiten alsof er ooit een snee in mijn gezicht is gesneden en de voering er nu uitkwelt. Ineens is mijn mond een raar gat waar de wereld zomaar bij me naar binnen kan vloeien en woorden uit mijn hersenen naar buiten lekken.
“BOKSMATCH bij JEROOMS / lichtgewicht BELINDA & OSKAR / middengewicht CHRIT – YouTube,” spreekt mijn mond.
Onwillekeurig kijk ik naar mijn iPhone. Als ik opkijk, is mijn mond verdwenen.

Ik zit op de bar, mijn hand aan het gevlochten touw dat met de klepel van de koperen bel verbonden is. Ik slinger het touw een keer flink heen en weer en laat de bel galmen.
Oskar staat tegenover Belinda, in zijn driedelige pak, blauwwitte bokshandschoenen aan zijn handen die passief langs zijn lichaam naar beneden hangen. De lach op zijn gezicht toont dat hij de situatie niet serieus kan nemen. Belinda daarentegen heeft een felheid in haar ogen die uitdrukt dat ze al een relatie lang op dit gevecht gewacht heeft. Haar handschoenen dreigen paraat op schouderhoogte.
Dat het haar opponent niet menens lijkt, komt misschien ook door het onprofessionele beeld dat ze neerzet; smalle schouders in een mantelpakjasje naar voren gekanteld terwijl haar billen het strakke rokje naar achteren duwen, de heupen te ver ingedraaid, één voet in een halfhoog laarsje te ver uitgestapt.
“Belinda, hou op,” zegt Oskar betuttelend “Straks doe ik je pijn en ga je weer huilen.”
Maar hij heeft de zin nog niet uitgesproken of Belinda slaat met een niet zeer krachtige maar welgemikte zwaai van haar rechterarm tegen de zijkant van Oskars hoofd.
Oskar wankelt en voelt verrast aan zijn hoofd. Fysiek geweld is tot nu toe niet voorgekomen in hun relatie.
Hij heft zijn armen omhoog, begrijpt dat hij zich toch zal moeten verdedigen.
Meteen moet hij inderdaad een tweede klap van Belinda pareren.
“Belinda, kap ermee!” scheldt hij kwaad. “Ik ga je echt niet slaan.”
“Nee, je slaat niet, hè?! Nee, slaan doet Oskar niet,” krijst Belinda.
“Maar geestelijk sla je me wel. Weet je wel wat ik voel als je me beledigt? En hoe jij me af en toe behandelt, dat is erger dan slaan.”
“Ach hou toch op, Belinda, ‘ik sla je geestelijk’; doe niet zo achterlijk. Schei toch uit. Je stelt je echt aan. En als je iets stoms doet, mag ik toch wel stomme sufferd zeggen of niet soms? Alsof dat zo erg is. Dat mag je ook tegen mij zeggen.”
“Maar ik zeg dat niet tegen jou. En jij doet genoeg stomme dingen. Maar ik stel me weer aan, hè?!” gilt ze met overslaande stem. “Ik stel me aan, hè?!”
“Belinda, doe effe normaal,” reageert Oskar. “Ik kom hier om een pintje te drinken, ja?”
In Belinda’s ogen staan tranen als ze een reeks furieuze maaiende klappen op Oskar loslaat. De aanval lost echter volledig op in Oskars gesloten dekking. Belinda staat hijgend voor haar vriend en kijkt hem

nijdig aan. Aan haar agressieve houding is te zien dat ze nog niet klaar met hem is.

Chrit staat met verbazing en bezorgdheid naast mij aan de bar toe te kijken.
“Ik ga niet ingrijpen,” wendt hij zich tot mij in een soort verontschuldiging. “Ik bemoei me nooit met de verhoudingen van anderen. Geloof me, ieder roept zijn eigen relatie over zich af. En trouwens, een oud gezegde luidt: Steek je hand niet tussen de schors en de boom. Als buitenstaander doorzie je een relatie ook nooit helemaal.”
“En jij zelf?”
“Ik? Oh … geen vaste relatie. Af en toe een vriendin. Ik woon sinds kort in Parijs en daarvoor woonde ik in Brussel, Amsterdam, Rotterdam en nog wat verdwaalde plekken. Ik vind het leuk om een vriendin te hebben, maar ik wil me niet aan één vrouw of één plek binden. En ik heb met al mijn exposities ook geen tijd voor een echte relatie. Eén keer heb ik eens een langere relatie gehad. Ze was een van mijn modellen. Zij was bijzonder. Echt bijzonder. Alleen zag zij na twee jaar in dat ik een stomme klootzak ben en is vertrokken.
Maar een man moet toch seks hebben. Tussen wat tijdelijke vriendinnen door heb ik ook nog een soort terugkerende terloopse seks met een nog terloopsere vriendin die in Amsterdam woont. We kennen elkaar helemaal niet werkelijk. We leven in twee heel verschillende werelden mentaal gezien. Ze is eigenlijk een beetje maf ...”
Hij kijkt me aan. “Maar waarom vertel ik jou dit? Je bent veel te jong voor dit soort informatie.”
“Kinderen tegenwoordig zijn heel vroeg wijs … internetwijs,” antwoord ik. “Er is niets dat we niet lezen, zien of horen op het internet.”
Ondertussen is Belinda begonnen Oskar te belagen met lichte, snelle stoten.

“BOKSMATCH bij JEROOMS / lichtgewicht BELINDA & OSKAR / middengewicht CHRIT – YouTube,” roep ik ter herinnering naar mezelf. Oh ja. Ik pak de iPhone en maak contact met internet. Type de zoeksleutel in bij YouTube en zoek. Een filmpje. Ik druk op de startpijl. Ik zie Belinda en Oskar in het café. Zij slaat en hij weert af. Als ik mijn hoofd optil en door de spleet in het hout kijk, zie ik exact hetzelfde tafereel.
Ik hoor een bezwerende, haast fluisterende stem uit de iPhone.

“Oskar legt meer gewicht en kracht in de strijd. Hij kan in potentie harde klappen uitdelen, maar op dit moment laat hij zich door de lichtgewicht Belinda in de spreekwoordelijke touwen drukken. Oskar is officieel lichtweltergewicht met zijn drieënzestig kilo en daarmee vier kilo zwaarder dan zijn tegenstander, maar voor deze match is de tegenpartij met het verschil in gewicht akkoord gegaan. Oskar vangt de stotenwisseling van Belinda, die nu intenser wordt, gelaten op. Alsof iets hem tegenhoudt. Misschien is hij niet fit genoeg voor dit toernooi. Belinda blijft komen,” spreekt de stem van de commentator nu duidelijk meer geagiteerd. “Ze lijkt alles op alles te zetten om al in deze eerste ronde Oskar tegen de grond te krijgen. Toch komt de sterkere Oskar geen moment in de problemen.”
Ik luister naar het commentaar op de iPhone en zie tegelijkertijd de hopeloze pogingen van Belinda een gat in Oskars dekking te vinden. Het heeft iets ridicuuls, de twee vechters tussen het cafémeubilair, in mantelpakje en maatpak, de één erop los slaand, de andere nu dansend en ontwijkend. Af en toe valt er een stoel om of schuift een tafeltje krijsend aan de kant.
“Oskar begint de souplesse terug te vinden waarom hij bekend staat,” spreekt de verslaggever. “Hij draait weg en begint met zachte stoten van zijn rechter, Oskar is linkshandig, Belinda’s slagen te pareren en haar ondertussen kleine tikjes met zijn linkse tegen het voorhoofd uit te delen. Wow! Belinda geeft Oskar twee linksen in zijn lichaam en een directe rechtse onder zijn oor. Oehw!!”
Er klinkt afkeuring in de commentatorstem.
“Een rabbit punch. Ontoelaatbaar! Een klap op de nek, nabij de schedel. Een waarschuwing van de scheids is op zijn plaats. Hij lijkt het niet gezien te hebben.
Maar Oskar countert met een directe rechtse, die bij Belinda het bloed uit de neus laat spatten.
Oskar danst met een paar snelle passen uit de gevarenzone. Hij had het hier moeten afmaken met een harde aanval, maar hij geeft haar de ruimte. Is het dat zijn tegenstander een vrouw is? Is het de liefde die hij voelt voor haar? Voor dat soort scrupules is geen plaats in een boksmatch.”
Belinda staat een moment stil om te kijken naar het bloed op de mouw van haar jasje.
Oskar kijkt haar geïrriteerd aan. “Waarom veeg je nou je neus aan je mouw af? Straks krijgen ze het er bij de stomerij weer niet uit.”

Belinda zegt niets, ze snuift het bloed in haar neus omhoog, valt zonder waarschuwing aan, woedend als een wild everzwijn en geeft Oskar een perfecte uppercut, een linkse hoek, die wordt gevolgd door een wiekende rechter en om het af te maken een kopstoot die Oskar naar de grond doet zeilen.
Ik buig me over Oskar heen, tel hem vijf tellen aan, als hij alweer op zijn benen krabbelt, verdwaasd als een aangereden hond.
“Belinda heeft bloed geroken,” spreekt de commentatorstem hijgend alsof hij zelf in de match mee bokst. “Ze is duidelijk een agressieve en technisch goed opgeleide bokser. Ze zet Oskar vast tegen de toog met een paar snelle stootwisselingen, twee combinaties van drie en vier, maakt gebruik van haar handelingssnelheid en legt Oskar binnen een halve minuut opnieuw fel tegen de mat.
Oskar heeft slordig gebokst en onnodig treffers gepakt in het begin van de match. Ik denk dat hij zijn tegenstander heeft onderschat en dat is hem fataal geworden. Een waarschuwing voor Belinda’s tweede tegenstander.”
Ik spring tussen Belinda en Oskar in. Oskar ligt bewusteloos op de vloer. Ik pak Belinda’s rechterhandschoen en til hem in de lucht zo hoog mijn kinderlijke lengte toelaat.
“Tweede tegenstander …” brul ik. “Chriiiiiiit …”
“Tegenstander?” Chrit wijst op zijn borst. “Ik niet hoor. Ik ga niet tegen mijn schoonzus vechten. Ik heb er niks mee te maken.”
Maar Belinda geeft Chrit niet eens de kans zijn handschoenen aan te trekken, ze raast op hem af, schreeuwt: “En jij ook!”, geeft hem twee linkse treffers als voorbereiding en een gigantische rechtse uppercut om het af te maken. Chrit klapt achterover over een tafeltje, dat omvalt, en blijft op zijn rug met zijn benen over het tafeltje hangend roerloos liggen.
“… zeven, acht, negen, tien, OUT!” telt de stem op mijn iPhone af. “And the winner is … BELINDAAAAAA!!!!!”

Belinda loopt naar Oskar toe die ondertussen weer bij zijn positieven is en rechtop op de grond zit met zijn rug tegen een tafelpoot. Ze helpt hem op zijn voeten.
“Kom, Oskarke, we gaan naar huis.”
“Nog één pintje,” antwoordt Oskar.

86

Mijn moeder doet me in bad. Ze heeft me gevraagd onder de tafel uit te komen. Ik deed dat. Waarom ook niet? Ze hebben rechten, Shing en zij, omdat ze me te eten geven en mij kleden. Verder kan ik alles zelf. Twee keer per dag verlaat ik het café om naar de badkamer in het huis te gaan, waar ik mijn tanden poets en me was. Ik zou zelf kunnen koken, maar ik wil niet naar de winkel om eten te kopen, geld heb ik natuurlijk ook niet. Ik zou mijn kleren zelf kunnen wassen, maar ik wil niet teveel tijd in hun huis doorbrengen. Ook niet te zelfstandig lijken. Nu al zijn hun verwachtingen te hoog gespannen omdat ik met hen gecommuniceerd heb.
Ik noem mijn moeder het liefst mijn moeder. Dat is functioneel. Mamma is emotioneel. Shu-Jia mag ik haar ook noemen.
Ze sopt me af terwijl ik rechtop sta, tot over mijn knieën in het water en het schuim, wast mijn piemel, mijn spleetje, terwijl ze zelf half op de witte badrand zit. Zij heeft ze ook beide, een piemel en een spleet, dat heb ik vaak genoeg gezien.
“Shu-Jia …”
“Ja, schat.” Ze is meteen bij de les, trilt zelfs een beetje; ingehouden opwinding. Haar dochter spreekt! Normaal doen, zegt ze tegen zichzelf. Ik zie het aan haar gezicht. Niet hysterisch gaan reageren, denkt ze, behoedzaam met haar omgaan.
Ik ben er blij mee. Ik heb geen behoefte aan tranen van blijdschap, vreugdekreten of spastische stuiptrekkingen omdat ik weer mee doe aan het uitwisselen van woorden. Ik ga in het bad zitten, het schuim reikt tot aan mijn kin.
“Vertel me over hoe ik verwekt ben.”
“Hoe je verwekt bent …?”
“Het was geen ongelukje, hè?!” vraag ik op nonchalante toon. Ik sla met mijn hand ‘pets’ op het schuim; ik ben een kind laat ik zien, geef haar de ruimte om haar positie als volwassene te bepalen.
“Is het belangrijk?” vraagt ze.
“Misschien niet. Maar je hebt ooit gezegd dat ik moet oppassen geen zaad in mijn vagina te krijgen. Dan moet ik toch op zijn minst weten hoe je zaad in je vagina kunt krijgen. Ik wil je nergens van beschuldigen, hoor. Ik weet ook dat mensen onaneren en masturberen.”
Mijn moeder glimlacht ongemakkelijk.
“Nou, zoiets was het.”
“Oké. Het is inderdaad niet belangrijk.”

Het lijkt alsof mijn moeder nog iets wil zeggen, maar haar half geopende lippen sluiten zich weer.
Ik neem wat schuim op mijn hand; een mysterieuze constellatie van grote en kleine zeepbellen, flinterdunne bolvormige vliesjes van lucht, zeep en water. In een grote bel steek ik mijn vinger naar binnen zonder de spanning in het vlies te breken en de bel stuk te maken. Ik ben een tovenaar die zijn arm door een bakstenen muur steekt. Of bedriegt de zeepbel mij en penetreer ik zijn wand helemaal niet. Misschien deuk ik de wand alleen maar in. Ik zie het als een metafoor; het is hoe ik me voel in de wereld. Alsof ik niet werkelijk in de bel der mensen ben binnen gedrongen. Ik ben een vreemdeling die de wand zover indrukt dat het lijkt alsof ik binnen ben, net als mijn vinger in de zeepbel. Maar het is slechts schijn. Een flinterdunne, maar onpenetreerbare zeepwand scheidt me van de mensen die hun leven aan de binnenkant leven.
“We zijn freaks.” Ik pols Shu-Jia’s reactie.
“Misschien zijn we de eersten van een nieuw ras. Pioniers in de evolutie.”
“Zoiets was ook al in mijn gedachten opgekomen,” merk ik op.
Ze glimlacht. Bedachtzaam laat ze haar hand door mijn badwater glijden. Ik blaas het schuim van mijn hand. Glimlach terug naar mijn moeder en vader die zich in één persoon verenigen.
“Zal ik je vader noemen? Pappa. Jij bent toch mijn pappa?” vraag ik licht provocerend.
Shu-Jia glimlacht echter terug. “Doe maar niet, lieverd. De mensen zouden raar opkijken.”
“Je verbergt een deel van jezelf.”
Shu-Jia beweegt haar hoofd, half ja, half nee. “Vroeger leefde ik als jongetje.”
“Vind je mij meer een meisje dan een jongen? Je kleedt me als een meisje en zegt tegen iedereen dat ik een meisje ben.”
“Je bent alles wat je wilt zijn.”
“Daar houd ik je aan,” knik ik, met iets van een dreigement in mijn stem.
“Wat bedoel je?”
“Wat zijn je plannen, Shu-Jia?”
Ze glimlacht begrijpend. “Ik heb een afspraak voor je gemaakt bij een dokter. Vanmiddag. Je wist ervan?”
“Ik heb jullie gehoord.”
“Lua-Li …” Ze pakt mijn glimmend natte schouders vast en brengt haar gezicht dicht bij het mijne. “Ik ben zo blij dat je eindelijk weer praat …”

“Misschien is dit ons laatste gesprek,” reageer ik koel op de hoop die ze uitspreekt.
Onthutst kijkt ze me aan. Haar mond open, angst in haar ogen, ongeloof. Ze wil niet dat ik alweer verdwijn. Ik begrijp het wel.
Ontkenning maakt haar stem hard en hees als ze naar het waarom vraagt. Ik haal mijn schouders op tegen de druk van haar handen in.
“Ik wil me … in ieder geval voorlopig … niet meer bezig houden met de uitwisseling van woorden of gedachten of gevoelens. Niet in de zin van orale communicatie.”
Ik leg mijn handen op de hare. Ze zijn warm. Dan laat ik me onderuit glijden in de grote kuip, mijn hoofd onder water, neem haar handen mee, alsof zij mij onder water duwt. Als haar handen hier zouden blijven, zich nooit meer van hun natte plek zouden verroeren, zou ik verdrinken.
Maar ze trekt ze tussen mijn schouders en mijn handen vandaan, boven water en schuim uit, waarin ik schuil.
Als ik boven kom, zie ik tranen in haar ogen.
“Intelligent zijn maakt alles nog gecompliceerder, hè?!”
Ze knikt.
“Zeg de afspraak met de dokter maar af.”
“Maar Lua-Li …”
“Wil je dat hij me geneest? Waarvan? Van mijn lethargie? Die is zelfverkozen.”
“Je bent mijn kind. Ik wil je zien groeien en bloeien.”
“Ben ik je kind of je kloon?”
“Is dat waarom je je terugtrekt? Ben je bang dat je niet een eigen persoon bent? Lua-Li, je bent mijn kind, niet mijn kloon. Je mag dan wel een identieke genetische kopie van mij zijn, maar je bent niet wie ik ben. We zijn niet hetzelfde. Jij hebt je eigen wil en je maakt van jezelf een totaal ander mens dan ik ben. Zie je dat dan niet?”
“Jij kiest ook voor een vorm van lethargie. Jij verschuilt je in domheid. Doe je dat voor Shing?”
“Voor mezelf. Ik was een eenvoudige visser in Nianxing. Ik was daar gelukkig, totdat …”
“Je was nooit een eenvoudige visser. En je was niet gelukkig in Nianxing.”
Shu-Jia is nu degene die wat schuim op haar hand neemt. Ze lijkt een schatting te maken van de hoeveelheid zeepbelletjes in het geklonterde bouwsel.
“Dat is maar gedeeltelijk waar. Ik was er wel gelukkig. Het onderdrukken van je potentie heeft zijn voordelen. Het kan fijn zijn geen

uitdagingen te hebben, geen vragen te stellen. Maar het voelt ook alsof je een geschenk ongeopend weggooit, dat geef ik toe.
Ik heb dingen meegemaakt die me gevormd hebben en mijn weg hebben bepaald. Dingen, die niet altijd goed voor me waren en die ik jou zou willen besparen. Maar ik sta nu meer dan ooit open voor verandering. Jij hebt ons naar België gebracht. Ik ben nu geen visser meer. Jij weet dit nog niet, maar Jeroom wil Shing en mij tot mede-eigenaren van Jerooms maken. En dat is voor mij niet het einde van mijn weg. Ik wil gaan studeren. Medicijnen. Jouw … ongeluk … heeft me op dat pad gezet. Ik wil mensen beter maken. Vooral mensen in schijnbaar uitzichtloze situaties. Ik wil nog zoveel."
"Wil je mij genezen?"
"Nee, dat is het niet … alleen."
"Aha, jij dacht; met mijn intelligentie kan ik arts worden, gespecialiseerd in coma's en hersenbeschadigingen en daaruit voorvloeiende gedragsstoornissen en dan ga ik mijn kind genezen."
"Nee, ik weet nu dat ik uit mezelf moet halen wat erin zit. Ik ben geen visser en ik ben geen cafébezitter. Ik kan zoveel meer."
Shu-Jia's ogen stralen met een ambitie die ik nog nooit in mijn moeder heb waargenomen, die er nooit was.
"Maar jij, lieve Lua-Li, lijkt een weg te kiezen die naar beneden leidt. Eerst door wat je in Nianxing hebt gedaan … het scheelde zo weinig of we waren je kwijt geweest. En nu je terug bent, verberg je je in een vierkant hokje als een korsthagedis die negentig procent van zijn tijd in zijn hol doorbrengt. Of is een slijkvis een betere metafoor; hij wacht en wacht in zijn cocon van slijk tot er eindelijk regen komt en hij zijn cocon kan verlaten? En op wat voor soort regen wacht je dan, Lua-Li? Is er iets dat ik voor je kan doen waardoor je weer gelukkig kan worden? Zeg het me. Alsjeblieft!"
Ik schud mijn hoofd.
"Er komt geen regen. Er is niets dat je kan doen. En neem alsjeblieft niet aan dat ik niet gelukkig ben. Bovendien, als je dat woord al gebruikt, definieer het dan eens voor mij. Zeg me of jij ooit gelukkig bent geweest."
"Ik ben gelukkig met jou, Lua-Li. Ik zal nooit alles hebben wat ik wil. En als er al zoiets als volledige voldoening zou bestaan, misschien is die volledige voldoening dan wel iets dat ik niet zou willen. Maar ik ben gelukkig met jou, Lua-Li. Zelfs als je niet tegen me praat. Zelfs als je je aan de wereld onttrekt."

Ze kust me zacht op mijn voorhoofd, dat koud geworden is van het afgekoelde water.
“Ik ben niet bang dat ik niet exact als jij ben, mamma,” fluister ik stil. “Want ik vind jou geweldig.”
Twee tranen lopen over mijn moeders wangen naar beneden.
“Maar vraag me niet waarom ik … verdwijn. Ik moet er zelf nog achter komen.”
Het woord ‘verdwijn’ maakt een luide snik uit Shu-Jia’s borst los. Ze duwt de rug van haar hand tegen haar mond en neus om het verdriet tegen te houden, dat zich desondanks in een serie wanordelijke ademstoten naar buiten snottert

87

Als ik mijn iPhone aanzet, springt het beeld onmiddellijk naar Youtube. Eén filmpje wordt aangeboden; ‘De Chinezen’. Nadat ik er met mijn wijsvinger op heb getikt, klinkt er meteen een vrolijk muziekje met een Chinese citer. Ik zie een groep jongemannen in een clubhuis of sportkantine. Ze zijn zich aan het verkleden, graaien gele kledingsstukken uit een grote stapel en lachen.
Het duurt niet lang of ze zijn allemaal verkleed; ze dragen glimmende gele jasjes die bedrukt zijn met zwarte Chinese tekens en afgezet zijn met zwarte biezen en broeken van een zwarte glimmende stof bedrukt met gele Chinese tekens. Op hun hoofden gele puntige Chinese hoofddeksels. Als ze poseren voor de foto die één van hen voorstelt met zijn smartphone te maken, steken ze allemaal als “echte” Chinezen hun handen in hun wijde mouwen.
“Nu nog een foto met de maskers op,” roept Gui. Hij lijkt de aanstichter van de verkleedpartij.
Behalve wat grootte en dikte betreft zijn de twintig mannen met hun maskers op identiek. Twintig lachende vrolijke Chinezen met hoog opgetrokken, zwarte wenkbrauwen, spleetogen, bolle wangen en lange, zwarte hangsnorren doen alsof ze elkaar schoppen en slaan met amateuristische karatebewegingen en schelle uit films nageaapte KungFu-kreten.
“Okééé we gaan,” roept Gui zijn karateleger tot de orde.

Het is donker buiten. Ze stappen in de vijf auto’s die bij het clubhuis van ‘Maaslook Naar De Zege’ klaar staan.

Gui zit voorin, in de eerste auto. Hij heeft zijn strodeksel op zijn schoot liggen en zijn masker omhoog op zijn hoofd geschoven. Boven het zwarte kraagje van zijn Chinezenpak laat het over zijn adamsappel getatoeëerde BELGIË RULES geen misverstand bestaan over zijn nationaliteit.
“Dat godverdommese kuttuig,” scheldt hij naar de Chinees naast hem aan het stuur. “Wil je weten wat ik denk? Die tyfusbuitenlanders hebben Jeroom vergiftigd. Ze zijn er maar net of Jeroom is helemaal verlamd en achterlijk geworden. Heb je gehoord hoe die mongool praat, Hahahaa? Bierkje, zegt hij, Geef dak meigje een bierkje van mij, Hahaahahaaa.”
De drie vrolijke Chinezen in de auto schudden van het lachen bij Gui’s imitatie.
“Maar ik zeg jullie; die goorlappen hebben strychnine in zijn eten gedaan. Die Chinezen vermoorden daar de honden en katten mee die ze in het eten doen en die hebben ze Jeroom gevoerd. Die kunnen er zelf tegen, die Chinezen. Trouwens, d’r zijn er toch veel te veel van, dus als er een paar toch van creperen is ook niks verloren. Dat Jeroom eraan gaat, zal me ook worst zijn. Maar van onze café’s moeten ze afblijven, godverdomme. Maar we gaan ze eens een lesje leren.”
Hij bukt zich en haalt twee grote blikken bier uit de plastic zak die naast zijn voeten staat, gooit ze zonder om te kijken tegelijk naar achteren, pakt er nog twee, waarvan hij er een aan de bestuurder geeft en de andere opentrekt en aan zijn mond zet.

88

Op hetzelfde moment dat ik op mijn iPhone de nepChinezen uit het donker van de avond met veel rumoer en geduw Café Jeroom zie binnengaan, gaat ook binnen in het café de deur open. Een roedel hongerige hyena’s overspoelt het tot dat moment rustige dranklokaal. De gele golf met maskers en puntschalen op de hoofden neemt meteen het leven in café Jeroom in bezit. Ze zwaaien in de lucht met lange oosterse vechtstokken en dubbele korte stokken aan kettingen. Een aantal nepChinezen klimt op stoelen en tafels en schopt asbakken en glazen in het rond, terwijl een paar andere brutaal over de bar heen hangt en bier begint te tappen.
Shing komt kwaad achter de bar vandaan om de kerels te stoppen, maar wordt ruw vastgegrepen en met een stok tegen zijn keel tegen de muur achter de bar gepind.

Ik kijk niet meer op mijn iPhone, waar zich hetzelfde digitaal afspeelt als wat ik hier voor me in de werkelijkheid begluur.
Eén Chinees staat in het midden en kijkt rustig om zich heen wat de anderen doen. Hij is de spil van de bende die zich nu uitzinnig als wilde apen gedraagt. Op zijn keel staat BELGIË RULES.
Jeroom duwt ziedend van kwaadheid zijn zware, gemankeerde lijf omhoog van zijn stoel, zijn gezicht is rood aangelopen. Hij heeft in al die jaren veel meegemaakt in zijn café, maar dit slaat alles. Hij grijpt de eerstbeste nepChinees die binnen armwijdte van zijn gezonde arm is en sleurt hem tegen de vloer.

“Let op,” zeg ik tegen mezelf terwijl ik mijn hol verlaat.
Ik zie mezelf vrolijk huppelend naar Jeroom dansen. Mijn vlechten huppelen mee.
Ik zie Shing schrikken, omdat hij had gehoopt dat ik me schuil had blijven houden onder de tafel.
“Lua-Li, ga terug,” sist hij me toe. De stok op zijn keel wordt als straf harder aangeduwd. Zijn gezicht is rood. Ik hoop wel voor hem dat hij nog wat adem krijgt.
Ik glimlach naar hem en ga voor Jeroom staan. Ik kijk omhoog naar de dikke, zwaar ademende man. Het ziet eruit alsof hij pijn in zijn lamme arm heeft. Naast me op de grond krabbelt een meneer met een masker op overeind. Overal staan mannen met die grappige maskers.
“Wat een leuk toneelstuk, Jeroom. Mag ik naast je zitten? Ik wil het ook zien.”
Jeroom kijkt me verbaasd aan.
“Ga zitten,” dring ik aan. Ik trek aan de mouw van zijn hemd. “Je stoort de voorstelling.”
Als hij met een verbaasde uitdrukking op zijn gezicht gehoorzaamt, ga ik naast hem zitten en fluister hem toe: “Je mag niet met de acteurs gooien. En als het te eng wordt, moet je maar denken; het is allemaal niet echt.”
België rules loopt langzaam naar ons toe en gaat wijdbeens voor Jeroom staan. Ineens trekt hij uit zijn ene mouw twee Chinese vechtstokken die met een ketting met elkaar verbonden zijn. Hij slingert zijn vechtstokken virtuoos over zijn schouder en rakelings langs zijn gezicht. Hij vangt het vliegende uiteinde met zijn vrije hand uit de lucht en trekt de ketting tot een strakke horizontale streep ter hoogte van Jerooms gezicht.
“Vuile nakgi’g,” gromt Jeroom. “Ik week wie jullie gijn. Ik ken jullie allemaal: Gui en gijn voekbalvrienkjeg. Ik gpuug op jullie, lafbekken dak je benk mek je magkerg op.”

“Hèhèhè, wak zegk ‘ie? Wak gijn nakgi’g?” roept een van de maskers sarkastisch naar Gui.
“Nazi’s bedoelt hij, hè Jerommeke?! Je bedoelt nazi’s, toch?! Waarom zeg je dat dan niet?” antwoordt Gui. “Je praat een beetje raar de laatste tijd. Is het niet helemaal goed onder de dakpannen?”
Een schuimige rochel loopt als antwoord langs het masker van Gui naar beneden.
“Je mag niet op de acteurs spugen,” giechel ik naar Jeroom. “Maar goed, als jij een stuk met publiekparticipatie wilt, mij best, hoor.”
Gui trekt zijn masker af en gooit het op de grond. Hij is woest.
“Je vraagt erom, hè Jeroom?! Maar jij hebt het al lang komen. Want het is jouw soort mensen dat ons land naar de kanker helpt. Jouw soort en dat buitenlandse tuig.”
Hij steekt zijn stokken in de richting van Shing maar houdt zijn dreigende blik op Jeroom gericht.
“Maar het wordt tijd dat hier in Maaslook eens een Heimatwind gaat waaien, zoals onze arische bondgenoten dat noemen, als je het over nazi’s wilt hebben, Jeroom. Hier dient eens orde op zaken gesteld te worden. Wij zijn gekomen om jou te waarschuwen. Niemand van ons heeft iets tegen jou persoonlijk … maar je moet opnieuw naar school. Jij gaat namelijk leren wie jouw klanten zijn. En wie niet!”
Gui laat zijn vechtstokken met een ruk naar de twee Turken wijzen die zich onder bedreiging van een paar maskers niet van de vloer durven te verroeren. Ze hadden geprobeerd te ontsnappen toen de invasie begon maar werden meteen gestopt en hardhandig tegen de grond geschopt en geslagen.
Een eindje verderop staat een groepje jongeren van een jaar of vijftien van angst tegen de gokkast aangekropen. De enige jongen van het groepje, die uitgenodigd was door het vriendinnenclubje waarvan het meisje met de bril een oogje op hem heeft, staart bibberend naar de Turken.
“En bij jou kom ik zometeen, Chinees!” snauwt België rules naar Shing en wendt zich weer tot Jeroom.
“Kijk, Jeroom, jij mag best wel een of ander lekker blond mokkeltje in de bediening nemen, maar niet zo’n vuile buitenlandse stinkhoer! Want jij mag dan wel een Chinezenbordeel willen runnen, ouwe pooier die je bent, maar dat moet je dan maar in dat kankerChina gaan doen. Nietwaar, jongens?”
Het Chinezenleger joelt en lacht.
Ik zit ook duidelijk te genieten van het toneelstuk.

Ineens laat Gui het losse houten deel zijn vechtstok door de lucht slingeren en met een klap neerkomen op een stoelleuning die onder het geweld in tweeën splijt. Iedereen is meteen stil. Gui brult in Jerooms gezicht: “En nu wil ik weten waar die stinkhoer is!”
“Ik geg jou helemaal nikg, kleine gkronkbak die je benk,” antwoordt Jeroom.
Gui klapt zijn stokken tegen elkaar en duwt ze stevig in Jerooms maag.
“Oeoeoehw,” zeg ik. “De acteurs raken het publiek aan. Kinky, zeg.”
“Je vaker galiger ig alkijk een fakgoenlijke venk geweegk, kie gich kook heefk gewerk voor jullie. Hij graaik gich om in gijn graf alg hij giek wak voor een gmeerlap jij benk geworken,” zegt Jeroom met ingehouden woede.
“Haha, touché,” fluister ik.
Gui is razend. Hij doet een snelle stap terug, draait met zijn been in de lucht om zijn as en raakt Jeroom vol tegen zijn hoofd.
Het meidengroepje gilt. Shing blaast en schreeuwt van woede boven de stok die hem de lucht afknijpt en probeert zich tevergeefs los te rukken.
Naast me begint het gezicht van Jeroom op te zwellen en blauw te worden. Zijn dikke hoofd hangt op zijn schouder, de oogleden zijn gesloten en uit de open mond sijpelt een straaltje bloed.
“Fantastische maquillage, levensecht! Dit wordt een Oscar voor Special Effects, ik voel het.”
Ik steek mijn duim omhoog, maar Jeroom ziet het niet.
“Zo blijven liggen, Jeroom,” fluister ik in zijn oor. “Het publiek wordt helemaal gek.”
De apenbende joelt. De twee Turken krijgen nog een schop, terwijl een tafel door een ruit knalt en midden op straat blijft liggen.
Gui draait zich om naar Shing. Hij raapt het masker van de grond, veegt Jerooms spuug af aan zijn broek en zet het weer op. Dan loopt hij naar Shing toe.
“Waar is je Chinezenteef?” sist hij tussen zijn tanden door. Het dunne plastic van het masker drukt knakkend in Shings gezicht.
Shing trekt snel zijn hoofd een fractie terug en slaat dan als een koppende bok zijn hoofd vol tegen Gui’s masker.
“Godverdomme, vuile spleetoog,” vloekt Gui van de pijn en de vernedering. Hij haalt uit en ramt Shing snoeihard met zijn vuist in het gezicht. Bewusteloos zakt Shing onderuit tussen de armen van de mannen die hem vasthouden.
“Ik wist niet dat Shing kon acteren,” mompel ik onder de indruk. “Dat moet ik straks aan Shu-Jia vertellen.”

Ik schuif heen en weer op mijn stoel van de opwinding. Naast me zit Jeroom nog steeds bewusteloos te spelen.
Gui zwaait met zijn armen in de lucht. “En nu; let the party begin. Slopen die handel!”
Meteen vreet een luid zeurende kettingzaag een gleuf in de toog. En de hel breekt los; stoelen en tafels worden met veel geweld in de spiegels en de flessen achter de bar gesmeten, flessen vliegen door de lucht of worden op de plastic monden van de maskers gezet om klokkend leeg te lopen. Drie nepChinezen springen op mijn tafel en weten een van hen omhoog te tillen tot hij als een trapezeartiest aan de ski’s van de bobslee met de apen hangt. Hij zwiert heen en weer met het voertuig boven zijn hoofd. Tot de beugels in het plafond het niet meer houden en de losgeschoten kabels gevaarlijk slingerend door de lucht zwaaien, waarbij ze bijna het oor van een van de maskers eraf halen.
De stuntman klapt een paar meter verderop op zijn rug op de vloer met de scherpe ski’s van de driehonderdnegentig kilo zware bobslee vol op zijn borst. De twee die hem aan de bobslee hebben gehangen, zijn op de grond gesprongen en dansen nu, zonder zich om hun verongelukte vriend te bekommeren, schaterend van de lach in het rond. Elk van hen houdt een grijnzende chimpansee in zijn armen alsof het zijn liefje is.
“Hee, wat vinden jullie van mijn schatje?” roept een masker, dat bij de bar op een kruk staat en de krokodil van het afdakje heeft gerukt. Hij houdt het opgezette beest voor zijn buik en maakt obscene bewegingen met zijn heupen.
Gui verdwijnt ondertussen door de deur naar de opslagruimte.
Het masker met de motorzaag loopt naar mijn tafel toe en zet ruw zijn zaag in mijn tafel.
“Kom snel hiernaartoe,” wenk ik mezelf, als ik haastig onder de tafel uit gekropen kom. “Kom naast me zitten, hier is nog een stoel vrij.”
Ik doe wat ik zeg, terwijl ik met een ontstelde blik kijk hoe de brute zager met zijn zaag mijn tafel vermoord.
Als even later de tafel in twee stukken uiteen valt, applaudiseer ik enthousiast. Verbluft kijk ik mezelf aan.
“Wacht,” roep ik voor het spektakel verder gaat. Ik sta op van mijn stoel en ren achter de bar. Met de afstandsbediening zet ik het grote scherm aan dat aan de muur hangt.
Even later kan het hele café zien hoe Shu-Jia verbaasd rechtop gaat zitten in haar bed.

89

Shu-Jia had Shing gevraagd of ze een uurtje kon gaan liggen omdat ze hoofdpijn had. Ze was net in slaap gevallen, maar is in haar dromen gestoord door een vage herrie die uit het café lijkt te komen.
Ze heeft haar schoenen aangehouden op bed, laat haar benen naast het bed glijden en blijft een moment zitten. De hoofdpijn is alleen maar erger geworden. Ze wrijft met haar hand over haar voorhoofd, zucht en dwingt zichzelf op te staan, terwijl ze haar omhoog gekropen jurk naar beneden trekt.
Hoe verder ze de trap afdaalt, hoe ongeruster ze wordt over het steeds luider wordende kabaal. Ze haast zich door de gang, trekt de deur van de opslagruimte open en gaat naar binnen.

Op het grote scherm aan de muur van het café is te zien hoe de gemaskerde Gui, even voordat mijn moeder van het bed opstaat, de opslagkamer verlaat en het huis binnendringt. Als hij hoort dat mijn moeder de trap af komt lopen, snelt hij terug naar de opslagruimte en verbergt zich achter een hoge toren met kratten Jupiler Speciaalbier Feesteditie.
In het café staart iedereen nu gespannen naar het scherm. De inmiddels bijgekomen Shing wordt stevig in bedwang gehouden. Hij schreeuwt: “Shu-Jia, ga telug, pas op!”, maar hem wordt snel de mond gesnoerd door hem een dikke stapel bierviltjes tussen de tanden te proppen.
Ik zit naast Jeroom en kijk naar het grote scherm. Het meisjesclubje en de jongen zijn met benauwde gezichten op de grond tegen de muur gaan zitten. De Turken liggen nog op de vloer met een paar beveiligers naast hen. Twee maskers bewaken de deur naar de opslagruimte.
De maskers die niemand hoeven te bedreigen en even klaar zijn met de boel te vernielen, staan drinkend en commentaar gevend de film te volgen.
“Mamma, pas op!” roep ik door de koker die ik van mijn handen maak. Ik ben ondertussen weer tussen mij en Jeroom in komen zitten en por mezelf met mijn elleboog in mijn zij. Ik fluister: “Komt allemaal goed, maak je geen zorgen. Laat maar gaan.”
Ik kijk mezelf aan. Waar ben ik mee bezig?
“Hahaha, goeie thriller, zeg,” lacht een van de maskers.
“Met die kop van Gui is het eerder een horrorfilm,” reageert een andere.

Het valt Shu-Jia niet op dat het licht al aan is in de opslagruimte. Ze haast zich naar het café. Maar net als ze de deur bereikt waarachter de razzia die er zojuist heerste is veranderd in een interactieve bioscoopbelevenis, wordt ze van achteren vastgegrepen en tegen de muur gegooid. Gui slaat de ketting die tussen de vechtstokken is gespannen rond haar keel en draait hem aan achter haar nek. Dan schopt hij haar voeten onderuit en klimt bovenop haar.
Hijgend ligt Gui op de rug van Shu-Jia. Haar keel wordt dichtgetrokken, haar adem fluit, terwijl Gui haar lichaam tegen het harde beton drukt. De veeg bloed op de grond is afkomstig van Shu-Jia's jukbeen.

Waar ik het zakje paprikachips ineens vandaan heb, weet ik niet, maar ik zit gebiologeerd naar de film te kijken, terwijl de chips repetitief, haast mechanisch, van het zakje naar mijn mond omhoog gebracht wordt.
Als ik merk dat ik me observeer, steek ik het zakje hartelijk in mijn riching.
"Ook wat?"
Ik schud mijn hoofd. Hoe kan ik zo zitten eten alsof ik in de bioscoop naar een speelfilm zit te kijken terwijl mijn moeder aangerand en wellicht zometeen verkracht en vermoord wordt.

"Je bent van mij, Chinese teef," hijgt Gui in Shu-Jia's oor nadat hij zijn masker omhoog geschoven heeft. Het plukje haar naast haar oorschelp kietelt koket tegen zijn lippen, alsof het hem wil opwinden en uitdagen. Hij likt er glimlachend aan. Zijn pik begint te groeien tegen de ronde billen van zijn slachtoffer.

Shu-Jia weet dat ze kalm moet blijven om een kans te hebben hier levend vandaan te komen, maar de ketting rond haar keel snijdt de zuurstoftoevoer naar haar hersenen af. Ze beseft dat ze nu elk moment buiten westen gaat raken. Ineens voelt ze hoe de hand van de aanrander ruw tussen haar benen grijpt. Ze gaat flauwvallen en verkracht worden en waarschijnlijk zal hij haar daarna vermoorden.
Maar dan valt zijn hand ineens stil en verslapt zijn greep.
Gui springt op en kijkt met een blik van afkeer naar Shu-Jia, die zich nu op haar rug draait en snakkend naar adem de ketting rond haar keel lostrekt.
"Godnondeju," spreekt hij monotoon. Hij schudt zijn hoofd en kijkt alsof hij zojuist iets buitengewoon smerigs heeft gegeten. Hij heeft een man aangerand, niet een vrouw. Shu-Jia ziet hoe zich langzaam een vreselijke

woede in Gui opbouwt. Maar ze kan het niet laten haar aanrander een spottende, triomfantelijke glimlach te tonen.
“Godverdomme, vuile omgebouwde kankerhomo,” spreekt Gui met een kalmte die uitdrukt hoe groot de schade zal zijn die hij gaat aanrichten.
Shu-Jia glimlacht en trapt dan zo hard ze kan vol in Gui’s kruis.
Terwijl hij ineenkrimpt van de pijn, springt zij op haar voeten, grijpt een krat Jupiler Speciaalbier Feesteditie en slaat Gui er zo hard mee tegen zijn hoofd dat de flesjes rinkelend door het magazijn in stukken vliegen en het bier stinkend tegen de muren spat.
Zwaar ademend kijkt ze hoe hij over de grond kronkelt.
België rules, leest Shu-Jia op Gui’s adamsappel, maar op zijn gezicht staat iets heel anders geschreven.

In het café brult en tiert de maskermeute. Ze stormen naar de deur van de opslagruimte, op weg om Shu-Jia te lynchen.
“Ho, stop!” roep ik. “Cut!!”
De meute bevriest. Alle maskers kijken om naar het kleine meisje met de vlechten.
Ik loop achter de bar, zet het beeld op het scherm stil en baan me vervolgens een weg langs de maskers naar de opslagruimte, trek de deur open, stap naar binnen en sluit de deur achter me.
Als ik binnen ben, weet ik dat ik weer in beeld ben op het grote scherm in het café. De maskers nemen braaf hun plek in voor het scherm.

90

“Nee, nee, nee,” roep ik. Ik gesticuleer heftig om mijn woorden kracht bij te zetten. “Niet genoeg diepgang. Slecht geacteerd, gratuït geweld.”
Ik zucht en schud mijn hoofd. “Al die platte agressie, brute scheldpartijen, grof taalgebruik, dit is niet de film die ik wil maken. Nee, nee, nee, geen enkele diepgang. Opnieuw.
We starten als Shu-Jia het magazijn binnenkomt. Gui, jij zit verstopt achter de gele toren. Take twee. E-e-e-e-en Actie!”
Ik verlaat snel de ruimte en neem in het café plaats op een kruk aan de bar van waaruit ik het beste zicht op het grote scherm heb.

Shu-Jia rukt de deur open, het valt haar niet op dat het licht al aan is, en haast zich naar het café. Maar net als ze bij de deur is waarachter de

razzia die er zojuist heerste is veranderd in een interactieve bioscoopbelevenis, hoort ze een stem.
“Ik zou niet door die deur gaan.”
Shu-Jia staat stil, laat de deurklink los en loopt langzaam een paar passen terug de ruimte in. Als ze om een stapel bierkratten heen kijkt, ziet ze een man zitten op een ijzeren fust. Hij maakt een gedeprimeerde indruk. De man draagt een soort Chinees carnavalspakje. Een Chinezenmasker hangt met een elastiek scheef om zijn nek naast zijn hals. Hij draagt een tattoo op zijn adamsappel: ‘DE’ staat er geschreven in een gotisch lettertype.
“Wat zei je?” vraagt Shu-Jia.
“Niet door die deur gaan.” Gui kijkt Shu-Jia aan en produceert iets dat op een glimlach moet lijken maar haar eerder voorkomt als een zenuwtrek. “Heb jij ook wel eens het gevoel in de verkeerde ramp terecht gekomen te zijn?”
“Goed, goed!” roep ik vanaf mijn barkruk naar het scherm, “Heel mooi. Sterke lijn, Gui. Ga door.”
“Kan je ooit in juiste lamp telechtkomen dan?” repliceert Shu-Jia.
Ik blaas een kushand naar Shu-Jia. Voortreffelijk.
“Waarschijnlijk niet.” Gui strijkt zijn weerbarstig onstrijkbare stekelhaar naar achteren en haalt zijn schouders op.
“Het leven krimpt,” zucht hij.
Nu is het Shu-Jia’s beurt om haar schouders op te halen.
“Mijne expandeelt,” glimlacht ze. Het is de schuldige glimlach van iemand die zojuist een diep gevoel van geluk heeft ervaren en ernaar verlangt dat de ongelukkige persoon naast haar maar zo snel mogelijk verdwijnt.
“Oh ja?!” Gui geeft zijn gesprekspartner een geërgerde maar arrogante blik. “Misschien heb je gelijk. Doe de deur maar open. Doe om het even welk van de twee maar open.”
Aarzelend loopt Shu-Jia naar de deur die toegang geeft tot het café. Als ze hem opentrekt, duizelt het haar. Er is een en al heelal aan de andere kant! Zwart heelal en sterren zover je kan zien. Als ze een stap buiten de deur zou zetten zou ze in het universum tuimelen. Geschokt doet ze de deur met een klap dicht.
“Aan de andere kant ook,” grijnst Gui ongelukkig.
“Weg, alles is weg.”
“Weg?” stamelt Shu-Jia ongelovig. Ze rent naar de andere deur. Ze kan altijd nog via het huis, over de straat, het café binnenrennen, haar

dochter en haar man bij de hand grijpen en deze idiote nachtmerrie ontvluchten.
Maar Gui heeft gelijk. Ook achter de andere deur eindeloze zwartheid en verre lichtpuntjes. De opslagruimte buitelt door het onbegrensde zwaartekrachtloze heelal.
“Wij twee zijn alleen. Helemaal alleen. Dat noem ik krimp.” Gui laat een grinnik horen die op een aaneenschakeling van hikjes lijkt. “Hoewel het daarbuiten aardig expandeert inderdaad.”
Shu-Jia gaat zitten op een omgekeerde krat Jupiler, haar hoofd in haar handen.
“Ik wil niet met iemand als jij ovelblijven. Dan ik stap nog lievel naar buiten.”
“Mijn moeder rook naar marsepein.” Gui sluit zijn ogen en lijkt de geur van het verleden terug te halen.
“Waalom zeg jij dat?” vraagt Shu-Jia zonder op te kijken.
“Mijn moeder hield van me.”
“Hahahahaha!!” Shu-Jia gooit haar hoofd in haar nek en slaat met haar handen op haar knieën. “Cliché. Ook velschlikkelijke lotzak heeft moedel die van hem houdt. Wat jij zeggen is dat jij binnenin aaldig iemand bent. Ook doe je andele mensen glote pijn aan. Hou op. Jij bent slecht mens.”
“Ik weet niet of ik slecht ben. Ik voel me soms wel verdwaald.”
“Jij maakt jou makkelijk.”
“Misschien wel.”
Gui staat op en pakt een flesje bier uit de bovenste krat van de hoge stapel, zet de rand van de dop tegen de rand van een krat en slaat er hard op. De dop vliegt in de krat. Gui heft de fles in de lucht als proost en zet hem aan zijn lippen.
“Maar het kan ook iets in mijn hersenen zijn, denk ik wel eens, dat me de dingen laat doen die ik doe. Weet je hoe mijn brein werkt in meerkeuzesituaties, als ik de weg kwijt ben, letterlijk de weg kwijt ben, en moet beslissen of ik links of rechts of rechtdoor ga?”
Hij veegt met de rug van zijn hand de omgeving van zijn mond droog. Shu-Jia antwoordt niet.
“Ik kies in onduidelijke situaties per definitie de foute weg. Haha, grappig, maar zo werkt dat bij mij. Ik doe het niet met opzet, mijn hoofd doet dat gewoon. Ik geef je een voorbeeld.”
Gui neemt nog een lange teug uit het flesje voordat hij verder gaat.
“Als ik op het station ben en ik weet niet op welk spoor mijn trein staat, 2a, 4b, 8b, 14a, probeer ik achter het juiste perron te komen door eerst de

meest onwaarschijnlijke opties te elimineren. Want ik weet dus dat daar mijn trein waarschijnlijk, waarschijnlijk maar niet zeker en ik moet het zeker weten, waarschijnlijk dus niet staat. Er kunnen allerlei redenen zijn waarom ik denk dat een perron niet het goede is, maar ik loop dus eerst naar het foute perron. Als ik daar aankom, zie ik dat de trein daar inderdaad niet staat. Dat geeft me een goed gevoel, want dan blijven in ieder geval minder opties over. Maar het creëert ook een gevoel van paniek, want ik heb nu minder tijd over om mijn trein op tijd te bereiken. Begrijp je mij?"
Shu-Jia schudt haar hoofd.
"Vervolgens neem ik weer een keuze die zeer waarschijnlijk de verkeerde is. Ik verwacht dat ik een foute keuze maak, zie dit bevestigd en heb weer een mogelijkheid geëlimineerd. Zo kom ik steeds dichter bij het doel waarvan ik uiteindelijk weet waar het zich bevindt.
Maar het lukt me simpelweg niet om te kiezen voor het perron dat de grootste kans op succes biedt. Ik loop eerst een paar keer verkeerd, erger me, raak in paniek door het tijdsgebrek. Soms raak ik gedesoriënteerd en weet helemaal niet meer waar ik naartoe moet.
Als ik in de auto de weg zoek, doe ik hetzelfde. Ik rijd eerst het doodlopende weggetje in. Dan weet ik dat het daar niet is, en kies dan voor de grote weg."
Shu-Jia kijkt Gui kalm aan.
"Dat moet toch iets in mijn hersenen zijn, denk je niet? Vind jij dit normaal?"
"Ik beglijp niet wat …"
"Wat ik hiermee wil zeggen, is dat mijn brein wellicht ook zo functioneert bij beslissingen die ik neem op andere gebieden in mijn leven. Misschien ben ik wel op zoek naar het goede, het mooie. Maar op weg daarnaartoe verdwaal ik in de verkeerde keuzes. Ik doe slechte dingen, omdat ik ze dan kan elimineren. Ik neem de weg waarvan ik weet dat ik die niet moet nemen, om uiteindelijk mijn leven zo in te richten als ik echt zou willen."
Gui haalt zijn schouders op ten teken dat hij het ook allemaal niet weet en misschien wel een slachtoffer is van zichzelf.
"En ja, ik raak vaak genoeg in paniek. Want misschien bereik ik wel nooit het juiste perron. Of pas als mijn trein al vertrokken is. Geloof me maar, ik weet ook wel dat ik de verkeerde weg bewandel."
"En wat dacht jij van infolmatiebolden lezen?"
Gui zucht. "Ik ben niet toerekeningsvatbaar. Mijn hersenen zijn dyslectisch voor goede raad, corrigerende tikken of waarschuwingen. Ik

heb al twee keer gezeten. En het zal niet de laatste keer dat ik de lik van binnen heb gezien.
Er zijn nog zoveel foute wegen te elimineren.”
Shu-Jia staat op, ze loopt naar de deur die toegang zou moeten geven tot het café, opent hem op een kier en kijkt naar het heelal.
“Wat op jouw tattoo?”
Ze vraagt zich af of Gui haar vraag gehoord heeft. Het leek alsof haar woorden door het heelal opgezogen werden.
“Een tekst.”
Shu-Jia kijkt naar het woord op de adamsappel: ‘DE’. Een lidwoord. Aan een lidwoord kan zich vanalles vastklampen: hoop, geloof en liefde, haat, verzet, versagen. Een lidwoord aan het begin van een zin kan een wereld van onbegrensde mogelijkheden voortduwen zoals een duwboot een drijver met een lading containers voortduwt waarin zich alles wat denkbaar is kan bevinden; chemische wapens, blikken bonen in tomatensaus, cocaïne, de lijken van vluchtelingen waarvan de meesten een uur geleden nog vol hoop op weg waren naar een nieuwe toekomst, marsepeinen dildo’s, klapschaatsen, Mozarts Requiem ...
Shu-Jia sluit de deur en kijkt Gui aan terwijl deze zijn jasje uittrekt. Ze leest:
‘DE BAARMOEDER IS LEEG’.
‘BAARMOEDER’ staat in een boog over zijn borst getatoeëerd. Boven zijn navel ‘IS’, boven zijn schaamhaar ‘LEEG’.
“Een tekst,” glimlacht Gui haast verontschuldigend. “Van mezelf.”
Shu-Jia glimlacht flauwtjes terug.

“Voortreffelijk allebei. Loop nu naar hem toe, Shu-Jia,” regisseer ik vanaf mijn barkruk. “Langzaam, met gevoel.”
Shu-Jia volgt mijn aanwijzingen als een volleerd actrice op.
“Ga achter hem staan. Kijk op hem neer. Zeg iets verrassends.”
Shu-Jia gaat achter Gui staan. Ze kijkt op hem neer, fluistert: “Wat moet ik zeggen?”
“Geeft niks wat,” fluister ik terug. “Iets bijzonders.”
Shu-Jia weet duidelijk niet wat ze met deze aanwijzing moet. Er komt een rode blos van ongemak op haar wangen.
Ze pakt de gele Jupilerkrat die naast Gui staat. Ze slingert de krat een stuk naar achteren, dan met kracht naar voren en slaat Gui er zo hard mee tegen zijn hoofd dat de flesjes rinkelend door het magazijn in stukken vliegen en het bier stinkend tegen de muren spat.
Gui slaat tegen de grond en blijft daar kreunend en bloedend liggen.

“Cut! Stop!” roep ik.
“Waa-rom-doe-je-dat?” vraag ik.
Shu-Jia haalt haar schouders op.
“Ik mag hem niet.”
“Maar waarom dat geweld? Had je niet iets kunnen zeggen, iets absurds, iets … iets tragisch? Of tragikomisch?”
Ik zucht.
“Oké, goed, misschien is het goed zo. Take drie. Vanaf het moment dat je achter hem staat. Pak de krat die naast Gui staat. En Actie!”
Shu-Jia tilt de gele krat omhoog.
“En nu SLAAN!”
Shu-Jia slingert de krat een halve meter naar achteren en slaat Gui er zo hard mee tegen zijn hoofd dat de flesjes rinkelend door het magazijn in stukken vliegen en het bier stinkend tegen de muren spat.

“En nu alle Chinezen naar het magazijn! NU!”
Als een gedrild leger stormen de maskers vanaf de bar en vanuit alle hoeken van het café de opslagruimte binnen. Ik spring van mijn kruk en sluit de deur achter het laatste masker.
Op het scherm zie ik Gui op de grond liggen, steunend op een elleboog, de zijkant van zijn hoofd bloedt flink en begint op te zwellen, wordt blauw en paars.
“Grijp die kut!” schreeuwt hij met een van pijn vertrokken gezicht tegen zijn vrienden. “Maak haar af … godverdomme!”

91

“Banzai!!!!” schreeuwen de maskers in koor en storten zich als één blok naar voren door het nauwe gangpad.
Shu-Jia duikt zijwaarts tussen een paar lege dozen, terwijl Gui zijn vrienden recht op zich af ziet stormen.
“Wat …???” stamelt hij.
Hij tilt zijn arm in afweer voor zijn gezicht.
Maar de negentien maskers negeren hun gewonde vriend en rennen langs hem heen naar de deur. Het voorste masker gooit de deur naar het universum open en een voor een, als parachutisten uit een vliegtuig en na op de drempel nog een keer ‘Banzai!!!’ geschreeuwd te hebben, duiken de negentien in de onmetelijke zwarte sterrensoep.

Gui sleept zich totaal verbluft op zijn ellebogen naar de drempel en ziet hoe ver beneden hem in het zwarte niets elke seconde een gele parachute boven één van zijn vrienden open plopt en ze al dobberend steeds kleiner worden tot ze uiteindelijk uit het zicht verdwijnen.
“Banzai is Japans. Niet Chinees,” zegt Shu-Jia kalm. Ze staat naast Gui bij de deuropening. Dan buigt ze zich over Gui heen en zet hem zijn vrolijke Chinezenmasker weer voor het gezicht. Ze pakt hem vast onder zijn armen en trekt hem met zijn bovenlijf half in het luchtledige.
“Dit is het juiste pellon, Gui,” zegt ze. “Hiel veltlekt jouw tlein. Je bent dit keel mooi op tijd. Ga maal.”
Aan Gui’s gezicht is te zien dat hij geen grip meer op deze werkelijkheid heeft. Hij biedt geen verzet als Shu-Jia hem het laatste duwtje geeft dat nodig is om ondersteboven naar buiten te kantelen.
Als een stille marionet tuimelt hij door de enorme onzichtbare energie die de sterren verdeeld.
Shu-Jia kijkt Gui na tot hij uit het zicht is verdwenen. “Domme jongen is zijn palachute vergeten,” mompelt ze.
Ze sluit de deur en begeeft zich naar de deur die naar het café leidt.

Als ze het café binnen stapt, draagt ze een volle krat Jupiler Speciaalbier Feesteditie. Ik zit onder mijn tafel. Het is rustig, twee Turken zitten aan een tafeltje te kaarten. Een jongen doet zijn best met jongensachtige bravoure indruk te maken op vier meiden. Mocht er onverhoeds een ramp plaatsvinden, zal hij hen beschermen, zo’n kerel is hij wel.

92

Geregeld komt mijn moeder bij me onder de tafel. Als ze tijd heeft blijft ze een uurtje, maar soms heeft ze maar tien minuten. Als het tijdens werktijd is, kijkt ze eerst even of geen van de klanten haar ziet en hurkt dan alsof ze iets moet oprapen van de vloer, om zich vervolgens met een kleine snoekduik in mijn kussens te werpen.
Het is niet ongezellig, maar ik zeg niets tegen haar. Zij klets, of kijkt naar hoe ik op de iPhone bezig ben. Ze vertelt me dat ze zich heeft ingeschreven voor een studie medicijnen, dat ze er erg veel zin in heeft. En dat Jeroom haar het geld voor de studie heeft gegeven. Zij wil het zien als een lening, maar Jeroom wil het zien als een schenking. Wij zijn de kinderen en kleinkinderen die hij nooit heeft gehad, zegt hij. Het is een man met een hart van goud, zegt mijn moeder.

Ze heeft een computer gekocht omdat ze die nodig heeft voor haar studie. Met korting heeft ze ook een laptop gekocht, die is voor mij. Over een paar dagen wordt hij geleverd. Shu-Jia wil niet dat ik mijn ogen verpest door de hele tijd op het kleine schermpje van de iPhone te kijken. Shing zal de laptop aansluiten voor me. De stroomkabel zal hij achter de bank omhoog laten lopen zodat ik continue gebruik van het apparaat kan maken.
“Misschien kan je dan af en toe als we niet aan het werk zijn, Shing en ik, gezellig bij ons komen zitten,” probeert Shu-Jia met een poeslieve stem.
Ze paait me met een laptop, maar wil daarvoor graag iets terug.
“Of wat vind je hiervan; jij krijgt de laptop en in ruil daarvoor praat je elke dag vijf minuutjes met mij of met Shing? Vijf kleine minuutjes maar?”
Ik glimlach naar haar. Ze is lief. Ze meent me te helpen met haar verzoekjes. Maar ik schud mijn hoofd en mijn vlechten schudden mee.
“Oké, denk er maar over na, schatje. Ik moet weer aan het werk.”
Ze gluurt door een van de gaten om te zien of niemand zal opmerken dat ze onder de tafel vandaan kruipt en is verdwenen uit mijn schulp.

Twee dagen later staat de laptop onder mijn tafel. Aangesloten. Power. Beeld. Internetverbinding.
Ik staar ernaar als naar een groot meer waarin ik gruwelijke monsters verwacht die me aan mijn benen naar beneden zullen trekken. In een onbekend meer zwemmen is voor veel mensen een overwinning op hun fantasie. Ze willen zich niet voorstellen wat zich onzichtbaar onder het gladde oppervlak zou kunnen bevinden. Nee, je waadt er zo fantasieloos mogelijk in en zwemmen maar. Alsof er niets dan water is en het engste dat je blote tenen zullen voelen de slijmerige blubber is van de bodem.
Ik dubbelklik op de internet explorer en bevind me meteen in die altijd aardige, altijd behulpzame Google.
“Bedankt dat jullie gekomen zijn, jongens.”
Lieve’s gemoed veert op als haar beide vriendinnen An en Sandy het café binnenkomen.
“Wijntje?”
Ze bestelt bij haar eigen rode wijn nog een rode voor An en een zoete witte voor Sandy.
Ik typ ‘wijntje’ in op de Googlezoekbalk. En lees: Re: Goud voor Trijntje … Rood, wit, rosé, maakt niet uit!
Wijn.startpagina.nl/prikbord/read.php?5445,10744687,10477745 … 23

maart 2013 – ‘We drinken hier genoeg, mijn schoonmeoder is op bezoek en dat kreng weet wel weg met een wijntej, ze is ook helemaal geobsedeerd met eten … alles plenst in dr zuipbuik … maar wel gezellig …’ Iemand die zich PPS noemt, heeft het op zijn of haar prikbord geschreven.
Bij ‘Afbeeldingen’ lange slingers foto’s van gevulde wijnglazen, afgewisseld met het door mij ingetypte woord wijntje in diverse typografie en kleur. Ook bij YouTube overtuigend bewijs dat een wijntje een zeer populair item is.
“Wat is er aan de hand, Lieve?” vraagt An bezorgd als ze is gaan zitten. “Je klonk zo gestrest.”
“Ik klink waarschijnlijk gestrest, An, omdat ik gestrest ben,” fluistert Lieve alsof de buitenwereld niet mag weten van haar buitensporige gemoedstoestand. Ze neemt een slok van haar wijn en wrijft gehaast een paar gemorste druppels in haar bordeauxrode cashmere sweater.
Ik typ in ‘gestrest’, besluit direct naar Afbeeldingen te gaan en het is me meteen volkomen duidelijk hoe gestrest voelt. Ik kijk door mijn gluurspleet naar de vrouwen aan het tafeltje. Ja, de uitdrukking op het gezicht van de vrouw die Lieve wordt genoemd komt overeen met het gros van de afbeeldingen op mijn scherm.
“Haal eens rustig adem,” zegt Sandy, ze wrijft meevoelend over Lieve’s schouder, “en vertel alles maar eens tegen tante Annie en tante Sandy.”
Lieve haalt diep adem.
“Het is mijn moeder. Ze wil niet meer eten, neemt haar pillen niet in en de verpleging zegt dat ze niet meer tegen hen praat. Ze schijnt in een depressie terecht gekomen te zijn. Ze is al dement. Dus dit kan haar fataal worden als er niet wat gebeurt. Als ze zo doorgaat, krijgt ze kunstmatige voeding.”
“Och gos, wat erg, meid.” An legt een arm om Lieve’s schouder.
Sandy neemt een slok van haar wijn. Ze denkt; fataal is niet slecht, beter dood dan dement, maar schaamt zich vrijwel onmiddellijk voor haar gedachte en zet een gezicht vol compassie op.
Onverwachts laat Lieve een lach horen die maar voor een deel vrolijk klinkt. “En het komt allemaal door Agilby.”
“Agilby?” vraagt An verbaasd. “Van de tv?”
“Steve Agilby, magnifiek medium en communiceerder met de doden. Mijn moeder mist geen uitzending en geen herhaling van een uitzending van Agilby.”
“Heeft ze een sessie met hem gehad?” vraagt Sandy met een toon van ontzag en jaloezie.

“Neeeee, ben je gek? Nee, ze kijkt naar die programma’s. En vijf op de tien keer zit er wel iemand bij die ooit een miskraam heeft gehad.”
“Ja,” vult An aan, “en meestal weet dat mens niet eens dat ze een miskraam heeft gehad. Trouwens, wie heeft er nou nooit een miskraampje gehad, dat je effe over tijd was en dat er dan wat bloed afkwam? Zo kan ik ook lekker voorspellen.”
“Nou, ik niet,” reageert Sandy, op een haast beledigde toon.
“Oh. Echt niet? Nou ja, ik bedoel …”
“Maar mijn moeder zit in dat bejaardentehuis alleen op haar kamertje en laat zich dus wijsmaken dat al die miskraamkinderen gewoon doorleven in de geestenwereld,” gaat Lieve verder.
Ik google ‘bejaardentehuis alleen op haar kamertje’ en pik uit de afbeeldingen eentje waarop ik zo Lieve’s moeder zou kunnen zien zitten. Ze staart triest voor zich uit, haar gerimpelde handen rusten tussen knokige knieën die door het dunne stof van haar witte broek omhoogsteken. Ze zit in een rolstoel, haar voeten gestoken in witte sokjes in blauwe nieuw uitziende pantoffels. Ze draagt een te wijd blauw vest met bloemmotief.
Ik vraag me af of ogen krimpen naarmate je ouder wordt. Door haar openstaande mond kan ik de spaarzame lucht die ze in en uit ademt haast horen schuren door haar luchtpijp. Naast haar staat op een tafeltje een blad met een kop en schotel en een paar flesjes waarin waarschijnlijk pillen en druppels zitten. Misschien worden al die vlekken op haar huid wel veroorzaakt door die medicijnen.
Ze zit bij een raam. De gordiinen zal ze wel mooi vinden, donkerrood met een beige motiefje. Ze zijn opengeschoven. Ik zie een goed onderhouden tuin. Er wordt goed voor haar gezorgd dunkt me.
“Maar die kinderen zijn altijd wel vrolijk,” oppert An. “Dan zegt Agilby: ‘Wist je dat je een miskraam hebt gehad?’ Dan zegt die vrouw: ‘Nee.’ En dan zegt Agilby dat dat kindje er wel degelijk is en dan bewijst hij dat door te zeggen dat die vrouw gisteren een plant van links naar rechts over de vensterbank heeft verschoven en dat dat miskraampje reuzegelukkig is in de geestenwereld. Dat het nu meekijkt met alles wat mamma doet en voortdurend aan haar zijde is als een engelke Gods. Niks erg dat het in de knop geknakt is. Wees blij met zo’n lief engeltje aan je zij, mamma.”
Lieve knikt. Ze moet altijd wel lachen om die gekke An.
“Maar heb je ooit wel eens gehoord dat zo’n vrouw niet een miskraam maar een abortus heeft gehad?” vraagt Lieve.
“Nee …” antwoordt An.

“Ik heb me dat persoonlijk wel vaker afgevraagd bij dat programma. Wat als iemand een abortus heeft laten plegen? Zou zo’n engelke dan ook zo vrolijk naar haar mamaake kijken? Wetend dat moeder hem of haar heeft laten afdrijven terwijl het volkomen levensvatbaar was.”
“Maar wat heeft dat met je moeder … oooh, heeft jouw moeder ooit een abortus laten plegen?” An knikt een paar keer, ze heeft hem door.
“Het was heel lang geleden, toen ze een jaar of achttien was. Toen heette dat nog niet abortus en werd het ook niet door een dokter in een ziekenhuis gedaan maar ergens achteraf in een obscuur woninkje door een obscuur vrouwtje met breinaalden of zo Ze heeft het nooit verteld, maar wel heeft ze het eens aangeduid om me te waarschuwen voor onveilig vrijen. Ze probeerde het meteen weer te verdoezelen, waardoor ik begreep dat ze zich eigenlijk had versproken. Later heb ik het een keer aan mijn vader gevraagd. Hij zei dat haar ouders haar hadden gedwongen. Het was voordat ze hem had leren kennen. Het kind was van iemand van de kermis. Hij was allang weer vertrokken naar een ander dorp en een ander dorp, je kent het wel.”
“En nu denkt ze …”
“Ja, de verpleegkundige die belde, zei dat mijn moeder het ineens steeds had over de doodzonde die ze had begaan. De verpleging had geen idee waar ze het over had. Toen ik had neergelegd, herinnerde ik me de week ervoor dat ik bij haar op bezoek was geweest. Ze had Agilby opstaan en toen ging het inderdaad weer eens over een miskraam. Ze werd ineens heel zenuwachtig. De tv moest uit en ik moest weg van haar. Ik vroeg nog wat er aan de hand was en of ik de verpleging moest roepen, maar ze wilde dat ik meteen vertrok. Ik heb toen wel nog een verpleegster aangesproken, en die zou even bij haar binnen kijken. Maar toen ik belde die namiddag scheen alles weer in orde.”
“Jeetje, wat een verhaal. Vind je ook niet, San?” An kijkt naar Sandy, die haar glas leeg heeft en naar de bar kijkt om nog een glaasje bij te bestellen. Sandy onderbreekt haar queeste naar drank voor het moment en legt een hand op Lieve’s hand.
“En nu?” vraagt ze met een bezorgde blik op Lieve.
“Ja, wat nu? Nu denkt mijn moeder dat er een kind om haar heen hangt dat ze zevenenvijftig jaar geleden heeft laten afdrijven. Je moet denken dat ze half dement is, dus dat gaat niet meer uit haar hoofd.”
“Afdrijven?” reageert An, “Dat klinkt zo cru. We zijn toch allemaal voor abortus. Het kan altijd wel eens gebeuren dat je in een situatie komt, waarin je daarvoor moet kiezen. Ook voor het goed van het kind.”
Lieve knikt.

“Maar gelukkig hebben we er nooit voor hoeven kiezen. Ik moet er niet aan denken. Het is volgens mij wel een hele zware keuze. Toch?!” An kijkt naar haar twee vriendinnen.
Ze knikken allebei.
“Ik ga zo naar mijn moeder,” zegt Lieve. “Hebben jullie nog tips … behalve Agilby bellen?”
“Waarom niet?” lacht An. “Die lul heeft het toch ook veroorzaakt.”
“Agilby doet geen abortussen.”
“Nee, da’s waar.”
“Zullen wij met je mee gaan?”
Lieve kijkt An aan. “Zouden jullie dat willen doen?”
Sandy schuift haar stoel een stukje naar achteren en veegt een haartje van haar rok. “Eh, ik weet niet of je wat aan mij hebt. Weet je, teveel mensen om zo’n oude vrouw heen … dat is vast te vermoeiend voor haar.”
Ik google bij afbeeldingen ‘abortus’. Foto’s van glimmende dode menselijke vogeltjes, uit een nest van tien meter hoog te pletter gevallen op de stoep. Glibberig, obsceen. Afgerukte ledemaatjes, blauwe kneuzingen die door oranjeroze huid schijnen, onaffe wezentjes maar duidelijk mens. Zijn ze wel echt? Eentje lijkt uit de tomatensoep gevist, meegekookt met de tomaten en de ballen, de flinterdunne darmpjes liggen open en bloot in bloederige gelei, het hoofd onherkenbaar als hoofd in de prak. Ik zie een *Alien* met een mierenhoofd en een rood rubberen lichaampje uitgespreid op de chirurgisch gehandschoende vingers van een grotemensenhand. Ik zie ook gezonde, wollige baby’s, lachende moeders en zwangere buiken, protestborden, een chirurg in de boeien en politici.
“Onzin, we gaan allemaal!”
Dat was mijn stem. Ik kijk door het gluurgat en zie mezelf met kordate stap naar de drie dames benen.

93

“Mamma?”
Lieve gaat op haar hurken voor haar moeder zitten. De oude vrouw zit voorover gezakt in haar rolstoel alsof de botten uit haar lichaam gehaald zijn en alleen haar gebogen ruggegraat over is om het lege tentje overeind te houden. Haar grijze haar hangt ongekamd over haar voorhoofd. Ze is vijfenzeventig, maar ziet eruit als vijfennegentig.

“Mamma, ken je An en Sandy nog? Ze zijn bij je op bezoek.”
De vrouw reageert niet.
“Misschien slaapt ze,” fluistert Sandy. Ze kijkt om naar de deur. Kon ze maar weg.
“Moeder,” zeg ik.
De drie vrouwen kijken me alledrie verbaasd aan.
Ik glimlach.
“Moeder, ik ben het. Het kind dat je toen hebt laten wegmaken.”
Heel langzaam gaat het hoofd van Lieve’s moeder omhoog.
Ik pak een stoel en trek hem naar de rolstoel toe. Ga voor de oude vrouw zitten en kijk in haar glazige ogen.
“Ik heet Lua-Li en ik ben je dochter,” zeg ik op zakelijke maar vriendelijke toon. Het heeft geen zin om het oudje te behandelen alsof ze zielig is. Tenslotte heeft ze destijds zelf die keuze gemaakt, of in ieder geval de afdrijving niet verijdeld.
Ik zie dat ze me niet gelooft.
“Echt. Je was achttien toen. Je moest van je ouders. En mijn vader was met de kermis vertrokken.”
De kleine ogen van de oude vrouw worden ineens groot. Haar tandeloze mond valt open. Ik zou geen slechte geestenprater zijn.
“Maar … maar … jij bent een chinees kind …”
Ik zie dat Lieve, An en Sandy me met evenveel verwachting aankijken als Lieve’s moeder. Ze vragen zich af wat voor antwoord ik op deze sluwe vraag heb.
“Lieve moeder, ik ben Chinees geworden uit wraak. Jazeker, ik was aanvankelijk erg boos op je. Ik ben zes jaar lang boos geweest omdat jij me niet wilde. Ik besloot ook niet ouder dan zes jaar oud te worden. Weet je nog dat je de eerste jaren na de abortus heel vaak ziek was? Je had vaak longontsteking en was altijd erg zwak.”
De oude vrouw knikt langzaam. Ze is er niet van overtuigd dat ze het zich herinnert, maar als haar geaborteerde dochter het zegt zal het wel zo zijn.
“Dat was ik. Ik maakte je ziek. Want je had me vermoord en een slechte geest van mij gemaakt. Ik was pissed off.”
Lieve kijkt me met een bezorgde uitdrukking aan. Ik knipoog naar haar.
“Psychologie,” fluister ik. “Komt goed.”
Ik richt mijn aandacht weer vol op het oudje.
“En weet je nog dat je een keer zo ziek was dat je bijna dood ging?”
De vrouw knikt nu heftig.
“Jij mij vermoorden, ik jou vermoorden. Niet meer dan eerlijk, toch?!”

De vrouw knikt.
“Maar toen je Lieve’s vader leerde kennen, die toen nog niet Lieve’s vader was, en ik zag dat jullie van elkaar hielden, besloot ik je te vergeven.”
De ogen van de oude vrouw vullen zich met tranen.
“En toen werd je zwanger. Dat was ik ook. Nou ja, niet letterlijk natuurlijk. Lieve’s vader heeft het werk verricht. Maar ik heb wat … geluksstrooisel gestrooid, zeg maar.”
De oude vrouw pakt mijn handen tussen de hare. Ik ga bij haar op schoot zitten, maar zorg ervoor niet teveel druk op haar oude geraamte uit te oefenen. Gelukkig ben ik tenger gebouwd en niet erg zwaar voor mijn leeftijd.
“Mijn kindje, mijn kindje,” prevelt het oudje snotterend.
Ook Lieve heeft tranen in haar ogen.
Ik zie dat Sandy het te kwaad krijgt. Ze duwt een zakdoek tegen haar mond en laat zich op een stoel neerzakken.
An ziet het ook, ze gaat bij Sandy zitten en slaat een arm om haar schouder, wat een enorme huilbui bij Sandy tot gevolg heeft.
“Wat is er, kind?”
Met horten en stoten haalt Sandy adem. “Ik … kheb … ook … een …”
Ze barst weer in huilen uit. “… ik kahaha-a-an het niehiehie-t …”
An klopt haar op haar rug. “Laat maar, meid, ik begrijp het al.”
Lieve kijkt om naar haar twee vriendinnen.
An knikt naar Lieve. Ze vormt geluidloos met haar lippen het woord abortus en knikt lichtjes in de richting van Sandy.
Lieve trekt haar wenkbrauwen in verbazing omhoog.
“Moedertjelief,” zeg ik tegen het oude vrouwtje dat me met beide armen omhelst en tegen zich aandrukt. “Ik ben he-le-maal niet meer boos op je. Weet je wat? Eigenlijk is het best leuk in de geestenwereld. Leuker zelfs dan in de echte wereld. Zeg nou zelf, vind jij het nou leuk hier in dit stomme bejaardentehuis, met die stomme keurig onderhouden tuin, met die betweterige bemoeiallen van verpleegsters? Met je oude zere botten en je spieren die niet meer willen? Met je hersenen die zich de helft van de tijd niet eens meer kunnen herinneren dat die vrouw die telkens bij je op bezoek komt je dochter is? Kom nou toch, moedertje. Je kunt niet eens meer je eigen gat afvegen. En dan dat smakeloze eten hier. Dan kan je toch maar beter dood zijn, niet dan?”
Het oudje knikt en lacht tandenloos.
“Kan jij je nog wel herinneren hoe je als jonge meid danste en zong?”
Ze knikt fanatiek.

“Zo wordt het straks ook weer. Als je dood bent. Dan word je een geest, net als ik. Dan kom je bij mij wonen. Jij en ik.”
Het oudje lacht dankbaar.
“En trouwens, je bent niet de enige hoor. Er worden zoveel abortussen uitgevoerd, je moest eens weten, aan de lopende band. Iedereen doet het, echt waar. Kijk maar naar Sandy hier. Ik kom haar zoontje regelmatig tegen in de geestenwereld. Leuk jochie, wel een pestkopje af en toe. En niet erg bijdehand. Maar uiteindelijk een leuke knul.”
Ik geef Sandy een knipoog, maar zie dat die niet in dank wordt afgenomen. Ze staat gepikeerd op en stampt naar de deur. Als ze de kamer verlaat, kijken An en Lieve me verwijtvol aan.
“Kind, wat kraam je toch allemaal uit,” scheldt An zachtjes en gaat achter haar vriendin aan.
“Eigenlijk is het een rotjong, dat kind van haar,” fluister ik samenzweerderig naar Lieve’s moeder. “Van mij had ze hem geboren mogen laten worden, dan had ik er geen last van gehad.”
Het oudje giechelt en knikt driftig.
Lieve kijkt naar de deur.
“Mamma,” zegt ze, “ik geloof dat we nu moeten gaan. Gaat het weer een beetje?”
“Ja hoor,” antwoordt haar moeder vrolijk. “Wie ben jij ook alweer?”
Lieve zucht.
“Kunnen we nu gaan, Lua-Li?”
Ik knik. “Jazeker.”
Ik spring van de schoot van mijn moeder. “Dag moeder.” Geef haar een kus. “Niet meer verdrietig zijn, hè?! Ik zie je heel snel weer. Ik hou van je. Tot binnenkort.”
Lieve kijkt me bezorgd aan.
“Kom,” zeg ik tegen haar en pak haar hand. “We moeten nog even met je vriendin praten.”

“Ga weg, eng kind dat je bent!” snauwt Sandy als Lieve en ik ons bij haar en An gevoegd hebben in de entreehal van het verpleegtehuis.
“Ach kom,” spreek ik troostend, “Je gelooft toch niet werkelijk dat geaborteerde kindjes verder leven in de geestenwereld. Allemaal trucs en manipulaties van die Agilby. Puur gezever. Jouw kindje is gewoon dood gegaan, half ontwikkeld, half volgroeid. Toen het uit jouw buik werd gehaald, had het geen enkele overlevingskans. Tenminste niet buiten jouw buik. Het had geen identiteit, niet eens vingerafdrukken, geloof ik tenminste. Pas op, je ogen kunnen zo uit hun kassen vallen als je niet

oppast, haha," grap ik. Haar ogen zijn inderdaad opgeblazen van kwaadheid. Ze is sprakeloos van verontwaardiging. Ik begrijp het ook wel.
Nu mijn troostende woorden noch mijn grapje aan haar besteed is, gooi ik het over een andere boeg. "Weet je Sandy, het is goed dat het hoge woord eruit is. Dit soort dingen horen je beste vriendinnen te weten. Nu ben je boos op mij, maar straks ben je blij dat je dit nare geheim met hen kunt delen, geloof me."
Terwijl de drie vriendinnen hun rug naar me toekeren, Sandy door An aan haar linkerzijde ondersteund wordt en door Lieve aan haar rechter, roep ik hen nog achterna: "Er is helemaal niks mis met aborteren. Helemaal niks. Het is jullie goed recht om te aborteren. Baas in eigen buik, ja toch? Abortie: kinderen, het Einde!"
Ik twijfel een moment of die woordspeling technisch wel helemaal in orde is en zwaai naar drie oudjes die me geschokt aankijken vanaf het rijtje stoelen dat naast de schuifdeuren die naar buiten leiden is neergezet.
Volgens mij heb ik het goed gedaan. Ik trek mijn gele sokjes omhoog en kijk of ik mijn witte glimlach in mijn zwarte lakschoenen weerspiegeld kan zien. Huppelend verlaat ik het nare verpleeghuis en geniet van de zon die buiten als een bedankje uit de hemel op mijn gezicht valt.

94

Er staat een naaldboom in het café. In een jurk van lichtjes, ballen en slingers. Duidelijk overdressed tussen het in haar alledaagse kloffie gehulde bruine kroegmeubilair. Hoewel het plafond haar best doet te participeren in de kerstgedachte middels drie grote groene kransen met rode linten die naar beneden hangen en lichtslierten die met zigzaggende bewegingen tegen het plafond gespoten lijken. Lege sterren met uitwaaierende randen van chemisch gefabriceerde witte spuitsneeuw versieren de ramen van Jerooms. Kerstmis.
Onder het juk van de zeer gerichte instructies van Jeroom zijn Shu-Jia en Shing haast een hele dag bezig geweest met de feestaankleding. Aan hun gezichten was te zien dat ze er weinig natuurlijk gevoel voor hadden en ook de noodzaak van deze verkleding niet inzagen. Aan het hulpeloze zuchten van Jeroom en de ingehouden maar duidelijk aanwezige irritatie in zijn stem was te horen dat hij er drie nachten slaap voor over zou

hebben om alles zelf te doen zoals hij het al decennia lang allemaal zelf heeft gedaan.

Ik vond de geur van de boom prettig. Al moest de geur van de natuur het al snel afleggen tegen de stank van rook en bier. Wat bleef was de schittering. Ik vind de schittering schitterend, knijp mijn ogen dicht tot spleetjes en zie honderden sterretjes.
Maar veel mooier nog dan wat zich binnen de muren van Jerooms afspeeld, is de metamorfose die zich buiten heeft voltrokken. Want buiten heeft iets magnifieks, iets sprookjesachtigs plaatsgevonden wat ik nog nooit met eigen ogen heb mogen beleven in mijn zesjarig leven: het heeft gesneeuwd!
Ik ken het van foto's en filmpjes. Bingwen heeft me wel eens verteld hoe de wereld een metamorfose ondergaat als hij bedekt wordt onder een deken van sneeuw. Maar je moet het met eigen ogen gezien hebben, anders weet je niet hoe de witte laag een licht omhoog straalt dat de hele atmosfeer beïnvloedt, hoe de ijzige lucht zo vitaal en gezond is dat je longen een grotere inhoud krijgen. Je moet het geluid ervaren van je eigen voeten die bij elke stap de sneeuw knerpend samendrukken naar de grond. Op een foto voel je de kwetsbaarheid niet van een onaangeraakt tapijt van sneeuw en de drang die over je komt om er het eerste menselijke spoor doorheen te tekenen. Een witte winterdag kan je ruiken, al ruikt het nergens naar.
Ik zou bijna niet meer terug in mijn schuilplaats zijn gegaan, die dag dat mijn moeder en Shing me voor het eerst mee naar buiten namen in de sneeuw. Ik was overdonderd.
Ik heb gerend, ik ben gevallen, heb gegleden, sneeuwballen gegooid, zelfs een sneeuwman gebouwd, zo schijnt het te horen, ik was in Shu-Jia's en Shings ogen even het kind als alle kinderen. Op hun gezichten kon ik het lezen en er was geen seconde dat ik daar iets aan wilde veranderen. De wereld was hoe ik hem wilde hebben; leeggeveegd, fris. Niet zompig en besmeurd. Ik was een kind dat de grootste pret had met in de sneeuw spelen.
We verlieten het dorp, maakten een wandeling naar de rivier.
Shu-Jia nam me voorheen ook wel gemiddeld drie keer in de week mee naar de rivier. We liepen of als ik geen zin had, reed ze mij in de rolstoel. Zij praatte, ik sloot me af. Soms een half uurtje, soms langer. Ik ondervond het als prettig, hoewel ik na afloop altijd blij was weer terug onder mijn tafel te zijn.

Maar op de dag dat alles wit is geworden wil ik geeneens meer terug naar mijn tafel. De Maas stroomt als een ijskoude koningin door een landschap waarin paarden donker en trots afsteken tegen de witte glooiende velden, gevangen binnen een omheining van aan elkaar getimmerde zwarte lijntjes. Terwijl ze ronddraven, blazen ze wolken stoom uit hun muilen en hun neusgaten. Het winterse zonlicht verwarmt opgewekt hun bruine ruggen als ze hun nekken buigen om onder de sneeuw naar karige sprieten gras te zoeken. Rijen kale bomen verroeren zich niet, verstijfd in grote verbazing, geen centimeter van hun plek wijken ze ook al is uit de hemel een hele nieuwe wereld rond hun voeten gevallen, want zij wonen hier en wachten stil tot alles weer als gewoon is. Zo schemerig en klein mijn wereld onder de tafel is en zo onwerkelijk en opdringerig de wereld van het internet, zo open en groots is de wereld van dit uitgestrekte sneeuwlandschap. Ik loop naar het midden van een groot sneeuwveld en ga daar zitten, om niet meer op te staan. Alsof ik een houder heb gevonden die niet dicht is als een container maar open als het landschap. De wereld is ineens een schuilplaats geworden waarin ik zou willen leven, land en lucht één geheel.
Totdat Shing mij met een ruk omhoog tilt. Ik schiet een eindje de lucht in en hij vangt mij weer op. Hij lacht: “Je hebt een hele natte broek, gekkie, hahaha. Je kunt toch niet zomaar op je kont in de sneeuw gaan zitten.”
Aan de rand van het veld staat mijn moeder. Ze zwaait. Haar wangen hebben een rode blos. In de verte, een eind voorbij een rij bomen, zie ik een groepje wandelaars. Ze horen niet in mijn ideale houder. Zelfs dit majestueuze witte land wordt door hen verdicht tot een mensenland. Jammer.
Ik eet die dag erwtensoep en stamppot. Ik geloof dat ik van de winter hou.

Of ik van kerst hou, valt nog te bezien. Volgens Shu-Jia eten we vanavond een kerstdiner, zij, Shing, Jeroom en ik. En er zouden nog een paar gasten komen. Dat heet kerstmis vieren, zei zij dat Jeroom zei. Jeroom noemt de kersttijd een tijd van gezelligheid. Wikipedia zegt dat gezelligheid een bepaalde aangename omstandigheid of gevoel weergeeft, een vorm van knusheid, vriendelijkheid, huiselijkheid, vertrouwdheid, kneuterigheid, enzovoort. Meestal heeft gezelligheid, volgens Wikipedia, te maken met anderen samen te zijn. In goed gezelschap, zegt Wikipedia tussen haakjes. Lijkt me niet onbelangrijk.

Het kan overigens ergens gezellig zijn, iemand kan gezellig zijn, maar ook een interieur kan gezellig zijn.
Ik neem aan dat door wat ze hebben gedaan met het interieur van Jerooms het café het predikaat gezellig heeft verkregen. Jeroom althans is er blij mee en de klanten die binnenkomen roepen allemaal oooohhhh, wat mooi en wat gezellig. Of het kerstdiner gezellig wordt, ligt dus aan hoe wij mensen de avond gaan invullen. Ik weet nu al dat ik mijn teruggetrokkenheid verkies boven de genoemde gezelligheid. Maar Shu-Jia en Shing hebben me laten weten mijn aanwezigheid aan het diner te eisen. Ik kan niet wachten tot het voorbij is en ik het café weer voor mij heel alleen heb.
Ik geniet zo van de nachten, waarin ik Jerooms als van mij en van mij alleen beschouw. Ik zwerf door het café en in gedachten. Het mag dan niet gezond zijn voor een kind, de groei en ontwikkeling van mijn hersenen zouden erdoor geremd worden, maar ik drink af en toe alcohol. Het brengt me in een prettig stemming waarin mijn gedachten gemakkelijk stromen. Ik word lakoniek, vrolijk, de tijd gaat sneller. Een keer heb ik uit de kleine kinderflesjes gesnoept; Johnny Walker, Famous Grouse, Courvoisier, Remy Martin, Hennessy. Ik geloof dat het toch niet helemaal voor kinderen bedoeld is. Ik moest overgeven en kreeg hoofdpijn. Soms draai ik muziek, ik heb uitgevogeld hoe de muziekinstallatie werkt. Ik hou van dansen. Heel gek dansen.
Eén keer kwam mijn moeder ’s nachts plots binnen in het café toen ik stond te dansen. Ze stond met grote slaapogen naar me te kijken. Maar ze glimlachte en begon mee te dansen.
“Doe je dit wel vaker ’s nachts?” vroeg ze.
Ik draaide mijn rug naar haar toe en danste verder.
Ze moet het aan Shing verteld hebben, want de volgende nacht gluurde zijn hoofd om de deur. Ik lag op mijn tafel en staarde naar het plafond. Hij kwam naast me liggen, wel een uur of zo, en vertelde over toen hij een kind was in Yangho. Daarna wenste hij me een goede nacht en vertrok.
Het zijn goede ouders, Shu-Jia en Shing.

95

Mijn moeder draagt een mooie jurk, ze heeft haar haren opgestoken en vastgezet met een dubbele zwarte schelp en twee eetstokjes. Haar lippen zijn rood en haar ogen opgemaakt. Ze is erg mooi vanavond en ook

Shing ziet er vanavond netter uit dan anders. Zelfs zijn haar is mooi naar één kant gekamd. Jeroom draagt een zwart pak en een wit hemd en doet zijn best niet verlamd over te komen. Mij hebben ze in een zijden jurk gestoken die Shu-Jia via internet heeft besteld. Mijn haar hangt los, links draag ik een zijden bloem, die ook via internet besteld is. Wat een mooi meisje ben je toch, had Jeroom gezegd.
Jerooms zus, ik wist niet dat hij een zus had, is met haar man overgekomen uit Frankrijk. KamielKemal de Turk is er ook. Jeroom had gehoord dat hij de kerst helemaal alleen op zijn kamertje zou doorbrengen en hem uitgenodigd voor het diner.
Ik zit aan een kerstig gedekte stamtafel en speel stommetje. De tafel kijkt me door het kerstkleed heen verbaasd aan. Wat doe je daarbuiten, voel ik haar vragen. Kom binnen in me, binnen is het pas echt knus, vriendelijk, huiselijk, vertrouwd en kneuterig, een werkelijk aangename omstandigheid. Ik knik licht, onmerkbaar voor de anderen. Voor mij op mijn bord dampt wat Jeroom een pasteitje noemt; een soort eetbaar bakje van bladerdeeg volgens traditioneel recept gevuld en overgoten met kippenragout. Speciaal voor mij heeft mijn moeder een beetje vegetarische ragout gemaakt met verschillende soorten champignons. Kerst zonder pasteitjes is als een kerstkrib zonder kindje Jezus, had Jeroom gezegd. Jeroom is gelovige katholiek. Voor hem heeft kerstmis te maken met de schaapherder op het schilderij boven het bed dat ik niet meer gebruik.
Jerooms zus Theresa en haar man Bob, beide rond Jerooms leeftijd, beide van een gelijksoortig voluptueus peervormig postuur als Jeroom, glunderen in hun chique kledij als blije aangeklede kerstapen. KamielKemal zit keurig bescheiden als altijd rechtop aan de tafel met een beleefde glimlach rond zijn lippen. Zijn immer twinkelende oogjes verraden zijn pientere geest. Zoals altijd als ik hem zie, draagt hij zijn combinatie bruine broek en blauwe colbert, hemd zonder stropdas maar wel met het bovenste knoopje dicht. En zoals altijd als het koud is een overgooier. Misschien heeft hij speciaal voor de kerst zijn grijze snor extra goed gewassen en na het scheren zijn wangen en oksels geparfumeerd met aftershave. De zegelring aan zijn linkerhand blinkt. Misschien heeft hij hem een tijdje in een badje laten weken om hem sprankelend schoon te krijgen. Je ziet aan zijn gedrag dat hij zich terdege bewust is van de eer en de vriendelijkheid van Jerooms uitnodiging. Ik mag me dan wel in een soort wakend coma lijken te bevinden in de ogen van mijn tafelgenoten, ik zie alles wat er gebeurt.

Theresa heeft met Shu-Jia de pasteitjes gemaakt. Theresa en Bob waren al vroeg die ochtend in Maaslook aangekomen, zodat Theresa het recept van haar moeder en moeders moeder kon uitvoeren zoals dat een danig kerstfeest verlangt. Shing had al een paar dagen eerder de pasteitjes, de kippen en alle andere benodigdheden voor het diner ingekocht.
Ik zit tussen Bob en mijn moeder in. Uit de boxen klinkt melancholische muziek van iemand die droomt van een witte kerst. Jeroom heeft ons de hele middag les in kerstmuziek gegeven en de hele kersttraditie uitgelegd, zodat ook wij arme Chinezen eindelijk kunnen genieten van wat we tot nu toe allemaal hebben moeten missen in ons leven. Met een vriendelijke lach tikt Bob met zijn vork tegen mijn bord.
“Dit is het beste wat er bestaat, jongedame.”
Hij snijdt een stuk van zijn bladerdeegpasteitje af, schept er met zijn mes extra veel ragout overheen en steekt het genietend in zijn mond. Tien minuten lang is Bob van de wereld. Tussen hem, zijn pasteitje en zijn glas rode wijn komt geen Stille Nacht Heilige Nacht, geen Oh Denneboom en geen Rudoph the Red-Nosed Reindeer. Als hij grijnzend van oor tot oor zijn mond afveegt en zijn mes en vork op het lege bord legt ontsnapt hem een fluitende scheet.
“Oooohhh sorry, sorry sorry,” roept hij verontschuldigend. “Excuseer me, ik ben zo terug.”
Hij schuift zijn stoel met krijsende poten achteruit en verdwijnt richting toilet.
“Excuseer hem, jongens,” zegt Theresa beschaamd glimlachend. “Als hij terugkomt is het over. Het zijn z’n darmen, hè?! Hij loopt ervoor bij een specialist. Hij kan er niks aan doen. Maar als hij maar eens naar de wc is geweest, is het over. Een tijd lang.”
Shu-Jia knikt beleefd en begripvol. Shing heeft Theresa’s verhaal niet kunnen volgen.
“Ach, wat is een kerst zonder een scheet en een boer?” lacht Jeroom. “We zijn allemaal mensen.”
Theresa kijkt haar broer dankbaar aan.
Ik hou mijn adem in. Maar ik weet dat het te laat is.

Ik adem uit door mijn neus, zo lang ik kan. Maar het is als met een dodelijke slangenbeet; je kunt met je mes een diepe snee in je vlees maken en het vergiftigde bloed uit de wond zuigen, maar je krijgt nooit al het gif uit je lichaam. En je aders verspreiden het met elke slag van je hart dieper door je lijf.

De darmstank tast mijn voorhoofdholtes aan. De gedaantewisseling begint plaats te vinden. Ik begin langzaam te veranderen in Bob. Niemand lijkt het op te merken, het is ook onzichtbaar, maar ik voel het. Zo meteen komt de hertenbief op tafel en de aardappelkroketten en mijn maag en mijn darmen zullen gelijkend aan die van Bob zijn. De haricots vers en het konijn in zoetzuur zullen verschijnen en mijn spieren zullen transformeren in Bobs spieren. De ijscoupes en de schuimpjes met marasquin en slagroom geven hun acte de présence en mijn huid zal Bobs huid zijn. De chocolade kerstkransjes en koffie … en ik zal Bob zijn geworden.
Ik zie voor me hoe de moleculen van de kip, ik weet niet of het vrije uitloop of legbatterij is, op Bobs vork zijn lippen passeren. Ze worden door Bobs tong tussen de maalstenen gegooid. Vermengt met Bobs spuug en Jerooms rode wijn gaan ze daarna op transport door Bobs keel en slokdarm. In Bobs maag en dunne darm worden de nuttige moleculen uit de ‘kip op lichaamssap’ gehaald.
De stinkende waterige brei waarmee hij niks fatsoenlijks meer kan, wordt in Bobs dikke darm drooggelegd en door Bobs dikkedarmbacterieën aangepakt.
Bij een normaal mens kan het wel tot dertig uur duren voor de kip de uitgang bereikt, maar omdat het vandaag kerst is en Bob een speciaal iemand, glijdt de kippuree er bij Bob doorheen als een kind door de spiraalglijbaan van het zwembad.
En wij hier allemaal, zoals we hier chic aan het kerstdiner zitten, ademen Bobs darmlucht in. Wat uit zijn vieze kontgat is gekomen, verspreidt zich door onze neusholtes en in onze monden, wordt opgenomen in onze lichamen. We worden allemaal een stukje Bob.
Maar we nemen wraak; wij ademen ieder onze eigen longlucht de caféruimte in en vullen elkaars longen ermee. En geloof maar niet dat dit schone lucht is. Integendeel, allereerst verontreinigd door Bobs gatlucht, voegen wij er restjes losgerakeld longslijm en wandcellen aan toe, bacterieën uit onze monden liften mee op de stroom naarbuiten, onzichtbare vederlichte vlokjes kip maken zich los tussen de kiezen van de kipeters en flintertjes gestold bloed van een te hevige poetsbeurt eerder die ochtend zwemmen onderstrooms mee.
Ineens ruik ik zes kleine druppels urine die de lichtincontinente Theresa in haar incontintentieluier verliest. Niemand ruikt het behalve ik. Zij merkt het niet eens zelf. Maar het is zeker dat we allemaal de urinekristallen door onze strot krijgen. Ze voegen zich bij oude droge

huidschilvers die de atmosfeer van Jerooms bevolken en verdwalen in ons menselijk organisme.
Want een mix van huidschilvers droomt rond door de lucht van het café, schilvers die hier al maanden verblijven, schilvers van gisteren. Ze dansten rond in de achtergebleven adem van bezoekers die na een bruiloft nog een afzakker in Jerooms namen, vermengden zich met de urine van iedereen die na de laatste schoonmaakbeurt in en naast het urinoir gepist heeft en de verdampte urine die zich op het vensterbankje bij het hoge raampje verscholen heeft.
’s Nachts daalt alles neer op de vloer, de tafels en de stoelen. In rust. Tot ook maar de geringste beweging een nieuwe storm van vieze sneeuwvlokjes door de ruimte doet wervelen.
Soms kom ik ‘s nachts onder mijn tafel vandaan, met mijn speciale infrafluoriserende vlokkenbril op. Dan zie ik ze allemaal. Ik blijf wel een uur doodstil zitten. Tot ze allemaal zijn gaan liggen. Een dik tapijt van menselijke aanwezigheid ligt over de vloer en het meubilair als de sneeuwdeken die over Maaslook ligt na een verse sneeuwbui.
Ik zie hoe ze een schuimlaag vormen op een half glas platgeslagen bier dat in een donker hoekje van het café aan de dans van de opruimers is ontsprongen. Vlokjes dwarrelen in het bier naar beneden als in een glazen sneeuwschudbol.
Ik houd zelfs op te ademen om het equilibrium in de ruimte niet te verstoren, een uur lang.
En dan … klap ik in mijn handen!
Ik spring in de lucht, wervel met uitgesrrekte armen door het café, tussen stoelen en tafels. En schreeuw en adem en spuug. In een storm van hysterische miniscule puntjes, snippertjes en pluisjes. Voel hoe ze mij infiltreren door mijn ogen, neus, mond en poriën. Door mijn bril krijgen ze fluoriserende kleuren en ik zie hoe ze samen een regenboog bouwen.
Ik word al die mensen die Jerooms hebben bezocht in alle dagen voorafgaand aan mijn dans en alle mensen waarmee ze contact hebben gehad voordat ze Jerooms bezochten en alle mensen die daar weer contact mee hebben gehad. Ik krijg alle scheten van de hele wereld binnen, rakel alle boeren op, integreer alle geslachte varkens, kippen en paarden, lammeren en kalveren in mij, en dat terwijl ik vegetariër ben, neem het bloed in me op uit moederkoeken en verslik me in stukjes bronchitis van oude mannen. Ik heb niet eens een keuze.
Ik besef dat ik nooit meer alleen zal zijn, nooit alleen ben geweest. Dat ik de kinderen ben van mijn oude dorp Nianxing, dat ik Amerikaanse toeristen ben die mijn moeder toekeken toen ze viste op de Ta, dat ik

koningen ben van lang geleden en bedelaars van nu, levenden en doden, mooie mensen en vreselijke mensen. En ik wil dood.
Want ik kan nooit meer geloven dat ik alleen ben. Wat ik ruik, komt in mij. Als ik adem, adem ik de wereld in. En ikzelf, ik ben verdeeld over andere mensen, dieren en planten. Ik zit in de zee en in de steen. Er is geen schuilplaats meer die me kan beschermen en isoleren.
“Ik neem je mee.”
KamielKemal steekt zijn hand uit. De schone handpalmen met de diepe levenslijnen bieden zich aan voor wie ze lezen kan, in een gebaar van vertrouwen.
Hij heeft zijn opgerolde wollen mutsje al op. Hij glimlacht warm vanonder zijn grote grijze snor.
Ik pak zijn hand.

96

De sneeuw protesteert met een kinderlijk gemekker onder onze voeten terwijl we erdoorheen ploegen. Ik vraag me af hoe het komt dat Kamielkemals sokken niet nat worden in zijn slippers.
Hij wijst.
We kijken vanaf onze hoge berghelling, die zo wit is dat het lijkt alsof de berg helemaal uit sneeuw bestaat, naar het lager gelegen Turkse dorpje waarvan de kleine huisjes dapper proberen in de sneeuw overeind te blijven. Hun gammele schoorsteentjes blazen noodsignalen de kraakheldere lucht in. Muren, uit stenen van uiteenlopende maten en vormen opgemetseld, steken grijs uit het wit omhoog om na een aantal meter alweer te verdwijnen onder sneeuwbedekte daken.
“Demurcali,” fluistert de man die bang is dat het dorpje verdwijnt als je haar naam te hard uitspreekt. De man die hier Kemal is en niemand anders.
Ook al zijn Kemals vrouw en beide zonen eeuwen geleden weggetrokken uit het achterlijke bergdorpje en ingetrokken bij een rijke antiekhandelaar in de stad, voor Kemal zijn ze hier altijd blijven wonen. Kemal weet dat ze hier nooit zijn weggegaan omdat hij ze elke avond bezoekt voordat hij in zijn armzalige bed in Maaslook klimt.
Dan zit hij op deze berghelling.
Soms is het midzomer. De zon straalt dan zo warm dat hij zijn jasje uittrekt en in zijn opgestroopte hemsmouwen zit.
Maar nu duwen Kemals billen een diepe deuk in de sneeuw.

“Ga zitten,” zegt hij tegen mij.
Ik aarzel. “Dan wordt mijn broek nat.”
Maar Kemal lacht. “In Demurcali krijgt niemand een natte broek.”
Hij ademt diep in.
“Aaaahh!! De lucht is hier zo zuiver als Allah’s adem.”
Ik kijk hem aan. “Je gelooft in Allah?”
Hij kijkt serieus. “Ik heb de Islam afgezworen. Ik hoef geen geleiding door mensen meer, geen geboden en verboden. Maar Allah is niet af te zweren. Hij is niet te ontkennen. Hij is.”
“En als ik nou denk dat hij niet is?” pareer ik.
“Hahaha, wie weet heb je gelijk,” lacht Kemal. “Maar het is mijn geloof dat we allemaal dwalen en ik moet je zeggen dat ik persoonlijk gelukkig ben met het pad waarop ik dwaal.”
Ik knik. Ik vind het een acceptabele relativering van een absoluut idee.
“Kijk.” Weer wijst hij. “Daar helemaal beneden in het hele kleine huisje woont Meryem. Ze heeft nooit een man gehad. Maar ze koppelt anderen aan elkaar, uit Demurcali en de omringende dorpen. Het hoogste, grootste huis is van Bulut. Hij heeft de meeste geiten en schapen. En precies in het midden, wat ikzelf het mooiste huis vind, is dat van mij. Het ligt dwars op de berg. Als je de deur uitstapt, word je door het dal begroet en door de bergen van Zündur waarachter de zon gaat slapen.”
Een twintigtal eenvoudige huisjes, zoals een kind ze zou ontwerpen; vier muren en een puntdak, een deur, een paar kleine ramen met een lattenkruis erin en een schoorsteentje op het dak, zijn tegen de heuvel uitgestrooid temidden van een wanordelijke verzameling keien, rotspunten en platen steen met scherpe kanten. Hier en daar staan kleine gammele schuurtjes naast de huizen.
“Het is een grillige berg, een bastaard zonder mededogen. hij steekt zijn harde kammen en spitse tanden uit de grond omhoog en dwingt de mensen die er hun woonsteden op willen bouwen, zich te schikken naar zijn stekelige huid. Waar spaarzame stukjes vlakke grond zijn of waar we de steen weten weg te breken met hard werk, mogen we een huisje bouwen,” legt Kemal uit. “Daarom staat geen enkel huis op dezelfde hoogte of in dezelfde richting gedraaid als een ander. Maar we zijn de berg dankbaar dat we hier mogen verblijven. En de steen die we van de berg hebben gekapt, hebben we gebruikt om er onze muren uit omhoog te laten groeien alsof ze deel uitmaken van de berg. Zo blijft alles behouden.”
Kemal gaat ineens staan.

“Daar zijn ze. Mijn zonen.” Het geluk straalt van Kemals gezicht. De sneeuw voor zijn voeten zou er van smelten.
“Zijn ze niet prachtig? Adem is de oudste, hij is ingenieur. Mehmet, mijn jongste, is architect. Ze werken in de stad, maar ze blijven hier in Demurcali wonen met hun vrouwen en hun kinderen. Zijn het geen flinke kerels?”
Ik knipper een paar keer met mijn ogen. Kemal moet iets anders zien dan ik. Wat twee jonge mannen zouden moeten zijn, lijken voor mij een soort geschilderde reklameborden van twee mannen.
Kemal zwaait naar de twee en begint de heuvel af te lopen.
Ik volg Kemal en zie als we dichterbij de zonen komen twee blikken koekvormen rechtop in de sneeuw staan. Ze doen me denken aan de klik-klakkikker die ik eens had. Een groene kikkervorm die enigszins in reliëf uit een plaatje van blik was gestansd. Daarop was mooi realistisch een kikker geschilderd met ogen op de plek waar ze een beetje bol uit het blik naarboven kwamen, hetzelfde met de bek, de poten en de buik. Er waren nog wat gele vlekken en cirkels opgeschilderd en wat schaduw om het driedimensionale effect te vergroten. Op de holle achterkant van de kikker was een hard rechthoekig stuk ijzer bevestigd. Wanneer je daarop duwde, werd de blikken vorm enigszins ingedrukt en hoorde je ‘klik’. Liet je het ijzeren plaatje los, hoorde je ‘klak’. Soms kon ik wel een uur als in trance luisteren naar mijn eigen vingers die ‘klik-klak klik-klak klik-klak’ uit de kikker tevoorschijn toverden.
“Adem! Mehmet!” roept Kemal uitbundig vanaf een tiental meters van zijn zonen.
De op blik geschilderde zonen staan roerloos, hun ietwat bolle ogen van verf staren door hun vader heen. Maar Kemals omhelzing kon niet warmer zijn al waren ze van vlees en bloed geweest. Hij gooit zijn armen stevig om Adem heen.
Ik hoor ‘klik’. En als hij loslaat ‘klak’
Als hij Mehmet omhelst ‘klik’. En ‘klak’.
“En dit … dit is mijn innige geliefde, mijn geadoreerde Gülçen.”
In de deuropening van het huis staat het blikken reliëf van een vrouw. Ik moet toegeven dat het een mooie vrouw is. Het is de afbeelding van een mooie jonge vrouw. Net zo zijn de twee beide mannen mooie mannen. Maar ze zijn van blik en verf.
Kemals hart is vol liefde als hij naar zijn vrouw toestapt en haar in zijn armen neemt.
‘Klik-klak,’ zegt zij. ‘Klik-klak’

“Kom binnen, kom binnen in mijn huis,” zegt Kemal als hij zich naar mij toe draait. Hij tilt zijn vrouw op en over de drempel van zijn huis. Binnen is het ondanks de schamele inrichting en de stenen muren best knus. Op de grond ligt een mooi geweven tapijt en ook aan de muren hangen tapijten. Het huis is in een paar kamers onderverdeeld.
“Excuseer mij, lieve kleine Lua-Li,” zegt Kemal. “Ik heb mijn vrouw al sinds gisterenavond niet gezien. Ik wil haar even voor mijzelf alleen. Ik weet dat het egoïstisch is. Maar onze liefde is groot.”
Hij geeft mij een knipoog.
“Adem, Mehmet, zorgen jullie voor onze gast,” roept hij naar buiten. Adem en Mehmet komen echter niet. Wel hoor ik Kemals gulle lach door de muur heen van wat Kemals en Gülçens slaapkamer zal zijn. Even later hoor ik alleen ‘klik-klak klik-klak klik-klak klik-klak klik-klak klik-klak klik-klak klik-klak klik-klak’.

“Dankjewel, Lua-Li,” zegt Kemal als we de berghelling weer omhoog lopen door de sneeuw.
Ik glimlach alleen. Hij is gelukkig op het pad waarop hij dwaalt.

97

Dag drie. Thierry is zo brak als een Afrikaanse hangbrug. De laatste dag van de vasteloavend, oftewel carnaval, is aangebroken. Alhoewel er morgen als afsluiting nog een dag is, voor de die-hards; het haringbijten, waarbij de versieringen naar beneden gehaald mogen worden, gratis zure haring bij het bier geserveerd wordt en niemand meer verkleed of geschminckt is.
Vandaag staat Thierry er weer patent bij, precies zoals het hoort op de derde dag, volledig doorzopen en verfromfaaid, met wallen onder de ogen van het slaapgebrek, psychisch helemaal uit de wereld gerukt, met links rechts expressionistische vegen schminck in het gezicht alsof hij zich met de ogen dicht heeft opgemaakt. Hij stinkt naar bier, schminck en aftershave en draagt een kostuum dat in de afgelopen dagen heel wat avonturen moet hebben beleefd.
Meer dood dan levend, maar … hij is er. Hij staat er weer wel. Met een glas bier in zijn hand. Hij kijkt naar het glas en de tegenzin druipt van zijn smoel en plonst in het glas. Hij moet er niet aan denken het glas naar zijn mond te brengen en het gore bier naarbinnen te gieten. Maar hij

heeft geen enkele keus. Hij is gekomen om te drinken en drinken zal hij. Ook deze derde dag. Of hij zal geen Limburger zijn.

Ik kijk door mijn kijkspleet en probeer te raden wat Thierry moet voorstellen. Op zijn hoofd draagt hij een grote rode strik van glanzend band, de wijde lussen en uitlopen hangen over zijn voorhoofd als de oren van een afgeschoten konijn. De strik zit weinig subtiel met een grove witte band onder zijn kind vastgebonden als een ouderwetse kiespijnlijder. Gisteren zag ik hem met een rood kaboutermutsje op, de dag ervoor had hij een gele emmer omgekeerd op zijn hoofd, het hengsel onder zijn kin. Thierry draagt een clownsjas met lange panden, zo te zien gemaakt van afgedankte gordijnen. Onder zijn hemd zijn twee enorme kussens gepropt in een, wellicht opzettelijk mislukte, imitatie van vrouwelijke borsten. Zoals bij veel feesten, speelt ook bij carnaval de vruchtbaarheid en het zoeken van een paringspartner een grote rol, heb ik gelezen. Vanaf het middel tot op de knieën voldoet een lampenkap, die van haar metalen roeden is ontdaan, als rok. Daaronder beschermt een lange witte onderbroek tot op zijn enkels tegen de winterse kou en draagt deze bij aan het beoogde lulligheidsgehalte. Aan zijn voeten zorgen twee heel normale grijze gympen ervoor dat Thierry de drie zware dagen rondtrekkend, dansend, glijdend en uiteindelijk strompelend door zal komen.
En dan bekijk ik tenslotte het pièce de résistance: Thierry draagt een tien centimeter lange vleeskleurige fopneus met daar overheen een funcondoom afgerold tot de neusvleugels. Het uiteinde van het condoom is een klein handje met holle rubberen vingertjes. Ik vraag me af wat voor effect het binnenin de vagina heeft, hoewel het vast niet de bedoeling is dat het condoom bij het liefdesspel op de neus gedragen wordt.
De seksuele intonatie die het condoom op de lange neus aan Thierry’s verkleding geeft mag duidelijk zijn. Thierry houdt van seks. Thierry wil seks. Thierry heeft deze dagen seks nodig als een verdwaalde in de woestijn water nodig heeft. Maar van welk schepsel wil hij die intimiteit verkrijgen vraag ik me af.
Thierry heeft zijn gezicht wild wit geschminckt, met knalrode lippen die in een wijde grijns ver voorbij de lipgrenzen zijn gekalkt, draagt felgroene oogmake-up op zijn bovenste oogleden tot aan verhoogde en zwaar opgezette zwarte wenkbrauwen, en geschmierde rouge op de wangen.

Thierry is een hoer. Thierry is een clown, een sukkel, een man, een vrouw, een travestiet, een idioot, grappenmaker, zatlap, perverseling en carnavalsvierder. Hij is perfect. Ik vind hem schitterend. Volmaakt onvolmaakt.

Er zijn op dit moment maar een paar mensen in het café. Het is half één ‘s middags carnavalsdinsdag. De toeloop zal groeien. Ik heb het gisteren en eergisteren gezien.
Zondag dacht ik heel even dat Jerooms weer overvallen werd zoals op de dag van de Chinezeninvasie. Maar iedereen die zondag binnenkwam had een goed humeur en er werd niets vernield, niemand gemolesteerd. Jeroom had het wel vantevoren uitgelegd. Hij had foto’s laten zien van andere jaren carnaval. Hoe iedereen zich verkleedde. Dat het een katholiek feest was. Hij zette zelf zondag voor aanvang een groene pruik op, hing een bloemenslinger rond zijn nek en trok een bont hemd aan. Voor mijn moeder en Shing had hij vrolijke groene hoedjes met een veertje erop, voor mijn moeder wat hij noemde een Tirolerjurkje en voor Shing een korte Lederhose met bretels, een wit hemd en hoge witte kousen. Ze zagen er komisch uit. Voor mij had Jeroom een lange roze jurk die het me onmogelijk maakte efficiënt op mijn knieën rond te kruipen onder mijn tafel. Ze hadden vleugeltjes van draad en gaas op mijn rug gebonden en een plastic diadeem in mijn haar gezet. Jeroom, Shu-Jia en Shing vonden het prachtig. Ze kwamen niet meer bij uit hun verrukking. Nadat ze een serie foto’s van me hadden gemaakt, mocht ik terug in mijn schuilplaats, waar ik de jurk en al die troep snel in een hoek gooide. De tweede dag heb ik gewoon mijn eigen kleren weer aangetrokken.
Zondag werd geopend door wat Jeroom een Zaat Hermenieke noemt, een dronken fanfare. Een vrolijke club muzikanten die een drie dagen durende tsunami van oorverdovende muziek en schreeuwende, dansende, zingende en lallende feestvierders inluidde. Bij tijden zwol het publiek aan tot een barstensdikke walvis die op de ritmische tonen van Braziliaanse trommels, trompetten en stemmen heen en weer golfde tussen de muren en alles en iedereen met zich mee sleurde tot de wanden leken te buigen. Een andere keer sjoenkelden de feestvierders mee op melancholische Limburgse melodieën of stuiterden ze op en neer op de spetterende tonen van muzikale dijenkletsers. Hun monden tetterden ‘Van Eijsde tot de Mokerhei’, ‘Mit vasteloavend bèn ich geboa-oare’, ‘Diech kèns miech tralalalala’, terwijl men achter elkaar aan hoste of in paartjes danste of ieder voor zich een feestje bouwde.

Er werd vooral gedronken deze dagen, gezopen, waarbij meer bier over de vloer geslingerd werd dan op een doordeweekse nietcarnvavalsdag in de kelen verdween. Ik zag alle klassieke beroepen en geaardheden die er bestaan binnenkomen; nonnen, paters, matrozen, piraten, princessen, clowns, chirurgen, ridders en cowboys. Boeren, hoeren, engelen en duivels rolden over elkaar heen over de vloer als een van hen struikelde en de rest meenam. Vuilnismannen proostten met gigolo's. Piloten dansten met soldaten. Schaarsgeklede Tarzans waren op zoek naar blonde Janes. Ik zag apen, beren, blinde mollen en paashazen, politieagenten, boeven, megamindy's, teletubbies, brandweermannen, Hollandse tulpen en met veel fantasie en huishoudspullen in elkaar geknutselde personages, die trots pronkten met hun eigen originele verzinsels.
Naarmate de eerste dag ten einde begon te lopen, stoomde het café letterlijk in een roes van joligheid en levendigheid. Het was hard werken voor mijn moeder, Shing en Jeroom, maar ze waren zichtbaar vrolijk en vol energie. En niet zelden werd ook het personeel meegesleurd in een polonaise. Zo werd mijn moeder tijdelijk door een haai en even later door een indiaan geschaakt. Shing werd zelfs achter de bar weggerukt door een overjarige Marilyn Monroe, terwijl een kwartet jonge Amy Winehouse look-alikes hem diezelfde avond zichtbaar in verlegenheid bracht met hun ondubbelzinnig geflirt.
Toen de deuren van Jerooms laat die nacht in het slot gingen, lieten mijn moeder en Shing zich doodop neerploffen op een stoel. Jeroom zette een bak sterke koffie, waarna ze zich bijeen raapten om zoveel mogelijk te herstellen van wat het carnaval met Jerooms had aangericht. Zodat ze de volgende dag rond twaalf uur weer open konden gaan.

98

Ik kruip uit mijn schuilhok, ga op de bank achter mijn tafel zitten en zwaai naar Thierry. Met langzame, zwabberende passen loopt hij in mijn richting. Ik duik onder de tafel en wacht tot hij mij volgt.
"Je ziet er mooi uit," zeg ik als hij met zijn glas bier in de hand naast me in de kussens ligt. "Wat een geweldig kostuum. Je ziet er belachelijk uit."
Hij laat een vette boer.
"Thierry gaat er nooit half voor met carnaval," zegt hij haast fluisterend omdat zijn stem hees is van twee dagen uit volle borst zingen en

schreeuwen. “Wie zichzelf niet belachelijk durft te maken, durft geen carvaval te vieren. Wie niet het slechtste uit zichzelf boven haalt, kan geen carnaval vieren. Rol je mouwen helemaal op en steek je arm door je eigen strot naar binnen, reik zo diep dat je op je tenen moet staan om bij je eigen ingewanden te komen, trek ze eruit en draai ze dan om je hoofd als een tulband. Dat is mooi. Dat is leuk. Dat is lachen. Dat is Thierry’s manier om vasteloavend te vieren. Biertje?”
Ik schud mijn hoofd.
“En alle vrouwen zijn zo godverdommes prachtig met carnaval. Ik ben elk jaar verliefd op al die geschminckte en verklede meiden.”
Hij zwaait met zijn bierglas rond alsof mijn schuilhok vol staat met verklede vrouwen. Een lange sliert nat bier klatert over de kussens, het dekbed en een hoekje van het matras.
“Ik ben verliefd op elk dansmarieke en elke paddestoel die langs me danst. Sneeuwwitje en matrozenmeisje, schaap of lellebel, ik wil met elk van die wijven wel trouwen, al is het maar voor zolang als de carnavalsnacht duurt, godverdomme.”
Dan draait hij zich met wazige blik naar mij toe alsof hij me voor het eerst opmerkt.
“Maar moet jij niet verkleed zijn? Dat is toch leuk. Als prinsesje. Of feetje. Wil je geen lieveheersbeestje zijn of een balletdanseresje?”
Hij drinkt zijn glas in één lange teug leeg en trekt een vies gezicht.
“Ik vind die hele kleinekes altijd zo ontzettend schattig met carnaval. Die van een jaartje oud of twee. Die zijn dan verkleed als coalabeertje, met zo’n neusje opgeschilderd en wat voelsprieten naast hun neus. En die kijken dan rond naar al die volledig doorgedraaide grote mensen die allemaal verkleed rondlopen en die snappen er dus heeeelemaal niks van, die kleintjes. Dat is zo schattig, hè?!”
Hij laat weer een flinke boer en draait zijn glas ondersteboven.
“Op!”
Zijn hese stem heeft iets viezigs.
De laatste paar druppels uit Thierry’s glas druppelen in mijn blauwe kussen en kleuren het plaatselijk donkerblauw.
“Ik ga weer. Als mijn maten er zijn, gaan we naar Maastricht. De beste carnaval is in Mestreech en nergens anders …”
Een nieuwe boerwolk dijt uit in mijn ruimte. Ik knijp mijn neus dicht.
“Sorry,” zegt Thierry en maakt zich op om mijn hut te verlaten.

“Ik ga met je mee naar Maastricht,” hoor ik mezelf ineens zeggen.

Thierry kijkt ons allebei verbaasd aan. “Leuk, tweelingen. Da’s ook een goed kostuum. Moet ik onthouden, volgend jaar ga ik als tweeling.”
“Ik blijf hier,” zeg ik.
Maar mijn andere ik kijkt Thierry vastberaden aan.
Hij haalt zijn schouders op. “Maar ik ga niet op je letten. Je moet je moeder maar vragen of ze meegaat en op je let. Ik begin daar niet aan.”
“Ik kan op mezelf letten,” zeg ik.
“Mag je wel van je moeder met vreemden mee? Je bent toch veel te klein om alleen mee te gaan.”
“Nee hoor,” zeg ik en ben al weg.
Ik knik naar Thierry. “Je kunt haar meenemen.”
Thierry haalt weer zijn schouders op. “Maar jullie ouders moeten het wel weten. Ik wil straks niet beschuldigd worden van ontvoering of dat ik het straks gedaan heb als ze in Maastricht door een pedo gemolesteerd wordt.”
“Ze regelt het wel,” zeg ik. “En je hoeft je geen zorgen te maken, ze komt hier altijd terug onder de tafel.”

99

Ik ben een aalscholver. Om mijn nek zit een ijzeren draad. Een verenkleed bedekt mijn lijf, mijn kop en mijn armen. Thierry en zijn drie vrienden zitten om me heen in de bus naar Maastricht. Er wordt uit volle borst gezongen. De chauffeur heeft een cd met carnvalskrakers opgezet. Het gangpad staat vol met springende en dansende feestvierders. Blikken bier en flessen vruchtensap dat door sterke drank is verstevigd, gaan van hand tot hand en mond tot mond. Bij het treinstation wordt de bende uitgeladen, waarna de tocht naar het centrum wordt ingezet.
Thierry’s vrienden hebben duidelijk minder aandacht aan hun uitmonstering besteed dan Thierry. Ze hebben alledrie een spijkerbroek aan die aan de kuiten in repen is gesneden en waarop teksten als ‘lekker witlove’ en ‘pies brother’, ‘Fuck The Police. En Dire Straits’ en ‘I Like Damesplassers’ zijn gestift. Over dikke truien dragen ze witte hemden die onderaan en bij de mouwen in flarden zijn gesneden en eveneens met lollige teksten zijn volgeklad. Bart draagt een oranje pruik, Stijn een petje met vijf gekleurde banen en een rood propellertje bovenop en Mathieu een hoge hoed en een rode neus.
“Hee, er loopt een Chinese kip achter ons aan, Thier?” roept Stijn. “Gaan we straks babi pangang eten?”

“Babi pangang is varken, lul,” lacht Mathieu. “Kip in zoetzure saus zal je bedoelen.”
“Jaja,” antwoordt Stijn geïrriteerd over de betweterigheid van zijn vriend. Alsof hij niet weet wat babi pangang is. “Het gaat om de grap, debiel.”
“Zelf een dikke debiel,” lacht Mathieu. “Moet je eens kijken hoe je eruit ziet. Denk je dat jij gaat scoren zoals jij erbij loopt? Er is geen wijf dat jou wil.’
‘Ha! Moet jij eens opletten. Maar ik weet wel dat er zeker geen wijf te vinden is dat jou wil.’
‘Oh ja? Ik héb een vriendin.”
“Oh ja? Waar is ze dan?”
“Ja, dacht je dat ik mijn vriendin meeneem als ik wijven wil versieren. Dat helpt niet echt of dacht je van wel?”
“Jongen, dat gaat jou toch niet lukken met je rode neus. Pipo.”
“Nee jou gaan ze serieus nemen. Met je kleuterpetje. Ze gaan hoogstens je luier verschonen. En dan schrikken ze van je kleine piemeltje en rennen ze hard weg.’
Stijns ogen draaien onwillekeurig naar boven. Hij grijpt ineens de oranje pruik van het hoofd van Bart en ruilt hem om met zijn propellorpetje.
“Hee, klojo!” roept Bart, die achter de wegspurtende Stijn aan rent om zijn pruik terug te pakken.
Thierry en ik laten de drie vrienden hun puberale humor uitleven en lopen rustig verder.
“Ze zijn wel oké hoor. Eigenlijk had ik in m’n eentje naar Maastricht willen komen. Maar ja, we zijn toch vrienden en in Maaslook zitten ze ook maar een beetje te verpieteren met carnaval. Als ik ze er niet van had overtuigd dat de meiden in Maastricht duizend keer mooier en …”
Hij aarzelt.
“Geiler?” vul ik in.
Hij kijkt me verbaasd aan. “Mag jij dat soort woorden gebruiken van je moeder?”
Ik knik. “Ik heb een ziekte. Ik zie eruit als zes, maar in werkelijkheid ben ik achttien.”
Thierry is geshockeerd. “Oh, wat erg voor je.”
“Geeft helemaal niks. Ik vind het best grappig. Het heeft zijn voordelen.”
“En je zus heeft dus dezelfde ziekte.”
“Ja, maar zij zit er wel mee. Daarom verstopt ze zich continue onder de stamtafel van Jerooms.”

Ik zie Thierry's hersenen denken terwijl hij naar me kijkt. Ik ben ineens prooi geworden. Eerst was ik nog een onschuldig kind dat geen gevaar liep in het gezelschap van vier hitsige achttienjarigen. Maar nu … steels neemt hij mijn lichaam op, onderzoekt of hij dit kippetje zou willen neuken.
"Je zei dus dat de meiden in Maastricht duizend keer mooier en geiler zijn …"
"Oh, haha," lacht hij hees, "ja, nee, dat heb ik hun verteld, om ze mee te krijgen, snap je. Maar het is wel echt zo dat iedereen hier in Maastricht ook veel mooier verkleed is dan in Maaslook. In Maaslook trekt iedereen maar snel wat aan, net als mijn vrienden, omdat ze toch maar in een paar verschillende cafés komen. Maar hier in Maastricht is er echt straatcarnaval. Hier lopen ze in de schitterendste pekskes. Met hun kop in een vogelkooi, of ik zag er ooit een in een wasmachine lopen waar hij een gat doorheen had gezaagd van boven naar beneden, die hij met leren bretels omhoog hield. Soms moeten ze buiten blijven rondlopen omdat ze er de cafés niet eens mee binnenkomen. Of kostuums uit honderden onderdelen, alles in goud of zilver of wit of zwart gespoten, met gigantische hoeden met hele pretparken erop. Of met zijn vijven in één broek, doe dat maar eens een hele dag. Vorig jaar zag ik een man die zich achterstevoren verkleed had en de hele carnaval achteruit liep. Als hij dronk, moesten ze een glas voor het masker op zijn achterhoofd houden. Daar ging een rietje in dat om zijn hoofd heen liep. Echt origineel! Soms lig je dubbel van het lachen om de vindingen en soms zuipen die types de hele carnaval voor niks, omdat iedereen zo geweldig vindt hoe ze verkleed zijn dat ze de hele tijd getrakteerd worden. Op het Amersplein is één zo'n gast die ik ken die verkleed is als een soort witte fantasyprins, die staat daar elke dag van de carnaval elk jaar weer op een klein krukje om mensen te ridderen met zijn zwaard. Ik haal dan altijd een biertje voor hem en hij geeft mij een paar slokken Jus met Wodka uit de fles aan zijn riem. Echt vet die gast.
Kijk, mijn vrienden zijn mijn vrienden, maar als ik ze niet had overgehaald mee te gaan, zouden ze drie dagen lang aan de bar van een paar Maaslookse kroegen zitten te zuipen, terwijl het kwijl uit hun monden druipt bij het staren naar elk rokje dat langsdanst. Nou ja, meestal weten ze toch nog een of ander lelijk mokkel te versieren. Trouwens, ik zal je een geheimpje verklappen. Bart verkleedt zich soms als Van Gogh. Dan beschildert hij zijn piemel met schminck. Die is echt gek die gast. Lijkt me toch ook niet lekker voor zo'n meid om zo'n staaf met verf in haar doos gestopt te krijgen. Bart maakt er elk jaar dezelfde

grap over; verf in haar doos; verfdoos … snap je ‘m? Hij met zijn kwast in haar verfdoos. Lekker kwasten noemt hij dat. Hij vertelt die grap ook tegen de meiden die hij wil versieren. De idioot. Maar geloof het of niet, er zijn meiden die er erg om moeten lachen en het nog willen uitproberen ook. Trouwens, woordspelingen maken past optimaal in de carnavalstraditie, met al die tekstborden in de optochten en al dat, dus wat dat betreft …”
“Ik hoorde dat jij gaat trouwen. En dat je een kind krijgt,” pols ik Thierry’s voornemens in de stad der mooie en geile meiden.
“Eh, ja. Dat klopt. Ik was net een half jaartje met Kobie toen we voor het eerst seks hadden en ze werd godverdomme meteen zwanger. Weet je dat ik godverdomme naar de kunstacademie wilde gaan. En nu is alles …”
Ik zie dat hij moet slikken.
“Kutzooi, godverdomme!”
“Hee Thierry,” roept Bart. “Hee, hee laten we hier alvast een biertje nemen voor we verder gaan.”
Voor we de brug oversteken naar het centrum, stappen we een cafeetje binnen waar de discrepantie tussen de uitbundige muziek en interieurversiering en het aantal feestvierders groot is. Behalve de barman is er nog helemaal niemand.
“Vier pinten … en wat wil jij drinken?” vraagt Thierry aan mij.
“Oké, bij elkaar leggen en jij haalt alle rondjes tot het op is,” roept Mathieu. “Heeft zij ook geld bij zich?”
“Zij hoeft niet te betalen, jongens, ze gaat zich echt niet bezatten …” begint Thierry te antwoorden, maar realiseert zich dan dat ik net als hij achttien ben en dus misschien best wel eens in staat mag blijken behoorlijk in te nemen. Hoewel, met zo’n klein lichaam zal je vast ook minder kunnen hebben.
“Ik heb zelf bij me,” kom ik tussenbeide en laat de plastic fles zien die aan mijn riem hangt. “Jus d’orange.”
Ik zeg er niet bij dat tachtig procent van de inhoud uit wodka bestaat.
“Nou, dat is dan ook weer geregeld,” besluit Mathieu vrolijk en haalt vijftig euro uit zijn zak om ze aan Thierry te overhandigen.
Meteen halen Bart en Stijn eenzelfde bedrag uit hun portemonnee en houden het Thierry voor.
“Waarom ik?” protesteert Thierry.
“Jij bent de gastheer. Jij mag bestellen. Jij weet waar de goeie cafés zijn,” lacht Bart.
“En jij regelt de meiden,” vult Stijn aan.

Thierry lacht. “De meiden zullen jullie zelf moeten versieren. Stelletje losers. Er lopen er genoeg rond.”

Tegen de avond zijn we Bart, Mathieu en Stijn kwijt, achtergelaten in een café waar het zo druk is dat als je eenmaal naar buiten gaat om lucht te scheppen of van het straatcarnaval te genieten, het je niet meer met goed fatsoen lukt om binnen te komen. Het is niet erg want de vijftig euro per man zijn er al lang doorheen aan drank, hamburgers en patat zuurvlees. Thierry zegt dat hij sowieso meer zin heeft in een solitaire tocht. Dat gekleef in zo’n groepje begint hem op een gegeven moment altijd de strot uit te hangen. Vier jongens die tegen mekaar aan hangen te zuipen, zo kom je geen stap verder. Carnaval is veel spannender in je eentje.
“Ik moet even zitten,” zegt Thierry op fluistertoon. “Ik zit er doorheen. Zo meteen gaat het wel weer. Even zitten.”
Hij kreunt als hij zich langs de muur naar beneden laat glijden en op zijn billen op een stenen drempel gaat zitten in een stampvolle straat waar de hele carnavalskermis onophoudelijk van beide kanten langs stroomt.
“Weet je wat een goeie truc is om de aandacht van vrouwen te krijgen?” vraagt Thierry met een melancholische glimlach op zijn gezicht.
Ik schud mijn hoofd, draai mijn pupillen omhoog naar de aalscholversnavel die vanaf mijn voorhoofd vooruit steekt en heen en weer schudt. Ik ga naast Thierry zitten.
“Je gaat ergens op een stoepje of op een stoeprand zitten en sluit je ogen. Geheid staan er binnen een paar minuten een paar vrouwen om je heen. Ze kunnen de kwetsbaarheid niet weerstaan. ‘Och, kijk hem toch, ben je moe, jongen?’ ‘Och, kijk toch eens hier, gaat het met je, ben je een beetje dronken?’ Ze vinden het schattig. Dat is het moment om je ogen open te doen en mee te spelen. Je hebt hun sympathie. En dan zou je moeten toeslaan, ze versieren, je mee laten nemen, ze trakteren … en dat is waar ik de mist inga.”
“Misschien vinden ze je alleen maar schattig, als een hulpeloze baby. Misschien sla je wel elk gevoel van verlangen of erotiek dood met je zogenaamde dronken slaap?”
“Ik weet het, ik ben een sukkel.”
“Hallo,” verstoort een lachende Batman met op zijn borst het woord ‘Bedman’ ons gesprek, terwijl hij met zijn hand voor Thierry’s funcondoomneushandje heen en weer zwaait. “Mag ik ‘m even van je lenen?” Hij rukt zijn Catwomanvriendin die hij in een houtgreep om haar nek vast heeft een halve meter naar beneden om te demonstreren dat hij

wel raad weet met het voorbehoedsmiddel. “We wassen hem uit en brengen hem terug, erewoord van Bedman.”
“Sorry, deze is alleen om te neusneuken. Kan alleen als je vriendin grote neusgaten heeft,” grapt Thierry zonder veel enthousiasme terug.
De Bedman lacht en sleurt zijn vriending verder in de stroom van jolige vierders.
“Carnaval is leuk, hè?!” stel ik.
De duisternis is voor mijn gevoel verrassend vroeg ingetreden en geeft de bonte chaos een mysterieuze tint. De carnavalsvierders veranderen in nachtwezens en de stad in een bizarre wereld onder ouderwetse straatlantaarns. De kroegen werpen hun verlichting de straat op en laten hun jolige muziek naar buiten schallen om de kostuums die buiten ronddwalen naar binnen te trekken. Het begint kouder te worden, vooral hier op ons stoepje. Maar Thierry schijnt er niets van te merken.
Thierry tilt zijn hoofd in de lucht alsof hij mijn stelling dat carnaval leuk is aan de sterren wil voorleggen, bolt zijn wangen en blaast ze leeg.
“Leuk? Ja, zeker. En vooral eenzaam. Met een hoofdletter een.”
“Eenzaam?” vraag ik.
Hij ziet er inderdaad best eenzaam en verloren uit op de grond, aan de rand van de uitgelaten parade die aan ons voorbij trekt. Iedereen lijkt hier met iedereen bevriend. Een trompet blaast aangeschoten virtuoos de massa feestenden aan elkaar met dansende tonen, terwijl op het nabij gelegen pleintje de volle borst van een als pinguin verklede zanger een zojuist gearriveerde groep fluoriserend oranje gespoten vierders in zijn lied binnen haalt.
“Vasteloavend, dat zin de einzaamste daag van ut joar,” zegt Thierry met overslaande schorre stem.
Ik bekijk hem en vraag me af of zijn plotselinge depressieve bui misschien een kostuum is dat hij op gepaste tijden in deze drie dolle dagen aantrekt zoals hij zijn verkleedkleren elke ochtend weer aantrekt.
“Waar is jouw Kobie trouwens? Moeten jullie niet samen carnaval vieren?”
“Míjn Kobie?” Thierry lacht als een boer met kiespijn. “Míjn Kobie zit thuis bij die ouders van d’r, hoogzwanger te zijn.
Maar Kobie heeft niks te maken met hoe ik me voel. Kobie is een ongelukje. Net als het kind dat we krijgen. Ik wilde helemaal niks met haar. Maar je moet toch wat als gezonde jongen, met al je hormonen. Zij wilde mij. Dus toen zijn we met elkaar gegaan en ik heb me proberen wijs te maken dat ik verliefd op haar was. Maar ik was het al snel zat met haar. Seks, ho maar, niet eens onder haar truitje mocht ik. Toen was

ze een keer dronken en heb ik gedreigd het uit te maken. Dat was de eerste en laatste keer tot nu toe dat ik seks heb gehad. Meteen Bingo! En nu mag ik van haar wachten tot ze bevallen is en we getrouwd zijn voor ik weer aan haar mag zitten."
Met zijn duim en wijsvinger schiet hij een geplette peuk van zijn schoenzool. Het ding komt op een grote oranje kippenpoot terecht, lift een paar meter mee met de reuzenkip en stuitert dan naar het midden van de straat waar waarschijnlijk deze zelfde dag nog honderden voeten onbewust meewerken aan de uiteindelijke verpulvering en oplossing van het bestaan van de peuk.
"Nee, ik ben al mijn hele tienerleven eenzaam," fluistert Thierry.
Gaat hij zo meteen huilen?
"Ach, gossie," betuig ik mijn medeleven op bedoeld sarcastische wijze.
Thierry wijst naar de fles aan de riem rond mijn middel.
"Mag ik een slokje?"
Ik onthaak de fles en reik hem aan.
"Sodeju! Hahaha. Dit is geen kattepis."
"Geen kattepis," beaam ik.
"Weet je, Lua-Li, ik heb twee passies in mijn leven. Kunst en vrouwen. Het ene, de kunst, levert me energie. Het andere, de vrouwen, kost me energie. Geen liefde en geen fokking seks krijgen killt me. Weet je dat ik thuis op mijn slaapkamer zevenennegentig borsten heb hangen?"
"Jij hebt borsten op je kamer hangen? En de vrouwen waar die borsten aan vast zaten? Heb je die ergens in je tuin begraven?" grap ik.
Thierry lacht. De a's van zijn lach breken als ijsbrokken door zijn schorheid heen.
"Het zijn foto's van borsten. Ik heb foto's ophangen van kalendervrouwen en vrouwen uit pornoblaadjes. Vrouwen zijn het mooiste wat er is op de wereld. En naakte vrouwen zijn het summum van schoonheid. Het begon met een enkele poster, maar ondertussen hangen mijn muren en mijn plafond vol. Mooie vrouwen uit vieze blaadjes, of zijn het vieze vrouwen uit mooie blaadjes? Ik slaap in een tuin der heerlijkheid."
"Is het geen papieren tuin? En derhalve een tuin der frustratie? Of haal je genoeg bevrediging uit het feit dat je onaneert en fantaseert over die vrouwen, dat ze van jou zijn en met jou doen wat je met echte vrouwen zou willen doen?"
Thierry kijkt me verwonderd aan. "Zo, wat ben jij direct zeg. En dat allemaal uit de mond van een klein kind."
"Ik ben achttien."

“Je klinkt als vijfendertig.”
Nu moet ik lachen.
“En komt Kobie wel eens op je kamer?”
“Eh, ja, ze is er een keer of twee geweest. Maar ze wil altijd dat ik bij haar stomme ouders op de bank kom zitten. En die willen ook niet dat ze bij mij thuis komt.”
“Wat vindt zij van je hoerenkot?”
“Hoeren? Het zijn geen hoeren. Het zijn pin-ups.”
“Oh, sorry, pin-ups. Wat vindt Kobie van je pin-ups?”
“Weet ik niet. Niks. Kobie vindt überhaupt niet veel. Ze zegt zelden wat. Als ze niet zwanger was geworden, had ik haar al lang gedumpt. Wat moet ik met zo iemand?”
Een enorme vent verkleed als baby, met een luier om, een babymutjse op en een speen in zijn mond, struikelt ineens over Thierry’s voeten.
“Sorry, sorry,” lalt hij met dubbele tong. “Hee jong, jij hebt een gekke neus.” Hij kriebelt met zijn vingers aan de condoomvingertje op Thierry’s neus.
Thierry lacht plichtmatig, “Ik heb neuskanker,” en wendt zich weer tot mij.
“Hahaaa, die is grappig,” roept de baby naar zijn vrienden die hem zonder te luisteren voortsleuren op hun kroegentocht.
Thierry begint met hese stem te zingen: “De nach is nog zoe laank, kom in mien erm. Tot iech diech ins verween en ins get werm. Es iech diech zeen daan veul iech miech in d’n hiemel. Vannach wel iech met diech gelökkig zien …”
Dan stopt hij, kijkt om zich heen naar het rondklotende volk dat hem omringt, alsof hij de enige is die het leven serieus neemt.
“Weet je wat dat is? Dat is het aller-aller-allerkutste en het aller-aller-allermooiste lied dat er bestaat. Als je, zoals ik, geen succes hebt in de liefde, scheurt dit lied door je ziel. Niet alleen vanwege de tekst, maar vooral ook door die vrouwenstem die het zingt en die melodie, hè?!”
Hij steekt een belerende vinger in de lucht.
“Die melodie, godverdomme! Met vasteloavend word ik met mijn pik op het spek gebonden met al dat heerlijks dat hier ronddanst. En met mijn hart!” Hij drukt zijn wijsvinger demonstratief tegen zijn borstkas. “En met mijn hart. Ik zweer het, want ik ben een eerlijke jongen. Ik wil seks, maar ook liefde. Vasteloavend dat is lachen en plezier maken, maar vasteloavend slaat me ook met mijn bek tegen de straat en pist over me heen. Hahaaa, zuipen, vrijen, leven, bourgondische overdaad, en kijk mij hier nou weer eens zitten als de gekruisigde Jezus. Lijden, lijden en nog

eens lijden. Onze Thierry loopt weer drie dagen lang met de tong uit de bek te kwijlen naar de vrouwtjes. Met een vriendin die zwanger is die hij niet wil hebben, maar waar hij nooit meer vanaf komt."
"En als je een vriendin zou hebben die je wel zou willen, waar je stapelverliefd op zou zijn en voortdurend seks mee zou hebben, zou je je dan kleden als een generaal? Als een winnaar?" vraag ik, nieuwsgierig naar de mogelijkheid dat zijn outfit gezien kan worden als de expressie van zijn geestesgesteldheid.
Thierry laat een harde lach horen.
"Waarschijnlijk niet. Ik hou van de obsceniteit van het falen. Je ziet met carnaval ook altijd groepjes jongetjes rondlopen in legerkleding, hun gezichten zwart geschminckt. Die zijn stoer, die zullen zichzelf nooit durven belachelijk maken en blootgeven. Geen greintje zelfspot. Dat zijn ook de eikeltjes die zelfs met carnaval ruzie zoeken en vechtpartijen uitlokken. Voor de rest is iedereen ongewoon coulant tegen elkaar. Maar niet deze pisgastjes, kleine machomannetjes. Maar er zijn ballen voor nodig om jezelf juist niet serieus te nemen. Dat is carnaval; de schijn niet ophouden. Iedereen heeft zijn zwaktes. Zet jezelf voor lul, even het afweermechanisme op off zetten, de 'ik ben het haantje'-batterijen eruithalen. Daarom is er zo'n goeie sfeer met carnaval; iedereen trapt je op je tenen, kletst ongevraagd tegen je aan, stoot jou je bier uit je handen, maar dat geeft allemaal niks, want ik ken de ander. Hij is namelijk ook een idioot die gewoon plezier wil maken, een ridder met een zwaard van plastic, een travestiet."
Een man die verkleed is als Ma Flodder met een pruik, een jurk, een gebloemd schort, hoge rubberen laarzen aan zijn voeten en een sigaar, een bierpul aan een touwtje om zijn nek, heeft een peuter in zijn nek en een kinderwagen met een baby voor zich. Zonder zich iets aan te trekken van de muziek die op dat moment te horen is, slingert hij ineens uit volle borst een heel ander lied de vasteloavend in; 'Es sajelair geboare, zwa sajel ich al joare. Ich sajel sajel toch zwa gèr, ich bèn unne richtige Aelsenaer …"
"Maar jij bent gefrustreerd, ook met carnaval," vraag ik Thierry.
"Ja, godsamme, omdat ik hoop met carnaval een keer vergeven te worden voor mijn lelijkheid, lompheid en klunsigheid. Ik wil een vriendin. Maar nee, ik blijf de lul."
"Denk je niet dat dat condoom niet echt meewerkt aan het aantrekkelijk overkomen op de datingmarkt?"
Alsof God een engel stuurt om de proef op de som te nemen, buigt zich een geisha in een fraaie Japanse jurk met een wit geschminckt gezicht,

klein rood mondje en zwart, met eetstokjes opgestoken haar naar Thierry toe.
“Schat, mag ik eens voelen? Hihihi, wat gek zeg.” Ze friemelt aan de rubberen vingertjes. “Is dat lekker?”
De imposante samoerai achter haar glimlacht vriendelijk. Het is niet duidelijk of zijn even imposante zwaard van plastic is of daadwerkelijk een hoofd doormidden zou kunnen klieven.
Thierry grijpt een beker halfvol bier die naast hem in de greppel is achtergelaten, doopt er zijn condoomneus in en steekt hem obstinaat als een uitgedaagde Cyrano, het condoom druipend van het schuim en het bier, in de richting van de geisha.
“Lekker,” grijnst hij.
“Ah bah,” reageert de geisha misprijzend. “Dat is vies, jong.” Dan huppelt ze er grinnikend naast haar stoere samoerai vandoor.
“Fuck off, trut,” mompelt Thierry. “Met vasteloavend schoffeer ik mezelf om de grenzen op te zoeken, omdat in de alledaagse wereld de zogenaamde zin der dingen dat meestal niet toelaat. Je pakt jezelf bij de kladden, steekt jezelf in een apenpakje en treitert jezelf. Hup, dansen met die klojo, zingen en lachen. Effe drie dagen lang de wereld in pauze parkeren. Ook zo’n optocht waarin ik op zondag mee loop. Dat is onzin en afzien. Afzien, dat wordt je met de paplepel ingegoten. Onze Lieve Heer, die zag namelijk pas af. Voor ons allemaal heeft ‘ie afgezien. Elke zondag zat ik in de kerk onder de kruisweg. Jongetje in de kerkbank, schilderij boven me aan de muur met Jezus die gegeseld wordt door de Romeinen, Jezus die dat loeizware kruis moet meesjouwen, Jezus die door zijn fikke gespijkerd wordt, die daar hangt te creperen. Mooie schilderijen, dat wel. Ik hou van goed geschilderde schilderijen. Ik heb die goed bestudeerd en bewonderd. Maar op een bepaalde leeftijd zat ik daar elke zondagochtend met een kater van hier tot Tokyo, terwijl mijn ogen in mijn kop ronddraaiden en mijn maag elk moment boven kon komen, omdat ik me op zaterdag tot diep in de nacht in de kroeg bezoop met mijn vrienden. In de winter zat ik met mijn kraag omhoog en mijn shawl tot boven mijn neus om mijn gezicht gewikkeld me te ergeren aan de betweterige preekjes van de pastoor en God te vervloeken voor zijn wrede dictatorschap, voor de eisen die hij aan de mens durft te stellen terwijl hij iedereen, en mij in het bijzonder, zo laat lijden. En ons dan bovendien nog zondaars durft te noemen. De klootzak. Tot ik besloot dat God niet bestond. Omdat alle logica en gezond verstand erop wezen dat welke religie dan ook door mensen verzonnen is. Om ons te binden, om ons te knechten, om ons te leiden, te troosten, te helpen, om ons een zin

en antwoord te geven, om … maar voor mij niet meer. Maar je neemt het mee, hè, dat lijden dat je ingepreekt wordt vanaf je kleinste kindheid, ook al is het katholicisme nog best mild en zijn er allerlei ontsnappingsroutes en goed menende heiligen, maar dat lijden blijft een factor en gaat onderhuids toch meewerken. En de schuldgevoelens die in onze plattelandscultuur een rol spelen, de fatsoensnormen die je bijgebracht worden en de dwang een goede daad of gift met gelijke munt terug te betalen. De angst voor uitspattingen en grote daden. Dan begrijp je zo'n carnaval ineens beter. Dan heeft het ineens zin om tweeëneenhalf uur in de vrieskou met z'n tweeën een ijskast mee te sjouwen in de optocht. Het is een processie, waarin je in plaats van een loeizwaar Jezusbeeld of Mariabeeld te dragen, een lege loeizware koelkast langs de gelovigen sjouwt. En de wierook en de miswijn zijn vervangen door bier en Jägermeister. Jägermeister omdat die niet bevriest in de vijftien graden onder nul. Soms is het namelijk zo koud dat het ijs in de hals van de Grolschfles springt op het moment dat je de dop eraf plopt. Maar doorgaan zullen we. De optocht een kruisweg. Maar zo serieus willen we het ook allemaal niet nemen, zo symbolisch is het allemaal niet. En daarom, en om los te komen van alles waaraan je vastzit, hebben we de kwatsch uitgevonden, de onzin. We sjouwen een ijskast mee, puur omdat het onzin is. We draaien een tape uit de luidsprekers waarop alleen de tekst 'een linker en een rechter neusgat' klinkt, puur omdat je geen deel wilt uitmaken van de geijkte carnavalshumor die iedereen in de optocht toch ook weer keurig naleeft. Je schrijft op een groot bord een tekst in een dialekt dat niemand die dialekt verstaat kan begrijpen. Je sleept een grote grijze kubus achter je aan waaruit harde irritante repetitieve minimal muziek van Steve Reich klinkt, omdat er altijd een overtreffende stap in de onzin bestaat. Omdat ook carnaval zijn regels heeft en door de jaren heen voorspelbaar is geworden. Daarom moet het zo absurd zijn dat juist de carnavalisten het niet begrijpen. We zijn een jaar zelfs helemaal niet meegegaan met de optocht als conceptuele participatie, de uiteindelijke grap die niemand begrijpt. Uiteraard heeft niemand het begrepen en heeft niemand ons gemist.
Maar op een gegeven moment doe je toch maar weer gewoon mee. Meedoen met zuipen, zweten, banaal ouwehoeren, kotsen. Toch weer alles loslaten, jezelf even niet afremmen maar gewoon laten gaan. Dat is toch het leukste. Weg met de anusbleek, laat je bruine sterretje maar gewoon zien aan de mensen. Carnaval is viezigheid. Vroeger hadden ze in de optocht altijd modderkanonnen en schuimspuiters om de mensen langs de kant mee vol te kliederen. Dat was schrikken en dat was lachen.

Hoorde erbij. En mijn vader, die helemaal kaal is bovenop zijn hoofd, draagt dan altijd een pruik van lang zwart haar en een idioot kostuum van bijeengeraapte gekke ouwe kleren. Als hij losgaat, en geloof me dat hij losgaat met vasteloavend, dan is hij dronken en bezweet en plakt dat nylon haar in zijn bezwete gezicht. Dan is 'ie zo lelijk dat z'n eigen kinderen voor hem op de loop zouden willen. Maar een lol dat 'ie dan heeft. Het is gewoon heerlijk om te zien hoe geweldig hij weet te genieten en wat een plezier daar vanaf straalt. Dan zit hij zo lekker in zijn dronken vel dat je hem dat van ganser harte gunt. Omdat hij met heel zijn vieze lange dronken plakhaarkop toch iedereen voor zich weet in te nemen."
Ik zie de passie in Thierry als hij het over de mooie kanten van carnaval heeft, overgaan in neerslachtigheid als het over seks en liefde gaat en weer opstuiteren in euforie als het over de roes van het vieren gaat.
"Hier, hier …"
Thierry grijpt met zijn hand onder zijn namaakborsten en haalt er een tweemaal opgevouwen A-4tje vandaan. Als hij het openvouwt, zie ik een kleurenprint van een tekening.
"Dit is de kunst die ik maak."
Ik zie een blote man en een blote vrouw op een dikke boomtak. De man lijkt zich af te trekken, terwijl hij zijn hoofd tegen de borsten van de vrouw duwt. Zijn eikel is knalpaars, een kleur die zich voortzet in een dikke paarse kabel die vanuit zijn kont het beeld uitloopt. Alsof hij aan zijn reet weggetrokken wordt van de vrouw. Zij is uitgemergeld en uitgetrokken, kijkt met een verteerde blik naar de toeschouwer. Dikke rode letters schrijven 'The Dautzenbergs Remain in Pain'.
"Kunst, porno, Christendom en carnaval; één pot nat."
Thierry heeft het niet gemakkelijk.
"Zal ik een herinnering in je hoofd plaatsen?" vraag ik.
Thierry kijkt me aan. Een druppel bier klemt zich vast aan zijn condoomneus als een bergbeklimmer aan een overhangende rotspartij.
"Wat bedoel je daarmee?"
"Ga maar mee." Ik sta op en geef Thierry mijn hand.
Hij komt moeizaam overeind. De vingertjes aan het condoom zwaaien naar me.
"Nee, je mag hem niet lenen. Ik heb er net een neger mee in zijn kont geneukt die aids heeft," bromt Thierry tegen een puber die grijnzend naar zijn neus staart.
We passeren een man die zich in een pendule ingebouwd heeft, een grote bruine staande klok. Hij roept hard 'bong-bong-bong-bong-bong-bong-

bong-bong'. Het is acht uur. Vanaf zijn kin hangt een slinger die meegaat met de uren. Op zijn neus heeft hij de wijzers van de klok bevestigd. Tenzij hij hier is neergezet en later weer wordt opgehaald, zal hij zich schuifelend, voetje voor voetje, voort moeten bewegen.
"Ik krijg de neiging hem een duw te geven," grapt Thierry. "Maar waar gaan we eigenlijk heen?"

100

"Dat is ze," schreeuw ik. Ik kom maar met moeite boven de recente carnavalskraker 'Sjuuf, Sjeuf, sjuuf uns aan de kentj' uit.
Thierry kijkt naar de massa hossende mensen. Hij ziet meteen wie ik bedoel. Te zeggen dat deze vrouw opvalt, zou het understatement van de carnaval van de afgelopen decennia zijn.
Thierry staat met zijn mond open naar haar te staren. Naar zijn gezicht te oordelen is deze duivelin het mooiste mooie meisje uit het vieste vieze boekje dat hij ooit heeft gezien. De dansende rode Vampirella, levende pin-up, Thierry's vleesgeworden droom, beweegt haar perfect gevormde lijf als een paaldanseres rond de drietand die ze op de grond heeft gespietst.
Thierry's ogen kunnen geen keuze maken tussen haar fantastische borsten, die nog niet half verpakt zitten in een vuurrood latex topje en Thierry smeken ze uit te pakken als een verlaat verjaardagscadeau, en haar magische symmetrische billen die eveneens brullen om bevrijding uit hun spaarzame strak gespannen latex gevangenis. Hij volgt de zwarte bandjes die met hun klipjes de rode netkousen vastgrijpen, laat zijn ogen langs haar lange benen likken tot ze de rode stilettopumps aflebberen met tranen van verlangen. In haar blote navel draagt ze een ring waaraam een sleutelhanger van een playboybunnykop hangt die precies voor haar schaamstreek bungelt. Haar duivelshoorntjes wil Thierry tegen zijn aarsgat voelen drukken, haar lange zwarte haar dat tot halverwege haar blote rug reikt wil hij over zijn eigen vlees voelen strelen, de zwiepende rode staart met aan het uiteinde een zwarte pijlpunt om zijn keel gedraaid hebben tot hij geen lucht meer krijgt. Rijg me aan je drietand, wil hij schreeuwen.
Er is een enkel minpuntje. Het gezicht van de jonge vrouw is verborgen achter een rubberen mommegezicht, een vuurrode grijnzende duivelstronie met boosaardige uitpuilende ogen, zware wenkbrauwen, een kromme neus met wratten, een vuile bek met scheve, gele tanden en

een geitensik. Maar Vampirella's wellustige lijf heeft Thierry blind geslagen voor welke vreselijke geheimen dan ook die ze mag verbergen onder haar masker. Al zou zich onder dat masker de kop verschuilen van een tachtigjarige temeier die een halve stad en tienduizend toeristen over zich heen heeft gehad, Thierry zou het zijn reet roesten als hij het zou zien. Thierry is verloren.
"Ga naar haar."
"Wat?"
"Ga naar haar," schreeuw ik nog een keer.
Hij kijkt me aan als een pasgeboren uilskuiken. Zijn neukneus staat echt niet charmant. Ik zou ook geen seks willen met iemand die zoiets draagt, al is het carnaval.
"Ze wacht op je, ga!"
Thierry duwt met enige moeite twee dalmatiërs met duizendeneen vlekken opzij en gaat op anderhalve meter afstand staan van de duivelin. Hij staart naar de zwiepende staart die aan haar achterwerk hangt, maar onderneemt geen andere actie dan het gieten van een paar slokken bier door zijn gortdroge keel.
Ze danst tussen misschien wel dertig of veertig andere springende en swingende feestvierders, maar het gekke is dat ze behalve door Thierry door niemand anders opgemerkt lijkt te worden. Ik zie hem ineens schrikken, zijn bier klotst zichtbaar in zijn glas heen en weer, als de duivelin zich met een zwaai midden in haar dans naar Thierry toe draait en verleidelijk heupwiegend naar hem toe beweegt. Haar ogen branden in de zijne door de kleine spleten in haar rode masker. Om de schrik te verbergen neemt Thierry snel nog een slok bier.
Ze pakt met een sierlijke beweging haar staart, slaat hem drie keer om Thierry's pols en draait haar rug naar Thierry toe. Ze loopt naar buiten, ongehinderd door de massa, alsof het café helemaal leeg is. Als een trofee wordt Thierry achter haar aan meegetrokken. Hij verkeert in een staat van verbijstering, volgt de duivelin als een schoothond terwijl hij naar haar rollende billen staart en gelooft dat hij buiten vast en zeker door haar vriend, die vandaag vrij heeft van zijn werk als uitsmijter, wordt opgewacht, in elkaar geslagen en beroofd.

Hij durft de hele weg, twee straten en een steeg, niets te vragen. De duivelin marcheert met ferme pas door als een strenge SM-meesteres die hem geen kans geeft naast haar te lopen en daarmee haar gelijke te worden. Ik ren achter het tweetal aan met mijn korte beentjes. Ik ben zo benieuwd wat ze met hem gaat doen.

De steeg loopt dood aan de achterkant van een hoge, duistere kerk. Een dikke eik beneemt het zicht op de nis die gevormd wordt door de kerkmuur en twee dikke steunberen, waarin de duivelin met haar prooi verdwijnt. Ik verschuil me achter de eik en bespiedt de twee. Vanachter haar oogspleten knipoogt de rode duivelin naar mij. Ik zwaai en glimlach.

101

De stilettohak aan haar voet dringt door Thierry's sluitspier en masseert zijn prostaat, terwijl de handen van de duivelin zijn lul kneden en ze de pin van haar andere schoen plagend in kleine cirkeltjes voor zijn ogen heen en weer draait. Ze draagt nu niets anders dan haar schoenen en haar masker. Haar lokkende losbandig geopende spleet wordt gekroond door een toefje knalrood haar. Haar ronde borsten duwen de roze tepels als kleine wapens van vlees, klaar om te vuren, continue vooruit in de koude avondlucht. Haar zwarte haar hangt als een manentooi over haar schouders. Thierry realiseert zich dat haar geilheid iets dierlijks en iets viezigs, iets honds heeft. En het trekt hem ongelooflijk aan.
Een diffuus, door de takken van de eik gebroken spoor van licht uit een straatlamp die een eindje verder aan een kabel over de straat hangt, verlicht hun naakte lichamen op de zwarte, koude aarde die de twee in hun animale liefdesspel hebben omgewoeld alsof ze op zoek zijn naar de botten van de heilige Franciscus. Tussen de verloren graspollen en een paar dorre lage heggestruikjes liggen de herinneringen aan eerder gebruik van de nis; een ingedeukt colablikje, een leeg paprikachips zakje, ondefinieerbare papiersnippers en een vieze zakdoek. In het hoekje van de kerkmuur en een van de steunberen vertoeft een gebruikt condoom, goor en slap in vergane glorie met het dode zaad van de gebruiker erin gevangen.
Thierry draagt niets dan een paar overgebleven vegen schminck, maar van de kou of de smerigheid rondom hem merkt hij helemaal niets. Tot hij voor de derde keer die avond klaarkomt en het terugtrekken van de stilettohak uit zijn anus hem een kreun van pijn ontlokt. Hij ligt op zijn rug, afgemat, en voelt dat er kippenvel op zijn huid staat.

Ze eiste eerst van achteren genomen te worden. Ze sprak de hele tijd geen woord, maar wist hem exact duidelijk te maken wat ze van hem

verlangde. Thierry protesteerde niet. Dat ze niet sprak maakte hem alleen maar hitsiger. Haar vermommingsspel intrigeerde hem.
Maar ondertussen is hij al drie keer klaargekomen waarvan twee keer in haar. Hij wist niet eens dat hij het zo snel zo vaak achter elkaar kon. En nu vindt hij het wel eens tijd worden erachter te komen hoe de liefde van zijn leven eruitziet zonder vermomming.
“Doe je masker af. Ik wil je gezicht zien,” zegt hij met een glimlach.
Ze liggen nu naast elkaar. Hij pakt de rubberen geitensik vast om het mysterie te ontrafelen, maar de naakte duivelin grijpt onmiddellijk zijn hand stevig vast. Ze gaat bovenop hem zitten en steekt haar drietand in zijn hals. Haar felle lichtgroene ogen staren hem aan door de bolle duivelsogen van het masker.
“Gkeek je gigankigche neukijger in mijn konkgak, neuk mijn konk, groke jongen,” spreekt de duivelin plots, met een zware stem en een spraakgebrek die Thierry met verbazing en afkeer herkent.
“Gkeek je paal in mijn aarggat, hikgigge gtier die je benk.”
Thierry reageert of hij een electrische schok krijgt, wil haar van zich afduwen, maar de duivelin houdt zijn ene pols in een ijzeren klem, drukt zijn andere arm met een knie tegen de grond en steekt haar drietand zo vast in zijn adamsappel dat het pijn doet.
“Wat is dit?” vraagt hij met trillende stem. “Wie ben je? Laat me je gezicht zien. Ik vind dit niet grappig.“
Hij vraagt zich af of de vrouw een stemimitator is. Zit hij in een programma met een verborgen camera? Hij kijkt paniekerig om zich heen. Straks zien zijn ouders hem op tv terwijl hij achter de kerk … in een flits schiet er door zijn hoofd wat hij allemaal met haar heeft uitgespookt.
Ik grinnik vanachter mijn boom als ik Thierry van een seksbeest in een geschrokken jongetje zie veranderen.
“Wie ik ben?” grijnst de diepe stem van de duivelin, “Ik ben Jeroom. En ik laak jou de vagteloavenk van jouw leven beleven. En jij gaak me hard in mijn konk neuken, nu!”
Thierry schudt heftig zijn hoofd. Hij begrijpt het niet. Dit kan Jeroom niet zijn. Dit is een vrouw. Een vrouw met het lijf van een Playboy playmate, maar wat zit er onder dat masker? Is het een omgebouwde vent die een vieze grap met hem uithaalt? Maar mannen kunnen toch niet in zoiets perfects veranderd worden.
“Neuk me. Anderg gal niekg van dik alleg wak je vanavonk mek mij hebk beleefk in je herinnering achkerblijven. Ik zal je mijn gegichk laken gien, maar dan gal dik allemaal nooik gebeurk gijn. Wil je dak?”

De optie dat niets van de heerlijke, goddeloze ontucht waarin Thierry deze avond zijn ziel en lichaam heeft gestort in zijn hersens zal achterblijven, dat elke herinnering aan de duivelse madonna van zijn dromen van zijn harde schijf gewist wordt, valt buiten elk denkbaar kader. Zoiets groots niet aan zijn vrienden kunnen vertellen, zich niet elke nacht en elke dag aftrekken met de gedachte aan wat hier vanavond heeft plaatsgevonden totdat ze haar walgelijke stem gebruikte, niet de hoop kunnen koesteren dit lichaam ooit nog eens tegen te komen, is onvoorstelbaar. Hij zal voor eeuwig Kobie neuken, nadat ze getrouwd zijn, en elke keer het lichaam van dit heerlijke wijf voor zich zien.
“Goed! Jaaaa goed! Hou maar op!” schreeuwt Thierry. “Ik zal je in je konk neuken. Ik zal je hard in je konk neuken. Hou je masker maar op. Ik wil je gezicht niet zien. Ik zal je neuken, godverdomme. Als je je mond maar niet meer opendoet.”
Laat ze haar masker maar ophouden, laat ze alles maar volkomen perverteren met haar Jeroomstem. Thierry zal z’n hersens wel manipuleren, deze herinnering schoonwassen van de vuile smerigheid waarmee dat loeder alles probeert te bederven. Hij zal haar even in haar konk neuken en maken dat hij wegkomt. Hij hoeft zijn vrienden niet alles te vertellen. Hij hoeft zich niet alles te herinneren. Hij zal zich alleen dat herinneren wat ze met elkaar gedaan hebben voor ze haar mond opendeed.
“Hahahahaa, gkoere kerel,” schatert de duivelin, terwijl ze op handen en knieën op de grond gaat zitten en Thierry haar witte roomsoezen toont, waaronder zich haar roomtuintje plagend opent. Maar het is niet haar roomtuintje dat Thierry dit keer water moet geven, het is haar sterretje dat op hem wacht, vuurrood als haar duivelskostuum.
“Hou je niek van mannen met een diepe gkem, vink je dak niek geil, lekkere beer? Vink je een man mek een gpraakgebrek niek om gillenk van klaar ke komen?”

“Go, Thierry,” roep ik, terwijl ik mijn schuilplaats verlaat en op het ritme van het stoten van Thierry’s pik in de duivelinnenkont in mijn handen klap. “Go, Thierry, go, go, go!”

102

“Godverdomme, ik heb nog nooit zo’n behoefte aan bier gehad,” zucht Thierry als we aan het venster van De Gouwe Kroon op twee barkrukken naar het feestende volk op het plein kijken. Zijn ogen schieten zoekend heen en weer over de kostuums, bij elk spoortje rood stokken ze. Zijn gezicht is koortsachtig wit en bedekt met zweetpareltjes.
“En ineens was ze er vandoor. Ik had mijn ogen dicht. Ik dacht dat ik nog in haar zat en ineens was ze weg.”
“Was het lekker genoeg?” vraag ik, terwijl ik een slok van mijn wodka-jus neem.
“Was het lekker genoeg? Was het lekker genoeg? Godmiljaar … godmiljaar!”
Ik ga er vanuit dat dit ja betekent.
“Alleen … ik weet niet, ik voel me helemaal messed up in mijn hoofd. Die stem van Jeroom. Ik zweer dat ik een slappe kreeg toen ik hem met dat achterlijke spraakgebrek hoorde praten terwijl ik haar probeerde te neuken. Maar het was alsof ze me uitmolk. Ze perste met haar gat zo hard dat het bloed niet uit mijn lul terug in mijn lichaam kon stromen. Ik weet niet … heb ik nou een man in zijn reet geneukt of een vrouw? Als ze dat masker maar eens had afgedaan. Wat een fokking trip. Heeft iemand wat in mijn bier gedaan misschien? Maar jij hebt haar ook gezien, jij hebt haar gezien, toch?! Je hebt gezien hoe ik haar neukte.”
Hij staart me smekend aan. Hij moet zó nodig horen dat het avontuur van zijn leven niet slechts het gevolg was van de een of andere krankjorum geest die hem LSD of GHB in zijn bier heeft gegooid.
Ik laat hem een halve minuut sappelen, glimlach slechts.
“Ik heb gezien hoe je haar neukte. Beest!” stel ik hem gerust.
“Hoewel, als ik Jeroom tegen zal komen, zal ik over mijn nek gaan, dat weet ik nu al,” kermt hij. “Dan zou ik willen dat het een slechte trip was.”
Hij wrijft door zijn nek en kijkt naar zijn natte hand.
“Godverdomme, ik zweet helemaal. Denk je dat ik ziek ben?” Hij kijkt me aan. “Misschien verzin ik jou ook wel.”
Ik zeg niets.
“Dat was vast de perfecte vasteloavendromance, hè Thierry?” opper ik.
“Hoe bedoel je?” zucht Thierry. Ik zie dat hij aan het eind van zijn latijn begint te komen. Hij loopt zichtbaar in een waas naar de bar, bestelt tussen een staande schemerlamp die aan de bacardi cola is en de gitarist van Kiss twee glazen bier, komt terug en zet beide glazen voor zichzelf neer. Het ene glas giet hij meteen achterover terwijl hij nog staat, hij

kokhalst maar weet alles binnen te houden en gaat achter zijn andere glas zitten.
“Nou, jij vertelde me dat carnaval viezigheid is, zweten, zuipen, overdaad, met je bek op de straat en over je heen laten pissen, onzin en afzien, weg met de anusbleek.”
Thierry staart door me heen. Volgens mij heeft hij geen woord gehoord van wat ik zei. Hij draait zijn hoofd naar het raam en kotst met een gigantische brul een straal tegen het raam aan die de hoofden buiten naar ons toe doet draaien.
Thierry’s zure maaginhoud van bier, dropshots, jonge jenever, jägermeister, patat met zuurvlees en hamburger druipt als Unox extra gevulde maaltijdsoep langs het raam naar beneden op het brede vensterblad waar we aan zitten.

Als we een moment later buitengewerkt zijn door het zeer geïrriteerde en toch ook weer begripvolle personeel van het bekotste café, tenslotte is het vasteloaovend hè, wordt Thierry ineens ruw van achteren bij zijn schouders vastgegrepen.

“Eindelijk, klootzak!”
Thierry draait zich met een ruk om. Tuur!
“Hee, Tuur,” zegt Thierry half opgewekt omdat hij zich van helemaal geen kwaad bewust is, behalve dat hij Tuurs dochter zojuist heeft bedrogen door zich helemaal suf te neuken als een gedetineerde die na twintig jaar cel op vrije voeten is. En dat hij zich al drie dagen lang doodzuipt en danst en zingt, terwijl Tuurs dochter hoogzwanger thuis zit en Thierry niet één keer contact met haar heeft opgenomen om te vragen hoe het met haar gaat. Dus in feite mag hij Tuur opgewekt begroeten, ware het niet dat Tuurs gezicht hem andere informatie toezendt.
“Vuile klootzak die je bent,” spuugt Tuur zijn schoonzoon in het gezicht, “Jij hangt hier de beest uit. Meneer amuseert zich lekker, hè, godverdomme, ik zou je moeten …” Tuur heeft zich met zijn vuisten in de kraag van Thierry’s clownsjas vastgeklauwd. “Niet eens een keer bellen naar Kobie, niet eens vragen hoe het met zijn hoogzwangere vriendin gaat. Wat ben jij voor een mens? Wat ben jij eigenlijk voor iemand?”
De fopneus met funcomdoom wijst lullig en schaamteloos naar Tuur en trekt elk woord dat hij zegt in het belachelijke.
“Jij bent zo’n achterlijke idioot, jongen, met je lullige neus.”

Even heeft Tuur de neiging het ding van Thierry's tronie te trekken, maar hij schudt alleen zijn hoofd.
"Weet je …?" Tuur zucht. "Het is maar goed dat ze een miskraam heeft gehad. Dan zijn we tenminste van jou af."
Hij draait zich om en loopt weg. Vier meter verder blijft hij staan en draait zich terug naar Thierry.
"Het is een geluk voor dat arme schepsel dat het jou niet als vader krijgt. Want jij bent hier de miskraam, niet dat kind. En als ik je nog één keer voor mijn deur aantref, sla ik je kop eraf."
Hij verdwijnt in zijn nietcarnavalskleren in de bonte massa. Jammer dat hij geen clownspak aanhad, denk ik. Dat had het drama zo mooi een absurde tint gegeven.
Thierry strompelt naar een bankje aan de rand van het pleintje. Hij ziet er op sterven na dood uit.
"Nou, gefeliciteerd," zeg ik hartelijk. "Je bent een vrij man. Los van Kobie, je kind en je schoonouders. Nu kan je naar de kunstacademie, een groot kunstenaar worden met je obscene, grappige kunst."
"Ik wil naar huis," hoor ik hem heel zacht mompelen. "Ik wil naar huis."
"Wil je naar je negenenzeventig borsten, jongen?" vraag ik met zoete stem.
"Zevenennegentig," protesteert Thierry flauwtjes.
"Ik weet het wel hoor. Ik plaag je maar wat. Kom, we gaan, dan kan je naar je afrukkamertje. Daar kan je je lekker verstoppen met je hoofd onder de dekens. Kom, mooi carnavalsprinsje."

103

Shu-Jia heeft eindelijk geleerd de 'r' uit te spreken zoals het hoort. Geen 'het monstel molst mosteld op zijn mosteldzaadblood' meer. Ze kan vlekkeloos zeggen: 'Ruud rups raspt rap rode ronde radijsjes'. En sinds januari studeert ze medicijnen. Ze kan nu wat minder in het café werken. Maar met Jeroom gaat het weer iets beter, hoewel hij nog steeds zegt 'hek mongker morgk mogkelk op gijn mogkelkgaakblook' en 'krillenk krippelke kanke Kiny kankloog naar ke kreikerenke kankarkg'. Sommigen zouden dit grappig vinden, maar gespot met Jeroom wordt er in zijn café alleen achter z'n rug om. Hij valt in ieder geval zo goed hij kan in voor mijn moeder als ze moet studeren. Hoewel ze ook wel vaak 's nachts bij mij in het café komt studeren, waardoor ze tegelijkertijd mij gezelschap houdt, dat vindt ze gezellig. Ik vind het niet erg, ze blijft

nooit langer dan een paar uurtjes. Soms blijf ik onder de tafel, terwijl zij op de bank gaat zitten en met haar voeten in mijn schuilplaats wiebelt. Ook leest ze af en toe hardop voor wat ze studeert. Ik luister en kijk mee op het internet of ik iemand kan vinden die een heel andere en misschien vernieuwende kijk heeft op wat er in haar boeken staat.
De dagen schuiven voorbij, aan elkaar geregen als kleine golven die elkaar voortduwen, elkaars plaats innemend zonder dat ze noemenswaardig verschillend zijn. Als zwarte parels hangen de nachten ertussen. Mijn nachten, zo beschouw ik ze, openen hun donkere schillen zo gauw ik de lichten in Jerooms aan doe. Dan beschilder ik de nachten met gedachten die ik in het daglicht heb verzameld. De daglichtgedachten zijn slechts spoortjes van gedachten of ideeën, want ik wil ze niet verder uitwerken tijdens de door indringers beduimelde dag, als de mensen hun voor hen zo belangrijke levens met zich mee naar binnen zeulen. Je kunt het allemaal op hun gezichten lezen en uit hun lichaamstaal opmaken; wie ze zijn, wat ze willen zijn. Ze praten en vertellen heel andere dingen dan ze vertellen. Het is me wat met die mensen. Ik denk er veel over na, omdat ik er zelf ook een ben. Sommige mensen denken na over de bomen en de dieren, maar gedachten zijn van mensenvlees, ook als ze over bomen en dieren gaan. Of over goden of over het niets. Gedachten zijn van mensenvlees, hoe je het ook wendt of keert.
Zo is ook alle adem van mensenvlees, is mijn idee. De letterlijke vervulling daarvan werd mij gisteren voorgeschoteld in een scène aan de toog van Jerooms.
De spichtige postbode met het uiterlijk van een junk draait met trillende handen een nieuw sjekkie. De wijsvinger en middelvinger van zijn linkerhand zijn onappetijtelijk geel uitgeslagen waar hij zijn brandende verslavingsmiddel pleegt vast te houden. Hij brengt het opgerolde vloeitje waaruit aan beide kanten droge bruine sliertjes naarbuiten hangen naar zijn lippen en steekt zijn tong uit om de zijlijnen met spuug aan te natten. Maar dan begint hij ineens zo verschrikkelijk te hoesten dat zijn hele magere lijf schokt en zijn handen het sjekkie loslaten, waardoor het in de oorspronkelijke componenten uiteenvalt op de grond. Luk kijkt zijn vriend bezorgd aan.
“Man, stop er toch eens mee. Het wordt binnenkort echt je dood.”
In pertinente ontkenning schudt Stef zijn hoofd heen en weer terwijl hij naar zijn borstkas grijpt en een golf van hoestrochels uit zijn mond reutelt.

Shing trekt onwillekeurig een vies gezicht. Hij wil liefst een plastic zeiltje over de bar gooien op de plek waar Stef spuug en bacillen sproeit. Maar in plaats daarvan doet hij zijn plicht als barman en zet hij een glas water voor de lijdende neer.
Stef piept en zuigt in paniek om lucht binnen te halen, maar iets lijkt zijn luchtpijp te verstoppen. Hij buigt zich voorover naar de vloer. Zijn hoofd wordt knalrood.
“Stef, godverdomme … Shing, bel 112!” roept Luk. “Hij gaat stikken!”
Luk slaat zijn vriend op zijn rug om los te slaan wat er vastzit.
Stef is inderdaad aan het stikken. Hij zit al op zijn knieën. Het zal niet lang duren eer hij voorover op de cafévloer neervalt, met een paarse kop en uit de oogkassen puilende ogen, zijn mond opengesperd als een vis op het droge, dood.
“Ik ben er!” roep ik.
Ik had mezelf niet eens onder de tafel vandaan zien komen.
“Aan de kant, Luk.”
Luk kijkt me verbaasd aan maar doet wat ik zeg.
“De opzet was goed,” glimlach ik tegen Luk, “maar de touch was net niet secuur genoeg.”
Ik blaas tegen de onderkant van mijn vuist en tik er een keer fijntjes maar beslist mee op de kromme rug van de stikkende Stef.
Meteen braakt hij twee lappen zwart vlees naarbuiten ter grootte van een paar stoere stukken varkensfricandeau.
De lappen liggen glibberend goor op de houten vloer. Stef zit op zijn knieën, met zijn ogen dicht, zijn handen om zijn keel, bewegingsloos.
“Shing, die twee tassen die je achter de bar hebt liggen, snel! En die twee slangetjes. Oh ja, en de tape,” roep ik.
Als Shing het gevraagde zo snel hij kan heeft overhandigd, stop ik de uiteindes van de slangetjes in de zakken en plak de zakken dicht. Ik ruk Stefs hemd uit zijn broek en ram de andere uiteindes van de slangetjes, één links één rechts, onder zijn ribben in zijn lijf. Ik blijf ze schuin omhoog naar binnen proppen tot ze ergens in zijn borstholte uitkomen.
“Zo.” Ik klap mijn handen langs elkaar af alsof ik vuiligheid eraf sla. “Een longstoma.”
Stef lijkt als door een mirakel tot leven gewekt, zijn keel maakt een scherp krijsend geluid terwijl hij diep inademt en de boodschappentassen opbollen als volstromende luchtballonnen. Hij opent zijn ogen en staart me vol ongeloof aan. Terwijl hij uitademt, lopen de twee tassen langzaam leeg, om als hij inademt weer op te bollen.

“Daar zul je het wel mee redden,” spreek ik op de rustige, zelfverzekerde toon van een geroutineerde chirurg die weet wat hij waard is.
Op de grond liggen twee geblakerde rokerslongen, gekrompen vlees, verzadigd van nicotine en teer. Ik raap ze op en smijt ze achter de bar, waar ik vervolgens Tjap Tjoy hoor snuffelen en smakken. Eet smakelijk stomme hond.
“Sta op,” spreek ik theatraal tot de Lazarus met de grauwe rokershuid. Hij volgt mijn bevel op en staart naar de twee zakken, een links van hem en een rechts.
“Waarom geen Delhaize?” vraagt hij met enige teleurstelling in zijn stem. “Waarom die lelijke tassen van een Nederlandse supermarktketen?”
Hij heeft misschien gelijk, ik had een iets onopvallender tas kunnen kiezen, wellicht zelfs van een klein lokaal Belgische supermarktje. Maar ik wilde juist deze knalgele tassen met daarop in grote letters ‘Hallo JUMBO’, Hallo in zwart, JUMBO in witte 3D-letters met zwarte zijkanten. Glimmende zwarte hengsels bovenaan de tas. Het mag opvallen. Tenslotte ben ik de creator en heb ik volledige artistieke vrijheid in de vormgeving van mijn levensreddende operatie.
“Ik had je ook dood kunnen laten gaan,” zeg ik, waarbij ik een minuscuul spoortje irritatie door mijn toon meng om aan te geven dat hij mogelijk mijn gevoelens kwetst.
“Het meisje heeft gelijk, Stef,” valt Stefs vriend Luk me bij. “Je moet haar dankbaar zijn. Met zo’n longstoma kan je nog oud worden. En wellicht kan je er een paar mooie hoezen voor kopen, dan steek je ze daarin zodat je dat geel niet meer ziet.”
Stef knikt langzaam, blijkbaar niet geheel overtuigd. Hij tilt de tassen op en loopt met kleine stappen en een licht gebogen rug het café uit. De tassen bollen rustig op en zakken in, bollen op en zakken in. Luk rent achter Stef aan om hem bij de deur zijn grijze regenjas om z’n schouders te hangen.

104

Buiten blijft Stef een moment staan. Hij kijkt naar beneden, links de gele tas, rechts de andere gele tas. De slangetjes die uit de tassen steken, verdwijnen onder de hemdspanden die over zijn broek hangen.
“Hallo Jumbo,” roept een jongen die op zijn fiets voorbijsnelt. Hij lacht naar Stef. Of lacht hij hem uit? Stef vermoedt het laatste.

Hij sjokt over het trottoir op weg naar zijn huis, een weg die ineens zo lang lijkt, een grijze man tussen twee gele tassen. Het begin van de lente is voelbaar.
Halverwege het dorp blijft hij weer staan. Zijn blik volgt een dame aan de overkant van de straat. Haar hakjes tikken arrogant over de stoeptegels. Uit de Louis Vuitton tassen, waarvan ze er een in elke hand draagt, lopen twee slangetjes omhoog over haar nauwe kokerrok en verdwijnen onder de nertsbontrand die de onderkant van haar jasje omzoomt. Haar ogen schieten zonder dat ze haar gezicht naar Stef toe draait de straat over, blijven een moment op de twee supermarkttassen rusten en wenden zich dan onmiddellijk van het minderwaardige sujet aan de overkant af. Met een duidelijke blijk van afkeuring en minachting vervolgen de hakjes hun pad.
Ik ben niet de enige, denkt Stef. Hij ziet voor zich hoe de chique dame de ene sigaret na de ander in haar sigaretpijpje steekt en wegpaft terwijl ze door heren met gouden sigarettenetuis opgevrijd wordt. Haar vingers zullen niet geelbruin zijn en haar tanden laat ze vast geregeld bleken. Haar grijze huid zal ze wel onderpoederen met een gezond ogend kleurtje. Maar ja, wat kan je aan je zwarte teerlongen doen? Niets. Al heb je nog zoveel geld of een goede baan, je bloedvaten slibben dicht en de kleverige teer plakt je longen aaneen, de koolmonoxide vervangt de zuurstof in je bloed en je handen en voeten zijn koud. Het is niet dat Stef dit nooit heeft geweten. Maar god nog aan toe, een mens leeft maar één keer. En wat duurt die ene keer godskoleretig lang. Wat zou je nou jezelf alle slechte lekkere dingen ontzeggen en dan gezond creperen zonder geleefd te hebben? Ja, toch?! Alleen had Stef niet verwacht dat hij al op z’n vijfenvijftigste zijn longen eruit zou spugen. Dat nou ook weer niet. Zachtjes begint hij te zingen. “Laat me alleen, alleen met al m’n verdriet. Het is beter dat ik nu geen mensen zie … een glimlach dat wordt pure parodie-hiehieie …”
Hij stopt met zingen en grinnikt. “Hallo Jumbo, tss.” Kan hij douchen met die twee tassen? Zijn ze wel waterdicht? Straks krijgt hij nog water in zijn stomalongen. Staat hij elke keer te hoesten onder de douche alsof hij verzuipt. En als hij seks heeft, staan die twee tassen naast zijn bed, een aan elke kant. Wanneer hij haar neukt, zij op haar rug hij boven, en ze willen van positie wisselen, moet hij die tassen door de lucht slingeren om ze elk aan de andere kant van het bed te krijgen. Hij ziet ze al vliegen aan hun slangetjes. Hij stelt zich ook voor hoe hij op de pot zit te schijten, aan elke kant zo’n gele tas, opbollend, inzakkend. Hij grinnikt weer. Misschien moet hij inderdaad een paar mooie hoezen

aanschaffen. Hij zou er iets op kunnen laten printen. ‘POELIER DE SWAERT’, dan zouden de mensen denken dat hij gewoon een poelier is die tassen met gevogelte naar een klant brengt en dat die twee slangetjes onderdeel vormen van een koelsysteem om de waar vers te houden. Hij zou dan wel stevige hoezen nodig hebben, die niet mee uitbollen en intrekken bij elke ademteug. À propos poelier, hij is natuurlijk postbode, hij kan er Bpost op laten drukken. Iedereen die dan denkt dat hij gewoon aan het werk is. Kan hij eigenlijk nog wel werken met die twee tassen? Hij kan ze misschien in een grote rugzak stoppen en op zijn rug hangen. Eigenlijk voelt hij zich best goed met die nieuwe longen. Hij zou liever hebben dat ze binnenin zijn lichaam zouden zitten, maar zo ver is de medische wetenschap blijkbaar nog niet. Misschien over tien jaar, ja dan wel. Maar het lijkt nu wel al alsof hij zich fitter voelt dan voor de operatie. Alsof er meer zuurstof door zijn lichaam stroomt, schonere lucht. En ze wegen dus helemaal niets die dingen.
Ik heb nog geen eten in huis, denkt Stef. De supermarkt is niet ver. Ik zal er even voorbij gaan.

“Mogen we even in uw tassen kijken, mijnheer?” vraagt de kassière, bijgestaan door de kleerkast van de beveiliging.
Stef kijkt beteuterd naar zijn longen.
“Eh, nee, die zijn dichtgeplakt … maar er zit alleen maar lucht in.”
De supermarktmedewerkers kijken hem ongelovig aan.
“Kijk maar.” Stef begint te blazen. Hij blaast en blaast zonder in te ademen. De beide Jumbotassen beginnen langzaam leeg te lopen tot ze uiteindelijk helemaal vacuüm gezogen ineenschrompelen. Stefs hoofd is paars aangelopen. Als de kassière en de beveiliger overtuigd van het ontbreken van enige inhoud in de tassen goedkeurend knikken, haalt Stef weer adem.
“Phoeh, dit moet ik niet te vaak doen,” zucht hij met het zweet op zijn voorhoofd. Maar hij ziet tot zijn geruststelling dat de tassen alweer snel in een regelmatig tempo en tot een normaal volume opbollen en samentrekken.
Achter hem applaudiseert de rij klanten om de leuke truc die Stef hen heeft voorgetoverd.

Het kleine parkje dat Stef op weg naar huis passeert, begint op te leven; kleine knopjes springen op aan de takken, bloemetjes wagen het her en der voorzichtig hun kopjes boven het gras uit te steken, een groep eenden wast spetterend haar veren in de vijver. Stef loopt langs het

groene spijlenhek en blijft staan om te kijken. Hij loopt terug naar de ingang van het park en neemt het pad dat de bezoeker kronkelend door het park loodst.
Aan de vijver zit een grote, kale man in een zwarte leren jas. Naast hem rusten twee donkergrijze vuilniszakken in het gras, een aan elke kant, met slangetjes die uit de zakken tevoorschijn komen en ergens onder de oksels van de man lijken te verdwijnen. Ze bollen op en trekken samen, bollen op en trekken samen, ritmisch als de menselijke ademhaling.
Stef besluit even te gaan zitten op een bankje dat aan het pad staat, zo'n goede tien meter van de kale man vandaan. De beide ademende Jumbo's zet hij naast zich op het bankje. Het is niet niks wat hij meemaakt. Even op adem komen. Hij realiseert zich meteen dat deze uitdrukking voor hem niet meer hetzelfde betekent als vroeger.
De man heeft er geen erg in dat hij geobserveerd wordt. Ineens staat hij op en stapt van de waterkant af de vijver in. De vuilniszakken trekt hij zonder ernaar om te kijken achter zich aan aan de slangetjes alsof hij van hun bestaan geen weet heeft. Terwijl hij tot over zijn knieën door het water waadt, drijven de zakken met hem mee. Een moment lang houdt de man zich met een hand vast aan een overhangende tak van een grote treurwilg die zich met zijn pruik van dunne takjes over de vijver heen buigt. Het water moet in deze tijd van het jaar behoorlijk koud zijn, maar de man lijkt het niet op te merken.
Stef is opgestaan, vraagt zich af wat de bedoeling van de man is, als deze langzaam zijn hele lichaam in het water laat zakken. Als drie ballonnen drijven nu het kale hoofd en de twee vuilniszakken op het water.
"Mijnheer …" roept Stef. "Hee, mijnheer, wat doet u? Kan ik u helpen?"
Het kale hoofd draait zich om, blijkt aan de voorkant nog aardig behaard te zijn met opvallend zware wenkbrauwen en een flinke stoppelbaard.
De ogen van de man staren Stef aan, zakken af naar de twee tassen die Stef in zijn handen houdt. Een glinstering van herkenning, misschien is het vreugde of leedvermaak, verschijnt in de ogen, net voordat ze onder water verdwijnen.
"Hee!" roept Stef verbijsterd. "Hee …" Hij rent naar de waterkant.
Het water is te troebel om de man te zien. Alleen de vuilniszakken drijven verlaten op het water, als heeft iemand zich illegaal van zijn huisvuil willen ontdoen. Plots vullen ze zich met iets dat veel zwaarder is dan lucht, ze zinken voor de helft onder water. Dan ziet Stef hoe een lading luchtbellen aan de oppervlakte omhoog plopt, precies tussen de zakken in. De zakken krimpen ineen en zinken tot vlak onder de waterspiegel.

Stef springt in de vijver met de Jumbo's hoog in de lucht geheven. Hij stuwt het water wild opzij om de verdrinkende man zo snel mogelijk te bereiken, maar ziet hoe de vuilniszakken elk ineens en andere kant op drijven.
Hij tast in paniek wild in het water rond met één arm, terwijl hij met de andere in de lucht zijn tassen droog probeert te houden. Waar hij het hoofd van de man heeft zien verdwijnen treft hij niets aan dan water. Hij waadt naar een van de vuilniszakken toe en tilt deze uit het water omhoog. Aan het uiteinde van de slang zit geen kale man. Ook de andere zak verbindt zich met geen mens. Stef tuurt over het stille wateroppervlak dat alleen aan de andere oever verstoord wordt door een paar eenden die zich nieuwsgierig afvragen of Stef brood bij zich heeft. In het park ziet Stef niemand lopen of zitten. Geen dame die haar hond uitlaat, geen joggers, niemand van de plantsoenendienst. Niemand die kan helpen. Geen enkele getuige van het drama. De man met het kale hoofd moet ondertussen wel verdronken zijn.
Verslagen baant Stef zich een weg naar de oever, hijst zich op de kant zo goed en zo kwaad het gaat met zijn tassen en gaat weer op het bankje zitten. De Jumbo's bewegen gehaast in en uit. Stef legt zijn handen op zijn kletsnatte broek. Zijn benen beginnen koud te worden. Hij kijkt om zich heen. Het park ligt er verlaten bij.

Een man die ik niet ken, is doodgegaan, denkt Stef, terwijl hij met zijn zware natte schoenen het park uit sjokt. Hoeveel mannen die ik niet ken zouden er per dag dood gaan? Ik kan wel naar de politie gaan, maar wat heb ik daar zelf aan? De man zal binnenkort toch wel boven komen drijven. Alleen rottig als hij door een kind gevonden wordt. Maar hij heeft even geen zin in andermans sores. Als hij niet toevallig het park in was gegaan, was die man ook zonder hem verdronken. Of als hij tien minuten later langs de vijver was gelopen. Wat heeft hij tenslotte met die man te maken?
Toch voelt hij enige verbondenheid met de stomagenoot. Longstomagenoten zijn ze, dat bindt. Zou er een patiëntenvereniging bestaan voor longstomaten? Vast wel. Er bestaan overal verenigingen voor. Die moeten geld voor onderzoek bij elkaar scharrelen, informatie verstrekken, een platform voor lotgenoten en getroffenen bieden. Stef heeft daar geen behoefte aan. Hij is een loner, altijd geweest. Daarom is hij ook postbode geworden.
Hij vraagt zich af of de man zelfmoord heeft gepleegd omdat hij stomaticus is. Zou het leven met buitenlichamelijke ademzakken zwaar

zijn? Hij weet het niet aangezien hij pas een uurtje longstomatikant is. Misschien wordt je wel gestigmatiseerd om je longzakken.
Hij voelt zich lullig, vooral heel lullig terwijl hij zo met z'n twee gele supermarkttassen langs de gevels loopt, het plein van Maaslook oversteekt. Een man met twee Delhaize-tassen komt hem tegemoet, een zielige man met een bril en een hoedje, die vriendelijk sullig glimlacht en knikt als hij Stef passeert.
Stef blijft staan en draait zich om, kijkt de man na. Het is net als met zwangere vrouwen of een bepaald type auto. Pas als je eigen vrouw zwanger is of je zelf dat type auto hebt gekocht, zie je ze ineens overal. Alsof ze daarvoor helemaal niet bestonden.

105

Als hij in zijn appartement binnenkomt, heeft Stef de neiging de tassen in de keuken neer te zetten, een biertje uit de koelkast te pakken en in de kamer op de bank te gaan zitten. Maar hij beseft dat hij de tassen nooit meer ergens achter kan laten. Het zijn twee ademende beesten die met hem verbonden zijn, die hem de rest van zijn leven overal zullen achtervolgen.
"Hoi Stef."
Stef kijkt me verbaasd aan.
"Je ziet er schlemielig uit," zeg ik. Klinkt misschien hard, maar ik glimlach erbij. Ik zeg niet dat hij eruit ziet als een schlemielige junk met boodschappentassen. Een loser. Maar dat is wel zo.
"Maar enfin, je leeft. Je ademt."
Hij zucht en laat zich op de oranje bank neerploffen. Staat niet slecht bij de gele tassen. Boven de bank hangt een grote poster waarop staat 'Jupiler Pro League' en 'KRC Genk Landskampioen 2011' met een foto van de voetballers.
"Ga je dit weekend naar je club kijken, Stef?" vraag ik om een luchtiger onderwerp aan te snijden.
Stef kijkt naar links en naar rechts.
"Denk je dat ik zo naar het stadion ga?"
"Misschien kun je er twee clubvlaggen omheen naaien," opper ik.
"Had je het dan niet anders kunnen oplossen?" Een vraag vol zelfmedelijden. En ondankbaarheid.
"Ik moest snel handelen," antwoord ik. "Had je liever gehad dat ik de apen uit de bobslee had gehaald en op je borstkas had aangesloten?" Hij

begint me een beetje te irriteren. “Dan had je de rest van je leven met twee in- en uitademende apen rondgezeuld.
Stef sluit zijn ogen. Hij zal wel moe zijn. Zo’n operatie vergt toch wel veel van iemand, fysiek en psychisch.
Ik sluip op mijn tenen naar hem toe. Haha. Mijn handen houd ik wijd uit elkaar.
“Hallooooo JUMBO!!!” roep ik en klap met een zwaai van mijn handen Stefs rechterlong keihard tussen mijn handen.
Stef springt een meter omhoog van de bank en kijkt me woedend aan.
“Hahahaaa,” lach ik.
Ik kreeg de tas geen paar centimeter ingedeukt. Echt wel stevig, die tassen van de Jumbo. Ik wed dat ze veel beter zijn dan die van Delhaize.
Nog steeds wit van schrik stamelt Stef: “Godverdomme, naar kind, en wat als die tas nou gescheurd was? Wat dan?”
“Dan had je een klaplong gehad,” antwoord ik kalm.
“Wat voor een kind ben jij eigenlijk?”
Daar moet ik over nadenken en eerlijk gezegd weet ik er even geen antwoord op.
“Weet je wat ik ga doen?” Stef pakt het slangetje vast in de ene hand, zijn rechterlong in de andere. “Ik wil niet leven met twee idiote tassen aan m’n kont.” Hij rukt ineens uit alle macht aan het slangetje.
Ik schud mijn hoofd. Geen millimeter.
“Het zit vast, hè?!”
Stef geeft me een nijdige blik, legt de tas tegen de grond en geeft er een flinke trap op met zijn schoen.
Ik schud andermaal mijn hoofd.
Een nog nijdigere blik wordt me toegeworpen terwijl hij zich naar de keuken haast.
Ik volg hem.
De keukenla vliegt open, een groot gevaarlijk uitziend mes komt tevoorschijn. Stef tilt het hoog in de lucht, de ene tas ligt op het aanrecht, de andere hangt op de grond. Hij haalt diep adem en laat het mes met kracht op de ademende tas op het aanrecht neerdalen op het moment dat deze zo vol mogelijk is.
Hij verwacht een knal, een plof, een scheur. Maar de spitse punt van het mes stuitert terug van de tas alsof hij op hard rubber is gestoten.
Ik schud maar niet meer met mijn hoofd of het mes zou wel eens mijn kant op kunnen komen.
“Ik kan me verdrinken,” zucht Stef op een toon die een obstinate puber niet zou misstaan. Hij haalt een fles bier uit de keuken en komt terug

naar de kamer, loopt naar de cd-speler en zet een cd op. Een moment later klinkt ‘Lover lover lover’ van Leonard Cohen door de ruimte. Stef mompelzingt mee. “I asked my father. I said ‘Father change my name.’ The one I’m using now it’s covered up with fear and filth and cowardice and shame.”
“Tja,” peins ik hardop, “vroeger had je op de kermis kunnen gaan werken. In de freakshow. Als De Man met de Uitwendige Longen. Daar had ik dan ook gewerkt. Ik dan wel in een donker achterafhol, alleen toegankelijk voor freakgeile volwassenen. Ik zou er mijn rokje omhoog tillen, met mijn piemeltje slingeren en mijn spleetje laten zien. Maar ja, tegenwoordig moet alles en iedereen maar beschermd worden tegen uitbuiting en vernedering. Zeg nou zelf, wat is erop tegen dat jij wat geld verdient met je Jumbo’s? Je zou je ook kunnen laten sponsoren trouwens door een bekende Nederlandse supermarktketen, haha, aangezien je een wandelende reclamezuil bent.”
Ik wijs naar Stefs bierfles. “Mag ik een slok?”
“Haal zelf maar,” antwoordt de knokige postbode chagrijnig.
Ik huppel naar de keuken, ontdop een biertje en zet hem aan mijn mond. Terwijl ik het koude bier door mijn keel voel glijden, krijg ik een idee.

106

“Nou, vooruit dan, ouwe zeur.”
Stef negeert me.
“Ga naar de vijver in het park. Daar hangt een klein visje gevangen aan het haakje van een visser. Overigens heeft hij geen visvergunning, dus als hij moeilijk doet, haal je de politie erbij. Redt het visje en je mag een wens doen.

Als Stef bij de vijver aankomt, is er geen visser te bekennen. Wel staat er een grote kale man met opvallend zware wenkbrauwen in een leren jas. Hij zwaait naar de vijver.
“Ik heb mijn longen terug,” lacht de man gelukkig als hij Stef ziet.
“Daar, dat kleine visje, het hing aan het haakje van een visser. Ik kan het niet geloven, het lijkt wel een sprookje. Hahaha …”
De mans lach gaat over in een reutelend gerochel.
“Mijn eigen longen … heerlijk!”

Stefs schouders zakken naar zijn navel. Hij staat er zo verloren bij met zijn twee Jumbotassen in zijn handen dat ik hem niet langer in zijn ellende kan laten dobberen.
Ik schop tegen zijn been, houd in mijn twee handen twee droge zwarte sponzen. Ze stinken naar een rookruimte waarin tien man veertien dagen aan een stuk hebben zitten paffen.
“Wil je je gore rookkwabben terug hebben, Stef?”
Stefs ogen twinkelen als hij naar zijn geblakerde varkensfricandeau’s staart. Hij knikt hebberig.
“Bakkes open,” zeg ik en begin meteen het stinkende vlees tussen zijn gele tanden de proppen.
“Blijven ademen,” zeg ik als ik merk dat hij begint te stikken.
Als hij de kwabben tot het laatste stukje heeft doorgeslikt, trek ik met twee stevige rukjes de slangetjes van de Jumbo’s uit zijn lijf.
“Net op tijd,” zeg ik en veeg de pus eraf. “Het begon al te zweren in je borstkas. Ze hadden je dood kunnen worden als je er nog even mee had rondgelopen.”
Ik gooi de slangetje bovenop de tassen, die nu langzaam inzakken.
“Ademt u eens in, mijnheer,” spreek ik professioneel om het effect van de hersteloperatie te testen.
Stef ademt diep in en begint meteen vies te hoesten.
“Oké,” zeg ik, “alles in orde. Fijn zo. Dan zit mijn werk erop.”
Stef straalt van geluk. Hij haalt meteen de shag en vloeitjes uit zijn jaszak en begint een sigaret te draaien.
“Godverdomme, ik had niet eens gemerkt dat ik was gestopt met roken,” zegt hij blij. “Gelukkig maar. Ik zou me doodgeschrokken zijn, zeg.”
Hij pakt de Jumbotassen en steekt ze in mijn richting.
Ik weer het aanbod af.
“Hou jij ze maar. Je kan er altijd nog boodschappen mee doen.”
Hij lacht en propt ze in de vuilnisbak die naast het bankje staat.
“Ik wil niet dood gezien worden met die Hollandse zakken.”
Ik wijs naar de sigaret waar hij ondertussen met het grootste genot een flinke trek van heeft genomen. “Mag ik een trekje?”

107

Ik sta onder de douche. Moest van mijn moeder, want ik ben vandaag jarig. Het is achttien februari, acht uur in de ochtend en ik ben voor het eerst zeven jaar oud. Er wordt op de badkamerdeur geklopt.

“Ja,” zeg ik en duw het douchegordijn een beetje aan de kant.
Twee hoofden kijken om de deur. Marcel en Mieke, klanten van Jerooms. Ik heb ze een paar keer eerder gezien, onder andere bij het drankontbijt.
“Hee kleine meid, mogen we meedouchen?” vraagt Mieke.
“Ja hoor,” zeg ik gastvrij. “Het is een driekoppige douche, dus waarom niet.”
Ze stappen op blote voeten de badkamer binnen, Mieke in een zachtgroene, Marcel in een turqoise badjas van badstof. De badkamer is niet erg groot; een wc, een wasbakje met een spiegel en een plankje met wat tandpastatubes, borstel, kam, scheermesje, scheerzeep en een beker, en het douchegedeelte achter het witte douchegordijn met blauwe dolfijntjes.
De muren zijn wit betegeld, de vloer is van hard en koud steen met zwarte, witte en grijze spikkels. Gegoten, geëgaliseerd en hard geworden steenbrei stel ik me voor.
Als het gordijn opzij geschoven wordt, stappen twee naakte vleesmassa’s bij me binnen.
Het koppel werpt een verbaasde blik op mijn kruis.
“Kind! Wij dachten dat je een meisje was …” zegt Mieke.
“Ben ik niet,” antwoord ik. “Ook geen jongen.”
Ik til mijn plasser op.
Marcel buigt zich voorover om mijn tweeslachtigheid goed te bezien.
“Amaai, da’s bijzonder,” merkt hij op. “Doet dat geen pijn, hahaha.”
Ik heb de knoppen voor de twee hoge douchekoppen al op de juiste temperatuur opengedraaid. De mijne hangt lager. Marcel gaat rechts van mij staan, Mieke links. Het water dampt.
“Wat hebben jullie veel vlees,” constateer ik. Ik kijk naar de piemel van Marcel. “Op de meeste plekken.”
Als ik schuin omhoog naar Mieke kijk, zie ik hoe straaltjes water zich als riviertjes een weg banen over de enorme vlezen borsten die op haar hangen. Ik ben het woord prammen wel eens tegengekomen op internet. Ik heb het gevoel dat Miekes borsten in de categorie prammen vallen. Ze hebben grote donkere tepelhoven als ingenaaide schijven en dikke tepelknoppen. Ze is echt dik in vergelijking met Shu-Jia, maar vergeleken met Marcel valt in ieder geval Miekes buik nog mee. Marcels vette ballon van gespannen huid hangt voor hem als de grote trom van een tamboer. Zijn compacte worstje zou niet eens zichtbaar zijn als ik maar een paar centimeter groter was.

“Jullie zijn ook al best oud, hè?!” vervolg ik met de uitkomsten van mijn observaties.
“Nou nou, dat mag je nooit tegen een dame zeggen,” zegt Mieke bersipend maar niet onvriendelijk.
Ik wijs naar het vel op de zijkant van haar billen.
“Er zitten putjes in je huid. Als je jong bent, zit alles strakker. En bij je ellenbogen hangt je huid in dikke rimpels, net als bij een olifant.”
“Hahaha,” lacht Marcel. “Je hebt gelijk. We kunnen het niet ontkennen. We worden er niet mooier op. Hoewel, ik vind Mieke nog steeds de prachtigste vrouw die er bestaat.”
Mieke glimlacht, haar vrouwelijke ego gestreeld door de vleiende woorden van haar man. Ach, ze weet dat ze niet waar zijn, maar mooie woorden worden gedragen door hun eigen vleugels en komen binnen of ze waar zijn of niet.
“Vind je haar nog begeerlijk?” vraag ik.
“Haha, wat dacht jij?!” roept hij beslist.
“Je plasser wordt er niet groter van als je haar naakt ziet.”
“Zeg jongedame … jongeman … of wat je ook bent, je bent wel brutaal, hè?!” reageert Mieke.
“Nou, jullie komen anders onder mijn douche staan met jullie dikke, ouwe lijven,” zeg ik. “Hebben jullie er niet aan gedacht dat dat misschien shockerend voor mijn tere kinderzieltje zou kunnen zijn, dat ik daardoor mogelijk onherstelbare schade oploop?”
Maar ik zeg het lachend en voeg onmiddellijk toe: “Nee, hoor, grapje, ik maak maar een grapje.”
Mieke is zichtbaar een beetje van de leg. Leuk vindt ze het allerminst. Ze weet zich even geen houding te geven met haar blote lichaam. Ze schommelt een beetje van de ene voet op de andere om het hete water over haar rug te verdelen. Het ziet er niet erg charmant uit.
Uit mijn ooghoeken zie ik dat Marcel zich een beetje van me wegdraait en stiekem met zijn hand aan zijn piemel friemelt. Als hij zich weer naar mij en Mieke toe draait, is zijn geslacht duidelijk groter gegroeid dan voorheen. Hij staart naar Miekes borsten en pompt er prompt nog wat bloed bij.
Mieke, die het ook opmerkt, remt haar man meteen af.
“Hela, Marcel, gedraag je, hè?! Er zijn kinderen bij.”
Beschaamd draait hij zich met zijn robuuste voorkant naar de muur en mompelt: “Hela Marcel hela Marcel, het komt gewoon omdat ik je naakt zie, hoor. Zo oud ben ik nog niet dat ik niks meer voel.”
“Jij hebt kleine billen,” zeg ik. “Met rode vlekjes erop.”

“Zeg!” protesteert Marcel en hij draait zich meteen terug.
“Hihi, en je piemel is weer net zo klein als eerst. Je ziet hem bijna niet onder die grote vleeszak.”
“Die grote vleeszak …” Oei, hij klinkt nu echt geïrriteerd, haha. “… komt van goed leven, jongmens. Daar mag je dan wel schamper over doen, mager sprietje dat je bent, maar goed leven is waar het in het leven allemaal om draait. Ik kan wel de hele dag wortels en komkommer eten en fietsen en joggen, maar daar wordt deze jongen niet gelukkig van. Deze vleeszak, zoals jij hem noemt, is gevuld met puur geluk en genot.” Hij klapt met zijn handen hard op zijn natte buik. Het warme water spat er met een dubbele klets vanaf.”
“En ik weet niet of jij op jouw leeftijd al seksuele voorlichting hebt gehad,” vult Mieke aan, “maar de piemel van een man kan heel klein zijn en toch heel groot worden als het nodig is.”
Ik steek mijn gezicht in de hete waterval, doe mijn mond open en laat hem vol lopen. Dan draai ik aan mijn oor en spuit een straaltje water tegen Marcels buik.
“Wat hebben jullie voor mijn verjaardag gekocht?” vraag ik omdat ze er zelf niet over beginnen. Ik weet dat ze vermogend zijn, dus ik hoop dat ze een beetje gul uitpakken met de cadeaus.
“Een niemandal met een lange staart eran,” grapt Marcel, hij vult zijn mond en spuit een straal water boven op mijn hoofd.
Ik kijk hoe alle water bij elkaar stroomt op de grond en een badje op het putje vormt dat zich tussen mijn voeten bevindt, waarna het door de gaatjes het riool in verdwijnt. Tussen Miekes mollige voeten drijft een gekrulde schaamhaar weg richting mijn beduidend kleinere voeten. Ik ga op één been staan. Als er ook een zwart krulletje tussen Marcels stevige voeten ontsnapt, doe ik een grote stap voorwaarts onder de douche vandaan. Ik draai me om en zie hoe de twee haren elkaar vinden, bij elkaar inhaken en in de vorm van een solsleutel eerst een rondedansje draaien boven het putje, om vervolgens opgeslokt te worden door onzichtbare ondergrondse contreien. Als ik mezelf heel klein kon toveren, ging ik ze achterna. Eens zien welke vreemde wezens ik zou tegenkomen in het duister dat de mens nooit betreedt.
“Zullen we het verklappen?” lacht Mieke samenzweerderig naar Marcel.
“Moeten we niet wachten tot het feestje?” fluistert Marcel plagerig terug.
Ik heb ze best door. Ze willen maar wat graag kwijt hoe geweldig ze gepresteerd hebben met het scoren van een cadeau dat ik beslist faaaantastisch zal vinden. Ik blijf het rustig aankijken tot ze klaar zijn met hun spelletje.

“Nou vooruit,” grinnikt Marcel. Hij draait de kraan dicht, pakt een handdoek en slaat hem om zijn dikke buik. Dan klapt hij het deksel van de wc naar beneden en neemt plaats.
“Ik was vroeger aannemer. Weet je wat dat is?”
Ik knik.
“Nou dacht ik bij m’n eigen: dat kind zit daar elke dag in zo’n klein hokkie onder die tafel. Da’s toch niks voor een kind.”
“Een kind moet kunnen rennen en ravotten,” springt Mieke bij.
“Dus dacht ik …”
“Dachten wij,” corrigeert Mieke haar man.
“Dachten wij,” gaat Marcel met licht geërgerde blik op Mieke verder, “dat ik nog heel wat connecties in de bouwbranche heb. En dus dacht…en wij; we laten jouw hutje eens wat uitbouwen.”
Ik kijk hem vragend aan.
“Terwijl jij stond te douchen, hebben mijn mannetjes een luikje in de vloer onder jouw tafel gemaakt met een trappetje naar beneden …”
“Wauw!” reageer ik enthousiast. “Wat spannend. Waar gaat dat trappetje heen?”
“Dat,” grijnst Marcel en staat op, “zal je wel zien.”

108

Ik was even weggedommeld in mijn kussens, als ik gewekt word doordat ik onder mijn tafel gekropen kom. Achter me aan zwoegen een man en een vrouw hun corpulente lijven naar binnen. Ze blijven steken in elkaars vlees en de kleine ruimte, hun nekken kreunend gebogen, hun hoofden zuchtend en hijgend tegen het houten plafond
“Zit je daar nou nog steeds onder je tafeltje?” zeg ik tegen mezelf op wat ikzelf ervaar als een hautain toontje. “Buiten is het veel leuker.”
Ik heb geen zin hierop te antwoorden.
“Maar hee, raad eens wat we voor onze verjaardag krijgen van Marcel en Mieke.”
Ik haal mijn schouders op.
“Ga jij maar eens eventjes aan de kant,” lacht Marcel trots. Hij strekt zich zo goed en zo kwaad als het gaat op zijn buik, grijpt met een ruwe beweging mijn matras en dekbed en gooit ze aan de kant. Buiten adem door de enorme lichaamsinspanning wijst hij naar een vierkant luik in de vloer dat ik nog nooit eerder heb gezien. Een koperen ring zit aan een koperen plaat die verankerd is in het luik. Marcel pakt de ring en tilt het

luik met een zwaai omhoog tot het klem zit tegen de onderkant van de tafel.
Ik zie een reeks houten tredes die het begin vormt van een steile trap die nog geen meter verder langzaam in het pikkedonker oplost.
"Voel maar onder de vloer. Daar zit de lichtknop," zegt Marcel.
Ik verwacht spinnenwebben, vochtig slijk, kriebelende kevers als ik mijn vingers laat rondtasten onder het hout. Ah, de schakelaar.
Het licht van een enorme hoeveelheid lampen maakt ineens een geweldige diepte zichtbaar. Ik zie een houten trap van misschien wel tweehonderd treden scherp naar beneden steken in een immense ruimte.
"Ga maar. Voor jou."
Ik kijk Marcel en Mieke aan. Mijn andere ik is verdwenen. Marcel straalt alsof hij zojuist het ei van Columbus heeft gelegd.
Ik laat mijn benen over de rand zakken.

Als ik de bodem heb bereikt en mijn blik langs de trap omhoog laat gaan, is het luik een klein zwart vierkant in een hoog gebogen schaalvormig gewelf geworden.
Marcel en Mieke stappen glunderend rondjes om me heen in een zaal die zo groot en hoog is als een modern voetbalstadion. Vier rijen zuilen als hoge bomen ondersteunen het gewelf.
Ik zei tegen de jongens," roept Marcel en zijn woorden ebben hol weg in de gigantische ruimte, "het moet een kathedraal zijn, niks meer en niks minder. Alleen het beste en grootste is goed genoeg voor Lua-Li. Een lege kathedraal. Met het licht van honderd kroonluchters. En een trap van honderdvijfenzeventig treden."
Als ik omhoog kijk zie ik inderdaad een enorme batterij kroonluchters aan het plafond schitteren met elk tientallen lampjes die het licht duizendvoudig weerspiegelen in ringen van glasparels.
De muren zijn versierd met hoge, spitse bogen waarin glas-in-lood-ramen zijn aangebracht, als lichtbakken van achteren verlicht. Ik zie de prachtigste kleuren verwerkt in de afgebeelde voorstellingen van bloemen, planten en dieren.
"Het moest de mooiste speeltuin worden die er bestaat," roept Marcel hard, terwijl hij zijn armen spreidt, hij, de schepper van dit grootse kunstwerk.
Midden in de ruimte staat een gigantische boom met takken vanaf de grond tot aan het plafond. Van bovenaf loopt een lange knaloranje glijbaan slingerend naar de grond.

“Je speelt toch graag, ja toch?! Alle kinderen spelen graag. Ah, de boomglijbaan.” Hij ziet dat ik ernaar kijk. “Je klimt via de takken omhoog en glijdt dan roetsj over de baan weer naar beneden. Gaaf, hè?! Heb ik bedacht. Kinderen houden van klimmen en glijden, dus is het een glijklimboom, of een klimglijbaan.
“En ik heb gezegd dat ze de hele middenvloer moeten bedekken met rubberen tegels,” doet Mieke haar duit in het zakje. “Dan breek je niks als je valt.”
“En in het midden,” Marcel loopt met grote stappen de ruimte door, “een kabelbaan. Maar niet zomaar een kabelbaan. Een bestuurbare kabelbaan, met een motortje, dus je bepaalt zelf hoe hard je gaat. En … en …” gaat hij verder, buiten zichzelf van enthousiasme, “hier een klimmuur die een afgietsel is van een stuk van de Himalaya, en een schommel die helemaal over de kop kan, een reuzenrad dat je vanuit je gondeltje kan bedienen. Helaas maar zo groot als de hoogte van de ruimte toelaat. En hier een buizenstelsel van een kilometer lang met allerlei verrassingen binnenin en opdrachten die je moet vervullen om erdoorheen te komen. En wat dacht je van deze ballenbak met sprekende ballen? Elke bal heeft zijn eigen karakter. Er zijn lieve ballen, chagrijnige ballen, boze ballen, idiote ballen …”
“Voor die heb je zeker zelf model gestaan,” lacht Mieke.
“… tuttige ballen … maar je moet zelf maar gaan ontdekken wat hier allemaal staat. Ik geloof dat er bij elkaar zowat vijftig speeltoestellen zijn neergezet.”
“Jullie zijn wel hele bijzondere verjaardagscadeauschenkers?” zeg ik. “Dit is heel erg imposant.”
Mieke buigt zich voorover en geeft me een zoen.
“Van harte gefeliciteerd, lieve schat.”
“Wij gaan weer naar boven,” zegt Marcel. En tegen Mieke:
“Potverdomme, die jongens hebben goed werk afgeleverd. Ik zou er bijna weer terug van aan het werk willen.”
“Als je het maar laat,” lacht Mieke, terwijl ze de steile trap begint te beklimmen. “Overmorgen zit ik met mijn voeten onder een tafeltje van El Quepeno achter een bord mofongo, garnalen en octopussalade. Dit klusje was een uitzondering. Jij bent van mij, oudje. Onze koffers zijn gepakt. Puerto Rico, here we come.”
Marcel knijpt Mieke, die de trap op handen en voeten omhoog klimt, in haar billen. “En jij van mij, lekker ding.”
“Dank jullie wel,” roep ik hen achterna.

Ik kijk om me heen om te beslissen waar ik het eerst op zal gaan. Ik heb in ieder geval tijd genoeg alles uit te proberen. Elke dag kan zal ik hier voortaan komen spelen. Bijzonder handig, mijn eigen onderaardse speeltuin onder een luik dat zich in mijn tafelruimte bevindt.
Ik ren naar de glijboom, maar word onderweg afgeleid door een grote glimmende rode appel ter grootte van een kleine stacaravan. Hij trekt vooral mijn aandacht omdat er een wit bordje op hangt met in zwarte letters “Bingwen’.
Langzaam loop ik naar de appel toe. Ik loop er een keer helemaal omheen en ontdek dan pas een deurtje.
Ik open het ronde roodgelakte deurtje en zie een gang die een lengte heeft die nooit in die appel kan passen. Even kijk ik van buiten om de appel heen. Onmogelijk.
Ik stap in de appel en volg de gang. Hoewel ik geen lichtbronnen zie, is de hele gang helder wit verlicht. Aan het eind aangekomen, zie ik dat de gang zich in een T-vorm naar links en rechts afsplitst. In de zijgangen bevinden zich misschien wel honderd witte deuren met elk een bordje met Bingwens naam erboven.

109

De bordjes suggereren dat de ruimtes erachter iets met Bingwen te maken hebben. Men zal niet zijn lijk opgegraven, hiernaartoe getransporteerd, in kleine stukjes gehakt en over honderd ruimtes hebben verdeeld. Misschien ligt er achter elke deur een boek van Bingwen. Ik had ze weliswaar na zijn dood geërfd, maar ze zijn achter gebleven in China toen wij naar België kwamen. Hoewel het zeer waarschijnlijk is dat ze door onze familieleden verkocht zijn om wat geld te verdienen, hebben Marcel en Mieke ze mischien toch terug kunnen vinden. Of misschien ligt er achter elke deur een prent uit de verzameling van Bingwen. Of een uitspraak die hij ooit tijdens zijn leven gedaan heeft, gecalligrafeerd op mooi papier.
Deuren zijn er om opengemaakt te worden, dat lijkt me een vanzelfsprekend iets. Vooral wanneer dit merkwaardige speeltoestel speciaal voor mij is gemaakt. Ik loop door de gang. Welke deur zal ik open maken?
Ik leg mijn oor tegen een willekeurige deur. Niets.
Mijn hand ligt op de deurklink. Langzaam druk ik hem naar beneden, trek de deur open.

En daar zit mijn oude overgrootvader. Levend en wel. Ik zie zijn grijze haar, de grijze wenkbrauwen boven zijn minzame ogen in een door de zon gebruind gezicht, zijn dunne grijze snor en lange baardje die een vredig glimlachende mond omranden, de rimpels in zijn huid. En de wat uitstaande oren die zijn diepe wijsheid lijken te willen relativeren. Hij draagt zijn grijze hemd van flanel met de kraag open, heeft daaronder de korte donkergrijze broek aan. Ik zag hem zelden in andere kleren.
Zijn blote gebruinde benen zijn losjes over elkaar geslagen, de ene arm los op zijn hoge knie, de andere even ongedwongen dwars bovenop de andere arm. Zijn mooie handen, die ik nooit kon nalaten te bewonderen als ik ze bekeek, sterk maar gevoelig, met de sporen van een lang leven waarin hij ze te werk moest stellen om te overleven, maar ook mocht gebruiken om de bladzijden om te slaan van kostbare boeken die hij bestudeerde. Handen waarmee hij verschillende instrumenten prachtig wist te bespelen. Mooie handen met rimpels en eelt, met dikke aderen. Vingers met heldere, gezonde nagels en schone gevoelige toppen.
Zo zit hij op een grote steen in een ruimte zo groot als een kleine tuin. De muren zijn wit. Rondom de dikke steen waarop Bingwen zit, ligt de grond bedekt met witte kiezelstenen. Ik weet dat Bingwen altijd veel sympathie had voor Japanse kiezeltuinen. Bij zijn huis had hij zijn eigen kleine versie daarvan aangelegd. Hij kon er uren bezig zijn met het harken van simpele patronen in het steentapijt. Ook nu zie ik een fijn lijnenspel tussen de muren en de steen waarop hij zit. In zijn rechterhand rust een kleine hark.
Hij lijkt mij niet op te merken.
“Bingwen,” zeg ik. Ik wil naar hem toe lopen, hem begroeten met een omhelzing en een kus, zoals ik altijd deed toen hij nog leefde. Ik wil hem zeggen dat we hem toch begraven hebben een tijdje terug. Aan de Ta. Maar hij slaat zijn ogen op en legt zijn wijsvinger over zijn lippen om mij het zwijgen op te leggen. Hij glimlacht vriendelijk en steekt zijn handpalm naar me omhoog ten teken dat ik de ruimte niet binnen mag komen. Dan maakt hij twee zachte wuivende bewegingen met zijn hand. Hij zet zijn harkje in de kiezel en laat de tanden vier lijnen om zijn voet tekenen.
Jammer dat ik nu blijkbaar niet met hem kan praten. Ik trek de deur weer dicht en laat hem alleen. Misschien kan ik hem over een uurtje wel storen. Ik kijk naar de enorme hoeveelheid deuren met Bingwens naam. Ik moet de plek van de deur waarachter zich mijn overgrootvader bevindt absoluut onthouden. Straks ga ik bij hem naar binnen, dan ren ik gewoon over de witte kiezels en ga ik bij hem op schoot zitten. Hij is

nog nooit boos op mij geweest, dus dit zal hij me ook niet kwalijk nemen. En ondertussen kan ik eens op mijn gemak bekijken wat zich achter de andere deuren verschuilt. Even zien; de goeie deur is de zevende vanaf de splitsing aan de linkerkant van de gang.
Ik steek het gangetje over en kies zomaar een nieuwe deur. Eerst klop ik aan.
Niemand die 'binnen' roept.
Als ik de deur open, zie ik dat Bingwen zich nu in deze ruimte bevindt. Misschien is er een verborgen verbinding tussen de verschillende ruimtes.
De kamer waarin hij op zijn knieën voor me zit, lijkt op de kamer in zijn huis in Nianxing. De ramen zijn afgedekt met lichte beige doeken, die door hun zachte beweging suggereren dat er een flauw windje tegenaan waait.
Hij draagt een juten jurk die aan de achterkant opengescheurd is, zijn schouders en rug ontbloot. De armen houdt hij gekruist rond zijn middel. Als zijn armen opengaan, zie ik dat hij iets in zijn handen heeft. Aan zwarte handvaten bungelen sliertjes leer, nat en rood.
"Er was een tijd dat ik vond dat alles echt moest zijn," zegt hij.
Ik wil naarbinnen stappen, maar stoot mijn hoofd tegen een glazen wand die ik helemaal niet had opgemerkt.
Mijn overgrootvader glimlacht, alsof hij mijn domheid grappig vindt. Dan brengt hij de zweep in zijn rechterhand snel en met kracht omhoog en schuin naar achteren over zijn linkerschouder. Het geluid van meerdere leren slierten die de huid op zijn linker schouderblad raken weerklinkt. Het wordt meteen gevolgd door eenzelfde geluid op zijn rechter schouderblad.
Ik leg mijn hand tegen de glasplaat.
"Bingwen …," vraag ik, "waarom doe je dit?"
"Ik was jong. Ik vond illusie verwerpelijk," spreekt hij op een duidelijke en beheerste toon alsof hij een college toespreekt. "Ik geloofde dat alle tekeningen en schilderijen die landschappen of mensen of dieren afbeeldden, het leven ontkenden. Dat ze valse werkelijkheden schiepen die de beschouwer afhielden van zijn werkelijke taak in het leven; omgaan met wat de werkelijkheid te bieden heeft, zowel op positief als negatief gebied, genieten van wat echt en oprecht is. Ik dacht dat je alleen gelukkig kon worden door je te richten op het concrete."
Hij zwijgt een moment lang en slaat zich met de zwepen om beurten rechts en links, rechts en links op zijn rug. Ik zie bloedspetters en stukjes huid in de lucht omhoog vliegen.

“Hahahahaha, wat moet ik nu lachen om mijn dwaasheid. Alsof er iets anders bestaat dán het concrete. Alsof niet ook elke illusie concreet is. En niet alle zogenaamde werkelijkheid op de wijze waarop wij die waarnemen waan is. Indien namelijk onze perceptie niet op een individuele waan zou berusten, zou dan niet ieders perceptie identiek zijn?
Ik zal je wat vertellen. Een jongeman, een Amerikaan van een jaar of twintig oud, die mijn huis bezocht toen ik al best oud was, vertelde mij dat hij een langspeelplaat had van de beroemde westerse componist Gustav Mahler. Op de doos van die opname stond een grote X afgebeeld, een bruine X die driedimensionaal verbeeld was als een vette chocoladeletter. De jongeman beschreef de doos heel plastisch voor me en maakte er zelfs een schets op papier bij. Blijkbaar was het uiterlijk van de doos heel belangrijk voor hem.
De muziekcompositie bracht de tiende symfonie van Mahler ten gehore, vandaar de X oftewel Romeinse tien. Een door Mahler onvoltooide symfonie. Onvoltooid omdat hij stierf voordat hij de kans had het muziekstuk af te maken. De opname die de jongeman bezat was een opname van het stuk van Mahler in een versie die door moderne componisten lange tijd na zijn dood voltooid was, zoals zij vermoedden dat Mahler de symfonie in gedachten had gehad. Uiteraard zullen deze moderne componisten, die zich beslist met heel hun passie en inzet aan deze onmogelijke taak hebben gewijd, beseft hebben hoe onmogelijk zo’n taak in feite is. Maar ze wilden, neem ik aan, gebaseerd op hun eigen beleving van Mahlers gedachtegoed, een nieuwe waardevolle werkelijkheid creëren.
Ik sprak lang met de jonge Amerikaan over de woede die hem zozeer leek te bezielen, want dat hij woedend was sprak uit zijn woorden maar meer nog uit de staccato manier van bewegen die helemaal niet bij zijn leeftijd paste. Hij koesterde een sterke wrok tegen het grootste deel van de mensheid en was nu op een wereldreis om zich te reinigen van de invloed die de wereld op hem had uitgeoefend. Hij droeg de gedachte aan de langspeelplaten van de tiende van Mahler, die hij thuis bij zijn ouders bewaarde, met zich mee op zijn reizen als zijn persoonlijke symbool voor de degeneratie van de mens. De nieuwe werkelijkheid die de moderne componisten creëerden, was volgens hem een gemene moderne leugen, een schandelijke ontering van de werkelijkheid. Ook al begreep hij dat de moderne componisten niet beweerden dat Mahler de symfonie zelf zo voltooid zou hebben als zij dat hadden gedaan, ze

voegden volgens hem iets toe aan de schoonheid dat opzettelijk lelijk was.
De werkelijkheid was namelijk volgens de Amerikaan dat Mahlers onvoltooide wel degelijk voltooid was, namelijk door diens dood. Proberen deze symfonie te “voltooien” was als proberen Mahler opnieuw tot leven te wekken en zijn leven nog met een paar jaar te rekken. De Amerikaan verweet de wereld niet zuiver te zijn van perceptie en van intentie. Alles moest altijd maar aangepast worden aan het eigen verlangen. Zelfs de geschiedenis moest aangepast worden aan het heden.
De jongeman was het type dat veel beschouwde en bevroeg. Misschien was het ook de fase in zijn leven, waarin hij zich niet zomaar kon neerleggen bij wat anderen deden of zeiden. Zijn haar zat wild en ongekamd op zijn hoofd en ik leerde dat zijn gedachten even wild of nog wilder en ongekamder in zijn hoofd zaten.
De jongeman dacht, net zoals ik toen ik jong was, in termen van waarheid en leugen, werkelijkheid en illusie.”
Bingwen stopt weer om zichzelf drie keer twee ranselingen toe te dienen. “Hij wilde ook met alle geweld dat de waarheid en de werkelijkheid aan de onwetenden om hem heen geopenbaard werden. En dat ze de leugen zouden verwerpen. Hij wilde niet alleen zichzelf reinigen, hij was ook op een missie om de wereld te reinigen.
Die bekeringsdrang is mij persoonlijk altijd vreemd geweest.
Omdat de een of andere idioot de jongeman had verteld dat ik een wijs man zou zijn, had hij mij opzocht om bij mij een bevestiging van zijn ideëen te vinden. Maar waarschijnlijk was ik naarmate ik ouder was geworden, toch ook beduidend dommer geworden. Nog waarschijnlijker is dat ik nooit wijs geweest ben. In ieder geval zag ik niet wat hij zag. Er waren voor mij geen waarheden of werkelijkheden. Er waren geen illusies die niet werkelijk waren of die ik moest verwerpen.
Uiteindelijk, nadat de nacht ons gesprek voor hem niet had weten de stillen in tevredenheid en de opkomende zon net zo min een verhelderend licht in mijn, volgens hem vertroebelde, brein beloofde te werpen, sprong hij kwaad op en riep: “Zie je het dan niet, ouwe gek? Het ligt er, zo klaar en duidelijk als wat, bovenop op die LP-box. Die vieze, smerige chocoladeletter, waar ik altijd een hekel aan heb gehad sinds ik die LP kocht, verraadt alles. Al het onechte dat die nieuwe componisten hebben toegevoegd aan Mahlers originele idee, al die cacao die deze charlatans in hun mal hebben gegoten, is uitgebeeld in de illusie van die X. In plaats van een tiende van Mahler hebben die smerige

hoerenliedcomponisten een Mahler van chocolade geproduceerd. En dat is het niet eens. Het is de illusie van chocolade.
Ik pakte de schets die de jongeman van de LPbox had gemaakt en scheurde er een stuk vanaf. Het was precies een stuk X van chocola dat ik had afgescheurd en nu in mijn mond stak. Ik keek de jongeman rustig aan terwijl ik erop begon te kauwen.
Toen hij hoofdschuddend mijn huis verliet, kon ik de regen ruiken die uit de lucht neerstortte en zich verbond met het land en de rivier, met de mensen en de dieren. En met de jonge Amerikaan."

Bingwen heeft zijn laatste woord nog niet uitgesproken of het licht gaat met een onhoorbare harde klap uit in de ruimte waarin hij zit. Ik sta alleen in de gang, die nog steeds fel verlicht is. Ik merk op dat het licht van de gang en mijn eigen verschijning niet weerspiegelen in de glasplaat. Ik sluit de deur.

110

Ik open een andere deur. Het lijken wel een soort tentoonstellingscabinetten, deze ruimtes. Misschien zijn de Bingwens die ik zie hologrammen. Bingwen is dood. Ik zou hem graag nog eens willen aanraken, met hem praten, dat hij mij echt hoort en antwoord geeft als ik wat zeg.
De ruimte die ik nu zie, is van een onbestemde grootte, mistig. Ik steek mijn hand naar voren en verwacht mijn vingertoppen tegen hard glas te stoten. Maar de glasplaat is afwezig.
Een geluid, van verre, zachtjes, dringt in mijn oren. Als het ruisen van de zee die zich nog achter hoge duinen verbergt.
Ook de mist doet me denken aan zeemist die soms lang en koppig boven het zoute water kan blijven hangen. Ik proef het zelfs op mijn lippen, het zout, als ik mijn tong erlangs lik.
Het ruisen wordt nu harder, de zee komt mijn kant op. Een enorme golf, binnen twee seconden uit het niets ontstaan, een metershoog monster, duikt recht voor me op. Ik zie een oude houten roeiboot hoog boven op de golf. Ik kan de nerven in de planken zien, zo dichtbij is hij. En in die boot zit Bingwen. Hij klampt zich vast aan de randen van het bootje als een kind in een kermisattractie.
Ik heb geen tijd om weg te springen, geen tijd om de deur dicht te slaan. Wat zou het ook helpen? De monstergolf zou de deur aan splinters slaan,

zich met een oorverdovend geweld in de gang storten, mij meesleuren en alles onder water zetten, de hele speelkathedraal tot aan het gewelf, tot aan het luik onder mijn tafel.
Maar dat is niet wat gebeurt. De golf stort naar beneden, rukt de schuddende roeiboot met mijn overgrootvader erin mee en slaat met het geluid van een moordende donderslag tegen de glasplaat aan die tot dat moment nog helemaal niet deze ruimte had afgesloten.
Ik open mijn ogen die ik in een reflex had dichtgeknepen, en zie hoe Bingwen met ingehouden adem in de volledig met water gevulde ruimte langs de glasplaat bijna zonder te bewegen zinkt. Zijn ogen staren me aan, wijd open. Zijn schone, mooie vingertoppen glijden langs het glas. Ik duw mijn eigen kleine vingertoppen tegen de zijn.
Prachtig mooi giet mijn overgrootvader zijn levensadem in kwetsbare luchtbellen. Hij laat ze aan zich ontsnappen als wil hij iets moois aan mij vertellen. Totdat hij zijn laatste luchtsculptuur heeft gebeeldhouwd en hem niets overblijft dan zijn longen te vullen met water.
Ik moet denken aan mijn grootvader die verdronken is, de schoonzoon van Bingwen. Ik was te klein om het drama bewust mee te maken. Maar mijn moeder heeft altijd een gevoel van schuld met zich meegedragen dat veroorzaakt is door die bewuste dag. Ik weet dat haar vader haar en mij nooit geaccepteerd heeft voor wat we waren en dat mijn moeder de dood van haar vader als een zelfmoord beschouwt.
Nu verdrinkt Bingwen voor mijn ogen. Als er iemand is geweest die mijn moeder en mij compromisloos accepteerde en begreep, was het Bingwen. Ik zwaai naar mijn overgrootvader, die als een lijk in het aquarium ronddrijft en sluit de deur.

Ik wil nu wel weer naar buiten. Ik wil van die heerlijke glijboom in de kathedraal naar beneden roetsjen. Terwijl ik door de gang huppel, bots ik bijna tegen een deur aan die op dat moment vanzelf openspringt. Onwillekeurig kijk ik in de ruimte en zie eenzelfde glijboom als er in de kathedraal staat. Bij deze bevindt zich echter een versmalling op ongeveer een meter van het einde en in die versmalling ligt een jongetje van een jaar of zes klem op zijn buik, een dik jongetje in een roodwit gestreept truitje en een kort blauw broekje, gymschoenen aan zijn voeten, zijn hoofd naar beneden gericht. Hij kijkt erg benauwd, maar beweegt niet en zegt niets.
“Heeee, Lua-Li!!!” hoor ik vanuit de hoogte. Met een grote smile op zijn gezicht zit Bingwen helemaal bovenaan op de glijbaan, zijn voeten trappelen vrolijk in de lucht, hij is klaar om naar beneden te glijden.

“Er zit nog een kind vast op de glijbaan,” roep ik naar boven.
Bingwen zwaait terug. Hij zet zich af en roetsj … zet zich onderweg nog een paar keer met zijn handen tegen de rand af om meer vaart te maken. Ik wijs naar het jongetje dat steeds benauwder kijkt.
Bingwen lijkt bevestigend te knikken. Maar hij probeert niet af te remmen of te stoppen. Hij maakt een paar bochten en versnelt zelfs weer. Hij moet wel een supergladde broek dragen om zo’n vaart te maken. Halverwege de baan zwaait hij, lachend van de pret. Hij ziet de vastgeklemde dikke jongen, duwt zich met een vastberaden blik op zijn oude gezicht nog twee keer af met zijn handen en vliegt in volle vaart als een afgeschoten projectiel op de bottleneck met het gedoemde slachtoffer af.

Een enorme kneuzende knal van spetterend vlees en krakende botten doet de glasplaat voor me trillen. Het dikke jongetje druipt langzaam tegen het glas naar beneden. Zijn ogen, neus en lippen blijven geplet op een meter hoogte in een klodder bloed en smurrie hangen, terwijl het dikke lijf als een uitgewoonde zitzak op de grond ligt met de armen en benen in vreemde hoeken gebogen.
Achter hem staat Bingwen. Hij buigt zijn hoofd naar links om me voorbij de smurrievlek aan te kijken.
“Zal hem leren,” roept hij lachend.
Dan draait hij zich om, haalt een telefoon tevoorschijn, strekt zijn arm en maakt een foto van zichzelf met de doodgekwakte jongen op de achtergrond. Hij duwt de telefoon tegen het raam en laat me de foto zien. Apart wat deze hologrammen allemaal uitspoken. Hoewel ik geen oordeel wil vellen, weet ik wel dat mijn overgrootvader dit soort dingen nooit zou doen.

111

Achter me, tegenover de ruimte met het geprakte jongetje hoor ik een andere deur opengaan.
“Lua-Li, kom even hier, meisje. Ik heb je hulp nodig.”
Het is Bingwens stem, die rustig en vriendelijk uit de open ruimte klinkt. Ik doe netjes de deur dicht van de ruimte met het geprakte jongetje en volg Bingwens stem.
“Help je me even met afwassen? Het is zoveel en ik ben al best moe.”

Hij staat in een keuken, een eenvoudige, normale keuken, met een aanrecht vol met vuile borden, glazen, kopjes, bestek en pannen. Een ijzeren aanrecht boven witte kastjes zoals Jeroom er een heeft.”
Ik stap over de drempel en ga naast Bingwen staan. Hij heeft nog geen water in de spoelbak.
“Help je me?” Hij glimlacht en overhandigt me een blauwgeruite theedoek.
Ik knik. De doek voelt schoon en dik.
Bingwen pakt de fles afwasmiddel en spuit een stevige straal in de groene plastic bak die in het aanrecht klaarstaat. Dan neemt hij een groot puntig vleesmes van de bestekstapel.
“Moet je niet eerst water in de bak doen?” vraag ik.
“Water?” Op Bingwens gezicht verschijnt een mysterieuze glimlach. “Water? Oh nee.”
Alsof zijn linkeronderarm van marsepein is, steekt hij het vleesmes bij de elleboogholte centimeters diep naar binnen en trekt het met een rechte fijne beweging als fileert hij een vis naar zijn pols toe. Een straal bloed spuit in de groene wasbak. Hij geeft het mes over in zijn andere hand en herhaalt de incisie bij de rechterarm.
Al snel begint zich de wasbak te vullen met Bingwens rode bloed en mengt het zich met het afwasmiddel tot een deken van schuimende roze bellen. Hij neemt een bord, pakt de afwasborstel en laat deze cirkels over het bord beschrijven, over de bovenkant, draait het om, over de onderkant, laat het bord even uitlekken en zet het in het druiprek. Neemt het volgende bord en wast ook dat in zijn eigen bloed.
Ik zie hoe het bloed als verdunde plakkaatverf van de borden naar beneden druipt. De houten latjes van het afdruiprek kleuren rood van het vocht dat ze opnemen. De plas van Bingwens bloed onder het rek beweegt zich in trage kanaaltjes en kettingen van roze bubbles over het zilveren blad terug naar de bak van het aanrecht.
“Mijn overgrootvader doet zoiets niet,”zeg ik.
“Jouw overgrootvader doet zoiets wel,” antwoordt Bingwen kalm. Hij kijkt me aan maar blijft in gelijkmatig tempo de afwas doen terwijl zijn bloed onophoudelijk in de bak spuit. “Weet je, Lua-Li. We zijn veel meer mensen dan we lijken. We maken veel meer mee dan we meemaken. Zoals de scheet van de man naast jou in jouw lichaam binnengaat en er minuscule deeltjes van die scheet, van die man, door jouw lichaam worden opgenomen en in jouw persoon worden geïntegreerd, zo bestaat onze geest uit kleine deeltjes van de beelden die

we zien, van de gesprekken die we horen, van de mensen die we niet zijn."
"Maar in China deed jij dit soort … aparte dingen niet. Jij was heel anders."
"Hahaha," lacht Bingwen, hij pakt een vergiet en dompelt het onder in bloed en zwaait dan met de bebloede afwasborstel naar mij. "Ook in China was ik niet één en dezelfde die jij zag zoals je hem zag. Ook daar bestond ik uit duizenden. Alle mogelijkheden stonden altijd open in mij. Weet je wat, kijk even hiernaast, wil je? Bij de buren. Ik laat de vaat wel aan de lucht drogen. Geef de theedoek maar hier."
Ik draai mijn hoofd naar de deur.
"Toe maar, ga. Je hoeft niet bang te zijn. Wat je ziet ben je zelf. Toe, ga maar."

Wat je ziet ben je zelf. Het zinnetje begint zich in mijn hoofd te herhalen als het kinderrijmpje 'wat je zegt ben je zelf, met je kop in de verf'. Of is het 'met je kop door de helft'? Het rijmt allebei niet.
Een werveling van aalscholvers fladdert, springt en krijst in chaos over de grond over elkaar heen. Plots vliegen de beesten als één massa vleugels en veren weg alsof er een schot heeft geklonken.
Wat zichtbaar wordt door hun vertrek is mijn overgrootvader die in kleermakerszit op de grond zit. Om zijn keel zit een strakke draad gedraaid. Hoewel hij mij vrolijk aankijkt, zie ik dat zijn hoofd steeds roder wordt. Zijn ogen beginnen uit te puilen.
Ik ren naar hem toe, pak de losse uiteinden van de draad beet en begin ze van elkaar te draaien.
Hij haalt diep adem en wrijft zijn hals als ik de draad eindelijk los heb en op de vloer smijt.
"Hèhè," zegt hij licht hijgend. "Lua-Li, het is goed je te zien. Kom we maken een wandelingetje samen."

112

We lopen door de felverlichte gang langs twee eindeloze rijen gesloten deuren.
"Weet je, Lua-Li, ik voel me soms net zo'n doorzichtig boterhamzakje vol hondenpoep dat je wel eens op de stoep ziet liggen. Rimpelig en plat plakt het tegen de stoeptegel die nat is van de regen. Een voorbijganger is er met zijn schoen bovenop gaan staan. Nog een geluk voor hem of

haar dat het zakje toen niet is gescheurd. Toch stevig die zakjes. Mooi dat ze die zakjes zo stevig maken, vind je niet?”
Hij kijkt me aan met een guitige glinstering in zijn ogen. Een glinstering die ik altijd in zijn ogen zag als hij me uitdaagde. Ik wist dan nooit of hij wilde dat ik hem tegensprak of dat hij me uitnodigde mee te gaan in zijn bewering.
“Vraag jij je ook steeds af als je zo’n zakje ziet of iemand dat nou per ongeluk verloren heeft of dat iemand eerst de moeite heeft gedaan de poep van zijn of haar hond keurig in zo’n zakje op te scheppen, die warme, weke, dampende poep die je door het plastic heen aan je handen voelt, het netjes heeft dichtgeknoopt zodat er niets kan ontsnappen, om het vervolgens nonchalant terug op de stoep te ketsen?”
Ik geef geen antwoord.
“Ah,” zegt Bingwen en knikt met zijn hoofd in onze looprichting, “daar hebben we zo’n poepende schobbejak.
Een grote beige labrador komt blij kwispelend met de tong uit zijn mond en een aartsvriendelijke blik in zijn ogen door de gang gerend, slingerend met zijn grote poten.
Als de hond bij Bingwen is, springt hij uitbundig tegen hem op. Bingwen streelt het beest over zijn grote kop en duwt hem naar beneden.
De hond draait een keer om Bingwen heen als om te vragen of deze wil spelen en klemt zich dan met zijn beide voorpoten onhandig maar stevig om Bingwens dijbeen. Hij begint wild tegen mijn overgrootvader aan te rijden.
“Het zijn net mensen, hè?!” zegt Bingwen zachtmoedig glimlachend. Dan duwt hij de hond weg en beduidt me met een beweging van zijn hand hem te volgen.
“Je mag zo verder spelen in je speeltuin, Lua-Li. Ik wil je nog even wat laten zien. Goed?”
Ik zal hem volgen.

“Step into my office,” zegt Bingwen glimlachend terwijl hij een op het oog willekeurige deur opent.
Hij draagt ineens een mooie witte blouse en een diepblauwe broek van zacht glooiend stof met een smalle ceintuur. Met zijn gezicht bruin van de zon, maar zonder de rimpels en vlekken die de jaren op zijn huid hebben getekend, zijn snor en baardje keurig bijgetrimd en donker van kleur, zijn flatteuse kleding en zomerse sandalen, lijkt hij wel een van die rijke toeristen die Nianxing bezoeken. Zo heb ik hem nog nooit gezien. Misschien zag hij er zo wel uit toen hij een jaar of twintig was.

De ruimte waarin we binnenstappen is kolosaal en ziet eruit als iets waarvan ik foto's heb gezien op internet. Het is een fabriekshal vol kasten met computers, kabels, lichtjes; het rekencentrum van een zoekmachine als Google of van het Internet Exchange Center. Ik was onder de indruk van de maat en de efficiëntie van deze datacenters en heb er een beetje over gelezen.
Bingwen gaat me langzaam voor tussen de gangen met racks. De vloer is kaal en glimmend, de tegels worden vast elke dag met grote poetsmachines schoon en stofvrij gehouden. IJzeren rails doorsnijden de hal boven de racks waarin de tigduizenden opslagservers als kleine, gelijkvormige computerwezens en toch allemaal met hun eigen bezigheden als onvermoeibare slaven aan het werk zijn. Een lang buizenstelsel transporteert onzichtbare substantie langs het plafond van golfplaten dat op metalen zuilen rust. Het is een onwerkelijke ruimte met kil blauw licht dat de huid van je vlees lijkt te willen villen en je bloed bevriezen. Hier en daar stroomt wat meer menselijk geel licht uit de een of andere gang. Ik verwacht haast dat daar dan de sporadische kafkaëske mens zal zitten, gebogen over een tafeltje met een ouderwets leeslampje, lange lijsten met cijfers voor zich die vanaf de tafel op de vloer schuiven in een chaotisch berg slingerend papier.
Maar er is geen mens te bekennen. Bingwen en ik zijn in een mensloze wereld terechtgekomen, waar het ten strengste verboden is een temperatuur van zevenendertig graden te hebben en levend te baren. Hier lijkt het ontoereikende menselijke brein met haar grillige uitspattingen en fantasievolle tekortkomingen een lachertje, een broekpoepend kleutertje tussen de serieuze, hardwerkende geleerden.
Als we voorbij een rij racks de hoek omslaan, staat er ineens een merkwaardig stilleven; een keurig rond restauranttafeltje met een wit tafellaken, twee stoelen en een sierlijke groene palm in een pot. Op het witte tafelkleed zijn verschillende spullen uitgestald.
"Ga zitten," wijst Bingwen gastvrij.
Ik neem plaats in de oase van menselijkheid.
Even kijk ik toe hoe Bingwen de randen van het tafellaken met zijn handen gladstrijkt en met een glimlach kijkt naar wat er op tafel ligt alsof het een heerlijke maaltijd betreft.
"Een mooi assortiment," spreekt hij. Met zijn hand wijst hij een voor een aan: "Spiegeltje met cocaïne …"
Ik zie op de kleine spiegel vier strepen wit poeder en twee holle buisjes.
"… blotter met LSD …"

Een hele mooie postzegel met de afbeelding van een aalscholver op een aardbei. Op zijn hoofd een toef slagroom.
“… XTC …”
Een kommetje met witte pilletjes. Op elk pilletje staat een X, waarvan de armen uitlopen in drakenkoppen en de benen in drakenstaarten.
“… paddo’s …”
Een bosje leuke smalle, witte paddestoeltjes met bruine hoedjes.
“… twee jointjes …”
Twee lange sigaretten die aan het einde wat wijder uitlopen en in een sliertje dichtgedraaid zijn.
“… heroïne …”
Een bergje bruin poeder op een zilverpapiertje, een aansteker en een rietje.
“ … en tenslotte speed.”
Nog een bergje wit poeder.
“Wat wil je, Lua-Li? Jezelf verdoven en eventuele pijntjes stillen? Hm, heb je wel pijntjes? Jouw leven in de speelkathedraal is toch ondergedompeld in plezier en geluk, niet dan? Of wil je er eens lekker tegenaan gaan, wat power en levenslust in jezelf opwekken? Nee, jij barst al van de levenslust en energie. Ik hoorde je gillen van de pret toen je aan die kabelbaan hing. Misschien wil je eerder je fantasie prikkelen en je beleving van de wereld om je heen eens op een wilde achtbaanrit zetten, merkwaardige en bizarre dingen beleven …?”
Hij kijkt me aan met een provocerende grijns rond zijn mond. Zijn ogen twinkelen.
“Weet je wat, verras jezelf, neem een mix. Wat vind je daarvan? Doe eens gek. Kan jou het schelen, meid.”
“Oké,” antwoord ik. Ik aarzel. Het ziet er allemaal erg leuk en spannend uit. “Ik ga voor die, die … en die.”
“Mooie keus, Lua-Li.”
Ik slik het pilletje met de Xu-X door, leg de postzegel op mijn tong en snuif door een buisje een lijntje wit poeder op in mijn neus.”
“De paddestoeltjes zien er ook lekker uit,” twijfel ik nog. “Zijn ze ook lekker?”
Bingwen schudt zijn hoofd.
“Ik vind ze erg vies. Maar het effect dat ze teweegbrengen is wel bijzonder leuk. Als je van een intense kleur- en muziekbeleving houdt en je wilt je goed voelen, raad ik ze aan. Maar lekker smaken doen ze niet.”
“Oh, een andere keer dan,” zeg ik.

“Ik hoop dat ze niet jaloers worden,” lacht Bingwen, terwijl hij met een paddenstoeltje een cirkel in de lucht langs de servers beschrijft en het vervolgens in zijn mond stopt. “Ik ben blij dat ik een mens ben. Ik zou er niet aan moeten denken alleen van stroom te moeten leven.”
Hij pakt het zilverpapiertje met het bruine poeder op en houdt de aansteker eronder. Even later inhaleert hij door het rietje de damp die er vanaf komt.
Ik merk op dat Bingwens hologram zichzelf ‘mens’ noemde.
Ik kijk naar de duizenden lichtjes om me heen. Even moet ik denken aan de gezellige kneuterigheid van de kerstboom die met de kerst in Jerooms stond. De symmetrie en orde die in dit datacenter heersen slaan elk gevoel van feestelijkheid dood als een AEX powerpointpresentatie op een kinderpartijtje. Misschien had ik toch de paddestoeltjes moeten nemen. Die hadden waarschijnlijk een erg grappig effect gehad op de beleving van al die leuke lichtjes om me heen. Ach, ik neem er gewoon een.
Bah, ze smaken naar koeienstront.
“Gek hè?!” Bingwen onderbreekt zijn zin om met een natte vinger wat van het witte poeder op de spiegel op te pikken en het over zijn tandvlees uit te wrijven. “Als jij op je iPhone of je laptop opzoekt hoe je de lekkerste foe jong hai maakt, gebeurt dat misschien wel via dat servertje hier naast je. Of via die daar, of die. En via de server ernaast zoekt de General Manager van de ING op hoe hij zijn puberende dochter van de anorexia af moet helpen. Niet dat er heel veel kans is dat dat lukt. Maar je wilt je kind natuurlijk kost wat kost redden.”
Bingwens donkere ogen stralen betrokkenheid met de wereld uit. En rust. Ik begin wat van de Bingwen die ik kende te herkennen in dit perfecte hologram. Ik zou hem wel willen aanraken, maar ben bang dat ik door hem heen prik en hij uiteen spat. Als ik naar mijn handen kijk, zie ik dat er aan al mijn vingertoppen ineens lichtjes stralen.
“Weet je dat je helemaal geen iPhone of laptop nodig hebt om contact te maken met internet?”
Is dit weer een van zijn provocaties? Verwacht hij een gevat antwoord van me of een provocatie terug? Mijn lichaam begint te tintelen en voor mijn ogen beginnen de servers gezichten te krijgen. Er groeien armpjes en beentjes uit. Een voor een springen ze uit de racks waarin ze star en strak gevangen zaten. Ze rukken zich los van hun kabeltjes en hollen door de gangen, springen en buitelen als circusclowntjes.
Bingwen glimlacht. Hij pakt een handvol pilletjes uit het schaaltje en gooit ze in de lucht. Keurig vangt hij ze allemaal op in zijn mond.

“Mensen en dieren hebben een soort genetisch geheugen. Dat weet je. Elke nieuwe generatie Zeegalen hoeft niet opnieuw uit te vinden dat de zwarte bes die aan de rots van de Galoseilanden groeit giftig is en de rode en de groene heerlijk smaken. Ze weten instinctief dat ze tegen de zomer naar Stroomkwallen moeten duiken.”
Ik heb geen idee waar Bingwen het over heeft. Ik heb nog nooit gehoord van Zeegalen en Stroomkwallen. Maar ik heb ook nog nooit servers met elkaar seks zien hebben.
“Bij de mensen is het net zo. Er is iets als een collectief cumulatief geheugen dat opgeslagen is in onze fysiologische structuur. Dat door de generaties heen wordt doorgegeven. Alleen is er sinds het ontstaan van het internet een verschuiving aan het plaatsvinden.”
Hij snuift een lijntje cocaïne.
“Wij slaan onze informatie steeds meer op op het internet en steeds minder in ons DNA. Daar zijn wij ons helemaal niet van bewust. En denk je dat het erg is dat dit gebeurt?”
Ik haal mijn schouders en mijn neus op. Ik voel me lekkerrrrrr.
“Welnee. Want al die informatie op het internet zit ook in onze hoofden. Wij weten het alleen niet. Door de draadloze wifidatanetwerken die tegenwoordig door de lucht stromen komt alle informatie op de juiste radiofrequenties ons hoofd binnen. Wij delen allang alle kennis van het internet. Wij zijn allemaal verbonden met Wikipedia. We hebben alleen nog niet het geestelijke instrumentarium ontwikkeld om alles binnen te halen in het leescentrum van onze hersenen. In onze hersentjes zitten dyslectische mannetjes en vrouwtjes die niet doorhebben dat onze hersenen de informatiesignalen uit de lucht kunnen plukken als rijpe appels en verorberen zonder pc, zonder scherm, zonder provider of internetabonnement. Pas als die neanderthalers vervangen zijn door moderne geschoolde arbeidskrachten, zullen we begrijpen dat wij mensen ingelogd zijn op een collectief netwerk dat ons allemaal verbindt en nooit meer loslaat.”
Bingwen kijkt me aan met ogen zonder pupillen en irissen. Al zijn hoofdhaar en gezichtshaar verdwijnt millimeter voor millimeter terug in zijn huid, tot hij zo kaal is als een kaalkat.
“Dacht jij dat jij, mijn kleine Lua-Li, met je zes levensjaartjes, alles wat je de laatste tijd meemaakt, ziet en hoort, uit je eigen hoofdje haalt of met je perfecte geheugentje onthouden hebt van je excursies op je iPhone en je laptop? Ik dacht het niet, poepie. Jij pikt alles uit de lucht. Je beseft het niet, maar jij bent heel speciaal. Jij bent een van de

weinigen die al antennes heeft ontwikkeld om alles op te vangen wat er wordt uitgezonden."
Poepie?
"En dat is geweldig. Want dat betekent dat je vrij bent om alle informatie van iedereen te gebruiken, waar je ook bent. En straks zal iedereen dat kunnen. Natuurlijk hebben we het internet nodig, de pc's en de providers om onze informatie in de lucht te krijgen en om met elkaar te communiceren. Hoewel ik denk dat ook dat ooit niet meer nodig zal zijn. Uiteindelijk zullen we alles wat we denken rechtstreeks met onze hersenen in de lucht kunnen uitzetten en iedereen met een gezond brein zal erop kunnen inloggen en met ons communiceren. Op die dag zal al dit hier," Hij kijkt met een liefdevolle glimlach - en witte ogen die ondertussen uit hun kassen groeien als de neus van Pinokkio - naar het datacenter alsof hij naar een klein kind kijkt dat haar glas melk niet recht kan houden, "al deze kinderachtige lampjes en draadjes, al deze idioot simpele apparaatjes, die beschermd moeten worden met klimaatbeheersing, brandblussystemen en back-up stroomvoorzieningen, zo verschrikkelijk gedateerd zijn dat er alleen nog een referentie naar te vinden zal zijn op het alwetende web onder de categorie 'idiote, absurde en lachwekkende verzinsels uit de digitale prehistorie'."
Ik hoor mijn eigen stem verrukt "Ooooohhhh!!" roepen en lach dan heel hard. Ineens voel ik iets vreemds aan mijn neus. Bingwen lijkt ook op te merken dat er iets aan de hand is.
"Je neus heeft zich omgedraaid," zegt hij.
Ik voel en vind inderdaad mijn neus niet meer waar hij eerst zat.
"Ruik maar eens," zegt hij lachend.
Ik haal mijn neus op.
"Wat ruik je?'
"Weet ik niet," antwoord ik. "Iets dat ik nog niet eerder geroken heb. Het ruikt … zuur en laf."
"Dat zijn je hersenen. Je neus is naar binnen toe gedraaid. Je ruikt je hersenen."
Ik kijk hem verbaasd aan.
"Draai je ogen ook maar eens naar binnen. Dan kun je ze zien ook."
Als ik doe wat hij zegt, zie ik inderdaad de gewelfde buitenkant van wat dan wel mijn eigen hersenen moeten zijn. Ik vind niet dat ze er erg fris en vitaal uitzien. Eerder een beetje geel, dor, beschimmeld. Zou dit komen door het zuurstoftekort?

“Hier.” Bingwen stopt ongevraagd twee paddestoelen in mijn mond. “Goed kauwen en doorslikken. Ik heb ze door de speed gerold. Het zal er zometeen een stuk beter uitzien.”
Ik doe weer wat hij zegt en merk inderdaad dat mijn hersenen helemaal opfrissen. Ze worden mooi lichtgrijs en glanzend. Tegelijkertijd lijken ze wat opgepompt te worden als een zwemband die aanvankelijk te leeg was. Ik draai mijn ogen terug in de originele stand.
“Fijn,” knikt Bingwen me toe. Even lijkt hij ergens over na te denken. Dan knijpt hij met zijn duim en wijsvinger zijn neus dicht en begint zo lang en hard lucht in zijn neus te persen tot al zijn oorspronkelijke haar weer naar buiten is gegroeid. Als hij zijn ogen een moment sluit en weer opent, zijn z’n pupillen en irissen ook weer terug in zijn oogbollen. Hij schuift zijn stoel achteruit en gaat staan.
“Zo. Dat was lekker. Ik ga er weer vandoor. En jij? Ga je nog een beetje rondkijken, deuren open trekken, kijken wat er allemaal nog te beleven valt of hou je het op dit moment even voor gezien?”
Ik sta op. Ik geloof dat mijn perceptie van de omgeving weer genormaliseerd is. De servers zitten ook allemaal weer keurig op hun plek in de stellages en zien er als voorheen uit als saaie servers met lampjes en draadjes. Ik knijp mijn ogen dicht en schud mijn hoofd heen en weer. Ja, alles normaal.
“Ik wil terug naar boven.”
“Mooi zo. Mooi zo. Denk maar eens na over wat ik je heb verteld. Kom. Ik loop even met je mee naar de uitgang.”

113

“Mijn leven is gekenmerkt door een boel trieste leegheid en een klein sprankje geluk en hoop.”
Ik luister niet naar Ronnie. Mijn handen duwen de kussens, die van de hoop naar beneden tuimelen om de waarheid te verdoezelen, weer aan de kant. Het matras heb ik op haar kant gezet. Maar er is geen luik meer. Weg. Of nooit bestaan. Geen luik, geen koperen ring. Geen trap, geen kathedraal. Geen speelkathedraal. Als ik mijn gezicht tegen de kieren tussen de planken leg, voel ik geen tocht. Ik klop met mijn knokkels op het hout, maar hoor geen ruimte van dertig meter diep eronder.
“Je doet me denken aan mijn kleine zusje.”
Ronnie ligt in een paar kussens, zijn ogen hebben een melancholische glans.

“Ze woont nu in Australië met haar gezin. Op een ranch met van die beesten, kom hoe heten ze ook alweer … kangaroes. Hoe cliché. Maar wel mooi. Met haar Australische bink en hun knappe kinderen. Ik heb een keer kangaroe gegeten. Best lekker, eigenlijk gewoon precies hetzelfde als kip, eigenlijk. Ze zijn wat groter en ze hupsen rond. En ze kakelen niet. En het zijn geen vogels. Maar verder … een klein beetje gummy. Het vlees. Omdat ze zo rondstuiteren natuurlijk … en krokodil, hier bij een restaurantje aan de grens naar het Hollandse. Tussen vis en vlees in, komt natuurlijk omdat ze de hele tijd in het water liggen te soppen. Jammer dat we er na afloop geen krokibag met restjes bijkregen, hahaha. Mooi hoor, zo’n tassie van krokleer. Mij kan je d’r voor wakker maken.”
De speelkathedraal is verdwenen. Mijn tafel is weer mijn enige schuilplek.
“Je lijkt ook op mij toen ik klein was. Ik kroop ook altijd graag onder de tafel. Het geeft zo’n lekker veilig gevoel, hè?! Je moeder en je vader lopen door de keuken, doen hun drukke grotemensendingen. Benen die heen en weer marcheren, voeten die meters maken. Niets kan jou gebeuren. Storm, wind en regen mogen tegen het huis rammen. Onder jouw tafel zit je veilig. Wanneer het mocht hing ik er eerst grote lakens overheen, zodat niemand mij kon zien. Het liefst nam ik stiekem een jurkje van mijn zusje mee. Ik moest wel oppassen dat ik er niet uit scheurde, want zij was kleiner en ik was toen al een beetje mollig.”
Ronnie bekijkt mij van top tot teen, mijn zwarte sokjes van Model Sisters, grijze legging, spijkerrokje, truitje met Model Sisters logo, mijn vlechten.
“Je ziet er mooi uit. Koopt je moeder veel nieuwe kleren voor je? Ik zou best wel eens met je mee willen, kleertjes voor je kopen in de boutiques in de stad. Ik heb een hele goeie smaak in dameskleding, hoor.”
“Vertel het maar,” zeg ik. Ik weet dat hij het wil vertellen.
Eerst kijkt hij me aan van ‘wat nou vertellen?’, maar ze willen allemaal hun verhaal kwijt, zo is het nou eenmaal. Ze hebben allemaal hun hart op de tong liggen. Alleen weten sommigen hun lippen op elkaar te houden. Een kwestie van beheersing. Maar ik weet dat Ronnie niet zo van de beheersing is. Ronnie is loslippig. Een klein zetje in de goede richting en hij gaat.
“Nou,” wil hij beginnen.
Maar ik stel eerst nog een eis: “Wel mooi vertellen, ja? Ik hou van mooi vertelde geschiedenissen.”
Ronnie fronst. “Ik weet niet of ik dat kan … maar vooruit.”

Hij schikt de kussens voor een gemakkelijke lig.
“Er was dat ene vreselijke moment in mijn jeugd waarop de eenzaamheid als een komeet insloeg en ik glashelder begreep dat verlatenheid mijn levenslange metgezel zou zijn.”
Ik knik. “Mooie woorden.”
Ronnie glundert.
“Ik kroop tot mijn tiende vaak tegen de vroege ochtend, als de laatste restjes zware donkerte van de nacht me niet konden weerhouden te ontsnappen aan de slaap, bij mijn ouders in bed om tussen de veiligheid en warmte van hun lichamen nog een tijdje weg te doezelen … tot de ochtend ons gedrieën lui slapend aantrof en ons als een vriendelijke doch strenge moeder die de kinderen op tijd naar school wil hebben in het ochtendlicht naarbinnen trok.”
Ik applaudiseer.
“Deze ochtend, het was juni, een heerlijke zondagochtend, mijn zusje lag nog in haar eigen bed, liep het echter anders dan anders. Mijn vader, mijn moeder en ik waren niet meer dan slachtoffers. Geen vooropgezet kwaad lag ten grondslag aan de gebeurtenissen, geen verdorven geest. Niemand had anders kunnen reageren dan we deden. We liepen in een van die vallen die hier en daar in het leven gezet zijn, zonder dat er een vallenzetter aan te wijzen is. Die vallen kom je tegen wanneer er maar één pad te gaan is, en had je toch een ander pad kunnen nemen, dan had zich ook daar een val op bevonden. Onvermijdbaar.”
Weer knik ik. Dit keer omdat ik hem volkomen begrijp.
“Mijn dromen drijven me gewoonlijk door mysterieuze poelen, half ingebet in het werkelijke leven, half in verlangens en wensen die de dagelijkse werkelijkheid nooit wil vervullen. Zo was het vast ook al in mijn kinderdromen. Ik kan ze me niet herinneren. Waar Geert, mijn vader van droomde, weet ik al helemaal niet. Wel had hij die ochtend een stevige erectie. Misschien droomde hij over de koffiejuffrouw op het werk of over de buurvrouw, misschien ook heel braafjes over mijn moeder.
Aangezien ik met mijn billen in vaders kruis lag en moeder met haar billen in mijn kruis, kwam er een klein door niemand gewild domino-effect op gang.
Ik wist al een paar jaar dat voor meisjes geen toekomst was weggelegd in mijn hart anders dan in de vorm van vriendschap. De kriebels die ik in mijn buik kreeg werden veroorzaakt door wezens van mijn eigen geslacht. Ik had wel eens doktertje gespeeld met kameraadjes en met vriendinnetjes en ik vond die piemeltjes en de personen die daaraan vast

zaten veel intrigerender en indrukwekkender dan de spleetjes en de daarmee verbonden giecheldoosjes. Mijn seksualiteit was op dat moment nog haast niet ontloken, hoewel een incidentele fantasie over jongensplassers wel voorkwam in mijn gedachten. Fantasieën over mannenpiemels zouden echter nog lang op zich laten wachten en aan maar de geringste speculaties over wat mijn ouders met elkaar uitspookten in bed moest ik zoals elk gezond kind niet denken.
Toen die ochtend, om pakweg half zeven, de pik van mijn vader tegen mijn billen klopte en duwde, mijn vader in diepe slaap, daarvan ben ik nog steeds overtuigd, dromend over het penetreren van een vrouwenvagina of een mooi strak dames-aarsje …" Hij grinnnikt. "… realiseerde ik me eveneens geenszins welk vlees het was dat ferm tegen mijn jongensbillen aan reed. In ieder geval veroorzaakte het zaad der seksualiteit dat in me gezaaid was dat ik door het vleselijke contact zelf, geheel en al onschuldig aan welke obscene of incestueuze gedachte dan ook, een knaapachtige erectie produceerde, die volkomen argeloos tegen mijn moeders billen begon te pulseren.
Enkele tellen lang meende de toch redelijk kuise maar zich ook van de huwelijkse plichten bewust zijnde huisvrouw en echtgenote Jermaine haar mans behoeftes tegemoet te moeten treden met een herhaalde zachte tegendruk als antwoord op zijn seksuele avances. Haar zachte, ronde billen reden tegen haar zoons erectie op als inleiding tot het spel der liefde dat haar man vaak op de beschreven wijze plachtte aan te zwengelen … toen ze ineens in een spastische kramp schoot omdat ze zich realiseerde dat niet Geert maar Ronnie achter haar in bed lag.
Had ze erover moeten nadenken, had ze het niet voor elkaar gekregen, maar ze stond naast haar bed alsof er geen enkele overgang was geweest tussen liggen en staan. Haar spieren hadden in perfectie en ultieme snelheid samengewerkt zonder het hoofd nodig te hebben, als een atleet die jaar in jaar uit zijn systeem programmeert om die ene volmaakte sprong over de lat te maken die hem goud oplevert.
We waren alledrie acuut wakker, elk van ons zich meteen schaamtevol bewust van de doodslag die we hadden toegebracht aan ons fatsoenlijke gezinsleven. Wat er gebeurd was, had alle taboes overschreden en onze natuurlijke verbondenheid, onze rust verkracht."
"Nou nou, zet je het niet wat zwaar aan, Ronnie?" vraag ik, hoewel ik het schitterend vind hoe deze man overdrijft.
"Echt niet," reageert Ronnie op geïrriteerde toon, beledigd over de onderschatting van zijn leed.

“’Ik ga de ontbijttafel dekken!’ had mijn moeder streng gesproken, een zin die uit een van schuld en schaamte zwangere hemel geplukt werd. En hoewel elke ochtend van toepassing, na de vreselijke zonde die elk voor zich had begaan ten opzichte van de andere twee leek het nu eerder een gecodeerde boodschap die elk van ons maar wat goed wist te ontsleutelen maar liet voor wat hij op het eerste gehoor leek te zijn; een aankondiging tot de start van een normale, voorspelbare dag als elke andere dag.
Ik had me na de alarmerende dierlijke sprong van mijn moeder naast het bed, op mijn rug gedraaid. Mijn handen duwden de vlaggemast die onder de dekens omhoog wilde om het vaan der wellust te hijsen, diep tussen mijn dijen. Hij verzette zich in al zijn koppige jeugdige kracht en zou meteen zonder scrupules opveren zo gauw ik hem zou loslaten.
Vader had zich bij moeders sprong vol schuldgevoelens en gêne weg van mij op zijn andere zij gedraaid en ademde extra lawaaierig om aan te tonen dat hij vast in slaap was en dus zo onschuldig als een lam.
‘Je bent te groot om nog bij ons in bed te komen,’ siste mijn moeder aan de ontbijttafel naar mij. Haar ogen keken me niet aan maar schoten in een korte flits langs mijn vader, die echter goed verborgen zat achter zijn krant.
Dit was de laatste ochtend van mijn leven dat ik het ouderlijke bed heb durven opzoeken. Ik heb het gebeuren ervaren als de prelude tot de grote opera van de eenzaamheid.”
Als ik had kunnen staan onder de tafel, had ik Ronnie een staande ovatie gegeven. Ik besloot hem als dank voor zijn mooie autobiografische relaas de volgende ochtend te wekken met een leerzame en hopelijk heilzame teambuilding workshop.

114

“Een goedemorgen gezamenlijk,” roep ik vrolijk.
Als eerste kijkt het slaperige, kaalgeschoren hoofd van Eddy, de ex-kooivechter boven het dekbed uit, daarna een halve meter van Eddy vandaan het hoofd van Eddy’s vriendin.Carmen met haar sproeten, wipneus en geblondeerde haar.
Als tussen de twee hoofden het dikke kopje van Ronnie met zijn slaperige guitige oogjes en zijn blonde pony helemaal in de war omhoog plopt, lees ik een en al verbazing op de drie gezichten. Eddy’s en Carmens blikken draaien verbluft rond door Ronnies kamer.

De gespierde van boven tot onderen volgetatoeëerde arm van Eddy gooit het dekbed van het bed terwijl hij zich opricht op zijn andere gespierde en getatoeëerde arm. Hij staart met een mengeling van afgrijzen en verbazing naar de naakte homo tussen hem en zijn vriendin in. Ook Carmen en hij zijn helemaal naakt. Carmen heeft een van haar benen rond Ronnies middel geslagen.
“Wat godverdomme!...?”
“Eddy, ik zit vast!” gilt Carmen. Haar geweldige volle bosten schudden als ze zich los probeert te duwen van Ronnie, die met zijn pik vol in haar kut zit.
“Ik ook godverdomme!” Eddy beseft vol walging dat zijn eigen lul in de kont van Ronnie steekt. Hij duwt hard met beide handen tegen Ronnies onderrug, terwijl Carmen hysterisch tegen Ronnies buik begint te duwen en te slaan.
“Hij zit in me, haal hem eruit, Eddy!!” schreeuwt ze. “Haal hem eruit!!”
“En ik …” Eddy bonkt met zijn handpalmen woest tegen Ronnies rug.
“Hee, wacht!!” gilt ook Ronnie in paniek. “Wacht, zo gaat het niet, we zitten allemaal vast. Ik kan er niks aan doen!” Hij begint te huilen.
“Oké, rustig,” hervat Eddy zich. “Rustig allemaal. Rustig.”
Hij duwt zachtjes het vlees van Ronnies billen opzij waar zijn lul in Ronnies kont steekt. Zijn vingers tasten rond, zijn ogen speuren af waar normaliter zijn eigen vlees zich zou moeten scheiden van dat van Ronnie. Maar er is geen normaliter, er is geen scheiding, de huid van de twee mannen loopt in elkaars huid over. Ze zijn aan elkaar gegroeid als een Siamesche tweeling.
Ook Carmen en Ronnie onderzoeken angstig en vol afgrijzen de plek waar Carmens kaal geschoren spleet rond de stam van Ronnies lul zit. Eén geheel, twee personen in één vel, met Eddy drie in één vel.
Carmen begint te huilen, Ronnie huilde al.
“In een vrouw nog wel. Ik ben homo.”
“En ik ben hetero, vuile kankerhomo,” scheldt Eddy. “Ik zit verdomme vastgenaaid aan een homo, die vastgenaaid zit in mijn vriendin, hoe denk je dat ik me voel, smerige jankende nicht die je bent? Hoe heb je dit gedaan? Wat heb je met ons gedaan?” Hij geeft Ronnie een beuk met z’n vuist tegen diens achterhoofd.

Ik probeer mijn lachen in te houden. Hoewel het voor mij erg grappig is, begrijp ik dat het voor hen minder leuk is.
“Au! Hou op!” grient Ronnie. Maar terwijl Eddy hem tegen zijn hoofd en rug begint te slaan, slaat Carmen, aangestoken door haar vriend en

omdat ze anders niets weet te doen, met haar platte handen in het gezicht van Ronnie en met vuisten op zijn borst.
Ronnie kronkelt als een aal en probeert uit bed te komen, maar de twee lichamen waar hij letterlijk aan vast gespietst is, werken tegen. Hij laat zich terug in de kussens van het bed vallen en probeert zich zo goed hij kan te beschermen tegen de klappen in zijn gezicht en de beuken tegen zijn hoofd die zo hard aankomen dat hij elk moment het bewustzijn dreigt te verliezen.
“Stop, jongens,” roep ik. “Het heeft weliswaar te maken met iets dat Ronnie in zijn jeugd heeft meegemaakt, maar hem vermoorden is geen oplossing.”
Het agressieve koppel houdt op mijn woorden op met meppen en kijkt elkaar aan.
“We moeten 112 bellen,” oppert Carmen.
“Ben je gek?” antwoordt Eddy kwaad. “Denk je dat ik gezien wil worden met mijn lul in een homo, die zijn lul in mijn vriendin steekt? Ben je nog goed bij je hoofd, stomme kut?”
Carmen wil alweer beginnen te huilen, als Eddy achter zich reikt om zijn iPhone van het nachtkastje te pakken.
“Schuif mee, lul!” Hij trekt hard aan Ronnies armen tot hij hem en Carmen zover mee heeft dat hij zijn telefoon kan pakken.
“Wie bel je dan?” vraagt Carmen zacht.
Eddy geeft geen antwoord.

“Marijke … Marijke, geef me verdomme Fons aan de telefoon!”
Eddy zucht. “Marijke loopt ook al te janken.”
Carmen kijkt met een benauwde blik naar haar vriend. Marijke is haar vriendin door dik en dun.
“Marijke!” schreeuwt Eddy nu hard in de telefoon. “Marijke, praat eens normaal. Wat is er aan de hand?”

Eddy laat de telefoon zakken en kijkt naar Ronnie, die zijn hoofd naar hem toe heeft gedraaid en hem bang aankijkt.
“Fons is dood.”
Carmen slaat haar handen voor haar mond.
Eddy staart Ronnie aan.
“Fons zat volgens Marijke met zijn lul vast in Ronnie de homo en die zat weer vast in Marijke.”
“Maar …” stamelt Ronnie verbijsterd. “Ik ben hier …”

“Marijke zegt dat Fons Ronnies lul eraf heeft gesneden, precies op de plek voordat hij bij haar poes naarbinnen ging … helemaal doorgesneden. Met dat mes van hem. Dat is loeischerp.”
Ronnie legt van schrik zijn beide handen rond de wortel van zijn lul.
“Ja en?” vraagt Carmen geschokt, terwijl ze Ronnies handen die haar spleet aanraken, ruw wegduwt. “En toen? Waarom is Fons nou dood?”
“Ronnie is daarop gecrepeerd en op de een of andere manier, omdat ‘ie verbonden zat met Ronnie waarschijnlijk, is Fons ook gecrepeerd. Zeker omdat hun bloedsomlopen verbonden waren of zo.”
“En Marijke? Hoe is het met Marijke?” vraagt Carmen zacht.
“En Marijke heeft d’r doos nou verstopt zitten. Dat vlees van die homo krijgt ze er niet uit. Ze gaat 112 bellen, zegt ze.”
Eddy drukt zijn telefoon uit en legt hem netjes naast zich op het nachtkastje alsof hij op het punt staat te gaan slapen.
Zachtjes schokken de schouders van Ronnie op en neer, zijn gezicht verborgen in zijn handen.
Eddy zucht. “Ik vrees dat we toch om hulp moeten bellen.”
“Maar ik ben hier toch,” klinkt de gesmoorde stem van Ronnie. “Hoe kan ik daar dan ook zijn? Ik kan hier toch niks aan doen.”
“Haal je handen verdomme eens van je smoel, mietje!” scheldt Eddy boos. “Ik versta er niks van.”
“Ik kan hier toch ook niks aan doen!” schreeuwt Ronnie ineens kwaad terug, zijn gezicht rood en betraand. “Ik ben gewoon gaan slapen in mijn eigen bed gisteren. Er was niks aan de hand …”
Dan kijkt hij mij ineens woest aan.
“Het is allemaal de schuld van dat kleine Chinese kutkrengetje daar. Die heeft het gedaan. Die kleine heks heeft ons betoverd.”
Alledrie kijken ze me aan.
“Heksen bestaan niet en toveren ook niet,” zegt Eddy, maar hij klinkt niet helemaal overtuigd.
“Oh nee, en dit dan?” scheldt Carmen naar hem. “De grote meneer de kooivechter die alles weet en die alles met zijn grote vuisten kan oplossen, hè?! Los dit dan eens op. Lul die je bent.”
“Wat heb jij hiermee te maken?” vraagt Eddy aan mij. Hij wil rechtop gaan zitten maar wordt tegengehouden door de andere twee.
“Godverdomme, kunnen we niet gaan zitten?”
“Als jij eerst gaat zitten …” stelt Ronnie voor, “ik op jou en Carmen met haar benen om ons heen op mij.”

“Godskolere,” moppert Eddy, terwijl het drietal steunend en vloekend probeert te volbrengen wat Ronnie heeft geschetst. Uiteindelijk lukt het. Het ziet eruit als een mooi vrijwillig standje. Creatief.
Carmen zit met haar rug naar me toe, ze draait haar hoofd maar kan mij niet zien. Ronnie en Eddy kijken me aan met rode hoofden.
Ik twijfel als ik ze zo zie. Heeft dit wel iets te maken met wat Ronnie in zijn jeugd heeft meegemaakt? Het is toch anders met familie. En zou hem dit, therapeutisch gesproken, wel wat opleveren?
Ik klap in mijn handen. “Nee. We stoppen ermee. Sorry jongens.”
Als bij toverslag schieten Eddy’s en Ronnies geslachtsdelen los uit hun gevangenis. Meteen draait Carmen zich van Ronnie af en springt naast het bed. Eddy geeft Ronnie een flinke douw met beide handen in zijn rug, zodat deze voorover op het voeteinde van het bed schiet.
“Of nee, toch niet. Andermaal sorry.” Ik klap weer in mijn handen en alsof de tijd vijf seconden is teruggedraaid, zitten de drie weer aan elkaar geplakt op het bed.
“Nee, sorry, sorry mensen, ik vind het een beetje jammer om nu al op te geven. Ik wil nog één ding proberen.”
“Maar godv…, ik ga dat kleine kutkind vermoorden!!” roept Eddy.
“Ja, nogmaals sorry, Eddy, ik begrijp dat je het niet leuk vindt, maar we zijn nog niet klaar.

115

“Jullie krijgen dertig dagen om zo door te brengen met elkaar. Nee, luister even …”
Eddy sleept zich op zijn rug over het bed en sleurt de andere twee met zich mee als een enorm gezwel dat uit zijn kruis komt, een gigantisch naakt gezwel met hoofden, armen, benen en lijven. Ik denk dat het zijn bedoeling is mij te wurgen of iets in die trant om me duidelijk te maken dat hij niet blij is met mijn plan. Hij wil zich met al zijn lijven op de grond laten vallen, maar Ronnie klampt zich vast aan de bedspijlen, terwijl Carmen gilt.
Wat een fantastisch dramatisch schouwspel is dit. Ik wou dat ik een Italiaanse regisseur bij me had om het allemaal te verfilmen.
“Ik maak je af, ik maak je af!!!” schreeuwt Eddy.
Ik onderdruk een glimlach. “Jullie hebben in die dertig dagen geen beltegoed,” zet ik mijn uitleg onverstoorbaar voort, “en ook het gratis noodnummer kan je niet bellen. Je mag uiteraard wel internetten, maar

alleen kijken en downloaden, je kan geen boodschappen verzenden. Geen SOSjes dus, geen hulpkreten. Je koelkast zal gevuld zijn deze dertig dagen. Je kan geen contact maken met de buitenwereld. Schreeuwen of op de leidingen bonken zal niet helpen, briefjes uit het raam gooien of boodschappen op het raam schrijven zal niets uithalen. Jullie zijn op jezelf aangewezen. Ik zou zeggen; zie het met elkaar te rooien, zie het met elkaar gezellig te maken.
Nou, dat was het van mijn kant. Veel succes. Jullie zien mij weer over dertig dagen. Dan zullen jullie elk weer een vrij mens zijn."
"Wacht!" roept Ronnie. Maar ik ben de deur al uit.
Op de gang moet ik mijn lachen inhouden. Ik ben benieuwd. Ik zal het allemaal volgen op het nieuwe tablet dat ik van mijn moeder heb gekregen.

Ik herschik de kussens, leg mijn tablet voor me neer en tik in op mijn touchscreen; www.drie-eenheid.com.
Ik heb ze een dag met z'n drieën alleen gelaten. Eens kijken hoe het ze vergaat. Aha, de apathie heerst. De drie liggen in bed, onder de dekens. Blijkbaar hebben ze vanacht niet zo goed geslapen, er zitten wallen onder hun ogen. Ze staren langs elkaar heen. Na een kwartiertje kijken hoe niets gebeurt tik ik op mijn touchscreen op het icoon met de vermelding 'deurbel'.
Ik lig helemaal dubbel van het lachen als ik zie hoe de menselijk kluit over het bed rolt en met een klap op de grond stuitert om naar de deur te kluwen als een in de knoop geraakte bende wormen. Ik hoop maar dat ze niks breken of dat een van de mannen zijn piemel scheurt. Tegelijkertijd vraag ik me af of ze misschien enig genot beleven aan het getrek aan hun geslachtsdelen.
"Au, mijn heup,"scheldt Ronnie.
"De bel, godverdomme, HELP! HEEEELP ONS!" schreeuwt Eddy. "Er is iemand aan de deur. We moeten roepen!"
"HEEEEELP!!" schreeuwen ze nu alledrie samen, terwijl ze de slaapkamerdeur openen en de gang op klauteren.
Voordat ze zo meteen van de trap flikkeren, tik ik op 'stem' en spreek:
"Geintje. Sorry, jongens. Ik was het maar. Er is niemand aan de deur."
"Vuile sadist," begint Ronnie te huilen. "Dat kind is een vuile sadist. Waarom doet ze ons dit aan?"
Eddy geeft Ronnie een pets tegen zijn hoofd. "Als je niet ophoudt met janken, snij ik je keel door. Al ga ik d'r zelf aan kapot."

“Hebben jullie geen honger?” spreek ik, “Ik heb vandaag wat extra lekkere dingen in de koelkast gestopt.”
Ik verbreek de stemverbinding.
“Ik barst inderdaad van de honger,” zegt Eddy. Hij duwt zich omhoog op het rode tapijt dat de gang bedekt en gaat met zijn rug tegen de balustrade zitten met Ronnie in zijn schoot. Carmen zit op Ronnie en steekt haar benen langs de twee mannen tussen de spijlen van de balustrade door.
“Dan moeten we naar de keuken,” reageert Ronnie. “Maar hoe moeten we dat doen? Lopen zal moeilijk worden. Jij bent zoveel groter dan ik. En dan Carmen nog.”
“We gaan zittend zoals we nu zitten de trap af, tree voor tree,” probeert Carmen een oplossing te vinden, “en misschien als jij door je knieën zakt, Eddy, en Ronnie zou mij moeten optillen en dan pak jij mij ook bij mijn benen, anders ben ik waarschijnlijk te zwaar voor hem.”
“Je moet ook niet zoveel vreten,” moppert Eddy.
“Oh, en je vond mij altijd Belgisch welvaren, je hield altijd zo van mijn heerlijke ronde volle lichaam,” kniest Carmen. “En nu ineens ben ik te dik.”
“Dat heb ik niet gezegd,” probeert Eddy een typisch vrouwendrama te voorkomen. “Je hebt gelijk, we gaan het zo proberen.”
“Ja maar, ik weet niet of ik zo kan lopen, met jou van achteren in me en haar op me en aan me hangend,” protesteert Ronnie.
“Jij moet je bek houden,” zegt Eddy ruw. “Je hebt dat kind gehoord. Het is allemaal jouw schuld.”
“Dat zei ze niet, zak” bitst Ronnie terug, “Ze zei dat het iets met mijn jeugd te maken had.”
“Wat is dat dan geweest?” vraagt Eddy. “Je bent zeker misbruikt of zo.”
Ronnie staart onbewust naar Carmens stevige vooruitpriemende tepels.
“Hee, viezerik, waar kijk je naar?” scheldt Carmen als ze het merkt.
Eddy deelt meteen een corrigerende klap uit tegen Ronnies hoofd.
“Wat nou?” gilt Ronnie. “Ik heb mijn lul in jouw wijf. En dan zou ik niet eens naar haar tieten mogen kijken? Ik heb niet eens wat met tieten. En trouwens, wat jij bij mij doet, begint me ook aardig te irriteren. Jezus, heb ik eindelijk eens een vent met een enorme knoepert, en dan kan ik er niet eens van genieten.”
“Als ik hem eruit haal en er zit stront aan, krijg jij nog een beuk,” reageert Eddy.
“Ja, en hoe moet ik nou schijten? Ik kan wel in de kut van Carmen pissen …”

‘Beng!’ Ronnie krijgt weer een knal.
“Ik maak je af, jongen. Ik maak je helemaal af,” dreigt Eddy woest.
“Hou eens op!” Ronnie voelt aan zijn hoofd.
Ik tik op het stem-icoon.
“Ronnies vader heeft in z’n slaap met zijn erectie tegen hem aangereden toen Ronnie klein was,” spreek ik. “En Ronnie heeft met zijn erectie tegen z’n moeders billen aan gereden en z’n ma heeft een beetje terug liggen wrijven.”
“Jezus!” roept Eddy hard. Hij gooit zijn armen in de lucht. “Is dit waar dit allemaal om draait? Is dat alles? Godnondeju!”
“Hij is toch homo,” reageert Carmen. “Dan is het toch normaal dat hij met zijn vader wil trouwen en zijn moeder vermoorden … of zoiets.”
Eddy geeft haar een blik die uitdrukt dat ze wel erg stom moet zijn.
“Nee, nee, nee, ik ben gewoon eenzaam,” zucht Ronnie. “Ik denk dat dat kind me daarom middenin zo’n liefdevol koppel heeft geplaatst.” Hij grijnst erbij.
“Ik heb een leuke homofiele neef die nog vrij is,” zegt Carmen vriendelijk. “Ik wil wel wat regelen voor je.”
Ronnie glimlacht naar haar. “Aardig van je, maar ik schijn maar niet de ware te kunnen vinden. Hij zal het ook wel niet zijn.”
“Carmen, wil je alsjeblieft ophouden met je gezellige datingbureautje,” onderbreekt Eddy de twee anderen. “Ik begrijp er helemaal geen hol van waarom wij in godsnaam bij Eddy’s lamlendige probleempjes betrokken worden, maar ik wil nu eindelijk wat vreten. Over dertig dagen als we los zijn, breek ik deze mislukkeling zijn nek en dump ik zijn misselijkmakend slappe lijf in de Maas. Maar nu werken jullie mee.”
Ik kijk nog even hoe ze met z’n drieën de trap af stuntelen en log dan uit.

116

Ah. We zijn een dag verder als ik weer inlog en zie dat het drietal bezig is een paar kostuums te produceren van de gordijnen.
“Je bent handig met naald en garen, Ronnie,” hoor ik Carmen zeggen. Haar stem klinkt rustig, vriendelijk.
“Ja, wat wil je, hè,” reageert Ronnie trots, “een meid op zichzelf moet haar eigen kleren kunnen naaien, zei mijn moeder altijd. Zo, willen jullie het aanproberen?”

Het zijn in feite drie wijde hoezen die Ronnie heeft gemaakt, met een gat voor de hoofden. Erg fraai zien de geïmproviseerde kledingstukken er niet uit. Eddy staat de bloemetjesprintjurk wel het allerminst.
“Dankjewel, Ronnie.” Carmen geeft Ronnie een kus. “Moet jij niet dankjewel zeggen, Eddy?”
“Dankjewel? Hij zit met zijn homolul in mijn vriendin. Moet ik dankjewel tegen hem zeggen? Omdat dit stuk stront een probleem heeft met relaties, zitten wij hier dertig dagen aan elkaar vast. Danjewel, stuk stront. Maar in ieder geval hoef ik jouw witte lillerige vlees niet meer te zien.”
“Lillerig,” lacht Ronnie schamper. “Voor iemand die anderen voor geld in elkaar slaat ben je wel creatief met taal, hoor. Knap, had ik niet achter jouw woeste exterieur gezocht.”
Eddy tilt zijn vuist in de lucht. “Wil je nog een klap? Slappeling die je bent. Ik kots van mensen die zich maar laten gaan. Kijk nou eens naar je vette pens. Je hebt geen respect voor jezelf. Geen wonder dat je niemand vindt die wat om jou geeft. Mensen walgen van je. Jij mist zelfdiscipline. Je moet je spieren scherp houden, je lichaam trainen, oppeppen tot maximale prestaties als je wat om jezelf geeft. Jij gebruikt je lichaam alleen om van A naar B te komen, je stopt het vol met waardeloos vreten en sperma. Je bent gewoon pervers. Hier …” Hij knijpt hard in Ronnies schouders. “… week, sponsachtig weefsel, ongezond spek, blubber. Carmen is ook niet strak gespierd, maar die zit heerlijk in haar vel, zacht, maar vol en rijp. Zo hoort een vrouw te zijn. Supersexy.”
Carmen groeit zichtbaar onder de woorden van haar vriend. Ze heeft alweer een tijdje geen complimenten meer van hem gehad. Het is een beetje vreemd de lul van Ronnie in haar te voelen terwijl tegelijkertijd Eddy’s woorden op dezelfde plek een opwindende tinteling veroorzaken. Ze zou zo door zijn gigantische lul genomen willen worden, als deze niet in een homo stak en die van die homo in haar. Ronnies stijve, blijbaar worden Ronnie en Eddy dertig dagen lang niet meer slap, is een stuk kleiner dan die van Eddy, maar ze voelt dat het ding haar toch wel prettig vult. Misschien zelfs wel prettiger dan die van Eddy, die haar toch geregeld pijn doet door zijn afmetingen,
Eddy geeft Ronnie een zachte tik tegen zijn achterhoofd.
“Vies ventje. Ik krijg je nog wel.”
“Eddy, hou op,” sist Carmen.

Als ik weer inlog, zie ik dat het feest is in huize drie-eenheid. De kluwen danst door Ronnies woonkamer. Eddy draagt zowel Ronnie als Carmen in zijn sterke armen. Uit de radio klinkt Latijns-Amerikaanse muziek.
“Hahahaa, ik heb nog nooit zoiets idioots in mijn leven meegemaakt,” lacht Eddy dronken.
Ik zie een half dozijn lege wijflessen en wat lege bierflesjes door de kamer verspreid liggen. Ze zijn blijkbaar al een paar uurtjes aan het feesten.
Dan ploft Eddy met z’n drieën op de leren bank. “Oh God, nog nooit zoiets idioots meegemaakt.”
Carmen en Ronnie schateren het uit.
“Ik wel,” lacht Ronnie. “Nou, misschien niet zó idioot, maar ik heb wat maffe travo-parties en darkroomfeesten meegemaakt in mijn jonge jaren.”
“Ja, jullie gays weten wel wat feesten is,” lacht Carmen.
“Bah!”
“Wat nou bah, Eddy?” vraagt Ronnie en steekt zijn tong uit alsof hij Eddy een lik in zijn gezicht wil geven. “Zeg niet dat je het niet lekker warm hebt in mijn holletje. Zo lang je erin zit, ben je nog niet slap geworden. Geef maar gewoon toe dat ik de geilste homo ben die je ooit geneukt hebt.”
Eddy grijpt Ronnie bij de keel. “Als je ooit tegen iemand durft te beweren dat ik jou in je reet heb geneukt …”
“Oh, wat fijn, je bent toch van plan me te laten leven als de dertig dagen zijn afgelopen.”
Eddy grijnst. “Ik denk niet dat we de eindstreep halen. Een maand aan jullie gespietst zijn … dan pleeg ik toch eerder zelfmoord.”
“Als jij jezelf vermoordt, vermoord je ons ook,” giechelt Carmen.
“Dat zal me worst wezen. En nu wil ik gaan slapen.” Eddy tilt met een ruk zowel Ronnie als Carmen op en neemt ze mee naar boven.
“Oh Casanova, wat ben je sterk en mannelijk!” gilt Ronnie. “Neem me mee naar je bedstee en neem me, neem me!!!” Hij gooit zijn blonde pony opzij en laat zijn hoofd tegen Eddy’s brede borst rusten.
“Hou je kop, gek!” zegt Eddy grinnikend.

117

“Zal ik weer voor jullie koken?” fluistert Ronnie in Carmens oor.

Gisteren, toen ze zo dronken waren geworden, had Ronnie een en al lof geoogst met de maaltijd die hij bereid had. Het was nog een hele klus geweest. Een kok tussen een man en een vrouw gespietst danst niet geheel lichtvoetig rond het fornuis en het snijden van de etenswaren en roeren in kokendhete spijzen is ook niet van elk risico gespeend als er iemand op je buik hangt.
“Ik wou dat iemand dit had gefilmd en op tv had uitgezonden als kookprogramma,” had Ronnie uitgebruld. “Terwijl al die bejaarden voor de tv zitten met hun kopje koffie en hun koekje.”
Hij had hun gordijnjurken opgetild en hun naakte vergroeide onderkanten aan een denkbeeldige camera getoond.
“Don’t do this at home, children, hihihi hahahahaaa.”
Ze hadden alledrie zo gelachen. Het was een enorme ontlading geworden, waarbij Carmen en Ronnie uiteindelijk van het lachen in een onbedaarlijke huilbui waren uitgebarsten. Eddy had zich uiteraard stoer gehouden en nog een fles wijn aan zijn lippen gezet.
Maar nu waren ze alweer een dag verder en de kater en de ontnuchtering hadden bijgedragen aan een nieuwe, aandurende huilbui bij Carmen, een chagrijnige bui van jewelste bij Eddy en een wanhoopsaanval bij Ronnie.
Ronnie doet zijn best Carmen te troosten. Eddy speelt spelletjes op zijn smartphone.
“Dat heb ik me eigenlijk altijd al afgevraagd,” bromt Eddy ineens. “Hoe zit dat nou eigenlijk met jullie homo’s en seks; is er nou altijd stront aan de knikkert?”
Ronnie probeert de vraag te negeren. Hij stopt zijn hoofd in het kussen alsof hij wil slapen. Het bed is eigenlijk nog de enige plek om het een beetje uit te houden. Ieder op zijn zij, ze ver mogelijk uit elkaar gebogen vanaf het middel.
“Dat is toch vies, dat je hem in je geliefde steekt en elke keer onder de stront zit. Dan ga je toch van elkaar walgen op den duur.”
“Jij hebt mij toch ook wel eens in mijn kont genomen, Eddy,” schiet Carmen Ronnie te hulp, haar stem nog snotterig.
“Dat is heel wat anders,” reageert Eddy geïrriteerd.
“Nee, wij vrouwen poepen niet,” grijnst Carmen.
“Er zit bijna nooit wat aan,” komt Ronnie er met enige tegenzin bij. “De meeste homo’s doen het heel schoon. En je kan een klysma toepassen als je honderd procent zeker wil zijn. Of een condoom gebruiken als je het niet aan je pik wil hebben. Daarbij wordt er niet alleen gekontneukt. We zijn heel creatief, hoor, wat seks aangaat.”

“Ik ga je toch lossnijden van Carmen,” zegt Eddy ineens, afwijkend van het onderwerp en op een heel serieuze toon.
“Wat?” Carmen kijkt haar vriend onthutst aan.
“Dan overleef jij het tenminste. En na dertig dagen pluk je die lul uit je spleet en klaar is Kees.”
“Jij doet niks, idioot,” zegt Carmen met een dreiging in haar stem waarvan ze weet dat ze hem geenszins kan waarmaken.
“Jij beslist over mijn leven?” vraagt Ronnie heel rustig. “Wie denk jij wel dat je bent? Met je Spartaanse ideeën. Wat weet jij nou helemaal van mij? Jij denkt, oh die kroeghomo, dat mietje, die halve man met zijn vrouwelijke bewegingen en aanstellerij die zich in zijn kont laat neuken en stront aan zijn lul heeft. Dat denk jij. Dat ben ik volgens jou. En verder kijk je niet. Zal ik jou eens wat over mij vertellen?”
Eddy kijkt naar Ronnies achterhoofd. Hij voelt dat het Ronnie menens is.
“Ik ben jullie helemaal zat, jullie imbeciele types dat zonder nuances voor zich uit kakelt en mensen die ze niet begrijpen omdat ze anders zijn in elkaar beukt.”
“Hohoho, jongen, ik beuk helemaal niemand in elkaar omdat hij anders is. Ik ben geen gaybasher. Ik heb gewoon een hekel aan dat verwijfde gedoe. Maar van mij mag iedereen doen wat hij wil, als hij maar niet aan mij of aan mijn vriendin of mijn spullen zit.”
“Nou, aan je spullen zit hij niet,” grinnikt Carmen.
“Weet je dat er heel wat lef voor nodig is om openlijk ervoor uit te komen dat je homo bent in dit achterlijke dorp?” gaat Ronnie nijdig verder. “Ik ben al getreiterd sinds de lagere school. Elke dag uitgescholden worden, je schooltas gepikt en volgepist, op je laten spugen, in elkaar geramd worden, door niemand begrepen worden, geen vrienden hebben omdat iedereen in z’n lafheid bang is om door de rest verstoten te worden of omdat ze angst hebben zelf homo te worden als ze door me worden aangeraakt. Als je na twintig jaar dan nog geen zelfmoord hebt gepleegd, mag je wel zeggen dat je een verdomd sterk karakter hebt.”
Eddy zegt niets.
“Nog elke dag kan ik een idioot tegenkomen die me in elkaar schopt. Of zo’n groepje idioten dat me, alleen omdat ik van mannen hou, dood slaat. Ik ben geen sterke kerel, fysiek gezien. Ik heb wel wat zelfverdediging geleerd, maar wat begin je tegen die jonge gastjes met hun karatetrappen en hun brute agressie? Jij bent een vechter. Maar dat is omdat je kan winnen. Als jij elke dag de straat op moest en er was de

mogelijkheid dat je, elke dag zeg ik, half kreupel geslagen zou worden zonder dat je je kon verweren, zou je dan de straat op gaan?”
“Ik zou een pistool meenemen en ze voor hun kop schieten,” antwoordt Eddy.
“Ja, dat doe je maar één keer. En dan zit je voor die achterlijke kloothommels jarenlang in de bak in plaats van je leven te leiden zoals je dat zelf wilt. En hoe denk je trouwens dat ze in de bak met homo’s omgaan? Ik wil dat ze me met rust laten.
Ik kan je vertellen dat je lef nodig hebt om tegen alle tegenstand in je leven op jouw wijze te leven. Ik besef elke dag dat ik anders ben dan de meesten. Maar anders zijn is niet verboden. En homo zijn is normaal, jawel, en wat jij er nou van denkt is niet relevant. En of jij er bang voor bent, is ook niet relevant. Ik durf tenminste mezelf te zijn. Terwijl die klootzakjes in hun straatbendes zich allemaal aan elkaar conformeren. Als die anders durven te zijn, liggen ze eruit. Nou, ik vertel je wat; ik lig er uit. Ik lig er al mijn hele leven uit. En ik zal zo dood gaan ook. En als jij mijn lul eraf wilt snijden, zal ik er alles aan doen om je te stoppen. Het zal me zeker niet lukken, want jij bent veel groter en sterker dan ik en jij bent een getrainde vechter. Maar geloof niet dat jij of je vriendin meer waard zijn dan ik. Jullie levens staan niet op een hoger plan dan dat van mij. Het mag dan wel mijn schuld zijn dat jullie dertig walgelijke dagen moeten doorbrengen gespietst aan een homo, maar hoeveel walgelijke dagen denk je dat ik al heb moeten doorbrengen gespietst aan een maatschappij die denkt dat ik een pervers en ziek persoon ben? Al die mensen, de paus en de katholieke kerk bovenaan, menen dat ze mij hun moraal en hun bekrompen levensstijl moeten opleggen? Doe maar, snij mijn lul er maar af. Want het is voor jullie niet vol te houden, dertig dagen Sodom en Gomorrah, dertig dagen hel met Ronnie. Wat kan mij het schelen.”
Eddie is stil. Dan schraapt hij zijn keel.
“Sorry, man. Je hebt gelijk. Sorry.”
Carmen streelt Ronnie over zijn wang.

Ik ga aan het voeteinde van het bed staan en klap drie keer cynische in mijn handen om mijn bewondering te demonstreren voor dit harverwarmende schouwspel. Als ik hun aandacht heb, steek ik een vinger in mijn keel. “Hou op! Ik moet braken van jullie kleffe gedoe. Hou alsjeblieft op. Zo is er geen lol aan.”
Ronnie kijkt me pissig aan.

“Uit elkaar! Nu!” roep ik. Meteen schieten de drie los van elkaar. Eddy’s stijve loopt meteen leeg, maar blijft nog als een aardig worst hangen. Hij springt van het bed en komt dreigend mijn kant uit. Maar als ik mijn handen in de klappositie breng, blijft hij staan.
“Je gaat het ons verdomme niet nog een keer flikken, hè?!” scheldt hij venijnig.
Ik glimlach en schud mijn hoofd.
Ronnies stijve is ondertussen gekrompen tot een schaduw van wat hij was. Hij klimt van het bed met een hand tegen zijn billen.
Carmen wrijft met een hand door haar spleet en zucht.
Ik loop naar de deur.
“Als jullie vrijwillig nog wat willen rollebollen met z’n drietjes,” glimlach ik naar ze, “laat je niet stoppen.”
Dan verdwijn ik uit de kamer.
Grappig was het wel. Hopelijk zien ze er later de humor van in.

118

Shu-Jia heeft haar rijbewijs gehaald, in een snelcursus. Meteen geslaagd. Shing is nog bezig, twee keer gezakt. Alles betaald door Jeroom, omdat hij wil dat ze hem naar de groothandel rijden om voorraden te halen. Vandaag gaan ze eerst met hem op controle in het ziekenhuis en dan boodschappen doen.
“Rij jij maar. Jij moek oefenen.” Jeroom stopt Shing de autosleutels in zijn handen.
Shing kijkt met een benauwde blik naar Shu-Jia, maar deze glimlacht en haalt haar schouders op.
Mooi dat ze weggaan, want ik laat het er niet bij zitten.
Mijn moeder komt nog even onder de tafel om me een dikke kus te geven.
“We zijn tegen de avond terug, lieverd. Je weet alles wel te vinden als je wat nodig hebt. Ik hou van je.”
Als ik Jerooms auto weg hoor rijden, kom ik onder de tafel vandaan en ga ik naar de opslagruimte. Ik weet dat Jeroom daar zijn elektrische zaag bewaard.
De groene *Bosch* is veel zwaarder dan ik gedacht had. Ik steek het getande zaagblad in een gat dat in een van de vloerplanken onder mijn tafel zit. Ik heb het apparaat bestudeerd, in principe een heel simpele machine. Met beide handen houd ik het ronde handvat stevig vast en

druk de knop in. Ik schrik van de plotselinge terugslag en het heftige getakker van het zaagblad over de planken als het zich uit het gat omhoog slaat. Er lijkt nog een vloer onder de planken te zitten. Ik besluit meer gereedschap te halen.
Met een hamer en een schroevendraaier sla ik zo hard ik kan een gat door de tweede vloer. Ik wou dat ik groter en sterker was. Maar het is gelukt. De tweede vloer is gelukkig heel dun.
Ik probeer het opnieuw met de elektrische zaag, houd het zaagblad in de vloer en duw het apparaat zachtjes naar voren. Het vreet zich hebberig door het hout dat star en stijf weerstand biedt maar onvermijdelijk ten onder zal gaat met een flinke snee door het lijf.
Ik ontdek dat ik de knop kan vastzetten en hoef dan alleen nog de zaag in een rechte lijn de baas te blijven. Het duurt niet lang of ik kom een onoverkomelijk obstakel tegen.
Het kost me de hele dag, met rust- en eetpauzes, maar uiteindelijk heb ik een vierkant uit de vloer onder mijn tafel uitgezaagd waar ik met gemak doorheen kan. Een enorme balk ligt open en zichtbaar dwars onder de planken alsof hij me uitdaagt ook hem door te zagen.
Ik kijk in het donker en zie dat er een ruimte is. Mijn hart klopt sneller. Gelukkig weet ik de zaklamp te liggen die in het café bewaard wordt voor het geval dat de stroom uitvalt.
In het schijnsel van de lamp vind ik voornamelijk teleurstelling: een kleine ruimte waarin ik naar schatting twee keer rechtop kan staan en die zo’n tien stappen lang is en vijf stappen breed, misschien ook minder. De grond is zwart met puin en stof. De muren zijn voornamelijk zwart en waar ze niet zwart zijn, zijn ze vlekkerig en verweerd als rotsgebergte. Ik zie witte schimmel op de houten balken en tegen de dunne ondervloer.
Als ik me naar beneden laat zakken en dan spring, zal ik er niet meer uit kunnen komen? In de opslag heb ik ooit een houten laddertje zien liggen achter wat kratten. Als ik er een stuk vanaf zaag, kan ik het gemakkelijk dragen en krijg ik het ook wel onder de tafel en in het gat.
Ik besluit de planken met een paar latjes zo aan elkaar vast te maken dat ik ze terug in het gat op de steunbalk kan leggen. Het luik is wel zwaar, maar zo kan ik mijn nieuw ontdekte ruimte voor iedereen verborgen houden. Ik ga op mijn ladder in het gat staan, trek het luik half dicht en het matras zo dat alles een beetje aan het zicht onttrokken is voor het geval dat iemand onder de tafel zou kijken.
Het is beslist geen kathedraal. En ook geen speeltuin. De lamp maakt de ruimte zichtbaar, een hergeboorte na hoeveel jaren duisternis? De verborgen ruimte die zich muisstil heeft gehouden al die tijd dat ik

erboven woonde als een onderduiker. Nu is ze van mij. Ik heb haar ontdekt. Ze moet nu wel toegeven dat ze op mij heeft liggen wachten, als een mummie op de archeoloog. Mijn geheime kamer. Mijn nieuwe schuilplaats, geen raam, geen deur, niemand zal mij hier storen. Ik voel me ineens zo blij worden. En zo trots als iemand die net de sleutels van zijn droomvilla heeft ontvangen.
Misschien kan ik het zand en de viezigheid op een hoop vegen. Ik trek een schoen uit en gebruik hem als borstel, schuif het ergste gruis bijeen in een hoek. Nee, ik heb een echte borstel nodig.
Ik sta op de ladder en wil net het luik optillen en wegschuiven als ik stemmen boven me hoor.
“Nee.”
Ik herken de stem van Heng Gao.
“Het kind is el niet. Ze moet toch in de auto hebben gezeten.”
Zijn kreunende stem geeft aan dat hij zijn dikke lijf weer omhoog gewerkt heeft. Hij heeft blijkbaar onder de tafel gekeken om te zien of ik er zit.
Ik til het matras heel zachtjes weg en schuif het luik zonder geluid te maken net zo’n stuk aan de kant dat ik eruit kan klimmen.
Als ik een moment later door een van de kijkgaten kijk, zie ik Heng inderdaad staan. In het gezelschap van een paar politiemannen. Een agent voegt zich bij het gezelschap vanuit de opslagruimte. In zijn armen houdt hij een bijzonder boze grommende en worstelende Tjap Tjoy.
“We hebben het hele huis doorzocht. Alle andere ruimtes ook, de kasten en mogelijke verstopplekjes. Er is helemaal niemand. We hebben alleen deze lelijke pekinees gevonden. Wat een vals kreng, hahaha. We hebben het asiel gebeld om hem op te komen halen. Ik ga voor nu even kijken of er een doos is waar we hem in kunnen stoppen.”
Maar Tjap Tjoy heeft er blijkbaar geen zin in, hij bijt de agent hard in zijn vingers en springt op de grond.
“Godverdomme!” scheldt de man, terwijl zijn collega’s hem staan uit te lachen. Hij rent achter Tjap Tjoy aan die achter de bar vlucht. Maar de agent weet hem te grijpen en trekt hem aan zijn achterpoten achter de bar vandaan.
Ik moet lachen als ik zie hoe Tjap Tjoy als een keffende gillende dweil over de planken wordt gesleurd.
“Snel, gooi een jas of een doek over dat beest heen,” roept de agent.
Een lachende collega trekt zijn jasje uit en draait de tegenspartelende woedende pekinees er zo vast in dat hij geen kant meer op kan.
“Achter heb ik dozen gezien,” zegt hij.

Ik hoor nog een laatste gesmoorde gejank uit de jas komen als de agent met Tjap Tjoy voorgoed uit mijn leven verdwijnt.
Heng veegt met een zakdoek over zijn voorhoofd.
“Maal goed ook dat kind dood is. Kind was zwaal gehandicapt. Woonde dag en nacht ondel tafel, splak nooit. Alleen vooluit stalen. Ik beglijp niet waalom zwagel en vlouw alme kind daal lieten zitten. Schandalig. Alsof hond was. In een kloeg … als nou nog net restaulant was. Kind had zwale hersenstoling. Betel is dat ze verdlonken.”
“Ze moet door de stroom zijn meegenomen,” reageert een agent in burger die ogenschijnlijk de leiding heeft. Waarschijnlijk had ze geen gordel om. Hopelijk wordt haar lichaam nog gevonden.”
“Ik beglijp niet dat Shing lijden. Hij kon el niks van,” zet Heng zijn beoordeling van wat er blijkbaar is voorgevallen voort. “Twee keel gezakt. Nu, alleviel dood. Maal ja, is lot.”
De rechercheur negeert Heng en geeft zijn collega’s de opdracht het café te verlaten. Hij beduidt Heng de uitgang via de opslagruimte te nemen.

119

“Duidelijk verhaal. Shu-Jia, Shing en Jeroom zijn dood.”
“Ik zal straks op internet kijken wat er precies is gebeurd. Maar er mag inderdaad geconcludeerd worden dat ze met hun auto in het water zijn terechtgekomen, waarschijnlijk in de Maas.”
Ik zit op de stamtafel van het café dat nu niet meer van Jeroom is. Shu-Jia en Shing baten het niet meer uit en gaan het niet meer overnemen van Jeroom. Dan is het van mij. Mijn voeten bungelen naar voren en naar achteren.
Ik knik naar mezelf. Onze benen slingeren synchroon.

“Je begrijpt toch wel dat het niet zal blijven zoals het was. Het is niet ons café.”
“Maar ik wil hier niet weg. Ik kan me verstoppen in mijn nieuwe schuilplaats. Niemand weet dat ik hier ben. Ze denken dat ik ook verdronken ben, dood. Ik besta niet meer. Prettig.”
“We hebben de speelkathedraal. Daar vinden ze ons nooit en we kunnen er vet goed spelen.”
“We moeten ons voorbereiden. Zoveel mogelijk proviand mee naar beneden nemen. En gereedschap. En onze tablet en telefoon.”

“Maar we hebben geen haast. Voorlopig zal er nog wel niets veranderen. We kunnen nu dag en nacht buiten de tafel. Leuk toch?!”
“Ja.”
…
“Ze is dood.”
“Ja.”

120

Bingwen had het ooit over restruimtes. In het stadscentrum van grote steden ontstaan bij het construeren van ondergrondse verkeerstunnels soms restruimtes tussen de gebruikte tunnels, puur omdat holle ruimtes de meest goedkope oplossing vormen. Die ruimtes zijn afgesloten en bij niemand behalve de architecten en bouwers bekend. Bingwen was gefascineerd door dat wat niet om aandacht vraagt, tussenruimtes, stiltes in gesprekken, aanwezige afwezigheid, alles wat niet gevuld lijkt maar even present en vol leven is als wat de mens normaal gesproken opmerkt en beschouwenswaardig vindt. Het bestaan van die ondergrondse kokers van betonnen vloer, betonnen muren en betonnen plafond, ruw en onafgewerkt, wordt door niets gedefinieerd dan door de gebruiksruimtes waarmee ze hun begrenzingen delen. Hun onnutte leven bestaat enkel bij gratie van het bestaan van de verkeerstunnels waar het verkeer dag en nacht doorheen raast. De ruimte onder mijn tafel is misschien zo’n restruimte.
Ik ben een restmens. Onnut. Ik besta in het raken aan de mensen om me heen, die allemaal een bestaansreden en doel lijken te hebben in het leven. Of ze die werkelijk hebben, weet ik niet. Ikzelf wil geen doel hebben of zoeken. Ik ben een restruimte. Naast me, boven me, onder me razen de auto’s fanatiek en onophoudelijk voort, bezig het donker te verlaten en in het licht te komen. Maar ik ga nergens heen. Ik ben een doodlopende ruimte, beton aan alle kanten. Gevuld met lege lucht.
Ik ben graag een restruimte.
Ik ga mijn nieuwe ruimte schoonmaken, dat lijkt me een goed idee. Stof en zand gooi ik achter het café in de blauwe container. Daarna ga ik op strooptocht. Ik vul mijn survivaltank met alles wat nodig is om het lang vol te houden, aangezien de toekomst van Jerooms, en daarmee de mijne, onzeker is. Omdat mijn kelder niet groot is, zal ik hem handig moeten indelen.

Ik laat een half gevulde krat Spa blauw met een touw langs de ladder naar beneden, maar hij is te zwaar en het touw snijdt in mijn handen. Als het touw uit mijn handen schiet en de krat met veel herrie op de grond dondert, luister ik geschrokken of ik geen geluid van buiten hoor, van een mogelijke passant die denkt; ‘Hee, het café moet leeg staan, wie is daarbinnen bezig? Misschien een inbreker.’
Maar het blijft stil, geen geklop op de deur, geen gerammel aan de ijzeren rolluiken.

Via de opslag kom ik in het huis en via de keldertrap in de kelder onder het huis. Ik doorkruis twee kelders, een grote en een kleine, passeer een wasmachine en waslijnen gespannen onder het plafond, stellages met blikken soep, ham, goulash, vis, fruit op syroop, een grote diepvries met een flinke hoeveelheid diepgevroren voedsel. Ik zal alleen het vegetarische eten menemen. Helaas blijkt Jeroom een grote vleeseter te zijn geweest en heeft hij minder in groenten geïnvesteerd.
Het gaat me dagen kosten een goede voorraad aan te leggen in mijn restruimte.
In de drie kelderruimtes die zich onder het café bevinden staat een rijkdom aan rommel opgeslagen. Ik zie een oude toog met een verzameling met leer beklede krukken. Hij moet waarschijnlijk gedemonteerd hierheen gebracht zijn en in de kelder geassembleerd. Er staat een biljart, bedekt met een zeil, een aantal oude houten vaten met hoepels erom, een aantal grote lampen voor aan het plafond, stoelen en tafels, een grasmaaimachine, twee kapstokken, teveel om nu allemaal te onderzoeken. Ook hier bevindt zich een keldertrap. Deze komt in het café uit en leidt naar een luik achter de bar. Via deze trap zal ik mijn buit straks naar boven brengen. Vlak bij de trap staan vaten bier die aangesloten zijn op de taps boven in het café.
Een van de kelderruimtes heeft een erker met een dubbel luik naar de straat. Ik zoek verder naar mijn restruimte en vind hem al snel aan het einde van de kelders. Een muur bedekt met rekken waarin wijnflessen onder een grijze laag stof wachten om geopend en gedronken te worden wordt geflankeerd door twee nissen, die eveneens volgezet zijn met rekken vol met flessen. Mijn restruimte is ingebet in een verstilde belofte van genot, voor wie van wijn houdt tenminste.

Wat is er nog meer in het huis dat van nut kan zijn in mijn restruimte? Ik zwerf door de slaapkamer van Shu-Jia en Shing. Langzaam strijk ik met mijn vingers over de borstel van mijn moeder. Losse haren van mijn

moeder klemmen zich vast als lianen in een oerwoud, alsof ze niet willen toegeven dat zij nooit meer terug komt om haar mooie zwarte glanzende haar te borstelen. Alsof ze willen zeggen; ze is er nog, ze is er nog, hier in deze borstel zijn haar cellen, het is haar van haar hoofd, verbonden met haar leven.
“Wat doe je?”
“Niks.”
“Ben je sentimenteel?”
“Nee hoor.”
“Je hebt nog niet gehuild. Ik zie helemaal geen teken van verdriet. Je moeder is dood.”
“En die van jou,” reageer ik.
Mijn andere ik blaast die laatste opmerking weg alsof hij onwaar is. Waarom kom ik mezelf lastig vallen. Ik heb genoeg te doen.
“Ben je emotioneel gestoord of zo?”
Ik begrijp best wel dat ik verdrietig zou moeten zijn. Ik was verdrietig toen Bingwen dood ging. Maar sinds mijn eerste coma zijn er dingen veranderd. Maar ben ik emotioneel dood? Of emotioneel gedempt? Ik ben me er niet zeker van. Ik kijk om me heen. Ik ben er al niet meer. Gelukkig. Ik irriteer me.
Op het dressoir staan foto’s. Zonder ze te bekijken leg ik ze op het bed van Shu-Jia en Shing. Straks zal ik de sprei bij elkaar pakken om alle spullen te dragen die ik mee naar beneden wil nemen.
Als een survivor die een meteorietinslag verwacht, wacht ik op de gebeurtenissen die gaan komen; iemand die het café koopt en het hele interieur gaat verbouwen. Misschien wordt het wel een trendy Italiaanse ijssalon, of een schoenenzaak. Een verstikkend gevoel bekruipt me ineens als ik denk hoe er een nieuwe vloer gelegd wordt en mijn luik afgesloten wordt, ze mij opsluiten in mijn restruimte, levend begraven, gedoemd van honger en dorst om te komen als al mijn voorraden opgebruikt zijn.
Ik besef dat ik een uitgang in mijn restruimte moet maken die toegang geeft tot de kelders. Een kleine opening is genoeg, verborgen achter de flessen, groot genoeg voor een kind om doorheen te kruipen.
“Hoe lang denk je hier eigenlijk te blijven?”
Ik kijk mezelf aan. Die vraag stel ik mezelf voor het eerst.
“Voor altijd?” antwoord ik onzeker.
“Goed dat we de kathedraal hebben dan. De restruimte zou veel te klein zijn om een leven lang in door te brengen.”
“En ’s avonds kunnen we in de ijssalon zoveel ijs eten als we willen.”

“Ja, maar het kan ook een schoenenwinkel worden.”
“Dat zou stom zijn.”
“Ja.”
“Misschien koop ik het café wel en maak ik er een sportzaak van,” klinkt onverwachts de stem van een volwassen man.
“Een skate, surf en cycle shop, helemaal chill zoals jullie dat noemen, op z’n Amerikaans. Met een webshop als overkoepelend verkoopkanon en voor de liefhebbers de winkel als bezoek-, ruik- en aanraakadres. Booming business. ‘Henri’s SkateSurfCycleShop’, oftewel Henri’s SSCS. Klinkt megavet, wat jullie?”
Henri laat een rij witte tanden zien die reikt van oor tot oor.
“Hier, heb ik voor jullie meegebracht; Henri’s Sportswear; sportkleding en sneakers, helemaal chill voor in jullie kathedraal.”
“Wij willen een ijssalon,” hoor ik mezelf zeggen.
“Een ijssalon?” reageert Henri. “Hahaha, is dat wel rendabel? Wie denk je dat er in de winter in een afgelegen straatje van Maaslook ijs komt eten? En heb je ooit gehoord dat iemand via een website ijs koopt? ‘Mama, we willen graag een ijsje.’ ‘Ja hoor, knul, ik zal het even bestellen voor je. Even zien, levertijd twee dagen. Komt eraan, overmorgen heb jij je ijsje. Hahaha.”
“In hun hitsigheid bespringen de blauwe modderkikkers uit de rivierdelta van Botswana alles. Zelfs padden, waar ze niks mee kunnen.”
Een moment lang kijkt Henri me verbaasd aan. Dan begint hij hard te lachen.
“Ze hebben me al voor jou gewaarschuwd, klein meissie.” Hij schudt zijn wijsvinger waarschuwend voor mij op en neer.
“Oh? Wie heeft je voor mij gewaarschuwd?” vraag ik nieuwsgierig.
“Mijn Dag van het Ontbijt Genootschapsleden. Jij bent een heftige kleine dame. Ze zeiden dat ik voor jou moet oppassen.”
Ik haal mijn schouders op.
“Oeh, wat kun jij een onschuldig toetje opzetten. Met je mooie zwarte ogen en je prachtige glimlach. Als jij groot bent, zul je heel wat mannenharten breken.”
“Of vrouwenharten.”
“Mogelijk. Alles is mogelijk. Je hebt gelijk.”
“Ben je wel eens zo hitsig geweest dat je iets of iemand besprongen hebt waaraan je niks hebt?’
“Hahaha, voortdurend. Als ik op de autorai kom, bespring ik zondermeer de Bugatti Veyron Hermes. Ik zou een moord doen om die wagen te bezitten. Maar zo lang ik geen tweeëneenhalf miljoen euro kan

ophoesten, mag ik het gaspedaal niet indrukken. Ik bespring haast dagelijks hijgend en kwijlend bij de juwelier de vitrage waarin de lex van pakweg iets onder de miljoen euro ligt."
"Lex?"
"Rolex. Maar om mijn pols zal hij de winkel voorlopig nog niet uitwandelen. Is dat wat je bedoelt met hitsig bespringen van iets waar ik niks aan heb?"
"En vrouwen?"
"Hahaha, jij bent erg amusant. Als je niet al ouders had, zou ik je adopteren. Je zou het erg leuk doen bij de dames. Een vrouwenlokkertje ben je wel. Ze zouden allemaal meteen verliefd op je worden."
"En vervolgens op jou."
"Is er iets mis met van vrouwen houden? Ik ben erg liefdevol en charmant. Ik behandel elke vrouw met respect en er heeft nog nooit een geklaagd dat ik gierig zou zijn of onavontuurlijk."
Henri zet zijn hand naast zijn mond en fluistert: "En ik schijn ze onder de lakens ook nogal te verwennen."
"Maar je bedriegt je eigen vrouw en alle vrouwen die je bedriegt."
"Jaja, daar is het je om te doen? Jij wil graag iedereen veroordelen. Ik ben een klootzak. Zeg het maar. Jij bent het geweten van de mensen om je heen. Een klein Chinees geweten. Je komt hier om mij te laten voelen wat ik fout doe in het leven."
"Je bent geïrriteerd."
"Nou ja, valt wel mee, ik hou gewoon niet van moralisten."
Ik knik.
Ik pak Henri's hand en neem hem mee langs de grote rode appel. Even denk ik aan alle Bingwens daarbinnen die op dit moment vast absurde dingen aan het uithalen zijn.
"Een moralist ben ik niet. Misschien ben ik wel het tegenovergestelde."
"Een immoralist? Een hedonist? Ik beschouw mezelf nogal als een hedonist."
"Misschien voel ik aan waar het pijn doet. Waar het ettert. Maar ga even zitten." Ik wijs naar de Bugatti Veyron Hermes die met de deur aan de bestuurderskant wijd open uitnodigend klaar staat op een miniraceparcours. Nog wijder dan de deur valt Henri's mond open.
Hij laat zijn handen over de flank van het raspaard strelen. Ik zie een haast religieuze eerbeid op zijn gezicht als hij met zijn hand heel even de grille aanraakt. Ik hoor hem zachtjes kreunen als hij langzaam om de auto heen loopt met zijn handen voor zijn mond.

“Wist je dat in het interieur gebruik is gemaakt van twee kleuren huiden die van jonge stieren afkomstig zijn?” fluistert hij.
“Wist ik dat?”
“En dat de carrosserie in twee tinten is gespoten, waarvan de bruine tint op de motorkap en de spoiler exact overeenkomt met de kleur van het interieur?”
“Is dat de kleur van de ene jonge stier of van de andere?” grap ik.
“Dit is een gelimiteerde versie, een samenwerking tussen Bugatti en de Franse producent van luxegoederen Hèrmes,” gaat de verkoper Henri onverstoord verder met zijn salespraatje. “Sportwagen met ongehoorde luxe. De deurhendels zijn vormgegeven als de handvatten van Hèrmeskoffers. Achterin de auto liggen diezelfde koffers, gratis bij aankoop van de auto.”
“Dat maakt tweeëneenhalf miljoen toch weer een koopje.”
“Speciale wielen … en dan de power! Deze sport coupé haalt vierhonderdzeven kilometer per uur! Zestien cilinder, vier turboladers, vierenzestig kleppen, duizendeneen pk, van nul tot honderd kilometer in tweeëneenhalve seconde.”
“Daar hou je van hè, sport en luxe?”
“Wil je een retorisch antwoord?”
“Geniet. Rij een rondje. Je bent een hedonist.”
Henri kijkt me aan als een klein jongetje dat niet gelooft dat hij een uur lang door de snoepwinkel mag rouzen en aan alles likken, op alles kauwen en alles opeten wat hij maar wil.
Hij schuift in een van de jonge leren stieren, laat het stuur zijn handen dragen.
“Bij mij ettert er hé-le-maal niks op dit moment.”
Haast bang in zijn hart omsluiten de wijsvinger en duim van zijn rechterhand de contactsleutel, zijn pols draait. De motor zoemt zacht maar mannelijk. Henri’s voet, gezalfd door de Heilige Geest, brengt het gaspedaal een minuscuul stukje naar de vloer, de hedonist vervullend van een geluk dat nooit meer helemaal zal weggaan.
“Wat …?”
Onder Henri’s linkermouw verschijnt de glimp van een horloge. Een plat delicaat horloge aan een simpel leren bandje, een wijzerplaat die aan oude perkamenten wereldkaarten doet denken met zijn lichte beige teint, cijfers en cirkels die speels en onopdringerig de mogelijkheid van onmisbare informatie voorspiegelen. Smaakvolle onverwoestbare maar subtiele wijzers zweven boven de wijzerplaat en onder het heerlijke glas.

Met een vinger trekt Henri het manchet van zijn hemd vijf centimeter omhoog. Hij glimlacht en duwt zijn voet in het gas. De motor steigert. Henri schakelt. En is weg.
Ik volg het opstandige fladderen van de witte zijden sjawl die uit het open raam aan de passagierskant wappert. Naast de man in de Bugatti Veyron Hermes met de Rolex aan zijn pols hoort natuurlijk een onweerstaanbare jonge schoonheid.

“Jij hebt geen idee wat je voor mij hebt gedaan!”
Ik glimlach slechts.
“En nu de klap. Kom maar op.” Henri houdt zijn armen wijd om te ontvangen wat ik volgens hem ga uitdelen. Zijn brede lach is onmogelijk nog van zijn gezicht te wissen. Hij is er klaar voor, hij kan het aan. “Je hebt me al het kortstondige, oppervlakkige geluk gegeven dat ik wilde. Nu ga je me leren dat het niets voorstelt. Wat ga je doen?”
Hij vraagt het stralend alsof ik hem nog meer geluk ga toevoegen.
“Ga je me meenemen naar mijn eigen huis. Wacht … wacht, ik zie het voor me; mijn vrouw ligt op de tijgerhuid in de kamer, haar polsen zijn doorgesneden, ze heeft mijn gsm in de hand, op het scherm is een paar minuten eerder het telefoonnummer van Tanja gedoofd. Een potje pillen ligt open en leeg naast haar, alsmede een fles whisky. The Ghost of Cristmas Present. Dan neem je me, het is alweer een klokslag verder, Ghost of Christmas Past, mee langs al die arme radeloze vrouwen die ik heb bemind en verraden. Ze hebben zich in wanhoop van bruggen gestort, eentje in de Seine, een in de Moldau, een in de Hudson, drie mooie Italiaansen hebben zich in de armen geworpen van charlatans die hen berooid en gebuikt in alle denkbare ellende storten. Je laat me kleine kindjes zien die ik verwekt en in de steek gelaten zou hebben. Ze groeien gefrustreerd op als losers. Weer een klokslag en mijn lul zit vol etterige, ha daar heb je het, etterige, puisten en wratten. The Future. Syfilis, Chlamydia, gonorroe. Ik ben failliet, heb geen rooie cent meer, lig in de goot met een naald in mijn arm. Een groepje jong uitgaansgespuis pist over mijn door het leger des Heils geschonken kleding. Ik wil op mijn schurftige pols kijken, maar die heb ik de vorige week gebroken toen ik lazarus de trap naar de metro afdonderde, en zie op het smoezelige besmeurde gips de Rolex die ik er met een op de stoep gevonden bigpen op heb getekend. Het is vijf over twaalf. Te laat, te laat. En ik heb spijt, zo’n spijt dat ik mijn leven heb vergooid en nu in de hel kom.
Maar dan word ik plots wakker en de klok van twaalven slaat. Het is nog niet te laat! Ik kan mijn leven nog beteren. Ik kan nog ontdekken dat

alleen ware liefde en monogamie tellen in het leven, en onzelfbaatzuchtigheid en ik beter mijn leven en niks is te laat en het komt allemaal goed. Ik ga de grootste kerstkalkoen kopen die er in de etalage van de slager hangt en ik schenk hem aan mijn vrouw, zij braadt hem in de oven van ons huiselijke huis en we vieren de gelukkigste kerst en het gelukkigste leven ooit."
Ik geef Henri een handkus, draai mijn rug naar hem toe en loop naar de klimboom. Ik ga eens superhard naar beneden roetsjen.

121

Plezierig eentonig tikken mijn sneakers tegen elkaar elke keer dat mijn in tegenovergestelde richting bewegende voeten elkaar ontmoeten. Ik zit graag op de grote stamtafel met mijn benen te zwaaien. Het brengt rust in mijn hoofd. Het is het midden van de nacht. De apen in de bobslee grijnzen onophoudelijk, alsof hun leven een eeuwig durende sleerit is. Als het weer winter wordt, zou ik hen dat pleziertje werkelijk moeten gunnen en de bobslee van een besneeuwde helling duwen. Zo de Maas in.
Vier weken struin ik nu alleen door het café en het huis. Mijn survivalruimte is ingericht en klaar. Elke dag speel ik in de kathedraal, vaak alleen, soms met mezelf.
Gisteren waren er plots mensen in Jerooms. Ze liepen door het huis, bezochten alle kamers. Ik ben ze stiekem van een afstand gevolgd. Toen ze terug naar het café kwamen, heb ik me snel verstopt onder de vloer. Ze praatten heel veel. Een man en een vrouw zijn van plan alles te kopen. Het café wordt geen schoenenzaak, gelukkig, en geen ijssalon, jammer. Het café blijft een café. Ze gaan alles opknappen, dat wel. Over twee weken gaan ze beginnen.

122

Ik knal keihard tegen de stootkussens aan de andere kant van de kathedraal, laat de handvatten los en rol lachend over de mat. Wat een vette kabelbaan! Wat ga ik nu doen?
Ik hoor ineens gestommel, het komt van boven. Snel ren ik de tweehonderd steile treden omhoog en leg mijn oor tegen het luik. Het is begonnen. Ik klim onder de tafel en gluur door mijn gluurspleet.

“Ik wil die stamtafel misschien wel aanhouden, maar waarom hebben ze in godsnaam die platen tegen de poten gezet? Die moeten weg en dan ga ik hem eventueel oplappen. Verder is er niks mis mee. Maar voorlopig moet hij met de rest van de spullen naar de box tot de vloer geschuurd en gelakt is.”
Ik vlieg mijn luik in, duik het laddertje half af en ga aan het luik hangen. Maar er gebeurt niets. Even later hoor ik ze het café verlaten. Meteen pak ik mijn survivalhamer en spijkers en timmer het luik van beneden af dicht. Ik erger me over mijn onhandige kinderhanden die met de veel te zware hamer de helft van de spijkers scheef slaat en de andere helft er maar voor een deel in krijgt. Maar het luik zit vast. Ik bevestig er voor de zekerheid nog een touw aan dat ik beneden rond een stuk van de fundering vast maak.
Ik heb kaarsen, twee zaklampen en genoeg baterijen om elke zaklamp drie keer opnieuw te vullen. In een hoek van mijn survivalruimte ga ik zitten op mijn matras, met mijn knieën tegen mijn borst opgetrokken, zoveel mogelijk kussens tegen me aan gestapeld. Ik maak geen licht. Ondanks het dekbed dat ik om mijn schouders heb getrokken, heb ik het koud.

Ik smoor mijn hoesten in een dik kussen. Ze mogen me niet horen, de mannen die met hun schuurmachines het vieze stof naar beneden stuiven door de kieren van het luik. “Wat een lelijk vierkant hebben ze hier uit de vloer gezaagd,” hoorde ik een van hen zeggen. “Voordat we de vloer lakken, moeten die voegen gevuld worden zodat je het niet meer ziet.”
Ze gaan mijn luik dichtmaken. Nu moet ik wel een andere uitgang maken. Ik pak een beitel en begin in een van de zijmuren te steken. Mijn handen doen pijn. ’s Nachts, als de werklui er niet zijn, zal ik me naar buiten graven als een gevangene uit haar cel.

Mijn handen zitten onder de pleisters. Het stinkt hier naar de lak waarmee ze de vloer insmeren. Ik krijg bijna geen lucht meer. Gelukkig zit er een gat in een hoek bij het plafond waardoor lucht uit de kelder in mijn restruimte binnen komt. Af en toe zet ik mijn ladder onder het gat en ga ik erop staan om te ademen.
Al vijf dagen krab ik met mijn gereedschap in de harde muur, maar ik ben pas halverwege. Bijna alle zaagbladen voor de elektrische zaag die erbij zaten zijn afgebroken. Ik ben moe. Ik ben vies en stink. De Spa blauw wil ik niet gebruiken om me te wassen. Drinkwater is kostbaar.

Dag en nacht is het hier donker. Ik ben spaarzaam met de kaarsen en de batterijen. Verlies mijn gevoel voor tijd.
Plassen doe ik in lege Spa flessen. Poepen doe ik op een lege fritessaus-emmer die een deksel heeft. Ik eet koude tomatensoep met balletjes zonder de balletjes, koude groentensoep, rode bietjes, perzikken uit blik. Soms combineer ik gerechten; ik roer de erwten en wortelen uit blik door de frambozen op sap. Ik heb het vaak koud en krijg het alleen enigszins warm door met zoveel mogelijk kleren aan in mijn bed te kruipen.
Mijn telefoon en tablet zijn leeg. Hier beneden is geen stopcontact om ze op te laden. Ik slaap veel. De overvliegende aalscholvers zijn weer terug. Ik heb al een paar nachten vreemde geluiden in mijn restkelder gehoord. Natte, schuivende, grommende geluiden. Ik waak en wacht tot ze er weer zijn, knip dan meteen mijn zaklamp aan. Niets. In de lichtstraal zie ik lege blikken in een hoek, een berg voorraad en spullen, flessen plas en een fritessaus-emmer, schimmel, planken, stenen, muur en beton. Niets dat geluid maakt. Soms plaagt het me elk uur even. Om me uit mijn slaap te houden, vermoed ik. Om me gek te maken. Het is een bekende methode van folteren; de gevangene geen rust gunnen, terroriseren, angst aanjagen.
Ik weet wel wat het is. Of beter gezegd wie het is. Soms schreeuw ik: “Laat je lelijke kop zien, lafaard!”
Soms laat ik het licht uit, luister ik alleen hoe het geluid om me heen schuifelt, wacht ik af tot het me aanvalt, zijn scherpe tanden in mijn lichaam slaat. Maar het valt niet aan. Het slurpt en geilt om me heen.
Het lukt me niet om de ingang naar de kathedraal te vinden. Kan hem niet vinden. Misschien word ik ziek. Ik graaf in de muur zo goed het gaat. Kras een gleuf, in een rechthoek, vlak boven de grond, maar er lijkt geen einde aan de dikke muur te komen. Zou ik op de verkeerde plek bezig zijn? Zou de muur mogelijk op een andere plek zachter zijn? Maar dan moet ik helemaal van voren af aan beginnen en daar heb ik de moed niet voor.

123

Hij laat zich eindelijk zien. De eenogige. De vishond. Wii. Lelijker dan ooit. Ik lig onder mijn dekens, mijn ogen net boven de rand, het licht van mijn zaklamp op hem gericht. Op een meter afstand staart zijn oog me aan, vadsig, bloeddoorlopen, haatvol. Met zijn behaarde vinnen duwt hij zijn dikke lijf over de vloer, een spoor van slijm achter zich aan lekkend.

Nat slobberend maakt hij huppeltjes over het cement met zijn geschubde vette pens, hijgend, slurpend aan zijn eigen spuug. Dan draait hij zich om en trekt zich grommend als een gewond beest terug in een hoek, achter een stuk fundering, zijn vissenstaart heen en weer schuddend, morrend. Ik doe de zaklamp uit en kruip diep onder mijn dekbed.
Uren later schrik ik wakker van de geluiden van werkschoenen boven de vloer. Wii is verdwenen. Ik zie ook geen slijmspoor meer op de grond. Hoe kon hij in mijn ruimte komen? Is er een uitgang die ik niet ken? Ik zoek alles af maar vind niets.

Ik graaf door en ben er bijna. Ik kan haast niet meer. Boos schop ik met een laatste restje kracht tegen het stuk muur waaromheen ik een diepe gleuf heb uitgekrast en schiet ineens door. Flessen vallen met een diepe plof kapot aan de andere kant van de muur. Ik ben erdoorheen, ik kan het niet geloven! Mijn armen trek ik dicht tegen mijn lijf, maak mijn schouders zo smal mogelijk als ik me door het gat wring. Ik tijger door de plas wijn, terwijl ik voorzichtig de scherven van de wijnflessen opzij duw. Mijn kleren stinken en zijn zeiknat en rood, maar ik ben eindelijk vrij.
Eindelijk!
Ik dans door de kelders, houd mijn handen voor mijn mond om mijn lachen in te houden.
Op mijn tenen sluip ik de keldertrap omhoog naar het huis van Jeroom. Open voorzichtig de deur. Ik geloof niet dat er iemand in het huis is en waag het om door te lopen naar de keuken.
Op het aanrecht ligt brood, staat boter, pindakaas, hagelslag. In de koelkast ligt kaas en vleeswaren. Gehaast, steeds met mijn ogen en oren de deur in de gaten houdend, smeer ik pindakaas en strooi ik hagelslag tussen sneeën brood, neem een pak melk uit de koelkast en zet het aan mijn mond. Ik mag niet teveel nemen, anders zullen ze het merken. Met mijn nieuwe buit aan boterhammen vlucht ik naar de kelder.
De paar wijnflessen die ik heb gebroken bij mijn ontsnapping hebben een ravage aangericht. Ik weet een emmer en een dweil te vinden en ruim het zo goed als ik kan op, zet de emmer met glasafval en de dweil zover mogelijk weg waar iemand die de kelder binnen komt ze niet zo snel zal opmerken. De geur zal langzaam moeten wegtrekken. Ik hoop dat voorlopig niemand naar beneden zal komen.
Als ik terug in mijn restruimte ben, schuif ik het uitgezaagde stuk muur, dat ik eerst door het gat naarbinnen heb geduwd, terug in het gat en zet er een krat tegenaan. Ze zullen het gat niet ontdekken.

Ik heb drie flessen wijn meegenomen. Met een groot mes sla ik de hals van de fles en schenk een mok vol. In het licht van de zaklamp, die ik op een doos heb gelegd, ziet de rode drank er lekker uit. Ik snuif de geur op, een rilling loopt over mijn rug, en neem een slok. Ik knijp met mijn vingers mijn neus dicht en neem nog een grote slok, en leeg de mok. Dan schenk ik hem nog eens vol.

124

Het moet nacht zijn. Dat voel ik. Mijn ogen draaien in mijn hoofd, ik ben misselijk in mijn maag en heb hoofdpijn. Het zal de wijn zijn. Nu is echter de tijd om terug te gaan naar het café. Ik neem een paar teugen Spa en werk mezelf door mijn tunneltje naar buiten.

Ik schrik als ik vanachter de bar het café overzie. Al het meubilair is verdwenen, tafeltjes, stoelen, barkrukken en mijn prachtige grote tafel. Ook de muren zijn kaal, geen enkele poster of foto hangt er meer. De bobslee met de apen is verdwenen. De toog, het afdakje en de krokodil zijn weg. De houten vloer blinkt. De caféruimte lijkt nu wel een balzaal die wacht op verliefde danspaartjes die gladjes over de vloer zwieren.
Ik zie dat het bij de muur aan de overkant niet helemaal gelukt is mijn luik weg te werken. Het vierkant blijft vaag zichtbaar. Voorzichtig zet ik een voet op het gelakte hout. Als ik hem weer optil, hoor ik de lak aan mijn zool omhoog trekken. Wat achterblijft is een matte plek tussen de glans. Ik veeg er snel met mijn hand over om mijn spoor te wissen, maar de glans komt niet terug. Mijn hand plakt.
Een gevoel van achtergelaten zijn overvalt mij. Alsof mijn ouders op vakantie zijn gegaan en mij zijn vergeten. Maar niemand is op vakantie gegaan. Iedereen is dood. Hier komen zo meteen nieuwe mensen. Een nieuw interieur. Niemand weet dat ik hier onder het huis leef. Niemand komt me zeggen dat ik in bad moet of zal me halen voor het eten. Mocht er eventueel weer een stamtafel komen, dan zal ik me daar niet meer onder kunnen verschuilen. Mijn enige plek is nu ondergronds. Eens dat de nieuwe mensen het woonhuis in gebruik zullen hebben genomen, zal ik daar ook moeilijk meer kunnen komen, alleen stiekem, in de nacht of als ze weg zijn. Ik zal maar heel geringe voorraden kunnen stelen of ze zullen het opmerken.

Misschien zal ik een manier moeten vinden om buitten het huis aan proviand te komen.
“Ik heb een idee. In een van de kelders heb ik een hengel gezien en een viskist. Vis is voedzaam. De rivier is niet ver en het kan niet anders of er zit vis in.”
Ik kijk mezelf aan.
“Je weet toch dat ik geen vis eet.”
“Doe niet zo belachelijk. Je zult doodgaan. En mij neem je ook mee in de dood. Ik zal het niet toelaten.”
“Ik dood geen dieren. Ik eet geen dieren.”
“Ik eet wel dieren.”

Ik verlaat het huis aan de achterkant. Het kleine betegelde stukje achtertuin is omzoomd met een hoge bakstenen muur. Het oude groene deurtje dat naar de straat leidt, kraakt ballorig in de stilte van de donkerblauwe nacht. De tas die om mijn schouder hangt, heb ik gevuld met nuttige spullen uit de viskist van Jeroom. De hengel bestaat uit delen van verschillende dikte die in elkaar zijn geschoven tot een handig kort stuk
Mijn telefoon heb ik van tevoren opgeladen, zodat ik kon opzoeken hoe je het beste in de Maas vist. Ik las dat er allerlei soorten rondzwemmen: Barbeel, Blankvoorn, Brasem, Snoek, Baars, Meerval, Karper, Forel. Ik ken ze niet, maar zal later wel opzoeken welke ik gevangen heb. Het maakt me niet uit, als ik maar wat vang. Ook las ik dat ik een vispas nodig zou hebben. Merkwaardig, ik kan me niet herinneren dat iemand ooit een pas nodig had om op de Ta te vissen. De rivier is toch van iedereen. En iedereen mag toch eten van de vis die hij vangt.
Erop lettend dat ik niemand tegenkom en niemand me ziet, sluip ik door de laatste paar straten van Maaslook. Ik steek buiten de bebouwing meteen de weilanden in en loop in de door een zwakke maan verlichte nacht achter de lichtstraal van mijn zaklamp aan. Over kale duistere akkers en door lage begroeiing zwerf ik minstens een uur lang langs de rivier voor ik een plek vind die me het gevoel geeft dat ik er ongestoord kan vissen.
April loopt op zijn einde. Je kan duidelijk voelen dat de lente is begonnen, hoewel het vannacht nog koud is. Maar het voelt erg fijn weer eens buiten te zijn. Ik heb ‘buiten’ eigenlijk nooit gemist toen ik onder de tafel leefde. Mijn moeder en Shing haalden me er wel geregeld onder vandaan om me in de rolstoel mee naar buiten te nemen. Later liep ik zelf met hen mee.

Mijn lichaam reageert positief op de frisse lucht, hoewel het verblijf in de restruimte zijn tol heeft geëist en de wandeling me vermoeit. Maar mijn hoofd lijkt op te klaren.
Het is op een week na alweer twee maanden geleden dat ze verdronken zijn in deze koude rivier. Acht dagen geleden werd ik opgesloten in mijn restruimte. Over een dikke twee maanden ben ik een heel jaar in België. Ik probeer me bewust te worden van de tijd. Maar de gebeurtenissen lijken zich aan de tijd te onttrekken. Soms lijk ik in stroomversnellingen rondgetold te worden, meegesleurd door de stroom zonder er invloed op te kunnen uitoefenen. Soms drijf ik vertraagd in stilstaand ondiep water. Is het belangrijk? Ik geloof niet dat de tijd iets tastbaars en meetbaars is. De tijd is niet reëel. Waarom zou ik me er bewust van moeten zijn, de tijd doet toch wat hij wil.
Ik moet regenwormen vangen. Zonder aas geen vangst. Mijn spullen leg ik in een bosje, zodat ik gemakkelijk weg kan duiken, voor het geval de waterpolitie controleert op illegaal vissen. Met mijn zaklamp schijn ik op de vochtige bodem waarin ik voortdurend met een klein harkje hak. Geregeld wiebel ik met de hark in de bodem heen en weer. Het duurt niet lang eer mijn jachtproces vruchten afwerpt en de wormen hun hoofden boven de grond uit steken om in de regen te paren of te ontsnappen aan gravende mollen.

Ik kijk met afkeer naar de kronkelende levende slierten in het potje. Ik heb ze uit hun wereld getrokken en ik ga zo meteen een haak door hun lijf steken. Ik ga ze in het water hangen, waar ze weerloos aan de haak slingeren, tot ze door roofdieren worden verslonden. Het is wel zo dat ze geen ogen of andere zintuigen hebben waarmee ze hun moordenaars kunnen zien naderen. Kennen ze pijn en angst? Sommige wetenschappers zeggen dat ze geen gevoel hebben, omdat hun zenuwstelsel gewoonweg te simpel is en ze geen idee hebben van wat er gebeurt. Ze zeggen dat ze geen bewustzijn hebben en daarom niet kunnen lijden. Als ze gelijk hebben, projecteer ik menselijke gevoelens op de worm en wordt mijn afkeer veroorzaakt door oneigenlijke motieven. Maar het instinct of de overlevingsdrang, de natuurlijke drang, hoe je het wilt noemen, van wormen is gericht op overleven en voortplanting. Met een haak door hun lijven te slaan en ze in de Maas te hangen ga ik in tegen hun natuurlijke streven. Hoe je het wendt of keert, ik ben hun folteraar en moordenaar. Ik heb ook geleerd dat wanneer ik wormen gebruik om te vissen, het efficiënter is wanneer ik ze doormidden snijd. Dan komt er een sterk riekende, gele vloeistof vrij die

de aandacht van de vissen trekt. Welke worm wil nou doormidden gesneden worden? Welke hermafrodiet wil nou doormidden gesneden worden. Want dat bindt hen en mij, we zijn tweeslachtig. Hoewel de regenworm zich niet zelf kan bevruchten en ik mijzelf wel.

“Wat zeik je nou over lijdende regenwormen? En een verbondenheid tussen die wriemelende slierten en jijzelf?” hoor ik mezelf ineens zeggen. Ik sta met mijn handen in mijn zij naast me, stoer de benen uit elkaar op de grond geplant, superieur. “En je weet verdomdes goed dat vissen ook geen gevoel hebben. Bovendien moeten we eten, ja?! Wij moeten vreten anders gaan we dood, ja?! Wat dacht je van die overlevingsdrang?”
Ik schud mijn hoofd. “Vissen bezitten nociceptoren die de beschadiging van weefsel detecteren. Deze nociceptoren zijn bij vissen gevoeliger dan bij mensen. De nociceptoren in de huid van de vis reageren op een prikkel die zes keer lager is dan die bij de mens. Als je ze pijn aan hun buik doet, zwemmen ze weg en wrijven ze met hun pijnlijke buik tegen de bodem.”
“En ze voelen niet alleen pijn, het schijnen zelfs sociale en intelligente wezens te zijn,” beaam ik ineens opvallend empathisch en serieus. “Sterker nog; ze onderhouden culturele gewoontes. Én ze hebben een langetermijngeheugen.”
Dan trek ik een minachtende grijns.
“Hahahaha, Lua-Li-tje toch, ik heb het stukje met die flauwekul over die arme visjes ook gelezen, hoor. De doodstrijd van de vissen die op grote schaal in de commerciële visserij gevangen worden kan wel tot een uur duren voor ze gestikt zijn en sommige vis wordt gestript van zijn huid en levend van zijn ingewanden ontdaan. Palingen krijgen een snee achter hun kop en worden in een zoutbad gegooid terwijl ze nog een half uur lang voor hun gevoel levend verbranden. Hou toch op met je sentimentele onzin. Ga je hengel uitwerpen en zorg dat we wat te eten krijgen.”

125

Misschien heb ik vanavond meer geluk. Eergisteren niets gevangen. Gisteren had ik geen zin om naar buiten te gaan. Ik hang met mijn ogen dicht lusteloos rond in het spinnenweb, zoals ik het klimrek met de touwen noem. Ik twijfel of ik de Bingwenappel zal bezoeken, als ik

ineens gestommel, knallen en gebonk boven me hoor. Als ik mijn ogen open, valt me als eerste de stank in de restruimte op. Ik moet heel erg nodig de Fritessaus-emmer legen. Hij past alleen niet door het gat. Vanavond zal ik een oplossing zoeken.
Het nieuwe interieur voor de caféruimte zal gearriveerd zijn. Ik verplaats het laddertje zodat ik bij het afgedichte luik kan, maar kan niets zien. Harde muziek schalt door het café, een radio die door de werklui is meegenomen of hebben ze een nieuwe installatie geplaatst voor het café? Ik ben nieuwsgierig.

De hele ochtend wordt er blijkbaar hard gewerkt. Ik word gek van de schijtstank die vanonder de deksel van de fritessaus-emmer naar buiten dampt. Met mijn vingers op mijn neus en mijn hoofd zo ver mogelijk weggedraaid zonder zicht op de operatie te verliezen, begin ik met een bekertje de in anderhalve week verzamelde stront uit de emmer in een paar lege blikken te scheppen. De blikken duw ik door het muurgat naar buiten, vervolgens werk ik mezelf naar buiten.
In de kelder sta ik een tijdje rond te kijken waar ik mijn ontlasting moet laten. Ik zie een groot wijnvat. Het blijkt leeg te zijn. Ik gooi de stront met blik en al erin en ga terug om de rest te halen.
Ik ben net klaar als ik hoor dat het luik bovenaan de trap opengaat. Terwijl een paar schoenen de trap af klossen, schiet ik naar de restruimte, schaaf mijn blote armen terwijl ik door het gat schuif en barricadeer de toegang. Hijgend blijf ik zitten. Mijn armen branden van de pijn.
Zware voetstappen komen mijn kant uit. Iemand pakt een fles uit het wijnrek. Ik hou mijn adem in. Hij blaast het stof van de fles.
“Ah gadverdamme!” hoor ik hem ineens schelden. “Léon! Léon, kom godverdomme eens beneden.”
Ik hoor een tweede paar schoenen de keldertrap afdalen en in mijn richting komen.
“Gadverdamme, Léon, ruik je dat. Het ruikt hier godverdomme naar stront, man.”
Ik hoor Léon snuiven.
“Ja, ik ruik het. Bah! We zullen Frens zeggen dat zijn afvoer ergens lekt. Wie heeft er dan zo zitten schijten? Godmiljaar, wat heeft die gisteren gevreten, zeg?”
“Hahaha, dat zal Hadji wel zijn geweest. Z’n vrouw zal wel weer koestkoest hebben gekookt, hahaha.”
“Nou, eerder kotskots. Wegwezen hier. Heb je die flessen?”

“Ik heb er twee. Geen idee wat het is, maar ik heb wat gepakt wat twaalf jaar oud is. Moet wel goed zijn, toch?!”
“Ik heb er geen verstand van. Heb je op de houdbaarheidsdatum gekeken?”
“Die staat er niet op, maar dat etiket ziet er wel chic uit. Zal wel goeie zijn. Als het wat is, neem ik er een paar mee naar huis.”
“Laat je maar niet betrappen door Frens. Die schijnt een aardig prijsje te hebben neergelegd om al die wijn te mogen overnemen.”
“Ach man, kloot, die merkt dat toch niet, zoveel flessen als hier liggen. Trouwens, hier zijn ook wat flessen stuk gegaan. We zeggen gewoon dat ze uit onze handen zijn gevallen toen we ernaar keken.”
“Wat jij wil. Ik hou het bij bier.”
“Jij bent een proleet.”
“Nee jij bent een culturele hoogvlieger met je LTSje.”
“Ik ga, ik hou die stank niet meer uit.”
Opgelucht hoor ik de mannen even later de keldertrap omhoog gaan en het luik dichtslaan.
Ik moet mijn poep buitenshuis kwijt. Als Frens, zo heet dus de nieuwe eigenaar, mijn uitwerpselen vindt, zal hij beseffen dat er iemand in zijn kelder zit. Vanavond, als ik ga vissen, gooi ik mijn stront buiten weg. Met tegenzin denk ik aan de rotklus om alles weer uit het vat te halen.

De rivier slingert als een gespiegelde ‘s’ tussen de zwarte silhouetten van de beide oeverkanten. Hier en daar verbindt zich de eenzame vorm van een boom met de aarde. De lucht is blauwgrijs met drijvende plukken uitgerafelde watte die de nacht zwart heeft geverfd. De maan is niet meer dan een vage lichtnevel.
Het ruisen van de nog jonge lentebladeren geeft een prettige kalmte omdat het zo constant is. Net als het geluid van de gestaag stromende rivier. De natuur lijkt zo onverstoorbaar deze nacht. Geeft me het gevoel dat we één op één zijn, zij en ik, niemand anders.
Ik heb een mooi beschut plekje aan een van de zijarmen van de rivier gevonden tussen hoog gras en struiken. De grond laat zich hier in het water glijden zodat ik op gelijke hoogte met de waterspiegel sta. Ik draag twee truien over elkaar en een dikke jas. Vraag me af hoe ik in de toekomst aan kleren moet komen als ik uit mijn huidige garderobe groei. Het water kent hier geen stromingen of snelheid, maar kabbelt voort boven ondiepe gronden. Met evenveel tegenzin als twee nachten geleden sla ik de haak door de worm. Ik werp mijn hengel uit en tuur naar de oranje dobber. Dit is de eerste keer dat ik vis. Vreemd voor een kind dat

uit een vissersdorp komt. Natuurlijk begreep ik de noodzaak van de vissers uit mijn dorp om hun broodwinning dicht bij huis te kiezen, te nemen wat de natuur lijkt te bieden. Het vangen en doden van dieren is altijd een belangrijk onderdeel geweest van de voedselvoorziening van de mens. Maar ik werk er niet aan mee. Ik geloof niet dat de natuur ons mensen iets biedt. Het is er en wij nemen het, dat is wat anders. Alles heeft recht op bestaan.
“Denk je weer onzin?” hoor ik mijn stem vanuit het midden van de rivier. Ik sta tot mijn middel in het water. “Je kunt hier overwaden, hahaha,” lach ik en zwaai naar me. “Let op je dobber, slaapkop! Je hebt beet.”
Ik trek in een reflex de hengel omhoog en begin vervolgens de lijn binnen te halen, terwijl aan het andere einde verzet wordt geboden.
Ik besef dat de vis zoveel meer aanspraak mag maken op een overwinning in deze strijd dan ik. Hij trekt met alles wat hij in zich heeft om te blijven leven. Ik trek, en merk meteen dat mijn kracht die van de vis overtreft, terwijl mijn bestaan niet onmiddellijk van zijn dood afhangt. Het voelt oneerlijk hem meter voor meter binnen te halen.
“Trek! Ja, je hebt hem, haha! Haal binnen!” schreeuw ik. Ik pak mee de lijn vast, pak over met beide handen en sleur het spartelende slachtoffer met een laatste ruk uit het water, zie hem door de lucht vliegen en in het struikgewas verdwijnen.
Ik zie hem niet, maar hoor de stuiken woest ritselen.
Ik volg de lijn van mijn hengel, die zich gevangen heeft in de takken van een venijnig uitziende struik, waaronder de kronkelende vis tevergeefs wild met zijn staart heen en weer slaat om terug in het water te komen. Mijn zaklamp schijnt in zijn wijdopen gelei-oog. Ik zie geen emotie in die koude kop, geen doodsangst in zijn zwarte pupil. De vis bezit geen gezichtsmimiek, geen spieren om uit te drukken dat ik hem doodsangst aanjaag, dat hij mij misschien haat of dat hij me smeekt hem terug in het water te gooien. Alleen zijn lijf slaat heen en weer en de onderkaak met overbite gaat open en dicht, happend naar niet aanwezig water.
“Yes!” roep ik, terwijl ik overwinningsdronken een jachtdans maak.
Ik staar mezelf aan en begrijp me niet.
“Wij zijn de sterkste. Voel je dat? Voel je de strijd die we geleverd hebben, hoe hij nog steeds door onze aderen brandt, de kracht van de winnaar is zo zoet. Ik gok dat hij een dertig centimeter groot is en misschien wel een kilo of vier zwaar, wat denk jij? Aaaaah, kom op, maak hem af. Snijd zijn kop eraf!”

Ik wend mijn hoofd af, loop weg van de oever, terwijl ik hoor hoe ik bij de oever de vis uit de struiken haal.
“Kijk dan,” roep ik, “hoe ik zijn kop eraf zaag. Hee, waar ga je naartoe? We gaan hem roosteren. Rauw kunnen we hem niet eten. Neem wat droog hout mee als je terug komt.”

Rillend kruip ik zo diep ik kan onder het dekbed. Ik wil nergens aan denken.

126

Ze zijn ingetrokken, de nieuwen. Frens en zijn vrouw. Misschien de leeftijd van mijn moeder en Shing. Ze hebben nieuwe spullen in het café neergezet, lichtere tafeltjes en stoeltjes, een frisse nieuwe bar ingebouwd, barkrukken van metaal, een nieuwe stamtafel, kleiner dan de mijne, strakker, maar op de plek neergezet waar de oude stond. Stoelen eromheen. Alles wat lichter geschilderd, de muren, het plafond, de vloer, een nieuwe lente na de donkere winter van Jeroom.
Ik heb onder de tafel, bij een van de poten, een klein stukje uit de planken gezaagd en weer teruggezet en vastgemaakt, zodat ik het wanneer ik wil kan openmaken en een spiegeltje door het gat steken om in het café te kijken. Zo heb ik toch nog mijn gluurgat onder de tafel. Maar het boeit me minder wat er in het café gebeurt. De meeste tijd breng ik door in de kathedraal.

Gisteren had Eddy de arme Wii te pakken, was met hem helemaal in de glijboom geklommen. Je had dat pestbeest moeten zien, hoe hij op zijn slijmbuik de glijbaan af schoot. En piepen dat hij deed. Ik dacht dat hij beneden te pletter viel als een rijpe meloen. Alsof je een walrus bij zijn staartvinnen pakt en hem met vijftig kilometer per uur op de grond smakt!, zo’n geluid maakte hij. Gelachen dat we hebben!
’s Nachts ga ik er vaak op uit, om te vissen. Ben een paar keer bijna betrapt, maar ik weet altijd te onsnappen in de duisternis. Ik word er goed in. Ik ken de beste visstekken bij de Maas. En overal heb ik schuilplaatsen voor mezelf en voor mijn visgerei gemaakt.
Shing zeurt altijd dat hij mee wil, dus soms laat ik hem meegaan. Maar hij maakt teveel herrie, verjaagt de vissen. Mijn moeder houdt niet van vissen, ze moet ook teveel studeren. Als ze een rijke dokter is, koopt ze een werphengel met een molentje voor me.

Ze willen weer een alcoholontbijt organiseren, met iedereen die er de vorige keer ook bij was. Maar nu in de kathedraal. Daar hebben we veel meer plaats voor een feestje. De oude stamtafel hebben we ook naar beneden gebracht. Ik slaap onder de oude stamtafel het beste.
Ik zei laatst iets heel vreemds tegen mezelf, ik zei: “Ik kan niet meer op internet met mijn telefoon. Waarschijnlijk is het abonnement geannuleerd. En de tablet maakt ook geen verbinding meer.” Maar dat is gek. Want ik krijg zelf gewoon nog verbinding op allebei de apparaten. Alles wat ik wil weten, zoek ik op. Laatst nog; ik typte de naam van mijn vader in. Welmoed Jehannes Christian Xu. Dit zei Wikipedia: **Welmoed Jehannes Christian Xu** (Shangpo 15 augustus 221 v.Chr. – Xionhai 136 v. Chr.) was China’s beroemdste en succesvolste legerleider, een briljant strateeg, die ontelbare overwinningen behaalde voor het keizerrijk. Het schijnt dat zijn leger model heeft gestaan voor het beroemde Terracottaleger. Xu’s bekendste veldtocht, die echter tevens zijn ondergang als militair leider betekende, leverde hij toen hij met honderdduizend manschappen ten strijde trok tegen het leger van Dong Shi Hanyu. In feite was de veldslacht gewonnen door Xu, maar zijn eigen generaals verraadden hem alsnog en liepen over naar de vijand, die nog maar een kwart van zijn eigen leger over had. Xu wist na een overval van Hanyu op zijn kamp te ontkomen met een handvol getrouwen. Het verhaal gaat dat hij wel een enorme schat van Hanyu wist te bemachtigen en met zich meenam. Hij is na zijn nederlaag geheel in ongenade gevallen bij keizer Qin Shi Huangdi. Nadat door een drama Xu’s vrouw en twee dochters stierven en een derde dochter in de prostitutie belandde (zij stierf op middelbare leeftijd na een leven vol ellende), verdween Xu spoorloos. Vijfendertig jaar lang werd niets van hem vernomen. Toen verscheen hij plotseling op de stoep van een verzorgingstehuis, naar bronnen verklaren met een ziekte die langzaam zijn hersenen aantastte. Daar is hij tot zijn dood verzorgd. Men heeft geschriften aangetroffen waaruit zou blijken dat de legerleider een vierde kind had, zoon of dochter is niet bekend, noch is iets van de geschiedenis van dit kind bekend.

127

In de restruimte ben ik al maanden niet meer geweest. Mijn slaapspullen en mijn voorraad heb ik permanent in de kathedraal. De duisternis van de restruimte is voorgoed ingeruild voor het sprankelende

kroonluchterlicht. Af en toe verrassen Marcel en Mieke me met nieuwe speeltoestellen, die stiekem opgebouwd worden terwijl ik slaap. Voor Marie-Louise hebben we een klein rond tafeltje onder een glas-in-loodraam neergezet. Kan ze mooi haar likeurtjes nippen terwijl ze kijkt hoe wij spelen. Gisteren heb ik met Oskar en Ronnie gekegeld. Super, met smartkegels en smartballen. Af en toe ben ik een paar daagjes weg met KamielKemal. Dan blijven we in Demucali overnachten en ondernemen we verre bergwandelingen rond het dorp.
Wat zal ik vandaag eens doen? Ik dwaal besluiteloos door de kathedraal. Verbaasd blijf ik staan voor de deur van de glimmende rode Bingwenappel. Altijd heeft er een wit bordje boven gehangen met in zwarte letters de naam Bingwen. Nu staat er 'Lua-Li' op het bordje. Nieuwsgierig duw ik de deur open.
Dezelfde lange witte hard verlichte gang. Aan het einde een deur met een bordje erboven, te ver weg om te kunnen lezen. Ik loop erheen en lees opnieuw mijn eigen naam. Links, rechts van de T-splitsing zoals altijd een honderdtal deuren. Alleen dit keer met een honderdtal keer mijn eigen naam erboven. Ik voel me helemaal niet op mijn gemak.
"Ga je nog een deur openen?" hoor ik mezelf ongeduldig vragen.
Ik kijk me aan, in mijn spijkerbroekje, gympen, truitje met tijgermotief, mijn haar in een hoge staart opgebonden.
"Anders doe ik het."
Ik leg mijn hand op de deurklink van de eerste deur, kijk nog een keer onzeker naar mezelf.
Ik schijn er zin in te hebben, drentel enthousiast van het ene been op het andere alsof ik elk moment een puppie kan gaan uitzoeken uit een nest pasgeboren hondjes.
Ik ga geregeld op bezoek bij de Bingwenhologrammen. Zowat elke week ga ik wel een keertje naarbinnen in de appel. Ik ben best gewend geraakt aan de smeerlapperij die hij uithaalt en aan de rare dingen die hij zegt en doet. Ik heb hem wel honderd keer zien sterven of zichzelf kastijden. Hem honderd keer iemand zien vermoorden of martelen. Vorige week nog zie ik achter een van de deuren vijf mannen en een vrouw, naakte mannen en een naakte vrouw en Bingwen, ook naakt. Mijn overgrootvader die zijn piemel in de kont van een man steekt die zijn piemel in de kont van een man steekt die zijn piemel in de kont van een man steekt die zijn piemel in de kont van een man steekt die zijn piemel in de kont van een man steekt die zijn piemel in de mond van een vrouw steekt. Ze bewegen als de wagonnetjes van een treintje samen naar voren en naar achtern, ze lachen. Ik moet ook lachen. Af en toe hebben we ook

best bijzondere gesprekken. En ik mag hem gewoon erg graag, mijn oude wijze overgrootvader.
Maar nu hangen overal die bordjes met mijn naam.
“Okee, dan doe ík het,” zeg ik. Ik duw mijn eigen hand weg van de klink en open de deur met een zwaai.

Achter een glasplaat zie ik de restruimte. Het ziet er uit als een smerig, donker beestenhol. Langzaam beginnen wat contouren zichtbaar te worden. In een hoekje zie ik met moeite een kind, ineengedoken, het gezicht verstopt achter smerige knieën die door grote gaten in nog smerigere maillots steken en lang haar dat grijs en hard van het vuil naar beneden hangt.
Ik houd mijn adem in. Ik begrijp dat dit kind mij moet voorstellen.
“Moet voorstellen?”
De ogen van het kind duiken boven haar knieën op en gluren mij tussen samengeklonterde strengen vettig haar aan. Haar stem klinkt hees en diep, als van een oud dier. “Ik stel niks voor. Ik ben wie ik ben. Ik ben jij zoals je werkelijk bent. Jij bent hier degene die iets moet voorstellen. Iets dat je niet bent. Kijk nou toch eens naar mij en naar jou.”
Ze duwt zich moeizaam tussen puin en vage afvalresten omhoog en loopt naar me toe.
Ze is ouder dan ik, iets groter, niet veel, magerder wel. Een schurftig, vermoeid dier inderdaad, haar stem past bij haar uiterlijk. Een dier dat jaren in een kooi is opgesloten, met een minimale hoeveelheid eten en drinken, een hond die aan zijn eigen staart is gaan vreten. Haar handen zijn bedekt met zwarte korsten en schrammen.
Ik bekijk mijn eigen handen; schoon, zacht, mooie handjes van een kind van zeven. Mijn haren voelen zacht en schoon en zijn in twee lange vlechten gedraaid. In mijn nieuwe jeans geen gaten, mijn sneakers brandschoon, mijn T-shirt zo van het rek bij een hippe boutique.
Ze lacht me uit. Haar tanden zijn geel en smerig.
“Hoe oud ben je, kleine Lua-Li?” vraagt ze grijnzend.
“Zeven,” antwoord ik braaf alsof een volwassene vriendelijk naar mijn leeftijd informeert.
“Hahahaha,” schatert het kind het uit. Een vleug van hysterie drijft als een ondertoon in haar lach mee. “Hahaha, zeven? Denk je werkelijk dat je zeven bent? Hoe lang denk je dat het geleden is dat Shu-Jia en Shing zijn verdronken?”
Ik aarzel. “Weet niet … een … half jaar … een jaar?”

“Oh, hahaha, die is goed. Kijk eens naar mij. Hoe oud denk je dat ik ben?”
Ik twijfel. Ik neig ernaar een jaar of vijftig te zeggen, maar ik weet dat ze nog een kind is, pas op weg naar de volwassenheid. Maar de aftakeling is al zo diep in haar gezicht gekerfd.
“Ik ben VEERTIEN, BITCH!!” schreeuwt ze en slaat daarbij hard met haar vuisten tegen het glas.
Ik schrik en doe onwillekeurig een paar stappen achteruit. Als de plaat er niet tussen zat, zou ze me aanvallen.
Maar ze wordt kalm en glimlacht.
“We zijn al veertien jaar oud, schatje.”
Ze schudt meewarig haar hoofd.
“We zijn echt geen zeven meer, hoor. Zie je de wallen niet? Heb je niet gemerkt dat we ongesteld worden elke maand? Nee hè?! Jij merkt dat niet. Jij voelt het niet als het bloed langs je benen naar beneden loopt. Jij hebt je teruggetrokken in die prachtige kathedraal in je hoofd, waar je jaar in jaar uit leuk speelt in je schone kleertjes. Jouw garderobe vernieuwt zichzelf vanzelf elke dag als bij toverslag. Je gaat thee drinken bij de oude Bingwen, je haalt met je moeder herinneringen op aan Nianxing. Leuk voor je allemaal, maar ik ga hier kapot. Mijn lijf teert al zeven jaar weg in dit duistere graf. Op het minimum van het noodzakelijke vegeteer ik. Als een slijkvis in zijn cocon. En ik zal je wat zeggen; mijn geest is ook op. Maar het wordt tijd dat jij wakker wordt, kindje. Want jouw gezondheid, jouw mooie haar en je fijne kleertjes, je vrolijke uitstapjes, je prachtige kathedraal en het hele sociale kringetje om je heen, dat alles hangt nog maar met een ragfijn draadje aan de werkelijkheid vast. Aan mijn werkelijkheid!
Maar zo meteen gaat het ‘knip’ en dan drijf jij weg in het eindeloze donkere heelal. Dan los je op in het niets. Het enige dat overblijft van ons, ben ik.”
Ik staar in zwarte holle ogen, die me boos aankijken. De huid van haar wangen is perkamentachtig, grijs, lijkt in stof uiteen te vallen als je het zou aanraken.
“Maar de kelders zijn toch wel echt … en de visstekken.”
Ze zucht, een stoffig lachje puft tussen haar droge gebarsten lippen uit.
“Jawel hoor, in het begin zijn we een paar keer gaan vissen. Drie keer? Eén keer daarvan heb je iets gevangen. Maar omdat je geen vuur kon maken, heb je de dode vis terug in de maas gegooid. En in de kelders komen we maar een paar keer per week, dan slepen we mijn slappe spieren en dunne botten naar boven om wat eten te stelen. Altijd te

weinig eten. Want ze mogen ons niet vinden. En we dronken soms wijn, en vulden de flessen weer half aan met water, en legden ze terug in de rekken. Niet te vaak, want ze mochten ons niet vinden. We komen alleen nog af en toe buiten om onze uitwerpselen weg te gooien. We poepen en plassen niet veel. Maar het moet weg. Anders vinden ze ons. Altijd oppassen. Altijd uitkijken dat ze slapen. Altijd in het donker leven. De restruimte, dat is onze container. Onze schuilplek. Ons leven."
Ze kijkt zo triest, dat als er geen glas tussen ons zou zitten, ik haar in mijn armen zou nemen. Ze maakt me aan het huilen.
"Maar ik heb mijn telefoon toch nog en mijn tablet," vraag ik. "Die zijn toch echt? Ik zoek er alles op op wat ik wil weten. Ik leer alles van internet."
Ze laat haar hoofd voorover hangen en schudt het langzaam heen en weer. Haar gezicht verborgen achter haar stofgrijze haar.
"Je had geen verbinding meer. En al snel gingen ze niet eens meer aan. Ze zijn waarschijnlijk bezweken aan het stof hier beneden.
Alles komt uit je eigen hoofd. Maar daar kwam het meeste ook al vandaan voordat we hier beneden terecht kwamen. Je hebt een goed hoofd, kind. Dat heeft je er zo lang doorheen gesleept. Je hebt je eigen wereld gemaakt. Misschien geen fijne, leuke kinderwereld en geen fijne wereld voor de bewoners die je erin hebt meegenomen, maar het heeft je bewaard voor de werkelijkheid van de restruimte."
"En de tafel …?"
"Sinds je in de restruimte zit, is de wereld onder de tafel verdwenen. Je hebt geen gat in de vloer gezaagd om met een spiegeltje in het café te kijken. Ze zouden je al lang betrapt hebben. Je hebt alleen een stuk ondervloer weggesloopt, zodat er een minuscuul spoortje licht uit het café door de spleten tussen de planken valt. Zodat er nog een kleine fractie licht in je grafkist binnen komt. En stof en stinkende viezigheid. Natuurlijk zit je technisch gesproken nog onder de tafel. Je beleeft het caféleven door de gore rook die bij je naarbinnen trekt, en het geluid van stampende voeten, de ruis van woorden waarvan je er niet één meer afzonderlijk hebt kunnen verstaan. En die ellendige muziek waar je hoofd gek van wordt en die pas uitgaat als de laatste klant verdwenen is en die je elke dag weer opnieuw uit je slaap houdt."
Wat vertelt ze me allemaal? Ik kijk om me heen. De gang ziet er zo reëel uit. Het licht is zo hard dat het pijn aan mijn ogen doet. Ik sta toch in de rode appel …, is niets van dit alles dan echt?
"Waarom nu deze waarheid?" vraag ik beduusd.
"Zie je dat dan niet?" antwoordt ze zacht.

Ik haal voorzichtig mijn schouders op.
“Ik geef ons geen twee dagen meer.”
“Ons?”
“ONS JA! Begrijp je het eindelijk? Wij gaan dood. Ik ga dood. Jij gaat dood.”
“Ik geloof je niet.” Ik hoor geen overtuiging in mijn stem. Maar ik kán dat armzalige schepsel in haar kooi niet geloven. Ik draai me om en loop de felverlichte gang door, naar de uitgang. Haar holle zwarte ogen voel ik in mijn rug.

128

Als ik aan het eind van de gang de deur van de appel open en terug de kathedraal in wil stappen, val ik bijna in een brede rivier die er zeker nog niet was toen ik de appel binnen ging. Het brede water dat me onmiddellijk aan de Ta doet denken, stroomt over de hele lengte van de kathedraal van de ene kant naar de andere.
“Kom maar op het vlot.”
Sha-Jiu legt bij de appel aan en lacht liefdevol naar me.
Langs de kant van het vlot zitten zes aalscholvers. Ze loeren me argwanend aan met hun glanzende kraalogen. Ik stap op de dikke bamboebalken die stevig aanvoelen en tegelijkertijd onvast op het water wiegen. Een gevoel van herkenning. In China heb ik menig tochtje gemaakt op het veilige vlot van mijn moeder. Die tochtjes op de brede Ta waren de gelukzaligste momenten van mijn leven.
Terwijl ik in het midden van het vlot plaatsneem, kijk ik naar Shu-Jia’s gezicht. Hoe kan zo’n stralend gezicht niet levend zijn? Hoe kunnen haar diepe, warme ogen dood zijn? Haar stem klinkt klaar als water.
“Weet je wat ze over je vertellen?” vraagt ze.
Ik schud mijn hoofd. Zij steekt haar peddel diep in het bruine water tot hij de grond raakt. Hoewel ze de peddel een flink eind ten opzichte van het vlot naar achteren duwt, lijkt het vlot maar een rendement van misschien tien procent voorwaarts te halen, alsof we tegen een flinke stroom in bewegen. Als ze de peddel omhoog haalt, zakken we zelfs weer een stukje terug. Ik weet niet of we in dit tempo vandaag de andere kant van de katheraal bereiken.
“Ze zeggen dat je een geest bent.”
Ik kijk haar verbaasd aan.
“Ik, een geest. Wie zegt dat?”

“De mensen van het dorp, de bewoners van dit huis. Jij zou de geest van het verdronken Chinese kind zijn, dat samen met haar ouders en de café-eigenaar destijds in de rivier omgekomen is. Ze zeggen dat je ’s nachts langs de rivier doolt. Men vertelt dat men je gezien heeft over de lege velden en door de weilanden trekkend. En het gezin dat hier woont zegt dat er spullen verdwijnen en verplaatst worden. Ze denken dat jouw geest door de kelders dwaalt en ‘s nachts het café en het huis bezoekt als ze slapen. Ze horen geluiden en soms denken ze dat ze je ruiken. Je zou zelfs wijn in water kunnen veranderen. Sommigen vinden je zielig en hebben medelijden met je. Anderen schrijven jou ongeluk en tegenspoed toe.”
Ik vind het eigenlijk best wel grappig dat ze denken dat ik een geest ben. Het geeft me ineens een soort macht. Ik, die altijd bang was voor hen en met een kloppend hart door hun huis sloop. Nu blijken zij zenuwachtig van mij te worden.
“Het oudere kind zegt dat ik dood ga,” zeg ik en wacht tot mijn moeder zegt dat dat grote onzin is en alles goed komt.
Maar in mijn moeders ogen lees ik medelijden. Ze antwoordt niet.
“Wat moet ik doen, mamma?”
“Je kunt hier in de kathedraal blijven.”
Ik knik blij.
“Dan ga je dood.”
“Maar …”
“Of je gaat terug naar de restruimte …”
Een rilling loopt over mijn ruggengraat. Mijn handen dragen ineens zwarte korsten en schrammen. Ik voel de honger aan mijn ingewanden knagen. Vettige plukken dik haar versperren mijn zicht.
“Je geeft alles op wat je in je hoofd gebouwd hebt. Je erkent het onwerkelijke van al de gesprekken die je voert, van al je bezoeken aan het internet, je verwerpt mij en je verwerpt jezelf zoals je bent.”
“… ga ik dan niet dood?”
“Misschien wel. Maar als je al een kans hebt te ontsnappen aan de dood, is het via de restruimte. Er is geen andere mogelijkheid.”
Sha-Jiu’s peddel hangt stil in haar handen. Het stromende water voert het uiteinde dat in het water steekt langzaam mee langs het vlot naar voren, terwijl het vlot met de stroom mee achterwaarts begint te drijven. Als een sculptuur zijn Shu-Jia en het vlot met elkaar verbonden, massief, plots onwerkelijk. Ik weet niet wat er gebeurt als de rivier ten einde is. Botsen we zacht tegen de hoge dikke muur van de kathedraal en blijven we daar drijven? Misschien lost de harde steen op en drijven we weg in

het eindeloze donkere heelal, zoals het oudere meisje zei, lossen we op in het niets.
Ik kijk mijn moeder aan voor hulp. Maar haar blik is koud. Ze ziet of hoort me niet. Maar ik kan die beslissing niet nemen. Ik kan geen afscheid nemen van alles wat ik heb en kiezen voor een sterven in die afgrijselijke restruimte.
Alsof de aalscholvers ons vreselijke lot tegemoet kunnen zien, beginnen ze met hun vleugels te slaan, niet in paniek maar eerder sierlijk. Hun bekken gaan open en dicht alsof ze communiceren. Ze stappen over het vlot heen en weer. Dan stijgt de eerste ineens op, vliegt omhoog terwijl hij zijn vleugels wijd uitslaat. De tweede volgt en de derde.
Maar ze zijn geen twee meter hoog, of ze strijken tegen een onzichtbare barrière aan, maken een bocht en botsen links en rechts tegen onzichtbare wanden. Niet hard, eerder lijken ze hun borst en hun vleugels zacht als een kus tegen de wanden aan te drukken. Het verontrustende is echter dat ze bij elke aanraking met een barrière zichzelf verliezen. Waar ze contact maken vormt hun afdruk een deel van een wand of plafond en lossen zij zelf op. Als levende verkwasten vliegen ze rond en schilderen ze wat ik duidelijk herken als de wanden en het plafond van de restruimte. Hun lichamen beginnen de onzichtbare ruimte zichtbaar te kleuren, terwijl ze zelf als steeds kleinere uiteengerukte flarden van zichzelf door de ruimte vlinderen. De restruimte is groter dan het vlot en waar de aalscholvers van het vlot springen, duiken ze niet in de rivier maar strijken ze zacht neer op de onzichtbare bodem die door de opoffering van hun eigen zijn vorm krijgt. Waar ze het vlot raken, verandert het hout in steen. Shu-Jia beweegt niet, laat het langs zich heen gaan. We drijven nu sneller naar het einde van de rivier toe, waar het water zich golvend tegen de stenen oprolt.

129

“Maar het is onzin wat zij beweert,” roep ik. “Ik ben zeven. Kijk dan naar me. Ik ben echt. Jij ook, Shu-Jia. Dit alles is echt. Misschien … misschien zijn we digitaal. Ja, dat is het. Alles op het internet is toch ook gewoon echt. We zijn digitaal. Dat is niet erg. Kom op, mamma. Wij zijn zo intelligent dat we digitaal kunnen leven. Maar ik wil dit niet opgeven, mamma. Mamma …?”

Er dwarrelen nog maar een paar stukjes aalscholver rond, een paar veertjes gaat de ene kant op, een stukje poot de andere, een halve snavel tikt een hoek rechtsboven aan. Als de laatste stukjes de wanden zullen hebben geraakt, zal de restruimte compleet zijn. Ik zie al niets meer van de rivier, zo goed als niets meer van de kathedraal. Een lichtpuntje van een van de grote kroonluchters wordt net afgedekt door een smerig stuk steen. Nog even en ik zit gevangen.
Het gat! Het ontsnappingsgat in de muur dat ik zelf uit de muur gegraven heb! Ik duik op de grond en schuif het gat in.
Aan de andere kant plons ik in het water. Ik zwem de rivier over en hijs me op de kant. Druipend en hijgend lig ik op de rubberen tegels van de kathedraal.
Als ik me opricht is geen rivier meer te zien. Geen vlot, geen aalscholvers, geen Shu-Jia. Ik ren naar de klimboom en klauter zo vlug ik kan tot helemaal bovenin. Daar blijf ik zitten, hoog onder het enorme dak van mijn kathedraal.
“Je moet je demonen vernietigen, begraven helpt niet.”
Ik schrik. Naast me zit Antoine. De man die ik met zijn appartement in brand heb gestoken, die ik uit het raam van de eerste etage van zijn rampflat heb gegooid.
“Weet je, een begraven demon wordt een zombie die elke nacht uit zijn graf klimt en een stukje van je vlees af komt vreten tot je helemaal verdwenen bent en zelf gaat spoken als zombie. Je moet je realiseren, Lua-Li, dat ook op de eerste verdieping rampen gebeuren. En ook in de restruimte. Zelfs in een kathedraal gebeuren rampen. Je kunt ze niet afschuiven op de anderen en hopen dat ze jou niet vinden in je bedje met je hoofd onder de dekens. Of op je hoge glijbaan.”
“Ik heb geen demonen,” roep ik terug, en ik merk dat ik het meen.
“Jij hebt geen demonen.” Waarom hoor ik sarcasme in Antoines stem?
“Waarom plaag je ons dan alsof het je levensdoel is?”
“Wie bedoel je?”
“Wie bedoel ik? Hahaha. Jij bent lekker, meissie. Mij, Luk, Stef, Ronnie, noem ze maar allemaal op. Je jent ons, spot met ons. Maakt slachtoffers van ons, onduidelijke creaturen die niet weten wie ze moeten zijn, losers, patiënten, gestoorden, mislukkelingen. Wij arme mensen leven door jou. Wij zijn jouw raison d’être. We symboliseren jouw afkeer van het leven, jouw weggestopte angsten, jouw strontput.”
“Maar …”
“Niks maar. Jij mag dan wel te hooggevoelig zijn voor de echte wereld, te superintelligent om met de rest mee te doen. Maar wat jij allemaal zelf

creëert onder je tafel …" Antoine zucht en schudt zijn hoofd. "Kind, ik ben wel de laatste die je mag vertellen hoe je je leven moet leiden, maar knijp jezelf eens in je arm."
Ik kijk Antoine recht in de ogen en door zijn pupillen zie ik ineens het grauwe beton van de restruimte.
Ik knik.
"Ik ga terug, Antoine."
Ik voel een zware vermoeidheid over me komen, maar hij heeft gelijk.
"Dankjewel, Antoine …"
Ik grijns.
"… geloof ik."

130

Ik kan mijn ledematen haast niet bewegen. Ze liggen als versleten lappen op de vloer, mijn hoofd, te zwaar om te verplaatsen, drukt pijnlijk tegen een scherp stuk beton.
Dus dit is mijn sterven.
Ik probeer me te herinneren waarom ik leefde. Was er ooit een reden voor? Ik probeer me te herinneren waarom ik me wilde verschuilen. Had het iets te maken met aalscholvers? Ha! Mijn perfecte brein kan zelfs de simpelste dingen niet meer bedenken. Mijn fotografische geheugen is leeg als de ladenkast van de man die zijn koffers heeft gepakt om nooit meer terug te keren. Er was iets met containers. Perfecte containers, waarin ik me zou kunnen verstoppen. Waarvoor wilde ik me dan verstoppen? Straks ben ik dood. De dood is een perfecte container. Geen irritatie, geen verveling in de dood. Geen schending van het leven in de dood.
Antoine komt eraan. Ik hoor hem lopen, aan de andere kant van de muur. Had ik hem niet weggestuurd? Hem ontbonden, afgezworen? Hij moet dorst hebben. Ik heb ook dorst. Ik hoor hoe hij een fles uit het wijnrek neemt. Hem voorzichtig teruglegt. Een andere neemt. Ik heb ook dorst. Ik wil hem roepen, vragen om een slok. Misschien kan hij een fles door het muurgat duwen. Ik kan mezelf er niet meer doorheen werken. Dan kan ik nog iets drinken voordat ik dood ga.
"An…"
Mijn stem heeft geen kracht meer. Hoor ik mijn stem wel? Of zit hij in mijn hoofd? Hoe weet ik nog wat echt is? Ik heb mezelf zeven jaar lang voor de gek gehouden.

“Antoi…” Hihihi, ik moet lachen. Als je weet dat je tegen waanbeelden praat, is het eigenlijk best wel komisch. Hihihi. “Antoine … mag ik een laatste slok …?” Het voelt plezierig, baldadig, tegen waanbeelden te roepen als je doodgaat. Het mag mijn laatste energie kosten. Haha, ik ga dood in deze ellendige restruimte, ik betaal aan de werkelijkheid met mijn leven. Maar mijn hoofd krijgen ze niet. Hahaha. “Antoioioioine …”

“Hallo …?”
“…”
“Hallo, is daar iemand?”
Frens gaat op zijn knieën zitten en buigt voorover. Hij tuurt naar het dichtgestopte gat dat hij voor het eerst ontdekt onder het wijnrek.

131

Negen jaar later

De stroming van de Ta lijkt mijn spiegelbeeld met zich mee zuidwaarts te willen nemen. Hij zwemt door mij heen en plukt in golfjes aan me, maar het enige wat de machtige rivier kan aanrichten is een vrolijk rimpelen teweegbrengen in mijn bestaan. Zo lang ik blijf staan waar ik sta, kan geen rivier me meenemen. Geamuseerd kijk ik, voorover gebogen over het water, naar de macht die ik uitoefen over mijn eigen leven.
Ik laat mijn blik omhoog gaan naar de tegenoverliggende oever, waar hij over het welige groen glijdt. De majestueuze karstpieken torenen hoog boven de lage begroeiing uit. Mijn gedachten dwalen af, naar een tijd meer dan negentien jaar terug, toen ik een kind van zes was en hier op blote voeten rond rende. Zes was ik ook toen alles veranderde en ik meegenomen werd naar een andere wereld.
Vijfentwintig jaar ben ik nu, voor velen nog een jong mens, maar mijn leven voelt zo doortekend als de plattegrond van een wereldstad.
Toen ik veertien was voltrok zich opnieuw een grote verandering in mijn leven; ik werd teruggebracht naar mijn geboortegrond in China, naar verre familieleden die ik niet meer kende. Ik ben daar niet gebleven. China en Tibet, Nepal en India heb ik verkend. Veel geluisterd naar de mensen die ik ontmoette. Veel geluisterd naar de natuur die zich door mij liet begaan. Ooit sloot ik me af van de wereld. En van het leven. Zozeer dat het leven het zat was en op het punt stond zonder mij verder

te gaan. Op dat moment heb ik me terug vastgegrepen aan de wereld. Ik ben uit mijn container geklommen en heb mijzelf voor haar geopend. Ik zocht niet meer naar een schuilplaats. Ik werd zelf een alsmaar uitdijende container, waarin ik het leven opzoog.
Ik ben nu klaar. Drie maanden geleden ben ik met drie studies begonnen; *Medicijnen, Earth, Life and Climate* en *Conflict Studies and Human Rights*. Daarnaast ben ik in de leer bij een meester in de vertelkunst en de schilderkunst en volg ik lessen op de Chinese luit. Er is veel werk te verrichten. De capaciteiten die ik bezit dienen ten goede gebruikt te worden. Er wordt teveel schade aangericht door domme mensen. Ik moet daar wat tegen doen.
Een bruine steen met witte lijnen kruipt tegen de zijkant van mijn voet aan als een welpje tegen een leeuwin. Ik pak hem rustig op en houd hem een centimeter boven het water van de Ta, dat zich onder de steen doorlopend vernieuwt en verder trekt. Als ik hem loslaat, verdwijnt hij meteen onder water, als een kind dat door andere kinderen wordt meegenomen in een spannend nieuw spel.
Ik moet gaan. Bingwen wacht op mij. Hij heeft me vast weer veel te vertellen. Gisteren moest ik zo om hem lachen. Hij hing aan een tak als een aap en krijste en gilde tot ik hem naar beneden hielp. Shu-Jia lag in het zonnetje op het bamboevlot op de oever. Toen ze wakker werd van Bingwens gekke fratsen keek ze hem eerst boos aan en moest toen net zo lachen als ik.
Met mijn slippers in de hand begeef ik me terug naar mijn huis. Ik heb het oude huis waarin ik met mijn overgrootvader woonde kunnen kopen en het laten verbouwen tot een modern huis dat nochtans niet vervreemd is van de traditionele stijl waar ik zo van hield en die zich aan deze natuur aanpast. Als mijn vrije dagen om zijn, gaan we allemaal terug naar de grote stad, waar ons andere huis staat.
Ik groet een aalscholvervisser die met zijn vlot klaar ligt aan de kant van de Ta, wachtend op de toeristenvlotten. Zijn gebruinde gezicht en gespierde armen, zijn traditionele kleding en de strohoed met de punt richting de zon, de aalscholvers die zenuwachtig naar het water loeren, ze vormen een lied dat mij nooit meer zal loslaten.
Ik passeer even later de glijboom en de kabelbaan die ik in de tuin voor ons huis heb laten installeren. Ik had Bingwen hier verwacht, maar hij zal binnen zijn middagdutje doen.
“Mammaaaaa!!” gilt Bingwen. Hij staat bovenaan het pad bij het huis. Over een seconde zal hij naar beneden komen rennen, zijn armen spreiden en in de mijne springen. Hij is zes jaar oud. Sommige mensen

zeggen dat hij sprekend op mij lijkt op die leeftijd, op de lange vlechten na. Oudere mensen zeggen dat hij sprekend mijn moeder is toen zij zes was.
Maar ik herken de spontaniteit van Lhündrub in zijn ogen, en zijn benen vormen dezelfde lichte O-vorm als de benen van Lhündrub. Shu-Jia draagt in haar trekken helemaal de karakteristieken van het Tibetaanse volk waar haar vader vanaf stamt.
In de deuropening staat Lhündrub met onze vierjarige dochter op zijn arm en naast hem Punita, de minnares van Lhündrub en mij. Als een voorbijschietende droom hoor ik ineens KLIK-KLAK als Bingwen in mijn armen springt. Mijn man en mijn dochter echoën dezelfde groet.
KLIK-KLAK. KLIK-KLAK.
KLIK-KLAK zegt ook Punita.

In de Ta duikt een harige vin op boven de wateroppervlakte. Hij maakt rondjes door de rivier, alsof hij op zoek is naar iets of iemand.